T4484

T. C.
İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Eski Türk Dili Anabilim Dalı
Doktora Tezi

ÇAĞDAŞ AZERİ TÜRKÇESİ HİKAYELERİ

Giriş - İnceleme - Metin - Dizinler

Danışman
Prof. Dr. Muharrem ERGİN

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

1208
C. Eralp Alışık

İstanbul

1991

GİRİŞ

Azerbaycan, günümüzde coğrafî konumu itibarıyla Kuzey Azerbaycan ve Güney Azerbaycan olarak ele alınmalıdır.

Kuzey Azerbaycan, SSCB sınırları içerisinde yer alan beş Türk Cumhûriyeti'nden biridir. Azerbaycan SSC'si, siyasî sınırları içerisinde Nahçıvan OSSC ile Nagorno-Karabağ Otonom Bölgesi de bulunmaktadır. Azerbaycan SSC'yi, doğuda Hazar Denizi, güneyde İran İslâm Cumhûriyeti, kuzeyde Dağıstan OSSC, kuzeybatıda Gürcistan SSC, güneybatıda Ermenistan SSC ve Türkiye Cumhûriyeti ile çevrili olup, 86.600 kilometrekarelik bir yüzölçümüne sahiptir. Nüfusu 1989 resmî istatistiklerine göre, 7.131.000'dir.(1) Başşehri Bakû'dür. (1989 sayımına göre nüfusu, 1.780.000) Cumhûriyet, 60 şehir ve 125 kazadan mürekkeptir. Kilometrekare başına düşen kişi sayısı, 82.3'tür. Nahçıvan OSSC, 9 Şubat 1924'te kurulmuş olup Azerbaycan SSC'nin bir parçasıdır. Coğrafî konum itibarıyla Ermenistan SSC'si içerisinde olup, Azerbaycan SSC'nin Türkiye Cumhûriyeti ile tek ortak sınırını oluşturmaktadır. Yüzölçümü 5.500 kilometrekare olup 1989 istatistiklerine göre (2) nüfusu 300.000'dir. Nüfusun %90'ı Türk'tür. Başşehri Nahçıvan'dır. Cumhûriyet, 3 şehir ve 3 kazadan oluşmakta olup, kilometrekare başına düşen insan sayısı 54.6'dır. Nagorno-Karabağ Otonom Bölgesi, 7 Temmuz 1923'te kurulmuş olup, güneydoğu Azerbaycan SSC içindedir. 4.400 kilometrekarelik bir yüzölçümüne sahiptir. 1989 istatistiklerine göre nüfusu, 192.000'dir. Başşehri Stepanakert'tir. 2 şehir ve 7 kazadan oluşmaktadır. Kilometrekare başına düşen insan sayısı, 43.7'dir.

Güney Azerbaycan ise İran İslâm Cumhûriyeti sınırları içerisinde, doğudan Hazar Denizi, batıdan Türkiye Cumhûriyeti, kuzeyden Aras ırmağı ile çevrili bölgede yer alan ve siyasî bir organizasyona sahip olmayan bir bölgedir. İran'ın kuzeybatı vilâyetleri ile Arran ve Şirvan gibi merkezler de tarihî Güney Azerbaycan'ın içinde yer almaktadır. Güney Azerbaycan'ın tarihî ve kültürel merkezi, Tebriz vilâyetidir. Resmî olmayan nüfusları yaklaşık 8.000.000 civarında olarak kabul edilmektedir (Bu sayıya İran'da yaşayan diğer Türk boyları dahil değildir).

Notlar

1. Demografiçeskiy Ejegodnik SSSR 1989. (Gosudastvennıy Komitet SSSR Po Statistike) Moskva 1990, s. 11-13.

2. S. Akiner, Islamic Peoples of the Soviet Union. London 1983, s. 105-122.

İÇİNDEKİLER

Söz Başı	I
Giriş	II-VII
Tarihçe	III-IV
Türk Edebiyatının Azerbaycanda Gelişmesi	V-VIII
İnceleme	VIII-XVIII
Türkçe Kelimelerdeki Ses Değişiklikleri	IX-IVX
Ödünç Kelimelerdeki Ses Değişiklikleri	IVX-XV
Ses Düşmesi	XV
Ses Türemesi	XVI
Göçüşme	XVII
Ünsüz İkizleşmesi	XVII
İmlâ Özellikleri	XVII
Kelime Hazinesi	XVIII
Bibliyografya	XX-XXI
Metin	1-121
Sekkiz Mart Hediyyesi	1-3
Semimi Dost	3-6
Atamdan Sonra	6-7
Hönkürtü	8-14
Seyf Açıldı	14-20
Encir	21-27
Sahibsiz Ev	27-35
Muzeyde Görüş	35-44
Gadın Nefesi	44-48
Gulag Hesteliyi	48-56
Nenemin Tütün Kisesi	56-65
Payız Muştulugları	66-72
Yaşıl Obaların Toyu	73-86
Sürücü ve Gız	86-91
Aspirant	91-94
Atamın Uşaglıg Günleri	94-98
Ayrıldılar	98-121
Dizin	122-371
Çekim Ekleri Dizini	372-432
Son Ses Dizini	373-457

SÖZ BAŞI

Türkiyede'ki türkoloji çevrelerinde çağdaş Türk şiveleri üzerinde yapılması gereken ilmî çalışmaların yetersizliği, bizi bu konuda doktora tezi hazırlamaya yöneltmiştir.

Özellikle son yıllarda dünyada ve bölgemizde vuku bulan siyasî gelişmeler; bizi ırk, dil ve din gibi kültürü oluşturan üç aslî unsurun ortak olduğu Türk toplulukları ile ilgilenmeye zorunlu kılmaktadır. Siyasî coğrafyanın yanı sıra tarihî ve kültürel perspektif çerçevesinde de Türkiye'ye en yakın Türk topluluğu, Azerbaycan SSC'dir. Ayrı siyasî birlikler dışında yaşayan Türk topluluklarının, tarih içerisinde vuku bulan çeşitli olumsuz tesirlere rağmen, kültürü oluşturan birinci aslî unsuru, "dil birliğini" korudukları görülmektedir.

Hocam Prof. Dr. Muharrem Ergin'in talimâtı ve değerli katkıları ile hazırlanan bu çalışmamızda, modern Azeri Türkçesi'nden derlenen hikâyelerin metinleri, dizinler ve bu metinlere dayalı bir inceleme ile giriş bölümleri yer almaktadır.

Metinleri kril alfabesinden latin alfabesine geçirirken metnin bugün kullanılan yazı sistemine uygun olması ve imlâ birliğinin sağlanması açısından transkripsiyon işâretleri kullanılmamıştır. Dizin bölümünde ise kelime tahlilleri yapılması ve ses özelliklerinden dolayı transkripsiyon işâretleri kullanılmıştır.

Derlenen metinler fonetik bâzı değişikliklere rağmen, uslûp bakımından Türkiye Türkçesi ile büyük bir paralellik arz etmekte, bunun yanı sıra Azeri Türkçesinin çok zengin kelime hazinesini ortaya koymaktadır.

Tezimizde, çağdaş Azeri edebiyatının usta kalemlerinden derlenen toplam on altı hikâye yer almaktadır.

Beni çağdaş Türk şiveleri üzerinde araştırma yapmaya teşvik ederek manevî desteğini ve ilgisini hiç bir zaman esirgemeyen hocam Prof. Dr. Muharrem Ergin'e ve Londra'da değerli katkılarını gördüğüm Prof. Dr. Tourkhan Gandjei ile tezi değerli teşvikleri ile zamanında bitirmemi sağlayan Dr. Gülşen Seyhan'a burada teşekkürü büyük bir bahtiyarlık sayarım.

Ataköy, 22 Temmuz 1991

Tarihçe

Azerbaycan'ın Türkler tarafından ilk iskânı 11. yy'da Selçuklular'ın bölgeye gelmesi ile başlamıştır. 13. yy'ın ilk yarısından itibâren de bölge Orta Asya'dan gelen Türk-Moğol boylarıyla tamamen Türkleşmiştir. Daha önceki dönemlerde, özellikle 7 ve 8. yy'ın başında Göktürk Kağanlığı'na bağlı bâzı birliklerin Kuzey Azerbaycan bölgesinde bulunduğunu görüyoruz(1). Selçuklular döneminde Azerbaycan'a ilk dönemlerde "*melik* " ünvanlı Selçuklu şehzâdeleri gönderilmiştir(2). 12. yy ortalarında Azerbaycan'ın yoğun yerleşim merkezleri: Erdebil, Hoy, Urmiye ve Nahçıvan'dır. Selçukluların Azerbaycan'daki üstünlükleri sırasında kuzeyden Kıpçak Türklerinin de Azerbaycan'a geldiklerini görüyoruz.

Azerbaycan'ın siyasî ve kültürel olarak hiç bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde Türkleşmesi, İlhanlı Devleti dönemindeki Türk-Moğol fütühâtı sırasında gerçekleşmiştir(3). Meraga, Kökçe Deniz bölgesindeki Aladağ gibi yüksek, dağlık yerler yaylak ve Aras ırmağı havzası, Karabağ, Mugan ovası ile güneydeki Hamse bölgesi, kışlak olmak üzere bu iskânın merkezi olmuştur. Mengü Kağan tarafından 1253'te 50 tümenlik bir ordu ile İran taraflarına gönderilen Hulagu, bu kesif Türk iskânının mimârıdır(4).

Ön Asya'ya ve Kafkasya'ya Orta asya'dan gelen bu Türk-Moğol ordusu, bu bölgelerde daha önce Selçuklu Devleti zamanında meskûn olan Türk unsurlarına dokunmamıştır. Hattâ ırk ve dil birliği bu unsurların da Türk-Moğol ordusuna katılmalarını sağlamıştır. Selçuklular döneminde Meraga ve Tebriz'de yerleşen Kıpçak unsurları da bu orduya iltihakta bir beis görmemişlerdir. Bu fütuhât sırasında, Azerbaycan ve İran, Irak bölgesindeki yerli Fars ve Tacik unsurlar yerlerinden sürülmüş ve onların yerine Orta Asya'dan gelen müslüman Türk toplulukları yerleştirilmiştir. Bu arada yerleşim merkezlerinin Arapça ve Farsça olan adları, Türkçe ve Moğolcaları ile yer değiştirmiştir. Bu dönemde, Bizans sınırlarının Türkmenler, Doğu Anadolu'nun Kıpçaklar ve Doğu Türkmenleri (Akkoyunlu ve Karakoyunlular) tarafından ele geçirilmesi, özellikle bu bölgedeki hıristiyan Ermeni topluluklarının iktidarını zayıflatmış olup, Gazan Han döneminde İlhanlı Devleti'nin islâmiyeti devlet dini olarak benimsemelerinden sonra, Türklerin Azerbaycan ve Ön Asya'da iktisadî ve kültürel olarak da söz sahibi olmalarını sağlamıştır.

İlhanlı hâkimiyetinin sona ermesinden sonraki dönemlerde Azerbaycan'da siyasî bir istikrar sağlanamamıştır. Akkoyunlu sülâlesinin hâkimiyetinden sonra, Azerbaycan'da üstünlük 16.yy'da Safevi sülâlesine geçmiştir. Safevî Devleti'nin şiî Türkler ile Fars unsuru arasında tutarlı bir siyaset izleyememesi, Azerbaycan'a Osmanlı Devleti'nin müdahalesini getirmiştir. 1724'te Erdebil ve Karabağ ile birlikte tüm Azerbaycan, Osmanlı Devleti'ne iltihak oldu. Ancak 1734'te Nadir Şah'ın Ruslarla anlaşarak Osmanlı Devleti'ne cephe alması, Azerbaycan'ın Nadir Şah'ın ölümünden sonra küçük hanlıklara bölünmesine sebep olmuştur. Bu hanlıkların birbirleriyle olan çekişmeleri de, bunların sıra ile Rus hâkimiyetine girmesine sebep olmuştur. 1828'de Kaçar Sülâlesi ile Rus Çarlığı arasında imzalanan Türkmençay anlaşması ile Aras ırmağının kuzeyindeki arazi Ruslara bırakılmıştır. 19. yy'ın ikinci yarısından itibaren özellikle Kuzey Azerbaycan'da batılı tarzda büyük yenilik hareketleri oluşmaya başlar(5). 1905 ve 1917'de Rusya'da meydana gelen siyasî değişiklikler, kuzey ve güney Azerbaycan'da da siyasî çalkantılara sebep olmuş, 28 Mayıs 1918'de Mehmet Emin Resulzâde'nin önderliğindeki "*Azerbaycan Millî Şurası* ", Kafkasya Azerbaycan Cumhûriyeti'nin istiklâlini ilân etmiştir(6). Ancak tarihte ilk defa kurulan Millî Azerbaycan Devleti, 27 Nisan 1920'de Ruslar tarafından işgal edilmiş, iki yıl sonra Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan SSC'leri Transkafkasya Sovyet Federal Sosyalist Cumhûriyeti adı altında siyasî olarak birleştirilmiştir. 5 Aralık 1936'da ise, üçü de Moskova'ya bağlı birer Sovyet Cumhûriyeti hâline geldiler.

Güneyde ise, 1908'de Settar Han'ın önderlik ettiği millî bağımsızlık hareketi uzun ömürlü olmamış, 1920'de Muhammed Hıyabanî başkanlığında kurulan "*Azadistan Cumhûriyeti* " de, dokuz ay sonra Pehlevî sülâlesi tarafından ortadan kaldırılmıştır.

Notlar

1. Faruk Sümer, Oğuzlar. İstanbul 1983, s.129
2. Zeki Velidi Togan, Umumî Türk Tarihine Giriş, İstanbul 1946, s. 239.
3. a.g.e. s. 245-247
4. Zeki Velidi Togan, "Azerbaycan" İslâm Ansiklopedisi I. cilt, İstanbul, s. 112
5. Hüseyin Baykara, Azerbaycanda Yenileşme Hareketleri (19. yy). Ankara 1966, s. 48-60
6. Hüseyin Baykara, Azerbaycan İstiklâl Tarihi Mücadelesi. İstanbul 1975, s. 78-85.

Tahir Sünbül, Azerbaycan Dosyası I. Ankara 1990, s. 5-18.

Türk Edebiyatının Azerbaycan'da Gelişmesi

Türkistan ve Horazm'da 11 ve 12. yy'da, İran edebiyatı ve islâm medeniyetinin tesirleri ile güçlü bir gelişme gösteren Doğu Türkçesine karşılık, Azerbaycan'da Oğuz Türkçesinin klâsik bir edebî dil haline gelmesi kolay olmamıştır. İlhanlı Devleti zamanında kuzey İran'da Uygur harflerinin Arap harflerine göre daha revaçta bulunduğu ve mezar taşları ile halka hitaben yazılmış buyruklarda geniş olarak kullanıldığı bilinmektedir(1). İlhanlılar döneminde Azerbaycan'da kullanılan Doğu Türkçesi özelliklerinin, Oğuz edebî dili üzerinde tesiri olmuştur. Bu husus, özellikle halk şiirinde kendisini açıkça göstermiştir. Günümüzde modern Azeri Türkçesinde kullanılan Moğolca kökenli kelimeler ile Kıpçak Türkçesi özellikleri, İlhanlı döneminden kalma bir itiyaddır. İlhanlılar'ın bir devamı olan Timur'un zamanında Azerbaycan'a batıdan gelen Türkmen unsurları ile , Oğuz Türkçesi özellikleri biraz daha belirginlik kazanmıştır. 10 ve 16. yy.'da edebî muhit, Güney Azerbaycanda'dır. Bu dönemde, yazılı edebiyat kendisini Farsça'nın tesirinden kurtaramamış, buna karşılık sözlü edebiyat ise Orta Asya Türk geleneği çerçevesinde gelişme göstermiştir. Dede Korkut destanlarında geçen hâdiselerin bu dönem tarihî vakıalarını içermesi, bu hususun çarpıcı bir örneğidir(2). 16. yy'daki Safevî sülâlesinin hâkimiyeti sırasında Şah İsmail'in "Hataî" mahlasıyla Türkçe şiirler yazması, klâsik Azerbaycan edebiyatının başlangıcı olarak kabul edilebilir(3). Bu dönemde Fuzulî de yazdığı şiirler ile divân edebiyatının Azerbaycan'da tanınmasını sağlamış, Murtazakulu Han Zafer, Tebrizli Hakirî gibi şâirlere örnek olmuştur.(4)

17 ve 18. yy'da dil özellikleri itibarıyla Azeri Türkçesi yavaş yavaş öteki Türk şivelerinden ayrılmaya başlar. Özellikle sözlü edebiyatın, yazılı edebiyata dönüşmesi ile bu özellikler belirginlik kazanmaya başlamıştır(5). 18. yy'ın Azerbaycan edebiyatında büyük yankılar yapmış iki şahsiyeti hiç kuşkusuz Molla Penah Vakıf (ö: 1797) ile Molla Veli Vidadî(ö: 1809)'dir. Klâsik tarzda yazdıkları şiirler ile kendilerinden sonraki sanatçılarda büyük izler bırakan bu iki şâirin şanssızlığı hanlıklar döneminde yaşanan siyasî istikrarsızlıklar olmuştur.

19. yy'da ilk yarısından itibaren özellikle Kuzey Azerbaycan'da vuku bulan siyasî gelişmeler, Azeri Türkçesini Avrupa medeniyet ve kültürü ile birlikte Rus edebiyatıyla da tanıştırmıştır(6). O dönemde yaşanan siyasî gelişmelerle paralel olarak gelişen kültür değişiklikleri, Azerbaycan'daki Türk edebiyatının, klâsik ölçülerin yanında modern ölçülerle de tanınmasını sağlamıştır. Mirza Kâzım Beğ'in (ö: 1870), St. Petersbourg Üniversitesindeki öğretim üyeliği sırasında Avrupaî tarzda Türkçe için mukayeseli bir gramer kitabı yazması, tarihî değer olarak son derece önemli bir gelişmedir(7). 19. yy'ın birinci yarısından itibâren, Kuzey Azerbaycan'da Abbaskulu Ağa Bakıhanlı (ö:1847),

Mirza Şefi Vazeh(ö: 1852), Kasım Beğ Zakir(ö: 1857) gibi aydınların edebî sahalarda modern tarzda ortaya koydukları eserler, 14/08/1875'de Zerdablı Melikzâde Hasan Beğ'in Bakû'de ilk Türkçe gazete olan Ekinci'yi çıkarmaya başlaması, Mirza Feth Ali Ahundov(ö: 1878)'un eserleri ile modern Azerbaycan edebiyatını kurması, Kuzey Azerbaycan'da kültür sahasında meydana gelen büyük yeniliklerdir. Mirza Feth Ali Ahundov'un yazdığı bir çok piyes, Rusçaya ve Avrupa dillerine olduğu gibi Farsçaya da terçüme edilerek, modern İran edebiyatında tiyatronun gelişme tarihinde ilk örneklerden birini oluşturmuştur.

Birinci Dünya Savaşı sırasında bolşevik ihtilâlinin patlak vermesi, Kuzey Azerbaycan'da bir çok aydının ülke dışına çıkmasına sebep olmuş, 1930'lu yıllara kadar edebiyatı bir duraklama dönemine sokmuştur. Siyasî huzursuzluklar ve yeni rejimin katılığı da bu dönem hakkındaki bilgileri mahdut kılmaktadır. Bununla birlikte bu dönemde 1926 yılında Bakû'de toplanan Türkoloji Kurultayı ile 1928'de yapılan Azerbaycan Aşıklar Kurultayı, kültür sahasındaki önemli gelişmelerdir. Bu dönemde, C. Memmedguluzade, E. Hagverdiyev, S. Ahundzade, A. Şaig gibi realist edebiyatçıların yanında, Münirî, S. Mensur, İbrahim Tahir, Mehmet Hadi ve Hüseyin Cavid gibi romantizm akımına bağlı gösterilen sanatkârlar Azerbaycan edebiyatına renk katmışlardır. Özellikle Mehmet Hadi ve Hüseyin Cavid'in şiir ve piyeslerinde modern Türk edebiyatının mümessillerinden Abdulhak Hamid ve Tevfik Fikret'in tesiri bariz bir şekilde belli olur. Hüseyin Cavid, Azerbaycan edebiyatında ilk kez manzum piyes yazıp, oyunlarını sahnelerken İstanbul Türkçesini kullanmak sureti ile dikkatleri üzerine çekmiştir.

1930'lu yıllardan günümüze kadar Azerbaycan SSC'de nesir sahasında, Mirza İbrahimov, İlyas Efendiyev, Enver Mehmedhanlı, Ekrem Eylisli, Elçin, Anar, Mehmet Aslan, Azize Caferzade, Hüseyin İbrahimov, Tahir Hüseyinov, Sabir Azeri, E. Kasımov, İsmail Şıhlı, Akşın Babayev, M. Süleymanlı'yı ve nazım sahasında da Resul Rıza, Mikail Müşfig, Samed Vurgun, Zeynel Halil, Nebi Hezri, Zeynel Cabbarzade ve Bahtiyar Vahabzâde gibi edebî şahsiyetleri, Azerbaycan edebiyatının ekol yaratmış mümessilleri olarak sayabiliriz(8).

Son dönem Güney Azerbaycan edebiyatı, sayı üstünlüğüne rağmen ne yazık ki siyasî alandaki başarısızlıklardan dolayı İran'da istisnalar dışında kendini yenileyememiş ve Farsçanın ütünlüğüne boyun eğmiştir. Yalnızca, 1941-1946 yılları arasındaki Sovyet işgali sırasında, Kuzey Azerbaycan'ın tesiri ile Türkçe yoğunluk göstermiş, ancak hakimiyetin 1946 yılında tekrar Farlara geçmesiyle Türkçe 1941-1946 yılları arasındaki seviyesine bir daha ulaşamamıştır. Bununla birlikte, Şehriyar'ın 1954'te yetmiş altı kıtalık "Heyder Baba'ya Selâm" adlı şiirini ilk kez Tebriz'de yayınlaması, Güney Azerbaycan'da

olduğu gibi, Kuzey Azerbaycan ve tüm Türk dünyasında büyük bir heyecana yol açmış, bir çok şâir bu şiire nazireler yazmıştır. Şehriyar'ın 1964'te ikinci "Heyder Baba'ya Selâm"'ı yazmasından sonra Türkçe biraz daha güneyde soluk almıştır. Yine Bulud Karaçorlu Sehend'in Dede Korkut Destanı'nın nazma çekilmiş hali olan Sazımın Sözü'nü 1966'da Tebriz'de bastırması da Türklere Güney Azerbaycan'da, kendi tarih ve törelerini hatırlatmak amacı güden değerli bir çalışmadır. Bugün Güney Azerbaycan'da Türk edebiyatı, siyasî sebeplerden dolayı, Dr. Cevad Heyet'in yarı Farsça, yarı Türkçe çıkardığı Varlık dergisi dışında bir süreli yayına dahi sahip değildir.

Günümüzde, Kuzey Azerbaycan'da resmî dilin Türkçe olması, neşriyât ve kültür alanlarında kuzey ve güney Azerbaycan arasında büyük bir uçurumun doğmasına sebep olmuştur.

Notlar

1. Z. Velidi Togan, "Azerbaycan" İslâm Ansiklopedisi. İstanbul s. 107.

T. Gandjei, "Turkish in pre-Mongol Persian Poetry" Bulletin of the Scholl of Oriental and African Studies Nu: 49. London 1986, s. 67-75.

2. Muharrem Ergin, Dede Korkut Kitabı. Ankara 1964, bk. Giriş.

3. T. Gandjei, Il Canzoniere di Şah Isma'il Hata'î. Napoli 1959, s. 8-10.

4. Z. Korkmaz-S. Olcay, Fuzuli'nin Dili Hakkında Notlar. Ankara 1956, s. 3-7.

5. Gülşen Seyhan, Köroğlu Destanı (Azerbaycan Varyantı). Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 1990, bk. Giriş.

6. Hüseyin Baykara, Azerbaycan'da Yenileşme Hareketleri (19. yy). Ankara 1966, s. 98-114.

7. Mirza Kâzım Beğ, Obşaya Gramatika Türetskogo Yazıka. Kazan 1839. Almanca tercüme: T. Zenker, Allgemeine Grammatik der Turkische-Tatarischen Sprache. Leipzig 1840.

8. A. Dadaşzade-A. Mirza Ahmedov, Azerbaycan Edebiyatı I. Cilt. Bakı 1957. s. 265-284.

İNCELEME

Azeri Türkçesi, Oğuz gurubu güneybatı koluna bağlıdır. Azeri Türkçesinin sınıflandırılması hususunda, W. Radloff(1), J. Nèmeth(2) A. Samoyloviç(3), G. J. Ramstedt(4), M. Ergin(5) ve L.Ligeti(6)'nin çalışmaları, ilmî değerlerini günümüzde de korumaktadır.

Azerbaycan SSC'de yapılan çalışmalarda, Azeri Türkçesi, Türkçenin bilinen en eski yazılı kaynaklarına sahip olan Köktürkçe'nin bir devamı olarak gösterilmektedir(7). Tarihî çerçeve içerisinde, Orta Asya'dan batıya yapılan Türk göçleri, edebî dile de tesir etmiş ve Türkçenin batı gurubunun doğu dairesini oluşturan Azeri Türkçesinde, Doğu Türkçesi izlerinin de görülmesine sebep olmuştur(8).

Eski Anadolu Türkçesi döneminde, Uygur Türkçesi yazı dilinin özelliklerinin görülmesi, çok yakın coğrafî bölgelerde oluşan Azeri Türkçesini de tesirine almıştır. Oğuz Türkçesinin ilk edebî mahsüllerini, Azeri Türkçesi ve Eski Türkiye Türkçesi diye tasnif etmemiz imkânsızdır. Şive ayrılığı olarak karşımıza çıkan özellikler, ileriki dönemlerde siyasî sebeplerden dolayı ayırt edici unsurlar olmuşlardır. Özellikle İlhanlı Devleti döneminde Ön Asya'da siyasî birliğin sağlanmış olması, kendisini Türk yazı dilinde de götermiştir. Bugün, Türkiye Türkçesi ve Azeri Türkçesinde hâlâ kullanılan Moğolca ve Kıpçakça unsurlar bu görüşü desteklemektedir (9).

Türkiye Türkçesi ve Azeri Türkçesi Türk dünyasında birbirine en yakın iki Türk şivesi olarak kabul edilmektedir. Tarihî dönem itibarıyla, Azeri Türkçesi Osmanlı Türkçesi döneminde kendisine has edebî il özelliklerini belli etmeye başlamış ve bu özelllikler ayrı bir Türk şivesinin doğmasına sebep olmuştur. 19. yy'ın ilk yarısında Kuzey Azerbaycan'da başlayan yenileşme hareketleri de dilde özellikle kelime hazinesi bakımından tesirli olmuştur.

Tezimizde seçtiğimiz metinler, modern Azeri Türkçesinin zengin kelime hazinesini ortaya koymakta ve Türkiye Türkçesi ile bir mukayese yapma imkânı vermektedir. Tezde, özellikle modern Azeri Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasındaki fonetik ayrılıklar üzerinde durulmuştur. Yapı bilgisi bakımından genel olarak Türkiye Türkçesi ile bir paralellik gösteren modern Azeri Türkçesi(10), Türkiye Türkçesinden özellikle kelime hazinesi ve fonetik hadiseler itibarıyla bazı ayrılıklar arz etmektedir. Aşağıda Türkiye Türkçesi esas alınarak Eski Türkçe ile mukayeseli olarak Azeri Türkçesinde görülen ses hadiseleri üzerinde durulmuştur.

TÜRKÇE KELİMELERDEKİ SES DEĞİŞİKLİKLERİ

A. Ünlü Değişiklikleri:

Azeri Türk.	Türkiye Türk.	Eski Türkçe

1. u > o

dodag 40/19	dudak	
oğrun 51/38	uğrun	ogrın
oyan- 84/2	uyan-	udı-

2. ü > ö

böyü- 8/31	büyü-	bedü-
böyüt- 44/8	büyüt-	bedü-
gözel 14/4	güzel	
göğercin 81/41	güvercin	kökerçin
hökm 42/16	hükm	
hökümet 28/11	hükûmet	
hönkür- 80/5	hünkürmek	
hönkürtü9/1	hüngürtü	
hörmet 105/2	hürmet	

3. a > u, o

sovur- 126/28	savur-	
sovuş- 131/16	savuş-	
dovşan 61/14	tavşan	tabışkan
ov 36/13	av	
ovuç 33/19	avuç	

4. e > ö

dövran 101/2	devran
dövre 130/6	devre

dövlet 81/13 devlet
övlad 38/15 evlat
öylen- 36/29 evlen-

6. a > é

éynen 18/26 aynen

7. ı- > i-

/ı/ sesi Azeri Türkçesinde kelime başında kullanılmaz. Türkiye Türkçesinde /ı/ sesi ile başlayan bütün kelimeler Azeri Türkçesinde değişikliğe uğramıştır.

isti 7/35 ıssı
işıg 7/14 ışık
işıglan- 49/36 ışıklan-

8. ü > é

yéri- 54/8 yürü- yorı-
yériş 128/13 yürüyüş

B. Ünsüz değişmeleri:

1. -k-, -k > -h-, -h

Tarihî ses gelişiminin sonucu olarak, bugün Azeri Türkçesinde kelime içi ve sonunda bütün /k/'lar /h(x)/'ya dönüşmüştür.

ah- 10/38 ak-
ahıt- 45/25 akıt-
ahsa- 85/24 ahsa-

ahtar- 6/19 aktar-
çalhala- 44/2 çalkala-
haçan 35/9 < kaçan
halg 35/27 halk
hamı 4/20 < kamug
hansı 37/17 hangisi < kangısı

2. k- > g-, -k > g-, -k > -g

Türkiye Türkçesinde sedasız olarak kullanılan art damak /k/ sesi, Azeri Türkçesinde sedâlılaşarak /g/ olur.

gaç- 75/15 kaç-
gabırga 14/7 kaburga < Mo. kabirga
gapı 68/15 kapı < kapug
basgın 38/10 baskın
basgıncı 92/35 baskıncı
dodag 40/19 dudak
balıg 65/5 balık
uşag 1/35 uşak

Ayrıca bir istisna olarak Arapça kökenli *nakl* "taşıma, aktarma" kelimesi aynı yolda değişerek yumuşamış ve *nağıl* "masal, hikâye" anlamını kazanmıştır.

3. E. T. k- A. T. g-

Eski Türkçede kullanılan kelime başındaki /k/ sesi Türkiye Türkçesinde sedalılaşarak k-> g- değişikliğine uğramasına rağmen Azeri Türkçesinde bazı durumlarda korunmuştur.

kéç- 5/15 geç-
köç- 60/27 göç-
köküs 47/31 göğüs
kölge 34/2 gölge
könül 18/22 gönül
köynek 27/20 gömlek

köz 37/14 göz

4. E. T. m- A. T. m-

Eski Türkçe kelime başı /m/ sesi, Türkiye Türkçesinden ayrı olarak Azeri Türkçesinde korunmuştur.

men 2/17	ben	< men, ben
min- 85/10	bin-	< min-
min 57/15	bin	< ming
muncug 30/15	boncuk	

5. b- > p-

Eski Türkçede ve Türkiye Türkçesinde kullanılan kelime başındaki b- sesi, Azeri Türkçesinde bâzı kelimelerde sedâlılaşarak /p/ olur.

palçığ 131/42	balçık	< balçık
poz- 29/38	boz-	< boz-

Bâzı örneklerde Eski Türkçe /b/ sesinin Azeri Türkçesinde korunduğunu, Türkiye Türkçesinde /p/'ye dönüştüğünü görüyoruz.

barmag 40/16	parmak	< barmak
bişir- 44/3	pişir-	< bişir-
biş- 81/15	piş-	< biş-

6. /-ğ/, /-k/ > /-y/

Azeri Türkçesinde iki ünlü arasındaki /g/ ve yumuşak /ğ/ sesi bâzı kelimelerde /y/'ye dönüşür.

soyu- 131/35	soğu-	
soyug 9/19	soğuk	
déyil 7/25	değil	< teg + ol
göy 23/29	gök	< ök

7. /-v-/ > /-y-/

Türkiye Türkçesinde özellikle fiil köklerindeki /-v/ sesi, Azeri Türkçesinde /-y/'li kullanılır.

döy- 81/21	döv-	
göyercin 81/41	güvercin	< kökerçin

8. /ñ/

Azeri Türkçesi yazı dilinde /ñ/ sesi yoktur. Ancak özellikle Batı Gurubu ağızlarında (Kazak, Borçalı, Gence, Karabağ) Eski Türkçenin ng sesinin korunduğu görülmektedir. [maña, saña, ataña gibi]

könül 18/22	gönül	< köngül
min 57/15	bin	< ming

9. t- > d-

dart- 101/23	tart-
dara- 140/35	tara-
daş 7/34	taş
daşı- 27/17	taşı-
dovşan 61/14	tavşan
duz 7/22	tuz

Azeri Türkçesinde, Türkiye Türkçesinde kelime başında /t/'li geçen kelimelerden bir kısmı /d/ ile yazılır.

10. E. T. -g- > A. T. v-

buzov 97/19	buzağı	< buzagu
buhovla- 132/1		< bukagu

11. -ñ- > -m-

sümük 65/41 < süñük

12. n- > l-

néyne- 35/25 n'eyle-

13. ç- > ş-, -ç- > -ş-

çaş- 124/4 şaşmak
nöşün 66/35 ne için

ÖDÜNÇ KELİMELERDEKİ SES DEĞİŞİKLİKLERİ

Modern Azeri Türkçesinde ödünç kelimeler, ünlü ünsüz uyumlarına aykırılıkları ve bünyesindeki çift ünlü, çift ünsüz bulundurmaları ile, Türkçe kelimelerden ayrılırlar.

1. Arapça ve Farsçadan ödünç alınan kelimelerdeki /a/ sesi, incelerek /e/'ye döner.

ehval 4/41 < Ar. ahvâl
eks 130/27 < Ar. aks
gezeb 130/20 < Ar. gazab
heber 10/24 < Ar. haber
heste 69/33 < Ar. hasta

2. Arapça ve Farsça kelimelerde ilk hecede bulunan /î/ sesi, modern Azeri Türkçesinde /é/'ye döner.

é'lan 113/28 < Ar. i'lan
é'tibar 29/29 < Ar. i'tibâr
élm 24/38 < Ar. 'ilm

3. Azeri Türkçesinde, yazıda uzun işâretler gösterilmez. Bu sebeple, Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzunluk işaretleri genellikle ince sıradan ünlülerle gösterilir.

güya 7/5 < Fa. gûyâ

hetire 22/35 < Ar. hâtıra

SES DÜŞMESİ

Azeri Türkçesinde ses düşmesi, Türkiye Türkçesinde olduğu gibi, birleşik kelime ve ekleşme sırasında ortaya çıkar. Modern Azeri Türkçesinde ses düşmesi, yazı dilinden daha çok konuşma dilinde vuku bulan bir hadisedir. Bu ses hadisesi daha çok Arapça ve Farsça köklü kelimelere Türkçe ekler getirildiği zaman görülmektedir.

Ünlü Düşmesi:

1. Vurgusuz orta heceden sonra ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde orta hece düşer.

béyin 64/6	béynimi
boyun 5/11	boynu
köküs95/30	köksüne
könül38/26	könlü

2. Yön ve yer bildiren, bura, hara, ora kelimeleri ek aldığında ekten önceki /a/ ünlüsü düşer.

buradan 35/30	burdan
oradan 116/14	ordan
haradan3/22	hardan

Ünsüz Düşmesi:

1. Arapça ve Farsçadan ödünç alınan kelimelerde, kelime çift ünsüz ile bitiyorsa, üzerine gelen ek, kelime bünyesindeki ünsüz harflerden birini düşürür.

sirr 8/34	sirli

2. y- > ø

Türkçenin belli başlı bir ses hadisesi olan, dar ünlülerin önünde /y/ sesinin düşmesi, Azeri Türkçesinde bir dil kaidesi haline gelmiştir. Şimdiki zaman olumsuzluk

ekinin kelime bünyesine gelmesi halinde de /y/ sesi düşer. bilmirem < élemeyirsen, bilmirem < bilmeyirem

Azeri Türkçesinde dar /ı/ ünlüsünün önündeki /y/ sesi düşerken, /ı/ ünlüsü inceilerek /i/'ye dönüşür. Bunun sebebi, Türkçenin en kısa ses değerine sahip /ı/ ünlüsünün, tek başına ilk hecenin yükünü taşıyamamasıdır.

ilan 131/3	yılan
ildırım 102/28	yıldırım
ilhı 88/4	yılkı
it- 20/26	yit-
ürek 39/1	yürek
üz 9/25	yüz

SES TÜREMESİ

1. Ünlü türemesi:

Azeri Türkçesinde kelime başında ünlü türemesi, özellikle yabancı dillerden ödünç alınan kelimelerin telâffuzlarını kolaylaştırmak için halk ağzında yaygın olarak görülür. Metinlerimizde bu tip türemelere rastlanılmamıştır.

2. Ünsüz Türemesi:

Kelime başında h- türemesi, Azeri Türkçesini Türkiye Türkçesine göre Eski Türkçeye yaklaştıran önemli fonetik hadiselerden biri olarak kabul edilmektedir(11). Altayistlerin, Ana Türkçede de var olduğunu iddia ettikleri bu h- türeme sesini, aslî uzun ünlüler ile açıklamaya çalışmaları da henüz teori safhasından kurtulamamıştır. Azeri Türkçesinde h-'nin yanısıra görülen /y/ türemesi de Eski Türkçede olduğu iddia edilen aslî uzun ünlüler ile açıklanmaya çalışılmıştır(12).

hindiki 36/24	şimdiki
hörük101/1	örük
hürk- 92/27	ürk-
hürkü 12/4	ürkü
hündür 91/7	

yeherle- 128/8 eyerlemek
yiye 81/3 iye

GÖÇÜŞME (METATEZ)

Modern Azeri Türkçesinde ağızlardan yazı diline geçerek bir imlâ kaidesi şekline girmiş olan bu ses kadrosunun metnimizde geçen örnekleri şunlardır.

ks > sk eskik 20/13 eksik
lr > rl ireli 7/1 ileri
pl > lp çılpag 9/18 çıplak
pr > rp torpag 7/38 toprak
ts > st tüstü 3/37 tütsü

ÜNSÜZ İKİZLEŞMESİ

Azeri Türkçesinde sık görülen ses hadiselerinden biridir.

addımla- 110/17 adımla-
dogguz 45/2 dokuz
saggal 22/21 sakal
sekkiz 1/21 sekiz

İmla Özellikleri

Modern Azeri Türkçesinin imlâsı, değişik alfabe kullanılmasına rağmen, Türkiye Türkçesi ile paralellik göstermektedir. Metinlerde Türkiye Türkçesinde kullanılan imlâ kaidelerinden ayrı olan hususlar aşağıya çıkartılmıştır.

1. Uzatma işaretleri, Türkçe kelimelerde olduğu gibi, ödünç alınan kelimelerde de kullanılmaz.
2. Ödünçleme kelimelerdeki ayın ve hemze işaretleri, yazı dilinde apostrof işareti ile gösterilir.
3. Arapça ve Farsça eklerden -baz, -dar, -kar, -istan, -î(vî), -keş ile Türkçe aile eki -gil ve -daş eki, ünlü uyumuna aykırı olarak tek şekilde yazılır.
4. Farsça tamlamaların yazılışı, Türkiye Türkçesinden ayrı olarak (-) ile yazılır.

5. Farsça ön ekler (bi-, na-) ile oluşturulan ön ekler de birleşik yazılır.
6. da / de ve ki eki ayrı yazılmasına rağmen, soru ekleri mı / mi bitişik yazılır.
7. İkileme kelimeler daima (-) işâreti ile gösterilir.

Kelime Hazinesi

Kelime hazinesi, bir dilin temel taşlarını oluşturan kelimeler topluluğudur. Dizindeki kelime sayısı; otuz altı bin dokuz yüz altmış dokuz, madde başı sayısı ise dört bin iki yüz elli beştir. Bunlardan dokuz altmış beşi ödünç kelimedir. Bunlar:

Almanca	6
Arapça	624
Farsça	194
Fransızca	41
İngilizce	8
İtalyanca	4
Latince	27
Moğolca	10
Rusça	47
Türkçe	3290
Yunanca	11

Bütün Türk şivelerinde temel kelime hazinesi aynı kalmıştır. Temel kelime hazinesini; organ adları, temel besin maddeleri, sayı adları, yakınlık bildiren adlar, hâl ve hareket adları oluşturur. Türkçe genel olarak ayrıntılı bir ifade zenginliğine sahiptir. Hiç şüphesiz Azeri Türkçesi için de bu özellik geçerlidir.

Türkiye Türkçesi ile Azeri Türkçesi arasında temel kelime hazinesinde büyük bir paralellik olmakla birlikte, metinde bir çok örneğini gördüğümüz gibi Azeri Türkçesine mahsus olan kelimeler de vardır (ahtar- "aramak", apar- "götürmek", baharlı "manzaralı", yay "yaz").

Öte yandan Türkiye Türkçesi ile Azeri Türkçesi arasında eş sesli ancak eş anlamlı olmayan kelimeler de mevcuttur. (çöl "ev dışı", düş-"inmmek", kabak "ön taraf").

Azeri Türkçesini, Türkiye Türkçesinden ayıran başka bir özellik de, bünyesinde Kıpçak Türkçesinden hâlâ kelimeler bulunmasıdır. Metnimizde geçen nöşün "ne için" 66/35, çaş- "şaşmak" 124/4 kelimeleri bu bakımdan önemlidir.

Hattâ Azeri Türkçesi ağız tasniflerinde de Kıpçak Türkçesinin tesiri, ayırıcı unsur olarak daima göz önünde bulundurulmuştur.

Metinde yer alan batı kaynaklı kelimelerin çoğunluğu 19. yy'ın ilk yarısından itibâren Rusça yolu ile Azeri Türkçesine girmeye başlamış; bu ödünçleme özellikle teknik terimler ve genel kültür kavramlarında yoğunluk kazanmıştır. Azeri Türkçesinde; Rusça, politika ve teknik terimlerin dışında temel kelime hazinesine girememiştir. Çağdaş Azerbaycan Türk edebiyatından derlediğimiz metinlerde yalnızca kırk yedi Rusça kelimenin bulunması, yukarıdaki görüşü desteklemektedir. Batı dillerinden geçen kelimeler, Türkiye Türkçesinde de ses farkıyla kullanılan kelimelerdir (asistent, professör, üniversitét),

Notlar

1. W. Radloff, Phonetik der Nördlichen Türksprachen. Leipzig 1882-1883.

2. J. Németh, Türkische Grammatik. Berlin-Leipzig 1917.

3. A. Samoyloviç, Nekotorie Dopolnekiya k Klassifikatsii Türetskih Yazıkov. Petrograd 1922.

4. G. J. Ramstedt, Einführüng in die Altaische Sprachwissenschaft, I. Helsingfors 1957.

5. M. Ergin, Azeri Türkçesi. İstanbul 1971.

6. L. Ligeti, A Magyar Nyelv Török Kapcsolatai A Hongoflalas Elöt Az Arpad-Korban. Budapest 1986.

7. E. Seferli - H. Yusifov, Gedim ve Orta Esrler Azerbaycan Edebiyyatı. Bakı 1982, s. 4

8. M. Ergin, Azeri Türkçesi. İstanbul 1971.

9. S. Ceferov, Müasır Azerbaycan Dili. Bakı 1970, s. 43-45.

O. Nedim Tuna, "Osmanlıcada Moğolca ödünç kelimeler", Türkiyât Mecmuası XVII, İstanbul 1972, s. 209-250.

10. Gülşen Seyhan, Köroğlu Destanı (Azerbaycan Varyantı). İstanbul 1990. Yayınlanmamış doktora tezi. bk. İnceleme Bölümü.

11. N. Poppe, Verleichende Grammatik der Altaischen Sprachen. Teil 1. Wiesbaden 1960, s. II-XII.

G. Doerfer, "Materialien zu Turkischen h-" I. Ural Altaische Jahrbücher, Wiesbaden 1989, s. 94-141, II UAJ. 1982. s.138-168

12. M. Talât Tekin, Ana Türkçede Aslî Uzun Ünlüler. Ankara 1975.

BİBLİYOGRAFYA

1. GRAMER

E. Abbasov, Azerbaycan Dilinin Grammatikası. Bakı 1958

İ. Adilov, Azerbaycan Dilinde Teglidi Sözler. Bakı 1979

A. Ahundov, Azerbaycan Dilinin Fonemler Sistemi. Bakı 1973

---------, Azerbaycan Dilinin Tarihi Fonetikası. Bakı 1973

---------, Sistema Fonem Sovremennogo Azerbaydjanskogo Yazıka (Akademi Doktorası). Moskva 1979

L. Bazin, "Constribution a la dialectologie rurarele de l'azeri" Journal Asiatique 1961/3, s. 411-425

A. Caferoğlu, "Azeri lehçesinde bazı Moğol unsurları" Azerbaycan Yurt Bilgisi, 1923/21, s. 213-226, 1934/3, s. 3-8

A. Caferoğlu - G. Doerfer, "Azzerbeidschanische" PhTF I-1959, s. 280-307

S. E. Ceferov, Azerbaycan Dilinde Söz Yaradıcılığı. Bakı 1960

----------, Müasır Azerbaycan Dili (Fonoloji). Bakı 1960

B. Comrie, The Languages of the Soviet Union. Cambridge 1981

S. Çağatay, Türk Lehçeleri Örnekleri II (Yaşayan ağız ve Lehçeler). Ankara 1972

A. M. Demircizade, Azerbaycan Dilindeki Oğuz-Ğipçag Lisanı Ünsürleri. Bakı 1947

----------, Müasır Azerbaycan Dilinin Fonetikası. Bakı 1960

M. Ergin, Azeri Türkçesi. İstanbul 1971

M. A. Ferzane, Mebâni-i Düstur-i Zebân-ı Azerbaycan. Tebriz 1965

İ. Haciyev, Müasır Azerbaycan Dilinde Mürekkeb Sözler. Bakı 1955

W. B. Henning, "The Ancient Language of Azerbaijan" Transactions of the Philological Society of London. 1954, s. 158-177

F. Köprülü, "Azeri - Türk Lehçesi", İslâm Ansiklopedisi, 12. cüz, İstanbul 1942, s. 102-129

---------, "Yeni Farisîde Türk Unsurları", Türkiyât Mecmuası VII-VIII, İstanbul (1940-1942), s. 1-16

K. H. Menges, "Research in the Turkic Dialects of Iran", Oriens IV, Leiden 1951

W. Radloff, Phonetic der Nördlichen Türksprachen. Leipzig 1882

E. V. Sevortyan, Grammatika Azerbaydjanskogo Yazıka. Bakı 1971

R. E. Tenişev, Sravnitelino-İstoriçeskaya Grammatika Tyurskih Yazıkov, Fonetika. Moskva 1984

N. Yüce, "Azeri Türkçesi" İslâm Ansiklopedisi, 12. c., İstanbul 1987, s. 513-524

F. Zeynelov, Türk Dillerinin Mügayiseli Grammatikası I, II. Bakı 1959, 1974-1975

2. Sözlük

B. Abdullayev, Azerbaycan Şehs Adlarının İzahlı Lugeti. Bakı 1985

G. Anteleva, Öztürkçe-Rusça Sözlüğü. Tiflis 1985

Azerbaycan Dilinin İzahlı Lugeti. (Red. M. A. Şireliyev) Bakı 1964

METİN

SEKİZ MART HEDİYYESİ

001/(2) Ehlikef'in çoh dilaver bir son béşiyi var idi. Bağçaya (3) gedirdi. Gelen il de mektebde ohuyacagdı. Déyirler (4) son béşik şirin olar. Doğrudan da eleymiş. Ehlikef (5) çoh isteyirdi Humarı. Hele lap uşaglıgdan onunla (6) eylenmeyi severdi. Hususile aladem olanda Humar'ı (7) dizi üste alıb oynadar " Şumbuludu bu, şumbuludu! Cumbuludu (8) bu, cumbuludu." déyib oynayardı.

(9) Günlerin birinde Ehlikef işden gelib görür ki (10) son béşiyin ganı garadır. Onu yanına çagırıb télini (11) tumarlayır ve soruşur.

– (12) Ne olub, Şumbulu, kim senin hetirine deyib?

(13) Humar'ın kiçik dodagları büzülür.

– (14) Anam

– (15) Neçe, anan? Kimin ne heddi var menim Şumbul'umun (16) hetrine deye. Bura gel görüm. Arvad gel görüm, ne (17) démişsen bu balama?

(18) Arvad başlayır gileylenmeye.

– (19) Néyniyim kişi? Öz kefindesen, evden uşagdan heberin (20) yoh. Bu bayramlarda az galıram başımı itirem. (21) Uşagların müellimlerine padarka (gıymet meselesi (22) var ahı), sahe hekimine (padarka bolniçin havayı döyül (23) ha), bizim seh müdirimize padarka (tabeli menim (24) heyrime doldurduğuna göre). Gırılmışlar birdi ikidi (25) begem?

(26) Ehlikef soruşdu:

– (27) Yahşı, bunların Cumbulu balama ne dehli?

– (28) Dehli budur ki, az idi arıg mırıg, biri de geldi (29) dabanı cırıg. İndi de senin bu Cumbulu'nun müellimesi (30) padarka isteyir.

– (31) Sen ne danışırsan, arvad? Ye'ni öz diliyle istedi (32) sennen? – (33) Mennen yoh senin bu Cumbulu'ndan. Goy özü danışsın.

– (34) He, danış gızım.

(35) Humar şirin uşag lehcesi ile, ders danışırmış (36) kimi başlayır danışmağa.

– (37) Müellimemiz girdi içeri. Biz de kesme elifbadan (38) sözler düzeldirdik. Soruşdu:

– (39) Uşaglar, kim déyer indi hansı aydır?

(40) Hamımız horla cavab verdik:

– (41) İndi mart ayıdır.

– 002/01 Ay sağ olun, indi déyin görüm, bu gün mart ayının (2) neçesidir?

Hamımız horla cavab verdik:

– (3) Bu gün mart ayının yeddisidir.

– (4) Ay sağ olun indi déyin görüm, bes sabah mart ayının (5) necesi olacag?

(6) Yene horla cavab verdik:

– (7) Sabah mart ayının sekkizi olacak.

– (8) Ay sağ olun. İndi déyin görüm, martın sekkizinde (9) hansı bayram olur?

(10) Hamımız horla dédik:

– (11) Sekkiz mart gadınlar bayramı!

– (12) Ay sağ olun. Bes gadınlar bayramında uşaglar (13) néynerler?

(14) Dédik ki, uşaglar analarını tebrik ederler!

(15) Müellime bir de soruşdu:

– (16) Daha kimi? Daha kimi?

(17) Men galhıb dédim ki, bir de müellimelerini!

(18) Müellimemiz meni te'rifledi:

– (19) Ay sağ ol, Humar. Gördünüz uşaglar Humar ne (20) ağıllı baladı? He, indi déyin görüm siz sabah
néyleyessiniz?

(21) Biz horla cavab vérdik:

– (22) Biz sabah anamızı, nenemizi, bacımızı bir de (23) müellimemizi tebrik édeceyik.

(24) Müellimemiz bir de soruşdu:

– (25) İndi déyin görüm müellimenizi néce tebrik édessiniz?

(26) Biz horla cavab vérdik.

– (27) Déyeceyik ki, müellime bayramın mübarek!

(28) Müellime soruşdu:

– (29) Ele bu?

(30) Hamımız bahdıg bir birimizin üzüne, bilmedik ne (31) cavab vérek.

(32) Müellime izah éledi:

– (33) Boş elle tebrik olmaz ahı. Démeli, siz sabah (34) müellimenize ne getiressiniz?

(35) Yene bahdıg bir birimizin üzüne. Müellimemiz özü (36) cavab vérdi:

– (37) Siz, sabah müellimenize hediyye getiressiniz. (38) Déyin görüm ne getiressiniz?

003/01 Hamımız horla cavab vérdik:

– (2) Biz sabah müellimemize hediyye getireceyik...

(3) Humar nağılını bitirib elave éledi:

– (4) Men de gelib anama déyirem ki, bir hediyye vér, (5) aparım müellimeme, anam da vérmir, déyir ciyeri yansın (6) müellimenizin. Adam da

uşagdan hediyye isteyer?! (7) Men de déyirem ki, goy yanmasın ciyeri müellimemizin. (8) Müellimemiz yahşı müellimedir.

(9) Ehlikef fikre getdi. Bir "Avrora" çıharıb muştuğa (10) kéçirdi, amma yandırmadı. Ele béle ağzına alıb (11) sümürdü. Berk acığı tutanda hemişe béle éliyerdi.

(12) Arvadı onu dümsükleyib fikirden ayırdı:

– (13) Néyniyek kişi?

– (14) Néyniyeceyik? Müellime hediyye isteyir, gerek biz (15) de bir şey tapıb gönderek.

– (16) Ona layig evimizde éle bir şey yohdur, ahı.

– (17) Sen narahat olma, arvad men taparam.

(18) Seher tezden Humar bağçaya gédende Ehlikef ona (19) gezéte bükülü iri bir şey vérdi ve dédi:

– (20) Déyersen ki, atam gönderdi.

(21) Gız sévine sévine otagdan çıhır. Ehlikef'se onun (22) arhasınca bahıb bic bic gülür. Gız haradan bileydi (23) ki uşaglardan heyasızcasına hediyye isteyen müellimeye (24) atası ne gönderib. Bağlamada ise Humarın bir cüt (25) köhne ayaggabısı ve nimdaş bir ayı balası var idi.

SEMİMİ DOST

(27) Başımın tükü sanı gördüyüm böyük yığıncakların (28) birinde barlı beherli, pambıglı üzümlü, almalı armudlu (29) payız ahşamlarının birinde vezifeden çıhartdılar (30) meni. Yuharıda iclası aparanların yanında (31) oturmuşdum. Özüm de bilmedim bu néce oldu. O adamlar (32) ki, günortaçağı bir yérde yéyib içmişdik, déyib gülmüşdük, (33) durdular üzüme. Bir birinin dalınca hitabet (34) kürsüsüne galhıb lügetde ne geder pis söz var, dédiler (35) üzüme. Dünenecen menim başgalarına dédiyim sözleri... (36) Getiyyen gözlemirdim bunu. Gözlemirdim déyende ki, (37) gerek bir şey ola, bir tüstü galha, hava bir balaca (38) garışa ki, yangın gözleyesen, tufan gözleyesen, gözlememeyimin (39) de sebebi vardı. Planlar cabeca yérindeydi. (40) Regemler, raport, televiziya, radio te'rifleri, 004/01 gezét megaleleri - her şey selige sahmanla. Hemişeki (2) tebii aharı ile gétmişdi dünenecen...

(3) Evvel evvel béynim uğuldad, sonra üreyim titredi, (4) sonra da heç bilmedim ne oldu, kim danışdı, kim ne (5) dédi...

(6) Teneffüsde düşdüm yuharıdan. Kéçmedim hemişe (7) gétdiyim yére. Foyeya çıhdım, camaat arasına. Hansı (8) terefe gétdimse seyreldi camaat. Dostlardan, tanışlardan (9) kime salam vérdimse üzünü o yana dönderdi. Ele (10) bil

görmediler meni. Bir de onda ayıldım ki, mermer (11) sütunun yanında tek galmışam. Geribe idi, dünenecen (12) meni görende dörtgat eyilenler, irişe irişe üstüme (13) gelenler, salamlarını ağızucu, başımı yüngülce terpetmekle (14) alsam da sévinenler, menimle hal ehval tutmağı (15) özlerine fereh bilenler yağlı eppeye döndüler (16) birden bire. Geribe idi üzler de, gözler de, hereketler (17) de deyişmişdi birden bire. Doğmalar yadlaşmışdı, (18) dostların üzü sertleşmişdi, bahışlar gölgelenmişdi, (19) gözler ziyasından, parlaglıgından düşmüşdü. Birce (20) saatın içinde yadlaşmışdı hamı. Tek galmışdım (21) mermer sütunun yanında. Müvazinetimi itireceyimden (22) gorhub sütuna söykendim...

(23) Cingiltiyle çalınan zengden diksindim. Camaatı (24) içeri de'vet etdiler. Yegin ki, meni de çağırırdılar. (25) İndi hara gédim, yuharıya mı? Aşağıya mı? Nece gédim? (26) Néce oturum, harada oturum, kimin yanında oturum?

(27) Bir de onda gördüm küçedeyem. Eh, cehenneme ki... (28) Minerem maşına eve gédib möhkemce içerem, başımı (29) yére atıb yataram. Unudaram her şeyi. Maşınım hemişeki (30) yérinde déyildi. Cergelenmiş maşınların (31) birinin şüşesinden başımı içeri salıb soruşdum:

– (32) Bes bizim şöfér hanı?

(33) Şöfér elindeki tesbehi şaggıltı ile çevirdi, (34) dédi ki:

– Men gétdim vurmağa! Menim hozeyinimin, (35) o söz...

(36) taksi gözlemeli oldum. béş degige, on degige, yarım (37) saat... Taksi ne gezirdi. Sen déme, bu ahşam buradan (38) taksi kéçe bilmezmiş, hereketi gadağan ediblermiş. (39) Bes avtobus? Bes trolleybus. Göresen bizim evin hendeverine (40) hansı trolleybus, hansı avtobus gedir? Ne bileydim, (41) birden ikiye trolleybusa, avtobusa minmişdim?! 005/01 Sıhıla sıhıla evimizin yerini déyib eli zenbilli (2) goca garıdan soruşdum: – (3) Bizim yanımıza néçe nömreli trolleybus gédir?

(4) Garı mene ters ters bahdı:

– (5) Sizin yanınız hayandadır ki? Şeherliye ohşayırsınız (6) ahı! Niye meni dolayırsınız?! Evinizin yolunu (7) tanımırsınız?

(8) Pert oldum, üzr istemeli oldum.

– (9) Anam bacım, vallah...

(10) Garı üzünü o yana dönderdi. Dayanacakdakılara göz (11) gezdirdim. Boynu galstuklu bir pionere yanaşıb yavaşcadan (12) ünvanımızı déyib trolleybusu soruşdum, öyrendim. (13) Sevindim de bir az. Beli gözle ki, gözleyesen, (14) "doğrudan şeher transportunun işi allaha galıbmış". (15) Üreyimden béle bir hiss keçdi. Ahır ki gözlediyim (16) trolleybus gelib çıhdı. Mindim bir basabas (17) idi ki, gözlüler olsun, görmesin.

(18) Ayag üste dayanmalı oldum.

(19) Yéke kişisen, garnını bir az o yana çeksene!

(20) Ayağımı niye basdayırsan, yoldaş?!

Sen déme (21) "Tiklas" plaşımın düymesi bir arvadın şalına ilişibmiş. (22) Düşende dartdım, dartdım, evvel arvad arhamca (23) geldi, sonra plaşımın düymesi gırılıb galdı (24) trolleybusda. Terimi silib nefesimi derdim. Eve gétdim. (25) Arvadım sévindi.

– (26) Kişi senden çıhmaz iş? Ne tez gelibsen?

– (27) Meni vezifeden govdular, arvad.

– (28) Kim?

– (29) O, kişinin özü.

– (30) Balam, bes seniyle arası saz idi ahı. Her yérde (31) onu te'rifleyirdin ki!

– (32) Ne bilim, oldu dé.

(33) Gızım magnitofunu söndürüb mene yanaşdı.

(34) Papa, Karlovı Barı batdı bu il?

(35) Çiynimi çekdim (36) sabah maşın gelecek meni maniküre aparmağa (37) çiynimi çekdim.

(38) Kişi, bir terefe bahanda éle yahşı oldu seninçün, (39) köpün alınar bir az. Gahılıb oturarsan harabanda. (40) Biz de bir gün görerik. Gohum egreba, dost tanış (41) yanında hecalet çekirdim. Gonaglığa çağırırdılar, (42) sen yoh, rajdeniyaya çağırırdılar, sen yoh, toya de'vetname

006/01 gönderirdiler, sen yoh. "Menim yerim döyül ora, (2) de ki, yuharı çağırıblar. Men gédib filankesle bir (3) süfre başında néce oturum, ayıbdır ahı, deynen iclası (4) var". Mehsusen de menim gohumlarımı élemişdin (5) bir goz, vurmuşdun divara. Day yalan demekden dilim (6) gabar olmuşdu.

– (7) İndi çağırsalar, géderem, arvad. Gétmediklerimin (8) evezini ikigat çıharam.

(9) Telefon seslendi. Arvadım desteyi götürdü. Gulag (10) asıb gezeble desteyi aparatın üstüne çırpdı, danışana (11) telefon garışıg "aley" déyib bize teref fırlandı:

– (12) Magazindendir, dédiler ki, sehere zavtrak üçün (13) sifariş elediyiniz şeyleri gétire bilmeyeceyik, gözlemeyin.

– (14) bes çéh pivesi? Bes ikra?

(15) Öz üreyimde gızımın sadelövhlüyüne güldüm.

(16) Günler keçdi. Evveller men işden gayıdan kimi telefonu (17) yerli dibli çıhardardıg ki, zeng eleyib baş (18) beynimi ağrıdan olmasın. İndi zeng eleyen hardaydı, (19) meni ahtaran ne gezirdi? Herden bir gızımın refigelerinden, (20) arvadımın derzisinden başga evimize héç (21) kes zeng çalmırdı. Küçeye çıhırdım. Tanışlardan (22) kim görürdü, görmezliye vururdu özünü. Sahil parkını (23)

dolanırdım. Bir adam menimle üçce kelme kesmir, beşce (24) addım yanaşı gétmirdi. Dostlarımın evinin zengini (25) basırdım, gapının gözlüyünden bahıb çekilirdiler. (26) Tanışlarıma zeng çalırdım, "evde yohdur" déyirdiler...

(27) Zeng dédim, telefon yadıma düşdü. Sen déme hamıdan, (28) her şeyden e'tibarlısı, sedagetlisi telefonmuş. (29) Ne vaht elimi atırdımsa, o saat "buyurun, eşidirem (30) sizi" déyirdi. Sen déme, en sedagetli dost, doğrudan da (31) ele telefonmuş...

ATAMDAN SONRA

(33) Gargar çayının körpüsünü kéçib sağa buruldug. Poladlı'nın (34) gireceyindeki evimize çatanda şöfér maşını (35) sahladı. Düşdüm. Ahşam idi. Bizim kendin (36) belke de tekce bizim yoh, dünyanın bütün kendlerinin
007/01 sakit, sessiz küysüz ahşamlarından biri. İreli yeridim, (2) darvazamızı açmag istedim, elimi galdırdım, (3) elim havadan yapışdı. Havada galdı birden bire elim (4) guruldu, éle bil heyim çatmadı, gücüm yetmedi, gapını (5) itelemeye. Üreyimde taget, dizimde güvvet olmadı gapını (6) açmağa. Heysiz çökdüm darvazamızın ağzındakı (7) kötüyün üstüne. Atam öz elleri ile düzeltdiyi kötüyün...

(8) Geribe hissler bürüdü üreyimi, éle bil nizeyle ohladılar (9) üreyimi. Halım olmadı ayağa galham, tagetim (10) çatmadı darvazanı açam... Gire bilmedim heyetimize, (11) vallah gire bilmedim!..

– Gayıt– dédim, – gardaş, gayıt şehere ?

(12) Şofér kor peşman maşını geri dönderdi. Sükut (13) içinde heyallar, hatireler, hissler ganadında maşın (14) şehere gayıtdı. Kimsesiz, sessiz küysüz yola, toran garışıg, 007/15 duman garışıg işıg sala sala gayıtdı. (16) Atam dünyadan köçenden sonra ilk defeydi evimize (17) gétdiyim. İlk defeydi darvazamızı açmag istediyim. (18) İlk defeydi heyetimize girmek istediyim. Atasız heyetimize, (19) atasız evimize neye gedeydim, nece gireydim?! (20) Geylanını tüstülede tüstülede kim yeriyecekdi mene (21) sarı, kim boynumu gucaklayıb, ağ saggalını üzüme sürtecek, (22) kim meni duz kimi yalayacagdı? " Nizami, Hümmet (23) ay uşag, o guzunu beri getirin, gağanıza sahladığım (24) guzunu." Kim deyecekdi bu sözleri? Kim; " Lazım (25) deyil dede, gecdir " sözlerime," ne gec oğlum, sen ne (26) vaht evimize gedem guysan gec deyil. Seher açılıb, éle (27) bil gün doğub indice." deye kim cavab verecekdi? " Gédin (28) Fazil'i de çağırın. Hayıf ki Elman'a elimiz çatmayacak." (29) deye dümağ başını kim teessüfle yelledecekdi!?

(30) Hele géce bir yana, bes seher tezden meni bağda kim (31) gezdirecek, "Bah, bu almanı inişil çalamışam, bir (32) gör... İlk nübarını getirib uşaglara démişem 'el vurmasınlar', (33) sene sahlamışam ilk nübarı. Bu armudu (34)

görürsen? Daş armuddur, lap novruzacan galır. Fikrim (35) var isti şitillik düzeldim. Nevelerim gışın oğlan (36) çagında da teze hiyar, pamidor yesinler." kim (37) deyecekdi bu sözleri? (38) Atam bize hem ata olmuşdu, hem de ana. Acgöz torpag!.. (39) Anamızı çoh érken goynuna almışdı... Béle déyirler: (40) " Torpag seçib seçmeleyir, yahşıları aparır yanına." (41) N'éynesin torpag, pislerden hamı bézardır dünyada, 008/01 bu dünyada da...

Yaşlıların söhbetlerinden öyrendim (2) anamın yahşılığını. Kiçik gara gözleri varmış (3) anamın. Gara gilas kimi yaraşıglı çöhresi varmış (4) anamın. Gızılehmedi alma kimi mülayim hasiyyeti (5) varmış anamın. Pambıg kimi heyirhahmış, méhribanmış (6) anam. Bütün analar kimi... (7) Sonralar hatireler dumanı içerisinde çoh ahtardım (8) anamı. Dumanlar seyrelmedi, ayazımadı hava, aşkar (9) göre bilmedim onu, hemişe dumana belenmiş gördüm (10) anamı... Bu duman içinden cemi üç lövhe cızıldı (11) yaddaşımda: Üç dumanlı lövhe... (12) Dehlizimizde buharı garşısında çömelib dovga (13) bulayır anam. Yarpızın iyi deyir burnuma, anamın üzüse (14) görünmür!.. (15) Gırhgız yaylağında, güneşli günde güllerin, çiçeklerin (16) arasında çimizdirir meni anam. Uşag şıltaglığı (17) ile çıhıb gaçıram anamın elinden. Gizlenirem. (18) Adam boyu gül, çiçek arasında tapır meni anam. Yanıma (19) vura vura gétirib çimizdirir meni anam.

(20) Bir gün çoh adam toplaşmışdı evimize. Meni bibim (21) gızına goşub Gargarı'n sahiline gezmeye gönderdiler. (22) Sévindim. Gayıdandan sonra anbara gétirdiler, (23) kibrit vérdiler élime; " Mizin üsteki şamı yandır" (24) dédiler, sévindim. (25) Sonralar öyrendim, sen déme adamlar anamı son (26) menzile aparmağa geliblermiş!.. Sen déme anbarda, anamın (27) yuyulduğu yérde şam yandırdıblarmış!.. Mene bah, (28) bu dumana bürülü üç lövheden savayı anamla elagedar (29) heç ne gelmir yadıma.

(30) Böyüdüm sonralar, anasız olsa da atalı böyüdüm. (31) Bir arzu da böyüdü içimde. Çoh démirem, kaş birce (32) defe mezardan baş galdırıb meni göreydi anam; evimi, (33) eşiyimi göreydi. Kitabda şeklimi göreydi. Oğlunun (34) ömür sirdaşı, şad günlerini démirem, kederli (35) günlerinin hemdemi gelinini göreydi, nevelerini, neticelerini (36) göreydi.

(37) Beli, anasız böyüdüm men. Atam bize hem ata oldu, (38) hem ana. Belke de éle buna göre ata itkisi daha ağır (39) geldi mene. Yetimliyi ancag elli béş yaşımda hiss (40) éledim, övladlı, neveli yetimliyi!.. (41) Atam heyatdan gédenden sonra ilk defeydi gelirdim (42) evimize. İlk defeydi döymek isteyirdim darvazamızı, (43) döye bilmedim gapımızı, gire bilmedim evimize!.. Atasız...(44) Anasız evimize!..

HÖNKÜRTÜ

009(2) Çınarın gözü görünmür, çınarın gözü şeffafdır, (3) çünkü eslinde çınar bütün gövdesiyle, budaglarıyla, (4) yarpaglarıyla görür ve çınarın gözlerinin tebessümü (5) de yarpaglarına, budaglarına, gövdesine yayılır (6) ve men o tebessümü birce yarpagda da, nazik uzun budaglarda (7) da, o hündür gövdede de eyni cür görürdüm, o (8) tebessümde eyni heraret, eyni gizli istéhza ve eyni gizli (9) te'ne (belke nifret?) hiss edirdim, amma hemin te'ne (10) (ya nifret?) gizlinden çıhanda, açıg aşkar bilinende (11) yarpaglardan da, budaglardan da çoh gövdede duyulurdu, (12) çünkü yarpaglar ince idi, budaglar zerif idi, gövde ise (13) berk idi, cod idi, iller dalınca iller yola salmışdı (14) ve te'nenin (ya da nifretin) ağırlığı, te'nenin çekisi (15) o berklikde, codlugda, gocalıgda adamı boğurdu, adamı (16) sıhıb golunu ,gabırğasını sındırırdı.

(17) İndi gışdı ve indi yegin o çınar tamam çılpagdır, (18) üşüyür ve çınar belece çılpag olanda, saç kimi nazik (19) ve uzun budagları soyug gış ahşamında üşüyende çınar (20) uzagdan Mecnun'a ohşayır.

(21) Onda yaz tezece gurtarmışdı, yay idi ve onda uzagdan (22) bahanda hündür, şümal çinar Don Kihot'a ohşayırdı.

(23) Onda yay idi ve biz süph tezden Bakı'dan çıhıb, sonra (24) Şamahı'dan keçib Ağsu dolaylarını éne éne Tbilisi'ye (25) teref üz tutmuşdug, bir iki gün Tbilisi'de galacagdıg, (26) sonra mehmanhanalarda gala gala Gara Deniz'in (27) sahilinden ötüb Şimali Gafgaz'a gédecek, sonra da (28) Rostov-Bakı magistralı ile eve gayıdacagdıg; hemişeki (29) kimi bir aylıg yay seyahetine çıhmışdıg, menim (30) me'zuniyyetim idi, uşagların da kefinin kök çağları (31) ve bütün bu seyahetde mene en çoh lezzet éleyen Vügar'ın,010/01 Sévil'in ve Solmaz'ın sévinmesi idi, gayğısızlığı (2) idi ve eslinde éle Güler'e de en çoh lezzet éleyen bu (3) idi.

(4) Güler menim arvadım idi, Vügar oğlumuz Sévil'le (5) Solmaz da gızlarımız ve dördüncü il idi ki, bélece (6) seyahete çıhırdıg, Ağsu dolaylarından bélece ötüb (7) gédirdik.

(8) Onda yay idi ve men hemin isti yay seheri "GAZ-24"ü (9) süre süre növbeti dolayı burulan kimi çınarı gördüm (10) ve özümü sahlaya bilmeyib gışgırdım:

– (11) Ode, hemin çınar!...

(12) Vügar soruşdu:

– (13) Hansı çinar?

(14) Sévil soruşdu:

– (15) Ne çinar?

(16) Solmaz dédi:

– (17) Ne olsun, çinar?..

(18) Güler teeccüble maşının güzgüsünden mene bahdı (19) ve men ne hemin yay seheri, ne de indi, bu geder aydan (20) sonra başa düşmedim ve başa düşe

bilmirem ki, niye (21) gıpgırmızı gızardım; éle bil ki, uşaglar meni lüt (22) gördü ve yahud éle bil ki, camaatın gözü gabağında (23) ahmag bir iş görürem ve heberim yohdu ki, camaat mene (24) bahır, birden heber tuturam.

(25) Hansı çinar? Ne çinar? Ne olsun, çinar? Ve doğrudan (26) da, he, ne olsun, çinar? Bakı'nın heyetleri doludu (27) bélece çinarla ve bu çinarın başga çinarlardan fergi (28) nedir ki, men bélece heyecanlanıram, bélece gışgırıram?

(29) Ona göre ki, hemin çinar menim çinarımdır.

(30) Yoh, o çinarı men ekmemişem, cemi dördüncü defe (31) idi o çinarı görürdüm, amma o çinar menim çinarım (32) idi.

(33) İstekliler yalnız adamlar arasında olmur, herenin (34) tebietde de bir isteklisi var ve belke bundan adamların (35) özünün de heberi yohdu: Biri dumanı sevir, o biri (36) yağışı, bir başgası meşeni, ya gıpgırmızı çiçeklemiş (37) nar ağacını, yahud da ki, gıjıldaya gıjıldaya (38) yarğanın dibi ile ahan dağ çayını; men dédim ki, belke (39) héç adamın özünün de bundan heberi olmur, ye'ni onu (40) démek isteyirem ki, misal üçün, gar yağır ve sen héç (41) özün de bilmirsen ki, bu gar senin tebietde isteklindir, (42) amma her teref ağappag ağarır ve sen özün de o (43) ağlıg içinde tertemiz temizlenirsen, gar yağır ve sen 011/01 garın altında dayanıb her terefi bürümüş hemin ağlığa, (2) lekesizliye bahırsan, bahırsan ve o gar yağan (3) müddetde dünyada senden temiz, senden pak adam olmur, (4) amma gardan evvel béle déyildi ve gardan sonra da béle (5) olmayacagdı...

(6) Atamla, anamla, bacılarımla birlikde o balaca (7) heyetden köçüb Bakı'ya gelende müharibe tezece gurtarmışdı (8) ve men lap balaca idim. Sonra iller kéçdi, menim (9) balacalığım, uşaglığım fikirleşende meni geherlendiren (10) bir uzaglıgda, hem de ebedi uzaglıgda (11) galdı ve men o balaca heyetde goyub geldiyimiz évimizi (12) de, o balaca heyetin guruluşunu da, yan yöresini de tamam (13) yadımdan çıhartdım, tekce boy buhunu ile o balaca (14) heyetimize ve ümumiyyetle bütün dünyaya meydan ohuyan (15) çinar ağacını yadımdan çıhartmadım ve hemin çinar (16) ağacı hemişelik menimle galdı. (17) Bütün adamların ağzı var, elleri ayagları var, bütün (18) çinarların da gövdesi, budagları, yarpagları var, (19) amma çinarlar da bir birinin éyni déyil, çinarlar da (20) adamlar kimidir, bir birinden ferglenir ve onların (21) da arasında hemişelik keçmişde galmış tanışına, (22) dostuna, ezizine ohşayanını görende heyecanlar, hissler (23) seni götürüb aparır ne geder édirsen de özünü ele (24) ala bilmirsen.

(25) Belke özünü ele almag istemirsen?

(26) Dolaylar bir birini evez edirdi, amma mene éle (27) gelirdi ki, biz çinara yoh, çinar bize yahınlaşır ve o (28) çinar bize yahınlaşdıgca hemin Don Kihot uzunluğu (29) daha da böyüyürdü, budaglar, sonra da yarpaglar tek tek (30) seçilmeye başlayırdı ve men keçen il olduğu kimi, ondan (31) evvelki iller olduğu

kimi yene de o çinarın yarpaglarının (32) sesini eşidirdim; elbette men başa düşürdüm (33) ki, bu ola bilmez, bu uzaglıgda, yayın bu (34) küleksizliyinde maşının içinde, özü de maşın géde (35) géde, özü de Vügar'ın sesine güc verdiyi magnitofonda (36) Demis Rusos, ya da bir başgası ohuya ohuya çinarın (37) yarpaglarının sesini éşitmek mümkün déyil, amma bunu (38) başa düşsem de, çinarın sesini éşidirdim ve hetta (39) hiss édirdim ki o adi yarpag sesi déyil, bu çinar sesinde (40) adam kimi danışmag vehi var ve bu hiss yene de meni (41) gorhudurdu, hürküdürdü ve men yéne géri dönmek (42) isteyirdim, uzag başı, maşını sahlayıb buralardan (43) gaçıb gétmek isteyirdim, amma dolaylar bir birini evez 012/01 édirdi, Demis Rusos, ya da bir başgası ohuyurdu, o (2) çinar sür'etle bize teref gelirdi ve men daha çinar (3) yarpaglarının adice sesini yoh, dédiyi sözleri éşidirdim.

(4) Hemin gorhu, hürkü menim bütün içimi bürüdü ve (5) hetta bir göz gırpımlıg çahan şimşek kimi, béle bir (6) éhtiras beynimi yédi ki, gabagdan gelen döngeni dönmeyim, (7) maşın düz gétsin, maşın uçuruma gétsin ve üreyimde (8) de béle bir deli ümid oyandı ki, gorhma, uşaglara (9) héç ne olmaz, ne olacagsa, tekce sene olacag, gorhma, (10) dönme bu döngeni, amma döngeni döndüm, çünkü o gorhu (11) ile, hürkü ile bir yérde menim üreyimde gizli bir emin (12) amanlıg duyğusu da var idi ve bu emin amanlıg duygusu (13) déyirdi ki, o çinardan gorhma, o çinarın hisletinde (14) yumşaglıg var, mülayimlik var, çünkü merhemetlidir (15) ve o çinar adamın etini yése de, sümüyünü tullamaz ve (16) éle bil ki, o mülayimlik, o yumşaglıg menim bedenime (17) tohundu ve o mülayimlikde, yumşaglıgda bir hezinlik (18) de hiss étdim - Menim bütün bedenim, üreyim, beynim (19) bir merhemet hesretinde idi.

(20) Men bilirdim ki, çinar bize çatan kimi maşına (21) minecek, amma o hündürlükde, o cür gollu budaglı ağac, (22) bu "GAZ-24"e néce sığışacagdı?

(23) Menim üreyimde gizli, ağla sığmaz bir istek de var (24) idi ve men bunu bilirdim: Men isteyirdim ki, o çinar (25) maşına minsin, amma bu dem menim üreyimde aşkar (26) bir ümid de yarandı: Men ümid édirdim ki, o çinar (27) maşına sığışmayacag, mine bilmeyecek maşına ve menim (28) yanımda oturub mene bahmayacag.

(29) Doğrudan da, o, maşına néce sığışacagdı, ahı, iller (30) kéçirdi ve o çinar daha da böyüyürdü, daha da gollu (31) budaglı olurdu, amma o maşını sahlayanda ve yaşıl (32) yarpaglı budagları ile gabag gapını açıb menim (33) yanımda oturanda tamam matım gurudu: O boyda ağac (34) yéne de maşının içine rahat sığışdı, düzdü, yarpaglar, (35) budaglar maşının bütün içini tutdu, amma her (36) halda, sınmadı, gırılmadı, gopmadı ve özü ile hemin (37) yay seheri maşının içine bir serinlik gétirdi, maşının (38) içinde yüngülce bir méh esmeye başladı ve yahşı (39) ki, bu méh esmeye başladı, yohsa men bu defe boğulacagdım.

(40) "Bu ne musigidi béle?" - Onun sesi hem cavan idi, 013/01 hem goca idi ve men déye bilmezdim ki, o gışgırırdı, (2) yohsa pıçıldayırdı.

(3) "Ne bilim? Vügar'ın hoşuna gelir..."

(4) Çinar susdu, héç ne démedi ve men çoh gözel başa (5) düşürdüm ki, mene yazığı geldiyi üçün susmur, çünkü o (6) mülayimliyi ile, yumşaglığı ile, hemin hezinlik gétiren (7) merhemeti ile beraber, onun içinde bir geddarlıg (8) da var idi.

(9) "Gorhma".

(10) "Neden gorhacağam?" ve hemin an men onun şeffaf (11) gözlerindeki (yahud gözündeki) tebessümü gördüm ve (12) hemin tebessüm gét géde onun cod gövdesine, bütün yarpaglarına, (13) budaglarına yayıldı ve men gözümü yoldan (14) çekib diggetle ona bahdıgca, evelce en çoh hemin istéhzanı (15) hiss étdim, sonra yavaş yavaş bir néçe gat (16) altından sezilen te'neni (ya nifreti) gördüm ve hemin (17) istéhzadan da, mülayimlikden de fergli olarag o te'ne (18) (ya da nifret) şeffaf bir şire kimi idi ve hemin (19) şeffaf şire éle bil ki herdenbir mene yapışırdı, (20) elime, sifetime yapışırdı.

(21) "Ahı, ne üçün, niye?".

(22) O bütün yarpagları ile, budagları ile, gövdesi ile (23) gülümsedi. (24) "Başgaları menden yahşıdır güya?"- ve düzdü, bu (25) sözleri dédim, amma o saat burasını da başa düşdüm (26) ki, me'nasız sözler dédim, çünki bu dem bizim bu söhbetlerimizin (27) dünyada héç kime dehli yoh idi, çünki (28) bu dem dünyada ümumiyyetle, héç kim yoh idi, tekce men (29) idim, bir de ki o idi ve bir de ki, onun şeffaf tebessümü (30) idi; düzdü, men indice dédiyim sözlerin me'nasızlığını (31) başa düşdüm, amma hemin anda da içimden bir (32) éhtiras baş galdırdı, onun yarpagları ile, budagları (33) ile, gövdesiyle bélece gülümsemeyi mende deli bir intigam (34) hissi oyatdı ve men istedim düz onun gözünün (ya (35) gözlerinin) içine baha baha gışgırım ki, he, rüşvet (36) alıram men, he, imzasız mektub yazıram men, he, me'şugeler (37) sahlayıram men, he, he, he, her şéy éleyirem (38) men, amma héç neden de gorhmuram, bah, bu saat düz (39) gédeceyem, bah bu döngeni dönmeyeceyem ve sen de menimle (40) birge o uçuruma yuvarlanacagsan, amma men gışgıra (41) bilmedim, héç ne déye bilmedim, çünki birden bire (42) özümü uçurumdan yuvarlanan maşının içinde hiss étdim (43) ve bütün bedenimi soyug ter bürüdü.

014/01 O yéne de bütün yarpagları ile, budagları ile, gövdesile (2) gülümsedi.

(3) Ağsu dolayları daha gurtardı ve düz magistral yol (4) hemin yay seheri uzandıgca uzanırdı.

(5) "Men seni çoh isteyirem, yarpaglarını da, budaglarını (6) da, gartımış gövdeni de çoh isteyirem. İsteyirsen (7) öldür meni... Dola budaglarını boynuma,

gabırgalarıma, (8) sıh, öldür meni, kim bilecek ki, senin işindi (9) bu, kimin ağlına gelecek?..."

(10) "Bedbeht adamsan..."

(11) "He..."

(12) "Amma kéçen il béle démirdin, soruşurdun ki, (13) niye?"

(14) "Kéçen ilden on iki ay ötüb, on iki ay üç yüz altmış (15) béş gündü. Üç yüz altmış béş günün üç yüz altmış (16) béş de gécesi var...".

(17) "Hésabı yahşı bilirsen. Pul saymagdandı. Ne gederin (18) var indi?".

(19) "Ne bilim? Day saymıram. Atıram bir terefe, éle (20) élece galır..." - ve men özümle héç ne éleye bilmedim, (21) menim üreyim çırpınmağa başladı, uşaglıgda dersi (22) bilmeyende ve gözleyende ki, müellim indice menden soruşacag - (23) bélece çırpınardı üreyim; menim üreyim (24) çırpınmağa başladı ki, o bütün yarpagları, budagları, (25) goca, cod gövdesi ile soruşacag: Néçesi halaldı, (26) néçesi haram? - ve bu söhbet de garşıdakı bu magistral (27) yol kimi uzanacag, men özüm ucundan tutub ucuzluğuna (28) gédeceyem ve men gorhdum ki, birden onun özü ile birlikde (29) maşının içine getirdiyi bu yüngül méh dayanar (30) ve men ölmekden yoh, hemin havasızlıgdan dehşete geldim, (31) amma o başga söz soruşdu:

(32) "Güler de saymır?".

(33) "O da bézib, saymır daha..." - ve bu defe yegin ki, (34) menim de sifetimde bir istéhza var idi, amma menim bu (35) istéhzam da menim özüme aid idi ve düzdü, men güzgüye (36) baha bilmirdim, amma bilirdim ki, béledir ki, var.

(37) "Ver uşaglar saysın?".

(38) "Onlarda işin olmasın".

(39) "Niye?".

(40) "Sen béle şéyleri başa düşmezsen. İnsan déyilsen, (41) ahı. Belke héç insan olsaydın da başa düşmezdin, çünki (42) insanların da arasında insanı başa düşen ancag (43) hemin insanın özüdü, başgası déyil...".

015/01 Bu defe onun yarpaglarında da, budaglarında da, (2) goca, cod gövdesinde de açıg aşkar bir nifret var idi (3) ve men onu sançmag istedim, istedim soruşdum ki, bu (4) geder nifretin ünvanı tek menem, yohsa yér üzünün bütün (5) insanlarıdı? - amma soruşmadım, çünki bu nifret (6) menim üreyimin cızdağını çıharırdı, çünki men o çinarı (7) hegigeten sévirdim, onun yarpaglarını, budaglarını, (8) goca ve cod gövdesini üreyimden gelen bir mehebbetle (9) sévirdim.

(10) "Men ki seni bu geder isteyirem, démeli, men tamam (11) pis adam ola bilmerem. Démeli, menim içimde de nese (12) yahşı bir şey var. Bilirem, senin menden zehlen gédir, (13) sen menden iyrenirsen, yéne de öz hemişeki yérine (14) gayıtmag isteyirsen, darıhırsan bu maşının içinde, (15) azad olmursan burda, sığışmırsan bu maşına, amma (16) niye başa düşmürsen ki, men de sığışmıram bu

maşına, (17) menim de hisslerim var, menim de duyğularım var, (18) ganmaz déyilem men ve ümumiyyetle, ganmaz insan yohdur. (19) Senin menden zehlen gédir, amma Vügar meni isteyir. (20) Sévil meni isteyir, Solmaz meni isteyir, men onlara lazımam, (21) gereyem ve eğer onlar meni isteyirlerse, men (22) onlara lazımam, gereyemse, démeli, mende de yahşı (23) nese var...".

(24) "Onda bes ne isteyirsen? Bir halda ki, her şey béle (25) gözeldir, onda menden niye el çekmirsen? Men insan (26) déyilem, belke ona göre bir şey başa düşmürem?...".

(27) "Ya da ki, héç ne yohdu mende?".

(28) "Üç yüz altmış béş günün üç yüz altmış béş gécesi (29) var, düz déyirsen, bes o üç yüz altmış béş gécenin néçesini (30) rahat yata bilirsen?".

(31) "Héç birini... Gündüz adamın başını gatır, gündüz (32) adam her şeyi yadından çıharır, yahşılıg éleyir, (33) pislik éleyir, derd gécenin derdidi. Héç neden gorhmuram (34) men, ne tutulmagdan gorhuram, ne biabırçılıgdan (35) gorhuram, tekce géceden gorhuram... Gurtar meni géceden, (36) gurtar meni géceler özüm özümle tek galmagdan, (37) gurtar... Ahı, men seni bu geder isteyiremse, démeli, nese (38) yahşı bir şey var mende, gurtar meni gécelerden, bir (39) yol göster mene...".

(40) "Yol? Büdey, yol. Bir baş Tiflis'e aparacag seni. (41) Dostlar gözleyir orda, e'la kéçecek orda sizinçün. Sonra (42) Gara Deniz, sonra..."

(43) "Ahı, sen gerek béle cellad olmayasan..." ve bilmirem 016/01 ne üçün birden bire uşag vahtı éşitdiyim bir revayet (2) (belke revayet déyildi, doğrudan da olmuşdu?) (3) menim yadıma düşdü: O vaht ki, bütün yér üzünü su basdı (4) ve o vaht ki, Nuh'un gemisi üzmeye başladı, bir nefer (5) suda çapalaya çapalaya gışgırdı: " – Ya peyğember, (6) kendir at, meni de gemine galdır. Yadına gelir mi, bir (7) zaman senin çörek bişirmek üçün unun yoh idi, ac galmışdın, (8) men sene çuval çuval un vérdim". Nuh özünü (9) éşitmezliye, görmezliye vurdu, dünyanı su basmış o (10) megamda béle fikirleşdi ki, bu adamı sudan çıhararam, (11) ihlas éderem, sonra mene vérdiyi unu géri ister...

(12) Bu revayet hardan gelib menim yadıma düşdü?

(13) Bu yol, yoh, Bakı-Tblisi yolu déyildi, bu yol eslinde (14) menim heyatımın yolu idi ve men anadan olduğum (15) günden bu yolun yolcusu idim, gédirdim, gédirdim ve (16) gédirdim; hamının evveli ile ahırı birdir, amma evvelden (17) ahıra aparan bu yollar bir birinin éyni déyil, (18) daha doğrusu, hamı bir yolla, bir magistralla gédir, (19) amma o yol o magistral herenin öz yoludur, öz magistralıdır, (20) herenin öz gécesinin, öz tekbetekliyinin yoludur.

(21) Suda çapalayan o adam gerek peyğemberi aldadaydı, (22) gerek Nuh'a déyeydi ki, men sene yoh, sen mene çuval çuval (23) un vérmişdin, onda yegin Nuh

hemin adamı dartıb (24) sudan çıharardı, çünki yegin Nuh fikirleşerdi ki, goy (25) bu adamı ihlas édim, menim çörek borcumu gaytarsın.

(26) Amma bu yaşıl yarpaglar, bu budaglar, bu goca ve (27) cod gövde Nuh peyğember déyildi, çinar ağacı idi ve (28) çinar ağacları uzagdan Don Kihota ohşayır.

(29) "Belke sen mene inanmırsan? Belke éle bilirsen ki, (30) men sene de yalan déyirem? İnan, inan mene... Men seni (31) çoh isteyirem, senin yarpaglarını da çoh isteyirem, budaglarını (32) da, gartımış gövdeni de. Düz déyirsen, men Güler'i de aldadıam, düz déyirsen, dostları da aldadıram, (33) özümü de aldadıram, amma sene düz déyirem, çoh (34) isteyirem seni, inan mene, inan...".

(35) – A-a -a!.. Nolub sene?! Noldu béle?! Niye ağlayırsan?

(36) Güler'in sesi idi ve Güler gorhu ve heyretle maşının (37) güzgüsünden mene bahırdı.

(38) Vügar da, Sévil, Solmaz da teeccüble mene bahırdı.

(39) Men de maşının güzgüsünden özüme bahdım ve gızarmış 017/01 gözlerimin yaşını telesik sildim, burnumu (2) çekdim ve bir balaca tohdadım.

(3) Sonra uşagların üzüne gülümsedim.

(4) Demis Rusos, ya da kimse başgası - men onları (5) bir birinden yahşı séçmirdim - ohuyurdu ve Vügar da (6) gözlerini menden çekib magnitofonuna gapandı.

(7) Güler evvelce çoh narahat idi, sonra yavaş yavaş (8) sakitleşdi ve mürgülemeye başladı.

(9) Gızlar o yay seheri o yolboyu ötüb géden gül çiçeye, (10) dağlara, yamaclara bahırdı.

(11) O yaşıl çinar çohdan arhada galmışdı ve görünmürdü.

(12) Meni geherlendiren uzaglıgda, hem de ebedi uzaglıgda (13) galmış çinar ise yéne de menim üreyimde idi...

SEYF AÇILDI

018/(2) Seher gözlerimi açanda otağımı garanlıg gördüm. (3) Ele sévindim ki! Sévindim ki, bir geder de yatacağam, (4) yuhudan doyacağam. Son vahtlar çoh işlediyimden (5) yuhusuzlug çekmişdim. Géyri ihtiyari saata bahdım ve (6) bayagkı sevincim yoh oldu. Saat sekkizi gösterirdi, (7) démek, işe gétmek vahtı idi. Hava emelli ışıglaşmamışdı. (8) Ahı, havanı ışıglandıran güneşdir. Güneş (9) ise bu seher gara buludların arhasında gizlenmişdi, (10) deyesen, héç görünmek fikri de yohdu. Bir de ne bilmek (11) olar?! Tebietin işinden baş açmag çetindir. Belke, (12) éle tebiet bu gün garanlığın çekilib gétmesini istemirdi, (13) ona göre de güneşi gizletmişdi,

dünyanı mürgüde (14) sahlamag üçün. Her halda seher tenbel tenbel (15) açılır, yuhulu gözleri bizim de gözlerimize mürgü (16) gétirirdi.

(17) Yağışlı, çiskinli havadan héç vaht hoşum gelmir, (18) üreyim gısılır béle havada. Sanki dünyanın bütün gemi, (19) elemi üstüme çökür, meni ezir, ezdikce de gelbimi (20) kederli fikirler yuvasına dönderir.

(21) Béle havada hemişe mene éle gelir ki, indice ne (22) ise bed bir heber öz ayağı ile könül dünyamın gapısını (23) döyecek, gefil bir bedbehtlik bütün dehşeti ile (24) üstüme çöküb belimi gıracagdır. Béle fikirlerin ne (25) üçün beynime dolduğunu, elbette bilmirem. Belke buna (26) sebeb ne vahtsa, éynen béle bir günde, kéçirdiyim gefil (27) bir sarsıntı olmuşdu, éle o sarsıntı da beynimin harasındasa (28) ilişib galmışdı ve béle günlerde gabarıb (29) özünü mene hatırladırdı. Yatagdan galhmadan heyala (30) daldım. Beynimin harasındasa ilişib galmış hemin (31) hatireni ahtarmaga başladım, meni béle çiskinli hava (32) ile küsdüren o hadiseni gözlerim önüne gétirmeye çalışdım. 019/01 Ancag bir şey çıhmadı. Hatiremde héç bir (2) hadise baş galdırmadı.

(3) Yatagımdan galhıb géyindim ve işe yollandım. Her (4) şey öz gaydasında idi. Geyri adi héç bir şey görmeyib (5) sakitleşdim. İş yoldaşlarım da bir bir gelmeye (6) başladılar. Çohdan beri şö'bemizin çapa hazırladığı (7) elmi işin redaktesine başladım. Onu da déyim ki, (8) elimdeki eser hoşuma gelende çoh tez tehvil vérirdim. (9) Vay o günden ki, işlediyim eser üreyime yatmayaydı, (10) bah onda müsibet olurdu, eser elimde uzandıgca uzanır, (11) acı bağırsağa dönürdü. Bu hasiyyetime şö'bemizin (12) müdiri, hatirini hedsiz derecede istediyimiz professor (13) Medet Güneşli de beled idi. Ele ki, meni dinmez (14) söylemez, danışmaz görürdü, zarafatla déyirdi:

– (15) Hanım gız, ehvalın hoşuma gelmir, yegin elindeki (16) eserle elagedardır.

(17) Men başımı galdırıb ona bahırdım, üzünü mene (18) çoh doğma ifadesi ehvalımı düzeldir, gülümseyib déyirdim:

– (19) Lap peyğembersiniz, professor, béle de ilmi eser (20) olar?

– (21) Nedir ki?

– (22) Çoh zeif yazılıb.

(23) Professor gülürdü:

– (24) Eğer bütün eserler ucdantutma yahşı yazılsaydı, (25) daha bizim şö'belere éhtiyac galmazdı. Bütün alimler (26) eserlerini düzelişsiz zadsız aparıb vérerdiler (27) metbeeye.

(28) Men gülürdüm.

– (29) Gülme, gülme. Héç fikirleşmisen mi ki, onda bu (30) geder elmi işçiye de éhtiyac olmazdı?

– (31) Doğrudur, professor, hemişeki kimi yéne de meni (32) te'min éledi cavabınız.

– (33) Hem de bu geder elmi me'lumat toplaya bilmezdiniz. (34) Her eser adamın fikir dünyasını zenginleşdirir. (35) Ele déyil?

– (36) Men teslim, professor, - déyer, söhbetimi zarafata (37) salıb yéne de gülerdim.

(38) Professor Medet Güneşli hamımızın isteklisi (39) idi, işgüzarlığı, ciddiyeti ve temkini onu tutduğu (40) vezifeye çoh yaraşdırırdı.

(41) Zamanın insafsız sert eli bir vahtlar gapgara (42) şeve saçlarına "sığal çekmişdise" de, onu bizim gözümüzde 020/01 adileştire bilmemişdi. Zülmet géceye benzer (2) saçlarını gümüşe döndermişdise de, ona olan meftunluğumuzu (3) azaltmamışdı. İri gözlerinin dövresine (4) narın gırışlar sepeleyib onları yığcamlaşdırmışdısa (5) da, bir vahtlar şefegi adam yandıran bahışlarının (6) mülayim ifadesini goruyub sahlamışdı.

(7) Tekce üzünün rengi heyatın sert küleklerine davam (8) gétirmemişdi, gaysaglanmışdı, garalmışdı, deyişmişdi.

(9) Üz gözünü tor kimi bünümüş gırışlar üzünde garibe, çalın çarpaz şırımlar açmışdı. Bu gırışların (10) en dehşetlisi ağzının gıraglarından çenesine doğru (11) uzanan, mö'terizeye ohşar, iki derini idi. Bu mö'terizeler (12) onu éle bil bir geder acıglı gösterirdi. Ele (13) bil vahtı ile dodaglarından eskik olmayan tebessümünü (14) govub yerini tutmuşdular bu mö'terizeler.

(15) Doğru deyirler ki, tebiet bir vaht sehavetle vérdiyini (16) şıltag uşag kimi, bir bir géri alır. Ancag bütün (17) bunlara bahmayarag onu hamı sévirdi. Ürekden isteyirdik (18) hetrini...

... (19) Bir néçe vereg işlemişdim ki, telefon zeng çaldı. (20) Desteyi galdırdım. Böyük élmi işçi Hatire Hanım'ı (21) telefona çağırırdılar. Desteyi ona vérdim. Hatire (22) Hanım'ın heyecanlı sesi meni kağızlardan ayırdı. Gözlerim (23) Hatire Hanım'ın stoluma direnmiş goluna sataşdı. (24) Golunun tükleri biz biz olmuşdu. Dehşet meni bürüdü, (25) gözlerimi galdırıb üzüne bahdım. Geniş açılmış (26) vahimeli gözlerini görende lap özümü itirdim.

– (27) Ne? Kim dédi?.. Ne danışırsınız? Ola bilmez... (28) Ay Allah bu ne müsibetdir...

(29) Hamı éle bil bir an nefesini içine çekdi, üreyimiz (30) vahime ile döyündü. Hatire Hanım elinde ağırlaşıb (31) daşa dönmüş desteyi bir teher yérine goydu.

(32) Yér yérden suallar éşidildi:

– (33) Ne olub?

– (34) Danış görek!...

– (35) Evinizde bir hadise mi olub?

– (36) Kim idi zeng vuran?

(37) Hatire Hanım son derece kederli bir sesle:

– (38) Héç bilmirem size néce déyim, Güneşli gefil vefat (39) éleyib.

– (40) Kim?

– (41) Medet Güneşli!

– (42) Ne danışırsan? Ola bilmez!

021/01 – Eledir, éledir.

– (2) Neden?

– (3) Üreyinden.

(4) Bu dehşetli heber, onsuz da tutgun havadan garalmış (5) otağımızı az gala zülmete dönderdi. Her yér sanki (6) bir anda gapgara garaldı. Gözlerimize garanlıg (7) çökdü, bir birimizi, démek olar ki, héç görmürdük. Bir (8) müddet bélece donub galdıg. Handan hana dilimiz açıldı. (9) Yéne suallarla doldu otag.

– (10) Kim dédi?

– (11) Zeng vuran kim idi?

– (12) Heyat yoldaşı idi. Ele ağlayırdı ki. Evvel éle (13) bil gulaglarım tutuldu, ne dédiyini başa düşmedim. (14) Sonra anladım, az galdı üreyim dayansın.

(15) Bu geder yahın, bu geder doğma adamın vefatı heberi (16) deli éledi meni. Bu gefil ölümü birden bire derk (17) éde bilmedim. Professor gelib gözlerimin garşısında (18) durdu. Onun mülayim tebessümünü de gördüm, ürekden (19) güldüyünü de, üzünün sert ifadesini de gördüm, helim (20) ifadesini de. Ne geder doğma idi. Bize açıglananda (21) da, bizi te'rifleyende de ona münasibetimiz deyişmirdi. (22) Son derece edaletli idi.

(23) O, sözün esl me'nasında atalıg éderdi bize. Derdimiz (24) serimiz onunla idi. Hamımıza da kömek elini uzadardı. (25) héç kesden héç neyi esirgemezdi. Menim özümün (26) élmi işime, müdafieme ne gerek kömek étmişdi, özü de (27) temennasız, minnetsiz.

(28) Ele bu yahınlarda böyük élmi şurada genc kadrların (29) seviyyesini yükseltmek barede danışarken yumşag (30) sesle, temkinle démişdi: "Milli kadrların gayğısına (31) galmag hamımızın borcudur. Milli kadrları cılızlaşmağa (32) goymag olmaz. Halgımızın adına layıg oğullar, (33) alimler yétirmek institümüzün en ümde borcudur, (34) o cümleden de bizim. Meni ailemden çoh yétirdiyim (35) genc nesil, élme hidmet maraglandırır".

(36) Professor Medet Güneşli danışır, biz ise ona (37) meftun meftun bahırdıg. Men o vaht hetta öz özüme démişdim: (38) "Ne yahşı ki, heyatda milletin, halgın geyretini (39) çeken béle oğullar var. Özü de bunlar béş (40) déyil, on déyil,

çoh çohdur. Halg bélelerini yétirir, (41) milleti de béleleri tanıdır. Bunlar ulduzlardır, (42) milletin ulduzları. Onlar parlayır, işıg saçır, halgını (43) cahana tanıdır".

022/01 Bes onun gayğıkeşliyi, onun semimiyyeti?

(2) Bes évsizlikten eziyet çeken Valeh'e kömeyi? Özü (3) de o vaht héç bir şey olmamış kimi, güle güle démişdi: (4) "Evsizliyin ezabını yahşı bilirem, gözümün işığı. (5) O geder évsiz éşiksiz, onun bunun gapısında yaşamışıg (6) ki cavanlıgda. Kimese yuva tikmeye, ocag (7) yandırmağa kömek lazımdır".

(8) Valeh ona teşekkür édende ise démişdi:

– (9) Eşşi, ne böyük işdir ki, insan elinden geleni (10) héç kesden esirgememelidir. Yohsa yaşamag çetin olar. (11) Her halda men başga cür ola bilmerem. Terbiyem béledir.

(12) Başga şö'belerden hesed dolu gözler bize dikilerdi.

– (13) Hoşbehtsiniz, Medet Güneşli ile işlemek bir (14) universitet bitirmeye beraberdir, - déyerdiler.

– (15) Elbette, - söyleyirdik. - Güneşli bizim güneşimizdir, (16) biz onun işığında gızınırıg hemişe.

(17) Bes ailelerimiz? İşimiz çetine düşende déyirdiler:

(18) "Bir professorla meslehetleşin, görün ne déyir. (19) Meslehetli don gen olar".

(20) Sözümüzün evveli de, ortası da, ahırı da professor (21) idi, ağsaggalımız, ümid yérimiz, penahımız...

... (22) Onun gefil ölümü hamını sarsıtmışdı. Ele bil (23) arhamızdakı divar uçmuşdu ve biz galmışdıg çölde, (24) düzde...

... (25) Bes institümüze gelen cavan kadrları néçe garşılardı, (26) gollarından tutardı... Alardı onları ganadının (27) altına, guş balasına uçmag öyretdiyi kimi, öyrederdi, (28) geleceye hazırlayardı, goymazdı onların hetrine (29) déyeler. Hamı bilirdi ki, cavanların arhasında (30) Medet Güneşli durur. Menim de, otag yoldaşım Kamal'ın (31) da, Hatire Hanım'ın da ,Zehra'nın da, bir sözle, (32) hamımızın boynunda onun haggı sayı çoh idi.

(33) Bes aile gurmağımızda? Hamımızın heyir işine (34) şehsen garışıb. Elçi gédib, gız alıb, gız vérib. Eh, (35) onunla bağlı hetireleri saymagla gurtarmaz.

(36) Onu biz héç kesle éynileşdire, mügayise éde bilmezdik. (37) Mügayisesiz, evezsiz insan idi bizim professor.

... (38) Defn gurtardı, ara bir geder sakitleşdi. Derd (39) éle bil, bir geder çekildi, göynerti bir geder ötdü. (40) Doğru déyirler ki, vaht her şeyi hell edir, her şey 023/01 kéçib gédir, insan da düşdüyü veziyyete adet édir, alışır.

(2) O hadiseden on gün kéçmişdi, professorun yéri boş (3) galmışdı. Onun stoluna eyleşecek, onu evez édecek (4) adamı heyalımıza gétire bilmirdik. Professor

dilimizin (5) ezberi idi, onun söhbeti otağımızdan çekilmirdi. (6) Hara bahırdıgsa, neye elimizi vururdugsa onun varlığını (7) hiss édirdik.

(8) Hususile otağın bir küncüne çekilmiş, rengi son (9) günler éle bil bir geder de garalmış séyf bizde kederli (10) hissler doğururdu. Bu, professorun düşünce ve (11) fikirleri ile dolu yazıları yığılmış séyf idi. Bilirdim (12) ki, professorun gündeliyi bu séyfdedir. Meni (13) çoh maraglandırırdı onun gündeliyi. Defelerle gündeliyine (14) nese yazdığının şahidi olmuşdum. Professorun (15) gündeliyini éle ohumag isteyirdim ki... Onun, (16) bizim üçün sirli olan, işden sonrakı heyatını, etrafındakı (17) adamlar haggında fikirlerini bilmek (18) maraglı idi menim üçün.

(19) Bir gün böyük élmi şuramız professorun bütün yazılarını (20) alıb arhivde sahlamag barede gerar çıhartdı (21) ve bununla elageder bir néçe günden beri mürgü (22) döyen, açar üzüne hesret galan séyfi açdılar.

(23) Hemin gün payız havasına gétiyyen ohşamayan güneşli (24) bir gün idi. İlıg payız güneşi göyde işıglı (25) ne var idise hamısını üzü aşagı sepelemişdi. Ele (26) işıglı, éle nurlu gün idi ki, Ele bil neheng bir el (27) ovcunu zerle doldurub şeherimizin başına sepelemişdi. (28) Her yéri tutmuşdu. Payız fesli ressam kimi (29) tebiete göy gübbesinin bütün renglerini vurmuşdu. Bir (30) terefden tebietin rengleri, o biri terefden güneşin (31) yére sepelediyi nur adamın üreyini sevinçle doldururdu. (32) Dünyanın nur denizinde çimmesi adamı çoh hoşbeht (33) édirdi. Héç bir sebeb olmadan insan ganad tahırdı éle (34) bil, uçurdu göyün zerli enginliklerine, süzürdü, süzürdü...

(35) Ürekdeki keder ise éle bil bu nurlu dünyanın işığından (36) kor olacağından gorhduğu üçün harayasa çekilir, (37) gizlenirdi. Ve bahıb görürdün ki, sebebini özün (38) de bilmeden ehvalın yahşılaşıb, kefin kökelib.

(39) Hemin seher bu ganadlı hissler ehatesinde işe gelmişdim.

(40) Séyfi açdıg. Professorun seligesi séyfde de hiss 024/01 olunurdu. Elyazmalarını çıhartdıg. Mene éle geldi (2) ki, birden professorun iyini aldım bu elyazmalardan. (3) Professorun çap olunmuş ve çap olunmamış megaleleri, (4) doktorlug dissértasiyası, ayrı ayrı gezétlerden (5) kesilmiş çıhışları ve hatireler defterini götürdük.

(6) Dünyanın meşhur professorları, görkemli adamları (7) ile yazışmaları, emanet kitabçası, şehsi maşınının (8) pasportu ve bir deste mektub çıhdı.

(9) Vay bu ne idi béle? Gözlerimize inanmadıg. Bir (10) anda éle bil üstümüze su elediler. Bu mektublar özünün (11) öldürücü te'siri ile münasibetlerimizi gılıncla (12) iki böldü, mehebbetimizi parçaladı, professor bu tayda (13) galdı, biz öbür tayda.

(14) Bu mektublar bizi professorun ölümünden de çoh (15) sarsıtdı, üreyimizi peşmançılıgla doldurdu, od olub (16) evvel elimizi, sonra ise professorumuz haggındagı hoş (17) hatireleri yandırdı, küle dönderdi.

... (18) Kaş açmayaydıg o séyfi. Kaş o séyf, hemişelik (19) bağlı, sehrli galaydı bizim üçün. Haradan bileydik (20) ki, bu séyf uzun illerden beri heyalımızda gurduğumuz (21) hanimanımızı bir anda uçurub dağıdacak. Bizim üçün (22) işıg saçan ocağı bir anda üfürüb söndürecek, garanlığa (23) dönderecekdi, bu mügeddes me'bedi viran goyacagdı.

(24) Mektublar elden éle kéçdi ve hamı teessüfle dédi:

– (25) Kaş séyfi açmayaydıg.

(26) Bu mektublar mehebbet mektubları déyildi, yoh. Kaş (27) éle mehebbet mektubları olaydı. Lap gecikmiş mehebbet (28) mektubları. Ahı, onda professor gözümüzde béle (29) garalmazdı. Belke eksine onun kimese beslediyi bu (30) gizli mehebbet bizi sevindirerdi. Ahı, insan geribe (31) mehlugdur, her yaşda séve biler. Bir de mehebbet insanı (32) menen temizleyir, ülvileşdirir, saflaşdırır.

(33) İmzasız mektub ise dehşetdir. İmzasız mektub (34) çirkabdır.

(35) Mektublar bir bir ohundugca professor üreyimizdeki (36) mehebbetle birlikde uçuruma gédirdi. Professorun (37) hatiresi de, özü kimi bizden uzaglaşır, uzaglaşırdı.

(38) Mektublar gocaman alimlere, élm ağsaggallarına (39) arhadan vurulan zerbe idi. Başdan başa böhtanla dolu (40) idi mektublar.

025/01 Bu gözlenilmez heber yél suretile institütü dolandı, (2) uzun müddetden beri bu imzasız mektubların kim (3) terefinden yazıldığını öyrenmeye çalışanlar élece (4) donub galdılar.

– (5) Héç gözlemezdik! - dédiler.

– (6) Ola bilmez! Burada ne ise dolaşıglıg var - söylediler.

(7) Direktorumuz Mütellibzade ise teessüfle söyledi:

– (8) Hér ne déyirseniz déyin, ancag men Güneşli'nin (9) gözlerinin derinliyinde mekr gizlendiyini fehmen (10) hiss édirdim. Bununla béle eger hettini görmeseydik (11) héç vaht inana bilmezdik ki, bunları Medet Güneşli (12) yazıb. Sabir démişken héyf, sed héyf!...

ENCİR

026/(2) Edalet sebetleri éskalatora goydu. Pillelerin gurtaracağında (3) yükünü götürüb métrodan çıhdı.

(4) Ele istiydi, böyük binalar Edalet'in gözünde sal gaya (5) şeklinde görünürdü. Sanki maşın da, avtobus da, (6) trolleybus da hereket éden deyirman daşları idi ve (7) istini, boğanağı güya bu deyirmanlar üyüdüb Bakı'nın (8) üstüne éleyirdiler.

(9) Bürkü sebetleri éle ağırlaşdırmışdı ki, az gala (10) Edalet'in gollarını dartıb çiyninden goparırdı. (11) Elindekileri yére goydu. Desmalını çıharıb alnının, (12) boyun boğazının terini sildi. Susuzlugdan tüpürceyi (13) ağzında yapışgana dönmüşdü. Açgözlükle su dükanına (14) bahanda gulağına arvadı Gülsaat'ın sesi geldi: "Ağlın (15) olmaz, terli terli su içersen ha!"

(16) Edalet bu heyali sese özü de hiss étmeden berk cavab (17) vérdi:

– (18) Rehmetliyin nevesi, bu istide menim şeherde ne (19) azarım vardı ahı.

(20) Ötenlerin ona bahdığını görende söhbetin davamını (21) üreyinde éledi:

(22) "Geribe uşagları vallah. Maşallah, yahşı vezifeleri, (23) maşınları. Minsinler gelsinler bağa, ne (24) olar. Ne geder isteyirler, encirden, üzümden yığsınlar, (25) aparsınlar. Gülsaat da men yaşda kişini şelleyib (26) salmasın Bakı'nın küçelerine ki, encir apar uşaglara".

– (27) Dayday encili satmırsız!

(28) Edalet lopa bığlı oğlana öteri göz gezdirib dédi:

– (29) Oğul, men encil satana ohşuyuram héç?

(30) Oğlan gülümsedi:

– (31) Ohşuyursunuz da, ohşamırsınız da.

027/01 Oğlan gétdi. Edalet terini sile sile, onun garasınca (2) mızıldandı:

– (3) Üreyim encil isteyir, désen ki, gét bağa encil (4) yığ, daş atıb, başın tutar. Tenbellikden şeherden (5) çıhmır. Bes o boyda bığa kim gullug élesin. Yegin éle (6) gününün yarısını bığ daramağa serf édir. Eh, bilmirem (7) bu cavanların ahırı ne olacag?

– (8) Onlar da gocalacag, baba, arhayın olun.

(9) Edalet orta boylu oğlanın ona bahıb gülümsediyini (10) görende özünü danladı:

– (11) Le'net şeytana, bu gün ne olub mene, üreyimnen (12) kéçenleri berkden déyirem, - ve özlüyünde oğlanın dédiyine (13) é'tiraz éledi:

– (14) Yoh, gocalığınızı istemirem, istediyim odu ki, (15) tenbel olmayın, böyük kiçik yéri bilin, ata ana gedri (16) bilin. Yahşı, indi mene ne düşüb bu yaşımda encil (17) daşıyam. Bilem imkanları yohdu, elleri bağa çatmır, (18) başga mesele.

(19) Edalet sebetleri götürüb avtobus dayanacağına gelende (20) terden alt köyneyi islanıb küreyine yapışmışdı. (21) "Encili tez çatdırmasam heşili çıhacag".

(22) Sağ eldeki ticaret köşkünün garşısından iri yük (23) maşını uzaglaşdı. Maşın köşke ağ şanı gétirmişdi.

(24) Potaboy satıcı halatını géydi, üzümün giymetini (25) sapa bağlayıb terezinin üstünden asdı. Terezini éle (26) sahmanladı ki, egreb sıfırın üstden 50 grama sarı (27) dartındı. Daşları yérbeyer édende léyleye ohşayan (28) caydag gadın ona yahınlaşdı:

– (29) Eceb üzümdü.

– (30) Gurbandı sene yéşigiynen.

(31) Gadın nazlandı:

– (32) Bilsen ki, ne hazırlamışam seninçin, maşın garışıg (33) bağışlarsan mene üzümü.

(34) Satıcı gulağını gadının ağzına yahınlaşdırdı. (35) Gadın pıçıldadı:

– (36) Dédiyin hanımı gétirmişem.

(37) Satıcının üreyi "pırr" éledi.

– (38) Hardadı?

– (39) Tinde gözleyir, gédek tanış édim. Özün danış.

(40) Satıcı halatı soyundu.

– (41) Bes buranı kime tapşırım. Eh, zehirmar üzümü (42) de vaht tapdılar gétirmeye.

(43) Birden gözü dayanacagdakı gocaya sataşdı: "A... a... 028/01 yahşı tapdım. Déyesen mal aparır bazara. Néçeye vérse (2) alaram sebetlerini. Üzümün de yanında can başla (3) durar".

(4) Gadın dédi:

– (5) Sen tinde ol. Men bu saat...

6) Satıcı Edalet'in yanına gaçdı:

– (7) Salammeleyküm, eşşi. Déyesen bazara aparırsan.

– (8) Elykümesselam. Aparıram, ancag bazara yoh.

(9) Bu "Pis oldu, démeli almag söhbetine nögte goydug".

(10) Eliyle köşkü gösterdi:

– (11) O cür üzümü 45 gepiye satır hökümet, havayıdı dé.

– (12) Bes niye satmırsan üzümü?

(13) Satıcı yalan uydurdu:

– (14) Faktura zehrimara gol çekdirmek lazımdı idarede. (15) Malı da burahıb géde bilmirem.

(16) Edalet narahatlıgla küçeye boylandı:

– (17) Avtobus ne oldu göresen. Daş bağlayıblar, nedi (19) tekerlerine?

(20) Satıcı yazıg yazıg Edalet'e bahdı:

– (21) Dayı, men ölüm, béş degige mene kömek éle, ne (22) olar. Malın yanında dur... İdareye gaçım, gelim. Başga (23) adama é'tibar éde bilmirem.

– (24) Ahı, menim sebetlerim... Encil...

– (25) İdare yahındı, narahat olma.

(26) Satıcı Edalet'in gılığına éle girdi ki, bir de (27) onu gördü terezinin arhasındadır, çiyninde de halat. (28) Edalet üzüme göz gezdirdi:

(29) "Gözel şanıdı. Gileler alışıb yanır".

– (30) Ay kendçim, bu kehrebadan bir yéşik vér gelsin.

(31) Gün éyneyi tahmış bu adam birinci müşteri idi. (32) Hulgumunun iri sümüyü gabağa çıhdığından boğazı (33) ellaf horuzunun boğazını hatırladırdı.

(34) Edalet éyneklinin pul uzadan elini kenara iteledi:

– (35) İndi geler satıcı.

(36) Eynekli esebleşdi:

– (37) Bes sen kimsen?

– (38) Men de éle senin kimi adam.

– (39) Menim kimi adam... Hahiş édirem tehrige kéçmeyesen.

– (40) Oh, kakaya prelest.

(41) Bunu genc gadın dédi. Gucağında bélekli uşag vardı. (42) Başına gümüşü parik goymuşdu. Ağ saçlar onun (43) göyçek sifetini daha da gözelleşdirirdi. Gadın gözünü (44) üzümden ayırmadan soruşdu:

029/01 – Skolko stoit?

–(2) Niznayu?

(3) Gadın başını yuharı galdırıb teeccüble soruşdu0

– (4) Bağışlayın, satdığınız malın giymetini bilmirsiz?

(5) Edalet çiynindeki halatı indi hiss étdi. Telesik (6) soyunub yéşiklerin birinin üstüne goydu.

– (7) Ya ni prodoves.

(8) Rusca cavabı özüne de gülmeli göründü. Az kéçmedi (9) ki, adamlar çohaldı, növbe yarandı, növbe böyüyüb yéşikleri (10) ehate éledi. Uşaglı gadın narahat oldu. Elindeki (11) çantanı piştahtanın üstüne goydu, ürkek nezerlerle (12) Edalet'i süzdü:

– (13) Héç olmasa ikice kilo véreydiniz bu uşağın (14) hetrine. Edalet'in üreyi sançdı. Gadına yazığı geldi:

(15) "Cavan adamdı, saçı dümağ".

– (16) Bu saat geler, gızım. Menim ihtiyarım yohdu (17) satmağa. (18) Gadın gözünü piştahtanın altdakı encil sebetlerine (19) dikdi.

– (20) İncir de satılacag göresen?

– (21) Yoh, yoh, özümündür. A yoldaş, yéşiye söykenme, (22) aşar.

(23) Her teze gelen müşteri Edalet'e éyni sualı vérir, (24) éyni cavabı da alırdı. Hamı danışırdı, hamı narazı (25) idi, sebir tükenirdi, üzümü ise atıb gétmek olmurdu. (26) Çünki e'la üzüm idi, bazarda bélesini iki manata vérirdiler.

– (27) E kişi, satmırsan kenarda dur, özümüz özümüze (28) hidmet édek. Terezi burda, daş var giymet de me'lum.

– (29) Olmaz, buranı mene é'tibar édibler.

– (30) Ele ise özün sat.

– (31) İhtiyarım yohdur.

(32) Arhadan kimse bağırdı0

– (33) Pénsioner adamsan, gahıl otur yérinde, goy camaat (34) işini görsün.

(35) Bunu déyen adamın sesi Edalet'in böyük oğlunun sesine (36) ohşadı. O da bu gış atasına "Pensioner adamsan, (37) otur yérinde" démişdi.

(38) Edalet temkinini pozmadan cavab vérmişdi:

" – (39) Sen mene gösteriş vérme. İstiyende oturacağam, (40) istiyende duracam".

030/01 " – Senin gonşunun bağında ne işin. Neyine gerekdi (2) gonşu parnik düzeldir, pomidor, hiyar yétişdirir".

(3)" – Neyle gızdırır şitilliyi? Gazla. Heberin var? (4) Hardan gétirir gazı? Dövletden oğurlayır. Pomidorun, (5) hiyarın kilosunu da bazarda 6-7 manata satır. Bir (6) terefden dövleti soyur, o biri yandan halgın cibini".

(7) Bununla söz söhbet gurtarmışdı. Çünki Edalet'i évde (8) yahşı tanıyırdılar.

(9) Edalet'i fikirden körpe sesi ayırdı. Gadının çağası (10) idi. Edalet narahatlıgla etrafa boylandı:

(11) " Harda galdı satıcı zalım oğlu" .

(12) Zalım oğlu tinde avtomat téléfonun budkasına söykenib (13) dünya gözeli saydığı bir hanımla mırt vururdu. (14) Ağzı söhbetde, gözü köşkde idi. O buradan alıcıların (15) sapa muncug kimi düzüldüyünü görürdü, onu da görürdü (16) ki, goca müşterilerle néce çene boğazdadır.

– (17) Oy... Dayana bilmirem daha, golum üzüldü.

(18) Bunu cavan gadın déyib fağır fağir Edalet'e bahdı.

(19) Eynekli adam gadını ters ters süzüb dédi:

– (20) Vacib déyildi uşağı gétirmek, sesi béynimizi (21) apardı.

(22) Gadın ona cavab gaytarmag isteyende Edalet dédi:

– (23) Vér, gızım, vér uşağı bir az da men sahlayım.

(24) Edalet çağanı götürüb éhmalca silkeledi: He, ağıllı (25) bala, göyçek bala... Bu saat geler satıcı... İndi geler, (26) sizi yola salar, gédersiz.

(27) Birden Edalet'in gulağına Gülsaat'ın sesi geldi:

(28)" – Beh beh, sen déme görmeli günlerimiz gabagdaymış (29) hele. Öz balaların galıb o terefde encil gözlüyür, (30) sen özgenin balasına layla çalırsan. Men démişem (31) de. Anan seni özgeler üçün doğub. Eşi, senin şeleşür (32) işlerle ne işin var. Ye'ni senden başga adam yoh idi (33) garavul durmağa bu boyda şeherde?"

(34) Körpe tezeden ağladı.

(35) Edalet uşağı kiritmeye çalışdı.

– (36) N'éynim, ne çare gılım, harda galdı bu adam, béle (37) de şéy olar?!

(38) Gadın ah uf éledi:

– (39) Uşağın ne tegsiri? – Başı ile sebetleri gösterdi, – (40) Héç olmasa o encilden sataydız .O ki, özünüzündür, (41) yéyerdi uşag.

(42) Edalet neyise tapıbmış kimi sévindi. Uşağı anasına 031/01 vérdi, aşağı eyildi, sebetin birini götürüb piştahtanın (2) üstüne goydu.

– (3) Öz bağımnandı. Götür, götür apar. Uşag da yegin (4) acından ağlayır.

(5) Eynekli adam. Edalet'e acıglandı:

– (6) Bura bah, burda birinci menem. O menden sonradır. (7) 5 kilo vér görüm. – Çantasının ağzını açıb terezinin (8) böyrüne goydu. Edalet ona fikir vérmedi. Gadına (9) dédi:

– (10) Götür gét gızım, buranı tek goya bilmirem, yohsa (11) özüm kömek éderdim sene.

(12) Gadın pulu uşağın béleyinden çıharıb Edalet kişiye (13) uzatdı:

– (14) Buyurun, baba, ne éleyir, çıhın.

(15) Edalet pulu alıb yéniden körpenin béleyine goydu.

– (16) Men encili satmıram, gızım. Apar, yohsa gıcgırar (17) bu istide.

(18) Gadının héyecandan gözü yaşardı. Edalet kişini (19) mehebbetle, héyranlıgla süzdü, sebeti eline götürende (20) növbeden bir cavan oğlan çıhıb ona yahınlaşdı:

– (21) İcaze vérin, size kömek édim.

(22) Gadın teşekkür édib dédi:

– (23) Mümkünse trolleybusa geder.

– (24) Sağ ol, babacan.

(25) Gadın gétdi. Edalet küçe saatına bahıb heyecan kéçirdi. (26) Satıcı bir saat idi ki, yohdu Edalet'in ciyeri (27) od tutub yanırdı. O özünden asılı olmayarag sarı (28) gilelere bahıb udgundu. Gınayan olmasa üzümü salhım (29) garışıg hışmalayıb ağzına dürterdi.

(30) Eynekil dözmedi, elini gilelerin birine uzadıb dadına (31) bahmag isteyende Edalet onun golunu kenara iteledi.

– (32) Eleme bala, özü geler, alıb yéyersen.

(33) Eynekil bozardı:

– (34) Kim bilir hansı cehennemdedi. Biz iş adamıyıg (35) ahı.

– (36) Ele déme, belke bir iş olub, hadise baş vérib. (37) Böyük şeherdi, ne bilmek olar.

(38) Enlikürek, uca boy, pehlevana ohşayan bir adam sağ (39) eldeki yéşiklerin birini götürüb "Jiguli"sine teref (40) apardı. Növbe deniz kimi çalhalandı. Onun böyük dalğaları (41) Edalet adlı sahili yuyub aparmag istedi. Edalet (42) yaşına uymayan hereketle yérinden sıçradı. Yéşiyi 032/01 aparan maşının bagajını örtene geder başının üstünü (2) kesdirdi.

– (3) Adamda ganacag olar. Ele bil özümün malımdır (4) gıyıb bunlara vérmirem.

(5) Pehlevana ohşar adam yumruğunu düyünledi.

– (6) Dodik'in malı döyül, o biler, men billem. Sen (7) kimsen?

(8) Edalet ona cavab vérmedi. Eyilib üzüm yéşiyini götürende (9) éle bil bélinde nese gırıldı. Küt ağrıdan (10) ufuldadı. Yéşik elinden düşhadüşde pehlevana ohşar (11) adam ona kömeye geldi. Yéşiyi aldı, güya sigaretini (12) alışdırmag üçün elinde kibrit gutusu tutmuşdu. O, yéşiyi (13) yérine goyub Edalet'e dédi:

– (14) Gücün çatan işe giriş. kişib

(15) Edalet terazinin arhasına kéçende bélinin ağrısı (16) daha da şiddetlendi. Gülsaat'ın garasıyca déyindi:

(17) " – İndi rahat ol arvad, bélim gırıldı. Özün işleyersen (18) bağda bundan sonra. Méynelerin dibini boşaldarsan, (19) alag édersen, suvararsan. Bütün ezab eziyyet galar (20) boynunda, ondan sonra bilersen gedrimi. Hele bu (21) seher meni ağaca dırmaşdıranda yıhılacagdım, özümü (22) zorla sahladım .Of...Bélim."

(23) Tinden iki nefer çıhıb üzü beri gelmeye başladı. (24) Onlardan biri satıcı idi. Üz gözünden isteyine nail (25) olduğu bilinirdi. Yanındakı hanım da éle gemze ile (26) yériyirdi ki, güya bütün alçag dağları o yaradıb.

(27) Satıcını görende sévincinden Edalet'in gözüne (28) işıg geldi. Bélinin ağrısı kesdi. "Allah'a şükür, salamatdı, (29) bir az danlayaram gurtarar géder. Yegin vacib (30) işi olub. Yohsa deli zad déyil ki, alvérini burahıb (31) küçede véyil véyil gezsin".

(32) Satıcı ise Edalet'i görecek halda déyildi. Mürebbe (33) bişirmekden ötrü böyründeki hanıma béş yéşik üzüm (34) bağışlamalı idi. Satıcı növbenin yanından ötüb avtobus (35) dayanacağından bir az beride taksi sahladı. Hanımını (36) maşına eyleşdirib bagaja üzüm yükleyende (37) növbeye çahnaşma düşdü, çığır bağır saldılar. Satıcı (38) taksini yola salıb gayıtdı ve bu balaca boylu (39) adamdan éle bir ses çıhdı, sanki gurbağa gölüne daş (40) atdılar:

– (41) A işdo, maya sestra de...

(42) Satıcı Edalet'in yanına kéçdi, halatını tapıb telesik (43) géydi. Edalet danışmağa macal tapmamış bir 033/01 çenge pul çıhartdı. Üçlüklerin birini siyirib onun (2) cibine dürtdü.

– (3) Bu senin haggun, – Sonra üzünü növbeye tutdu. – Kto (4) pervi.

(5) Edalet'in bélinden ağrı yéniden tutdu. Ele bil kişini (6) gülle ile vurdular. Gözleri garardı, alnına (7) soyug ter geldi. Yıhılmamag üçün köşkün direyinden (8) yapışdı.

(9) Satıcı Edalet'in gétmediyini görüb bir dene de üçlük (10) çıhartdı.

– (11) Eşşi, déyesen az oldu. Ala bunu da goy cibine.

(12) O, satıcının vérdiyi 6 manatı terezinin üste goydu. (13) Dizleri ese ese növbenin arasından kéçende arvadının (14) sesini éşitdi:

(15) "Edalet, sebetin yadından çıhdı... "

(16) "Bu saat éle gücsüzem, saman çöpünü de galdırmağa (17) gümanım gelmir".

(18) Ne yahşı ki, avtobus dayanacağında skamya varmış. (19) Edalet özünü bir teher skamyaya saldı. Sifetini ovuclarının (20) arasına aldı ve gözlerini yumdu...

SAHİBSİZ EV

034/(2) Gelin güneş altında bir kölge sessizliyi ile uzaglaşdı. (3) Men de, müsahibim de onun ardınca baha baha (4) durmuşdug. Men anlaşılmaz bir hissin te'siri (5) ile teeccüb ve maragla. Müsahibim ise gelini tanıdığı, (6) onun heyatına menden yahşı beled olduğu üçün (7) anlamadığım teessüf garışıg derin bir keder hissi (8) ile! Her ikimiz gızmar güneş altında durduğumuzu (9) unudub, ellerimizi hayil étmediyimizden gözlerimizi (10) gıyıb bahırdıg.

– (11) Onun haggında mene danışın.

(12) Müsahibim nazik gaşlarını baş başa çatarag (13) dédi:

– (14) Men ne bilirem ki, ne de danışım! Kendin gelini, (15) gızı azdı? Sen niye bundan yazmag isteyirsen?

(16) Nergiz Bacı ne geder sert danışsa da onun sözlerinde (17) meni maraglandıran, kende gelenden beri nezerimi (18) celb éden o geribe gıza bir méhribanlıg, derin, (19) anlaşılmaz bir éhtiram duyurdum. Geribedir, éle meni (20) de maraglandıran müsahibimin bu anlaşılmaz münasibeti (21) idi. Eğer men Nergiz Bacı'nı yahşı tanısaydım, (22) belke de teeccüb étmezdim. Amma iş bunda idi ki, men (23) héç Nergiz Bacı'nın özünü de yahşı tanımırdım. Birce (24) bunu bilirdim ki, Nergiz Bacı kendin, rayonun (25) tanınmış adamlarındandır. Bir alem söz bilen sine-defterdir. (26) Tuğay adlı birce oğlunu müharibeden beri (27) tekbaşına böyüdüb

ohutmuşdur. Tuğay indi kolhozda (28) zootehnik işleyir. Onu da éşitmişdim ki, Nergiz Bacı (29) uzun illerdir kend sovéti sedri vezifesinde çalışır; (30) déyesen, müharibe illeri ve ondan sonrakı bir néçe ili (31) de kolhoz sedri olub. Sonra cebheden gayıdan elli ayaglı 035/01 cavanlardan birinin sedr séçilmesine özü çalışıb, (2) camaat ise onu kend sovéti sedri vezifesinde gücle (3) sahlayıb. Bildiyim bundan ibaret idi. Ona göre de bu (4) gabagcıl fikirli, böyük heyat tecrübesi olan gadının (5) o gız haggında sert danışması meni çoh teeccüblendirmişdi.

(6) Biz danışa danışa Nergiz Bacı'nın évine gelib (7) çıhmışdıg. Seligeli, alçag hasarı olan heyetin darvazası (8) önünde bizi garayanız bir garı sahladı:

– (9) Haçan békar olarsan, a Nergiz, biz de bir derdimizden, (10) çorumuzdan sene danışag?

(11) Men derhal garını tanıdım. Bu, dünen kend sovéti (12) idaresine şikayete gelen Hendan garı idi. Daima hamını (13) gayğı ile dinleyen Nergiz Bacı nedense indi déyinmeye (14) başladı:

– (15) Men şikayete idarede bahıram. Evde kend sovéti (16) sedri déyilem ki, derdini mene déyesen. Bir de senin (17) ne derdin var ahı? Yé, iç, hökümetden pénsiyanı al, kéfini (18) éle...

– (19) Boy, bu ne sözdür, ağrın alım; évde ispalhum olmayanda ne olar, gonşumsan ki!? Vallah, meni gınama, (20) ağız, bir ağlaşmalıg derdim var, déyerem sene, üreyim (21) boşalar...

(22) Nergiz Bacı gülümsedi:

– (23) N'éynek, teki ölen olmasın. Gét, özün kimisi varsa (24) tap, yığılın arhın başına, déyin gelinden – ağlaşın...

(25) Hendan arvad ya Nergiz Bacı'nın sözlerindeki istéhzanı (26) başa düşmedi, ya fergine varmadı, ne idise (27) elini gözünün üstüne tutub uzaglara kendin aşağısındakı (28) pambıg tarlalarına teref bahdı, hesret duyulan (29) bir sesle Nergiz Bacı'ya dédi:

– (30) Saléhe'ni gördüm. İndice burdan gédirdi, pambığa... (31) Déyirem, ne olaydı gismet olaydı, ocağımın başında (32) bir béle can eyleşe idi... Amma n'éyleyesen ki! (33) İmam Hüseyn'e su gehet olan kimi, ona da er çöreyi gismet (34) déyil.

(35) Nergiz Bacı yéne de ağır ağır dillendi:

– (36) Saléhe'ynen ne işin var ahı? Sözün var öz sözünü (37) danış . Halhın derdi sene galmayıb ki, ay arvad.

– (38) Vallah istediyimden déyirem. Allah yazığı hoşbeht (39) édeydi, gédenler geleydi, ya nesib, ya gismet.

(40) Müharibeden uzun iller kéçmesine bahmayarag, her 036/01 defe gocaların dilinden éşitdiyim bu "Gédenler gelsin" (2) sözü meni titretdi.

Maraglandığım Saléhe haggında (3) Hendan'dan bir söz éşide bilim déye diggetle ona (4) gulag asmağa başladım. Lakin garı ayrı mövzuya kéçdi.

– (5) Gelin béle olar da... Yohsa menimki kimi... Vallah (6) gelin döyü, nağaradı, nağara! Seherden ahşamacan (7) dıng-dıng dıngıldayır. Déyirem ona, ay rehmetliyin (8) gız nevesi, gey bézi, gez düzü, daha ne sovhaşmısan (9) canıma? Yoh, Sada'yın itkin canıyçın, o gün ağlım (10) başımdan çıhmışdı, caynaglarımı ovcuma batırıb, (11) ağrımın acısını udmuşam, gelin olan bende, tövbe... (12) Yanıma da gelmedi, uşaglar ağlaşır: "Ay nene öldü, (13) vay nene öldü". Biri déyir: "Cınagın ov", biri déyir: (14) "Garısın boğ!.." Menimki de vurub özünü azarrılığa... (15) Onda eğem azar varsa, mene gelsin; yalandan özün faggılığa (16) vurub ağız! Görmürsen béş yuhanı birden seyirdir... (17)Allah mene gısmet éleseydi bi bélesin alardım. Yoh, harda idi mende o beht!

(18) Nergiz Bacı imkan tapıb garının sözünü kesdi, gezeble (19) dédi:

– (20) Alaydın da! Kim elini gabağına el tutmuşdu? (21) Subay salıg, daha ne isteyirdin?! Alaydın oğluna, olaydı (22) sen déyen...

(23) Arvada éle bil od vurdular, sanki birce bunu gözleyirdi:

– (24) Bildim beyem!? Heberi oldu men ölmüşün? Hindiki (25) zamanda oğullar öylenende analar ahırda heber (26) tutur? Özleri tutuşandan, alışıb vérişenden sonra (27) yalandan saggalımıza soğan doğrayırlar, korun gözünden (28) yaylıg asırlar ki, ne var, ne var, an,a gel meni (29) öylendir... Sonra de béle bed-asılın biri gelir ürcah (30) olur yahama. Kafer ocağının başında otursun onu! Di (31) gel Hendan arvad, bacar bunuynan... Onnan Allah bacarmaz. (32) Allah ona vérdiyi canı da ala bilmir, men (33) onuynan néce bacarım.

(34) Nergiz Bacı garının sözünü hırp kesdi:

– (35) Néce gıyırsan, ay yolsuz, o cür cavan geline éle (36) déyirsen. Atalar déyib "Gelin gelin déyil, düşdüyü yér (37) gelindi". Ele oğlun da, gelinin de sendekini yahşı bilir. (38) O dil ki, sende var... Héç göyden énen meleknen de (39) yola gétmezsen, hayıf déyildi o gız. Yahşı ki, senin (40) gapına gismet olmayı, néce déyerler Allah üzüne bahıb, (41) senin ocağının gırağında oturmayıb. yohsa onu 037/01 da alabaydag élemişdin... Onun héç ölüsünü de sene (2) vérmezdim.

(3) Son cümleni Nergiz Bacı, artıg bizden uzaglaşmış (4) garının garasınca, dişleri arasında, keskin bir gezeble (5) dédi. Sonra mene teref döndü, birden bire gözlemediyim (6) halda, yumşag sesle danışmağa başladı:

– (7) Bilirsen, bala, incime menden. Bilirem o gız (8) haggında oçérk de, lap éle galın kitab da yazılmağa (9) layıgdır. Amma bu éle ağır bir derdi menim yadıma (10) salır ki... Yadıma salır déyende, ye'ni héç yadımdan (11) çıhmır. Bu éle göz dağıdır ki... Gözümüzün gabağında (12) dolanan o gelin gız (béle démeyime teeccüb éleme, onun (13) éle bir üzü gız, bir üzü gelindi), kend camaatının sinesinde (14) ağır

yaradı; üstü köz bağlasa da, sızıldayan (15) yaradı. Haggında néce danışacağımı da bilmirem. (16) Ele bil her defe bu barede danışanda hemin ağır yaranın (17) közünü gopardıram. Kend camaatının éle hamısı (18) menim kimidi, héç kes ona üreyi ağrımadan baha bilmir. (19) Héç kes bu barede danışmır. Héç kes ondan bir (20) söz soruşmur. Héç kes ona élçi gétmir. Ele bilirsen (21) gözel déyil... Yoh éle gözeldi ki, daşlarımızın hınalı (22) kekliyinden galmaz. Birden éle düşünersen ki, (23) belke namussuz bir iş tutub, ona göre yahın durmurlar?.. (24) Ah, Allah élemesin batan günde, doğan ayda leke (25) var, onda yohdur! Yohsa déyersen ki, işsiz gücsüzdür... (26) Bu da déyil; onun elinden éle işler gelir ki... Bir (27) gelin kimi iyneli saplı, şireli şefteli. Gözel palazlar (28) tohuyur ki, göyde géden guşların şeklini üstüne (29) salır... Tarlada işlemeyini de bayag gördün, iki (30) kişiye beraberdir... Her il kolhozda ondan çoh emekgünü (31) gazanan olmur. Pambığın lap anasıdı... Bunlar héç (32) biri déyil, onun derdi dünya boydadı... Bilirem el çeken (33) déyilsen, gulag as, danışım. Ele tekce işini görmeyin (34) bes déyil, gerek tercüme-yi halını da öyrenesen. Senin (35) kimi cavan gezét mühbirleri yanıma vahtında çoh gelib, (36) her şeyi bilmeye çalışırsınız. Ele bilseniz (37) yahşıdı. Ne ise söhbetim uzansa, bir az seligesiz, (38) baş ayag çıhsa, meni bağışla, oğul. Men bu hadiseden (39) heyecansız danışa bilmirem. Evvel gerek özümden başlayam. (40) Otuz ikinci ilde gış gécelerinden birinde (41) bibimgilde galmışdıg, bir men, bir de gardaşım (41) Saday. Sehere yavug kendde bir gıygışgırıg gopdu, bir (42) çahnaşma düşdü ki, hamımız yuhudan oyandıg. Bibim 038/01 de, bibimin eri de harasa yüyürüb gétdi, çöle gaçdıg; (2) camaatdan da eli bél kürek tutan, silahı olan üzü aşağı, (3) bizim évimize teref cumurdu. Biz de bacı gardaş, (4) ala garanlıgda éve teref gaçdıg, atışma artıg kesilmişdi. (5) Amma camaat évimizi halaylamışdı. Bibimin (6) ohşama sesi "Can gardaş, vay gardaş" nalesi kendi (7) başına götürmüşdü. İçeri girende atamı da, anamı (8) da ganına bulaşmış gördüm. Atam onda kend sovétinin (9) katibi idi. Golçomaglar onun elinden yanıglı idiler. (10) Kim ise géceynen évimize basgın édib atamı anamı (11) öldürmüşdü. O kolhozlaşma illerinde béle işler téz (12) téz baş vérirdi. Özün de ohumuş olarsan, golçomaglar (13) o illerde asan teslim olmurdu, sovét işçilerini ellerine (14) düşende sağ burahmırdılar.

(15) Bibimin övladı olmurdu déyin, bizi çoh isteyirdi; (16) éle sağ galmağımız da bibimin bizi çoh istemesinden (17) olmuşdu. O géce bizi évinde sahlamasa idi, biz de ata (18) anamız kimi golçomag güllesine gurban olacagdıg. (19) Bibim meni de, gardaşımı da öz évine apardı, her ikimizi (20) ohutdu, kend mektebinde az çoh savad aldıg, "Yetim (21) böyüyer, yamanlıg Tanrı'ya galar" déyibler. Biz de (22) böyüdük, men otuz dogguzuncu ilde bibimin goşduğu cér (23) céhiz ve héyir duası ile er evine köçdüm. Erim kolhozda (24) brigadir idi. Çoh méhriban adamdı. Gırhıncı ilde (25) hemin sen gördüyün oğlum dünyaya geldi. Erim birce (26) gardaşımın könlü hoş

olmag üçün dédi ki, Saday, balaca (27) bacoğluynan senin adın tutaş olsun déyin, gelsene (28) adını Tuğay goyag? Saday da razılaşdı, men de. Saday'ım (29) da daha böyümüşdü, görmeli bir oğlan olmuşdu, (30) hem kolhozda işleyir, hem de ahşamlar köhne ata évimizin (31) yérinde yézne gayın çalışıb özüne év tikirdi. (32) Uçulub dağılmagda olan tövleni, heyeti sahmana salırdı. (33) Men de, erim de Saday'ı évlendirmek, baş göz (34) étmek fikrine düşmüşdük. Gardaşımın uca boyuna (35) kendin gocaları démişken, kazaksayağı at minmesine (36) bahmagdan doymurdum. Gözaltı gızları gözden kéçirir: (37) "Gardaşım bu nazlı sonaların hansını beyenir, (38) göresen? Birce guş olub üreyine gireydim, gelbindekin (39) bileydim" déyerdim. Bu vaht mene heber vérdiler ki, (40) gız niye ahtarırsan? Gardaşın Saléhe'ni gözaltılayıb, (41) her ikisinin méyli bir birinedi. Ele bunu éşiden (42) kimi özümü dünyanın en behteveri sandım. Su sonası (43) Saléhe kimi gızı kim istemezdi?! "Can, ay gardaş, 039/01 – Dédim – ağlına, üreyine gurban olum. Lap üreyimdendi, (2) durnanı gözünden vuran gözlerinin derdi mene gelsin. (3) Gardaş, ne serrast gözün varmış! Gözellerde gözel; (4) işli güclülerde en yahşısını séçmisen!.. Adınız da (5) tutaş gelir Saday-Saléhe. Gardaşımdan soruşdum, (6) dodagaltı gülümsedi, başını aşağı dikmesinden, gız (7) kimi heyalı heyalı gızarmasından başa düşdüm ki, (8) éle doğrudur. Géceynen ehvalatı erime de açdım. O da (9) razı galdı. "Tay tayın tapar, atlaz babın, yahşı oldu (10) Nergiz", – Dédi.

(11) Ne başını ağrıdım, oğul, nişan goydug, bir al alın (12) kelağayısı, bir de anamdan galma yagut gaşlı (13) gızıl bir üzüyümüz vardı, onu apardıg. Gırh birinci (14) ilin mayında her şeyimiz hazır idi. Saléhe'nin dedesi (15) mektebimizde müellim işleyirdi, canlara deyen (16) adam idi. Dédi ki, "Goy mekteblerde dersler gurtarsın, (17) sonra toyu édek, yohsa sizin debi bilirem; üç gün aşığa (18) nağıl dédirtdireceksiniz, ders yaddan çıhacag".

(19) Ömrümde birinci defe idi ki, ağbaşlılıg édirdim, (20) özü de lap eslisinden éledim. Aşıg Şamıl'ı gétirtdim, (21) bütün obanı toya çağırdım. Gonşu kendlere (22) salayçı saldırdım, heber éledim! Sonra lap gedim (23) adetimizce çoban Semed'in eline bir yaba vérdim, gardaşımın (24) gapısında galanan ocağların altında yandırmag (25) üçün yabanın başına bir şele garamığ kéçirib, (26) üzüne al duvag saldım. Zurna balaban çaldıra (27) çaldıra gabagda garamığ aparan Semed, dalınca da (28) çalanlar, tökülüşüb Saléhe'gilin gapısına yollandıg. (29) Ele bu demde dilim ağzımda guruyub damağıma yapışdı, (30) kend sovéti gapısına yığışan atlıları bayagdan (31) toya gelen gonag hésab étmişdim, sen déme dava başlayıbmış...

(32) Dünyanın gara günü başlandı. Gardaşıma üç gün (33) möhlet vérmek istediler, özüm de başa düşdüm ki, arz-kamsız (34) gétmesine gıymırdılar. Amma Saday'ım özü razı (35) olmadı, birce bunu dédi: "Bacı, néce razı olarsan ki, (36) halhın gızı bedbeht olsun? Téz gelerem, géne menimdi, (37) gelmeremse, bedbeht

olmaz". Gözümün yaşı üzümü yandırdı; (38) erim de, gardaşım da, Saléhe'nin atası da éle (39) o géce gétdiler.

(40) Kolhozdan kişi işçi güvvesi gétmişdi; galan arvad (41) uşag idi. bir de gocalar... Men evvel günler erimin (42) evezine brigadir oldum, sonra iclaslardan birinde 040/01 camaat yığılıb meni sedr séçdi, razılıg vérmirdim, (2) déyirdim, – Apara bilmerem, canım, bu boyda kolhozun (3) işi zarafat déyil. Goyun kişilerden, Denyar Baba'dan (4) zaddan biri olsun.

(5) Dédiler ki, "yoh, Nergiz, sen bizim kendin rayon (6) merkezinden uzag olduğunu yahşı bilirsen, goca kişide (7) at minmek, saheleri gezmek, iclasa, iş dalınca gétmeye (8) can hanı? Bir de ki, savadı, yazı pozusu yohdur".

(9) Razılaşdırdılar. İşledim, adımı da "Ner gız" (10) goydular. O illerin acısı indi de héç kimin yadından (11) çıhmayıb. Gelinler, gızlar yér suvardılar, bend bağladılar. (12) Görmedikleri iş galmadı. eEsgerlere çorab (13) tohuyan neneler, hetta indice üzüne déyindiyim Hendan (14) arvad da o ağır günlerde kolhozumuzun adına tank (15) gayırtdırıb cebheye göndermek üçün dürdüyünçelerinde (16) ne vardısa vérdiler. Saléhe'nin barmağından anamın (17) yadigar üzüyü de onda çıhdı.

(18) Saléhe az danışan gız idi, menim yanıma gısılıb (19) işlediyi günlerde de dodağından bir kelmeni gücle (20) éşiderdik. Onda hele men brigadir idim, o da mangabaşçısı. (21) Sonra men sedr olanda Saléhe'ni brigadir (22) goydug. El éle vérib işleyirdik. Herden géce yarıyadek, (23) be'zen de ilk horuz banına kimi kolhoz idaresinde otururdug. (24) Bu ağır illerde o geder işim olurdu ki, Tuğay'ım (25) da yadımdan çıhırdı. Çörek-hörek bişirmeye de (26) elim çatmırdı. Saléhe arabir bize gelir, mene év işlerinde (27) de kömek édirdi. Saday'ımın nakam gelini mene (28) gelinlik éleyirdi.

(29) Bir gün Saléhe'ynen idarede géceyarıyacan oturdug. (30) İşden başım ayazıyanda dédim:

– (31) Saléhe, gözümün işığı, ne vahtdı dedem oğlu gardaşımın (32) évi éle galıb. Yegin indi toz basıb. Gétdiyi (33) yolların gadasın aldığım, o dam daşın, her kerpicini, (34) her daşını bir arzıynan goyub. Macal da tapmıram (35) ki, gédim bir yır yığış éleyim. Bu açarı vérim (36) sene, vahtın olanda bir dey!..

(37) İndi de özüme bunu bağışlaya bilmirem ki, ne üçün (38) gıza açarı vérdim. O oldu, bu oldu, daha Saléhe'den (39) açarı ala bilmedim. Ne üzüm geldi, ne dilim vardı...

(40) Müharibe gurtardı... Sağ galan gayıtdı. Erimle (41) Saléhe'nin atasının gara kağızını aldıg, gözümüzü (42) yollardan yığdıg. Saday'ın ise ne öldüsü bilindi, ne (43) galdısı; héç itgin kağızını da almadıg. Harda bir 041/01 gardaşlıg mezarı gördüm, harda bir adsız esgere héykel (2) goyulduğunu éşitdim, Saday'ım yadıma

düşdü, üreyim (3) köz üste düşmüş guyrug kimi eridi, zeden zeden oldu, (4) tüstüm tepemden çıhdı.

(5) Be'zen garasına déyinirdim: "Can gardaş, niye razı (6) olmadın? Niye üçce günü mene gıymadın? Belke indi (7) oğuldan gızdan bir nişanan galardı. Al duvaglı gelinini (8) gözü yaşlı, göz dustağı goydun".

... (9) Ara sakitleşenden sonra Saléhe'ye élçi élçi üstünden (10) geldi. Gız birine de gétmedi, birine de göz ucuynan (11) bahmadı. Evveller onun béle vefalılığı hoşuma gelirdi, (12) üreyimden idi, ümid éleyirdim ki, belke gardaşım (13) esir olub, belke itkin düşüb. Sorağı çıhan az (14) olmadı ki! Bu yandan da her yére ses yayıldı ki, Saléhe (15) Saday'a göre élçileri redd éleyir, yegin o ve'de aralarında (16) bir şéy varmış. Bunu da yayan éle Hendan arvad (17) kimi söz gezdirenler, eli Saléhe'den çıhanlar, élçisi (18) gaytarılanlar oldu... Amma ağlı olan bu böhtana inanmadı. (19) Günün birinde Saléhe'nin anası yanıma geldi. (20) "Nergiz Bacı, dédi, néce razı olursan ki, balam bedbeht (21) olsun? Oturduğu bes déyil? Seni çoh isteyir, belke (22) senden çekinir. Balamı danla, dile tut, belke bu isteyenlerin (23) birine "he" désin. Senin de gardaşın gayıdar, (24) Allah goysa, ne çohdu élde gız! Vallah, Saléhe'den (25) de yahşısını özüm toy éleyib ona alaram..." dédim: (26) "Men neyin günahkarıyam, Gülzada? Özümün de derdim (27) az déyil, gardaşım gayıdan olsaydı, gayıdanlarla gelmişdi, (28) galdı Saléhe... Ele men özüm de onun hoşbehtliliyini (29) isteyirem". "Tuğay'ın hoşbeht olsun, dédi, Nergiz (30) Bacı! Balamı sen yola gétire bilsen, gétirmisen, (31) gétire bilmesen gız garıyacag, bedbeht olub gédecek..." (32) dédim: "Gülzada, indiki cavanlar bizden çoh ağıllıdı, (33) bizden çoh gözüaçıgdırlar, bacım, elimden geleni (34) élerem, amma menden incime!.." "Ne danışırsan, Nergiz (35) Bacı, derdin mene! Meğer menim üreyim daşdandı? (36) Gismet olmadı ki, gözün dolusu göresen... Bilirem ona (37) "Gét" démek sene néce ağırdı, amma elacım yohdu". (38) Saléhe'nin anası gétdi. Mesel var, déyerler "Eri döymüş (39) arvadı it de galdı bu yandan". Derdim bire béş (40) artdı. Ahşam Saléhe idareye geldi, başga brigadirler (41) kimi sehere tapşırıg alıb gétmek isteyende onu (42) sahladım.

– (43) Saléhe, – dédim – , bizimki béle gelibmiş, dünyada 042/01 dava salanları didergin düşsün. Niye ananın sözüne (2) bahmırsan? İsteyenlerden birine gétmirsen?

(3) Susdu, gemli gözlerini üzüme dikib durdu. (4) "Niye cavab vérmirsen?" dédim: "Men Saday'ın anası, (5) evezi bacısıyam. Özüm sene izin vérirem." Boğazım (6) geherlenmesin déyin elimi hulguma atdım. Gız dik (7) gözlerimin içine bahıb dillendi: (8) "Sen gédersen, anam géder." (9) Héyretle üzüne bahdım. (10) Biz ayrı bizim işimiz başgadı. Uşaglarımız (11) var, külfet sahibiyik. Bize bahma dédim: (12) "Niye ki, üç dörd uşağıyla ere géden arvad azdır? (13) Bes, niye birce Tuğay'la cavan

canını çürüdürsen?" (14) Bu susgun gızdan éşitdiyim bu gétiyyetli sözler, gerarının (15) möhkem olduğunu, sözünden dönmeyeceğini bildirirdi. (16) Doğrusu, bu mene bir növ ölüm hökmü, intihar (17) kimi te'sir bağışladı, dilim dolaşa dolaşa dédim: (18) "Sen ne sayıglayırsan bala, ahı sen gız uşağısan, (19) béle sözler sene yaraşmaz!" Saday özü o vaht sene (20) gıymadı, éle bu günü fikirleşib sene gıymadı..." (21) " Bilirem Nergiz Bacı men de éle onda sözümü (22) özüne démişem. (23) Ya rebbi o çahnaşmada onlar néce, hardan vaht (24) tapıb görüşmüşler, ehd peyman goymuşlar? déye üreyimden (25) kéçirdim. (26) İndi men sene onun evezine izin vérirem." (27) Sözümü gurtarmağa goymadı, ağlaya ağlaya dédi: (28) " Nergiz Bacı dünyada ne désen, ne iş tapşırsan (29) canla başla, gözüm üste. Amma gurbanın olum, bir de (30) bu barede menimle danışma, inciyerem senden men." (31) Her vaht (32) onu ağlamag boğurdu, sözünü bitirmemiş gaçıb gétdi.

(33) Ondan sonra Saléhe ile bir de bu barede danışa (34) bilmedim. Anası da gızının üstünde menimle pozuluşdu. (35) Yazıg arvad ne bilsin ki, men éle özüm de onun kimi (36) Saléhe'nin hoşbeht olmasını arzulayıram. (37) Yéri düşdükce gızı danlayırdım, amma Saléhe éle (38) o günden ki, menden Saday'ın évinin açarını almışdı. (39) Bir de gaytarmadı. Géceler gédib, yır yığış édir, silib (40) süprür; yayda palaz paltarını naftaline goyur, (41) gışda çıharıb öz yérine asırdı. Sonrakı iller daha (42) géceler gétmirdi. Her gün, o başdan günün gulağı çırtan (43) kimi işe gétmemişden gabag yérinden durub Saday'ın 043/01 évine gédib bir saat otagda galır, ne éleyir, ne (2) élemir bilmirik. İş vahtı çatanda évden çıhır, ketmenini (3) götürüb tarlaya yola düzelir. Evveller ona bu (4) barede tay tuşundan öceşib éleyen, zarafatlaşan da (5) oldu. Amma Saléhe éle evvelki kimi gelin olmadığı, o (6) évin gapısından her gün seher girib, bir saat galır, (7) sonra da çıhıb işe gédir.

(8) Cavanlı gocalı ağız yéten dil terpetdi, danladılarsa da: (9) – Cavansan, özünü öldürme, bir senin üçün olmayıb (10) ki, 'élden gelen gara gün, toy bayramdı' hamı néce, (11) sen de éle. Çıh gét, isteyirsen birine, gül kimi (12) canını çürütme.

Dédiler. Gız bu gulağından aldı, o (13) gulağından vérdi, daha goca cavan hamı seher sübhden (14) onun Saday'ın évine gétmesine adet étmişdi. (15) Gédib bahmağa üreyim gelmir. Amma tay tuşdan gédib (16) gelenler hısınlaşır ki, évde toy gécesinin bezeyini (17) pozmayıb. Néce var, éle de galıb, sahibini gözleyir.

(18) Men kolhoz sedrliyini tehvil véren ili gerar goydug (19) ki, çayın o tayına köçek. He indiki bu kend yéri, evvelkinden (20) hem baharlı idi, hem de tarlalara daha yahın idi. (21) Yay, gış işe gédende çay atlamag lazım olmayacagdı. (22) Su da bu yérlere yahşı çıhırdı. Gerar gebul (23) éledik, hökümetden yardım filan aldıg, tikinti matérialları (24) gétitrdim. Bu yéni kendi salmağa başladıg. (25) Hemin il kendimizde ali tehsilli, esgerlikden (26) gayıtmış, tecrübeli cavanların birini seçib, gét

géde (27) böyüyen kolhozumuzu ona tapşırdıg. Meni de Kend Sovétine (28) sedr séçdiler. Bütün kend köçenden sonra, o (29) tayda tek birce Saday'ımın évi galdı. Evvelki kimi (30) teze idi. Suvağı şiresi yérinde idi. Heyet bacası temiz (31) idi. Héç bilmirdik, gız bu şireni ona haçan vurdu?

(32) Gerez, kend bura köçenden sonra, Saléhe yéne evvelki (33) kimi, hamının gözü gabağında her gün sübhden yérinden (34) durur, çayın o tayına kéçir, éve girir, bir saat sonra (35) çıhır, gızarmış gözlerini güneşden gıya gıya gapını (36) gıfıllayır, ketmenini götürüb işe yollanır. Daha (37) héç kes ona bir söz démir, héç kim danlamır, tay tuşu (38) öceşmir, élçi géden de yohdu.

Hamı éle bil bir birine (39) söz vérib, onun gözdağı kimi garşıda gezmeyini görende, (40) bütün dodaglardan müharibey, onu töredenlere le'net (41) gopur. Sakit bahışlarla, teessüf hissile, dalınca (42) bahıb durur, derdine şerik olurug. Harda bir dava (43) sözü, müharibe sözü éşidirikse déyirik: "Kaş bizim (44) Saléheni göreydiler!..".

MUZEYDE GÖRÜŞ

044/01 Nicat Moskva'dan géce yarısı gayıtmışdı. Teyyare (2) yolda onu éle çalhalamışdı ki, nenesinin (3) bişirdiyi leziz höreklerden doyunca yémeden, yatağına (4) uzanıb, téz de yuhuya gétmişdi. Seher saat ona (5) işlese de Nicat hele oyanmamışdı. Nenesi yanında (6) oturub, diggetle onun alnına tökülmüş hurmayı saçlarına, (7) üst dodağını tamam örtmüş bığlarına tamaşa (8) édir ve téz téz köks ötürürdü. Eziyyetle böyütdüyü (9) nevesi kişi heddine çatsa da, onun nezerinde hele de (10) dünenki körpe idi. Gızının ölerken dédiyi sözleri (11) hatırladı, gözleri yaşardı. "Anacan, Nicat'ı sene (12) tapşırıram". İndi de éle bil onun sesini éşitdi. (13) Köyreldi. Eyilib şirin yuhuda olan nevesinin terli (14) alnından öpdü. Nicat gözlerini açdı. Divardakı (15) saata bahıb:

– (16) Ne çoh yatmışam, –dédi.

– (17) Yat, gadan alım, yat, doyunca dincini al.

– (18) Yoh, nene. Çoh yatmışam. Moskva'da her gün saat (19) yéddide dururdum.

– (20) Başına dolanım, bala, onda ohuyurdun. İndise (21) Allah'a şükür daha mektebe gétmeyeceksen ki?!

(22) Nenesinin te'kidine bahmayarag, Nicat yérinden (23) galhdı. Yuyundu. Elinde mehreba küçe balkonuna çıhıb (24) gurulandı.

– (25) Nenecan, şeherimiz çoh gözelleşib. Ele bil (26) béş il gabag goyub gétdiyim şeher déyil. Bir gör (27) Dağüstü parkın eteyinde ne geder teze binalar tikilib. (28) Gerek bu gün ahşamacan şeheri gezib dolanım.

– (29) Gédersen bala, gédersen. İndi ise gel çayını iç.

(30) Yémek otağına kéçende Nicat gözlerine inanmadı. 045/01 Stolun üstü mühtelif höreklerle dolu idi. Nicat (2) teeccübünden ellerini bir birine çırpdı.

– (3) Nene, sen ki, burda esl gonaglıg düzeltmisen, (4)– dédi. – Bunların hamısını men yéyeceyem?

– (5) Yéyersen bala, yéyersen. Moskva'da év höreklerinin (6) üzüne çoh hesret galmısan.

– (7) Bes atam hanı?

– (8) Atan çohdan işe gédib. Mene tapşırdı ki, seni (9) oyatmayım. "Goy yatıb, dincini alsın, bir néçe güne (10) işe başlayacag", – dédi.

– (11) Onun işleri néce gédir, nene?

(12) Nenesi Gövher başını buladı.

– (13) Sen ki atanı, yahşı tanıyırsan. Başı işe garışdı mı, (14) her şéyi unudar. İndi de vezifesini deyişibler. (15) Seher sübhden gédir, bir de ahşam garanlığında (16) éve dönür.

(17) Nicat nenesinin hazırladığı höreklerden iştahla (18) yéyirdi. Gövher arvad da elini çenesine dayag vérib, (19) ona bahırdı. Onun heyalında Nicat'ın uşaglıg (20) illeri canlandı. Anası ölende o dogguz yaşına tezece (21) gedem goymuşdu. Uşag yétimlik hiss élemesin déye (22) nene neler étmemişdi. Géce onu yatağına salmayınca (23) dinclik bilmezdi. Yuhuya gédenden sonra ise géce (24) yarısına dek başının üstünde oturub, gizlice göz (25) yaşları ahıdardı. Onuncu sinifi gurtarandan sonra (26) atası onu Moskva Univérsitetine ohumağa göndererken (27) Gövher arvad da onunla gétmek istemişdi. 'Men uşağı (28) tek başına hara gönderim?! Héç olmasa, biş düşünü (29) éderem ki," – démişdi. Nicat'ın atası razı olmamışdı. (30) Bilirdi ki, cansız arvaddır. Moskva'nın (31) soyuğuna davam gétire bilmez.

– (32) Héç ne olmaz, – démişdi – cavan oğlandır. (33) Goy berke boşa öyreşsin.

(34) Nicat Moskva'ya yola düşenden sonra Gövher arvad (35) iki üç ay özüne gele bilmedi. Ele héy déyerdi:

– (36) Tifilim, birceciyim indi göresen orada ne yéyir?

(37) Her defe de kürekeninden éyni cavabı alardı:

– (38) Narahat olma başgaları ne yéyirse, o da ondan (39) yéyir. Uşag déyil ki, yéke kişidir, on sekkiz yaşı (40) var.

(41) Nene dinmezdi. Özlüyünde ise kürekeninin amansızlığından, (42) daş ürekliliyinden giléylenerdi. Sonralar 046/01 Gövher arvad alışdı. Ancag Nicat'dan her (2) defe mektub gelende sévincinden göz yaşlarını sahlaya (3) bilmirdi. Budur, indi iyirmi altı yaşına girmiş (4) nevesi genc filosofdur. Univérsiteti bitirenden (5) sonra aspiranturada ohumuş, tézlikle de dissértasiya (6) müdafiye étmişdi. Felsefe élmleri namzedi (7) Nicat nenesinin gözünü yolda goymadı. Te'yinatını (8) doğma şeherine aldı. Arvad üzden çoh şen görünse (9) de, dahilinde Nicat'ın genc yaşlarında heyatdan (10) gétmiş anasını hatırlayıb, köyrelirdi: "Yazıg gızım, (11) héç olmasa onun bu gününü göreydi".

(12) Nicat nahar éleyib, ayağa galhdı. Nenesinin alnından (13) öpüb, razılıg étdi:

– (14) Çoh sağ ol, nene, – dédi. – Çohdandı béle dadlı (15) hörek yémemişdim. İndi ise gédib şeheri gezim. (16) Belke mekteb yoldaşlarıma da rast geldim. Evvelce (17) dağüstü parka galhıb, yuharıdan şehere doyunca. Bahacağam. (18) Darıhma, téz gelecem.

(19) O gétdi, Gövher arvad ise év işleri ile meşgul (20) oldu.

(21) Nicat dédiyi kimi de éledi. Evvelce parka galhdı. (22) Kirov'un héykeli yanından Bakı'nın gözelliyini (23) séyr étdi. Dağın döşündeki teze, geşeng tikililere (24) bahdı. Onların çohu ahırıncı iki üç ilde tikilmişdi. (25) Tekce Hezer evvelki Hezer'di. Mavi suları (26) ayna kimi işıldayırdı. Sonra parkı dolandı, yaşıl (27) hiyabanlarını gezdi. Etrafda atılıb düşen uşagların (28) yanlarındakı anaları görüb köyreldi. Anası (29) gözünün garşısında canlandı. Téz özünü éle alıb (30) oradan uzaglaşdı. Aşağıya şehere énmemişden evvel ,(31) héykelin altındakı réstorana girib, bir stekan (32) serin su içmek istedi. Yahınlaşanda gözlerine inanmadı. (33) Réstoranın yérinde muzey düzeldilmişdi. İçeri (34) kéçdi. Pillelerle iri salona énerken genc bir gızın (35) muzey éksponatları barede turistlere me'lumat vérdiyini (36) gördü. Nicat da onlara goşuldu. Gızın selis (37) danışığı onu valéh étmişdi. Gızın tekce danışığı (38) déyil, özü de gözel ve cazibeli idi. Nicat gözlerini (39) ondan ayıra bilmirdi. Gız da her defe onun bahışları (40) ile rastlaşdıgda, üzünü éksponatlara teref (41) çévirerek danışmağa mecbur olurdu. İzahat gurtardı. (42) Ekskursiyaya gelenler hudahafizleşib salondan (43) çıhmağa başladılar. Nicat ise gétmek istemirdi. 047/01 Bir behane ile birinci otağa gayıdıb, éksponatlara (2) tezeden bahmağa başladı. Böyük salona kéçdikde bayagkı (3) gızın bir başgası ile durub söhbet étdiyini (4) gördü.

(5) Gız Nicat'ın éksponatlarla çoh yahından maraglandığını (6) görüb, ona yanaşdı.

– (7) Bağışlayın, – dédi, déyesen siz bayag desteye çoh (8) kéc goşuldunuz. Buna göre de, yegin ki, muzey barede (9) tam tesevvür ala bilmemişsiniz.

– (10) Beli, doğrudur.

– (11) Vahtınız varsa, gözleyin. İndice teze bir deste (12) gelecek. Onlarla muzeyi geze bilersiniz.

– (13) Memnuniyyetle.

(14) Çoh kéçmedi ki, böyük bir deste geldi. İzahatçı (15) gız üzerinde "müdiriyyet" yazılmış otagdan çıhıb (16) desteye yahınlaşdı. Salamlaşıb onlarla birlikde (17) birinci otağa kéçdi. Nicat da onlara goşuldu.

(18) Muzeyden çıhıb pillelerle şehere énerken saat (19) üçü ötmüşdü. O ise vahtın néce kéçdiyini béle hiss (20) étmemişdi. Eve yorgun arğın gayıtdı. Nenesi Nicat'ı (21) gören kimi sévindi. İlk defe görüşürlermiş kimi (22) gucaglaşıb öpüşdüler. Sonra nene nevesinin hurmayı (23) saçlarını sıgalladı ve süfreye çağırdı:

– (24) Bala, acından öldün ki, téz ellerini yu, otur.

– (25) Bes atamı gözlemeyeceyik?

– (26) Atan géc gelecek. O vahta dek sen ac gala bilmezsen.

(27) Nicat nenesinin bişirdiyi dolmanı iştahla yédi. (28) Doğrudan da berk acmışdı. Hetta nenesi onun üçün (29) elave pay goyanda da é'tiraz étmedi. Gövher arvad ise (30) evvelki kimi yéne elini çenesine dayayıb, onun yémeyine (31) tamaşa édirdi. Arada derinden köks ötürüb, dédi:

– (32) Eh, oğul, bir seni évlendirseydim, daha héç bir (33) derdim olmazdı.

(34) Nicat nenesinin sözlerine gülümsedi:

– (35) Téz déyil?

– (36) Téz niye olur, a bala. Senin taylarının uşağı (37) da var. Özü de ohuyub gurtarmısan, ad da almısan. (38) Daha ne gözleyirsen? Senin esl évlenen vahtıdır. (39) Atan da yazıgdır. Goy bir neve görsün.

(40) Nicat arabir nenesi ile zarafatlaşmağı séverdi.

– (41) Ay nene, déyesen, atamın adından danışıb, öz (42) üreyindekileri söyleyirsen, netice görmek isteyirsen.

048/01 – Ne olar, lap sen déyen olsun. Bu menzilden bir (2) çağa gığıltısı éşidilmelidir, ya yoh?

– (3) Nene goy evvelce işe başlayım. Bu barede sonra (4) danışarıg.

– (5) Evveller déyirdin ali tehsil alım. Sonra müdafie (6) édim, indi de işe başlayım, sonra da...

(7) Nicat nenenin kövreldiyini görüb, onu gucagladı,

– (8) Yoh, nenecan, yoh, sen ne vaht désen, onda men hazır.

– (9) Senin üçün bir gız tapmışam ki, iki göz gerek (10) tamaşasına dursun.

(11) Nicat gehgehe çekib güldü.

– (12) Nene, – dédi, – déyesen gız évinde toydu, oğlan (13) évinin heberi yoh.

– (14) Ele oğlan évinin de heberi var, bala. Atana da (15) démişem.

– (16) Atam ne déyir?

– (17) O da éle men déyeni déyir.

(18) Nicat başını bulayıb gülümsedi.

– (19) Nene, men görürem ki, – dédi, – Sen meni yuhuya (20) vérib, évlendireceksen. Héç heberim olmayacag.

– (21) Nenen sene pis gız tapmaz. Sen hele Moskva'da (22) olanda bir behane tapıb évlerine gétdim. Altdan altdan (23) ona göz goydum. Esl men isteyen gızdır.

(24) Ertesi gün Nicat univérsitete gétdi. Réktorun (25) gebulunda oldu. Ele o gün de emri vérildi. Oradan éve (26) gayıtmadı. Şeherde bir geder gezdi. Fikirli halda (27) geze geze birden özünü Dağüstü parkda gördü. Teeccüblendi. (28) Ancag o geder yolu zehmet çekib başı yuharı (29) galhdığı üçün géri gayıtmadı. Gıza rast gelmek arzusu (30) ile muzeye girdi. Salonlarda tek tük adam vardı. (31) O telesmeden otagları gezmeye başladı. Nicat üzerinde (32) "müdiriyyet" yazılmış otağın yahınlığında (33) çoh lengidi. Güman éleyirdi ki, gız içeriden çıhan (34) kimi onunla rastlaşacagdı. Ele de oldu. Gız saçları (35) çiynine tökülmüş halda içeriden çıharken Nicat'ın (36) üreyi şiddetle vurmağa başladı. Ona ne olmuşdu? (37) Yalnız birce defe gördüyü gız doğrudan mı onun (38) üreyini çalmışdı? Ne édeceyini bilmirdi. Ele bu zaman gız géri (39) gayıtdı. Nicat ona salam vérdi .049/01 Gız da onun salamını alıb, yéne gülümsedi. Gızın (2) iri ala gözleri, boy buhunu, çiyinlerine tökdüyü (3) şabalıdı saçları bu defe onu éle séhrledi ki, durduğu (4) yérden bir addım da ileri ata bilmedi. Gız tekrar (5) içeriden çıhanda refigesi ile ne barede ise pıçıldaşıb (6) ayrıldı ve Nicat'a teref irelileldi. Yahınlaşıb, (7) çekinmeden dédi:

– (8) Bağışlayın, görürem ki, muzeyin matérialları (9) ile çoh maraglanırsınız. Belke megale yazmag isteyirsiniz. (10) Belke élmi işle... Utanmayın, déyin, size (11) elave materiallar da vére bilerik.

(12) Nicat çekine çekine minnetdarlıg éledi:

– (13) Çoh minnetdaram. Teessüf ki, men çohdan müdafie (14) élemişem.

– (15) Doğrudan mı? İhtisasınız nedir?

– (16) Felsefe.

(17) Gız ala gözlerini gıyıb, héyretle dédi:

– (18) Béle dé!..

(19) Nicat cemi ikinci defe gördüyü gızın bahışları (20) altında özünü éle aciz hiss étdi ki, ona démeye söz (21) tapmadı.

– (22) Bes harada işleyirsiniz?

– (23) Univérsitetde.

– (24) Univérsitetde? – déye gız teeccüble soruşdu. – (25) Men orada size héç rast gelmemişem.

(26) Nicat'ın dili ağzı éle bil açılmışdı. İndi (27) gızla saatlarla durub söhbet étmek üçün özünde böyük (28) cesaret hiss édirdi.

– (29) Ola biler, – dédi. – Men Moskva'dan bu günlerde (30) gelmişem.

– (31) Déyirem ahı. Oranın müellimlerinden çohunun (32) muzeyle yahından elagesi var. Sizi héç görmemişem.

(33) Ayrılanda Nicat dédi:

– (34) Men memnuniyyetle bir de gelib, size gulag asardım.

(35) Gız başını dala vérib, saçlarını yélpik kimi (36) havalandırdı. Ala gözleri éle bil işıglanıb Nicat'ın (37) sifetine nur çiledi.

– (38) Eğer muzeyimiz sizi bu derecede maraglandırırsa, (39) buyurun, istediyiniz vaht gelin.

(40) Nicat özünde cesaretin degige-be,degige artdığını (41) hiss édirdi. Buna göre de üreklenib gétiyyetle dédi:

050/01 – Ele ise gelin evvelce tanış olag. – O elini (2) gabağa uzatdı – Nicat!

(3) Gızın bayagdan onları diggetle izleyen refigesinin (4) pıçıltısı éşidildi. Ancag gız ona ehemmiyet (5) vérmedi. Nicat'ın uzana galmış elini sıhıb, yavaşçadan (6) dillendi:

– (7) Gülare.

(8) Onlar ayrıldılar. Nicat muzeyden çıhıb, pilleleri (9) iki iki atdanarag şehere éndi. Onun uçmağa ganadı (10) çatmırdı. Üreyine o geder sévinc dolmuşdu ki, (11) küçedeki bütün sesler ona hoş musigi teranesi kimi (12) cazibedar görünürdü. Eve gelende nenesi de onun kéyfinin (13) durulduğunu hiss étdi. Gövher arvad bundan (14) istifade édib ona hoş heber vérmek istedi:

– (15) A bala, dünenki danışığımızı atana da dédim. (16) O da razıdır.

– (17) O hansı danışıgdır, nene? – Teeccüble soruşdu.

– (18) Bala, ne téz yadından çıhartdın? Evlenmeyini (19) déyirem de.

– (20) A a a...

(21) Nicat gülümseyib, yatag otağına kéçdi. Nenesi ise (22) sözüne davam édirdi:

– (23) İstesen géne gédib gıza baharam.

(24) Nicat yémek otağına kéçe kéçe.

– (25) Ay nene, ahı sen bilmirsen, men néce gız isteyirem.

– (26) Niye bilmire, gadan alım, gözel olsun, ağıllı (27) olsun, temizkar olsun.

– (28) Ay nene, ay nene, – Nicat nenesine yahınlaşıb (29) onu gucagladı. – Ahı gözel var, heresi bir (30) cüre olur. Sen hardan bilirsen ki, men hansı gözeli (31) çoh séverem. Meselen, men isteyirem ki, sévdiyim gız (32) alagöz olsun.

– (33) Ay diline gurban, men déyen gız da éle alagözdür.

– (34) Sonra, men isteyirem ki, gızın sarışın saçları (35) olsun.

– (36) Ele saçları da sen déyen kimidir.

– (37) Galdı, en esas mesele. O da budur ki, sévdiyim (38) gız gerek uca boylu olsun.

– (39) Ay oğul, güman éleyirsen ki, senin kimi uca boy 051/01 balaya balaca boy gız taparam?! Men tapdığım gız (2) serv ağacı kimi gametlidir.

(3) Nenesinin bu sözlerine Nicat'ın berkden gülmeyi (4) tutdu. Yéne onun çiyinlerini gucagladı.

– (5) Ay nene, néce olur ki, men dédiyim nişaneler (6) senin tapdığın gızda da var? Ele bil anadan doğulanda (7) menim zövgüme uygun doğulub.

– (8) Bes néce bilmişdin, oğul.

(9) Bayagdan nenesinin sözlerini zarafata salan Nicat (10) ciddi bir görkem aldı.

– (11) Yoh nene, men hele évlenmeyeceyem. Goy bir iki (12) il işleyim. Sonra baharıg.

– (13) Bala, sonra géc olar, gızı elden vérerik.

– (14) Ay nene, Meşedi İbad démişken o olmasın, bu (15) olsun. O geder gız var ki, birini ye'ni mene tapa bilmeyeceksen.

– (16) Ahı atana da démişem, o da razıdır.

– (17) Eybi yohdur, men onunla danışaram.

(18) O ahşam Nicat atasını çoh gözledi. Eve zenk vurub (19) tapşirmışdı ki, müşavirede olacag, belke kéç (20) geldi. On bire dek gözledi. Ahırda yatağına girmeye (21) mecbur oldu. Ne geder o yan ba yana çévrilse de gözüne (22) yuhu gétmedi. Gülare'nin füsunkar ala gözleri heyalından (23) çekilmirdi. Atası géce yarı gayıtdı. Durub (24) gapını açdı, ancag ona évlenmek barede héç bir söz (25) démedi.

(26) Günler ötüb kéçdi. Bir bazar günü Dağüstü parka (27) galhdı. Pillekanların kellesine yétişmemiş bir (28) gızın aşağıya éndiyini gördü. Gülare idi. Üreyi çırpınmağa (29) başladı.

– (30) Salam.

– (31) Salam.

– (32) Men sizi dilemeye gelirdim. Sizse gédirsiniz.

(33) Gız méhribanlıgla gülümsedi:

– (34) Bu gün istirahet günümdür, –dédi.

– (35) Teessüf!

– (36) Niye teessüflenirsiniz?

– (37) Sizi dinlemekden mehrum oldum.

(38) Gülare gözlerini süzdürüb, oğrun oğrun ona bahdı.

– (39) Bilmirem, danışığımın neyi hoşunuza gelir.

(40) Bunu déyib, gız pilleleri énmek isterken, Nicat (41) üreklenib onun yolunu tutdu.

052/01 – Olar sizi aşağıya dek ötürüm.

– (2) Eyer gayıdırsınızsa, niye olmur.

(3) Onlar birge pelleleri éndiler. Sahil küçesine çıhdıgda (4) Nicat soruşdu.

– (5) Uzagda olursunuz.

– (6) Héyir. Merkezde yaşayırıg. Ancag indi refigemgile (7) gédirem.

– (8) Belke sahile gédek.

(9) Gız dinmedi. Onlar géyr-i ihtiyari olarag, sahile (10) teref éndiler. Paraşüt güllesinin yanına yétişdikde (11) gız ona teref döndü:

– (12) Men çatdım.

– (13) Béle téz?

(14) Gülare gülümseyib, gol saatına bahdı.

– (15) Téz niye olur, düz bir saat yarımdır ki, gezişirik.

– (16) Mene ise éle gelir ki, héç béş degige de kéçmeyib.

(17) Gız bu defe éle berkden güldü ki, onun hoş sesi (18) başlarının üstünde uçuşan gağayıların çığrıltısına (19) garışıb denizin üzerine yayıldı. Nicat ayrılanda (20) bir şeye sévindi ki, gızın év ve iş télefonunu öyrenmişdi. (21) İndi o muzeye géde bilmediyi günlerde Gülare (22) ile télefonla danışırdı. Bir defe, hetta onu çekine (23) çekine kinoya da de'vet étdi. Gızın razı olduğunu (24) éşitdikde o gün ahşam kinoda görüşene dek héç yérde (25) gerar tuta bilmedi.

(26) Nenesi ise, ona gün vérib işıg vérmirdi. Bütün günü (27) éle évlenmekden, onun üçün yahşı gız tapmasından danışırdı. (28) Atasını da yoldan çıharmışdı. Nicat artıg (29) ciddi düşünmeli oldu. Bir behane tapmalı idi ki, (30) nenesi ve atası onu rahat burahsınlar. Bu ahşam nene (31) yéne söhbeti évlenmekden saldı.

– (32) Sabah biri gün ölüb gédeceyem. Goy gözüm göre (33) göre el ayağını bir yére yığım. Ölende héç olmasa rahat (34) can vérim.

(35) Söhbete atası da garışdı:

– (36) Nicat, nene düz déyir. Onun nişan vérdiyi gızın (37) bütün gohum ergebalarını tanıyıram. Sade, necib ailedirler.

– (38) Ata, men héç o gızı görmemişem, o da meni görmeyib, (39) belke meni héç beyenmeyecek, goy bir fikirleşim.

(40) Nenesi az gala partlayacagdı.

053/01 – A bala, daha ne fikirleşmek! Ne vaht isteyirsen, (2) gédek évlerine, gör.

(3) Nicat meselenin gétdikce ciddi şekil aldığını (4) görüb fikre gétdi. O, atasının sözünden kéçe bilmeyecekdi. (5) Buna göre de éle bir sebeb gétirmeliydi ki, (6) onların hér ikisini razı sala bilsin.

– (7) Ata, univérsitetde teze işe başlamışam. Goy (8) bir az kéçsin, sonra danışarıg.

– (9) Ne déyirem ki, – oğlunun fikri ile razılaşdı.

(10) Garı hirsle yérinde gurcalandı.

– (11) O fikirleşince gız elden çıhar.

(12) Nicat özüne beraet gazandırmağa çalışdı.

– (13) Ele déyirsen évlen évlen, ahı men gızı görmemiş (14) néce évlenim?

(15) Gövher arvad dik atılıb yérinden galhdı.

– (16) Fikrin ciddidirse, o menim bu gözlerim üste. (17) Günü bu gün, gédib anasına açıg déyerem ki, béle bir (18) ehvalat var, icaze vérsin, gızı seninle görüşdürek.

(19) Nicat onun dédiklerine daha bir o geder ehemmiyet (20) vérmedi. Düşündü ki, nenesi bu meseleni danışıb hell (21) éleyenecen o Gülare'ye üreyini açacagdır.

(22) İki günden sonra Nicat éve gelende nenesini çoh (23) bikef gördü.

– (24) Ne olub, ay nene? – yahınlaşıb onu gucagladı.

– (25) Day ne olacag.! Size déyende ki, telesin siz gulagardına (26) vurdunuz. Déyesen bizden gabağa düşen olub.

– (27) Ne olub.

– (28) Anası gızına déyen kimi, héç yahına goymayıb (29) déyib ki, men hele ere gétmirem. Ay Gövher'i aldatdın ha! (30) Gızın yegin ki gözaltısı var.

(31) Nicat üreyinde nenesinin sözlerine o geder sévindi (32) ki, onu gucağına alıb, otağın içerisinde herletdi, (33) yére goyanda, garı köksünü ötürdü:

– (34) Héyif o gızdan, – dédi. – Bir évin yaraşığı idi. (35) Gözüm galdı onda.

(36) Günler ötüb kéçirdi. Gövher arvadın gaşgabağı (37) açılmırdı. Béli de éle bil bükülmüşdü. Evin içerisinde (38) güsseli güsseli gezir, héç kimle dinib danışmag (39) istemirdi. Nicat gorhuya düşdü. Béle gétse nenesinin (40) veziyyeti harablaşacagdı. Bu Nicat'ı çoh düşündürdü. (41) Hetta nenesinin veziyyetini Gülare'ye de danışdı. Gerara (42) geldiler ki, bir defe birge onlara gétsinler.

(43) Goy görsün ki, évine tézlikle gelin gelecek.

054/01 Bu, Gülare'den ötrü çetin olsa da razılaşmışdı.

(2) Nicat nenesi üçün gül destesi bağlatdırıb Gülare (3) ile birlikde évlerine geldi. Gövher arvad yumag kimi (4) büzüşüb oturmuşdu. Nicat'gilin içeri girmesine

evvelce (5) héç ehemmiyet vérmedi. Sonra başını dönderib (6) Nicat'ın yanındakı gızı görende yérinden galhıb, (7) gözlerini döye döye galdı. Birden sévincinden çığırıb (8) onlara teref yéridi.

– (9) Gızım, ahır ki, évime gedem basdın, – dédi ve nezerlerini (10) nevesinin üzünde gezdirdi. – Sene déyende ki, (11) ala gözleri var, sarışın saçları var, inanmırdın.

(12) Nicat hele de héyret içinde idi.

– (13) Nene, sen Gülare'ni tanıyırsan.

– (14) Elbette tanıyıram, senin üçün beyenib, séçdiyim (15) gızdır da. (16) Gülare de garını tanıyırdı. Ahırıncı defe onlara (17) gelende üzüne pis bahdığı üçün neneden hecalet (18) çekdi.

– (19) Senin üçün maral kimi gız tapmışdım.

(20) Gövher her ikisini gucaglayıb öpdü. Nicat üçün ancag (21) indi her şey aydınlaşdı. Sévincek nenesini gucagladı, (22) otağın içinde herletdi: – Ay nene, men hardan (23) bileydim ki, menim beyendiyim gızı séçmisen.

– (24) Başgasını néce séçe bilerdim ki, bala. Özün déyirdin (25) ki, alagöz olsun, sarışın saçları olsun, boy buhunlu (26) olsun.

(27) Gülare nenenin sözlerinden utanıb başını aşağı (28) dikdi.

GADIN NEFESİ

055/(2) Kömek édin! Kömek édin!!!

(3) İşin kızğın vahtında séhden gefil éşidilen bu (4) haray hamını sarsıtdı. Zavodda bir anlığa hereket (5) dayandı, her şéye daş sükutu çökdü, maşınların sesi, (6) dezgahların uğultusu kesildi...

(7) Hamı dehlize töküldü.

(8) Bir azdan ombası ağır zedelenib benizi ağarmış (9) huşunu tamam itirmiş cavan bir oğlanı herekde gétirib (10) "Te'cili yardım"a goydular. Sakitce dayanan kişilerin (11) be'zisi başı aşağı o teref bu terefe var gel (12) édir, be'zisi sigaret tüstüsünü sinesine çekirdi. Gadınların (13) yanağından gizli gizli göz yaşları ahırdı.

(14) Herdenbir de sinelerden gopan teessüf nidaları (15) éşidilirdi:

– (16) Bedbeht Tural!

– (17) Yazıg Şadiyye!..

... (18) Goca professor dehlizin lap gurtacağındakı (19) palatadan çoh yorgun ve pejmürde çıhdı. Şadiyye uzun (20) ve işıglı dehlize goyulmuş skamyadan celd sıçrayıb (21) onun gabağına yüyürdü.

(22) Professor, yalvarıram... Kömek édin!..

(23) Professor çoh dalğın olduğu üçün cavan gelinin (24) ne sesini éşitdi, ne de başını galdırıb onun üzüne (25) bahdı. Addımlarını yéyiledib öz otağına kéçdi.

(26) Yaşlı tibb bacısı işi béle görüb cavan gelini özü (27) sakitleşdirmek istedi:

– (28) Darıhma, gızım... Özünü ele al, Şadiyye... Professorun (29) hasiyyetidi...

(30) Tibb bacısı sözünü ahıra kimi démedi, "Professorun (31) hasiyyetidi, hestesi ümidsiz olanda ne éşidir, ne (32) görür..." sözleri tıhanıb boğazında galdı. Cavan gelin 056/01 dehlizin ortasında dayanıb gefil tehlükeye me'ruz (2) galan ürkek céyran kimi o teref bu terefe boylandı, iri (3) gözlerini dolandırıb skamyalarda eyleşen tek tük hestelere (4) bahdı. Bu me'sum bahışlar éle bil soruşurdu: (5) "Niye susursuz, insanlar? Siz ki, bu gocanı yahşı tanıyırsız... (6) Danışın, agah édin meni... Ahı niye o menimle (7) bir kelme de kesmedi... Yohsa..."

(8) Birden tibb bacısının gollarından yapışıb berk (9) berk silkeledi: –

(10) Barı sen dillen, Hürnise hala!.. Ahı, üreyim partladı...Men Tural'sız ...Héç bilirsiz,o néce yahşı adamdı!.. (11) Bir de siz hardan bilesiz...

– (12) İnan mene, gızım... Professor Kerimbeyli'nin elleri (13) gızıldı...

14) Şadiyye üreyinden kéçenleri diline gétirdi:

– (15) Bes elleri gızıl olan professor menimle niye (16) birce kelme kesmedi... Héç olmasa teselli üçün birce (17) kelme! – Şadiyye elleri ile sifetini örtüb ağladı.

(18) Professor içeride çoh yubanmadı, otagdan çıhıb (19) yavaş yavaş Şadiyye'ye teref geldi. Cavan gelin intizar (20) dolu gözlerini onu sifetine dikib durdu. Professor (21) héyli fasileden sonra:

– (22) Bilmirem hestenin neyisiz... Amma rica édirem, (23) mane olmayın... Onun veziyyeti ümidsizdi, – dédi, – sonra (24) kesik kesik elave étdi: – Goyun görek ne édirik... (25) Yahşı olar ki, gédesiz... Sonra gelersiz...

– (26) Yoh! – Şadiyye ötkem sesle onun sözünü yarımçıg (27) kesdi. – Tural sağalmayınca buradan gédesi déyilem!..

(28) Professor tibb bacısına nüfuz édici bir nezer saldı. (29) Hürnise gocanı başa düşdü. Şadiyye'nin goluna (30) girdi, onu dile tutdu, ağır addımlarla dehlizden çıharıb (31) heyete éndirdi.

(32) Ele bu vaht semada bir birinin eteyinden sallanan (33) boz buludlar seslendi, uzaglarda şimşek gıvrılıb (34) açıldı.

(35) Léysan başladı...

– (36) Görürsen, Hürnise hala, yér de, göy de bu gün men (37) yétimin halına ağlayır...

(38) Tibb bacısının da çiyinleri silkelendi, onu gucaglayıb (39) bağrına basdı0

– (40) Ele déme, gızım... Yağış aydınlıg elametidi...

057/01 ... Şeher hestehanasında sakit bir payız günü bélece (2) pozuldu. Şadiyye her gün işden çıhıb burada Tural'la (3) birlikde çoh günleri heftelere, hefteleri aylara caladı...

(4) Hekimler, tibb bacıları Tural'ın başına herlenseler (5) de, onun derdine elac olunmadı, iflic olmuş (6) ayagları yérde gerar tutub gümrah bedenini ayağa galdıra (7) bilmedi. Mütenasib sifetine gonmuş ümidsizlik, (8) cavan ömür yoldaşına gizli gizli bahıb kéçirdiyi (9) péşmançılıg onun ağır derdinin üstüne elave bir (10) derd de gétirdi...

(11) "Görünür taléyim béle imiş... Gerek éle men serhedçi (12) olaydım!... Gerek éle araz sahiline göndereydiler meni?.. (13) Men de oraları hoşlayaydım, kend bulağının suyuna (14) dadanaydım... Orada da sene rast geleydim, ay kendin (15) genirsiz gözeli... Bir könülden min könüle sene vurulaydım... (16) Sen de öz mehebbetinle meni deli divane édeydin?.. (17) Sonra da isti yuvandan körpe bir guş kimi uçurub (18) buralara gétireydim... Ahırda da bedbeht édeydim... Özü (19) de toyumuzun sesi hele gulaglardan kesilmemiş, barmaglarında (20) toy gécesinin hınası solmamış... Bağışla, (21) Şadiyye! Günahkarım yanında, min kere, milyon defe... (22) Bağışla Şadiyye..."

(23) Séhde "kömek édin" harayı éşidilen vahtdan düz (24) bir il gelib kéçdi. Hekimlerin yéni yéni müalice üsulları (25) bir yana dursun, zavod rehberliyinin, iş yoldaşlarının (26) gayğısı da kara gelmedi.

(27) Bir gün herekde cavan çilingeri hestehanaya néce (28) gétirmişdilerse, oradan élece de çıharıb apardılar.

(29) Tural'la gonşu sehde sarıyıcı işleyen Şadiyye buna (30) sıhılmag evezine, éle bil sévindi. Goca professor (31) onun gözünden yayınmağa çalışsa da bacarmadı.

(32) Bu defe Şadiyye gabağa düşüb ona teselli vérib (33) dédi:

(34) Me'yus olmayın, professor... Bir gün geleceyem ki, (35) Tural opérasiyaya hazırdı...

(36) Başga hekimler, tibb bacıları onun sözünü bir kinaye (37) kimi götür goy édende, cavan gelinin üreyinin derinliyinden (38) gopub gelen sözlerin ötkemliyi, onun iri 058/01 gözlerinde alışıb yanan ümid gığılcımları professorun (2) üreyini riggete gétirdi.

(3) ... Düz üç bahar, üç gış, günler heftelere néce döndü, (4) bilmedi Şadiyye. Hefteler, aylar néce govuşdu, heber (5) tutmadı Şadiyye. Aylar ne vaht il oldu, hiss étmedi (6) Şadiyye. Güneş ne vaht Hezer'in sularından çin çin (7) olub boylandı, ne vaht üfügün arhasına aşıb gözden (8) itdi fergine varmadı Şadiyye. Seher néce geldi, géce (9) néce eriyib yoh oldu, fikir vérmedi Şadiyye... Onun (10) bütün fikri zikri Tural oldu. Onun başının üstünü (11) kesdirdi, her bir nazını çekdi...

(12) Be'zen géceleri yuhusuz kéçirdi, onun çarpayısı başında. (13) Her gün onu vanna otağına apardı, çimizdirdi, (14) yumşalmış bedenini tumbul elleri ile ohşadı, seherler, (15) ahşamlar gıçlarını saatlarla ovub ellerinin (16) herareti, barmaglarının ince teması ile ohşadı Tural'ı. (17) Onun isti dodagları téz téz Tural'ın énli sinesinde, (18) boyun boğazında, her gün teraş étdiyi sifetinde (19) gezdi... Béle vahtlarda, ömrün béle şirin çağlarında (20) bütün derdini unutdu Tural...

(21) Dünya görmüş nenesinin kendin etrafındakı dağların (22) döşünden, yaşıl çemenlerden yığıb gétirdiyi otlardan, (23) çiçeklerden hazırladığı dermanları bedenine (24) sürtende, herdenbir de dadlı duzlu zarafatlar édende (25) bu dünyanın gözelliyini, ömrün şirinliyini gat gat (26) artırdı nezerlerinde Tural'ın...

(27) Bir gün ise... Bir gün ise ana olacağı heberile sévindirdi (28) Şadiyye öz Tural'ını.

... (29) Goca professor palatadan çıhdı. Onun sifetindeki (30) mö'cüzeli işıg Şadiyye'nin ince gelbinde derhal (31) ümid çırağı yandırdı. Celd ayağa galhdı, professorun (32) genşerine yéridi. Bir az aralı dayanıb iri gözlerini (33) gocanın sifetinde gezdirdi. Birden nitgi gurudu, söz (34) soruşmağa dili gelmedi. Evvelki kimi, yéne bed heber (35) éşideceyinden éhtiyat éde éde professorun ne déyeceyini (36) kesdire bilmedi. Üreyinden sözler ahıb gulaglarında (37) seslendi: "Bir bah, Şadiyye, bu sifet evvelki sifet (38) déyil... Gocanın üzünde hoş bir ehval-i ruhiyye var... (39) Soru, yubanma, heber al, Şadiyye!..."

(40) İstedi bir az da ireli çıhsın, bu defe de gıçları (41) sözüne bahmadı. Nedense bütün bedeni gizildedi... Ele (42) bil yéne de gefil bir el içeri uzanıb üreyini sinesinden (43) çıharmag istedi.

059/01 Kömeye professor çatdı:

– (2) Gızım... Şadiyye...

(3) Şadiyye bu defe var gücünü toplayıb professorla (4) üz üze dayandı. İntizar dolu gözler yéne gocanın sifetinde (5) dikilib galdı.

–(6) Yohsa...

(7) Goca onun duru sifetindeki tek tük lekeye, éynine (8) géydiyi güllü halata bahıb fikre gétdiyi üçün sözünün (9) ardını déye bilmemişdi.

(10) Professor birden dédi:

– (11) Tural yériyecek... Tural... – Professor yéne sözünün (12) ardını déye bilmedi, dehlizdeki skamyada eyleşdi, (13) başını géri ganırıb divara söykedi, bir anlıg gözlerini (14) yumdu...

(15) Şadiyye ne édeceyini bilmedi, özünü gocanın üstüne (16) atıb dizlerini gucagladı.

–(17) Sağ olun, professor! Elleriniz var olsun... Goyun (18) ellerinizi öpüm! – Professorun ellerini öpmek istedi, (19) goca mane olub ata nevazişile onun saçlarını

ohşadı. (20) Sonra golundan yapışıb ayağa galhmasına kömek éledi. (21) Özü de oturduğu yérden durdu.

– (22) Tural mene hamısını danışıb... Onu bizim ellerimizden (23) çoh, senin iraden, vefan sağaldıb, gızım!.. (24) Senin kimi ömür yoldaşı olan kişiye zaval yohdu!..

(25) Bu defe onun başını sinesine sıhıb saçlarından (26) öpdü.

(27) Şadiyye'nin kederli sifetine, illerin nigarançılığından, (28) ayların ezabından sonra éle bil azacıg gan (29) geldi, irilenib sökülmüş ala gözlerinin derinliyinde (30) heyat éşginin elametleri yéniden berpa olundu...

(31) Professor bu defe sesine hususi bir aheng vérib (32) asta asta dédi:

– (33) Sen bu goca tebibe bir hegigeti de başa saldın (34) gızım... Sen déme, bizim dermanlardan da güclü bir (35) derman varmış heyatda... Gadın nefesi!..

GULAG HESTELİYİ

060/(2) Tezece oturmuşdu ki, arvadı gızıl guş kimi başının (3) üstünü aldı:

– (4) Hanı sabun? Paltar yarımçıg galıb elimde!

– (5) Ne déyirsen?

– (6) Sabun, sabun, – Çırmalı gollarını gabağa uzadıb (7) paltar yuyurmuş kimi yumruglarını bir birine sürtdü. (8) Sesini bir az da galdırdı: – Sabun!

(9) Teeccüble bahdı arvadına:

– (10) Ne sabun? Başa düşmürem ne isteyirsen menden.

– (11) Ay évin tikilsin bayag çıhanda démedim mi gayıdanda (12) bir iki gelib sabun al, paltar yuyuram!

– (13) Vallah éşitmemişem. Ağzını açıb yumduğun yadımdadır. (14) Amma ne dédiyini başa düşmedim. Yegin kar (15) terefime düşüb.

– (16) Eşitmezsen de, çünki serf élemir. Serf éleyen (17) söz olanda darı delir gulagların, serf élemeyende (18) özünü goyursan karlığa.

(19) Déyine déyine hamama kéçdi. Kişi köksünü ötürüb (20) oturdu. Yérindece mürgüledi.

(21) İki il olardı ki, ağırlaşmışdı gulagları. Sol (22) gulağı yéne az çoh éşidirdi, amma sağ gulağının dibinde (23) top da atılsaydı bilmezdi. Ona göre de bir söz soruşan (24) olanda hemişe sol gulağını vérirdi ona teref, (25) téléfonla danışanda desteyi hemişe sol gulağına yapışdırırdı. (26) Gripden sonra béle olmuşdu gulağı. Bu (27) éve teze köçdükleri ilin gışı yaman sert kéçmişdi, (28) isitme sistemi de gaydasında déyildi. Bataréyalar gah (29) gızıb oda dönürdü, istiden nefes çeke bilmirdiler, (30) gah da soyuyub buza dönürdü, ne geder galın géyinseler (31) de

dişleri dişlerinin üstünde durmurdu. Bir müddet (32) ağız burnunun suyunu yığıb yığışdıra bilmedi, istiliyi 061/01 gah galhır, gah énirdi. Uzun müddetli müaliceden (2) sonra hesteliyi kéçdi. Amma gulagları batan kimi oldu. (3) Hekim dédi ki, hesteliyin neticesidir, tedricen (4) kéçecek. Kéçmedi. Sonra da öyreşdi bu veziyyetine, fikir (5) vérmedi. Béle de yaşamag olurdu, arabir pert olmasaydı. (6) Ne çetin iş imiş iki gelib sabun alıb gétirmek, (7) éşitseydi alıb gétirmezdi mi. İdarede de bir (8) néçe defe pert olmuşdu sağ gulağının ucbatından. İclas (9) idi. Sen déme müdir ona müraciet édib neyi ise (10) soruşurmuş. Ters kimi éle oturubmuş ki, sağ gulağı (11) düşübmüş müdire teref. Gülüşme gopanda başa düşmüşdü (12) ki, müdir ona müraciet éleyir. Müdir de gülenlere (13) goşulmuşdu:

– (14) Ade, sen dovşan kimi gözü açıg yatırmışsan ki.

(15) İclas olmayan vahtlarda iş otağında iş yoldaşları (16) arasında da herdenbir béle pıggıldaşma baş (17) vérirdi. Gızarıb bozarıb da meselenin ne yérde olduğunu (18) bilmediyi üçün sesini çıharmırdı. Evde ise héç (19) ehemmiyet vérmirdi arvad uşağının gülüşmesine. Yoh, (20) daha béle davam éde bilmezdi.

(21) Galhıb poliklinikaya yollandı. Nömre götürüb "burun-gulag-boğaz" kabinetine girdi. Hekim onu kresloda (22) oturtdu şikayetini dinledi. Sonra güzgüsünü alnına (23) tahıb éléktrik lambasını yahına çekdi, gulag gıfını (24) hestenin gulağına kéçirib diggetle bahdı, kamértonla (25) éşitme gabiliyyetini yohladı. Ahırda nüshe yazıb (26) vérdi:

– (27) Gédin, bu iyneleri alın, gétiren, éle bu günden (28) başlasınlar vurmağa. Sonra da gelin massaj éleyek. (29) Her gün gelmelisiniz.

(30) Her gün poliklinikaya gelmek, iyne vurdurmag, gulağını (31) massaj életdirmek, derman tökdürmek üreyinden (32) olmasa da başga çare yoh idi. Hekim başa saldı (33) ki, béle gétse gulagları éşitmekden tamamile gala biler...

***

(34) İyirmi gün davam étdi gulağının müalicesi. İyirmi (35) birinci gün hekim daha diggetle müayine étdikten (36) sonra gulağından dermanlı pambığı çıharıb dédi:

–(37) İndi gulağınızın veziyyeti héyli yahşılaşıb. 062/01 Ancag bir müddet soyugdan goruyun. Bir aydan sonra yéne (2) gelersiz, yohlayarıg.

(3) Pambıg gulağından çıhandan sonra éle bil başga (4) bir adam oldu. Tibb bacılarının pıçıltısına, astaca (5) yéllenen pencere perdesinin hışıltısına gonşu otagda (6) téléfon danışığına, dehlizden kéçenlerin ayag seslerine (7) geder apaydınca éşidirdi.

(8) Küçeye çıhanda sanki yéni bir aleme düşdü. Ses küy (9) ne geder artmışdı küçede! Maşınların, trolléybusların, (10) avtobusların heresi bir cür uğuldayırdı,

tekerlerin (11) hışıltısı, adamların danışıg sesleri, küleyin (12) vıyıltısı bir birine garışmışdı. Vahimelenen (13) kimi oldu. Ele bil dünya üstüne yériyecekdi. Elleri ile (14) gulaglarını gapadı. Bir geder bélece dayandı. Darıhdı, (15) yéne açdı gulaglarını, sévinç içinde éve geldi: (16) "Mene gülenlere göstererem indi! Emelli başlı kar (17) olmuşdum, yaşasın tibb élmi!"

(18) İçeri girende arvadı gulaglarına bahıb dédi:

– (19) Gözün aydın ay kişi, déyesen pambığını çıharıblar! (20) Bundan sonra yegin ki, dédiklerimizi yahşı éşidersen...

–(21) Çoh sağ ol, amma bu geder berkden gışgırmasan (22) da olar. Gerek éle gonşular da éşide?

– (23) Gışgırmıram ki, hemişeki danışığımdır.

(24) Sese uşaglar geldiler, ehvalatı éşidende sévinçle (25) atılıb düşdüler:

– (26) Uraa! Bundan sonra atamız dédiklerimizi éşidecek!..

(27) İkisini de öpdü. Paltarını déyişib rahatlananda (28) gızı golunu onun boynuna saldı:

– (29) Ata, teze yubka çıhıb –"Montana". Grupumuzun (30) gızlarının çohu alıb. Ne olar mene de al.

– (31) Harda satılır? Néçeyedir?

– (32) Mağazalarda tapılan şey déyil. Haricden gétirirler. (33) Elde birini... İki yüze vérirler.

– (34) Ne? Yubkanı iki yüze?! Sen ne danışırsın gızım?!

(35) Arvadı da gızını müdafiye éledi:

– (36) Eledir, niye teeccüblenirsen? Alvérçileri bilmirsen, (37) dedelerinin de giymetini goyurlar üstüne.

– (38) Yoh, gızım, bize iki yüz manatlıg yubka lazım déyil.

063/01 Gızı kéfsizledi, gaş gabağını tökdü, galhıb o biri (2) otağa kéçdi. Gapının arhasından sesi geldi:

– (3) Halhın gızları layka plaş géyir. Bu mene bir (4) yubkanı da çoh görür...

(5) Sonra oğlu oturdu yanına.

– (6) Sen ne isteyirsen?

(7) Oğlu başını aşağı salıb dinmedi, evezinde anası (8) cavab vérdi:

– (9) Bunun da derdi şalvar derdidir.

– (10) Teze tikdirmedik mi kostyumunu.

(11) Oğlu acıgla dillendi:

– (12) İndi kimdir o materialdan kostyum géyen? Kostyumunuz (13) özünüzün olsun, birce şalvar isteyirem – "Lévis"

– (14) O néçeyedir?

(15) Oğlu dinmedi. Yéne arvadı cavab vérdi:

– (16) Néçeye olacag, iki yüz elli manata. Evlerini Allah (17) yıhsın alvérçilerin. (18) Oğlunun dili açıldı:

– (19) Baha olsa da deyeri de var. İsteyirsen on il géyin, (20) ne yırtılandır, ne sökülen. Hamının éyninde.

– (21) Gédin ağlınıza dua yazdırın.

(22) Oğlu da mısmırığını sallayıb öz otağına kéçdi. (23) Gapının dalından dongultusu geldi:

– (24) Hhalhın ataları maşın alır oğluna, bu bir şalvarı (25) da mene çoh görür.

26) Kişi garaldı:

– (27) Bu nedir, uşaglar da dil açırlar yavaş yavaş?..

(28) Arvadı köksünü ötürdü:

– (29) Uşagları da gınamalı döyül. Etraflarındakıları (30) görürler, onlar da géyinmek isteyirler. Néylesinler.

– (31) Sen çalış béle şéylerden çekindir onları. Vitrinlerde (32) manekenleri de bezeyirler, ne olsun.

– (33) İndi sen déyen zamana déyil, ay rehmetliyin oğlu. (34) – O da galhıb uzaglaşdı. Metbehden geldi sesi: – (35) Sen öyrenmisen çarıg géymeye, arpa çöreyi yémeye. İndi (36) zamana deyişi, ne günah var uşagda?! Niye gınayırsan (37) onları? Sen... – Kişi hövseleden çıhdı:

– (38) Bes déyil mi, ne geder uyudub tökeceksen, başdan (39) béyinden oldug!

(40) Evveller de béle hallar olurdu évde. Sözleri bir (41) birine hoş gelmeyende heresi öz otağına çekilirdi. 064/01 Dodagları da déyesen terpenirdi. Amma onda gapı arhasından (2) ses gelmirdi, ganını garaltmırdı.

(3) Arvadı ara gapını açıb ona teeccüble bahdı:

– (4) Öz özüme danışmağa da goymayacagsan? Başdan (5) béyinden niye olursan? Menim sesim ora gédir?

– (6) Gédir yoh éy, béynimi déşir. Maşallah ses var (7) sende – Paravoz fiti!

(8) Arvadı bir istedi onu acılasın. Hemişe gışgıranda (9) da éşitmirdi, indi ne olub? Birden yadına düşdü (10) ki, gulağı açılıb kişinin, damarları boşaldı:

– (11) Bağışla ay kişi, ağlım kar vahtlarına gétdi...

***

... (12) Yérine dilhor girdi. Uşagların déyintisi, arvadının (13) da onları müdafie étmesi ganını garaltmışdı. (14) Tezece yuhuya gédirdi ki, gefil gurultudan diksinib (15) ayıldı. Dikelib yérinde oturdu:

– (16) Bu neydi, éle bil divar uçdu?

– (17) Ne olacag. Piyanıske Melik'dir, gapısını açıb (18) harabasına girir.

– (19) Ye'ni adam kimi açmag olmaz gapını? Bilmir mi (20) ki, onnan başga da yaşayanlar var bu évd?

– (21) Ele bil dünen gelmisen buraya. Rehmetliyin oğlu, (22) niye teeccüblenirsen, hemişe béle açmır mı gapısını? (23) Fikir vérme, yat.

(24) Melik'in évinde gürültü, şaggıltı bir birine garışdı. (25) Ele bil köçürdü. Neyi ise sürüyür, ne ise yére (26) düşüb tappıldayır, gab gacag cingildeyirdi. Sonra horultusu (27) başlandı Melik'in, éle bil traktor işleyirdi (28) gonşu otağda. Kişi başını ne geder bürüyürdüse yéne (29) ses gulağını déşirdi. Hemişeki kimi sol böyrü üstüne (30) çévrildi. Sol böyrü üstünde rahat yatırdı. Amma indi (31) sol böyrü üste de yata bilmedi. Arvadı çohdan yuhuya (32) gétmişdi. Ona pahıllığı tutdu: "Behtever, gör ne mışıldayır". (33) Bes néce étmeli? Sehere geder oturub Melik'in (34) horultusuna gulag mı asmalıdır? Héyli fikirleşenden (35) sonra yavaşca galhıb trümodan pambıg götürdü, (36) gulaglarının ikisini de tıhadı. Sévinçle yérine girdi: (37) "İndi yatacam".

(38) Gonşunun horultusu azalan kimi oldu. Kişi süstleşdi. (39) Kirpikleri yavaş yavaş govuşurdu. Bir az yatdı (40) da. Birden gışgırtıya ayıldı:

065/01 – Men élememişem! Böhtan atır, menim heberim... (2) – Ses küçeden gelirdi, kişi sesi idi.

– (3) Menim oğlum tıhsız balıgdır, héç kese deyib dolaşan (4) déyil! – Gadın sesi idi.

– (5) Yalansa balıg tıhı galsın boğazında. Öz gözlerimle (6) gördüm! – Bu da başga ses idi.

– (7) Kéçin içeri, kéçin, orda baharıg.

– (8) Vay, évim yıhıldı, balamı...

(9) Kişi davam gétire bilmedi, galhıb pencerenin gabağına (10) geldi, küçeye bahdı. Milis idaresinin gabağında (11) héyli adam var idi, ses küy bir birine garışmışdı. (12) Bir müddet dayanıb gayıtdı. Arvadı déyindi:

– (13) Yumurtası ters gelmiş toyug kimi niye vurnuhursan?

– (14) Eşitmirsen hengameni?

– (15) Rehmetliyin balası, hemişe béle déyil mi gécemiz (16) gündüzümüz. Teze mi görürsen bunları?

(17) Küçenin ses küyünün kesilmesi uzun çekdi. Kişi (18) sehere yahın yuhuya gétdi. Yuhusunun şirin yérinde yéne (19) diksinib ayıldı. Gulağının lap dibinde bir hırıltı (20) var idi ki, béynini déşirdi. Evvelce çaş baş galdı. (21) Ele bildi ki, tahtaçeken é'malathanaya düşüb. Açılmag (22) bilmeyen gözlerini çetinlikle açanda gördü ki, é'malathana zad (23) yohdur, öz otağında, öz çarpayısında yatırb

(24) Bes bu ne hırıltıdır? Esl mişar sesi idi, lap başının (25) altından gelirdi. Bahdı, bir şéy görmedi çarpayının (26) altında. Galhıb işığı yandırdı, otağın her (27) yérine göz gezdirdi. Arvadı gözünü açmadan déyindi:

– (28) Ne olub sene bu géce? Ne özün yatırsan, ne de bizi (29) goyursan yatmağa.

– (30) Harıltını gürültünü éşitmirsen? Bu nedir (31) béle?

– (32) Ne olacag, siçovullardır, teze déşik açırlar özleri (33) üçün döşemede. Köhne déşiklerini tıhamışam.

(34) Kişi döşemeni bir iki defe tepikledi. Hırıltı (35) kesildi. İşığı söndürüb yérine girdi. "Allah, sen (36) mene bir şirin yuhu vér". Gözlerini yumub gözledi. (37) Tezece gözüne şirin yuhu gétmişdi ki, bu defe de metbehdeki (38) saatın zengi diksindirdi onu. Galhmag vahtı (39) idi.

(40) Galhdılar. Başı déyirman daşı kimi ağırlaşmışdı, (41) sümükleri sızıldayırdı. Çay çöreyini iştahsız (42) yédi, özünü trolléybus dayanacağına yétirdi. Bir iki 066/01 degige kéçmemiş trolléybus geldi. Hemişeki kimi tepili (2) idi. Pillekenlerde duranlar da var idi. Minmese (3) gécikecekdi. Kim bilsin bir de ne vaht gelecekdi növbeti (4) trolléybus. Bir iki nefer düşen kimi özünü içeri (5) tepdi. Gışgırı, ses küy alemi götürmüşdü. Hemişe (6) béle veziyyetde gédirdi işe. Amma evveller bu geder (7) ses küy olmurdu salonda. Arha terefde kimse gışgırdı:

– (8) Ay kişi, utanmırsan! Bélime mi çıhacagsan?!

– (9) Bacı, bağışla, itelediler daldan.

– (10) Çekil yolumdan, aye, görmürsen kéçirem?

– (11) Yér var ki, çekilem.

(12) Ses küyden aralanmag ümidi ile bir teher ireli kéçdi. (13) Özünü pencerenin gabağına vérdi. Bura nisbeten (14) dinclik idi. Talonunu déşib cibine goydu. Sol çiyinine (15) söykenmiş kök arvadın nefesi deydi gulağına:

– (16) Eşitmisen, ay Nise, Gülbacı'nın gızına nişan (17) gétiribler?

– (18) Néce gelibler?

– (19) Déme déme! Neler gétiribler! Tekce üzük sırğasının (20) sekkiz min giymeti var! Ortası firuze, gıragları (21) brilyant. Bahanda adamın gözünün işığını çekir. (22) Néce atrézler gétiribler! Dörd camadan partlayırdı.

–(23) A bacı, yol vér kéçim.

– (24) O da gétirmeyende men aparmayacağam ki? O boyda (25) séh var elinde, neyin derdini çekir.

– (26) Bir balaca golunuzu kenara çekin...

(27) Basabasda arvadlar bir birinden aralı düşdüler. (28) Kök arvad kişinin çiyninden basıb o birisi ile söhbetini (29) davam étdirdi:

– (30) Gız évi de yahşı tedarük görüb. Rumınski mébel, (31) Sténkası, yatacağı, goşa goşa İran halıları. Ne geder (32) hrustalı var, ne geder sérvizi var! Déyirler gızına (33) maşın da vérecek atası.

– (34) Varlığa ne darlıg. Ömrü boyu zavmag işleyib. (35) Var yohları da bir gızdır. Nöşün esirgemelidirler....

(36) Kişi lap esebileşdi: "Zalım balaları bu vurhavurda (37) vaht tapıblar danışmağa". Çetinlikle aradan (38) sivişib bir az da gabağa kéçdi. Burada da üç gız ağız (39) ağıza vérmişdi:

– (40) İt kimi düşüb dalımca, hara gédirem el çekmir? (41) Ahırı gayıdıb dédim ki, ale, gét evvelce vid fasonunu (42) düzelt, adama ohşa, sonra düşersen gız dalınca. (43) Turp kimi gızardı.

067/01 – Yaman rehmsizsen, ay Dilara. Kasıb olsa da pis (2) oğlan déyil Hanlar. Niye gırırsan üreyini?

– (3) Ha-ha-ha! Üreyine yatırsa vérdim sene, halal hoşun (4) olsun...

(5) Kişini emelli başlı esebileşdirmişdi onların (6) açıg saçıg danışığı, az galırdı bağrı çatlasın. Başıda (7) küt, can sıhıcı bir küyültü var idi. Dayanacağa (8) çatanda özünü yére atdı. Yahalığını açıb bir müddet (9) tövşüdü. "Bu nedir, men niye béle olmuşam"– teeccüble (10) düşündü.

(11) İş otağına girib gapını arhasınca örtdü ki, dehlizde (12) uzagdan uzağa hal ehval tutanların sesini éşitmesin. (13) "Zalım balaları éle bil aylar iller hesretidirler. (14) Ade, ahşama geder baş başa vérib mırt vuran (15) siz déyilsiniz mi?" Evveller de görürdü bu menzereni. (16) Sözlerinin be'zilerini aydın éşitmese de, ağızlarının (17) terpenmişinden tegriben başa düşürdü neden danışdıglarını. (18) Amma evveller bugünkü kimi darıhdırmırdı (19) béle söhbetler onu. Böyük otağın lap küncünde (20) yérleşen iş stolunun arhasına kéçib oturdu. Kağız (21) kuğuzlarını çıharıb gabağına tökdü. Stola dirseklenib (22) başını elleri arasına aldı. Sanki dünenden beri (23) onu deng éleyen ses küyün gulaglarından ahıb tökülmesini, (24) béyninin sakitleşmesini gözleyirdi.

(25) Katibe gız müdirin gapısı ağzındakı téléfonlu (26) stolun arhasında oturub güzgülenirdi. Hésabdar arvad (27) ona yahınlaşıb kök endamını stula yıhdı. Baş başa (28) vérdiler:

– (29) Heberin var? Dünen arvadıynan yéne yaman atışıblar. (30) – Müdirin kabinetine işare éledi. – Bacım (31) gızı onların gonşusudur. Déyir géce yarıya geder ses (32) küylerinden yata bilmedik.

– (33) Bilmirsen mi nöşün dalaşırmışlar? – Katibe (34) bic bic gülümsedi.

– (35) Nöşün dalaşacaglar? Gısganclıgdan! Déyir özüne (36) adam tapıbsan, meni arvad gözünde görmürsen.

– (37) Eceb éleyir. Arvaddır mı o, hortdana ohşayır.

– (38) Ay gız, yavaş danış, kişi eşider, – hésabdar (39) küncde tek oturub işleyen kişiye işare éledi. Katibe (40) lagéydlikle elini yélledi:

– (41) İşinde ol, gulagdan o sözdür. Bes davalarının (42) ahırı néce oldu...

–(43) Kişi gızardı, papiros çekmek behanesi ile galhıb 068/01 dehlize çıhdı. Diger işçiler de yavaş yavaş toplaşırdılar. (2) Bir geder var gel éledi ki, hamı yér-be-yér (3) olsun, sorğu sual gurtarsın, ara sakitleşsin, gayıdıb (4) işini görsün.

(5) Géri gayıdanda gördü ki, sağ terefinde oturan gonşusu (6) téléfonun desteyini sağ gulağına yapışdırıb:

– (7) Sen öl heberim yohdur. Ne danışırsan? Men bilseydim (8) ki, béle bir mesele var gollarımın ikisini de (9) çırmayıb kömek éleyerdim. Birincisi, senin hetrine. (10) Özün bilirsen ki, hetrini ne geder isteyirem. İkincisi (11) de éloğlulug hetrine. Sen ne danışırsan, men éloğlularımın (12) bir dırnağını bütün dünyaya deyişmerem! Gerek (13) evvelceden menim yanıma geleydi. Gelen il, Allah (14) goysa, düzeler. Camadanını götürsün, bir baş gelsin (15) évime. Menim gapım...

(16) Azı yarım saat çekdi onun desteyi yérine goyması. (17) Arabir sol terefinde gurcuhan kişiye bahır, sonra tezeden (18) gızışırdı. Ona mane olmadığını güman édirdi. (19) Defelerle sınamışdı sağ gulağının éşitmediyini. (20) Ona göre de yaş ferglerini nezere almadan istediyi (21) kimi açıg saçıg danışırdı.

(22) O, desteyi yérine goyanda kişi derinden nefes aldı, (23) gabağındakı sehifenin üzerine eyildi. Fikrini cemleşdire (24) bilmirdi, ohuduğu setirleri gayıdıb bir de (25) ohuyurdu, sehvler gözünden gaçırdı.

(26) Sonra sol terefindeki gonşusu desteyi yérine goyanla (27) istirahet günü seyahetinden söhbete başladı:

– (28) Yérin me'lum, yahşı yémek içmek götürmüşdüm. (29) – Göz vurdu – özün bilen de yanımdaydı. Çekildik lap (30) kenara. Bir deniz idi, bir de biz...

(31) Kişi yéne damağına papiros goyub dehlize çıhmalı (32) oldu. Ancag ne dehlizde, ne içeride, ne papiros çekende, (33) ne de çekmeyende rahatlana bilmedi. Bütün günü uğuldadı (34) gulagları. Ne galdı éşitmemiş ola bir gün erzinde. (35) Ayrı séçkilikden, terefkeşlikden, rüşvethorlugdan, (36) pis gonşulardan, gezeyen arvadlardan, kişilerden, (37) dünya işlerinde, siyasetden, alvérden, oğurlugdan, huliganlıgdan (38) ne geder danışmag olar. İş vahtı ahıra (39) çatanda kişi sévinçle nefes aldı: Gédecek, çayını (40) içib héç neye fikir vérmeden başını berk berk bürüyüb (41) yatacagdır.

(42) Amma fikirleşdiyi kimi olmadı. Heyet gonşularının (43) dava dalaşı goymadı gözüne yuhu gétsin. Hamamçı 069/01 héyransa ile göysatan balabacının "düeti" başlanmışdı. (2) Yadına düşdü ki, onların barışığının onuncu (3) günü tamam olub. Heyetde hamı bilirdi onların dava (4) cedvelini: Ayda üç defe, her on günden bir. Öyrenmişdiler, (5) ona göre de çoh ehemiyyet vérmirdiler. Bilirdiler (6) ki,

sesleri hırıldayıb kesilmeyince susmayacaglar. (7) Evvelce hamamçının sesi hırıldayırdı, sonra (8) göysatanın. Bazardakı meşginin héyri olurdu göysatana, (9) üsteleyirdi regibini. Evveller kişi de adet étmişdi (10) onların davasına, el gollarını ölçmelerine, (11) ağızlarının téz téz açılıb örtülmesine tamaşa éder, (12) başını bulayıb éve girerdi. Onda gonşularının sesi (13) indiki geder gür déyildi.

(14) Yéne yata bilmedi géceni. İkinci, üçüncü gün de (15) béle kéçdi. Daim ses küy içinde güyüldeyirdi başı. (16) Bir müddet gulagları tıhalı gezdi, héyri olmadı. Veziyyeti (17) günden güne deyişir, halı pisleşirdi. Kişi bu (18) üç günün içinde guruyub ağaca dönmüşdü. Ahırda mümkün (19) olmadı. Gulağının açıldığının dördüncü günü (20) galhıb nisbeten sakit küçe ile poliklinikaya yollandı. (21) Fikirleşirdi ki, belke düzgün müalice élemeyib (22) hekim. Béle de gulag olardı mı? Arvadı démişken, lap (23) darı delirdi. Neyine lazım idi onun béle gulag?

(24) Hekim teeccüble bahdı ona. Ahı, bir aydan sonra (25) gelmeyi tapşırmışdı, ne téz gelib?

(26) Soruşdu:

– (27) Yéne ağırlaşıb gulağınız?

– Dohtur, gécem gündüzüm haram olub mene. Bir (28) çare!

(29) Hekim onun her iki gulağını diggetle müayine étdi. (30) Gametini düzeldib dédi:

– (31) Gulaglarınızda şübheli bir şéy yohdur. Nedendir (32) şikayetiniz?

(33) Heste yazıg yazıg gözünü döyüb udgundu:

– (34) Doktor, sizden bir hahişim var. Evvelki kimi (35) éleyin gulaglarımı. Artıg boğaza yığılmışam!..

(36) Hekimin gözleri böyüdü. Téléfonun desteyini götürdü, (37) nömre yığdı:

– (38) Mesme Hanım, menem, Léyla'yam. Yanına bir heste (39) gönderirem. Hahiş éleyirem yahşı yahşı yohlayın (40) onu. – Hesteye dédi: – Zehmet olmasa, dogguzuncu kabinete (41) gédin, goyun onlar da yahşı yahşı yohlasınlar. Darıhmayın, (42) yahşı olacagsınız...

(43) Kişi bikef galhdı. Dehlize çıhıb otag nömrelerine (44) baha baha dogguzuncu kabinete çatanda ayagları döşemeye (45) mıhlandı... "Psihonévrologiya".

NENEMİN TÜTÜN KİSESİ

070/(2) Rehmetlik nenem tütünü gurtaranda meni évden (3) çöle burahmazdı. Yalvara yalvara déyerdi ki, ay oğul, (4) otur yanımda, senden tütün gohusu gelir.

Men ciblerimi (5) silkelerdim, köyneyimin eteyini döne döne iylerdim. (6) Tütün ne gezirdi, iy ne gezirdi?.. Men ömrümde (7) ağzıma papiros almamışdım. Bes bu tütün gohusu ne (8) olan şéy idi? Doğrudan da menden tütün gohusu gelirdise, (9) bes ne üçün özüm bu iyi hiss élemirdim... Nenem (10) menim gözlerimden öperdi, köyneyimin yahasını açıb (11) döşümü, garnımı da gözlerinin yaşına batırardı; (12) islanmış burnunu gah üzüme, gah sineme sürte sürte (13) meni iylerdi.

(14) Men ağlayardım yalvarardım déyerdim ki, yalan (15) déyirsen menden tütün gohusu gelmir tütün gohusu (16) senin özünden gelir ağzından da çarğatından da tükünden (17) de déyerdim el çek el çek menden (18) o ne inciyerdi ne hirslenerdi yavaşca elini (19) kenara çekerdi üzüme bahardı men de onun üzüne bahardım (20) görerdim ki, gocalıb arıglayıb tütünü gurtarıb (21) ona éle yazığım gelerdi ki, géceni de yanında (22) yatmağa razı olardım o yéne de meni bağrına basardı (23) iyleyerdi ağlayardı hemişe de éyni sözleri déyerdi (24) déyerdi ki, dedene ohşayırsan lap çoh ohşayırsan (25) éle bil ki, bir almanı iki bölübler nenem dodağının (26) altında bayatı déye déye meni sinesine basıb (27) hönkürerdi déyerdi ki, sen de ağla goy deden sesini (28) éşitsin men ağlamağa çalışardım ancag gözümden (29) bir damcı da yaş çıhmazdı o ağlayıb menim de üz gözümü (30) isladardı éle bilerdi ki, men de ağlamışam. 071/01 Sévinerdi. Meni tezeden ohşamağa başlardı. Doyunca (2) ağlayandan sonra birden meni burahardı. Özü özünün (3) üstüne çığırardı. Öözü özünü söyerdi, gargıyardı. Üzünü (4) mene tutub özüne: A kaftar, a bedniyyet, niye ulayırsan, (5) – Déyerdi, – béle gül balası olan da ağlayar mı? (6) Nenem telese telese üz gözünü silerdi. Menim de islanmış (7) saçımı çarşabının ucuyla silib temizleyerdi. (8) Sonra gülmeye çalışardı. Cür-be-cür edalar gösterib (9) meni de güldürmek isterdi: – Gül, ay oğul–, (10) déyerdi, – Gül, bala, goy atanın ruhu şad olsun!

(11) O durub arhın gıragındakı yéke bél sapını götürerdi. (12) Onsuz da eyilmiş bélini bir az da eyib sesini (13) kişi sesine ohşadıb menim en çoh sévdiyim " Ay emi, (14) hara gédirsen?" oyununu başlayardı:

" – (15) Ay emi, hara gédirsen?

– (16) Mekke'ye.

– (17) Mekke'ye meni de apar.

– (18) Gülmeyini sahlaya bilersen, gel.

– (19) Sahlaram.

– (20) Gel. Ancag onu bil ki, gülsen bu çomag başına (21) deyecek!"

(22) O, bél sapını havada yélleyib, goca kişini teglid (23) éleye éleye dalınca bahmadan géderdi. Men onun arhasınca (24) düşerdim. Bir iki addım gétmemiş birden pıggıldayıb (25) gülerdim. Nenem, bél sapı elinde, meni heyetin (26) o baş bu başına govardı. Men gülerdim, nenem de (27) gülerdi. Lap berkden gülerdi ki, bizim gülmeyimizi (28) atam da éşitsin...

(29) Béle oyundan sonra mene éle gelerdi ki, nenem menden (30) tütün gohusu gelmediyini bilir. Bilir ki, men onun (31) tütününü oğurlamıram. Bilir ki, men de Azer kimi yérden (32) papiros yığıb çekmirem. Bes bu arvad menden ne (33) isteyirdi? Ne üçün tütünü gurtaranda yéne meni küçeye (34) burahmırdı? Yéne üst başımı iyleyib déyirdi ki, senden (35) tütün gohusu gelir. O özünün koma koma tökülen ağ (36) tüklerini menim döşüme, başıma, köyneyime sepeleyirdi? (37) Men de bu tükleri üstümde mektebe, küçeye, deyirmana (38) aparırdım. Bu tüklere göre mene " Kirli Sadıg" (39) déyirdiler, meni éle salırdılar, hetta, déyirdiler ki, (40) Sadıg el üzünü yumur? Bu tüklerin üstünde müellim de (41) meni danlamışdı, Sévil de mene acıglanmışdı, démişdi (42) ki, ta seninle oturmayacağam. O tüklere göre (43) men hemişe ezab çekirdim. Başımı şır şırın altına 072/01 tutub döne döne yuyurdum, köyneyimi var gücümle éyvanımızın (2) direyine çırpırdım. Ancag tükler gurtarmırdı (3) ki, gurtarmırdı. Yéne de müellim meni danlayırdı, (4) Sévil menden küsürdü, uşaglar mene "Kirli (5) Sadıg" déyirdiler. Ahı onlar hardan bileydiler ki, (6) bu, kir déyil, nenemin tükleridir; ahı onlar ne bileydiler (7) ki, nenemin kisesinde yéne bir çimdik de tütün (8) galmayıbdır...

(9) Ele bil ki, nenemin üreyi o tütün kisesinde idi. (10) Tütün kisesi dolub boşaldıgca nenem de dolub boşalırdı. (11) Tütüne göre ezab çeken tekce nenem déyildi. Men (12) de ezab çekirdim, anam da. Mene éle gelirdi ki, anam (13) menden de çoh ezab çekir. Nenemin tütünü gurtaranda (14) anam hemişekinden de gaşgabaglı olurdu. Çay içenden (15) sonra, héç stekanları da yumamış, évden çıhıb harasa (16) gédirdi, her sözbaşı: "Géne arvadın kisesi boşalıb", (17) – déyirdi. Özü de éle yana yana déyirdi ki... (18) Men bu kise ehvalatını yahşı bilirdim. Bilirdim (19) ki, kise atamınkıdır. Bilirdim ki, o da nenem kimi (20) papiros çekermiş, ondan da nenem kimi tütün gohusu (21) gelermiş. Bilirdim ki, nenem evveller papiros çekmezmiş. (22) O, papiros çekmeye atam esger gédenden sonra başlamışdı, (23) özü de fikrini dağıtmag üçün çekirdi. Nenem (24) déyirdi ki, dedenin papiros çeken arvadlardan (25) hoşu gelmir. Déyirdi, dedem gelen kimi men de bunu (26) terkidecem. O, doğrudan da, papiros çekmeyi terkitmek (27) isteyirdi, ancag bacarmırdı. Bilirdim ki, onun papiros (28) çekmeyi de, papirosu terkitmek istemeyi de yalnız (29) atamla bağlıdır. Bilirdim ki, o atamı çoh isteyir, (30) lap çoh, onun adı çekilende gözünün yaşını sahlaya (31) bilmir. Bes men niye ağlaya bilmirdim? Ahı, atamdan (32) danışanda anamın da gözleri dolurdu, bibimin de, (33) lap nahırçı Garaş dayının da. Birce menim, atam (34) üçün ağlamağım gelmirdi...

(35) Men ağlamag isteyirdim. Lap ürekden, nenemden de (36) berk ağlamag isteyirdim. Ağlaya bilmediyime göre ezab (37) çekirdim. Héç ne mene ağlamag geder çetin gelmirdi. (38) Héç ne mene ağlaya bilmemeyim geder ezab vérmirdi: Ne (39)

tütün kisesinin boşalmağı, ne de Sévil'in menden küsüb, (40) üzünü o yana çévirmeyi...

(41) Men bunun sebebini bilmek isteyirdim. Nenemden (42) de, anamdan da soruşurdum. Nenem cavab vérmirdi. O (43) saat ağlamaya başlayırdı. Anam déyirdi ki, sen uşag 073/01 vahtı çoh ağlamısan, daha gözünde yaş galmayıb. Bilirdim (2) ki, anam düz démir. Ahı men ağlaya bilirdim: (3) Nenem ölmeyinden danışanda, Sévil Azer'in yanında (4) oturanda, gar ayağıma dolanda...

(5) Men bunu Garaş dayıdan da soruşmuşdum. "Kişi (6) ağlamaz!" – démişdi. Ancag Garaş dayının özü menim (7) yanımdaca ağlamışdı.

(8) Teskinlik tapacağım birce şéy vardısa, o da atası (9) esger géden uşaglar idi. Onların da atalarına (10) yazığı gelmirdi. Küçe başına yığışıb heremiz öz (11) atamızı te'rifleyende, héç kesin gözünden yaş çıhmırdı. (12) Birce Azer elleri ile üzünü tutub gözlerini (13) ovuşdururdu. Azer'in gözleri gıpgırmızı olurdu, ancag (14) onun da gözlerinden bir damcı yaş çıhmırdı. Bir (15) defe men Azer'in helvetce gözlerinin tüpürceklediyini (16) de görmüşdüm. Yalan déyirdi. o da ağlaya bilmirdi...

(17) Be'zen mene éle gelirdi ki, uşağam, ona göre ağlaya (18) bilmirem. İnanırdım ki, böyüyende, atamdan ötrü ürekden (19) ağlaya bileceyem. Ancag vaht kéçirdi, tütün kisesi (20) dolub boşalırdı, nenemin béli daha da eyilirdi, anamın (21) saçları ağarırdı, men ise hele de ağlaya bilmirdim.

***

(22) Menim geşeng nenem bir yay ahşamı samovarımız (23) tezece dızıldamağa başlayan vaht öldü. Evimize yığışan (24) adamlar sanki ağlaya bilmediklerine hagg gazandırmag (25) üçün ölümün adını çekmediler. Asta asta (26) başlarını terpedib, hamısı bir ağızdan: "Arvad (27) rehmete gétdi", – dédiler. Ancag men buna inanmadım. (28) Bildim ki, arvad rehmete gitmedi, menim geşeng nenem, (29) arıg nenem, yazıg nenem, sadece olarag, öldü!..

(30) Hamının sözünden béle çıhdı ki, nenem hele ölmemeli (31) imiş. Dédiler ki, arvad téz öldü, vahtsız öldü. (32) Nenemin ölümü hagda hekimin özü de béle dédi. Dédi (33) ki, bu arvadı tütün öldürdü. Bunu déyen tekce hekim (34) olsaydı, meni o geder de ağrıtmazdı. Ancag anam da (35) gebir üstünden gayıdıb, nenemin yorgan döşeyini sandığımızın (36) dalına yığanda éyni sözleri dédi: "Arvadı (37) tütün öldürdü..."

(38) Yoh, onların héç biri nenemin neye göre öldüyünü (39) bilmediler. Nenemi tütün öldürmedi, atamın derdi 074/01 öldürdü. Bunu ise tekce men bildim. Ahı, o tütünü de (2) nenem atamın derdinden çekirdi. Atam gelen kimi éle (3)

terkidecekdi ki, o, nenemin papiros çekdiyini héç vaht (4) bilmeyecekdi. Ahı menim atamın papiros çeken arvadlardan (5) hoşu gelmirdi.

(6) Nenem atamın, gédende dolu goyub gétdiyi, tütün kisesini (7) boşaltmağından gorhurdu. Ona hemişe éle gelirdi (8) ki, bu saat atam davadan gayıdacag, tütün kisesine (9) bahacag, nenemin papiros çekdiyini bilecek, kéfi (10) pozulacagdır.

(11) Ölmeyine birce gün galanda da nenem éle bil tekce (12) bunu düşünürdü. Anamdan helvet mene démişdi ki, men (13) ölecem, bazardan tütün alıb, kiseni ağzınacan doldurarsan, (14) aşağı tahçadakı yoğun mıhdan asarsan, özü de (15) éle doldurarsan ki... Lap ağzınacan.

(16) Nenem tahçanı da, mıhçanı da mene göstermişdi. (17) Bir defe yoh, on defe yoh...

(18) Héyr, nenemi öldüren tütün déyildi.

***

(19) Gapı açıldı, atam içeri girdi. Men sıçrayıb onun (20) üstüne atılmag, atamı gucaglamag, günahlarımı yumagdan (21) ötrü, onu bağrıma basmag istedim. Ancag ne yérimden (22) terpene bildim, ne de ağlaya bildim.

(23) birden nenemin vesiyyeti yadıma düşdü. Ayağa durub, (24) hele de boş galmış tütün kisesini götürüb gizletmek (25) istedim. Yéne de terpene bilmedim.

(26) Atam buna göre incimedi. Sakitce yavaş yavaş mene (27) teref geldi, tüklü üzünü üzüme sürtüb, iri isti dodagları (28) ile alnımı öpmeye başladı. Men onun goynuna (29) sığındım, cod, gara bığlarını döne döne öpdüm. Ağzımı (30) ağzına söykeyib tütün gohusu gelen nefesini herislikle (31) sineme çekdim. İlahi bu néce nefes idi?..

(32) Sonra atam özü ile gétirdiyi gırmızı camadanı (33) açdı. Men de teze kostum géyecekdim, ay camaat!..

(34) Bu néce geliş idi? Bu néce sévinç idi? Bu boyda (35) sévince dözmek mi olardı? "Sene gurban olum, ay ded, (36) gelen sen misen, ay dede?"

(37) Men ona çoh söz démek isteyirdim, ancag héç ne déye (38) bilmirdim. Sanki birden bire ne ise yadıma düşdü. (39) Men ne üçün dayanmışdım?Niye gaçmırdım? Ne üçün 075/01 küçe-be,küçe gezip: "Dedem gelib, ay camaat, men daha (2) yétim déyilem", – déyib bağırmırdım.

(3) Birden üreyimde küçeye gaçmağa éle bir heves duydum (4) ki, atamın güvvetli gollarını var gücümle kenara iteledim. (5) Men gaçmag isteyirdim. O kostyumu bu degige géyinmek, (6) alnımdakı, üzümdeki, başımdakı öpüş yérlerini, (7) gurumamış, camaata göstermek: "Ay camaat, ay (8) uşaglar, ay Sévil, ay çaylar,

ay meşeler, menim dedem (9) var!" – déyib, var sesimle bağırmag, bu heberi bütün (10) dünyaya car çekmek isteyirdim. "Niye soruşmursunuz, (11) ay camaat? Daha menim dedemden niye söhbet salmırsınız? (12) Dedem gelib. Dedem évimizdedir. Dedem heyetde (13) odun yarır. Dedem rayona gédib. Dedem hele işden gayıtmayıb..."

(14) Ancag men atamın golları arasından çıha bilmedim, (15) kostyumu da géye bilmedim, küçeye de gaça bilmedim. (16) Atam menim bu hereketime göre gülümsündü. Galın (17) dodaglarını alnıma dayayıb, meni bir de öpdü... Gözlerimi (18) açdım, anam alnımdan öpe öpe meni yuhudan (19) oyadırdı.

(20) Eğer men bu yuhunu bir defe görmüş olsaydım, hemin (21) degige: "Dedem hara gétdi, ay ana", – déyerdim. (22) Ancag men bu yuhunu birinci defe görmürdüm. Bu öpüşleri, (23) bu kostyumları, bu gelemleri, bu tütün gohulu (24) nefesi çoh görmüşdüm. O geder görmüşdüm ki... Men bu (25) gün rayon merkezine gétmeli idim. Gıci dayının yanına (26) girib, evvelce salam vérmeli idim (o saat da (27) papağımı çıhartmalı idim),sonra yavaşca: "Çörek (28) yémirsiniz ki, Gıcı dayı?" – démeli idim, çünki çörek (29) vahtı adam yanına girmek yahşı düşmezdi. Eğer o meni (30) çağırsaydı, başımı gaşımadan, burnumu gurdalamadan, (31) ellerimi cibime goymadan ehvalatı ona danışmalı (32) idim: "Bu ay bizim tegaüdümüz bir balaca yubanan (33) kimi olub (tegaüdümüzün vahtından düz bir ay kéçirdi), (34) zehmet olmasa (bunu mütleg démeli idim), hahiş (35) éleyirem, anam hestedir, gele bilmeyib, bahıb göresiz, (36) niye béle olub. Belke idarede pul gurtarıb? Anam déyir (37) ki, éybi yohdur. Bize göre özüne eziyyet vérmesin..."

(38) Gıcı dayı defterini açıb bahacagdı. Görecekdi (39) ki, bizim adımıza pul yazılıb, ancag yéne de Zerife (40) "kvitansiyanı" itirip. Meni onun yanına gönderecekdi (41) (ona da salam vérmeli idim). Zerife "kvitansiyanı" (42) tapıb, meni Selim dayının yanına aparacagdı. 076/01 Men gol çekib, Selim dayıdan yüz gırh manat pul alacağdım. (2) Kağızda yüz gırh dörd manat yazılmağına gerek (3) fikir vérmeyeydim, çünki "Dörd manatın özü nedi (4) ki, sözü ne olsun".

(5) Pulu alandan sonra dükandan kilo yarım gend, üç (6) manat on gepiklik iki gutu çay, bazardan ise yarım kilo (7) lobya ve bir kirvenke et almalı idim. Özü de et (8) alanda gessaba mütleg démeli idim ki, guyruğundan da (9) bir balaca goysun.

(10) El üzümü yuyub gayıtdım. Otağımızda ala garanlıg (11) idi, çünki güneşin çıhmağına çoh galırdı. Samovarımız (12) öz köhne mahnısını ohuyurdu, çünki özge mahnı (13) bilmirdi. Aanamın ganı garalmışdı. Ona göre ki, bu (14) gün men doyunca yata bilmemişdim.

(15) Men bir fincan çay içenecen anam samovarımızın (16) içinde bişirdiyi iki yumurtanı soyub selige ile lavaşa (17) bükdü, ahşamkı sözlerini bir de tekrar éledi, (18) üstelik, teze tapşırıglar da vérdi:

– (19) Utanıb éleme, acan kimi gét otur bağların birinde, (20) çöreyini yé. Desmalı éle aç ki, duz tökülmesin. (21) Duzu kağıza bükmüşem, yumurtanı duzsuz yéme, gelende (22) maşınla gel. Ağac altından kéçende başını ey aşağı. (23) Bilsem ki, bazarın suyunden içmisen, éve gelme. (24) Susuzlasan, gét çaycı dükanında çay iç. Bir de o çayı (25) héç içmesen yahşıdır. İndi doyunca iç. (Anam genddanda (26) gendi gurtarmağıma bahmadan, fincanı ikinci (27) defe ağzınacan doldurdu), gelende de çayımız hazır (28) olacag. Oturub ana bala doyunca içerik.

***

(29) "Bu ne pul idi? Bunu ne üçün bize vérirdiler? Gah (30) artırdı, gah azalırdı, indi ise tamamile kesildi... (31) Sene gurban olum, ay dede, sen hardasan, ay dede?"

(32) Men balaca şeherin dar küçeleri ile hara gétdiyimi (33) bilmeden gédirdim, ne hagda düşündüyümü bilmeden (34) düşünürdüm:

" – (35) Familyan nedir bala?

– (36) Selimov.

– (37) Daha atan sene pul vérmeyecek.

– (38) Kim?..

– (39) Déyirem, böyük kişi olmusan, pulu özün gazanmalısan. (40) Daha atanla alış vérişin gurtardı".

077/01 Doğrudan mı bu pulları mene atam vérirdi? Doğrudan mı (2) bir(2) vaht menim de atam olmuşdu?

– (3) Sene gurban olum, ay dede, sen hardasan, ay dede?

(4) Mene éle gelirdi ki, atam éle bu gün, onca degige (5) evvel ölmüşdür. Gözümün gabağında ölmüşdür: "Daha (6) atan sene pul vérmeyecek". Gıcı dayı da ürek yohdu mu? (7) O ne üçün bu sözleri béle sakit dédi. Ahı, men gend, (8) çay, et almalıydım.

(9) Birden bire gözlerim yaşardı, üreyim doldu. Nenemin (10) tütün kisesi yadıma düşdü. Men ne üçün indiyecen (11) o kiseni doldurmamışdım? Pul mu yoh idi? Nenemin (12) ölümünden sonra ne geder pullar gelib gétmişdi. Yoh, (13) iş pulda déyildi. Men atamın gayıdıb geleceyine (14) inanmırdım. Göresen, niye inanmırdım?.

(15) Atamın yohluğu her şéyden bilinirdi: Anamın ersizliyinden, (16) menim yétimliyimden, nenemin tütün kisesinden, (17) damımızın gabağındakı uçugdan... Görünür, atam (18) olmuşdu. O, var idi. Her yérde atamın yéri görünürdü.

(19) Men hara gétdiyimi bilmeden şeherden uzaglaşıb. (20) kend yoluna çıhmışdım. Eve mi gédirdim? Bes anama (21) ne cavab vérecekdim. Néce déyecekdim ki, daha bize pul (22) vérmirler?

(23) bu pulun hésabına biz néçe iller yaşamışdıg... (24) Evimize çörek almışdıg. Neneme tütün almışdıg... Bu (25) pul menim adıma yazılmışdı. Onu mene vérirdiler. (26) Men de bu pulla özüme defter, gelem, kitab alırdım. (27) Men atanın ne olduğunu bilmeden, on il ata pulu ile (28) ohumuşdum.

... (29) Gédirdim, hara gétdiyimi bilmirdim. Birden dayandım. (30) Yuhudan ayılan adamlar kimi gözlerimi ovuşdura ovuşdura (31) garşımdakı iki mertebeli binaya bahdım. (32) "İctimai Te'minat Şö'besi". Ahı men ne üçün (33) tezeden buraya gayıtmışdım? Gıcı dayı meni burda (34) görseydi, ne déyerdi? Gaçmag lazım idi.

(35) Men gaçırdım...

***

(36) Ne salam vérdim, ne de papağımı çıhartdım. Üstelik, (37) çörek yémeyine de bahmadım. Bir baş onun yanına (38) girdim. Zavodun direktoru buna göre esla incinmedi. (39) Sakitce mene yér gösterdi.

078/01 – Buyur, oğul, eyleş, – dédi.

– (2) Men işlemek isteyirem.

– (3) Eceb éleyirsen.

–(4) Direktor ayağa durub elimi sıhdı.

–(5) Démeli, sizin zavodda mene göre iş...

– (6) Bizim zavodda "bayéboy " oğlanlar üçün hemişe (7) iş var.

(8) Men sévincimden durub gaçmag isteyirdim.

– (9) Hansı kenddensen, bala?

– (10) Söyüdlü'denem.

– (11) Kimin oğlusan?

– (12) Selime'nin.

(13) Menim bu sözümden sonra evvelce direktorun dodağı (14) gaçdı, sonra yadına ne düşdüse, berkden gülmeye (15) başladı.

– (16) Démeli Selime'nin oğlusan, vay seni!..

(17) Direktor pert olduğumu görüb, téz ciddileşdi:

– (18) İncime, oğul, ona gülmürem, – dédi, – yadıma bir (19) ayrı şéy düşdü.

(20) Direktorun neye güldüyünü men birden başa düşdüm. (21) Kimin oğlu olduğumu soruşanda men gerek atamın adını (22) déyeydim. Ele bil ki, direktor da menim üreyimden (23) kéçeni bildi.

– (24) bala, soruşanda ki, kimin oğlusan atanın adını (25) déyerler.

– (26) Ahı, – dédim, – siz menim atamı tanımırsız. (27) Atam esger gédib... Ölüb.

– (28) Ölüb?

(29) Direktor gözlerini mene zilledi. Ele bil ki, meni (30) indice görürdü. Ele bil ki, menimle zarafat élemeyine (31) péşman olmuşdu. Men özümü itirdim.

(32) Sonra mene éle geldi ki, direktor ne ise soruşmag (33) isteyir, ancag ürek élemir. Buna göre de, veziyyetden (34) çıhmag üçün lap berkden:

– (35) Necef'in oğluyam! – dédim ve direktorun üzüne (36) bahdım.

– (37) Hansı Necef'in? Olmaya benna Necef'in oğlusan?

– (38) Beli...

(39) Bu sözden sonra direktorun sifeti daha da ciddileşdi, (40) papirosunu yandırıb, otagda gezinmeye başladı.

– (41) Men senin atanı yahşı tanıyıram, bala. Evezsiz (42) adam idi!

079/01 Men ne édeceyimi bilmirdim. Durub gédim mi? Néce (2) gédim? Anamın yanına ne üzle gédim? Nehayet, var gücümü (3) toplayıb, bayagdan meni düşündüren şéyi démek (4) istedim:

– (5) Sizde gabagcadan...

(6) Dalısını déye bilmedim. Görünür direktor héç bu (7) sözleri de éşitmemişdi. Men onun fikirli olduğundan (8) istifade éledim:

– (9) Zavodda işlememişden yüz manat avans almag (10) olar mı? Maaş alanda çıharlar, – dédim ve gorha gorha (11) direktorun üzüne bahdım.

(12) O menim sözlerimi éşitmemişdi. Ne yahşı ki, (13) éşitmemişdi!..

– (14) Démeli Necef'in oğlusan?

– (15) He.

– (16) bu zavodu senin atan tikib, oğul!..

(17) O, stolun üstündeki karandaşı götürüb yéne de yérine (18) tulladı.

– (19) Gétmek olar mı? – dédim. – Sabah işe gelim mi?

(20) Direktor fikirli fikirli:

– (21) He, olar, gét, – dédi.

(22) Gétmek istemeden yavaş yavaş gapıya teref addımladım. (23) Mene éle gelirdi ki, bu saat direktor meni géri (24) çağıracag. Béle de oldu. Men gapıya çatmamış dalımca (25) seslendi:

– (26) Hara gédirsen? Déyesen, bir ayrı sözün de vardı... (27) Gerek ki, pul isteyirdin...

(28) Birdenbire cesaretlendim.

– (29) He, avans isteyirem. – dédim. – Yüz manat olsa, (30) besdir. Evimize şéy şuy almalıyam.

(31) Ele bilirdim ki, direktor kassiri çağıracag, erize (32) yazılacag. Men bu yüz manatı alınca yüz yére gaçmalı (33) olacağam. Ancag béle olmadı.

(34) Direktorun cibinden yüz manat pul çıharıb vérmeyi (35) ile menim bazara gaçmağım bir(2) oldu.

(36) Direktorun o biri sözlerini men zavodun heyetinde (37) éşitdim.

– (38) Sekkizde burda ol! Kerim'in şagirdi olacagsan. (39) Sekkiz yüz manat pul alacagsan.

(40) Yarım saatın içinde yüz manatın hamısını hercledim. (41) Sonra éve gayıdırdım. sévincimden ne édeceyimi (42) bilmirdi. Gaçırdım, tullanırdım, fıştırıg (43) çalırdım...

080/01 Zavodun yanından kéçende, ister istemez dayandım: (2) Bu hündür, bu böyük binanı doğrudan mı menim atam (3) tikmişdi? Binaya baha baha éle bil birinci defe atamı (4) gördüm. Kövreldim. Sonra helvetce kendin yolunda (5) sévincimden hönkür hönkür ağladım... Ömrümde birinci (6) defe idi ki, men atam üçün ağlayırdım.

(7) Kendimizin gebiristanlığına çatanda artıg gaş (8) garalmışdı. Nahır gelmişdi. İnekler, buzovlar meleşirdi. (9) Ömrümde ilk defe gebiristanlığı gorhmadan (10) kéçdim, nenemin başdaşının üstüne bir hett de çekdim. (11) "Nene, – dédim, – işe girmişem. Eşidirsen mi, nene, (12) işe girmişem..."

(13) Bu saat éve çatacağdım. Gapını açıb kişi kimi (14) içeri girecekdim. Eti sandığın üstüne goyacagdım. (15) Anam bahıb görecekdi ki, bir kirvenke déyil, çohdur. (16) O, evvelce hirslenecekdi. Sonra men her şéyi danışacagdım. (17) Anam sévinecekdi.

(18) Ancag béle olmadı. Men küçemize çatan kimi anamı (19) yolun başında gördüm. O dayanıb meni gözleyirdi.

– (20) İndiceyen harda galmışdın, – dédi. Torbanı (21) elimden aldı...

(22) Sonra biz évimizde idik. Çırağımız yanırdı. (23) Samovarımız gaynamışdı. Anam her ikimize çay tökdü. (24) Men anamın torbanı ne vaht açacağını gözleyirdim. (25) İndice anam héyretlenecekdi. "Eti niye çoh almısan?" (26)– déyecekdi.

(27) O. torbanı açdı. Ancag et baresinde héç ne démedi. (28) Anam tamam başga sözler dédi:

– (29) Evin yıhılsın, bala, bu nedir?.. Bu ne tütündür?..

(30) Men hövlnak géri dönüb, torbaya bahdım. Gend tütüne, (31) tütün lobyaya, lobya ete garışmışdı. Hecaletimden (32) ne édeceyimi bilmedim. bBütün sévincim bir andaca (33) alt üst oldu. Anam gözlerini hele de menim üzüme zillemişdi:

– (34) Bu ne tütündür bala? Bunu sene kim véribdir?

(35) Men dinmedim. Anam da dinmedi.

(36) Evimizde tam sakitlik idi. Uzagda kimse nese ohuyurdu. (37) Ay penceremizden içeri düşmüşdü. Anam mene (38) bahırdı, men tahçamızdakı tütün kisesine...

PAYIZ MUŞTULUGLARI

081/(2) Kendin bütün itleri Tapdıg'ı tanıyırdı. Ona göre de Tapdıg (3) bütün évlere év yiyesi kimi gédirdi. Kendin poçtalyonu (4) idi. Gabaglar adına Eyri Tapdıg déyerdiler. Dava başlayandan (5) sonra élece Tapdıg dédiler. Bir arıg atı var idi. Gün yérinden (6) oynayanda minib gonşu kende poçta gédirdi. Kimi héyirliye (7) çağırsaydı, düz gapılarına géderdi. héyir olmasaydı, (8) uzagdan uzağa sesleyerdi:

– (9) Ay Yasemen, ay Hürü, ay Besti...

(10) Evden éve heber yayılardı ki, Tapdıg filankesleri çağırırdı, (11) özü de héyire déyildi.

(12) 1946'ncı ilin aydın bir payız seheri açılmışdı. İl bereketli (13) gelmişdi, torpağın dırnağının gözüne kimi var dövlet (14) idi. Uşagların irzinden renginden bilinirdi ki, évlerde (15) buğda çöreyi bişir. Vahtı vahtında bacalar tüstülenirdi.

(16) Beyalı kişinin sazı köyneyinden çıhmışdı. Uşaglar sévine (17) bilirdiler. Amma hele de anlaya bilmirdiler ki, dava (18) ne olan şéydi. Neneler ağlayanda gız neveleri de ağlayırdı, (19) oğlanlarsa burunlarını çekirdiler.

(20) Ele hemin payız seherinin birinde Tapdıg şofér Veli'nin (21) gapısını döydü. İçeri kéçdi. Şofér Veli'nin arvadı ocag galayırdı. (22) Od düşmemiş ocağın tüstüsünden gözleri yaşarmışdı. (23) Gapı açılan kimi başını galdırdı, yaşarmış gözleri (24) ile gapıya bahdı. Tapdıg'ı gören kimi gülümsedi, bildi ki, (25) héyirdi, dédi:

– (26) Veli ineyi nahıra aparıb, indi geler, otur. Köyneyini (27) niye getirmedin suya çekeydim, ay Tapdıg, bu ne üst başdı, béle?

(28) Tapdıg'ın çiyinleri ağırlaşdı. Cavab vére bilmedi, éle (29) onu dédi ki, Veli'ye dé, sedr çağırır.

(30) Ocag odlanmışdı. Tezeyin yanıg iyi évi götürmüşdü. Tapdıg (31) téz téz fikrinden kéçirerdi, fikirleşerdi ki, évlenerem, (32) şofér Veli'nin évi kimi bir év tikdirerem. Déyerler: O tüstü (33) çıhan da Tapdıg'ın évidi, hemişe de bunları fikirleşende (34) şofér Veli'nin ocağının iyini hatırlayırdı.

(35) Gapıdan çıhdı bir az aralanmışdı ki:

– (36) Tapdıg emi, – déye çağırdılar.

(37) Géri ganrıldı. Şofér Veli'nin balaca gızı gözlerini (38) ovuşdururdu.

– (39) Tapdıg emi, – dédi, – mene de kağız getirersen, ağrın (40) alım. (41) Göyercin arvadın gapısından kéçende Cemil'i hatırladı. (42) Cemil Göyercin arvadın gözünün ağı garası idi. Tezece nişanlanmışdı 082/01 ki, dava başlada. Kolhozun sürüsünü otarırdı. (2) Nahışlı yéddi mertebeli gamçısı var idi. Davaya gédende (3) onu da apardı. sonralar o gamçını vayénkomun otağında gördüler.

(4) Cemil'den téz téz kağız gelirdi. üçkünc mektubunun bir (5) üzünde hemişe bayatı yazardı:

(6) Götürdü göy at meni,
(7) Sahlasın sayat meni.
(8) Baş goyum dizin üste,
(9) Çoh yatsam oyat meni.

(10) Sonra Cemil bir de mektub yazmadı. Böyükden kiçiye hamını (11) nigaran goydu. Tapdıg Cemil'in bayatılarını ezber bilirdi. (12) Arabir özü de düzeldirdi. Çoh isteyirdi ki, uzaglarda bir (13) sévgilisi olaydı. Bu düzeltdiyi bayatıları da ona göndereydi.

(14) Şénliye sarı galhdı. Evlerin héç birinin gırışığı (15) açılmamışdı. Pencerelerde, bacalarda hele de nem vardı.

(16) Sarı kişinin oğlu da bu günlerde gayıtmışdı. Onlar da (17) ürekden sévine bilmirdiler. Çünki gonum gonşunun gözü yolda (18) idi. sévinmek, şadlanmag olmurdu.

(19) Bu vaht kendin ortasından uşaglar üzü aşağı yüyürüşdüler. (20) Tapdıg'ın üreyine damdı ki, gelen var. Dizleri sızıldadı, (21) éle bir(2) andaca bütün gapılar açıldı, gelinler yaşmaglarını (22) unutdular, gızlar gözaltılarını. Çığırışa çığırışa (23) sese sarı yüyürdüler. Ççohu ağlayırdı, kesik kesik sesler gelirdi:

– (24) Atam, anam, ay gardaş, uğrunda ölüm!

(25) Tapdıg yérindece donub galmışdı. Héç kes bilmirdi, bu (26) dördüncü muştulug kimin gapısına gédir. Gabagda gaçan yéne Medet idi.

– (27) Medet dava gurtaran günden üç évi muştuluglamışdı. Bu, (28) dördüncü muştulug idi. Amma özünün atasından héç bir heber (29) yoh idi. Anası ağlayırdı: – "Ne oldu bu bahtıgaraya, ses semiri (30) çıhmadı".

(31) Medet kendin guzusunu otarırdı. Dava gurtaran günden guzunu (32) yol üste aparardı. İndi de guzunu gaşda goyub başı alovlu (33) muştulugla gaçırdıb Tapdıg'ın yanından kécende Tapdıg soruşdu:

– (34) Kimdi gelen, ay Medet?

(35) Amma Medet dinmedi, ötüb kéçdi.

(36) Tapdıg birce onun gözlerini göre bildi. Medet de ağlayırdı. (37) Tapdıg da onun ardınca gaçdı. Medet Hürü Garı'nın hasarından (38) atdanıb özünü onların heyetine saldı. Hürü Garı (39) hay haraya éşiye çıhmışdı. Gözleri yahşı görmürdü. Ellerini (40) ireli uzadıb tagetsiz addımlayırdı:

083/01 – Kimsen, ay oğul, kimsen, ne hebernen gelirsen? Téz ol dé, (2) öldürme meni?!

(3) Medet gışgırdı:

– (4) Oğlun İsmayıl geldi, muştuluğumu vér, ay Hürü nene!

(5) Hürü Garı'nın dizleri gatlandı. Gelin gız hamısı éle bil (6) dumana büründü. Medet de birden bire néce gelmişdise élece (7) de yoh oldu, Hürü Garı germe galağının dibine çökdü, özünden (8) gétdi...

... (9) Bir azdan İsmayıl Hürü Garı'nı gucağına götürmüşdü. (10) Kövrele kövrele gülürdü:

– (11) Atam, anam, ay ana, n'oldu sene gelmişem, n'éylediyindi, (12) bir béle gözleyibsen?

(13) Hürü Garı arada bir özüne gelirdi, hıçgırırdı. Bacıları (14) İsmayıl'ın ayaglarını gucaglayıb ağlayırdılar. Hamı (15) gözyaşlı gülümseyirdi. Yaşlılarsa Medet'i danlayırdılar:

– (16) İlin bu vahtında muştulug getirende de gözleyin, oğul, (17) ürek fağır n'éylesin, derde yéne bir teherliknen dözür, béle (18) sévinclerese dözmür herden, éhtiyatlı olun, gözleyin!

(19) Hürü Garı özüne gelmişdi. İsmayıl'ın boynunu gucaglayıb (20) ağlayırdı. Héç kim sakitleşdire bilmirdi. Medet péşmançılıg (21) çekirdi, uşagların hamısına da geribe gelirdi ki, Hürü (22) Garı niye sévinmir, sévine bilmir?

(23) Hürü Garı'nın elinde ovcunda beslediyi goçu muştuluğa (24) kesdiler. Uşaglar gatara düzüldüle. Mehemmed Baba barmağını (25) goçun ganına batırıb bir bir uşagların alnına hal (26) vurdu:

– (27) Muştulug ganıdı, – dédi, – a bala, gel, alnında gezdir, (28) deden gelsin, senin de dayın gelsin, oğul, senin de emin (29) gelsin, gızım !

(30) Hamısının da bir bir könlünü aldı. Sonra Beyalı kişinin (31) sazı dördüncü kere köyneyinden çıhdı, él havası çaldı, (32) ohudu.

(33) Télli Garı da esasına söykenib geldi. İsmayıl yérinden (34) galhıb ona sarı gétdi. Télli Garı İsmayıl'ın üzünden gözünden (35) öpdü. İçini çeke çeke dédi:

– (36) Garaltınıza gurban olum, er igidlerim üreyimizin yağın (37) eritdi bu béş il. Torpag götürmeyecek pis adamı. Bizim (38) uşağı görmedin mi be? Niye bir yérde gelmediz? Dilim ağzım (39) gurusun, bir hata zad deyer(2) uşağa. Bir yérde gayıdaydınız dayna!

(40) İsmayıl'ın küreyindeki gelpe yarası sızıldadı, göynedi. (41) İstedi Télli Garı'ya bir söz désin udgundu, bir şéy düzeldib (42) déye bilmedi. Beyalı kişi sazı dillendirdi, yorğun, ağır sesle (43) ohudu.

084/01 Ne yatıbsan deli könlüm,
(2) Oyan, yar geldi, yar geldi.

(3) İsmayıl tezeden kövreldi, burnunun ucu göynedi. İsmayıl'ın (4) sümüklerinden hele de sekseke gétmemişdi. Hele de éle (5) bilirdi ki, indice maşın gelecek, dayanacag évlerinin gabağında. (6) O da minib yéne gayıdıb gédecek.

(7) Medet'in muştuluğunu vérdiler, gayıdıb gétdi. Ardınca (8) bahıb, –ayağı sayalı uşagdı,– dédiler. Atasına ohşayıb, (9) atası da héyir heber adamdı. Fağırın amma sesi, sorağı çıhmadı. (10) Sen rastına sal, héy!

(11) Medet ayaglarını gücle atırdı. Ele bil bayag guş kimi (12) uçan uşag bu déyildi. Ele bil Tapdıg da onu indi görürdü. (13) Boynu lap nazik idi. Tapdıg indi bildi ki, Medet'e niye tay tuşları (14) Armud Medet déyirler. Eyninde yamaglı şalvar var (15) idi, ayağında guş burun çarıg. Tekce papağı teze idi, onu da (16) Sarı Kişi muştuluğa vérmişdi.

(17) Tapdıg dava gurtarandan héç kesi muştuluglaya bilmemişdi. (18) Günde gédib gonşu kendden mektubları getirerdi. Saatlarla (19) da oturub gözleyerdi ki, belke gelen oldu, Medet'e bahıb (20) déyirdi.

– (21) Zalım oğlu éle bil bulag gözünde böyüyüb, olub muştulug (22) guşu!

(23) Gün günorta idi. Hele de gız, gelin Hürü Garının évine (24) göza ydınlığına gelirdiler. Télli Garı hele de İsmayıl'ın (25) yanını kesdirmişdi, hele de soruşurdu:

– (26) Yuhusun görmüşem apaydın. Başına dönüm, ay İsmayıl, (27) be ne teher oldu, bu béş ilde görmedin uşağı? üreyime tıggıltı (28) salma. Niye bir şéy démirsen?

(29) İsmayıl da suçlu suçlu déyirdi:

– (30) Bu gün sabah gelecek, ay Télli nene, arhayın ol, bu gün (31) sabah gelecek.

(32) Poçtun vahtı idi. Tapdıg atı yeherlemeye gétdi. At vahtını (33) bilirdi. Günorta harda olsa gelib kesdirirdi gapını. (34) Tapdıg'ı gözleyirdi. İndi de Tapdıg gétdi, gördü ki, tövlenin (35) gabağında mürgü döyür. Yeherleyib yola çıhdı. Béş il idi (36) uşaglar yolun ağzını kesdirib mektub gözleyirdiler. Tapdıg'ın (37) eline bahırdılar. indi dava gurtarmışdı, mektub gözleyen (38) yoh idi. Mektubdan gorhurdular. İndi bütün gapılara (39) muştulug lazım idi.

(40) Tapdıg beleni aşdı. Medet'in guzusu otlayırdı, özü yoh idi. (41) Atın üstünde dikeldi, gördü gaşdaca dayanıb yola bahır, kéçib (42) gétdi. Medet héç dönüb ona bahmadı da. Arıg at yéne de (43) poçtun gabağındakı direye çatıb dayandı. Yéne Tapdıg direkden (44) tutub atdan düşdü, arıg at yéne başını direye sürtdü.

085/01 Tapdıg içeri girende poçtda işleyen gız gözlerini sildi, (2) birden bire gülümsedi, yaşlı gözleri sévindi:

– (3) Sizin Cefer müellim gelir, –dédi,– rayondan zeng (4) élemişdiler. Gét, muştulugla, ay Tapdıg. Menim muştuluğumu (5) sen vérersen.

(6) Tapdıgın üreyi uçundu:

– (7) Yahşı,– dédi,– lelemin canı üçün senin muştuluğun (8) mende.

(9) Eşiye çıhdı, gördü kendin içiynen at arabası galhır. (10) Arabanın içi dolusu ot var. Tapdıg atı mindi, arıg at, araba (11) atlarını görüb gulaglarını şekledi, içini çekdi. Arabada (12) bir esger var idi, bardaş gurub oturmuşdu. Sinesi orden médalla (13) dolu idi. Tapdıg yalnız yahınlaşanda tanıdı ki, Cefer (14) müellimdi.

– (15) Hamı yoldan sağlıgla,– dédi,– müellim.

(16) Gelenlerin hamısının üzünden öpürdü. Amma müelliminden (17) utandı. Elece papağını çıhartdı. Cefer müellim diksindi:

– (18) Ömrün uzun olsun, –dédi,– tanıya bilmedim, bağışla.

(19) Tapdıg dédi:

– (20) Men Sarallı Gulam'ın oğlu Tapdıg'am, müellim.

(21) Cefer müellimin gözlerinin gabağında balaca boylu, iri gözlü (22) bir oğlan canlandı. Hemişe derse hazır gelerdi. Eli (23) göyde olardı. "Müellim, men danışım, men danışım". Her seher (24) bahardın ki, ahsayya ahsaya derse gelir. Uşaglar eyri Tapdıg, (25) déyib cinlederdiler.

(26) Cefer müellim dayanıb tamaşa édirdi. Tapdıg da için (27) için ağlayırdı. Ele onu Cefer müellimin béle bahmağı ağladırdı. (28) Arabacı başını bulayırdı. Atlar da burun buruna vérib (29) gulaglarını gırpıdırdılar. (30) Cefer müellim éle onu dédi:

– (31) Ele bilirdim indi yéke oğlan olmusan?

(32) Sonra da döndü yan yöredekilere dédi

–(33) Menim e'laçı şakirdim idi!

(34) Poçtda işleyen nişanlı gız da orda idi. Yéne gözlerini (35) silirdi.

(36) Cefer müellimin sesi deyişmişdi, nazilib sönmüşdü. (37) Onun sesi Tapdıg'ın yadındaydı. Elesger'den goşmalar déyerdi, (38) yoğun kişi sesiyle:

(39) Adım Elesger'di, Göyce mahalım,
(40) Dolanım başına, ay ağrın alım.

(41) O goşmaları Tapdıg ezber bilirdi. Hemişe de arıg atı (42) minib yola çıhanda ohumag isteyirdi. Ne geder éleyirdi, ohuya (43) bilmirdi. Sesi çıhmırdı.

086/01 Atı gamçılayıb kende hebere gétdi. Arabacı da arabasını (2) terpetdi. Arıg atı çohdan idi héç kes béle govmamışdı. Yola (3) çıhanda sağrısından ter damcılayırdı. Tapdıg'ın vurduğu (4) gamçının ağrısı arıg at üçün yéni bir duygu idi. Arıg at da (5) bu sévinci duymuşdu. var gücü ile kende sarı dartınırdı.

(6) Araba yavaş yavaş yalı galhırdı. Kende yahınlaşdıgca (7) Cefer müellim daha çoh kederlenirdi. Üreyinden kéçenlerden (8) héç kesin heberi yoh idi. Arabacıya nazik, gücsüz sesiyle déyirdi:

– (9) Bu günde héç bilmirem néce çıhacam, anamın üzüne. Ağlayıb (10) özünü öldürecek. Oğlum indi yékelenib yéke kişi olub. (11) Meni béle görse sıhılacag tay tuşlarının arasında.

(12) Arabacı goca kişi idi, éle bu arıg atlarıyla, yağsız arabasıyla (13) béş il idi kendlerin çörek payını daşıyırdı:

– (14) Niye béle danışırsan,– dédi,– oğlum? Guruca nefesiniz (15) besimizdi. Kaş éle menim oğlum da béle geleydi, amma geleydi. (16) Gız, gelinin birceyinin biri ağ oldu biri gara. Arvad, (17) uşag gollarını kösöv élediler, çalışdılar, dédiler yériniz (18) boş galmasın. İndi senin béle danışmağın héç kese hoş gelmez. (19) Oğlun yékelib, maşallah. Niye éle déyirsen? Başı uca (20) olacag tay tuşlarının yanında.

(21) Cefer müellim héç ne démedi. Yérinde gurdalandı, ayagları (22) dizden aşağı yoh idi. Otun içinde terpenende arabacının (23) üreyi seksekelendi. Sarı kürene bir gamcı çekdi. Cefer müellim (24) tahta ayaglarını çıhardıb yanına goymuşdu. Arabacı birinci (25) defe idi ki, tahtadan ayag görürdü.

(26) Medet yéne guzuları yamacda goyub arabanın gabağı ile (27) kende sarı gaçırdı. Tapdıg kende çathaçatda idi. Yéne bütün (28) évlerin gapısı açıldı. Gelinler gelinliyini, gızlar gözaltılarını (29) unutdular. Tapdıg'ın gabağına gaçdılar. Yéne nefesleri (30) tengiye tengiye déyirdiler: "Ölüm, ay gardaş, uğrunda (31) ölüm". Tapdıg nazik, cır sesi ile gışgırdı: – (32) Cefer müellim geldi, Cefer müellim geldi.

(33) Ele bu sesi, bu sözü Tapdıg'ın ağzından aldılar, bir andaca (34) muştulug gelinlerin, gızların, uşagların sesi ile yastananı (35) aşdı. Cefer müellimgilin gapısına éndi.

"(36) Cefer müellim geldi".

(37) Cefer müellimin anası yatagda idi. Bir il idi ayağa durmurdu. (38) Yanına gelen arvadlara da déyirdi:

– (39) Ele Ceferi'ce gözleyirem, yohsa çohdan tapşırmışdım (40) canımı. Guruca nefesim galıb, goy gelsin, nefesim nefesine (41) déysin.

(42) İndi gapılar birden bire açıldı. Ceferin arvadı dörd (43) yaşlı gızını yére goydu. Başı açıg, ayağı yalın gapıdan çıhdı.

087/01 Uşag ağlaya ağlaya galdı, tükü ütülmüş pişik uşağın (2) ağladığını görüb ocag yérinden çıhdı, yumşag addımlarıyla (3) geldi, uşağın yanında humarlandı. Guyruğunu onun üzüne sürtdü, (4) uşag sesini kesdi.

(5) Garı yatagdan dikeldi. Bayıra bahdı. Birden bire pencerenin (6) işıgı gürlaşmışdı. gonşuların heyeti apaydın görünürdü. (7) Ne müddet idi garının gözleri

tor görürdü. Birden bire (8) éle bil toru kesib atmışdılar. (9) Garı Ceferi éle bu cür gözleyirdi, bu cür de geldi. Bir (10) il idi elde gezdirirdiler. İndi asanlıgla galhdı, gomrovlu (11) sandığının ağzını açdı, koftasını géyindi, dingesini goydu, (12) baftasını çekdi, çekeleyini ayağına alıb éşiye çıhdı. Hasarın (13) dibine geder geldi. Gızlar, gelinler garını ayag üste gören (14) kimi tezeden kövreldiler.

(15) Arabanı araya almışdılar. Kendde geribe ses küy var idi. (16) Araba yahınlaşanda Cefer'in anası özünü sahlaya bilmedi. (17) Yanındakı arvadlara dédi:

– (18) Golumdan tut ay Sayalı, yıhılıram.

(19) Garı gözleyirdi ki, Cefer indi arabadan atdanacag, yüyürüb (20) hasardan aşacag. Amma Cefer élece oturub gülümseyirdi. (21) Gurşagdan aşağısı otun içinden görünmürdü. Garının üreyine (22) tıggıltı düşdü, sümüyüne damdı. Araba hasarın dibinde (23) dayandı. Cefer éle arabadanca eyilib anasının boyununu gucagladı:

– (24) Niye béle,– dédi,– be ay ana, niye béle sınıhmısan? (25) Sene gédende démedim mi fikir zad éleme?!

(26) Anasının arıg, guru elleri Cefer'in üzünde, gözünde gezirdi. (27) Cefer de titrek, kövrek, nazilmiş sesi ile kesik kesik déyirdi:

– (28) Men de béle geldim, ay ana, ayağımı orda goydum. Ağlayıb (29) éleme başına dönüm, ay ana!..

(30) Anasısa héç ne éşitmirdi. Oğlunun boynunaca sarılıb:

– (31) Boyuna buhununa gurban olum,– déyirdi,– vérgili balam, (32) şair balam.

(33) Tapdıg hasarın dibindece dayanıb tamaşa éleyirdi. Arıg (34) at da yédeyinde yéne araba atlarına sarı dartınırdı. Arabacı (35) Cefer müellimi gucağına götürüb évine apardı, tahtın (36) üstüne goydu. Cefer müellim tahtın başından şalı götürüb (37) dizlerinin üstüne saldı. Tapdıg'ın üreyinden bir gizilti (38) kéçdi. Gocalar, gelinler, gızlar gelib yéniden görüşdüler. (39) Cefer müellim oğlunun başını sığallayırdı.

(40) Tapdıg arıg atın yüyeninden çekib gétdi. Héç muştuluğunu (41) da gözlemedi. Yan yöreden uşagların sesi gelirdi:

– (42) Gördün mü, Toğrul'un atasının médallarını, gördün mü?

088/01 Ahşam düşmüşdü. Dağlar yavaş yavaş kölgelenirdi. İnekler (2) meleye meleye örüşden gayıdırdı. Cefer müellim dikelib (3) pencereden kendin bu ahşamına bahırdı. Kend éle hemin kend (4) idi. Sürülü, nahırlı, ilhılı. Bir az adamlar deyişmişdi. (5) Gelinlerin sesi kişi sesine benzeyirdi, gızların elleri codlaşmışdı, (6) gabar bağlamışdı. Payız sarala sarala düz heyetlere (7) gelib çıhmışdı.

(8) Tapdıg Cemil'in bayatıları da fikrinde arıg atı yédekleyib (9) hasarların dibi ile uzaglaşdı. Cefer müellimin ardınca (10) bahdığını hiss élemedi.

YAŞIL OBALARIN TOYU

089/(2) Evimiz béş altı il bundan gabag néceydise éle éleceydi. (3) Birden mene éle geldi ki, évimiz gardaşıma benzeyir. Gardaşımın (4) bahışlarını évin pencerelerinden duydum. Başımı (5) galdırıb tepenin döşüne sepelenmiş évlere bahdım.

(6) O, ayaggabı tiken arançı Merdan'ın évidir. Ona postalçı (7) Merdan da déyirler. Özü kimi gara gabagdır. Kiremidleri çoh (8) aşağıdan düzülüb. Bu onu Merdan'a daha çoh ohşadır. Hemişe (9) papağı gözünün üstünde olar. Gardaşım déyerdi ki, Merdan (10) dizlerinin üstünde o geder ayaggabı tikib ki, dizleri daş kimidir. (11) O vahtlar uşag idim. Postalçı Merdan'ı gören kimi (12) dizlerine bahardım. Ancag galife şalvardan héç ne görünmezdi. (13) Bir defe gardaşımdan soruşdum:

– (14) Sen görübsen mi?

– (15) Men de görmemişem,– dédi.

(16) ...Başımı galdırıb, yéne postalçı Merdan'ın évine bahdım. (17) Mene éle geldi ki, o yéne daşa dönmüş dizlerinin üstüne (18) ayaggabı goyub tıggıldadır. Çekicinin sesi gulaglarıma geldi.

090/01 – Hamı yoldan sağlıgla!

(2) Néçe il idi meni bu sözlerle garşılayan olmamışdı. Tapdıg (3) kişi idi. Saçı saggalı ağarmış, ucaboylu adamdı. Gözümü (4) açandan onu béle görmüşem.

– (5) Ne tehersen, – dédim, – ay Tapdıg dayı?

– (6) Şükür tanrının birliyine – dédi.

(7) Menden aralananda sebebini anlamadan kederlendim. Yalnız (8) indi bildim ki, şer garışıb...

(9) Evimize gayıtdım. Anam dédi ki, sabah Sévil'in toyudu. Telesdiyimden (10) mene éle geldi sabahı gözleye bilmeyeceyem. Néçe (11) il idi kendimizin toyunda olmurdum. Anam gelib menimle üz (12) üze oturdu:

(13) Ele telesdin ki, – dédi, – üreyimce sene toy da éleye bilmedim. (14) Daha inden béle kime toy éleyeceyem. Kimim arvad alacag, (15) kimim ere gédecek.

(16) Bilirdim ki, anam doğru déyir. Yéne de ona acığım tutdu.

– (17) Eh, sen de niye üzüme çekirsen, – dédim, – bilirem ki, (18) sehv étmişem.

(19) Seher gara zurnanın sesine oyandım.

– (20) Ay gağa, "Heşim'ler" gelib.

(21) Gardaşımın oğlu idi.

(22) Gülümsedim:

– (23) Ay gidi Heşim, – dédim, – yéne de döyüşürsen.

(24) Heşim nağara çalandı. Onların üçüne de éle bir yérde "Heşim'ler" (25) déyirler.

(26) Galhıb el üzümü yudum. Eyri çayın buz kimi suyu ellerimi (27) doğruyurdu, amma sudan çekmirdim. Eellerimi birden bire iki (28) goşa şamın işığına benzetdim. Ellerimin donduğundan üreyim (29) sıhıldı, mene éle geldi ki, yan yöremdece işıg yanırmış, (30) indi söndü.

(31) Anam meni sesledi:

– (32) Téz gel, yumurta bişirmişem, soyumasın.

(33) Gayıdanda itimizi gördüm. Kederli gözleri ile mene bahırdı. (34) Gileleri dolu yaş idi. Kirpiklerini gırpmırdı. (35) Gırpsaydı belke de yaş tökülerdi. Gözlerini üzümden çekmirdi.

(36) İtimizin gözleri hansı dostumunsa gözlerine ohşayırdı. (37) Ancag hatırlaya bilmirdim.

(38) Eh... İtlerinki dağlardı, alaçıglardı. İllah ki, toy olanda, (39) yazıg goşun kimi itlerin gününe; ayag altda galırlar. İtimizin (40) adı Goşundur. Toya gelenler bilirler ki, béle günde (41) Goşun onlara deymeyecek. İndi saymazyana gelib, yanından kéçen (42) uşagların, böyüklerin ayaglarınaca tamaşa édir. Toyun (43) gurtarmağını gözleyir. Toy gurtaran kimi bütün hirsini tökecek 091/01 bu iri zencirin üstüne. Bayag gözlerinde gördüyüm keder (2) de galmayacag, sınıb tökülecek, gözleri de hansı dostumunsa (3) gözlerine benzemeyecek, gezebli, bir it gözüne dönecek.

(4) Anamın bişirdiyi yumurtaları yéyib toya gétdim. Toy emimin (5) öz heyetinde çalınırdı.

(6) Heşim oturacağın üstüne çıhmışdı. Ele hemin Heşim idi. (7) Gocalıb élememişdi. Balaca elleri def ağacını galdırıb (8) salırdı. Gözleri yumulu idi. Rengi gızarmışdı. Mene éle (9) geldi ki, o indi ancag arag haggında fikirleşe biler. O vahtlar (10) yadımda idi, ona içki vérmirdiler ki, kéfleneceksen, toyu (11) kim aparacag. Onda Heşim dinmez söylemez oturacağın üstüne (12) galhardı. Gözlerini yumub, defi döyecleyer, zurnanın sesine (13) uyğun olmayan hereketlerle yırğalanardı. Héç kes ona fikir (14) vérmezdi. Herden hiss éleyerdi ki, cibine şabaş pulu (15) goydular. Héç bahmazdı, gışgırardı – Şabaş, ay şabaş! Sesi (16) uşag sesine ohşayırdı. Ele ona göre de uşaglar bayıra çıhıb, (17) hemin sesle bağırışardılar "Şabaş, ay şabaş".

(18) kimse dédi:

– (19) Ay Heşim "Gız yallısı".

(20) Havanı deyişdiler. Oğlanlar ortalığa çıhıb, heresi bir (21) gız gaçırdı. Sonra düzülüb oynadılar. 6 gız, 6 oğlan. Baş çekenin (22) elinde de nazik çubug vardı. Kim gaydanı pozurdusa, o (23) çubugla ellerine vururdu.

(24) Sonra gızlar cergeden çıhdılar. Oğlanlar çiyin çiyine (25) tutub "Beri beri" yallısını oynadılar.

(26) Başımı galdırıb gıragdan tamaşa éden gızlara bahdım. (27) Hamısı gözlerini menden gizledirdi.

(28) Birden onu gördüm. Adı Nabat'dı. Hallı déyirdiler. Menden (29) iki yaş da böyük olardı. Hele ere zada gétmemişdi. Sifetinde (30) bir ağrı dolaşırdı. Yanındakı gızların hamısı yéni (31) yétme idi. Birden bire hirslendim. Üreyimde – Çıh gét, – dédim, – (32) birine, ay zalım. Ne oldu kordan şilden birine urcah (33) olammadın mı? Fikrimi ondan ayıra bilmirdim. Mene éle gelirdi (34) ki, buradakıların hamısından yahşı adam odur. Hele (35) Heşim'den de. Mene éle gelirdi ki, itimizin gözlerindeki (36) kederi Hallı da anlayaa biler, Gobustan gayalarından Hallı'nın (37) da heberi var. Çünki "Gız yallısı" oynayanda, o menden de (38) çoh kederlenmişdi...

(39) Oğlanlar indi de "Köçeri" yallısını oynayırdılar. Hallı (40) onlara tamaşa édirdi. "Göresen Hallı'nın bunlardan hansına (41) méyli var" – déye düşündüm. Ancag bunu anlamag çoh çetin (42) idi. İtimizin gözlerindeki kederi duymagdan da çetin.

092/01 Emim arvadı Ayişehanım meni éve çağırdı. Ona Hanım bacı (2) déyirem. Birden ağlıma geldi ki, göresen, Hanım bacım (3) gızını köçürdüyü üçün sévinir mi, kederlenir mi?

(4) Nenem gabağıma çıhdı. Birçeyini géri darayıb üzümden (5) öpdü.

– (6) Tüfengi sazla, – dédi, – atam anam. gelini köçürende (7) lazım olar.

(8) Gocalar tek galanda lap dözülmez olur. Babam Alhanoğlu (9) néçe il bundan gabag ölüb.

–(10) Sende dağ üreyi var, ay nene. Babamsız yaşayırsan.

(11) ...Babam ömrünün sonuna kimi çobanlıg édib. Özünün gabaglar (12) sürülende goyunu olub. Nenem babamdan bir de péyğemberlerden (13) béle hevesle danışır.

(14) ...Binemizi Bozvelli'nin gaşına salmışdıg. Men de kişinin (15) yanında idim. Atan 6-7 yaşında olardı. Goyun tezece arhaca (16) yığılmışdı. Çırag yandırmışdıg. İndiki kimi yadımdadı. (17) Sıh duman gelmişdi. Göz gözü görmürdü. At ayağının (18) sesi éşidildi. Duman adında itimiz vardı. Berkden hürdü. (19) Kişi dik atıldı, Türk aynalısını götürüb çahmağını çekdi. (20) Atlılardan biri iti gamçı ile vurdu. İt berkden gışgırdı. (21) Kişi itin başı üstünden bir gülle atdı. Ele bununla da (22) atışma başladı. Uşag ağladı. Kişi géri döndü:

– (23) Gözünün suyunu ahıtma gorhag oğlu gorhag. Dur anana kömek (24) éle. Ne dése ona bah.

(25) Uşag üreklendi. Men de kişinin ne dédiyini başa düşdüm. (26) Süleyman'ın eline bir gab duz vérib goyunun içine gönderdim (27) ki, sürü hürküb

dağılmasın. Bir de goyunun içinde ona gülle (28) deymezdi. Bir köhne tüfengimiz de var idi. Bunu da men götürdüm. (29) Sürünün alt terefine éndim. Tek tük men de ses éleyirdim. (30) Kişi téz téz yérini deyişirdi. Üstümüze gülle dolu kimi (31) yağırdı. Yahşı ki, éle garasına atırdılar. Bizi gorhudub bineden (32) çıharmag, isteyirdiler. Kişi téz téz bu sözleri déyirdi:

– (33) Ay namerd uşağı, siz görün kimin arhacına gelmisiz? (34) Mene Alhanoğlu déyerler.

(35) Ara bir az sakitleşdi. Basgıncılar terefden öteri bir ses (36) éşidildi. Kişi sese bir gülle atdı. Kimse berkden gışgırdı. (37) Bununla da her şéy gurtardı. Néce gelmişdiler, élece de (38) gétdiler.

(39) Alaçıga teref gétdim. Kişi Süleyman'ın elinden tutub, (40) alaçıga sarı getirirdi. Üçümüz de yapıncının üstünde oturdug. (41) Kişi birden yoğun zehimli sesi ile:

– (42) Dur yağ erit, dağ éle, – dédi.

(43) Üreyim düşdü. Bildim ki, harasındansa yaralanıb. Soruşmağa (44) cür'et élemedim. Yağ eritdim, hem de üreyimi boşaldana 093/01 kimi ağladım. Uşag udguna udguna galmışdı; atasının gorhusundan (2) ağlaya bilmirdi. (3) Gülle kişinin barmağına deymişdi. Yarısı sallanırdı. (4) Dartıb gopartdı. Ağzına yağ basdı, dağ éledik. Kişi birce (5) defe inildedi. Sonra uşağın başını sığalladı:

– (6) Sürü seni ayaglamadı ki? Gorhmadın ki, bala? Menim (7) balam goçagdı, gorhmaz.

(8) Kişi iti sesledi. İt goyunun içinden geldi. Gelen kimi kişinin (9) üstüne atıldı. Ele bil gucaglaşdılar.

(10) Seher kişi sağmalı tezece sağına getirmişdi. Yapıncının (11) üstünde oturmuşdu. Garşıdan bir néçe atlı çıhdı. İt yéne de (12) götürüldü. Kişi telesik çarığını ayağına kéçirdi. İt özünü (13) bir atlının üstüne atdı. Kişi dönüb astadan mene dédi:

– (14) Ehtiyatlı ol, ahşamkı atlılara ohşayır. Yohsa it béle (15) deli olmazdı.

(16) Nedense atlıların héç biri iti vurmag istemirdi. Biri (17) dédi:

– (18) Gardaş Allah gonağıyıg.

(19) Kişi:

– (20) Gözüm üste, – déyib onları alaçığa çağırdı. Séçme érkeklerden (21) birini kesdi. Gonaglar dinmez söylemez yapıncının (22) üstünde oturmuşdular. Duman bir az aralı dayanıb zingildeyirdi. (23) Uşag da yanında idi. Kişi téz érkeyi soydu, elini yuyub (24) gonaglara yahınlaşdı.

– (25) Gardaş – dédi, – hoş gelmisiz, hansı gohumlardansınız? (26) Tanıya bilmedim.

(27) Onlardan biri ayağa durub, kişiye sarı geldi:

– (28) Yanında suçumuz böyükdü, – dédi. Ahşam size basgın (29) éleyen biz idik. Menim sesime atdığin güllenin yéridir bu.

(30) O arhalığın eteyini gösterdi. Gülle ayaglarının arasından (31) kéçmişdi. Saçmalar arhalığı déşik déşik élemişdi.

(32) Gonag kişinin garşısında diz çökdü.

– (33) Mene gaçag Alı déyirler. Sene gardaş olaram, ahiret (34) dünyasına kimi, – dédi.

(35) Onlar barışdılar. İt daha zingildemirdi. Gonagların (36) atlarının yanında dolaşırdı. Uşağın da kéfi kökelmişdi. (37) Birce men bahtıgara bilmirem tutmammı tutmuşdu, neydise (38) derdden bağrım çatlayırdı. Kişiye yazığım gelirdi. Bahıb (39) éle fikirleşirdim: "Tanrı'nın kimsesiz fağırı". Gördüm (40) ağlayacağam, su adına "Serdar bulağı"na éndim.

(41) ...Kimse meni çağırdı, heyaldan ayıldım. Fikirlerimin gırıldığına (42) göre heyfslendim. Oralar yahşı idi. Sakitlik, (43) temizlik... Dédiler, seni Ayhan çağırır. Eşiye çıhdım. Ayhan (44) paltosunun boynunu galdırmışdı. Dédim:

094/01 – Eve gel.

– (2) Yoh – dédi. Gédek bir az gezek.

(3) Yahınlaşdım. Gonur gözleri gülürdü:

– (4) Geldiyini éle indi mene dédiler. Bes kendin içine niye (5) çıhmırsan?

– (6) Toydu, başımız yaman garışıgdı.

(7) Téz de hiss éledim ki, toy éle mensiz de yahşı kéçer. Danışmağa (8) héç bir sözümüz yoh idi. Bir birimize bahıb gülümsedik.

(9) ...Ayhan'gilin évleri lap gonşuluğumuzdadır. Dava vahtı (10) kendimizde en yahşı dolanan onlar idi. Yegin Ayhan davanın (11) ne olduğunu menim kimi bilmir. Atasını esgerliye aparmamışdılar. (12) Anam déyirdi ki, onun yérine davaya yéke Paşa'nı (13) apardılar. Yazıg bahdıgara tanrısından ufallının biri (14) idi. Saçı saggalı ağarmışdı.

(15) Yéke Paşa davadan gayıtmadı. Amma men nedense inanırdım (16) ki, o, ne vahtsa gayıdacag. Onda Ayhan'ın atası kendimizden yoh (17) olaca. Onu harasa aparacaglar. Yéke Paşa'nın dostları onu (18) döyecek, saçı saggalı ağaranacan döyecek. Ayhan da soruşanda (19) menim kimi ürekle déyecek: "Atam davadan gayıtmayıb!"

(20) Hemişe Ayhan uşagları başına yığıb gelerdi, meni çağırardı, (21) guzugulağı dermeye géderdik. Elinde de yağ çörek olardı. (22) Anası Ayhan'ı bizim yanımıza bu cür göndererdi. Hemişe (23) de düze çıhan kimi déyerdi:

– Gel güleşek. Onda uşaglar her (24) terefden ellerini ona teref uzadardılar:

– (25) Getir, yahmanı tutum.

– (26) Getir, yağ çöreyini sahlayım.

(27) Hamısı da udgunardı.

(28) Ayhan'ı döne döne yıhardım, el çekmezdi.

(29) Sonralar ona gücüm çatmadı. Böyümüşdü. Menden hündür (30) idi. Yanaglarından gan damırdı. Yéne de çemenliye çıhan kimi (31) déyerdi, gel güleşek. Güleşerdik. Özümü gücle sahladığımdan, (32) burnumdan gan açılardı. Ona da bahmazdı hirs hikke (33) içinde küreklerimi yére vurmağa çalışardı. Bacarmazdı. – (34) Yahşı, – déyerdi, – sabah baharıg.

(35) Bir defe yéne güleşdik. 13-14 yaşımız olardı. O, boynumu (boyunumu) (36) gollarının arasına aldı. Belke de Ayhan néçe il idi bunu (37) isteyirdi. Nefesim tengimeye başladı. İkimiz de yére yıhıldıg. (38) Çoh çalışdı meni yérimden terpede bilmedi. Bir az da (39) kéçseydi boğulardım. Bizi araladılar. Sabahısı klubda mektebin (40) mahnı derneyinin çıhışı olmalı idi. Men ohuya bilmedim, (41) sesim batmışdı.

(42) ...Dönüb Ayhan'ın bileklerine bahdım. İri elleri var idi. (43) "Yegin indi meni asanlıgla yıhar" – déye düşündüm.

095/01 – Birteher görünürsen, déyesen bir balaca vurmusan?

– (2) Yoh, eşi, – dédim, – hardan?

(3) Bizden bir az aralı gara zurnada güleş havası çalınırdı. (4) Uçundum. Bu hava ile bağlı bu obaların ne geder hatireleri (5) var.

(6) Uşagdım. Kendimizde kiminse toyu idi, yadımda déyil. Kimdise (7) yegin indi yéke ergen oğlu, erlik gızı var. Gara Bağ'ının (8) damında toy çalınırdı. Gardaşım Balaş onda adlı güleşen (9) sayılırdı. Ona Sarı Balaş déyirdiler. Ergen vahtı idi. Hemişe (10) meni yanınla apardı. Ele bu güleş havası çalınan (11) kimi uçunmağa başlayardı. Men de ona benzemeye çalışardım. (12) Ayaglarımı titrederdim. Mene bahıb gülerdi...

(13) Gedir esgerlikden tezece gelmişdi. Herbi paltarda idi. (14) Birden bire toybabasına. Sarı Balaş'la güleşmek isteyirem, – (15) dédi. Bala'ı ortalığa çağırdılar. Sonra Gedir çıhdı. (16) Gedir nişanlı idi. Nişanlısı da gabagda oturmuşdu.

(17) Bir az méydanı dolaşdılar. Sonra bir birinin çiyinlerinden (18) tutdular. Gardaşım héç girişmirdi. Toybabası çubugla (19) onun küreyine vurdu.

(20) Sözünü gurtarmamışdı ki, Gedir gardaşıma "sarıma" gurub (21) yıhdı. Gardaşım arhası üste döşemenin üstüne düşdü. (22) Toy damı başıma dolandı. Héç ne éşitmedim. Hamı ne ise déyirdi; (23) yegin gışgırırdılar ki, Sarı Balaş yıhıldı, Sarı (24) Balaş yıhıldı.

(25) Özümü ortalığa atdım. Gedir'e döymek isteyirdim. Golumdan (26) tutub géri tulladılar. Balaca şéydim, yıhılıb galdım. (27) Sonra éşitdim, gardaşım déyir:

– (28) Ay namerd, bes déyirdin, gardaş, yıhmayag, nişanlım burdad, (29) biabır ollam.

(30) Galhıb üzümü köksüne sıhıb hönkürdüm, balaca yumruglarımla (31) onu döyecledim:

– (32) Niye yıhıldın, niye yıhıldın.

(33) Seherisi bütün obalara yayıldı ki, Sarı Balaş'ı Gedir yıhıb. (34) Gardaşım günlerle bayıra çıhmadı. Yadımdadı, babam (35) onun yanına gelerdi. – Yéke oğlansan, – déyerdi, – iki güleşenin (36) biri yıhılar. Toy éle bununla gurtarmır ki, bu yahınlarda (37) yéne olacag. Goçagsansa güleşib yıharsan.

(38) O günü hamımız bütün ailelikle gözleyirdik. Yoldaşlarım (39) téz téz mene déyirdiler:

– (40) Senin balaşını da gördük. Daha güvene bilmezsen.

(41) Toy yéne de Gara Bbağır'ın damında idi. Gonşu kendden de (42) gelenler vardı. Ailelikle yığışıb toya gétdik.

(43) İçeri giren kimi Gedir'i ahtardıg. Héç yanda görünmürdü. (44) Géc geldi. Gelen kimi gardaşım ortalığa çıhdı:

096/01 – Gedir'le güleşeceyem! – dédi.

(2) Onsuz da bütün él, oba bunu gözleyirdi. Gedir'i méydana çıhartdılar. (3) Gardaşımın üzü bozarmışdı. Gedir könülsüz könülsüz (4) herlenirdi. Nişanlısı yéne gabag sırada oturmuşdu. (5) Tutaşdılar. Bir yérde dayana bilmirdim. Gedir gardaşımın (6) elinde yumağa döndü. Men özümü sahlaya bilmeyib gışgırmağa (7) başladım:

– (8) Ayyam, yére çırp onu, berk vur, goy ölsün, atam anam Ayyam (9) (men ona Ayyam déyirdim)

(10) Kimse ağzımın üstüne bir sille vurdu. Bu vaht gardaşım (11) Gedir'i götürüb, düz nişanlısının dizlerinin üstüne yıhdı. (12) Onların gohum egrebesi her terefden galhdılar. Toybabası (13) onları sakitleşdirdi.

– (14) Yüngüllük élemeyin, – dédi. – Onların da böyüyü kiçiyi (15) var.

(16) Meni vuran da onlardan idi. Menden héyli böyük olardı. (17) Ona bahıb güldüm:

– (18) Bah, alacadana, – dédim, – béle olar.

(19) O, meni yanıdı:

– (20) Yahşı, – dédi, – gör seni sabah néce döyecem.

(21) ...Sağdış évinden honça gelirdi. Şah bezedilmişdi. Şah (22) ağacına şam düzülmüşdü.

(23) Gür alovla lopa yanırdı. Her yan işıglanmışdı. Dayımı (24) da orda gördüm. Yaşı ötmüşdü. Saçlarına den düşmüşdü. Babamı (25) yadıma salmağa çalışdım. Yadımda yahşı galmayıb. Sesi (26) gulaglarıma geldi... Ancag dayım héç atasına ohşamır.

(27) Ahşamlar babamgile géderdik. Evlerimizin arası o geder (28) de uzag déyildi. Gardaşım yolda mene buludlardan, dağların (29) arhasında oturmuş allahdan danışardı. Gızarmış buludları (30) gösterib déyerdi:

– (31) Bah, Allah orda oturub eteyini yélleyir.

(32) Babam hemişe şair Nebi'den danışardı. Onun sözlerini (33) ohuyardı. Déyerdi ki, iki il onun yanında galmışam. Men indi (34) ondan yahşı şairdim, atam Almemmed olmasaydı. Bir defe (35) yuhumda gördüm ki, goca bir kişi mene bir gab süd vérir. Ele (36) içmek isteyirdim ki, atam yuhudan oyatdı. Süd gabı elimden (37) düşüb dağıldı. O süd déyildi vérgi idi vérgi, héyif.

(38) Babama yazığım gelirdi. Atası Almemmed kişiye de acığım (39) tuturdu. Fikirleşirdim ki, babam şair olsaydı, yegin (40) indi "Ana dili" kitabında onun da şekli vardı.

(41) Babam héç kesin bilmediyi sözleri déyib mahnı ohuyardı. (42) Hemişe de saz çalarmış kimi elini sırıglısının yahasına (43) çekerdi. Sırıglının yahasında hemişe barmaglarının izi (44) galardı.

097/01 Ay ana meni bir nadana vérdiler.
(2) Günahıma babamıla girdiler.
(3) Dana déyil danalara gatam men
(4) İgid déyil gucaglaşam yatam men.

(5) Déyerdim, – Ay lele, bunu kim goşub. – Déyerdi, – bir gelin. (6) Mene éle gelerdi ki, o gelini tanıyıram. Başı gara kelagayılı, (7) ağzı yaşmaglı...

(8) Anam téz téz behtine gargıyar, – Tanrı'nı gözden olsun, (9) – déyerdi, – atanızı aldı, apardı. Birçeyimin biri ağ oldu, biri (10) gara. – Anam bu sözleri en çoh çorab tohuyanda déyerdi. Ona (11) göre de isteyirdim ki, anam çorab tohumasın. O bu sözleri éle (12) bilerdim mene déyir. Çünki anam téz téz tekrar éderdi. – Garadabansan, (13) dabanın dağılsın. Sen anadan olan kimi atan gétdi.

(14) Anam hemişe ineyimizi sağanda ohşamalar déyerdi. Her seher (15) ineyimiz sağına gelen kimi men de yanını kesdirerdim. (16) Anam éydirmeni dolçaya sağıb mene uzadardı. Men de dinmez (17) söylemez başıma çekerdim. Dolçanı başıma çeken kimi ineyimiz (18) iri gözlerini galdırıb mene bahardı. Kirpikleri yaş (19) içinde olardı. İneyin gabag ayaglarına bağlanmış gaşga buzov (20) dartınardı, éle bilerdim ki, éydirmeni içdiyime göre çabalayır.

– (21) Ana, – déyerdim, – daha éydirmeni mene vérme, goy buzov (22) içsin...

(23) Toyda galmag istemirdim. Yorulmuşdum. Evimize gayıtdım. (24) Yolda bir müellime rast geldim. Orta mektebi bitirdiyim gonşu (25) kendden idi. Dédim: –

Gédek bize, Gara müellim, yorğun (26) olarsız. Gelmedi, – maşın var, – dédi, – gözleyirem, indice (27) yığışıb gédeceyik.

(28) Sekkizinci sinifde ohuyurdum. Gara müellim derse girende (29) nese yéyirdi. Son tikeni çéyneyib udgundu. Sonra dersin arasında (30) téz téz dişlerini temizlemeye başladı. Bilirdim ki, (31) uşagların hamısı birce şéye benddi. Başlayıb gülecekler. (32) Men özümü sahlaya bilmedim. Güldüm, Gara müellim mene teref (33) yahınlaşıb:

– (34) Neye gülürsen, héyvanın balası, – dédi.

(35) Üzüne baha baha galdım. Bilirdi ki, atam davadan gayıtmayıb, (36) gara kağızı gelib. Göresen bes niye söydü?

– (37) Héyvanın balası sensen! – dédim.

(38) Mene doğru gelib vurmag istedi. Şalvarı partaya ilişib (39) cırıldı.

(40) Başımı galdırdım. Şalvarına bahdım. Allah bilir belke (41) de hemin şalvar idi. Ona çoh ohşayırdı.

(42) Gara müellim dayanıb mene bahırdı:

098/01 – Ne yaman fikre gétdin, – dédi.

(2) Gülümsedim. Gözlerim ayaggabısına dikildi. Eşitmişdim (3) ki, o, öz ayağını gülle ile vurub. Ona göre de davadan gayıdıb. (4) Bizim pencereden düşen işıgda ayaggablarının bağı da aydınca (5) sézilirdi. Gülle ile vurduğu ayaggabının burnu yuharı (6) galhmışdı. Ayağına yazığım geldi...

(7) Sabah gız köçürdü. Atların süreyi olmalıydı. İndiden (8) kende atlılar gelirdi.

(9) Seher lap tézden oyandım. Eyri Çay'ın suyu göz yaşı kimi (10) idi. Dayanıb tamaşa éledim. İndi suyu azalmışdı. Bir vahtlar (11) yérine yatağına sığmazdı...

(12) Eyri Çay'ın eteyinde derin bir göl vardı. Uşaglarla çoh (13) vaht günümüz orda kéçerdi. yYahınlıgdakı tahıl zemisine girib (14) gızları güderdik. Soyunub suya giren kimi yérimizden çıhardıg. (15) Özümüzü çaya atardıg. Gızlar çığırışardılar. Sudan (16) bayıra çıha bilmezdiler. O vahtlar onlara yazığım gelerdi, (17) éle bilerdim gızlar doğrudan ağlayırlar. İndi başa düşürdüm (18) ki, éle onların da üreyindenmiş. Çünki gözleyirdiler, biz (19) kendden çıhan kimi ardımızca gelerdiler. Bilirdiler ki, (20) tahıl zemisinin içindeyik, zeminin yanından kéçende hemişe (21) mahnı ohuyardılar...

(22) Sürek atlıların üçü bizim kendden idi. Galanı gonşu (23) kendden. Atlıların yanına geldim. Hamısı telesik atdan düşüb (24) menimle görüşdü. Göresen onlara kim démişdi ki, men (25) Bakı'dan gelmişem.

(26) Bir bir atlara bahdım. Düşündüm. "Göresen birinci hansı (27) gelecek?" Atlar heyecanlı idi. Gözleri böyümüşdü. Ayaglarının (28) birini galdırıb, birini

goyurdular. Biri daha çoh üreyime (29) yatdı. O biri atlar kimi kök déyildi, arıg idi. Sırtında (30) da gamçı yéri. "Süreye çıhartmasalar yahşıdı. Yazığı boş (31) yére yoracaglar".

(32) O biri atları ağaca bağlamışdılar. Onun yüyeni balaca (33) bir uşağın elinde idi. Gözlerini zilleyib uşağa bahırdı.

(34) Çalğıçılar gonag otağından çıhdılar. O saat hiss éledim (35) ki, Heşim içib. Kéfi kök idi, éle hırıldayırdı. Birden başını (36) galdırıb mene bahdı. Def ağacını yélleyib dédi:

– (37) Hamı yoldan sağlıgla gardaş. Bakı'da gardaşa "gedeş" (38) déyirler, he? Ne vaht gelmisen?

– (39) Dünen gelmişem, ay Heşim, ne teherdi işlerin?..

– (40) Görürsen de... Başımı goymuşam gucağıma, vururam énine (41) uzununa...

(42) Heşim yahından hansı guşasa benzeyirdi. Yadıma salmağa (43) çalışdım. Déyesen bildirçine ohşayır. Ggödek, ortasından (44) yoğun, boynundan nazik.

099/01 – Birce goy bu cıdır gurtarsın – Lap dünya yıhılsa da arag (2) tapıb içeceyem. Elime kéçeni gucaglayıb ağlayanacan içeceyem.

(3) Heşim bunu éle yana yana dédi ki, men de içmek istedim.

(4) Atlılar gonşu kende geder gédib çatmışdı. Artıg uzagdan (5) gücle séçilirdiler. Çalgıçılar tepeye galhdılar, camaat (6) da onların ardınca. "cıdır" havası çalındı. Uşaglar çığırışırdılar.

– (7) Gelirler!

(8) Bahdım, yol boyu toz galhdı. Bayagkı atı yadıma salmağa (9) çalışdım. Sırtındakı gamçı yérini hatırladım. Birden (10) mene éle geldi ki, indi gamçı yérinden gövdesi zolag zolag (11) olub...

(12) Heşim'in kéfi kök idi. Defi ürekle çalırdı. Birce men (13) bilirdim ki, bu cıdırdan sonra dünya dağılsa da içecek, içende (14) de déyirler uşag kimi ağlayır, gözü göreni söyür.

(15) Atlılar kende yahınlaşdılar. Biri héyli gabağa kéçmişdi. (16) Kende sarı o geder can atırdı ki, bapbalaca olmuşdu, üreyim (17) titreyirdi, déyirdim, indice yıhılacag.

(18) Atlıların gabağına teref gaçdıg. Gabagdakı atı tanıdım. (19) Hemin arıg at idi. Kövreldim, az galdım ağlayam. Atın üstündeki (20) de arıg adam idi.

(21) Emimgilin gapısında boynuna gırmızı keleğayı bağladılar. (22) Bir érkek de nemer vérdiler. Yiyesi bir az gezdirdi. Sonra (23) bayagkı uşag gelib dédi:

– (24) Emi, vér, yéne men tutum.

(25) O biri atların başları göyde oynayırdı. Döşleri heddinden (26) çoh énli idi.

(27) Sura'yı hatırladım. Menimle bir yérde işleyir. Pénceyinin (28) yahasını héç vaht bağlı görmemişem. Garnı hemişe gabağa (29) çıhır. Ele bil gucağına ne ise götürüb. Hemişe de garnı (30) ile öyünür.

(31) Menim boyum balacadır. Özüm de ağıram. Yanımda pénceyinin (32) yahasını daha da gén açır. Onun hemişe garnını te'rifleyirem. – (33) Yahşı göbek bağlamısan, – déyirem, – Dar günde gerekdi...

– (34) Boy, atam anam, hamı yoldan sağlıgla.

(35) Dönüb bahdım. Sona idi, yanında da bir uşag... Gözlerinden (36) hiss étdim ki, oğludur. Sona'nın gözlerindeki keder oğluna (37) da kéçmişdi. İri gözlerini açıb mene bahırdı. Elimi cibime (38) saldım. Héç ne yoh idi. Kibritden bir az goparıb dişlerimin (39) arasına aldım. Anlamadığım bir acıgla téz de yére tüpürdüm.

– (40) Ay Sona, – dédim, – néce yaşayırsan?

100/01 – Néce olacag, ağrın alım, pislik pislik yaşayırıg...

(2) ...Sona'nın toyu olurdu. Bütün gonum gonşu onu gonag çağırırdı. (3) Sona başındakı gızlarla bir günde dörd béş éve gonag (4) gédirdi. Evlerin çohusunda da onlara aş bişirirdiler. (5) Sekkiz dogguz yaşım olardı. Sona'nı biz de gonag çağırdıg. O (6) héç yahşı géyinmemişdi, eynindeki köhne paltarı idi. Onu (7) hemişe bu paltarda görmüşdüm. Yaşmag almamışdı. En teeccüblüsü (8) de bu idi. Başa düşmürdüm ki, Sona'nın gözlerinin (9) altı niye garalıb. Niye son vahtlar berkden danışır, çoh gülür. (10) Başa düşe bilmirdim. Gapımıza çatan kimi anamı sesledi:

– (11) Ay Télli, gelmişik, bayıra çıh...

(12) Gızların hansısa dédi:

–(13) Yavaş danış, évi yıhılmışın gızı. Sabah gelin köçürsen.

(14) Sona'ya vurulmuşdum. Bahmayarag menden on dörd-on béş yaş böyük (15) idi. Hörüklerine vurulmuşdum. Hemişe yançaglarıyla sallanırdı. (16) Anamın yanında gören kimi üzümden öperdi. Tek olanda (17) ise éle bil meni görmezdi. Yanımdan sessiz semirsiz kéçib géderdi. (18) Ardınca bahıb fikirleşerdim: "Kaş Sona'nı mene alalar."

(19) Anam téz bayıra çıhdı. Gızları içeri çağırdı. Az galırdı (20) nefesim tutulsun. Men de içeri kéçmek istedim. Anam dédi:

– (21) Burda kişi héylağı yohdur. Çıh gét, oyna.

(22) Özümü sahlaya bilmedim, ağladım. Anam gorhdu. Téz yanıma (23) gelib:

– (24) Birden naçağlayıb éleyersen, – dédi. Dartınıb elinden (25) çıhdım. Çıhıb gétdim. Anam ardımca baha baha galdı.

(26) Seher Sona'nı köçürdüler. Anası hönkürtü ile ağlayırdı. (27) Héç kes onu sakitleşdire bilmirdi. Men onun pıçıltılarla (28) dédiyi sözleri éşitmek isteyirdim:

– (29) Bahtıgara gızım.

(30) Ele bil gızı ölmüşdü, onu gebiristanlığa aparırdılar.

(31) Anam da ona bahıb ağladı. Onlar ağladıgca menim üreyim (32) sakitleşirdi.

(33) Seherisi her şéy aydın oldu. Aydın oldu ki, Sona'nın anası (34) niye éle ağlayırmış...

(35) Sona'nı géri gaytardılar. Hörüklerini kesmişdiler. Yanınca (36) géden yéngeni de döymüşdüler. O gün bütün kendin adamları (37) évlerine çekildiler.

(38) O gün anam da kövrele kövrele dédi:

– (39) Bilirdim, bilirdim, bahtı dönmüş ne üzle gelin gédir. (40) Hereketlerinden başa düşürdüm.

(41) Üç dörd aydan sonra Sona'a élçi geldiler. Sona bir dul 101/01 kişiye ere gétdi. Bir daha hörükleri uzanıb yançaglarına (2) çatmadı. Berkden danışmadı, berkden gülmedi. O da bir dövran (3) idi.

– (4) Hoş gördük, bacoğlu.

(5) Dönüb bahdım. Çolag... Onu atsız gördüyüme göre teeccüblendim. (6) Birden ağlıma geldi. Bu ki, héç ahsayıb élemir. Niye (7) ona Çolag déyirler. "Yegin bu da dava ile bağlıdır", fikirleşdim.

(8) İstedim déyem:

– (9) Meni gamçı ile döydüyün yadındadır mı, kişi?

(10) ...Onda o, kolhozda brigadir işleyirdi. Gorugda gizlenpaç (11) oynayırdıg. Birden kimse gışgırdı. Çolag gelir.

(12) Héç yana gaça bilmedik. Atla başımızın üstünü kesdirdi. (13) Héç kese, héç ne élemedi. Tekce meni atın gabağına saldı. Gamçını (14) éndirdikce déyirdi:

– (15) Bilirem, sensen bunları yoldan çıharan.

(16) O vaht babam ölmüşdü. Gardaşım arana işlemeye gétmişdi. (17) Yohsa Çolag mene el galdırmazdı. Evımize geldim. Ağlamırdım. (18) Hemişe éve ağlaya ağlaya gelende babam da üstelik – (19) Bélin gırılsın, – déyerdi,– yurd batıran, héç görmedim (20) üstüme güle güle gele.

(21) Bedenim od tutub yanırdı. Uşaglar anama danışdılar ki, (22) Çolag oğlunu döydü. Anamın rengi garaldı. Héç ne démedi. (23) Golumdan tutub ardınca dartdı. Çolag'ı kendin içinde tapdıg. (24) Anam atın gabağını kesdi. Men Çolag'ın atını éle bil birinci (25) defe görürdüm. Gabag ayagları dizden aşağı ağ idi. Ayağının (26) nalı hırdaca daşları ezirdi, éle bil şüşe gırılırdı.

(27) "...Ne yahşı, bayag ayağım atın ayaglarının altında galmadı". (28) Yalın ayaglarıma bahdım. Bapbalaca idi. Fikir vérdim (29) ki, anam déyir:

– (30) Dünyanı başına yıharam. Evine od vurub yandıraram, (31) Çolag gurumsag, uşağı atasız, meni başı bahansız görüb, üstümüze (32) ayag alma. Arvad köpey oğlu!

(33) Çolag'ın rengi ağarmışdı. Déyine déyine atını sürüb (34) gétdi.

(35) Anamın elleri titreyirdi. Evimize gayıtdıg. Gonşumuz (36) Ballı hala bize gelmişdi. Gucağında balaca uşag vardı. (37) Anam ona sarı dönüb:

– (38) Uşağı apar, – dédi, – ağlayacam, gorhar. Gözlerimde (39) séller oynayır. (40) Men de çıhıb gétdim. Anam ağlayanda acığım gelir. Çünki (41) éle yana yana ağlayır ki, yanında daş da olsan döze bilmezsen, (42) ağlamalısan.

102/01 ...Artıg Sévil'i köçürürler. "Bağzalı" havası çalınır.

– (2) Vay, seni, Heşim, gör ne güne düşüb. Bütün su içindedir. (3) Yegin yéne içib yıhılıbmış üstüne su tökübler. Şabaş çağırmag (4) isteyir, sesi çıhmır. Yanındakı uşağın birine déyir:

– (5) Menim yérime sen çağır, pul véreceyem. (6) Uşag temiz cır sesi ile çığırır:

– (7) Şabaş, ay şabaş gel yavaş yavaş...

(8) Maşının ardınca su atdılar... Sévil'in bacılıgları ağlayır. (9) Hamıdan çoh ağlayansa Hallı'dır

(10) Toyun sesi gét géde uzaglaşdı, éşidilmez oldu. Birden (11) bire éle ağırlaşdım ki, éle bil çiyinlerimden yük asdılar. (12) Boylandım, hamı gözlerime yastı göründü. Bayag toy çalınanda (13) éle bil hamı uçurdu. Gızlar göyerçine ohşayırdılar. Bayag (14) éle bil évler de yallı tutmuşdu, kendimiz yırgalanırdı. Bayag (15) itimiz héç kese deymirdi. Toyun sesi kesilen kimi gardaşım (16) uşaglara tapşırdı:

– (17) İte yahın gelmeyin tutar. Daha toy gurtarıb.

(18) Kendimiz de daha "terpenmirdi". Héybe kimi néce vardı, (19) élece de tepeden asılıb galdı.

(20) Gızların paltarları eyninden daş kimi sallandı. Uşaglar (21) balaca boylu gocalara ohşadılar.

(22) Bayag nemer alan atın yiyesi, atın boynundakı kelağayı (23) açıb balaca gızına vérdi. O da sévincek yüyürüb geldi. Arıg (24) at başını aşağı salladı. Gız onun gözlerinden öpdü. Bu da (25) arıg atın mükafatı, başga héç ne lazım déyil.

(26) Yegin onu sonra arabaya goşdular. Gövdesine gamçı yérleri (27) yağdı. Ona da hemişe olduğu kimi éle geldi ki, héç ne yohdu. (28) Yegin ildırım çahır, şimşek oynayır. Gulaglarında toyun sesi, (29) tükenib gurtarmayan bir yolla dartdı arabanı.

(30) ...Birden ağlıma geldi ki, göresen Sévil maşından düşende (31) ayaglarının altına atılan nelbekini sındıra bilecek mi? (32) Dönüb Hallı'nın ayaglarına bahdım. O geder yoğun déyildi. (33) İnandım ki, nelbeki demirden de olsa Hallı sındırar...

(34) ...Sabah yéne kendi atıb gédeceyem. İtimiz başını ellerinin (35) üstüne goyub hatırlaya bilmediyim bir dostumun kederli (36) gözleri ile ardımca bahacag.

Yéne kiminse toyu başlayacag. (37) Heşim yéne oturacağın üstüne çıhacag. Onun yérine uşaglar (38) gışgıracaglar, – şabaş, ay şabaş, gel yavaş yavaş...

(39) Arıg at yéne gelecek, sırtında gamçı yérleri. Ağıllı gözlerini (40) balaca uşağa dikib fikre gédecek. Ahırda bir kelağayı (41) alıb aparacag. Balaca bir gızı sévindirecek. Sonra başını (42) salacag, balaca bir gız ayaglarının ucuna galhıb, onun (43) ağıllı gözlerinden öpecek.

103/01 Gızlar yéne göyerçine benzeyecekler. Héç kes yastı görünmeyecek. (2) Sonra gelinin ardınca yéne yana yana ağlayacaglar. (3) En çoh ağlayansa yéne Hallı olacag.

(4) ...Garayélden soyug külek galhdı. Birden sévindim. Mene éle (5) geldi ki, Bakı'dayam, hemişe garayélden külek esende évimiz (6) isti olur. Sévindim ki, gızım üşümeyecek...

SÜRÜCÜ VE GIZ

104/(2) Şövket Azerbaycan senaye institutunda dövlet imtahanlarını (3) vérirdi. Onun nişanlısı Akif de kéçen (4) il hemin institutu bitirerek, Azerbaycan'ın uzag rayonlarından (5) birinde keşfiyyat aparan géologlar destesine (6) başçılıg édirdi.

(7) Bir néçe günden sonra Şövket'in arzuları hegigete (8) çevrilecekdi: O, ali tehsili mütehessis kimi heyat (9) yollarına gedem goyacag, diplomunu alan kimi, şertlerine (10) göre Akif'e zeng édecek, o da nazirlikden icaze (11) alıb Bakı'ya gelecek, toy édib yéni aile guracaglar.

(12) Şövket'in gözlediyi olmadı. Son fenden imtahanı (13) vérib gurtardıgları günün seheri ona heber vérdiler (14) ki, institut terefinden sabah Moskva'ya iki aylıg tecrübe (15) üçün yola düşecek genc géologlar içerisinde (16) onun adı da vardır. Şövket evvelce é'tiraz étmek istedi, 105/01 lakin téz fikrini deyişdi. Hem nazirlik, hem de (2) institut ona çoh böyük hörmet étmişdi. Atasının téz (3) téz dédiyi bir söz yadına düşdü : "Yahşılığa yamanlıg (4) namerdlerin işidi..."

(5) Şövket éve fikirli gayıtdı. Onun sifetinden hem (6) nigarançılıg, hem de sévinç duyulurdu.

(7) Peri hala gızının fikirli olduğunu hiss étse de (8) üstünü vurmadı. Onun üçün téz bir stekan çay süzdü. (9) Lakin yétimçilikle böyütdüyü yégane övladının en adi (10) narahatçılığına béle dözmeyen ana üreyi bu defe de (11) sakit dura bilmedi.

– (12) Gözüme birteher deyirsen, gızım... Olmaya hestelenib (13) élemisen?

– (14) Yoh, ana, – déye Şövket derinden köks ötürdü. – (15) Héç bilmirem ne édim... Bir terefden bu iş, sabah da (16) gerek yola düşem. Başımı tamam itirmişem.

(17) Peri hala héç ne başa düşe bilmedi. Kéçib divanın (18) üstünde eyleşdi. Onsuz da balaca olan gözleri bir (19) az da kiçildi. Etli ve deyirmi sifetinde gücle séçilen (20) gırışlar göründü.

– (21) Néce ye'ni yola düşürem?.. Hara? – déye teeccüble (22) soruşdu.

–(23) Meni iki aylığa bir néçe yoldaşımla Moskva'ya (24) gönderirler.

– (25) Meni gorhutdun, ay bala, dédim bes hara gédirsen. (26) – Peri hala bir az fikre gédib elave étdi: – Eybi (27) yohdu, gaçhagaç déyil ki... Sene hörmet édirler... Buna (28) göre sen müellimlerinin elinden öpmelisen.

– (29) Ne déyirem, ay ana. – Şövket çiyinlerini çekdi.

– (30) Ancag bu gün néce olsa Akif'le danış, goy gétmeyini (31) bilsin... Özü de sene pul gönderib poçtalyon (32) bir az bundan gabag getirib vérdi. Goymuşam rédukuluna, (33) – O ayağa galhdı, bufetin sürmesinden balaca ağ (34) rédikulu ve dörd künclü sarı bir kağız veregini getirib (35) ona vérdi. – Say gör, poçtalyon dédi ki, béş yüzdür, (36) men de héç saymadım...

– (37) Yegin düz olar...

(38) Şövket téz kağız vereginin arhasında Akif'in (39) yazdığı balaca mektubu ohudu. Onun gaşları tezeden (40) çatıldı. Akif dünen rayon merkezinden köçdüklerini, (41) Mercan Dağları'nda keşfiyyet apardıglarını yazırdı.

106/01 Şövket indi ne éde bilerdi? Rayon merkezine zeng (2) étseydi de Akif'i tapa bilmeyecekdi.

– (3) Ne yazır, gızım? – déye Peri hala soruşdu.

– (4) Yazır ki, rayon merkezinden köçmüşük, uzagdayıg... (5) Mercan Dağları'ndayıg...

– (6) Peri hala héç ne démeden divanın üstünden galhdı (7) ve öz özüne danışır kimi:

– (8) Pis oldu, – dédi, – hebersiz yola düşsen yahşı (9) olmayacag? Belke déyilesi sözü sovu var...

– (10) Şövket ne fikirleşdise, birden ayağa galhdı ve (11) masanın arhasına kéçdi:

– (12) Ana, belke bir mektub yazam. Bilirsen indi yadıma (13) düşdü, dünen Akif'in tanışlarından biri ile (14) yolda rastlaşdım. Dédi ki, sabah Akif'gile kömeye gédirik. (15) Hahiş étsem, yegin çatan kimi ona vérer, yoh?

– (16) Gorhuram gatarın vahtı kéçe, – déye Peri hala (17) divardakı kefkirli saata bahdı. – Bah gör, sen çatdırsan, (18) o niye vérmir ki... Onda téz ol, yaz, éle apar (19) vağzalda vér.

(20) Şövket de saata bahdı, gatarın yola düşmesine az (21) galırdı. O, celd mektub yazdı: "Akif, seninle çoh vacib (22) işim var. Mümkünse, mektubu alan kimi rayona gelib (23) menimle danış, öpürem seni. Şövket".

(24) O, mektubu pakéte goydu, rédikulunu götürüb évden (25) çıhdı. O, pilleleri éle sür'etle düşdü ki, hetta Peri (26) halanın arhadan dédiyi "Gızım, téz gayıt" sözlerini (27) béle éşitmedi.

(28) İsti yay güneşi yavaş yavaş üfüge énirdi. Onun (29) şüaları Hezer'in géniş sinesine düşür, uzaglarda (30) denizin üfügle birleşdiyi yér sarı renge boyanırdı...

(31) Bu vaht orta boylu, bedence o geder de dolu olmayan (32) cavan bir gız böyük bir binanın garşısında dayanmışdı. (33) Bu, Şövket idi. O, gelib kéçenlere fikir vérmeden (34) heyecanlı veziyyetde gezir, ayna kimi temiz asfalt (35) yolla şütüyüb kéçen maşınlara el élese de héç (36) kim sahlamırdı. O, birden elindeki balaca ağ rengli (37) rédikulunu galdırarag sinesine sıhdı ve yolun ortasına (38) çıhdı.

(39) Bu vaht uzagdan gelen bir taksi yavaş yavaş sür'etini (40) azaltdı ve onun dayandığı yére yan aldı.

– (41) Görünür, yaman telesirsiz...

107/01 Şövket sürücünün danışığına fikir vérmedi ve (2) kéçib arhada eyleşdi:

– (3) Bağzala sürün! – dédi.

(4) Şövket narahat idi. O, téz téz şoférin çiyni üzerinden (5) boylanarag, ireli bahır ve arabir de derinden (6) nefes alırdı. Sürücü güzgüde gızın deyirmi sifetini, (7) balaca burnunu, hetta sol yanağı üstündeki (8) iri halı açıg aydın görürdü.

(9) Sürücü özünü sahlaya bilmeyib yéne soruşdu:

– (10) Görünür, kimise garşılamağa gédirsiniz?..

– (11) Héyr! Gatarla gédecek bir adamı görmeliyem, (12) ancag siz ki, béle sürürsünüz, gorhuram gédib görem (13) ki, lele köçüb, yurdu galıb, – déye Şövket bir az da (14) arhaya çekildi ve azacıg kinaye duyulan bir ahengle (15) elave étdi: – Bilmirem siz ne üçün béle gédirsiniz!..

(16) Sürücünün dodagları gaçdı. Sernişinin bu tengidi (17) çoh yérinde idi. O, telesen ve sebirsiz sernişinlerden (18) béle sözleri çoh éşitdiyi üçün gızın danışığını da (19) çoh soyugganlı garşıladı. Lakin onun sualını da (20) cavabsız goymadı:

– (21) Bacı, – dédi – siz éle fikirleşmeyin ki, men naşı (22) şoférem... Yoh! Az galır on il olsun ki, bu rulun (23) arhasında eyleşmişem... Birinci, telesmeyin, déyerler (24) asta géden çoh géder. İkinci, hele vahta vardır. Gatara (25) rahat çatacagsınız. Men yéyin de süre bilerem, (26) ancag maşın menim atamın déyil ki, kéfim néce isteyir, (27) éle de édim, dövlet malıdır. – O, burada dayandı, (28) maşının sür'etini deyişib, başga yola kéçdi. (29) Sonra yéne söhbetine gayıtdı. –

Menim buna üreyim yanmasa, (30) onda héç adamlığım yohdur! Ele şoférler var (31) ki, maşına lap barmagarası bahır. Görürsen, teze (32) bir maşın bu gün tehvil aldı, üstünden iki ay kéçmemiş, (33) éledi şil-küt, atdı ora. Ancag görürsünüz, bu (34) maşın düz üç ile addayıb ki, mendedir. Özü de yüz (35) minden artıg gédib. Fikrinize gelmesin ki, men özümü (36) öymek isteyirem. Özünüz bahın, maşın éle bil bu (37) gün zavoddan çıhıb. Heye bildiz niye? Ona göre ki, (38) yahşı bir serhedçi öz atının başına dolanan kimi, (39) men de seher ahşam bu maşının başına fırlanıram. (40) Mence şofér ki, maşına pis bahdı, gerek sahibkar (41) onu bağışlamaya. Bacı, menim atam déyerdi ki:"Oğul; (42) sabir, adamın gerek işi üreyi kimi, üreyi de işi kimi (43) temiz olsun!!..

108/01 Sürücü sükanı herleyerek, maşını sola çévirdi. (2) Maşının yavaş gétmesinden narazı olan gız vağzala (3) çatan kimi gapını açdı, maşından düşerek, ağızucu (4) "sağ olun" déyib, pilleleri galhdı ve izdihama garışarag (5) gözden itdi.

(6) Sürücü istedi onu arhadan çağırsın, lakin birden (7) fikirleşdi ki: "Belke pulu yohdur, cavan gızdır, (8) hecalet çeker. Ne olar, bu ziyanı özüm öderem..."

(9) O, maşını géri dönderdi ve bénzin götürmek üçün (10) birbaşa garaja sürdü. Gabını bénzinle doldurdugdan (11) sonra adeti üzre matoru yohladı, şinleri nezerden (12) kéçirdi, oturacag yérlerini temizledi. Birden arhadakı (13) oturacag yérinin küncünde balaca ağ rédukul (14) gördü. Sürücü başa düşdü ki, rédukul bir az bundan (15) evvel vağzala apardığı gızındır. Démek o telesdiyi (16) üçün rédukulunu unutmuşdu. O, rédukulu açdı onun (17) içerisinde béş yüz manat pul ve bağlı bir paket var (18) idi. Paketin üstünde ise ancag üç söz yazılmışdı: (19) "Çatacag Akif'e. Şövket'den".

(20) Sürücü fikre gétdi. Gözlerini mechul bir nögteye (21) dikerek gızın ilk defe maşına minmesini, sol (22) yanağındakı halını, hirsle düşerek gaça gaça pilleleri (23) çıhmasını hatırladı. Sonra ne fikirleşdise, (24) celd sükanın arhasına kéçdi, maşın derhal dayandığı (25) yérden götürülüb ireliye şütüdü. O birinci defe (26) idi ki, béle sür'etle gédirdi...

(27) Sürücünün telaşı yérsiz idi. Gatar artıg yola (28) düşmüş, vağzalın giriş gapıları bağlanmışdı. İndi (29) o, ne étmeli idi. Akif'le Şövket'i ahtarmalı idi mi? (30) Bakı'da ha çoh Akif, ha çoh Şövket...

(31) Yayın isti günleri arhada galmışdı. Havadan payız (32) gohusu gelirdi. Hezerin üfügle birleşdiyi yérde (33) sürünen duman layları gét géde artırdı. Bakı semasında (34) boz buludlar çohalır ve bir birinin üste yığılırdı...

(35) Sabir kéçen bu aylar erzinde balaca ağ rédukulun (36) sahibini ne geder ahtarmışdısa, tapa bilmemişdi. (37) O, elacsız galıb paketi açmış, özgesine yazılan

mektubu (38) ohumuşdusa da, ne Şövket'in, ne de Akif'in harada (39) yaşadıglarından, kim ve neçi olduglarından heber (40) tuta bilmemişdi.

109/01 Kéçen aylar erzinde mühtelif fikirler onun béynine (2) dolarag, düşüncesini héyli ağırlaşdırmışdı. (3) Be'zen o, sükanın arhasında oturarag fikirleşirdi: (4) "Belke bu gız kassirdir, birden onu yohlasalar başına (5) ne iş gele biler? Belke onun ailesi bu pulla bir (6) il dolanmalı idi? Belke bu pulu özüne yahşı bir şéy (7) almag üçün yığmışdır?... Belke..."

(8) Bu "belkeler" Sabir'i bir degige béle rahat burahmırdı. (9) O, küçede Şövket'e ohşar bir gız gören kimi (10) maşını yavaşıtmış, bir néçe defe Bakı-Noraşén (11) gatarını yola salmış, hetta sol yanağında halı olan (12) bir gızın üzüne héyli vaht diggetle bahdığı üçün "Niye (13) éle bahırsınız, üzümde ay bitib" déye onu tenbeh (14) de étmişdiler...

(15) Bir gün Kommunist Küçesi ile aşağı énerken Sabir (16) iki nefer seligeli géyinmiş gencin üzü yuharı (17) galhdıglarını gördü. Alçag boylu, énli kürekli, saçları (18) selige ile arhaya daranmış cavan oğlan ne ise (19) şirin şirin danışır, gızsa golunu onun goluna kéçirerek, (20) diggetle gulag asır, herdenbir de saçlarını (21) arhaya çekir, başını galdırıb oğlana bahır, gülümseyirdi.

(22) Sabir onlara yahınlaşarken maşını sahladı. Şüşenin (23) arhasından diggetle bahdı. O, ahtardığını (24) tapmışdı, gız, Şövket idi. O, indi daha da gözelleşmiş, (25) rengi bir az ağarmış ve sifetine yénice (26) toyu olan gızlara mehsus hoşagelim bir teravet gelmişdi.

(27) Sabir uzun ayrılıgdan sonra, en yahın bir dostunu (28) tapan adamlar kimi, celd maşından düşdü.

– (29) Şövket bacı! – déye iri addımlarla onlara teref (30) gétdi.

(31) Şövket diksinerek, Akif'in golunu burahdı ve onlara (32) teref gelen sağlam bedenli sürücünü altdan yuharı (33) süzdü. Birden o da Sabir'i tanıdı.

– (34) Salam, bacı, – déye Sabir özü de hiss étmeden (35) evvelce onun, sonra da Akif'in elini sıhdı. – Héç bilirsiniz (36) men sizi ne geder ahtarmışam? – O gülümsedi (37) ve eli ile havanı yardı.

– (38) Men de sizi bir müddet ahtardım. Ancag, özüm (39) de bilmirdim kimi ahtarıram. Ne sizi tanıyırdım, 110/01 ne de maşının nömresini bilirdim. – Şövket gülümsedi (2) ve bu söhbetden hele héç ne başa düşmeyen Akif'e (3) teref döndü. – Sene danışdığım şofér yoldaşdır.

(4) Akif Sabir'e tezeden el vérdi. Onlar bu defe daha (5) semimi görüşdüler.

– (6) Rédükülünüzü o vahtandır ki, yanımda dolandırıram. (7) Ancag Akif yoldaş gerek bağışlaya ki, ona (8) yazdığınız mektubu ohumuşam. Ünvanınızı bilmek isteyirdim... (9) Gerek bağışlayasınız, – Sabir hahişli (10) nezerlerle onlara bahdı.

– (11) Canınız sağ olsun, éle şéyler kéçib géder, – déye (12) Akif onun golunu sıhdı. – Böyük hövsele sahibisiniz, (13) hercleyeydiniz çıhıb gédeydi...

– (14) Yoh, Şövket bacını néçe ile de tapa bilmeseydim, (15) sahlayacagdım... Atam hemişe déyerdi ki: "Adamın (16) gerek işi üreyi kimi, üreyi de işi kimi temiz (17) ola..." – Sabir maşına teref addımladı. – Eyleşin, (18) teze tanışınız maşını ile sizin gulluğunuzda.

(19) Onlar güle güle kéçib maşında eyleşdiler. Maşın (20) yérinden terpendi. Sabir sükanın üstüne vurduğu (21) güzgüde Şövket'in başını Akif'in çiynine goyarag (22) humarlandığını görcek, öz özüne gülümsedi ve üreyinde (23) gizli mehebbet beslediyi opérator Gurban'ın gızı (24) Pakize'ni hatırladı.

(25) Maşın az kéçmeden géologlar üçün tikilmiş ezemetli (26) yaşayış binasının garşısında dayandı. Şövket (27) maşından düşerken gözleri sayğaca sataşdı. İlk (28) defe vağzala geldiyi günü hatırladı. Hecaletinden (29) yanaglarına azacıg heraret geldi, eyilerek Akif'in (30) gulağına ne ise pıçıldadı...

(31) Bu hadiseden bir néçe gün sonra şeher gezétinde (32) Akif'le Şövket'in sürücüye razılıg bildiren balaca (33) bir mektubu derc édildi. Sürücü yoldaşları Sabir'in (34) son aylarda herdenbir az fikirli olduğunun sebebini (35) yalnız indi başa düşdüler...

ASPİRANT

111/(2) Onlar pilleleri bir galhdılar. Dehlize çatanda (3) bir birini diggetle süzdüler. Her ikisi éyni gapının (4) astanasında dayananda géyr ihtiyari olarag gülümsediler, (5) salamlaşdılar.

(6) Seligeli géyinmiş, gür, gara saçlarını son debde (7) darayıb arhaya aşırmış, gümrah bedenli cavan oğlan (8) méhribancasına soruşdu:

– (9) Déyesen, regibler bizik he?

(10) Sade géyimli, bedence zeif, sarışın oğlan çéşmeyini (11) burnunun üstünden götürerek ona bahdı, gayğılı (12) nezerlerini bir an onun üst başında gezdirdi:

– (13) Regib niye olurug ay éloğlu?

(14) Gümrah oğlan suala sualla cavab vérdi:

– (15) Bir yére göz diken iki adama regib démirler?

(16) Sarışın oğlan alındı, ancag özünü sındırmadı:

– (17) Orası éledir... Ancag, biz gelmişik behtimizi (18) sınamağa... Özümüz de gocalıb élememişik ha?..

112/01 Danışıg gümrah oğlanın hoşuna geldi.

– (2) Onda gel, tanış olag! – El vérdi, adını dédi: (3)– Yaşar.

– (4) Menim adım da Ferec'dir.

– (5) Bakı'dansan?

– (6) Héyr, eslimiz Garabağ terefdendi. Özüm Sumgayıt'da (7) işleyirem. Mühendisem, zavodda séh reisiyem... (8) Bes sen?..

– (9) Bakı'danam... İki il haricde işlemişem, indi (10) nazirlikde...

(11) Bura çatanda söhbetleri yarımçıg galdı. Dayandıgları (12) otağın gapısı açıldı, içeriden çıhan ortayaşlı, (13) gırmızı galustuklu adam Yaşar'ı gören kimi dişlerini (14) ağarda ağarda ona teref geldi, el vérib görüşdü, (15) kéfini heber aldı. Sonra çönüb Ferec'e bahdı. Sifetindeki (16) tebessüm derhal séyrekleşdi.

– (17) Ferec Hemzeyév de sensen?!

(18) Gırmızı galstuklu adamın sesinin ahengi Ferec'e (19) hoş gelmese de sualı cavabsız goymadı:

– (20) Beli, – dédi, – menem.

– (21) Yahşı, sen hele gözle... Buyur, Yaşar.

(22) Bu teklif de Yaşar'ın hoşuna gelmedi. Ancag tabé (23) olub içeri kéçdi. Dehlizde tek galan Ferec'in bir (24) anlığa üreyi sıhıldı, başı herlendi. Bir néçe defe (25) narahat halda, iri addımlarla o teref bu terefe var (26) gel étdi.

(27) Ahı, Yaşar'ın éle éhtiramla, geribe gayğıkéşlikle (28) içeri de'vet olunması onun gelbine deymişdi. "Démek (29) Bakı'lı oğlan düz déyirmiş... Biz regibik... Yoh, yoh, (30) bizi regib étmek isteyirler... Ancag déyesen, işin gédişinden (31) béle görünür ki, men güçsüz regibem... Eh ne (32) olar olsun! Cehenneme ki!..."

(33) Gapı yéne açıldı, gırmızı galstuklu adam ağız (34) ucu, özü de çoh könülsüz:

– (35) Buyurun, görek, mühendis gardaş! – dédi ve hemin (36) anda da gapıdan çekildi. Ferec içeri kéçe kéçe yéne (37) fikirleşdi: "Regibim hagg hésabı ne téz çürütdü?.. (38) Yuharı başda, imtahan stolunun arhasında oturmuş (39) ağsaçlı, yanları gızıl haşiyeli, éyneyi etli, sifetine (40) çoh yaraşan profésSorun onu yahına de'vet étmesi Ferec'in (41) onsuz da garmagarışıg fikrini bir az da dumanlandırdı. (42) Özünü dartıb profésSorun sağ böyründe 113/01 eyleşen gırmızı galstuklu adam Yaşar'ı gösterib (2) dédi:

– (3) E'tiraz étmezsen ki, regibin de senin cavablarına (4) gulag assın?

(5) "Regib" sözü yéne Ferec'in hoşuna gelmedi. Ancag (6) indi é'tiraz étmek elvérişli déyildi.

– (7) Siz ne danışırsınız?! Eyleşsin... Men bundan (8) şad olaram ! – Ferec bir az da ireli çıhıb stula eyleşdi, (9) éyneyini burnunun üstünden götürüb, bozumtul (10) kostyumunun sol cibine goydu. Ele bil bununla masa arhasında (11) eyleşen üçlüye démek istedi: "Men hazır, buyurun!..."

(12) Beli, buyurdular, ne buyurdular! Proféssor da, gırmızı (13) galstuklu da ikinci assisént de bu çelimsiz mühendisi (14) héyli berke boşa saldılar, o teref bu terefe (15) dartışdırdılar, programdan kenara çıhdılar, be'zen (16) de dehli olmayan meselelere nüfuz étdiler...

(17) Ancag sualların héç biri cavabsız galmadı, cavablar (18) da ki, yérli yérinde, tutarlı, düzgün, élmi cehetden (19) esaslandırılmış!

(20) Ahırda déyesen proféssorun özü darıhdı, him cim (21) édib sorgu sualı, söz sohbeti kesdi. Sonra éyneyini çıharıb (22) cib yaylığı ile sildi, masanın üstüne goydu. (23) İmtahan vereglerini götürüb giymet yazmag isterken (24) Yaşar arhadakı cergeden galhıb yahına geldi, elini (25) uzadıb her iki veregi masanın üstünden götürdü.

– (26) Çoh üzr isteyirem, Giyas müellim, – dédi, – hereketimi (27) nezaketsizlik hésab étmeyin... Mümkünse evvelce (28) giymetlerimizi é'lan édin, sonra yazın.

– (29) Bu, ne démekdi?! – Proféssor assisténtlere bahdı, (30) éyneyini celd masanın üstünden götürüb burnunun (31) üstüne tahdı.

(32) Yaşar tekid étdi:

– (33) Rica édirem, yoldaş proféssor!

– (34) Yaşar, sen ne üçün...

(35) Gümrah oğlan gırmızı galstuklu adamın sözünü (36) kesdi:

– (37) Hahiş édirem, siz mane olmayın.

(38) Proféssor sol elinin barmagları ile çallaşmış (39) bığını tumarladı, sonra hüsusi bir ahengle, özü de (40) çoh temkinle:

– (41) Meslehet béledir ki, daha doğrusu, gerarımız béledir 114/01 ki, Sumgayıt'lı yoldaş bir il de hazırlaşsın, (2) sonra...

(3) Yaşar özünü sahlaya bilmedi.

– (4) Men bilirdim ki, béle ola biler! – Ötkem sesle (5) elave étdi: – Yoh, Giyas müellim! Siz déyen kimi "Sumgayıt'lı" (6) yoldaş daha hazırlaşmayacag! O, neyi bilmir (7) ki hazırlaşsın?.. Men ise atama göre vérdiyiniz giymeti (8) istemirem! İndi bildim ki, hazırlaşmag ne olan (9) şéydi. Gelen il gücümü bir de sınaram!..

(10) Ferec ne édeceyini bilmedi, téz oturduğu yérden (11) galhdı. Yaşar imtahan veregesinin birini gatlayıb (12) cibine goydu, o birini proféssora gaytardı. Gapıdan (13) çıhanda sag elini yuharı galdırdı, Ferec'e bahıb gülümsedi.

– (14) Aspirant oğlan, tebrik! – déyib gétdi.

(15) Otağda bir an sakitlik oldu. Assisténtler sigarét (16) çıhardılar, ancag yandırmadılar. Proféssor geddini (17) düzeldib derinden nefes aldı, imtahan veregini masanın (18) üstüne goyub gırmızı mürekkeble yazdı: "E'la..."

ATAMIN UŞAGLIG GÜNLERİ

115/(2) Giyas bir defe nenesi Selime'ye dédi:

– (3) Men atam haggında gezétde çohlu megale, oçérk ohumuşam. (4) Bu yazılarda onun bugünkü emek gehremanlığından, yahşı (5) néft ustası olmasından yazırlar. Bu, meni çoh sévindirir. (6) Ancag men atamın uşaglıg günleri ile de tanış olmag (7) isteyirem. Hahiş édirem, bu barede danış, men de yazım.

– (8) Megale yazmag isteyirsen?

– (9) Héyr, hékayesayag. Daha doğrusu, inşa. Müellim bize ata (10) mövzusu haggında yazmağı tapşırıb.

(11) Selime tebessümle nevesine bahdı, onun iri, gara gözleri, (12) gözel gameti éynen atası Davud'u hatırlatırdı.

(13) Giyas dogguzuncu sinifde ohuyurdu. Selime bilirdi ki, orta (14) mektebi bitirdikden sonra o, atasının yolu ile gédecek, öz (15) zehmeti ile ailelerinin gururunu daha da artıracag. O, nevesinin (16) arzusunu beyenib dédi:

– (17) Oğlum, atan Davud haggında yazmağa deyer. O, menim istekli (18) oğlumdur, uşaglıgdan zehmet sévendi, namuslu oğlan (19) idi. Ele onda üreyime dammışdı ki, geleceyi yahşı olacag. (20) Emeyi ile ad gazanacag.

(21) O, bir az fikre gétdi, gözlerinde hoş ifadeler göründü, (22) sifetindeki gırışlar éle bil yoh oldu.

– (23) Bu saat sene Davud'un uşaglığından danışım, – déye, (24) Selime cavanlıg éşgi ile söze başladı. Oğlunun heyatından (25) bir néçe ehvalat söyledi. Giyas onun bütün sözlerini defterine (26) géyd étdi. Sonra géce yarısına dek oturub "Atamın (27) uşaglıg günleri" adlı béle bir hékaye yazdı.

(28) Davud yénice ayag tutub heyetde gezerken başını yuharı (29) galdırıb buruglara bahanda az galardı ki, yıhılsın. Onlar (30) balaca uşağın nezerinde göyle birleşen naheng bir adam (31) kimi canlanardı. Guyulardan gelen sesler onda teşviş

doğurardı; (32) sonra tedricen onlara alışdı. O, isterdi ki, buruglara (33) yahınlaşıb diggetle bahsın, guyunun içine düşüb, tekrar (34) galhsın. Bu ise mümkün déyildi.

(35) Günler gelib kéçirdi. Oğlan böyüdükce heyat haggında tesevvürü (36) artır, sirli görünen meseleler bir bir ona aydın (37) olurdu.

(38) Yay vahtı Davud'gilin ailesi Şüvelan'ın Encir dayanacağındakı (39) (o zaman béle adlanırdı) bağa köçerdi. Bura encir (40) üzümün bol yéri idi. Hezer denizinin gözel sahili, isti gumluglar (41) kimin hoşuna gelmez?! Burada uşaglarla oynamağın (42) başga lezzeti var idi. Davud gayalar üstünde oturub denize (43) bahmagdan doymurdu. Hezer'in uzag sahili üfügde göyle birleşmiş (44) kimi nezere çarpır. Ancag yahında onun her üzünü (45) görürdü. Amansız, gezebli vahtını, hoş gününü, sakit nefesini, (46) tebessümünü de. Bir de görürsen ki, Hezer'in coşgun, ağ 116/01 lepeleri gedim gayaları döyecleyir, sanki yérinden goparmag (2) isteyir ve be'zen de ağuşuna alıb méhribanca ezizleyirdi. (3) Gayalar müeyyen derece şekilini deyişse de, öz yérlerinde galır, (4) deniz gét géde géri çekilirdi. Coşgun Hezer yahşı ehval-i ruhiyye (5) oyadır. İnsan rahat nefes alıb géyr-i adi, geribe, (6) hem çetin, hem de vacib meseleler haggında düşünür, şirin (7) heyala dalır.

(8) Bir de görürsen ki, uşaglar gayaların üstü ile atlanıb (9) gaçarag ucadan danışırlar, onların sesi başga gayalarda (10) egs-i seda tapıb deniz gağayılarını diksindirir.

(11) Hara bahırsan bah, her yérde tebietin özüne mehsus eylenceleri (12) var. Uşag her şéyi téz bilmeye can atır. Budur, Davud (13) bir nefese Her-tut gayasının başına çıhır, birden özünü (14) oradan denize atıb, ilişib suda galmış tilovu çıharır. (15) Daha sonra sévdiyi itin dalınca gaçıb ona çatmağa çalışır, (16) yıhılıb durmağı bir olur, ağrısı téz kéçib gédir, tekrar (17) gaçır, bu ona fereh vérir.

(18) Davud dostlarının, yahın adamlarının derdine şerik (19) olur, güsselenirdi. Anası Selime bunu hiss édib düşünerdi: (20) "O be'zen son derece şen, be'zen yaşlılar kimi fikirli görünür, (21) çoh gayğıkeş, ince ve coşgun hasiyyete malikdir".

(22) Bir defe Selime bağ vahtı hestelendi. Bundan heyecana (23) düşen Davud onun yanından gétmirdi. Anasının hestehanada (24) yatacağını bildikde:

– (25) Anacan, narahat olma. Téz téz yanına gelerik, – démişdi. – (26) Her şéy sehmandadır, öz istirahetinde ol. Encir, üzüm (27) gurutmuşug, doşab, ruçal, encir mürebbesi bişirmişik...

(28) Davud bilirdi ki, anası halça ve palazı yumamış Şüvelan'dan (29) köçmez. Bu hagda soruşdugda o dédi:

– (30) Birce onu çatdıra bilmedim, éybi yohdur, sağlıg olar, (31) gelib yuyarıg. Sen bu işde mene hemişe kömek étmisen.

(32) Anasının hesteliyi évde hamını narahat étmişdi. Davud (33) berk heyecan kéçirirdi. Atası bir gün dédi ki, Selime'nin (34) sehheti yahşılaşır, bu gün sabah onu bağa getirecek. "Démek (35) bu gün sabah". Bu zaman anasının: "Sağalaram, gelib yuyarıg..." (36) sözleri Davud'un yadına düşdü. "Anam zeifleyib. Onu (37) bu işe yahın goymag olmaz." Birden ağlına geldi ki, halça (38) palazı özü denize aparıb yusun. O, bu işi bacarar mı? Elbette, (39) bacarar. O, bununla anasını ezabdan gurtarar. Bu hoş (40) meşgeledir. (41) Gonşularının boş éşşeyi vardı. Bu héyvan be'zen onların (42) karına gelerdi.

(43) Davud éşşeyi tövleden çıhartdı, iki halça ve böyük bir (44) palazı onun üstüne goyub kendirle bağladı. Eşşek könülsüz (45) gédirdi. Gumlugda durdu. Davud onu hayladı. O, terpenmek istemirdi.

(46) Davud'un acığı tutdu: "Meni uşag bilib sözüme bahmır" – (47) déye gırmancı onun başı üstünde herletdi, sonra cilovundan (48) tutub berkden gışgırdı:

117/01 – Sennenem, terpen, héyvanın biri héyvan...

(2) Davud'u ter basmışdı, küçeden géden tanış bir gonşu onun (3) hayına geldi. O, éle bil ki, éşşeyin dilini bilirdi, öz hayküyü (4) gırmancı ile onu yérinden terpetdi.

(5) Davud éşşeyi deniz sahiline apardı. Cilovunu gum üstündeki (6) gayığın demir helgesine bağladı. Palaz ve halçaları (7) böyük gaya parçasının üstüne serdi. Anası hemişe burada palpaltar (8) yuyardı.

(9) Denizden hefif yél esirdi. Sahile cuman lepeler gayanı (10) yumag isteyirmiş kimi onun üstüne tökülüb tekrar çekilerdi. (11) Davud évden getirdiyi gilabını halçanın üstüne sürtdü, sonra (12) şotka ile berkden silmeye başladı ve nehaye, onu denize (13) salıb tekrar gaya parçasının üstüne goydu, ayagları ile tapdaladı, (14) tekrar gilabı ile yudu, tapdaladı...

(15) Ahşam çağı palaz ve halçaları éşşeyin üstüne yükledi.

(16) Eşşek éle téz téz gétmeye başladı ki, Davud onunla gücle (17) ayaglaşırdı. "Geribedir, palaz ve halçalar yaşdır, éşşeyin (18) yükü evvelkinden ağırdır. Ancag indi gör néce gaçır. (19) Déme, işini gurtardığı üçün sévinib tövleye gétmeye telesir".

(20) Bir néçe günden sonra Selime hestehanadan çıhıb bağa (21) geldi, Davud'un halça palazları yuduğunu bildikde onu gucaglayıb (22) öpdü:

– (23) Ay menim ağıllı oğlum!

–(24) Selime'nin bacısı gızı Güllü dédi:

– (25) Hala, sen ki, onu béle te'rifledin, menim pahıllığım (26) tutdu. Onu gelen yay senin elinden alacağam.

– (27) Hara aparacagsan?

– (28) Öz yanıma, pioner düşergesine, goy orada mene kömek élesin. (29) Mene béle oğlan lazımdır.

– (30) Pioner düşergesi? – déye Davud maragla soruşdu, – (31) Çohdan isteyirdim ki, sizin düşergede olam, – sonra üzünü (32) anasına çévirdi0

– (33) Mence é'tiraz étmezsen. Bağımıza yahındır. Téz téz bura (34) gelerem.

– (35) Oğlum, üreyin néce isteyir éle ét.

(36) Bu söhbet neticesiz galmadı. Gelen yay feslinde Güllü (37) onu Şüvelan'dakı pioner düşergesinde deste rehberinin müavini (38) vezifesine düzeltdi.

(39) Güllü Azerbaycan tibb institütünü iki il bundan evvel (40) bitirmişdi. Yay vahtları Şüvelan pioner düşergesinde hekim (41) işleyirdi. O, Davud'dan yirmi yaş böyük idi. Onunla méhriban (42) idi, hetrini çoh isteyirdi. Derslerini téz téz yohlayır, (43) lazımi kitab tapmagda ona kömek édirdi. Bir yére gonag gédende (44) de özü ile aparırdı.

(45) Davud mektebin ictimai işlerinde feal iştirak éderdi. (46) Divar gezéti çıharmag, mühtelif géceler kéçirmek kimi vezifeleri (47) leyagetle yérine yétirerdi.

118/01 O, teşkilatçılıg bacarığını pioner düşergesinde de (2) sınagdan kéçirdi. Sual-cavab gécesi, sefere çıhmag, tongal (3) galamag kimi işleri görmekde pioner deste rehberine yahından (4) kömek éderdi.

(5) Bir az kécmedi ki, onlar yürüş üzre yarışda Artyomnéftin (6) pioner destesine galib geldiler.

(7) Güllü bir defe Selime'ye dédi:

– (8) Bu oğlan héyli gabağa gédecek, çoh işgüzardır. Düşergede (9) hamı ondan razıdır. Ancag o bir defe éle iş görmüşdü (10) ki, az galmışdı, mene töhmet vérsinler.

– (11) Pah bu olmadı ki, – déye Selime héyretle ona bahdı.

– (12) Bir gulag as, – déye Güllü tebessümle söze başladı. (13) – Bir defe mene dédiler ki, bir uşağın kotleti yarımçıg olub. (14) Bu söhbeti Davud da éşitdi, sonra bilirsiniz mi ne oldu? (15) Oğlan harasa gétdi. Men de evvel bu meseleye éle ehemmiyet (16) vérmedim, sonra tamam yadımdan çıhdı. Başım garışıg idi... (17) Ele bu zaman düşerge reisi meni yanına çağırıb nazarlıgla (18) başını buladı, mene bir akt gösterdi. Orada hemin yarımçıg (19) kotlet haggında yazılmışdı ve ahırda "Bundan hemin (20) pioner ve ya başgaları zeherlene bilerdiler", – sözleri (21) géyd édilmişdi.

– (22) Aktı yazan kim idi? kim bu işle meşgul olub?

– (23) Sebir éle. Maraglı da burasıdır. Bahıram, gözlerime (24) inanmıram. Aktın altında yazılıb: Komissiyanın sedri düşerge (25) pioner destesi rehberinin müavini bizim Davud Nebiyév, (26) sonra da komissiya üzvlerinin imzası. Tesevvür édirsiniz mi?! Men sonra Davud'a dédim:

– (27) Sen ne étmisen, mene evvel niye démedin ve bu aktla menim (28) yanıma niye gelmedin?! O, béle cavab vérdi:

– (29) Men seni ahtardım, tapa bilmedim, bu meseleni yubatmamag (30) üçün aktı düz aparıb düşerge reisine vérdim. Ahı, ne (31) fergi var?!

– (32) Bes bilmirsen ki, bir hekim kimi yémeyin kéyfiyyetine (33) men cavabdéhem.

(34) O, utanarag mene bahıb dédi:

– (35) Yoh, men bunu istemirdim. Bu barede doğrusu héç fikirleşmedim. (36) Amma pionerin borcudur ki, béle vahtda téz tedbir (37) görsün. Meğer men sehv édirem? Pioner andında déyilir ki...

(38) Başladı mene mühazire ohumağa. Men güle güle dédim: (39) "Aferin, hala oğlu, yahşı élemisen. Hemişe béle merd ol, (40) nögsanlara göz yumma. Yahın gohumunla aran da deyse, béle (41) prinsipial ol". Beli, béle ehvalat hala, sene yaman ohşayıb.

– (42) Mene ohşasa da senin elinden su içib, boynuna al, bu (43) meselede ziyan çekmisense de...

(44) Her ikisi güldü.

(45) Giyas hékayesini Davud'a ohuyub gurtarandan sonra atası (46) tebessümle ogluna bahıb:

119/01 – Oğlum, – dédi, – sen bu ehvalatları haradan bilirsen?

118/02 Nenem danışıb. Men onun kömeyi ile bu hékayeni yazmışam.

– (3) Çoh gözel çıhıb, oğlum. Dé görüm ,bu mövzü hardan yadına düşdü?

– (4) Bu, müellimin tapşırığı ile yazdığım inşadır. Bu (5) zaman hem senin uşaglıg günlerinle tanış oldum hem de gelemimi (6) sınagdan kéçirdim. Bu yazıya göre "Béş almışam".

– (7) Yazın e'la giymete layigdir, oğlum, olmaya yazıçı olmağı (8) arzu édirsen?

– (9) Ata, bu barede hele düşünmemişem. Ancag senin kimi (10) néftçi olmağı get étmişem.

AYRILDILAR

119/(2) Yarı yoldan géri gayıtdılar. Galın méşelerle örtülü Garaguş (3) dağlarının başına galhdıgları dik cığırla indi üzüaşağı (4) énirdiler. Her ikisi susmuşdu. Yalnız ayagları altında (5) sınan guru çör çöplerin çatırtısı, cığır gırağından gopub (6) aşağı diyirlenen hırdaca daşların cağıltısı éşidilirdi.

(7) Adile diggetle ayagları altına bahırdı, éhtiyatla addımlayırdı, (8) ipek donunu kol kosdan goruyurdu. İlyas ise gızın golundan (9) tutmuşdu ki, çıngıllı ve çoh eynemli énişde sürüşmesin (10) ve o vaht ki, özü sürüşürdü, sol elini atıb cığır gırağındakı (11) ağacların yére eyilmiş budaglarından yapışırdı ve (12) sağ eli ile sürüşüb géden gızı géri dartırdı, ayag üstünde (13) sahlayırdı.

(14) Bir defe éle oldu ki, bir birine sarılıb ayag üstünden duruş (15) getirdiler ve bu defe éle ki, üzleri bir birine çoh yahın (16) oldu, gözleri garanlıg getirdi, nefesleri gısıldı ve tézleşdi, (17) o saat éle bil görünmez bir el arhadan dartdı her ikisini (18) bir birinden ayırdı.

(19) Sonra yalnız elleri bir birinden üzülmek istemedi ve elleri (20) bir birinin elinde geldiler, Béşbulag deresinin kenarına (21) çıhdılar.

(22) Buradan aşağıya, dere dibine énen dolama araba yolu sağdakı (23) yastı tepeler arasından çıhırdı, güney tala göyşenleri (24) içerisinden kéçirdi, sonra Béşbulag deresi dibinden yuharı (25) dırmaşırdı ve yohuş başında tepe üstünde yérleşen kiçik (26) bir dağ kendine galhırdı.

(27) Adile başıyla sol terefe işare éledi, fısdıg ağacları (28) altındakı üstü çoh hamar böyük bir daşı gösterdi. İlyas celd (29) ireli kéçdi, pénceyini çıhardıb daşın üstüne serdi. Adile (30) daş üstünde oturdu, ellerini saçlarına çekdi. İlyas arhadan (31) eyildi, gızın saçları arasında ilişib galmış hırdaca, guru 120/01 yarpag gırıntılarını temizledi. Adile başını galdırıb (2) aşağıdan yuharı İlyas'a bahıb gülümsedi:

– (3) Oturag – dédi – bir az burda... Bu gün çoh yuharı galhdıg!

– (4) Amma yol hele yarı olmamışdı, géri gayıtdıg...

– (5) Uzagdan bahanda o dağ başı mene çoh yahın göründü, yahşı (6) ki, téz başa düşdüm ki, ne geder géc déyil gayıtmag lazımdır.

– (7) Eğer birce defe galhsaydın o ucalığa, ordan gördüyünü (8) héç vaht unutmazdın!

– (9) Gocaman ve yalgız bir ağac? Ve başına o geder ildırım (10) düşüb ki, gara bir skélét kimi galıb?

– (11) Eledir, ağac skélétdir ve her seher, her ahşam çoh gocalmış (12) bir cüt gartal o ağacın gara budaglarına gonub, güsseli (13) gözlerile çoh uzaglara bahırlar...

– (14) Bizi görende üstümüze şığamazdılar?

– (15) Gartallar teyyareleri görende deli olurlar ve teyyareler (16) üstüne cümüb mehv olurla.

(17) Eyleş yanımda, bir hovur dincini al... Men her defe bu (18) daş üstünde oturanda, burdan o uzaglara bahanda, bütün o dağlar (19) ve dereler éle bil neheng bir dékorasiyadır menim üçün...

(20) Ayagları altında – dere dibinde gaynayan bir bulağın suyu (21) demir lüleden içi yonulmuş uzunsov daş içerisine tökülürdü, (22) oradan da daşarag derede

şırıldayan kiçik bir çayın sularına (23) govuşurdu. Garşıda yohuş başındakı dağ kendinin (24) eyri üyrü küçelerinde, garatikan kolundan vurulmuş gara çeperler (25) arasında kend uşagları oynaşırdı ve kendden o terefde, (26) méşeli düzenler garalırdı, sonra torpağın birden kükreyib (27) yuharı galhdığı yérde, bu menzereni bir birinin ardınca (28) gat gat neheng divarlar kimi göye yükselen sıra dağlar tamamlayırdı.

(29) Adile yéne başını galdırdı, İlyas'a bahdıO

– (30) Niye oturmursan?

– (31) Gezek, bu gün çoh gezek, bir az dincini al, baş alıb gédek.

– (32) Yoh, eyleş burda söhbet éliyek. Bu ahı, bizim sirr daşımızdır.

– (33) Goy bu gün istirahet élesin. İki aydır, biz danışırıg, o (34) gulag asır...

(35) Adile'nin üzünden bir gölge kéçdi, eli ile daşı ohşadı:

– (36) Eşitdin sirr daşı, sebir daşı? Sene üreyi yanan varmış (37) burda...

(38) İlyas arhadan eyildi, üzünü gızın saçlarına tohundurdu:

121/01 – Seni gördüyüm o gün... – dédi – bu daş, bu torpag, o su (2) – hamısı dil açdı... ve nağıl başlandı...

(3) Adile ellerini galdırdı, arhasında dayanmış İlyas'ın boynu (4) ardında daragladı, bir an gözlerini yumdu, gülümser bir (5) yuhuya gétdi, sonra sanki ayıldı, gollarını açdı ve dédi:

– (6) Nahara bir saat galıb, otur, bu gün senden çoh şéy soruşacağam. (7) Çünki mamamın, papamın sene yéni sualları var.

– (8) Meğer iki aydan beri her gün vérdiyim cavablar, atanı (9) ve ananı gane salmadı mı?

– (10) Geti gerara gelmek üçün onlar senin haggında çoh şéy (11) bilmelidirler.

– (12) Özüm haggında danışa danışa men ahırda sayıglaya bilerem.

– (13) O balaca kendin böyük geleceyinden danışanda da men (14) darıhıram.

– (15) Doğulduğum kenddir. Gerek bu zeif damarımı mene bağışlayasan.

– (16) Bağışlayıram, bu şertle ki, öz geleceyinden, bizim geleceyimizden (17) danışasan.

– (18) O barede bir defe danışdım, sen gulag asmadın.

– (19) Çünki getirib ahırda taléyimizi o kend ile bağladın. (20) Men ise şeher gızıyam, işıglı şeher gécelerinin vurğunuyam, (21) işıgsız kend gécelerini séve bilmirem.

– (22) Uzag bir çay üstünde böyük éléktrostansiya tikilecek. Onda (23) bu kend géceleri de işıglı olacag ve darıhma, bir hefteden (24) sonra şeherde olacayıg.

– (25) Burada sene rast gelmeseydim darıhacagdım. Bura da mamam (26) getirdi bizi, dédi, bu yay kende gédek, hem ziyaret olsun, hem (27) ticaret.

– (28) O ne démekdir?

– (29) Yayı kende gédende atam kenddeki hesteleri müalice éleyib, (30) buradan gayıdanda mama şeherde teze menzilimize teze mébél alacag.

(31) İlyas derenin o tayına bahdı. Orda artıg güneşin şüaları (32) ağacların yarpaglarında sarı bir alovla yanırdı. Ve yohuş (33) başında, dikdir üstünde bir atlı dayanmışdı. Atlı başını (34) dik tutarag, uzag dağlara sarı bahırdı, at ise gabag ayağını (35) galdırıb sebirsizlikle torpağı döyecleyirdi. Adile aşağı (36) eyildi, boz daş altından yaşıl fevvare kimi fışgıran (37) bir çenge ot içinden birini gırdı. Sonra başını galdırdı (38) ve soruşdu:

– (39) Mamam déyirdi ki, institütü gurtaranda o şeherde menzil (40) ala bilecek mi? Papam da dédi ki, indiden çalışsa béş il (41) sonra institütü gurtaranda ona növbe çatar.

122/01 – Ne üçün onlar éle güman éleyir ki, institütü gurtaranda (2) men şeherde galacağam?

– (3) Bes hara gédeceksen?

– (4) Burdakı uşaglara da ders déyen lazımdır.

– (5) Lazımdır, amma... Ahı men şeherde, sen burda...

– (6) Burdakı hesteleri de müalice éliyen eller lazımdır.

– (7) Médinstitütü gurtaranda meni bura hekim gönderseler (8) mamam özün öldürer.

– (9) Özümü öldürerem déyenler özün öldürmürler.

– (10) Şeherde béş otaglı menzilimiz var, mamam déyir, üç otağın (11) yatırı – mebeli, halıları, ağ royalı senin céhizindir.

– (12) Geleceyin sévinci senin céhizin olmalıdır.

– (13) Eledir, amma şeherdeki rahatlıg yahşı döşenmiş géniş (14) menzillere bağlıdır.

– (15) Be'zen heddinden artıg rahatlıg üreyi narahat édir.

– (16) Her halda kendden şehere gédenler bir de gériye, o torpag (17) dahmalara gayıtmır. Senin şeherdeki gohumların...

– (18) Menim şeherde bir nefer gohumum var.

– (19) Bir nefer olsun géri gayıdıb?

– (20) Yoh.

– (21) Ne üçün?

– (22) Taléyi şehere bağlanıb.

– (23) Kimdir o? Sen onun haggında mene danışmamısan.

– (24) Dayımdır ve helelik tekce onun haggında danışmağa macal (25) tapmamışam.

– (26) Mamam déyir, onun "Kommunist" küçesinde gözel kvartirası (27) var, déyir bir er, bir arvad yaşayırlar, ne eceb bacısı (28) oğlu şeherde onların yanında galmır.

– (29) Telebe yataghanasında yaşamag menim üçün daha hoşdur.

– (30) Papam da déyirdi ki, o mes'ul vezifede işleyir.

– (31) Maman ve papan mene aid ne varsa menden yahşı bilirler.

– (32) Ne olar, men onların yégane övladıyam, papam déyir ki, (33) adamları yohlamag lazımdır.

– (34) Eledir, amma komsomola girende meni bu geder yohlamamışdılar.

– (35) Bunu ona özün déyersen – çünki bu ahşam bizde gonagsan. (36) Papam dédi ki, çağır onu ahşam bize gelsin, özü danışacag (37) seninle.

– (38) Yahşı olar, birdefelik ne lazımdırsa goy özleri soruşsun!

– (39) Amma yéne éle suallar ortaya çıhacag ki, onlar menim vasitemle (40) senden soruşacaglar. Hara bahırsan.

– (41) Göye, buludlar altındakı o iki gara nögteye.

123/01 Adile de başını géri atdı, göye bahdı.

(2) Göyün derinliyinde ağ buludlar altında süzen iki dağ gartalı (3) aşağıdan iki gara nögte kimi görünürdü.

– (4) Kiş kiş, gırılmışlar! – déye Adile eyildi, yérden (5) fındıg boyda bir daş götürdü ve göye, gartallara doğru tolazlamag (6) istedi.

(7) İlyas gızın bileyinden tutdu0

– (8) Atma gorhub gaçdılar.

(9) Adile başını çévirib altdan yuharı İlyas'ın gözlerine (10) bahdı. İlyas'ın gözlerinde ferehli işıglar oynayırdı, Adile (11) de gülümsedi:

– (12) Men ahmaglıg éleyende éle bil sen dirilirsen.

– (13) Sen öz hereketlerinde ve öz sözlerinde gözelsen!

(14) Bu zaman garşıdakı yohuş başında dayanmış at kişnedi, (15) sürekli, esebi ve yanıglı bir sesle kişnedi. İlyas diksinen (16) kimi oldu. Dönüb ona bahan Adile soruşdu:

– (17) Niye éle héy o atlıya bahırsan?

– (18) O at da, o atlı da kimi ise gözleyirler. Amma kimin atıdır, (19) atlı kimdir, burdan tanıya bilmirem.

– (20) Neyine lazımdır? Ne üçün maraglanırsan?

– (21) Héç...

– (22) Onda gulag as, nahara yarım saat galıb, mamam déyirdi (23) ki, ne üçün o seni hemişe gündüzler gezmeye aparır, ne üçün (24) aylı géceler dalınca gelmir?

– (25) Ne aylı, ne aysız gécelerde menim anam meni gezmeye burahmır.

– (26) Hele de ana uşağısan, yohsa kişi?

– (27) Bir az ondanam, bir az bundan.

– (28) Géceler anan seni évde sahlayıb néyniyir ki?

– (29) Başımı dizi üste goyub gah layla çalıb mene, gah nağıl (30) déyir.

– (31) Sen onun sonbéşiyisen?

– (32) Yoh menden kiçik bacılarım, menden böyük gardaşım var. (33) Démişdim sene yadından çıhıb.

– (34) Onda ne üçün anan seni béle ezizleyir?

– (35) O biri uşagları yanındadırlar, kolhozda işleyirler. (36) Şeherde ohuyan tek menem. Déyir ahırıncı defedir. Seni görürem, (37) ya men öleceyem, ya sen bir de bu kende gayıtmayacagsan. (38) Bilmirem, belke hestedir, bizim analar heste olanda démirler.

– (39) Yoh heste déyil, seher men ona rast geldim.

(40) İlyas celd başın çévirdi Adile'ye bahdı:

– (41) Harda? Ne cür onu tanıdın?

– (42) Bura seninle görüşe gelirdim. Sizin évin yanından kéçende, (43) arhadan bir ses meni çağırdı: A gızım, bir dayan! Dönüb 124/01 géri bahdım. Doggazdan çıhan bir arvad mene doğru gelirdi. (2) Yahınlaşdı, her iki elini çiyinlerime goydu: Goy bir az sene (3) bahım, gızım, – dédi. Derhal hiss éledim ki, senin anandır. (4) Çaşdım, gızardım, özümü itirdim – démeye söz tapmadım.

– (5) Bes o?

– (6) Bir az üzüme bahandan sonra dédi ki, gét, gızım, seni (7) yoldan éledim.

(8) Yéne bir an her ikisi susdu.

(9) Bu vaht yohuş başındakı o at yéne kişnedi ve bu defe (10) kişnertisinde éle éhtiraslı bir çağırış vardı ki, İlyas'ın (11) gözleri yol çekdi:

– (12) Ele bil terlandır, o da béle ses salardı bu dağlara...

– (13) Terlan? – déye Adile maraglandı – Kimdir ki o? Tanıdın (14) burdan ora, o atlını?

(15) İlyas gızın sualını başa düşmedi, döndü gıza baha baha (16) galdı ve indi gözlerinde éle bir dalğınlıg ve uzaglıg vardı (17) ki, Adile ne ise bir cür oldu ve sonra başını aşağı salıb (18) sualını tekrar éderken, gızın sesinde artıg esebi bir titreyiş (19) vardı:

– (20) Kimdir ahı o Terlan dédiyin?

– (21) Almagözlü, gız birçekli, iti yérişli bir gaçağan idi. Ve (22) o gün... Elim ondan üzüldüyü o gün – menim de ilk gencliyim (23) gurtardı.

– (24) Senin atın idi, papan bağışlamışdı?

– (25) Yoh, dedem bize, öz uşaglarına héç bir şéy bağışlamazdı. (26) Amma deriden gabıgdan çıhardı ki, ahşam uşagları ac (27) yatmasın. O ölende menim altı

yaşım olardı. Ondan sonra bizi (28) dayım sahladı. Terlan da dayımın atı idi, – amma menim (29) ucbatımdan o mö'cüze mehv oldu.

– (30) Mö'cüze? – déye Adile başını galdırdı:

– (31) Menim gözümle onu görseydin, sen de başga söz tapa bilmezdin.

– (32) Ele ise danış o mö'cüzeden – goy üreyime gısganclıg odu (33) düşsün...

(34) İlyas héyretle Adile'ye bahdı:

– (35) Gısganclıg odu?

– (36) Üzündeki ifadeni özün görsen – meni başa düşersen. (37) Eyleş, başımı galdırıb sene bahmagdan boynum eyri bitdi.

(38) İlyas gızın ayagları yanında, kéçen ilki guru hezel üstünde (39) oturdu, daşa söykendi. Sonra danışmağa başlarken, Adile (40) indi onun üzünü görmür, yalnız bir az dağınıg, sıh gara saçlarına (41) bahırdı ve bir defe éhtiyatla elini onun saçlarına (42) tohundurdu, lakin déyesen İlyas bunu hiss élemedi, éle bil indi (43) o öz özüyle danışırdı:

125/01 – ···Üç il sonra dayım Rusiya'dan, vetendaş müharibesinden (2) gayıdan payız, menim artıg on üç yaşım tamam olmuşdu. Séntyabrın (3) ahırlarında dumanlı bir ahşam, kendde çıraglar yanan (4) vaht, bah, orada – Kendin üstündeki o balaca tepede kişneyen (5) bir atın sesi meni diksindirdi. Üreyim döyündü, heyecan (6) içinde bir an gözledim. At bir de kişnedi. Artıg şübhem (7) galmamışdı. İçeriye, çırağı yandıran anamın yanına yüyürdüm.

– (8) Dayım gelir, ana – dédim. – Dayım gelir,

(9) Anam diksindi, içini çekdi, éle bildi ki, dayım artıg heyetdedir, (10) özünü çöle, torpag sekiye atdı, men de dalınca gaçdım.

– (11) Bu saat gelir ana, bu saat gelecek.

(12) Anam gözlerini döydü:

– (13) Kim heber getirdi ahı, dédi. – Heyetde héç kes yohdur.

– (14) Terlan'ın sesini tanıdım ana, tepe üstünde kişneyen o at (15) Terlan'dı.

– (16) Anam çoh mey'us oldu. Tek bir gardaşının hesretinden yaş (17) dolmuş gözlerile mene bahdı, köksünü ötürdü:

– (18) Allah sene insaf vérsin bala...

– (19) Yoh gelir ana, gelir... Bu saat yüyürürem gabağına.

(20) Men sehv élemediyime o geder emin idim ki, anam yéniden (21) heyecanlandı:

– (22) Allah ağzından éşitsin bala, Allah ağzından éşitsin. (23) Onda téz yüğür, Areste bacıdan, eğer varısa, bir çimdik çay al (24) getir, évde guru çay yohdur.

– (25) Çeperin yatıg yérinden adlayıb gonşumuz Areste halagile (26) kéçdim. Sonra ovcumda sıhdığım bir gaşıg guru çayla çeper (27) üstünden atılıb öz heyetimize kéçende gördüm ki, dayım Terlan'ın (28) bélinde doggazdan içeri girdi.

(29) Evdekiler hamısı gışgırışarag heyete töküldü. Dayım torpag (30) seki gabağında Terlan'ın üstünden sıçrayıb yére düşdü, gollarını (31) géniş açarag evvelce bizi, çolma çocuğu, hırım hırdanı – (32) hamımızı bir defeye gamarlayıb bağrına basdı, sonra (33) temkinle anamı gucaglarken, mene sarı dönüb dédi0

– (34) Terlan'ı gezdir, teri soyusun!

(35) Celd ovcumdakı guru çayı bacımın ovcuna boşaltdım, sonra (36) Terlan'ın cilovundan tutdum, armud ağacları arasıyla çoh (37) uzağa gétdim. Ele ki, heyetin aşağısına gelib gözden yayındım. (38) o saat döndüm Terlan'ın boynuna sarıldım. "Terlan'ım, göherim, (39) gara gözlüm, serv boylum" – ve ne bilim daha neler déyirdim (40) ve öpürdüm atın üz gözünden, doymurdum. Terlan ise (41) gollarım arasından boynunu géri burub éve teref boylanırdı, – (42) Menim nevazişime zerre geder ehemmiyet vérmird. Bu é'tinasızlıg (43) elbette ki, meni bir az me'yus édirdi, amma yéne de 126/01 ona tamaşa élemekden gözlerim doymurdu. Çünki yaraşıglı (2) başı, dik, balaca gulagları, alovlu gara gözleri, guru, möhkem (3) ayagları, gén sinesi, girde sağrısı, meğrur görkemi ile (4) Terlan yéne bir mö'cüze kimi garşımda dayanmışdı.

(5) Her defe dayım onu çapıb kendden gédende Terlan hemişe (6) o tepe üstünden géri boylanıb kişnerdi – ye'ni gédirem, salamat (7) galın! Ve her defe seferden gayıdan zaman yéne o tepe üstünde (8) başını dik tutub kişnerdi – ye'ni gelirem, salamımı (9) alın!

(10) Üç il evvel ise o dörd nala çaparag dayımla beraber uzaglara, (11) tehlükeli bir sefere géderken, – men tek başıma o tepe (12) üstünde oturub galmışdım ve atın ayagları altından galhan (13) tozun ağ buludu tezeden yollara yatana geder, gözümü gırpmadan (14) onun dalısınca bahmışdım...

(15) İndi Terlan yéne gayıtmışdı, uzag ve tehlükeli bir seferden (16) géri dönmüşdü, döyüş çöllerinden, od alov içinden kéçib (17) gelmişdi, amma bu geder ki, mene garşı é'tinasız idi, üreyimi (18) garsan éhtiras da bir o geder daha artıg od tutub alovlanırdı.

(19) Çoh sonra Terlan'ı gavalı ağacına bağlayıb éve gayıtdıgda, (20) hele gapı ağzında iken içeride çay içen dayımın son sözlerini (21) éşitdim:

– (22) Terlan olmasaydı, men ahırıncı döyüşden salamat çıhmayacagdım.

(23) Ve éle o géce Terlan'ı yuhumda gördüm. Gördüm ki, Terlan'ın (24) bélinde gızgın döyüş géden böyük bir çöldeyem, Gırmızılarla (25) ağlar üzerine hücuma kéçirem. Terlan oh kimi ireli (26) şığıyır, bir göz gırpımında bizim desteleri arhada goyur, (27) gefilden gopan bir boğanag kimi düşmen sefleri içinde yéri (28)

éşib göye sovurur... Biz garşımıza kéçen ne varsa yıhırıg, dağıdırıg, (29) düşmen atlılarını çalağandan hürkümüş kimi peren (30) peren salırıg. Lakin bir an sonra düşmen bizi bir üzük gaşı (31) kimi mühasireye alır, gılınc zerbesinden gözlerim garalır, (32) üzü üste Terlan'ın boynuna yıhılıram, durna boynunu gucaglayıram, (33) Terlan kişneyib şahe galhır, sonra ireli atılıb (34) düşmen ehatesini yararag meni götürüb gaçır. Arhadan bizi (35) te'gib édenler gıy vururlar, yüzlerle at ayaglarının tappıltısından (36) yér titreyir... Bu zaman Terlan'ın ayagları yérden (37) üzülür, Terlan artıg gaçmır, belke ganad açıb uçur, garşıdakı (38) méşeli tepeler dehşetli bir sür'etle üstümüze gelir, nehayet (39) Terlan uca bir tepe üstüne sıçrayıb kişneyir, menim ise (40) gollarım sustalır, ağırlaşmış başım hara ise ahır, vücudumu (41) sürükleyib dalınca aparır, gaya başından gopan bir daş (42) kimi yére gelirem, gara ağzın açıb meni udan bir uçurumun derinliyine 127/01 gédirem, sonra torpağa serilib gözümü açarken, özümü (2) anamın ayagları altında görürem...

(3) Bu zaman yuhudan ayıldım. Terlan heyetde yangılı yangılı (4) kişneyirdi. Ayağa sıçrayıb heyete yüyürdüm, Terlan sekilli (5) sol bileyini galdırıb dırnağıyla yéri döyecleyir, sonra başını (6) dik tutub telaş dolu gara gözlerini garanlığa zilleyir, (7) ağır bir fısıltı ile derinden köksünü ötürürdü. Eéle bil Terlan (8) güsselenmişdi. Kim bilir, belke o da yuhusunda iştirak (9) étdiyi gızğın döyüşleri görüb oyanmışdı, belke de bu sessiz (10) kend gécesinde geribseyib döyüşe apardığı ve döyüşden gétirdiyini (11) çağırırdı ki, arhada galan o döyüş illerinde ondan ayrı (12) galdığı ne bir günü olmuşdu, ne bir gécesi...

– (13) Ne isteyirdin ahı sen? İsteyirdin ki, dayın o atı sene (14) bağışlasın? – dédi Adile ve eyildi ayagları altında oturmuş (15) İlyas'ın üzüne bahdı.

– (16) Yoh, men bunu ağlıma béle getire bilmezdim. Men ancag (17) onu isteyirdim ki, birce defe, tek birce defe, men de Terlan'ın (18) bélinde çapıb kendden gédeydim, o tepe üstüne galharken altımda (19) Terlan'ın kişnediyini éşideydim, sonra yél kimi tepelerden, (20) sél kimi derelerden aşaydım, her géce meni çağıran (21) uzaglara, sirrli üfüglerin arhasında açılan enginliklere (22) govuşaydım. Amma bu arzuma men yalnız yuhularımda govuşurdum.

– (23) Yazıg uşag! Ne üçün dayın o atı sene vérmirdi? – déye (24) Adile hiss édilmeden yéne elini İlyas'ın saçlarına çekdi,

– (25) Men onun gözünde hele uşag idim, at minmek senetinde (26) naşı idim... Terlan kimi gızğın mezaclı bir köhleni mene, (27) yahud meni Terlan'a é'tibar éde bilmezdi. Anamın da üreyine (28) dammışdı ki, eyer men Terlan'ı minsem ,ne ise bir hata baş vérecek... (29) Nehayet doğrudan da hata baş vérdi. Terlan menim hikkeme, (30) deli inadıma gurban gétdi ve o vaht ki, elim arzuma çatmışdı, (31) heberim olmadı ki, hesretini çekdiyimi öz elimle mehv (32) édecem...

– (33) Ahı sen ona ne éliye bilerdin? Bir halda ki, o atın mecazı (34) senin özün üçün gorhulu idi.

– (35) Belke de... Amma o meni yoh, men onu şikest éledim, sonra... (36) Biz onu gülleledik.

(37) Adile diksindi, gözlerini géniş açdı.

– (38) Nehayet bir gün Terlan'ı minmeye müveffeg oldum, – dédi (39) İlyas ve sönmüş papirosunu ayağı altına atdı. – Dayım (40) kende gelenden bir hefte sonra, uzag gonşumuz Malakan kendine (41) gonag géderken, meni de özüyle beraber aparmag istedi. Onu cebhe (42) dostu Vasili gonag çağırmışdı. Malakan kendi éle o vaht 128/01 da günbatanda, Hefteran Deresi'nin o biri terefindeki dağlar (2) üste salınmış böyük ve abid bir şénlik idi.

(3) Seher Terlan'ı yeherlerken dayım gözlerimde ne gördüse, (4) dédi ki, sen de gét menim adımdan Muhtar kişinin atını iste, (5) déyinen ahşama gayıdacayıg.

(6) Derhal Muhtar kişigile yüyürdüm – indi o kolhoz sedridir – (7) Muhtar kişi dayımdan héç bir şéyi esirgemezdi, ona (8) göre atı özü yeherledi, sonra cilovu üstüme atdı.

(9) Dayımla beraber, yanaşı at sürerek, kendden çıhanda üreyim (10) dağa dönmüşdü. Amma gözüm yéne Terlan'da idi. Ele ki, atlarımız (11) sıçrayıb tepe üstüne galhdılar, Terlan derhal başın (12) géri çévirib kişnedi: Ye'ni salamat galın, gédirem. Enişi (13) rahat yérişle éndik. Dayım ise herdenbir gözünün ucuyla (14) menim at üstünde ne cür oturduğuma nezer yétirirdi. Hefteran (15) Deresi ile uzanıb géden şose yoluna düşende, Terlan artıg (16) özünü didib dağıtmağa başladı. O, téz téz fınhırıb cilovunu (17) gemirir, alovlu gara gözlerini süzerek, menim altımdakı ata (18) bahır, cinlenib acıglanırdı ki, biz onun ayağına cidar olub, (19) tutub onu sahlayırıg. Ahırda dayım Terlan'ın hövseleden çıhdığını 128/20 görüb, mene teref döndü:

– (21) Eğer yolu tanısaydın, men bunun başını bir az burahardım.

(22) Yol göz gabağında idi, tanımağa éhtiyac yoh idi. Başımla (23) dayıma razılıg işaresi vérdim. Ve yalnız onu gördüm ki, dayım (24) üzengini azacıg Terlan'ın böyrüne sıhmışdı ki, Terlan (25) yérinden gopdu, ne gopdu. Ele bil gefilden üzüme vuran şiddetli (26) külekden nefesim tutuldu. Ağzımı açıb Terlan'ın dalınca (27) baha baha galdım. Bir degige sonra artıg yolda Terlan'dan (28) eser béle yohdu. O mö'cüzenin dalınca çapmag gülünc olardı, (29) altımdakı at da bunu hiss élemişdi ve gerarından gétmirdi. (30) Sonra men Terlan'ı dağ başına, Malakan kendine galhan dolaylarda (31) yuharı uçan gördüm, éle bil o gabag ayaglarıyla göyleri (32) éşirdi...

(33) Birden sinemde zeherli bir ağrı hiss éledim. Men artıg (34) Terlan'ı dayıma gısganırdım...

(35) Nehayet men Malakan kendine çatıb Vasili'nin heyetine girende, (36) dayımı ve év sahibini iki nefer topa saggallı goca Malakan'la (37) beraber tut ağacı altındakı stol başında oturmuş (38) gördüm. Süfredeki iki arag şüşesini boşaltmışdılar. Mene (39) de iki stekan pive vérdiler, içdim. Men pive içerken Vasili (40) dayımla beraber bir defe ağlara esir düşüb, üç gün sonra (41) güllelenmeye aparılarken, néce gaçdıglarından danışırdı. (42) Men bu ehvalatı birinci defe éşitdiyim üçün, dayımın üzüne 129/01 bahdım, – dayım bilinmez bir nögteye bahırdı, gözleri yol (2) çekirdi.

(3) Ahşama yahın géri gayıtmağa hazırlaşarken dayım dédi;

– (4) Apar Terlan'ı gölde sula, yola düşek – sonra elave éledi – (5) Öz atını min, Terlan'ı yédeyinde apar.

(6) Men Muhtar kişinin atını minib, Terlan'ı yédeyime aldım, (7) lakin cilovu ne geder çekdimse, Terlan direndi, dalımca gelmedi.

(8) Vasili gülüb dédi:

– (9) Terlan senin yabının dalınca gétmez, düş yére ikisini (10) yédeyine al.

(11) Yére atılıb her iki atın cilovunu elime alıb dalımca çekdim, (12) amma Terlan o saat gulagların yapırdıb Muhtar kişinin (13) atını éle gapdı ki, yazıg at gulun kimi çığırdı ve cilovu (14) elimden gobardıb heyetin o biri başına gaçdı.

(15) Bu defe Vasili berkden gehgehe çekib güldü:

– (16) Eybi yohdur – dédi – sen Terlan'ı apar, bu saat bizim (17) uşag geler, o da senin atını aparar.

(18) İndi tekce Terlan'ın cilovundan çekende, o evvelce dayıma (19) teref bahdı, sonra arhamca geldi, heyetden çıhıb kend içile (20) üzü aşağı yöneldik. Terlan'ın dalımca ne cür geldiyini bilmirem, (21) lakin men başımı aşağı salıb gédirdim. Ele bilirdim (22) ki, kend uşagları atı minmeyib yédeyimde apardığım üçün, meni (23) ele salıb hoydu hoyduya götürecekler. Nehayet kendden çıhıb, (24) énişle üzü aşağı éndik, böyük ve sün'i gölün kenarına (25) geldik. Menden başga bir néçe oğlan uşağı da göl gırağında (26) atlarını sulayırdılar.

(27) Terlan dodaglarını mavi göl suyuna uzatdı, men yavaşdan (28) şirin şirin ona fit çalmağa başladım. Sonra o sudan doyub (29) başını galdıranda, dize geder çirmanıb özüm suya girdim, (30) Terlan'ın sekilli bileklerini, durna boynunu, mehmer sağrısını (31) yudum, barmaglarımla yalını darayıb tumarladım, ahırda (32) erk ile kekilinden tutub dartdım. Béle hallarda o hemişe (33) gulagların yapırdıb dayımla zarafata başlar, mehebbetle, (34) şefgetle dayımın golundan gapardı.Lakin indi menim zarafatıma (35) o esla é'tina élemir, titreyen barmaglarımın nevazişine (36) mehel béle goymur, yalnız meğrur başını uca tutub, hara (37) ise boylanır, ne meni gapır, ne de üzüme bahırdı...

(38) Terlan'ın mene garşı bu é'tinasızlığı birden mene éle yér (39) éledi ki, hirs başıma vurdu, nefesim sinemde gısıldı. Derhal (40) cilovundan tutub keskin bir hereketle dalımca çekdim. (41) Yol gırağındakı dikdir yanına çatarken, gefilden géri dönüb (42) cilovun başından gériye – üstüne atdım ve bir göz gırpımında (43) dikdir üstünden sıçradım, çılpag béline galhdım.

130/01 Yalnız yuhularımda govuşduğum o an gelib çatdı. Terlan (2) ise menden gözlemediyi bu hereketden diksinerek dal ayagları (3) üste şehe galhdı, gesdime durub, meni éle o degige üstünden (4) yére atmag istedi. Amma men ayaglarımı onun gabarıb yatan böyürlerine (5) éle sıhmışdım ki, gırsaggız kimi ona yapışmışdım. (6) Ve bir néçe degige o delicesine dal ayagları üste dövre (7) vurub fırlandı, vügarı, coşğun mezacı menim cesaretimi mene (8) bağışlamag istemirdi. Men ise get élemişdim – ya ona véren (9) Allah, ya mene...

(10) Nehayet Terlan gabag ayagları üste yére geldi, hirsinden (11) géniş açılmış burun pereleri éle bil od saçırdı. Bu vaht (12) men artıg fürseti elden vérmeyerek, cilovun ucların gulaclayıb (13) var gücümle onun sağrısına, acı ağrısı üreye sançılan (14) bir gırmenc zerbesi çekdim. Ele bil Terlan'ın ayagları altında (15) bomba partladı. O altımda dik atılarag göye sıçradı, (16) sonra ildırım kimi ireli şığıyarken, bir an mene éle geldi (17) ki, at altımdan çıhdı, men ise asılıb havada galdım. Ömründe (18) mahmızların hefif temasından savayı héç bir kobud zerbe (19) görmemiş Terlan'ın vügarı, héysiyyeti, varlığı birinci defe (20) idi ki, bu cür tehgir olunurdu. Ve indi onun içindeki gezeb (21) éle od tutmuşdu ki, eğer ganad açıb uçmağa başlamışdısa, bu (22) ganadları alovlanmış bir guş uçuşu idi...

(23) Bütün sonrakı hadiselerin ne cür cereyan étdiyini, bir gığılcımdan (24) tutuşan alovun bizi néce ağzına aldığını ardıcıl (25) olarag tesvir élemek menim üçün çoh çetin olardı.

(26) Yalnız onu hatırlayıram ki, men Terlan'ın başını kendin (27) şimalına doğru – dik yohuşlara çévirmişdim ve biz yoldan (28) çıhıb garatikan kollugları ile örtülü tepecikler üzerinden (29) atılıb kéçerken, ayaglarımı darayan, derimi sıyıran, iyne kimi (30) etime sançılan kol kosun zeherli ağrısını men hele hiss (31) élemirdim.

(32) Terlan gah kol topaları üzerinden sıçrayır, gah gabağımıza (33) çıhan şilgirliyi döşüyle yarıb kéçir, üzüme vuran küleyin (34) vıyıltısı éle bil dayımın boğug sesini gulağıma çırpırdı (35) ki, sahla, sahla od aparmış, görmürsen, öldürür özünü...

(36) Amma men Terlan'ı sahlaya bilmirdim, var gücümle ne geder (37) cilovu çekirdimse, onu tohdada bilmirdim, eksine özüm onun (38) çılpag bélinden sürüşüb dik sahladığı boynuna dırmaşırdım. (39) İndi Terlan'ın bütün bedeni buğlanıb gaynayırdı, ganamış (40) cehenglerinden gaynar gırmızı köpük daşdayırdı. Ve men, onun (41) ganamış cehenglerini görenden sonra daha cilovu çekmedim. (42) Fergi

yohdu, hamısı ebesdi ve men dehşete geldim, hiss éledim (43) ki, gollarımda Terlan'ı sahlayacag o güc, o güdret yoh imiş...

(44) Gözlerine gan sağılmış Terlan ise gétdikce daha artıg 131/01 gızıb alovlanırdı, bir göz gırpımında énişlerden üzü aşağı (2) uçurdu, sonra bir anda çapıb yohuşlar başına galhırdı, (3) altımda od kimi yanırdı, ilan kimi gıvrılırdı, ağ köpük ve (4) buğ içinde guduz bir hirsle gaynayırdı ve éle bil gesden ölüme, (5) felakete doğru gaçırdı ki, men dehşete gelib özümü yére (6) atım, hecil olub üzümü toza torpağa sürtüm!

(7) Yoh, yalnız bunu görmeyecekdi, kifayetdi ki, gollarımın (8) öhdesinden gele bilmediyini mene göstermişdi ve indi üzümden (9) ahan ter hecalet teri idi, amma üreyime méydan ohuyub, meni (10) gözügıpıg élemek isteyirdise, – bu onun ham heyalı idi.

(11) Amma içerisile şose yolu uzanan Hefteran Deresi üstünden (12) asılmış bir sıldırım kenarına yétişende, men bir sövg-tebii (13) ile celd Terlan'ın cilovunun sol gayışını boşaldıb, sağ (14) gayışı var gücümle yana dartdım. Terlan'ın boynu şaggıldadı (15) ve yanakı bir sıçrayışla dönüb sıldırım gırağıyla çaparag (16) énişe doğru gétdi. Bélelikle ilk felaket sovuşdu ve gara (17) ağzını açmış uçurum ağzı açıg halda arhada galdı.

(18) İndi Terlan dolama dağ yolu ile üzü aşağı, Hefteran Deresi'ne (19) doğru çapırdı. Men ise ümidimi aşağıdakı yola bağlamışdım, – (20) düşünürdüm ki, orda o uzun ve düz yolda, artıg nefesi (21) garalan Terlan'ı belke sahlaya bildim. Birden növbeti (22) dolamaların birinde yol ortasında atları açılıb burahılmış (23) çellekli bir araba gördüm. Malakan kendinin içmeli suyu, (24) dere dibindeki gür bulagdan bu çellekli arabalarla yuharıya (25) daşınırdı.

(26) Sinemden gopan "Terlan" feryadı ağzımdan çıhmamış, at (27) altımda sim kimi gerilib, neheng bir sıçrayışla özünü yuharıdan (28) aşağıya, – araba üstünden o terefe atdı. Sonra Terlan'ın (29) ayagları tezeden yére deyerken, men artıg her şéyi unudarag (30) sonsuz bir minnetdarlıg hissile atın boynuna sarıldım. (31) Terlan'ım amandır, delilik élediyin besdir – dédim. Terlan'ım (32) yéter, dayan birce degige nefesini der – ve üzümü onun (33) terden garalmış boynuna sıharag, ohşadım, onu, ezizledim ve (34) ovundurmag istedim.

(35) Amma kime déyirsen, Terlan'ın hirsi soyumag bilmirdi. Ve (36) indi men dehşet içinde idim. Bu cür davam éderse Terlan'ın (37) üreyi partlaya bileceyini düşündükce, alnımı soyug ter basırdı.

(38) Buna göre artıg son dolamadan énib şosé yoluna düşerken, (39) Terlan'ı sahlamag üçün ahırıncı tedbire el atdım, gefilden (40) başını deredeki bulağın ayağından ahan suların bataglıg (41) emele getirdiyi gamışlığa teref çévirdim. Zennim meni aldatmamışdı. (42) Gamışlıgda o artıg dize geder palçığa batdığından (43) –

Bataglıg çoh téz onun öhdesinden geldi – her addımda 132/01 daha berk tutdu ayaglarından daha berk buhovladı ve (2) sordu, sümürdü, bütün gücün güvvetin elinden aldı ve bir iki (3) ümidsiz sıçrayışdan sonra büküldü gabag ayagları, dizleri (4) üste yére geldi.

(5) Sonra celd ayağa sıçrayıb tövşüye tövşüye dayandı. İndi (6) onun böyürleri körük kimi galhıb énirdi. Men de artıg Terlan'ı (7) ihlas étdiyimi düşünerek, derinden rahat nefes aldım. (8) Lakin éle bu an golum güvvetli bir tekanla aşağı dartıldı, (9) cilov elimden çıhdı. Hele gan ter içinde olan Terlan başını (10) aşağı salıb, dehşetli bir ürek yanğısıyla bataglıg suyunu (11) içirdi. Men atın bélinde guruyub galdım. Sonra deli kimi (12) Terlan'ın böyürlerini tepiklemeye, boynunu yumruglamağa başladım. (13) Lakin Terlan sanki héç bir şéy hiss élemir, başını (14) galdırmır, buz kimi soyug bulag suyunu ara vérmeden köpüklü (15) dodagları arasından içeriye sorurdu. Vaht itirmiyerek özümü (16) bataglıg içerisine atdım, Terlan'ın yalından yapışıb başın (17) sudan gopartmag istedim, gücüm çatmadı. Üz gözünü yumrugladım, (18) suyu bulandırdım, o başını galdırıb birce defe, tek (19) birce defe mene bahdı, – sonra kenara sıçradı, yéne su içmeye (20) başladı. Dize geder palçığa batıb gücle hereket étdiyim üçün, (21) Terlan'ın cilovundan dartıb bataglıgdan çıharmağa imkan (22) yoh idi. Bu gayda ile uzun zaman palçığa batıb çıharag, men (23) onun dalınca gétdim, o da her defe kenara sıçrayarag, böyürleri (24) gabarıb şişene geder su içdi.

(25) Artıg bütün se'ylerim ebes idi, iş işden kéçmişdi.

(26) İlyas nefesini derib bir an susdu.

(27) Adile eyilib yahından onun üzüne bahdı0

– (28) Su içende ona ne oldu ki?

(29) Bu defe İlyas'ın sesi sanki guyu dibinden geldi:

– (30) Hestelendi, ayagları tutuldu.

(31) Bes dayın?

– (32) Onlar – Vasili ve dayım at üstünde çapıb gelerek, meni (33) aşağıda köhne su deyirmanın yanında tapdılar. Deyirman (34) yanındakı köber üstünde oturub başımı aşağı salmışdım. (35) Terlan ise menden bir iki addım kenarda başını govag ağacına (36) söykeyib dayanmışdı.

– (37) Ne dédi, dayın sene?

– (38) Héç ne. Ne men danışdım, ne dayım, ne Vasili. Ne baş (39) vérmişdise hamısı göz gabağında idi. Dayım Vasili'nin atından (40) yére düşüb Terlan'ı yédeyine aldı, piyada yola düzeldi. Vasili (41) ise Muhtar kişinin atından yére düşdü, meni galdırıb (42) haman at üste goydu, men ise fergine varmadım, hecalet çekmedim (43) ki, meni balaca bir uşag kimi galdırıb at üstüne goyurlar. (44) Vasili deyirmanın

yanında dayanıb bizim dalımızca bahırdı. 133/01 Muhtar kişinin atı ise tanış yol ile dayımın dalınca (2) meni öz kendimize doğru aparırdı.

(3) Terlan yéne gabagda gédirdi, amma birinci defe idi ki, uzun (4) bir yolu yédekde aparılırdı, ağır ağır addımlayırdı, artıg (5) cilovunu kemirmirdi, dayımı béline alıb uçmag istemirdi. (6) Men ise Muhtar kişinin atı üstünde éle bil yuhu içinde yol (7) gédirdim, Terlan'ın yorğun gölgesine çatmag isteyirdim, lakin (8) çata bilmirdim.

(9) Géce kende yétişende burulub Muhtar kişigile gétdim. (10) Goca atın cilovunu menden alıb soruşdu: Ne cür kéçdi seferiniz, (11) Vasili sizi neye gonag éledi?

(12) Dodaglarım esdi, cavab vére bilmedim. Ne o géce, ne sonrakı (13) günler éve gayıtmadım. Yoldaşım Murad'gilde géceleyirdim, (14) gündüzler de kend içinde dayıma rast gelmemeye çalışırdım ki, (15) gözlerim gözlerine çatmasın! Dayım hele de cebheden (16) getirdiyi köhne boz şinélinde gezirdi, özüne teze paltar (17) almağa imkanı yohdu, halbuki Terlan'ı satsaydı tam bir dövlet (18) elde éderdi, Terlan'ın evezine ona geza merkezinde heyeti bağçalı, (19) dörd gözlü bir év teklif éden béle vardı.

– (20) Sonra sonra déye Adile heyecanla seslendi.

–(21) Sonra herden bir anamla görüşende ondan éşidirdim (22) ki, dayım bütün günü kirimişce gezir, yalnız meşhur atçı Goca (23) Celil ata baş çekmeye gelende onunla uzun uzadı danışıb (24) meslehetleşir.

(25) Bélelikle Terlan'ın başına gelen ehvalat bir ildırım (26) sü'retile bütün mahala yayıldı, neinki bizim tereflerde, gonşu (27) mahallarda béle Hasayoğlu'nun atından danışmayan, Terlan'ın (28) sorağın éşitmeyen az az adam tapılardı. Goca Celil kişi (29) ise Terlan'ın derdine elac éliye bilmedi, Terlan'ın golları (30) açılmadı, Terlan artıg ganadı sınmış bir guş idi.

(31) Nehayet bir ahşam dayım Murad'gilin çeperi dalından meni (32) sesledi. Üreyim döyüne döyüne yüyürüb küçeye çıhdım. Dayım (33) Terlan'ı yédeyinde tutub dayanmışdı, dayımın gözlerine baha (34) bilmeyib Terlan'ın gözlerine bahdım. Harda idi o alovlu gözler? (35) Ele bil sönmüş bir ocağın yérinde kül galmışdı. Birden (36) Terlan'ın arhasından tösmerek bir kişi çıhıb baş barmağını (37) yuharı galdırmış halda açıg elini dayıma uzatdı:

– (38) Vér elini Hasayoğlu, vér elini gurtarag – dédi.

(39) Men arabacı Nüsret kişini tanıdım, hefte bazarında ayag (40) üstü alvér édirdi ve indi arabacının Terlan'a bahan gözleri (41) parıldayırdı. Dayım arabacının havada galmış açıg elini (42) kenar éderek, mene dédi:

– (43) Nüsret kişi déyir ki, Terlan'ın bundan sonra onun arabasına 134/01 goşulmagdan başga bu dünyada bir işi galmayıb. Sen (2) ne déyirsen?

(3) Başımı galdırıb diggetle dayımın gözlerine bahdım. (4) Sonra arabacıya teref dönerek:

– (5) Yoh, – dédim – yoh, Terlan'ı öz elimle boğaram, – amma (6) goymaram sen onu arabana goşub söyesen, döyesen, bélini yağır (7) éliyesen!

(8) Arabaçı çiyinlerini çekdi, dayıma bahdı. Dayım yavaşdan (9) ona "gét" dédi, sonra, mene teref döndü:

– (10) Biz de gédek, – dédi – Terlan'ı bir az gezdirek, bu gün (11) çoh darıhır, éle héy kişneyir.

(12) Sonra o cilovu atın üstüne atdı ve géri döndü. Derhal (13) Terlan da géri dönüb, bir az ahsayarag, ağır addımlarla dayımın (14) dalınca gétdi. Daha ağır addımlarla Terlan'ın arhasınca (15) da men yöneldim.

(16) Kendden çıhdıg. Araba yolundan sola burulub cığırla yohuşa (17) galhdıg, Béşbulag deresinin üstündeki o sıldırıma doğru (18) gédirdik.

(19) Dayım gabagda başı aşağı addımlayır, Terlan da başı (20) aşağı onun dalınca dikdire galhırdı, başımı galdırıb (21) daş kimi üreyimden asılmış bir güsse içinde etrafa boylanan (22) yalnız men idim.

(23) Nehayet biz derin bir yarğanın kenarında dayandıg. Göyün (24) üzü parçalanıb sıhlaşan gara buludlarla örtülür, külek kende (25) géden araba yolundan toz galdırır, cığır gırağındakı otlar (26) yére serilib bir birine gısılır, hırdaca dillerinde bir (27) birine ne ise pıçıldaşırdılar.

(28) Dayım dayandı. Terlan dayandı, men de dayandım.

(29) Sonra dayım atın cilovundan yapışıb onu yarğan kenarile (30) bir az ireli apardı. Men héyret ve telaş içerisinde dayımın (31) hereketlerini te'gib édirdim. Üfügde iki defe dalbadal ildırım (32) çahdı, sonra ahşam göyleri başımız üstünde partladı.

(33) Terlan diksinerek başını galdırdı, yarğandan o taya – hara (34) ise bahdı, yalları külekde garışıb gabardı ve bir an mene (35) éle geldi ki, o yéne evvelki Terlan'dır – gara buludlu üfügler (36) önünde o geder meğrur dayanmışdı ki...

(37) Çiynimde bir el hiss éderek, diksinib yana çévrildim (38) – dayım lülesinden tutduğu naganın desteyini mene teref uzatmışdı:

– (39) Gurtar, – dédi – bu gün spékulyant arabacı geldi, sabah (40) da kesib derisini soymag, isteyen dabbag gelecek...

(41) Gurumuş dodaglarımı yaladım, héç bir söz déye bilmedim.

– (42) Yohsa elin gelmir? – dédi dayım ve geribe bir tebessümle (43) gülümseyib, naganı özü galdırmag istedi.

135/01 Lakin men aman vérmedim, gamarladım naganı dayımın (2) elinden aldım ve éle bu vaht Terlan kişnedi – sınıg seslerle (3) dolu bir haygırışla, yanıglı yanıglı, uzun

uzadı kişnedi. (4) Sonra boynunu ganırıb – sanki dayımla vidalaşmag isteyirmiş (5) kimi ona bahdı. İreli atıldım ve az gala gızdırmalı (6) bir baygınlıg içinde Terlan'ın alnındakı gaşganı yahından (7) nişan alıb, tetiyi çekdim. Terlan éle bil göye sıçradı, (8) sonra dal ayagları üstü çökerek uçuruma aşdı. Naganı aşağı (9) salıb, yarğanın kenarına geldim.

(10) Uçurumun dibi böyürtken kollarıyla örtülmüşdü. Men ancag (11) ezilmiş kol kosları, sınıg şah budagları gördüm, Terlan'ı (12) göre bilmedim. Géri döndüm.

(13) Dayım görünmürdü. İreli bahdım. Kende doğru uzanan araba (14) yolu ile bir garaltı baş alıb gédirdi.

(15) Yahındakı kolların pahırlı yarpaglarında bir iki iri (16) yağış damlası tıppıldadı. Sonra gopan tufan içinde ağır (17) addımlarla çöl ile kende gayıtdım. Kende yétişende, tufan (18) daha artıg bir şiddetle davam édir, kend küçelerinden üzü (19) aşağı énişlere doğru sél gédirdi...

(20) İlyas susdu.

(21) Bir an Adile'den de ses çıhmadı, sonra saatına bahdı, ayağa (22) galhdı:

– (23) Sen hékayeni gurtardın – dédi – vaht da gelib çatdı.

– (24) Gédek, nahara gécikirsen – déye İlyas da ayağa galhdı.

(25) Cığırdan araba yoluna düşüb, üzü aşağı Béşbulag deresine (26) énmeye başladılar. Dereni kesib kéçerek, sonra üzü yuharı (27) yohuşa çıhanda Adile göye bahdı:

– (28) Göy üzü tutulub, yegin yağacag.

(29) İlyas da başını galdırdı0

– (30) Payız buludlarıdır – dédi – tézlikle buranın şırta (31) şırtı başlanacag.

– (32) O vaht biz şeherde olacayıg. İndi yağmasın, eynimde ne (33) varsa zay olacag!

– (34) Eybi yohdur, paltarın çohdur.

– (35) Sene çoh görünür, şeherde éle gızlar var ki, üç şifanér (36) ancag yay paltarları var.

– (37) Bir yay erzinde o geder paltarı ona buna göstermek üçün, (38) gerek vahtı ondan bundan borc alasan!

– (39) Gadın günde yüz defe paltar deyişmeye de vaht tapa biler.

(40) İlyas dinmedi.

(41) İndi her ikisi susmuş bir halda, yohuş ile üzü yuharı galhırdılar.

(42) Birden yuharıdan çohlu at ayaglarının garışıg tappıltısı 136/01 éşidildi. Bir deste atlı bayagdan beri yohuş başında dayanmış (2) tek atlını aralığa aldı. İlyas'la Adile yohuş başında (3) atlılar ile üz üze geldiler ve atlılar içinden garaşın (4) bir oğlan İlyas'a salam vérib, salam alanda:

– (5) Hara béle, Murad? – dédi İlyas ve ayag sahladı.

– (6) Topçu méşelerine. Golçomag Hetem'in guldur destesi bu (7) géce Göytepe yaylağına basgın éleyib, kolhoz héyvanlarını sürüb (8) méşeye aparıblar. Milis işçileri aşağıda bizi gözleyirler.

– (9) Yoldaş, gebul éleseydiniz, men de sizinle géderdim – (10) dédi İlyas.

(11) Murad bir an İlyas'ın gözlerine bahıb:

– (12) Gel, – dédi – Muhtar kişini géri gaytararıg.

(13) Sonra o ortaboylu, dolğun cüsseli, çal bığlı kolhoz sedri (14) Muhtar kişiye teref döndü:

– (15) Muhtar dayı, – dédi – belke orda yubandıg, kolhozda (16) işlerin tökülüb galar, gayıtsan yahşıdır, İlyas senin atınla (17) géder.

(18) Atlılardan yalnız iki neferinin – Murad ile Muhtar kişinin (19) çiyinlerinde béşaçılan vardı. Muhtar kişi alnını (20) ovuclayıb bir an fikre géderken, İlyas Adile'ye teref döndü0

– (21) Helelik Adile, – dédi – burdan o yana Muhtar dayı ile (22) gédersen.

(23) Adile géniş açılmış gözlerile İlyas'a bahdı0

– (24) Bes papam? Papam ahı bu ahşam seni gonag çağırıb.

– (25) Déyersen ki, üzr istedi gele bilmedi, – İlyas bir an (26) susdu, sonra elave éledi. – Eğer dayım barede soruşsa, dé ki, (27) o da artıg mes'ul vezifede işlemir. O gün şeherden mektub (28) almışdım. Bir néçe gün bundan gabag hebs olunub – ne üçün (29) hele me'lum déyil. Elvida!

(30) Ortalığa derin bir sükut çökdü. Muhtar kişi ile Murad'dan (31) başga bütün atlılar dönüb bir birinin üzüne bahdılar. (32) İlyas ise yahın gédib Muhtar kişinin atdan düşmesini gözledi. (33) Üzü tutulmuş Muhtar kişi İlyas'ı yanında görüb duruhdu. (34) Bu zaman Murad birden keskin bir hereketle öz tüfengini (35) çiyninden çıharıb İlyas'a uzatdı, éyni zamanda çepeki Muhtar (36) kişiye teref bahıb dédi:

– (37) Beri vér tüfengini Muhtar dayı ve menden de tehvil (38) alarsan.

(39) Muhtar kişinin üzü daha da tutuldu, yana çévrilib Murad'ın (40) üzüne gabardı:

– (41) Özünden çıhma, Murad! – dédi. – Helelik biz de kişiyik.

(42) Ve Muhtar kişi tüfengini çiyninden çıharıb İlyas'ın üstüne 137/01 atdı... – İlyas tüfengi havada tutdu. Sonra Muhtar kişi (2) aşırılıb atdan düşdü. İlyas cilovu eline alıb atın üstüne (3) galhdı.

(4) Mahmızlanan atlar ireli atıldı, atlılar tepe üstünden (5) üzü aşağı araba yoluna teref baş aldılar.

(6) Kendden çıhandan sonra atını gabagda İlyas ile yanaşı (7) süren Murad soruşdu0

– (8) O gız yaylağa gelenlerden déyil mi?

–(9) Eledir, doktorun gızıdır.

– (10) Kendde danışıg gédir ki, bir birinize könül vérmisiniz!

– (11) Ne ise vardı. Ayrıldıg.

– (12) Belke teles misiniz?

– (13) Yoh, éle rast gelen günden bir birimizden ayrılmağa başlamışdıg.

– (14) Ele ise fikir éleme, yadından çıhar.

– (15) Héç vaht! Bilirdim ki, ayrılacayıg, amma sévirdim.

– (16) İndi de?

– (17) İndi daha çoh!

(18) Murad celd dönüb İlyas'a bahdı, ne ise démek istedi, lakin (19) İlyas'ın üzünde ne gördüse, susdu.

(20) Adile başı aşağı Muhtar kişile beraber kend küçesine (21) gédirdi. Her ikisi fikirli idi. Birden Adile başını galdırdı.

– (22) Muhtar dayı – dédi, – siz onun dayısı, Hasayoğlu'nu tanıyırdınız?

(23) Muhtar kişi suala o saat cavab vérmedi, béş on addım gédenden (24) sonra hiss édilmeden köksünü ötürdü ve dédi:

– (25) Tanıyırdım. Demir yolundan beriye, bizim terefe ayrılan (26) şosé yolunu o çekdirmişdi... Geza merkezinde mes'ul vezifede (27) işleyende...

– (28) Terlan da yadınızdadır, Muhtar dayı?

– (29) Terlan kimdir? – déye Muhtar kişi Adile'ye bahıb, gözlerini (30) döydü.

– (31) Héç... Soruşmag isteyirem ki, sizin atınızı ki, o minib (32) gétdi, o yahşı atdır?

– (33) Yoh, éle bir şéy déyil, gızım, gabaglarda menim yahşı (34) bir köhlenim vardı.

– (35) Bes indi éle atlar yohdur?

– (36) Var, amma çoh az.

– (37) Niye ki? Néce olublar o köhlen atlar?

– (38) Köhlen atları köhne kişiler minib o dünyaya gétdiler 138/01 – dédi, Muhtar kişinin gözleri bir an yol çekdi, sonra birden (2) Adile'ye teref dönürdü. – Dayan, bayag ne dédin? Terlan da yadımdadır mı? (3) Yadıma düşdü, yadıma düşdü. Onun dayısının – (4) Hasayoğlu'nun Terlan adlı bir atı vardı. At déyildi – şekildi.

– (5) Bilmirem şekilmiş, ya mö'cüze imiş, amma ahırda onun (6) elinde mehv olub.

(7) Muhtar kişi gözaltı başı aşağı géden Adile'ye bahdı, (8) sonra çal bığları altında gımışarag dédi:

– (9) Bilirsen gızım, Terlanlar çapıb çapıb öz dövrünü gurtardılar. (10) Gulag as! Eşidirsen tepenin dalından gelen o gür (11) sesi? Teze aldığımız traktordur, güney talada ham torpağı (12) sökür. İndi dövran o maşınındır. Kend batırdı, o maşın (13) elimizden tutub, bizi yérden galdırdı.

(14) Adile heyetden kéçib sekiye galhanda, anası Fatı garıdan (15) almag istediyi bir cüt fere üstünde çene döyür, nenesi tabagda (16) düyü arıdır, atası stol arhasında oturub zoğal mürebbesile (17) çay içir, éyni zamanda arvadı ile Fatı garı arasında (18) géden déyişmeye gulag asıb gülümseyirdi.

(19) Adile ne sene, ne mene birden anasının üstüne gışgırdı:

– (20) Mama, incitme goca arvaddı, ya al, ya yola sal!

(21) Anası seksenib héyretle gızına bahdı, sonra soruşdu:

– (22) Ne oldu, çağırdın onu ahşam gelsin bize?

– (23) Çağırdım, amma gelmeyecek.

(24) Atası stekanı ağzından géri gaytardı:

– (25) Niye ki? Démedin, menim ona sözüm var?

– (26) Dédim.

– (27) Sözü ne oldu?

– (28) Dédi ki, dayım artıg şeherde mes'ul vezifede işlemir. (29) Papan soruşsa, dédi, béle déyersen.

– (30) Bu ne ahmag sözdür? Ne bilirdi ki, men ondan ne barede soruşacağam?

– (31) Ahmag dégil, bildi ki, sen ondan bu barede soruşacagsan.

– Tutalım soruşacagdım – çoh da fors élemesin.

– (32) Fors élemedi – dédi ki, dayım üç gün bundan gabag hebs (33) olunub. Ne üçün – hele me'lum déyil.

(34) Anası diksinib ayağa galhdı, erine ne ise démek isteyirdi (35) ki, birden dönüb Fatı garının üstüne çemkirdi:

– (36) Gét arvad, ne gulag asırsan? Lazım olmadı çolpaların.

(37) Fatı garı köksünü ötürüb, ayağa galhdı, çolpalarını goltuğuna (38) vurub yola düzeldi. Anası Adile'ye teref döndü:

– (39) Ele ise Adya...

(40) Adile anasının sözünü kesdi:

– (41) Gorhma mama, görüşmeyeceyik, özü menden ayrıldı.

139/01 Adile içeri kéçdi. Er ile arvad, bir birinin üzüne bahdılar. (2) Arvad gözleyirdi ki, eri başlasın, çünki bütün meselelerin (3) müzakire ve hellinde birinci söz erinin, ahırıncı söz (4) onun idi. Er ise ihtisasının verdişi üzre müeyyen fikir söylemek (5) mes'uliyyetinden yaha gurtarmag üçün, dumanlı mügeddimelere (6) başlayarag, gözlerdi

ki, arvadı fikrini çılpag ve geti (7) suretde ortaya atsın. Bir an davam éden sükutdan sonra bu defe (8) arvadın öz növbesini gözlemeye sebri çatmadı:

– (9) Evvelden menim üreyime dammışdı ki, o bizim tayımız (10) déyil, – dédi ve birinci özü söze başladı.

(11) İçeride yarıgaranlıg otagda gurdalanan Adile özünü pencereye (12) atdı:

– (13) Bu güne geder béle démirdin, mama, bu güne geder isteyirdin (14) ki, aylı gécelerde de o meni gezmeye aparsın!

(15) Atası öskürdü:

– (16) Yanlış da bir nahşdır, Adya. Meseleye herterefli yanaşanda, (17) emele gelen situasiyada her halda zerer gören sen (18) déyilsen. Sen menim ağıllı gızımsan, ne démek istediyimi gerek (19) başa düşesen.

– (20) Başa düşürem, papa, başa düşürem. Eledir men senin (21) ağıllı gızınam. O meni bah ora, o dağ başına, o tek ağac yanına (22) apara bilmedi. Gétmedim, yarıyoldan géri gayıtdım.

(23) Anası celd cavab vérdi0

– (24) Yahşı éledin, yad bir oğlanla senin orda, o dağ başında (25) ne işin vardı?

(26) Adile bir an boğuldu, sonra dédi:

– (27) Bu saat, bu degige yığışın gédek. Gurtarın ziyaretinizi, (28) gurtarın ticaretinizi. Bu saat, bu degige yığışın gédek!

– (29) Adya, sen deli olmusan, Adya – déye anası kekeledi.

– (30) Siz galın, géce özüm piyada yola düşeceyem!

(31) Adile pencereden çekildi, anası içeriye, onun yanına kéçdi. (32) Adile camadanını yığışdırırdı, anası ne ise démek istedi, (33) lakin birden duruhdu, hiss éledi ki, artıg ahırıncı söz (34) onun déyil, géri döndü, sekiye çıhıb erine yahınlaşdı:

– (35) Çare yohdur, adam çapdır rayon merkezine – Goy iki fayton (36) gelsin!

(37) Géceyken kendden rayon merkezine atlı gétdi.

(38) Seher tézden kende iki fayton geldi, camadanları, bağlamaları (39) bir faytona yığdılar, Adile de kéçib haman faytonda (40) oturdu. Arhada gelen faytonda ise atası ile anası eyleşmişdiler.

(41) Kendden çıhanda derelerden galhan duman dağ başına dolanır, (42) hardansa gelen gırıg gırıg seslerin ne dédikleri, ne (43) istedikleri anlaşılmır ve fayton atlarının ayag tappıltıları (44) éle bil yér altından gelirdi.

140/01 Bir saat sonra artıg énişleri énerek, yohuşları galharag (2) nehayet Hefteran Deresi ile uzanan şosé yoluna düşerken, gabaglarına (3) çihan bir cüt kel goşulmuş bir arabaya rast geldiler. (4) Arabanın arhasınca da bir atlı addım addım atını (5) sürürdü.

(6) Gabagda géden faytonçu araba yanıan kéçerken, atların (7) cilovun yana burub bir az yoldan çıhdı, sonra dönüb atlıya baharag (8) soruşdu:

– (9) Ne olub, a yoldaş? Déyesen bedbehtlik üz vérib?

(10) Atlı başını galdırdı, lakin faytonçuya yoh, Adile'ye bahdı. (11) Adile derhal onu tanıdı – atlı Murad idi. Adile onun gözlerinde (12) ne gördüse, diksinib ayağa sıçradı – dönüb arabaya (13) teref bahdı ve birden faytonçuya çığırdı:

– (14) Sahla!

(15) Gızın feryadından faytonçular ve arhada gelen atası ile (16) anası diksindiler. Adile fayton dayanmamış özünü yére atıb (17) arhaya yüyürdü, bu zaman Murad da hırıltılı bir sesle arabaçını (18) sesledi:

– (19) Sahla Temür dayı.

(20) Araba da dayandı.

(21) Adile arhadaki faytonun yanından yüyürüb kéçerken anası (22) heyecanla gışgırdı:

– (23) Ne olub, hara gédirsen?

(24) Adile ayağı büdremiş kimi bir an dayandı, faytondan boylanan (25) atası ile anasına bahdı ve boğug bir pıçıltı ile dédi0

– (26) Yahın gelmeyin! Goyun vidalaşım!

(27) Sonra yüyürüb arabanın yanına geldi. Arhadan arabanın (28) banına galhdı, arabanın içinde dizin dizin sürünerek, üstüne (29) gara örtük salınmış cenazenin baş terefine kéçdi. Bir an (30) cenazenin başı yanında oturduğu yérde hereketsiz galdı. Sonra (31) eyilib nimdaş gara örtüyün ucunu galdırdı.

(32) İlyas'ın başı küleş üstüne goyulmuşdu. Saçlarına guru (33) ot ve saman çör çöpleri ilişmişdi. Adile eyilib titreyen barmaglarıyla (34) bir bir hamısını temizledi, alnına tökülmüş (35) saçlarını elile arhaya daradı. Sonra birden bire éle amansız (36) bir yorğunlug hiss édib tagetden düşdü ki, başını géri (37) atıb arabanın çağına söykedi. Gözleri uzaglara dikildi.

(38) Uzagda Garaguş Dağları'nın başı hele seher dumanı içinde (39) idi. Tek ağac görünmürdü. Ağ buludlar altında gara gartallar (40) süzmürdü. Ve birden gız müvazinetini itirib cenazenin (41) üstüne serildi. İki elile İlyas'ın başın gucagladı, yanağını (42) onun üzüne sıhdı ve boğularag pıçıldadı:

– (43) Eğer yuharı galhsaydım, yarıyoldan géri gayıtmasaydım... (44) Orda, o dağ başından ne isteyirdin mene gösteresen? Cavab 141/01 vér ne isteyirdin, ne isteyirdin ordan, o dağ başından 140/02 mene gösteresen?

– (3) İlyas'dan ses çıhmadı... Birinci defe idi ki, o menim (4) sualıma cavab vérmirdi – dédi Adile ve derinden nefesini (5) derib hékayesini bitirdi.

(6) Hekim mentegesi yérleşen iki gözden ibaret komanın içerisi (7) artıg yarı garanlıg idi. Ağ örtüklü taht üstünde oturub, (8) sesini çiharmadan, sual vérmeden, bir saatdan beri Adile'ni (9) dinleyen orta yaşlı, ağ saçlı Hasayoğlu başını aşağı salıb (10) susmuşdu. Ele bil o yuhuya gétmişdi, yahud gulag asdığı hékayenin (11) ardını gözleyerek, yérinden gımıldanmırdı.

(12) Adile bir cür oldu, ayağa galhıb kiçik pencerenin önüne (13) kéçdi. Yalnız bu zaman Hasayoğlu artıg hékayenin bitmiş olduğunu (14) anladı, başını galdırıb pencere gabağında dayanmış (15) ağ halatlı genc gadına bahdı. Pencereden Adile'nin çiyni (16) üstünden sıra dağlara teref açılan menzere bu ahşam hususile (17) möhteşem idi.

(18) Adile bu gün hestelerinin gebulundan sonra iş gününü (19) gurtarıb halatını soyunmag isteyirdi ki, Hasayoğlu onun yanına, (20) kend hekim mentegesine geldi. Adile'nin üreyi döyündü. O (21) derhal bu adamı tanıdı. Evvelden üreyine dammışdı ki, bu (22) adam onun yanına gelecekdir. Hasayoğlu'nun beraet gazanıb (23) hebsden azad édildikten sonra iki hefteliye doğma kendlerine (24) istirahete geldiyini heber alan günden Adile'nin üreyinde ne (25) ise bir telaş vardı. İsteyirdi ki, bu görüş baş tutmasın, (26) éyni zamanda isteyirdi ki, bu görüş baş tutsun.

(27) İndi Hasayoğlu'nun hahişi ile, béş il evvel heyatında dönüş (28) yaratmış o unudulmaz iki günün hékayesini danışıb gurtardıgda, (29) Adile birden üreyinde ne ise bir yüngüllük hiss éledi (30) ve dalğın bir halda pencereden hara ise baharag yavaşdan (31) dédi:

– (32) Menim de heyatım o günden, o yolda, o arabada ona vérdiyim (33) cavabsız galan o son sualımdan, o son feryadımdan sonra (34) çoh deyişdi...

(35) Hasayoğlu yavaşdan nefesini derib ayağa galhdı:

– (36) Çoh sağ olun ki, gızım, hahişimi yérine yétirdiniz – (37) dédi. – Gara bir iftiraya garşı mübarize apardığım bu béş (38) ilde, men onun da haggında téz téz düşünürdüm. Hele ilk gencliyinden (39) o heyalperver idi, be'zen haddinden artıg öz güvvesine (40) inanırdı, be'zen me'yus olub özü öz gözünde mehv olurdu. Nehayet (41) hele çoh genc iken o uğursuz hadise baş vérende, teessüf (42) ki, men de ona garşı münasibetimde sehve yol vérdim...

– (43) Belke de éle idi, belke de onda ne ise romantik bir çırpınış (44) vardı, meğer bu nögsanır mı?

141/01 – Bu suala geti cavab vérmek menim üçün. Çetindir her (2) halda romantika déyilen müemmanın ters ve avand üzü var: ya (3) o sene ganad vérir – uçursan, yahud éle bir tilsime salır ki, (4) ganadı sınmış bir guş kimi çırpınırsan.

– (5) Bilmirem, bilmirem – dédi Adile ve birden heyecanlandı. (6) – Amma men hele de düşünürem ki, eğer o vaht yarı yoldan (7) géri gayıtmasaydım, eğer onunla

beraber ora, o dağ başına (8) galhsaydım... Yoh, artıg bu barede düşünmeyeceyem, tézlikle, bu (9) yahın günlerde macal tapıb ora, o tek ağac yanına galhacağam.

(10) Hasayoğlu pencereye yahın geldi. Adile ile yanaşı dayandı, (11) dağlara sarı bahdı ve dédi:

– (12) Eledir, ordan o şiş tepeden o terefe, böyük Şirvan Düzü'ne (13) bahanda adam uçmag isteyir... Tek başınıza ora galhmag (14) isteyirsiniz?

– (15) Yoh, yoldaşımla... Erimle beraber.

– (16) Yegin ki, erinizin de bu hékayeden heberi var.

– (17) Var – dédi Adile ve hiss édilmeden köksünü ötürdü ve (18) bilir ki, biz öz kéçmişimizden üreyimizi goparda goparda ayrıldıg.

DİZİNLER

ALFABETİK DİZİN

A

a ünlem
a. 16/35, 16/35, 16/35, 27/43, 27/43, 29/21, 32/41, 35/9, 47/36, 50/15, 53/1, 66/23, 71/4, 71/4, 83/27, 123/43, 140/9
[= 17]

aaa ünlem
a. 50/20
[= 1]

abid kullar; ibadet eden, tapınan <Ar. âbid
a. 128/2
[= 1]

ac aç
a. 16/7, 47/26, 124/26
a.+ından 31/4, 47/24
a.+mışdı 47/28
[= 6]

ac- acıkmak
a.-an 76/19
[= 1]

acgöz aç gözlü
a. 7/38
[= 1]

acı ağrı; hoşa gitmeyen
a. 19/11, 130/13
a.+sı 40/10
a.+sını 36/11
[= 4]

acıġ öfke, hiddet
a.+ı(acığı) 3/11, 116/46
a.+ım(acığım) 90/16, 96/38, 101/40
a.+la 63/11, 99/39
[= 7]

acıġlan- öfkelenmek, hiddetlenmek
a.-dı 31/5
a.-ırdı 128/18
[= 2]

acıġlı öfkeli
a. 20/12
[= 1]

acıġlan- kızmak, sinirlenmek
a.-anda 21/20
a.-mışdı 71/41
[= 2]

acıla- acı sözler söylemek
a.-sın 64/8
[= 1]

aciz güçsüz, beceriksiz <Ar. âciz
a. 49/20
[= 1]

aç- açmak
a. 76/20
a.-acagdır 53/21
a.-acağını 80/24
a.-am 7/10
a.-anda 18/2, 65/22
a.-andan 90/4
a.-ar 23/22
a.-arag 125/31
a.-arken 127/1
a.-dı 44/14, 51/24, 62/15, 74/33, 80/27, 87/11, 108/3, 108/16, 121/2, 121/5, 127/37
a.-dıg 23/40
a.-dılar 23/22
a.-dım 39/8, 75/18
a.-ıb 12/32, 31/7, 60/13, 64/3, 64/17, 67/8, 70/10, 75/38, 80/13, 99/37, 102/23, 126/37, 126/42, 128/26, 130/21
a.-ır 99/32
a.-ırlar 63/27, 65/32
a.-madan 65/27
a.-mag 7/2, 7/17, 18/11, 64/19
a.-mağa 7/6
a.-mayaydıg 24/18, 24/25
a.-mırmı 64/22
a.-mış 108/37, 131/17
a.-mışdı 20/9
[= 55]

açar anahtar
a.+ı 40/35, 40/38, 40/39
a.+ını 42/38
[= 4]

açgözlük aç gözlülük
a.+le 26/13
[= 1]

açıġ açık
a. 9/10, 15/2, 53/17, 67/6, 68/21, 107/8, 133/37, 133/41
[= 8]

açıl- birbirine yakın olmak; açıkça söyleşmek
a.-an 81/23, 127/21, 140/16
a.-ardı 94/32
a.-dı 18/1, 21/8, 56/34, 63/18, 74/19, 82/21, 86/28, 86/42, 112/12, 112/33
a.-dığının 69/19
a.-ıb 7/26, 64/10, 69/11, 131/22
a.-ır 18/15
a.-madı 133/30

a.-mag 65/21
a.-mamışdı 82/15
a.-mırdı 53/37
a.-mış 20/25, 130/11, 136/23
a.-mışdı 49/26, 81/12
[= 29]
ad ad, isim
a. 47/37, 115/20
a.+ı 72/30, 90/40, 91/28, 104/16
a.+ım 85/39, 112/4
a.+ıma 77/25
a.+ımdan 128/4
a.+ımı 40/9
a.+ımıza 75/39
a.+ın 38/27
a.+ına 21/32, 40/14, 81/4, 93/40
a.+ında 92/18
a.+ından 47/41
a.+ını 38/28, 73/25, 78/21, 78/24, 112/2
a.+ınız 39/4
[= 25]
adam er kişi <Ar. âdem
a. 3/6, 6/23, 8/18, 8/20, 11/3, 11/40, 15/11, 15/32, 16/21, 20/5, 28/31, 28/38, 28/39, 30/19, 30/32, 30/36, 31/5, 31/38, 32/5, 32/11, 39/16, 48/30, 62/4, 64/19, 65/11, 67/36, 75/29, 78/42, 91/34, 99/20, 112/13, 112/33, 113/1, 115/30, 133/28, 139/35, 140/22, 141/13
a.+a 28/23, 66/42, 111/15
a.+da 32/3
a.+dan 32/39
a.+dı 29/15, 38/24, 84/9, 90/3
a.+ı 9/15, 9/15, 16/10, 16/23, 16/25, 23/4, 23/32, 83/37, 107/11, 140/21
a.+ın 10/39, 12/15, 15/31, 19/34, 21/15, 23/31, 29/35, 66/21, 107/42, 110/15, 112/18, 113/35
a.+ıyıg 31/34
a.+lar 3/31, 8/25, 10/33, 11/20, 23/17, 29/9, 73/24, 77/30, 88/4, 109/28
a.+ları 24/6, 100/36, 122/33
a.+ların 10/34, 11/17, 62/11
a.+larındandır 34/25
a.+larının 116/18
a.+lığım 107/30
a.+san 14/10, 29/33, 29/36
[= 92]
adda- atlamak
a.-yıb 107/34
[= 1]
addım adım
a. 6/24, 49/4, 71/24, 132/35, 137/23, 140/4, 140/4
a.+da 131/43
a.+larını 55/25
a.+larıyla 87/2
a.+larla 56/30, 109/29, 112/25, 134/13, 134/14, 135/17
[= 16]
addımla- adımlamak, adım atmak
a.-dı 110/17
a.-dım 79/22
a.-yır 134/19
a.-yırdı 82/40, 119/7, 133/4
[= 6]
ade haydi!, bre!, hele! (ünlem)
a. 61/14, 67/14
[= 2]
adet gelenek; töre <Ar. âdet
a. 23/1, 43/14, 69/9
a.+i 108/11
a.+imizce 39/23
[= 5]
adi bayağı, basit <Ar. âdi
a. 11/39, 19/4, 105/9
[= 3]
adice bayağıca, basitçe
a. 12/3
[= 1]
adile kişi adı <Ar. âdile
a. 119/7, 119/27, 119/29, 120/1, 120/29, 120/35, 121/3, 121/35, 123/1, 123/4, 123/9, 123/10, 123/16, 124/13, 124/17, 124/30, 124/39, 127/14, 127/24, 127/37, 132/27, 133/20, 135/27, 136/2, 136/21, 136/23, 137/20, 137/21, 138/14, 138/19, 138/40, 139/1, 139/11, 139/26, 139/31, 139/32, 139/39, 140/4, 140/11, 140/11, 140/12, 140/16, 140/18, 140/21, 140/24, 140/29, 140/33, 141/5, 141/10, 141/17
a.+den 135/21
a.+ni 140/8

a.+nin 120/35, 140/15, 140/20, 140/24
a.+ye 123/40, 124/34, 136/20, 137/29, 138/2, 138/7, 138/38, 140/10
[= 64]

adileştir- bayağılaştırmak, basitleştirmek
a.-e 20/1
[= 1]

adlan- isimlendirmek, isim vermek
a.-ırdı 115/39
[= 1]

adlı isimli
a. 31/41, 34/26, 95/8, 115/27, 138/4
[= 5]

adsız isimsiz
a. 41/1
[= 1]

adya kişi adı <Ru. adya
a. 138/39, 139/16, 139/29, 139/29
[= 4]

aferin beğenme, alkış <Fa. âferîn
a. 118/39
[= 1]

agah bilgili, haberli <Fa. âgâh
a. 56/6
[= 1]

agar- aklaşmak
a.-ır 10/42
[= 1]

ağ ak, beyaz
a. 7/21, 27/23, 28/42, 71/35, 86/16, 97/9, 101/25, 105/33, 106/36, 108/13, 108/35, 115/46, 122/11, 123/2, 126/13, 131/3, 140/7, 140/9, 140/15, 140/39
a.+ı 81/42
a.+lar 126/25
a.+lara 128/40
[= 23]

ağac ağaç
a. 12/21, 12/33, 76/22, 120/9, 120/11, 139/21, 140/39, 141/9
a.+a 32/21, 69/18, 98/32
a.+ı 11/16, 16/27, 51/2, 128/37
a.+ın 120/12
a.+ına 96/22, 126/19, 132/35
a.+ını 10/37, 11/15, 91/7, 98/36
a.+ları 16/28, 119/27, 125/36
a.+ların 119/11, 121/32
[= 28]

ağar- aklaşmak
a.-anacan 94/18
a.-ır 10/42
a.-ırdı 73/21
a.-mış 55/8, 90/3, 109/25
a.-mışdı 94/14, 101/33
[= 8]

ağart- ağartmak
a.-a 112/14
a.-a(ağarda) 112/14
[= 2]

ağbaşlılığ mollalık
a. 39/19
[= 1]

ağıl akıl, us <Ar. 'akl
a.+a(ağla) 12/23
a.+ı(ağlı) 41/18
a.+ım(ağlım) 36/9, 64/11
a.+ıma(ağlıma) 92/2, 101/6, 102/30, 127/16
a.+ın(ağlın) 26/14
a.+ına(ağlına) 14/9, 39/1, 116/37
a.+ınıza(ağlınıza) 63/21
a.+lı 102/39, 102/43, 117/23, 139/18, 139/21
[= 18]

ağıllı akıllı, uslu
a. 2/20, 30/24, 50/26
a.+dı 41/32
[= 4]

ağır ağır, güçlü, kuvvetli; sert, ciddi; yavaş
a. 8/38, 35/35, 35/35, 37/9, 37/14, 37/16, 40/14, 40/24, 55/8, 56/30, 57/9, 83/42, 127/7, 133/4, 133/4, 134/14, 135/16
a.+am 99/31
a.+dı 41/37
a.+dır 117/18
a.+ın(ağrın) 35/19
a.+lığı 9/14
[= 22]

ağırlaş- ağırlaşmak
a.-dı 81/28
a.-dım 102/11
a.-ıb 20/30
a.-mış 126/40
a.-mışdı 60/21, 65/40
[= 6]

ağırlaşdır- ağırlaşdırmak

a.-mışdı 26/9, 109/2
[= 2]

ağız ağız
a. 35/20, 36/16, 43/8, 60/32, 66/38, 112/33
a.+a 66/39
a.+dan 73/26
a.+ı(ağızı) 97/7
a.+ı(ağzı) 11/17, 30/14, 49/26
a.+ım(ağzım) 83/38, 83/38
a.+ıma(ağzıma) 39/29, 70/7
a.+ımdan(ağzımdan) 131/26
a.+ımı(ağzımı) 74/29, 128/26
a.+ımın(ağzımın) 96/10
a.+ın(ağzın) 126/42
a.+ına(ağzına) 3/10, 27/34, 31/29, 74/30, 93/4, 130/24
a.+ınacan(ağzınacan) 74/13, 74/15, 76/27
a.+ında(ağzında) 126/20
a.+ındakı(ağzındakı) 7/6, 67/25
a.+ından(ağzından) 26/13, 70/16, 86/33, 125/22, 125/22, 138/24
a.+ını(ağzını) 31/7, 60/13, 84/36, 87/11, 131/17
a.+ının(ağzının) 20/10
a.+larının 67/16, 69/11
[= 47]

ağızıaçığ dikkatsiz
a. 131/17
[= 1]

ağızucu gönülsüz, itinasız
a. 4/13, 108/3
[= 2]

ağla- ağlamak
a. 70/27
a.-dı 30/34, 56/17, 92/22, 100/31
a.-dıgca 100/31
a.-dığını 87/2
a.-dım 80/5, 93/1, 100/22
a.-mag 42/32, 72/35, 72/36, 72/37
a.-mağa 70/28
a.-mağım 72/34
a.-malısan 101/42
a.-maya 72/43
a.-maz 73/6
a.-mırdım 101/17
a.-mısan 73/1
a.-mışam 70/30
a.-mışdı 73/7
a.-ya 42/27, 42/27, 72/31, 72/36, 72/38, 73/2, 73/16, 73/17, 73/19, 73/21, 73/24, 74/22, 87/1, 87/1, 101/18, 101/18
a.-yacaglar 103/2
a.-yacağam 93/40
a.-yacam 101/38
a.-yam 99/19
a.-yanacan 99/2
a.-yanda 81/18, 101/40
a.-yandan 71/2
a.-yansa 102/9, 103/3
a.-yardı 70/23
a.-yardım 70/14
a.-yarmı 71/5
a.-yıb 70/29, 86/9, 87/28
a.-yır 31/4, 56/37, 99/14, 101/41, 102/8
a.-yırdı 21/12, 81/18, 82/23, 82/29, 82/36, 83/20, 85/27, 100/26
a.-yırdılar 83/14
a.-yırdım 80/6
a.-yırlar 98/17
a.-yırmış 100/34
a.-yırsan 16/35
[= 73]

ağlaş- karşılıklı ağlamak
a.-ın 35/24
[= 1]

ağlaşmalıg ağlatıcı
a. 35/20
[= 1]

ağlat– ağlatmak
a.ırdı(ağladırdı) 85/27
[= 1]

ağlığ bir şeyin ak, beyaz rengi
a. 10/43
a.+a(ağlığa) 11/1
[= 2]

ağrı ağrı
a. 33/5, 91/30, 128/33
a.+dan 32/9
a.+mın 36/11
a.+n 81/39, 85/40, 100/1
a.+n (alım) 100/1
a.+sı 32/15, 32/28, 86/4, 116/16, 130/13
a.+sını 130/30
[= 14]

ağrı- ağrımak
a.-madan 37/18
[= 1]

ağrıt- ağrıtmak
a.-an(ağrıdan) 6/18
a.-ım(ağrıdım) 39/11
a.-mazdı 73/34
[= 3]

ağsaçlı saçı ağarmış, koca

a. 112/39
[= 1]

ağsaġġal sakalı ağarmış, koca
a.+ımız 22/21
[= 1]

ağsaġġallar kocalar, ihtiyarlar
a.+ına 24/38
[= 1]

ağsu dağ ve tepelerden akıp gelen kar ve yağmur suyu
a. 9/24, 10/6, 14/3
[= 3]

ağuş kucak <Fa. âğûş
a.+una 116/2
[= 1]

ah ah (ünlem)
a. 30/38, 37/24
[= 2]

aḫ- akmak
a.-an 10/38, 131/9, 131/40
a.-ıb 58/36, 67/23
a.-ır 126/40
a.-ırdı 55/13
[= 7]

aḫar akış, seyir
a.+ı 4/2
[= 1]

aheng düzen, uygunluk; sazlı sözlü eğlenme <Fa. âheng
a. 59/31
a.+i 112/18
a.+le 107/14, 113/39
[= 4]

aḫı ah (ünlem)
a. 1/22, 2/33, 3/16, 5/6, 5/30, 6/3, 12/29, 13/21, 14/41, 15/37, 15/43, 18/8, 24/28, 24/30, 26/19, 28/24, 31/35, 35/17, 35/36, 42/18, 49/31, 50/25, 50/29, 51/16, 53/13, 56/6, 56/10, 69/24, 72/5, 72/6, 72/31, 73/2, 74/1, 74/4, 77/7, 77/32, 78/26, 112/27, 118/30, 120/32, 122/5, 124/20, 125/13, 127/13, 127/33, 136/24
[= 46]

aḫır son <Ar. âhir
a. 5/15, 54/9
a.+a 16/17, 55/30, 68/38
a.+da 36/25, 51/20, 57/18, 61/25, 69/18, 102/40, 113/20, 118/19, 121/12, 121/19, 128/19, 129/31, 138/5
a.+ı 16/16, 22/20, 27/7, 66/41, 67/42
a.+ıncı 46/24, 54/16
a.+larında 125/3
[= 26]

aḫırıncı sonuncu
a. 123/36, 126/22, 131/39, 139/3, 139/33
[= 5]

aḫıt- akıtmak
a.-ardı(ahıdardı) 45/25
a.-ma 92/23
[= 2]

ahiret öteki dünya <Ar. âhiret
a. 93/33
[= 1]

aḫmag sersem, şaşkın <Ar. âhmak
a. a. 10/23, 138/30
[= 2]

aḫmaglıg sersemlik, şaşkınlık
a. 123/12
[= 1]

aḫsa- aksamak; işi iyi gitmemek
a.-ya 85/24, 85/24
a.-yarag 134/13
a.-yıb 101/6
[= 4]

aḫşam akşam <Fa.
a. 4/37, 6/35, 41/40, 45/15, 51/18, 52/24, 52/30, 88/1, 93/28, 107/39, 120/11, 122/35, 122/36, 124/26, 125/3, 133/31, 134/32, 136/24, 138/22, 140/16
a.+a 67/14, 128/5, 129/3
a.+acan 36/6, 44/28
a.+çağı 117/15
a.+ı 73/22
a.+ına 88/3
a.+ında 9/19
a.+kı 76/17, 93/14
a.+lar 38/30, 58/15, 96/27
a.+larından 7/1
a.+larının 3/29
[= 36]

aḫtar- aramak
a.-an 6/19
a.-dıg 95/43
a.-dığını 109/23
a.-dım 8/7, 109/38, 118/29
a.-ıram 109/39
a.-ırsan 38/40
a.-maga 18/31
a.-malı 108/29
a.-mışam 109/36
a.-mışdısa 108/36
[= 12]

aid ilgili, ilişikli <Ar. âid
a. 122/31

a.+di 14/35
[= 2]

aile aile, yuva; ev halkı <Ar. 'âile
a. 22/33, 104/11
a.+dirler 52/37
a.+lerimiz 22/17
a.+lerinin 115/15
a.+likle 95/38, 95/42
a.+mden 21/34
a.+si 109/5, 115/38
[= 10]

akif kişi adı <Ar. 'âkif
a. 104/3, 105/40, 106/21, 108/30, 110/4, 110/7, 110/12
a.+e 104/10, 105/30, 108/19, 110/2
a.+i 106/2
a.+in 105/38, 106/13, 108/38, 109/31, 109/35, 110/21, 110/29
a.+le 108/29, 110/32
[= 21]

akifgil Akifler
a.+e 106/14
[= 1]

akt söz, anlaşma <Ar. âkt
a. 118/18
a.+ı 118/22, 118/30
a.+ın 118/24
a.+la 118/27
[= 5]

al renk adı, kırmızı
a. 39/26, 41/7, 138/20
[= 3]

al- almak
a. 35/17, 44/17, 55/28, 58/39, 60/12, 62/30, 118/42, 125/23, 129/10
a.- *dincini almag* yorgunluğunu atmak 120/17, 120/31
a.-a 11/24, 33/11, 36/32, 40/39, 47/9, 121/40
a.-acag 90/14, 121/30
a.-acagsan 79/39
a.-acağam 117/26
a.-acağdım 76/1
a.-alar 100/18
a.-an 102/22, 104/9, 106/22, 140/24
a.-anda 76/8, 79/10, 136/4
a.-andan 76/5
a.-aram 28/2, 41/25
a.-ardı 22/26, 45/37
a.-arsan 136/38
a.-asan 135/38
a.-aydı 24/27
a.-aydın 36/20, 36/21
a.-dı 32/11, 33/20, 43/12, 46/8, 51/10, 60/3, 67/22, 68/22, 68/39, 80/21, 83/30, 94/36, 97/9, 107/32, 114/17, 132/2, 132/40, 136/2
a.-dı(heber) 112/15
a.-dı(yan) 106/40
a.-dıg 38/20, 40/41, 43/23
a.-dığım 40/33
a.-dığımız 138/11
a.-dığını 53/3, 130/24
a.-dılar 86/33
a.-dılar(baş) 137/5
a.-dım 24/2, 35/19, 99/39, 129/6, 132/7, 135/2
a.-ıb 1/7, 3/10, 22/34, 23/20, 31/15, 31/32, 41/41, 46/29, 49/1, 53/32, 61/6, 61/7, 62/30, 74/13, 87/12, 102/41, 104/11, 116/2, 116/5, 126/31, 129/11, 133/5, 133/10, 137/2
a.-ıb(baş) 120/31, 135/14
a.-ıb(nişan) 135/7
a.-ım 44/17, 48/5, 50/26, 85/40
a.-ım(ağrın almak) 81/40,100/1
a.-ın 61/27, 126/9
a.-ınca 79/32
a.-ır 20/16, 63/24
a.-ıram 13/36
a.-ırdı 29/24, 107/6
a.-ırdım 77/26
[= 116]

al- almak
a.-ma 101/32
a.-madan 68/20
a.-madıg 40/43
a.-mag 11/25, 28/9, 79/9, 109/7, 138/15
a.-mağa 133/17
a.-mak 100/1, 101/32, 106/40, 112/15, 120/17, 120/31, 120/31, 135/7, 135/14, 137/5
a.-malı 76/7
a.-malıyam 79/30
a.-malıydım 77/8
a.-mamışdı 100/7
a.-mamışdım 70/7
a.-mısan 47/37, 80/25
a.-mışam 118/6
a.-mışdı 7/39, 42/38
a.-mışdıg 77/24, 77/24

a.-mışdılar 87/15
a.-mışdım 136/28
a.-sam 4/14
a.-sın 45/9
[= 35]

ala karışık renkli
a. 38/4, 49/2, 49/17, 49/36, 51/22, 54/11, 59/29, 76/10
a.+den 1/6
[= 9]

alabaydag̀ kötü şöhret sahibi adam
a. 37/1
[= 1]

alaca karışık renkli
a. 96/18
[= 1]

alaçıg̀ küçük göçebe çadırı, alacık
a.+a 92/39, 92/40, 93/20
a.+lardı 90/38
[= 4]

alag̀ yabani ot
a. 32/19
[= 1]

alagöz iri açık mavi göz
a. 50/32, 54/25
a.+dür 50/33
[= 3]

al al kırmızı
a.al+ın 39/11
[= 1]

alçag̀ alçak, kısa
a. 32/26, 35/7
a.+(boylu) 109/17
[= 3]

alda- aldatmak
a.-daydı 16/21
[= 1]

aldat- yoldan çıkartmak
a.-dın 53/29
a.-ıram(aldadıram) 16/32, 16/33
a.-mamışdı 131/41
[= 5]

ale ey, hitap şekli
a. 66/41
[= 1]

alem dünya, evren <Ar. 'âlem
a. 34/25
a.+e 62/8
a.+i 66/5
[= 3]

aley alâ edatının zamirle birleştiği zamanki şekli
a. 6/11
[= 1]

alhanoğlu kişi adı
a. 92/8, 92/34
[= 2]

alı kişi adı <Ar. ali
a. 93/33
[= 1]

alıcı müşteri
a.+ların 30/14
[= 1]

alın alın, başın ön kısmı
a.+ıma(alnıma) 75/17
a.+ımdakı(alnımdakı) 075/6
a.+ımdan(alnımdan) 75/18
a.+ımı(alnımı) 74/28, 131/37
a.+ına(alnına) 33/6, 44/6, 61/22, 83/25, 140/34
a.+ında(alnında) 83/27
a.+ındakı(alnindakı) 135/6
a.+ından(alnından) 44/14, 46/12
a.+ını(alnını) 136/19
a.+ının(alnının) 26/11
[= 16]

alın- alınmak, gönlü kırılmak
a.-ar 5/39
a.-dı 111/16
[= 2]

alış- alışmak
a.-dı 46/1, 115/32
a.-ıb 28/29, 36/26, 58/1
a.-ir 23/1
[= 6]

alışdır- alıştırmak
a.-mag 32/12
[= 1]

alışvériş ticaret
v.+in 76/4
[= 1]

ali yüce <Ar. 'âlî
a. 43/25, 48/5, 104/8
[= 3]

alim bilgin, üstad <Ar. 'âlim
a.+ler 19/25, 21/33
a.+lere 24/38
[= 3]

allah tanrı <Ar. Allah
a. 20/28, 35/38, 36/31, 36/32, 36/40, 37/24, 41/24, 63/16, 65/35, 68/13, 93/18, 96/31, 97/40, 125/18, 125/22, 125/22, 130/9
a.+a 5/14, 32/28, 44/21
a.+dan 96/29
[= 21]

alma elma
a. 8/4
a.+lı 3/28
a.+nı 7/31, 70/25
[= 4]

almagözlü elma gözlü
a. 124/21
[= 1]
almemmed kişi adı <ali muhammed
a. 96/34, 96/38
[= 2]
alov alev
a. 126/16
a.+la 96/23, 121/32
a.+lu 82/32, 126/2, 128/17, 133/34
a.+un 130/24
[= 8]
alovlan- alevlenmek; heyecanlanmak
a.-ırdı 126/18, 131/1
a.-mış 130/22
[= 3]
alt alt, aşağı
a. 27/20, 80/33, 92/29
a.+da 90/39
a.+dakı 29/18
a.+dan 48/22, 48/22, 109/32, 123/9
a.+ı 100/9
a.+ımda 127/18, 130/15, 131/3, 131/27
a.+ımdakı 128/17, 128/29
a.+ımdan 130/17
a.+ına 22/27, 71/43, 102/31, 119/7, 127/39
a.+ında 11/1, 34/2, 34/8, 39/24, 49/20, 65/26, 70/26, 101/27, 118/24, 119/4, 120/20, 123/2, 127/2, 127/14, 130/14, 138/8, 140/39
a.+ındakı 46/31, 119/28, 122/41, 128/37
a.+ından 13/16, 65/25, 76/22, 121/36, 126/12, 139/44
[= 49]
altı sayı sözü, altı
a. 30/5, 33/5, 46/3, 89/2, 92/15, 124/27
[= 6]
altmış sayı sözü, altmış
a. 14/14, 14/15, 14/15, 15/28, 15/28, 15/29
[= 6]
alvér alış-veriş, ticaret
a. 133/40
a.+den 68/37
[= 2]
alvérçi alış-veriş yapan, tüccar
a.+leri 62/36
a.+lerin 63/17
[= 2]
alvéren alıp satan
a.+i 32/30
[= 1]
aman bağış; bağışlama <Ar. âmân
a. 135/1
a.+dır 131/31
[= 2]
amanlıg merhamet
a. 12/12, 12/12
[= 2]
amansız bağışlamasız, insafsız
a. 115/45, 140/35
[= 2]
amansızlıg insafsızlıg
a.+ından(amansızlığından) 45/41
[= 1]
amma ama, fakat, ancak <Ar. âmmâ
a. 3/10, 9/9, 10/31, 10/42, 11/4, 11/19, 11/26, 11/37, 11/43, 12/10, 12/21, 12/25, 12/31, 12/35, 13/25, 13/31, 13/38, 13/40, 14/12, 14/31, 14/34, 14/36, 15/5, 15/15, 15/19, 16/16, 16/19, 16/26, 16/33, 34/22, 35/32, 37/9, 38/5, 39/34, 41/18, 41/34, 41/37, 42/29, 42/37, 43/5, 43/15, 56/22, 60/14, 60/22, 61/2, 62/21, 64/1, 64/30, 66/6, 67/18, 68/42, 81/17, 82/28, 82/35, 84/9, 85/16, 86/15, 87/20, 90/27, 94/15, 118/36, 120/4, 122/5, 122/13, 122/34, 122/39, 123/18, 124/26, 124/28, 125/43, 126/17, 127/22, 127/35, 128/10, 129/12, 130/4, 130/36, 131/9, 131/11, 131/35, 133/3, 134/5, 137/15, 137/36, 138/5, 138/23, 141/6
[= 87]
an an, en küçük zaman dilimi <Ar. ân
a. 13/10, 20/29, 111/12, 114/15, 121/4, 124/8, 125/6, 126/30, 130/1, 130/16, 132/8, 132/26, 134/34, 135/21, 136/11, 136/20, 136/25, 138/1, 139/7, 139/26, 140/24, 140/29

a.+da 13/31, 21/6, 24/10, 24/21, 24/22, 112/36, 131/2
a.+daca 82/21
[= 30]

ana anne
a. 7/38, 8/38, 27/15, 36/28, 58/27, 75/21, 76/28, 83/11, 87/24, 87/28, 87/29, 96/40, 97/1, 97/21, 105/10, 105/14, 105/29, 106/12, 123/26, 125/8, 125/11, 125/14, 125/19, 044/11
a.+can 116/25
a.+dan 16/14, 51/6, 97/13
a.+lar 8/6, 36/25, 123/38
a.+ları 46/28
a.+larını 2/14
a.+m 1/14, 3/5, 5/9, 8/6, 8/13, 8/16, 8/18, 8/19, 8/32, 42/8, 72/12, 72/12, 72/14, 72/43, 73/2, 73/34, 75/18, 75/35, 75/36, 76/15, 76/25, 80/15, 80/17, 80/23, 80/25, 80/28, 80/33, 80/35, 80/37, 82/24, 83/11, 90/9, 90/11, 90/16, 90/31, 92/6, 94/12, 96/8, 97/8, 97/10, 97/11, 97/12, 97/14, 97/16, 99/34, 100/19, 100/20, 100/22, 100/25, 100/31, 100/38, 101/24, 101/29, 101/37, 101/40, 116/36, 123/25, 125/9, 125/12, 125/16, 125/20
a.+ma 3/4, 77/20, 101/21
a.+mdan 39/12, 72/42, 74/12
a.+mı 8/8, 8/10, 8/25, 38/7, 38/10, 80/18, 100/10, 125/33
a.+mın 8/2, 8/3, 8/4, 8/5, 8/13, 8/17, 8/26, 40/16, 72/32, 73/20, 76/13, 77/15, 79/2, 80/24, 86/9, 91/4, 100/16, 101/22, 101/35, 125/7, 127/2, 127/27
a.+mız 38/18
a.+mızı 2/22, 7/39
a.+mla 8/28, 11/6, 133/21
a.+n 1/15, 30/31, 123/28, 123/34
a.+na 92/23
a.+ndır 124/3
a.+nı 121/9
a.+nın 42/1
a.+sı 41/19, 41/38, 42/4, 42/34, 45/20, 46/28, 53/28, 63/7, 82/29, 86/37, 87/16, 94/22, 100/26, 100/33, 116/19, 116/28, 117/7, 138/14, 138/21, 138/34, 138/38, 139/23, 139/29, 139/31, 139/32, 139/40, 140/16, 140/21
a.+sıdı 37/31
a.+sına 30/42, 53/17, 117/32, 140/25
a.+sını 46/10, 116/39
a.+sının 87/23, 87/26, 116/23, 116/32, 116/35, 138/19, 138/40
a.+sısa 87/30
[= 186]

anasız annesiz, öksüz
a. 8/30, 8/37, 8/44
[= 3]

anbar tahıl, erzak saklamak için özel olarak yapılan yer
a.+a 8/22
a.+da 8/26
[= 2]

ancağ ancak, bununla birlikte
a. 8/39, 14/42, 19/1, 20/16, 25/8, 28/8, 46/1, 48/28, 50/4, 51/24, 52/6, 54/20, 62/1, 68/32, 70/28, 71/20, 72/2, 72/27, 73/6, 73/13, 73/19, 73/27, 73/34, 74/21, 74/37, 75/14, 75/22, 75/39, 78/33, 79/33, 80/18, 80/27, 89/12, 90/37, 91/9, 91/41, 96/26, 105/30, 107/12, 107/26, 107/33, 108/18, 109/38, 110/7, 111/16, 111/17, 112/22, 112/30, 113/5, 113/17, 114/16, 115/6, 115/44, 117/18, 118/9, 118/9, 127/16, 135/10, 135/36
[= 59]

andaca öylece
a. 80/32, 86/33
[= 2]

anla- anlamak
a.-dı 140/14
a.-dım 21/14
a.-madan 90/7
a.-madığım 34/7, 99/39
a.-mag 91/41
a.-ya 81/17, 91/36
[= 8]

anlaşıl- anlaşılmak, belirgin olmak
a.-maz 34/4, 34/19, 34/20
a.-mır 139/43
[= 4]

anlığ anlık
a. 59/13
a.+a(anlığa) 55/4, 112/24
[= 3]

ant and, söz
a.+ında(andında) 118/37
[= 1]

apar- birlikte götürmek, alıp gitmek
a. 26/26, 31/3, 31/16, 71/17, 101/38, 106/18, 129/4, 129/5, 129/16
a.-a 40/2, 139/22
a.-acag 15/40, 91/11, 102/41
a.-acagdı 75/42
a.-acaglar 94/17
a.-acagsan 117/27
a.-an 16/17, 32/1, 39/27, 104/5
a.-anların 3/30
a.-ar 129/17
a.-ardı 82/32
a.-dı 30/21, 31/40, 38/19, 58/13, 82/3, 87/35, 95/10, 97/9, 117/5, 134/30
a.-dıg 39/13
a.-dıglarını 105/41
a.-dığı 108/15, 127/10
a.-dığım 129/22, 140/37
a.-dılar 57/28, 94/13
a.-ıb 19/26, 81/26, 116/38, 118/30
a.-ıblar 136/8
a.-ım 3/5
a.-ır 7/40, 11/23, 28/1, 123/23, 126/41
a.-ıram 28/8
a.-ırdı 117/44, 133/2
a.-ırdılar 100/30
a.-ırdım 71/38
a.-ırsan 28/7
a.-mag 31/41, 127/41
a.-mağa 5/36, 8/26
a.-mak 130/35
a.-mamışdılar 94/11
a.-mayacağam 66/24
a.-mış(od 130/35
a.-sın 139/14
a.-sınlar 26/25
[= 69]

aparat yönetim, teşkilat, müessese <Ru. apparrat
a.+ın 6/10
[= 1]

aparıl- birlikte götürülmek, kaçırılmak
a.-ırdı 133/4
a.-ırken 128/41
[= 2]

apaydın tamamıyla aydın, belli
a. 84/26, 87/6
[= 2]

apaydınca tamamıyla açık, belli olarak
a. 62/7
[= 1]

ara ara; iki iş arasındaki süre; hudut
a. 22/38, 41/9, 64/3, 68/3, 92/35, 132/14
a.+da 47/31, 83/13
a.+dan 66/37
a.+larında 41/15
a.+sı 5/30, 96/27
a.+sına 4/7, 33/20, 67/22, 94/36, 99/39
a.+sında 8/16, 8/18, 10/33, 11/21, 14/42, 37/4, 61/16, 86/11, 97/29, 119/31, 120/25, 138/17
a.+sından 33/13, 75/14, 93/30, 119/23, 125/41, 132/15
a.+sıyla 125/36
a.+ya 87/15
[= 37]

araba araba, binek aracı
a. 85/10, 86/6, 87/16, 87/22, 87/34, 119/22, 131/23, 131/28, 134/16, 134/25, 135/13, 135/25, 137/5, 140/6, 140/20
a.+da 85/11, 140/32
a.+dan 87/19
a.+danca 87/23
a.+larla 131/24
a.+na 134/6
a.+nı 87/15, 102/29
a.+nın 85/10, 86/26, 140/4, 140/27, 140/27, 140/28, 140/37
a.+sı 85/9
a.+sına 133/43
a.+sını 86/1
a.+sıyla 86/12
a.+ya 102/26, 140/3, 140/12
[= 37]

arabacı sürücü
a. 85/28, 86/1, 86/12, 86/24, 87/34, 133/39, 134/8, 134/39
a.+nı 140/17
a.+nın 86/22, 133/40, 133/41

a.+ya 86/8, 134/4
[= 14]

arabir arada bir
a. 40/26, 47/40, 61/5, 68/17, 82/12, 107/5
[= 6]

arag̈ meyveden yapılan bir tür içki
a. 91/9, 99/1, 128/38
[= 3]

arala- aralamak
a.-dılar 94/39
[= 1]

aralan- ayrılmak, uzaklaşmak
a.-anda 90/7
a.-mag 66/12
a.-mışdı 81/35
[= 3]

aralı bir az uzakta
a. 58/32, 66/27, 93/22, 95/3
[= 4]

aralıg̈ aralık
a.+a(aralığa) 136/2
[= 1]

aran yaylalarda, alçak ve iklimce sıcak olan yerler
a. 118/40
a.+a 101/16
[= 2]

arançı dağlı
a. 89/6
[= 1]

araz ırmak adı (Azerbaycan Sovyet Cumhuriyet'inde)
a. 57/12
[= 1]

ard art, arka
a.+ımca 100/25, 102/36
a.+ımızca 98/19
a.+ınca 34/3, 82/37, 84/7, 88/9, 99/6, 100/18, 101/23, 102/8, 103/2, 120/27
a.+ında 121/4
a.+ını 59/9, 59/12, 140/11
[= 17]

ardıcıl belirli bir şeyin ardınca giden
a. 130/24
[= 1]

areste süslenmiş, bezenmiş <Fa. âreste
a. 125/23, 125/25
[= 2]

arğın yorgun
a. 47/20
[= 1]

arḫ ark, kanal
a.+ın 35/24, 71/11
[= 2]

arḫa arka, sırt
a. 66/7
a.+ca 92/15
a.+da 17/11, 107/2, 108/31, 126/26, 127/11, 131/17, 139/40, 140/15
a.+dakı 108/12, 113/24
a.+daki 140/21
a.+dan 24/39, 29/32, 106/26, 108/6, 119/17, 119/30, 120/38, 123/43, 126/34, 140/27
a.+mca 5/22, 129/19
a.+mızdakı 22/23
a.+sı 95/21
a.+sına 32/15, 58/7, 67/20, 106/11, 108/24
a.+sınca 3/22, 67/11, 71/23, 134/14, 140/4
a.+sında 18/9, 22/29, 67/26, 96/29, 105/38, 107/23, 109/3, 112/38, 113/10, 121/3, 127/21, 138/16
a.+sındadır 28/27
a.+sından 63/2, 64/1, 109/23, 133/36
a.+ya 107/14, 109/18, 109/21, 111/7, 140/17, 140/35
[= 60]

arhac sıcak aylarda koyun ve sığır sürülerinin dinlendiği yer
a.+ına 92/33
[= 1]

arḫalıg yakası düğmeli üst giyimi
a.+ı(arhalığı) 93/31
a.+ın(arhalığın) 93/30
[= 2]

arḫayın kuşkusuz, emin; kaygısız
a. 27/8, 84/30
[= 2]

arḫiv arşiv <Fr. archives
a.+de 23/20
[= 1]

arıg̈ zayıf
a. 73/29, 81/5, 84/42, 84/44, 85/10, 85/41, 86/2, 86/4, 86/4, 86/12, 87/26, 87/33, 87/40, 88/8, 98/29, 99/19, 99/20, 102/23, 102/25, 102/39, 134/13
a.+(mırıg) 1/28
[= 22]

arığla- zayıflamak

a.-yıb 70/20
[= 1]

arıt- temizlemek
a.-ır(arıdır) 138/16
[= 1]

armud armut (bir meyve cinsi)
a. 84/14, 125/36
a.+dur 7/34
a.+u 7/33
[= 4]

arpa arpa (tahıl cinsi)
a. 63/35
[= 1]

art- artmak, fazlalaşmak
a.-dı 41/40
a.-dığını 49/40
a.-ır 115/36
a.-ırdı 58/26, 76/30, 108/33
a.-mışdı 62/9
[= 7]

artıġ fazla
a. 37/3, 38/4, 52/28, 69/35, 80/7, 99/4, 102/1, 107/35, 108/27, 121/31, 122/15, 124/18, 125/2, 125/6, 125/9, 126/18, 126/37, 128/15, 128/27, 128/33, 130/12, 130/44, 131/20, 131/29, 131/38, 131/42, 132/6, 132/25, 133/4, 133/30, 135/18, 136/27, 138/28, 139/33, 140/1, 140/7, 140/13, 140/39, 141/8
[= 39]

artır- arttırmak, fazlalaştırmak
a.-acag 115/15
[= 1]

artyomnéft özel kolhoz adı
a.+in 118/5
[= 1]

arvad kadın
a. 1/16, 1/18, 1/31, 3/17, 5/22, 5/27, 6/7, 32/17, 35/25, 35/37, 36/31, 39/40, 40/14, 41/16, 42/12, 42/35, 45/18, 45/27, 45/34, 46/1, 46/8, 46/19, 47/29, 50/13, 53/15, 54/3, 61/19, 66/28, 67/26, 67/36, 71/32, 73/26, 73/28, 73/31, 86/16, 90/14, 101/32, 122/27, 124/1, 138/36, 139/1, 139/2
a.+a 36/23
a.+dı 138/20
a.+dır 45/30
a.+dırmı 67/37
a.+ı 3/12, 26/14, 41/39, 60/2, 62/18, 62/35, 63/15, 63/28, 64/3, 64/8, 64/31, 65/12, 65/27, 69/22, 73/33, 73/36, 81/21, 86/42, 92/1, 138/17, 139/6
a.+ım 5/25, 6/9, 10/4
a.+ımın 6/20
a.+ın 5/21, 53/36, 66/15, 72/16, 81/41, 81/42, 139/8
a.+ına 60/9
a.+ının 33/13, 64/12
a.+ıynan 67/29
a.+lar 66/27
a.+lara 86/38, 87/17
a.+lardan 68/36, 72/24, 74/4
[= 88]

arz bir üst makama sunma, bildirme <Ar. ‘arz
a.+ıynan 40/34
[= 1]

arzkamsız izinsiz
a. 39/33
[= 1]

arzu istek, heves <Fa. ârîzû
a. 8/31, 118/8
a.+ları 104/7
a.+ma 127/22, 127/30
a.+su 48/29
a.+sunu 115/16
[= 7]

arzula- arzu etmek, istemek
a.-yıram 42/36
[= 1]

as- asmak
a. 37/33, 118/12
a.-(gulag) 123/22, 138/10
a.-arım 49/34
a.-arsan 74/14
a.-dı 27/25
a.-dığı(gulag) 140/10
a.-dılar 102/11
a.-ıb 6/10
a.-ıb(gulag) 138/18
a.-ır(gulag) 109/20, 120/34
a.-ırdı 42/41
a.-ırlar 36/28
a.-ırsan(gulag) 138/36
a.-madın(gulag) 121/18
a.-mağa 36/4
a.-malıdır 64/34
a.-sın(gulag) 113/4
[= 20]

asan kolay <Fa. âsân
a. 38/13
a.+lıgla 87/10, 94/43
[= 3]

asfalt asfalt <Fr. asphalte
a. 106/34
[= 1]
asıl- asılmak
a.-ı 31/27
a.-ıb 102/19, 130/17
a.-mış 131/12, 134/21
[= 5]
asmak kulak asmak
a. 109/20, 113/4, 120/34, 121/18, 123/22, 138/10, 138/18, 138/36, 140/10
[= 9]
aspirant asistan, öğretim üyesi adayı <Ru. aspirant
a. 111/1, 114/14
[= 2]
aspirantura asistanlık, öğretim üyeliği <Ru. aspirantura
a.+da 46/5
[= 1]
assisténtprofesör ya da hekimin yardımcısı (öğretim üyesi vasfında kullanılır) <Fr.assistant
a. 113/13
a.+ler 114/15
a.+lere 113/29
[= 3]
asta yavaş, alçak sesle
a. 59/32, 59/32, 73/25, 73/25, 107/24
a.+dan 93/13
[= 6]
astaca yavaşça
a. 62/4
[= 1]
astana eşik <Fa. âstâne
a.+sında 111/4
[= 1]
aş yemek; pilav, un, pirinç, yarma vb. şeylerden pişirilen bir tür lapa
a. 100/4
[= 1]
aş- geçmek
a.-acag 87/20
a.-ar 29/22
a.-ayım 127/20
a.-dı 84/40, 86/35, 135/8
a.-ıb 58/7
[= 7]
aşağı aşağı; küçük; yoksul; yararsız, değersiz
a. 31/1, 39/6, 54/27, 55/11, 63/7, 74/14, 76/22, 86/22, 101/25, 102/24, 109/15, 119/6, 121/35, 124/17, 129/21, 132/8, 132/10, 132/34, 134/19, 134/20, 135/8, 135/19, 135/25, 137/5, 137/20, 138/7, 140/9
a.+da 132/33, 136/8
a.+dakı 131/19
a.+dan 89/8, 120/2, 123/3
a.+sı 87/21
a.+sına 125/37
a.+sındakı 35/27
a.+ya 4/25, 46/30, 51/28, 119/22, 131/28
a.+yadek 52/1
[= 42]
aşığ aşık, ozan <Ar. âşık
a. 39/20
a.+a(aşığa) 39/17
[= 2]
aşır- aşırmak, üzerinden geçirmek
a.-mış 111/7
[= 1]
aşırıl- aşırılmak
a.-ıb 137/2
[= 1]
aşkar açık, belli <Fa. âşikâr
a. 8/8, 9/10, 12/25, 15/2
[= 4]
at at
a. 16/6, 38/35, 40/7, 82/6, 84/32, 84/42, 84/44, 85/9, 85/10, 86/4, 86/4, 87/34, 92/17, 99/19, 102/24, 102/39, 121/34, 123/14, 123/18, 124/9, 125/6, 125/14, 126/35, 127/25, 128/9, 128/9, 128/14, 128/29, 129/13, 130/17, 131/26, 132/32, 132/42, 132/43, 135/42, 137/31, 138/4
a.+a 128/17, 133/23
a.+çı 133/22
a.+dan 84/44, 98/23, 136/32, 137/2
a.+dır 137/32
a.+ı 81/5, 84/32, 85/10, 85/41, 86/1, 86/2, 88/8, 99/8, 99/18, 124/28, 127/13, 127/23, 128/8, 129/22, 133/1, 133/6, 138/4
a.+ıdır 123/18
a.+ın 84/41, 87/40, 99/19, 101/13, 101/24, 101/27, 102/22, 102/22, 102/25, 124/24, 125/5, 125/40,

126/12, 127/33, 129/11, 131/30, 132/11, 133/10, 134/12, 134/29, 137/2
a.+ından 132/39, 132/41, 133/27
a.+ını 101/24, 101/33, 128/4, 129/5, 129/6, 129/13, 129/17, 137/6, 140/4
a.+ının 107/38
a.+ınızı 137/31
a.+ınla 136/16
a.+la 101/12
a.+lar 85/28, 98/27, 98/29, 137/4, 137/35, 137/37
a.+lara 98/26
a.+ları 98/32, 131/22, 137/38
a.+larımız 128/10
a.+ların 98/7, 99/25, 140/6
a.+larına 87/34
a.+larını 85/11, 129/26
a.+larının 93/36, 139/43
a.+larıyla 86/12
[= 120]

at- atmak, göndermek
a.-a 49/4
a.-ardıg 98/15
a.-dı 67/8, 92/21, 92/36, 93/13, 107/33, 123/1, 125/10, 127/39, 128/8, 131/28, 134/12, 137/1, 139/12
a.-dığin 93/29
a.-dılar 32/40, 102/8
a.-dım 42/6, 95/25, 129/42, 132/16
a.-dım(elatmag) 131/39
a.-ıb 4/29, 27/4, 29/25, 59/16, 102/34, 116/14, 119/10, 140/16, 140/37
a.-ım 131/6
a.-ır 65/1
a.-ır(canatmag) 116/12
a.-ıram 14/19
a.-ırdı 84/11, 99/16
a.-ırdılar 92/31
a.-ırdımsa 6/29
a.-ma 123/8
a.-mag 130/4
a.-mışdılar 87/8
a.-sın 139/7
[= 44]

ata baba; büyük baba, dede
a. 7/38, 8/37, 8/38, 27/15, 38/17, 38/30, 52/38, 53/7, 59/19, 62/29, 77/27, 115/9, 118/9
a.+lar 36/36
a.+ları 63/24
a.+larına 73/9
a.+m 3/20, 7/7, 7/16, 7/38, 8/37, 8/41, 38/8, 45/7, 48/16, 71/28, 72/22, 72/33, 74/2, 74/8, 74/19, 74/26, 74/32, 75/16, 77/1, 77/2, 77/4, 77/17, 78/27, 80/2, 80/6, 82/24, 83/11, 92/6, 94/19, 96/8, 96/34, 96/36, 97/35, 99/34, 107/41, 110/15, 115/3, 121/29
a.+ma 114/7
a.+mdan 6/32, 72/31, 73/18
a.+mı 38/7, 38/10, 47/25, 72/29, 74/20, 78/26, 80/3
a.+mın 47/41, 73/39, 74/2, 74/4, 74/6, 75/4, 75/14, 77/13, 77/15, 77/18, 78/21, 107/26, 115/1, 115/6, 115/26
a.+mınkıdır 72/19
a.+mız 62/26
a.+mızı 73/11
a.+mla 11/6, 72/29
a.+n 45/8, 47/26, 47/39, 76/37, 77/6, 79/16, 92/15, 97/13, 115/17
a.+na 48/14, 50/15, 51/16
a.+nı 45/13, 78/41, 121/8
a.+nın 71/10, 77/27, 78/24
a.+nızı 97/9
a.+nla 76/40
a.+sı 3/24, 39/38, 45/26, 45/29, 51/23, 52/30, 52/35, 66/33, 73/8, 84/9, 94/16, 96/38, 115/12, 116/33, 118/45, 138/16, 138/24, 139/15, 139/40, 140/15, 140/25
a.+sına 29/36, 84/8, 96/26
a.+sından 82/28
a.+sını 51/18, 52/28, 94/11
a.+sının 40/41, 53/4, 87/42, 93/1, 105/2, 115/14
[= 139]

atalı babalı, büyük babalı
a. 8/30
[= 1]

atalıġ üvey baba
a. 21/23
[= 1]

atasız babasız, yetim
a. 7/18, 7/19, 8/43, 101/31
[= 4]

atdan- atlanmak, ata binmek
a.-acag 87/19

a.-arag 50/9
a.-ıb 82/38
[= 3]

atıl- atılmak, hamle yapmak
a.-an 102/31
a.-arag 130/15
a.-dı 92/19, 93/9, 137/4
a.-dım 135/5
a.-ıb 46/27, 53/15, 62/25, 125/27, 126/33, 129/11, 130/29
a.-mag 74/20
a.-saydı 60/23
[= 15]

atış- karşılıklı ateş etmek
a.-ıblar 67/29
[= 1]

atışma karşılıklı kurşun sıkma
a. 38/4, 92/22
[= 2]

atla- aşmak, aşıp geçmek
a.-mag 43/21
a.-yıb(adlayıb) 125/25
[= 2]

atlan- ata binmek
a.-ıb 116/8
[= 1]

atlaz ipek kumaş, atlas <Ar. atlas
a. 39/9
[= 1]

atlı atlı, ata binen
a. 93/11, 121/33, 121/33, 123/18, 123/19, 136/1, 139/37, 140/4, 140/10, 140/11
a.+lar 98/8, 99/4, 99/15, 136/3, 136/3, 136/31
a.+lara 93/14
a.+lardan 92/20, 136/18
a.+ları 39/30
a.+ların 93/16, 98/22, 98/23, 99/18
a.+larını 126/29
a.+nı 124/14, 136/2
a.+nın 93/13
a.+ya 123/17, 140/7
[= 30]

atréz değerli bir eşya <?
a.+ler 66/22
[= 1]

atsız yaya
a. 101/5
[= 1]

avand dokunmuş bir kumaşın üst kısmı
a. 141/2
[= 1]

avans peşin ödenen para <Fr.avance
a. 79/9, 79/29
[= 2]

avrora bir sigara çeşidi <Ru. avrora
a. 3/9
[= 1]

avtobus otobüs <Fr. autobus
a. 4/39, 4/40, 26/5, 27/19, 28/17, 32/34, 33/18
a.+a 4/41
a.+ların 62/10
[= 9]

avtomat otomatik <Yu. autos+mao+mai
a. 30/12
[= 1]

ay dünyanın uydusu; yılın on iki bölümünden her biri
a. 2/1, 2/4, 2/8, 2/12, 2/19, 7/23, 14/14, 14/14, 20/28, 28/30, 35/37, 36/7, 36/12, 36/35, 38/43, 45/35, 47/41, 50/25, 50/28, 50/28, 50/33, 50/39, 51/5, 51/14, 53/24, 53/29, 54/22, 57/14, 60/11, 62/19, 63/33, 64/11, 66/8, 66/16, 67/1, 67/38, 70/3, 71/9, 71/13, 71/15, 74/33, 74/35, 74/36, 75/1, 75/7, 75/7, 75/8, 75/8, 75/8, 75/11, 75/21, 75/32, 75/33, 76/31, 76/31, 77/3, 77/3, 80/37, 81/9, 81/9, 81/9, 81/27, 82/24, 82/34, 83/1, 83/4, 83/11, 84/26, 84/30, 85/4, 85/40, 86/30, 87/18, 87/24, 87/28, 87/29, 90/5, 90/20, 90/23, 91/15, 91/17, 91/19, 91/32, 92/10, 92/33, 95/28, 97/1, 97/5, 98/39, 99/40, 100/11, 102/7, 102/38, 105/25, 105/29, 107/32, 109/13, 111/13, 117/23
a.+da 37/24, 69/4
a.+dan 10/19, 62/1, 69/24, 100/41, 121/8
a.+dır 1/39, 120/33
a.+lar 58/4, 58/5, 67/13, 108/35, 109/1
a.+lara 57/3
a.+larda 110/34
a.+ların 59/28
[= 116]

ayag ayak

a. 5/18, 37/38, 62/6, 86/25, 87/13, 90/39, 101/32, 101/32, 115/28, 119/12, 119/14, 133/39, 136/5, 139/43
a.+a(ayağa) 7/9, 46/12, 57/6, 58/31, 59/20, 74/23, 78/4, 86/37, 93/27, 105/33, 106/10, 127/4, 132/5, 135/21, 135/24, 138/34, 138/37, 140/12, 140/12, 140/35
a.+ı(ayağı) 18/22, 84/8, 127/39, 140/24
a.+ı(ayağı)(yalın) 86/43
a.+ının(ayağının) 101/25
a.+ım(ayağım) 101/27
a.+ıma(ayağıma) 73/4
a.+ımı(ayağımı) 87/28
a.+ına(ayağına) 87/12, 93/12, 98/6, 128/18
a.+ında(ayağında) 84/15
a.+ından(ayağından) 131/40
a.+ını(ayağını) 5/20, 52/33, 98/3, 121/34
a.+ının(ayağının) 92/17
a.+ları 11/17, 57/6, 69/44, 86/21, 101/25, 117/13, 119/4, 119/7, 120/20, 124/38, 126/3, 126/12, 126/36, 127/2, 127/14, 130/2, 130/6, 130/10, 130/14, 131/29, 132/3, 132/30
a.+larıma 101/28
a.+larımı 95/12, 130/4, 130/29
a.+larına 97/19, 102/32
a.+larınaca 90/42
a.+larından 132/1
a.+larını 83/14, 84/11, 86/24
a.+larının 93/30, 98/27, 101/27, 102/31, 102/42, 126/35, 135/42
a.+larıyla 128/31
a.+lari 135/8
a.+lı 34/31
[= 97]

ayağgabı ayakkabı
a. 89/6, 89/10, 89/18
a.+nın 98/5
a.+sı 3/25
a.+sına 98/2
a.+sının 98/4
[= 7]

ayağla- zarar vermek
a.-madı 93/6
[= 1]

ayağlaş- ayak uydurmak
a.-ırdı 117/17
[= 1]

ayazı- (gökyüzü) açılmak, bulutdan dumandan temizlenmek
a.-madı 8/8
a.-yanda 40/30
[= 2]

aydın ışıklı, açık; temiz
a. 62/19, 67/16, 81/12, 100/33, 100/33, 107/8, 115/36
[= 7]

aydınca açıkça; ap aydın
a. 98/4
[= 1]

aydınlaş- ap aydın olmak
a.-dı 54/21
[= 1]

aydınlığ aydınlık
a. 56/40
[= 1]

aye soru edatı
a. 66/10
[= 1]

ayhan kişi adı
a. 93/43, 93/43, 94/10, 94/18, 94/20, 94/36
a.+ı 94/22, 94/28
a.+ın 94/16, 94/42
[= 10]

ayhangil Ayhanlar
a.+in 94/9
[= 1]

ayı ayı
a. 3/25
a.+dır 1/41
a.+nın 2/1, 2/3, 2/4, 2/7
[= 6]

ayıb utanılacak şey, ayıp <Ar. ‘ayb
a.+dır 6/3
[= 1]

ayıl- uyanmak, kendine gelmek
a.-an 77/30
a.-dı 64/15, 64/40, 65/19, 121/5
a.-dım 4/10, 93/41, 127/3
[= 8]

ayır- ayırmak, birbirinden uzaklaştırmak
a.-a 46/39, 91/33
a.-dı 3/12, 20/22, 30/9, 119/18
a.-madan 28/44
[= 7]

ayişehanım kişi adı
a. 92/1
[= 1]
aylı ay ışığı ile ışıklanmış
a. 123/24, 123/25, 139/14
[= 3]
aylığ bir ayda alınan maaş
a. 9/29, 104/14
a.+a(aylığa) 105/23
[= 3]
ayna ayna <Fa. âyine
a. 46/26, 106/34
[= 2]
aynalı barutu üstten konulan tüfek
a.+sını 92/19
[= 1]
ayrı ayrı, başka
a. 24/4, 24/4, 36/4, 42/10, 68/35, 78/19, 79/26, 127/11
[= 8]
ayrıl- ayrılmak, birbirinden ayrı düşmek
a.-acayıg 137/15
a.-an 137/25
a.-anda 49/33, 52/19
a.-dı 49/6, 138/41
a.-dıg 137/11, 141/18
a.-dılar 50/8, 119/1
a.-mağa 137/13
[= 11]
ayrılığ hasret, ayrılık
a.+dan 109/27
[= 1]
aysız karanlık; ay ışığı olmayan
a. 123/25
[= 1]
ayyam günler, gündüzler <Ar. eyyâm
a. 96/8, 96/8, 96/9
[= 3]
az az, yetersiz
a. 1/20, 1/28, 5/13, 5/19, 5/39, 21/5, 21/14, 26/9, 29/8, 30/23, 32/29, 32/35, 33/11, 37/37, 38/20, 40/18, 41/13, 41/27, 52/40, 53/8, 58/32, 58/40, 60/8, 60/22, 64/39, 66/38, 67/6, 71/12, 81/35, 88/4, 92/35, 93/22, 94/2, 94/38, 95/3, 95/17, 99/19, 99/22, 99/38, 100/19, 105/19, 105/26, 105/32, 106/20, 107/13, 107/22, 108/14, 109/25, 110/25, 110/34, 112/41, 113/8, 115/21, 115/29, 118/5, 118/10, 120/3, 120/31, 123/27, 123/27, 124/2, 124/6, 124/40, 125/43, 128/21, 133/28, 133/28, 134/10, 134/13, 134/30, 135/5, 137/36, 140/7
a.+dan 55/8, 83/9
a.+dı 34/15
a.+dır 42/12
a.+ı 68/16
[= 78]
azacıg çok az
a. 59/28, 107/14, 110/29, 128/24
[= 4]
azad özgür, hür <Fa. âzâd
a. 15/15, 140/23
[= 2]
azal- azalmak, eksilmek
a.-an 64/38
a.-ırdı 76/30
a.-mışdı 98/10
[= 3]
azalt- azaltmak, eksiltmek
a.-dı 106/40
a.-mamışdı 20/3
[= 2]
azar hastalık <Fa. âzâr
a. 36/15
a.+ım 26/19
[= 2]
azarrılık kırgınlık
a.+a 36/14
[= 1]
azer kişi adı
a. 71/31, 73/12
a.+in 73/3, 73/13, 73/15
[= 5]
azerbaycan Azerbaycan (Sovyetler Birliği'nin beş Türk cumhuriyetinden biri)
a. 104/2, 117/39
a.+ın 104/4
[= 3]

B

ba hayret bildiren ünlem
b. 41/14, 51/21
[= 2]
bab denk, uygun <Fa. bâb
b.+ın 39/9
[= 1]
baba baba
b. 27/8, 31/14, 83/24
b.+(babacan) 31/24
b.+dan 40/3

b.+m 92/8, 92/11, 95/34, 96/32, 96/39, 96/41, 101/16, 101/18
b.+ma 96/38
b.+mdan 92/12
b.+mı 96/24
b.+mıla 97/2
b.+msız 92/10
[= 18]

babamgil babamlar
b.+e 96/27
[= 1]

baca baca
b.+lar 81/15
b.+larda 82/15
b.+sı 43/30
[= 3]

bacar- becermek, elinden gelmek, başa çıkmak
b. 36/31
b.-ar 116/39
b.-armı 116/38
b.-ım 36/33
b.-madı 57/31
b.-maz 36/31
b.-mazdı 94/33
b.-mırdı 72/27
[= 8]

bacarığ bilgi, tecrübe
b.+ını(bacarığını) 118/1
[= 1]

bacı kızkardeş, bacı
b. 34/16, 34/24, 34/28, 35/13, 35/22, 35/35, 36/18, 36/34, 37/3, 38/3, 39/35, 41/20, 41/30, 41/35, 42/21, 42/28, 66/9, 66/23, 92/1, 107/21, 107/41, 109/29, 109/34
b.+dan 125/23
b.+ları 57/4, 57/36, 83/13
b.+larım 123/32
b.+larımla 11/6
b.+larının 62/4
b.+lıgları 102/8
b.+m 5/9, 41/33, 67/30, 92/2
b.+mın 125/35
b.+mızı 2/22
b.+nı 34/21, 110/14
b.+nın 34/23, 35/6, 35/25
b.+sı 55/26, 55/30, 117/24, 122/27
b.+sına 56/28
b.+sının 56/8, 56/38
b.+sıyam 42/5
b.+ya 35/29
[= 51]

bacoğlu bacıoğlu, yeğen
b.+(bacıoğulu) 101/4
b.+ynan 38/27
[= 2]

bafta sırma; sırma ya da ipekle dokunmuş ip <Fa. bâfta
b.+sını 87/12
[= 1]

bağaj bagaj, yük < Fr.bagage
b.+a 32/36
b.+ını 32/1
[= 2]

bağ bağ, bahçe <Fa. bâğ
b. 116/22
b.+a 26/23, 27/3, 27/17, 115/39, 116/34, 117/20
b.+da 7/30, 32/18
b.+ı 98/4
b.+ımıza 117/33
b.+ımızdandı 31/3b.+ın 95/7
b.+ın 95/7
b.+ında 30/1
b.+ların 76/19
b.+lı 95/4
[= 16]

bağça bahçe <Fa. bâğçe
b.+ya 1/2, 3/18
[= 2]

bağçal- bahçe haline gelmek
b.-dı 133/18
[= 1]

bağır göğüs
b. 32/37
b.+ı(bağrı) 67/6
b.+ım 93/38
b.+ıma(bağrıma) 74/21
b.+ına(bağrına) 56/39, 70/22, 125/32
[= 7]

bağır- bağırmak, seslenmek
b.-dı 29/32
b.-ın(bağrın) 95/41
b.-mag 75/9
b.-mırdım 75/2
[= 4]

bağırış- karşılıklı bağırmak, seslenmek
b.-ardılar 91/17
[= 1]

bağırsağ bağırsak
b.+a(bağırsağa) 19/11
[= 1]

bağışla- bağışlamak, ihsan etmek
b. 37/38, 57/20, 57/22, 64/11, 66/9, 85/18
b.-dı 42/17
b.-mag 130/8

b.-malı 32/34
b.-maya 107/41
b.-mazdı 124/25
b.-mışdı 124/24
b.-sın 127/14
b.-ya 40/37, 110/7
b.-yasan 121/15
b.-yasınız 110/9
b.-yın 29/4, 47/7, 49/8
b.-yıram 121/16
[= 21]

bağla- bağlamak; takmak, kuşanmak; birleştirmek
b.-dı 116/44, 117/6
b.-dılar 40/11, 99/21
b.-dın 121/19
b.-mısan 99/33
b.-mışdı 88/6
b.-mışdılar 98/32
b.-mışdım 131/19
b.-sa 37/14
b.-yıb 27/25, 126/19
b.-yıblar 28/17
[= 13]

bağlama bohça; içi dolu kese
b.+da 3/24
b.+ları 139/38
[= 2]

bağlan- bağlanmak, kapanmak
b.-ıb 122/22
b.-mış 97/19
b.-mışdı 108/28
[= 3]

bağlatdır- bağlatdırmak
b.-ıb 54/2
[= 1]

bağlı bağlı; kapalı
b. 22/35, 24/19, 99/28, 108/17
b.+dır 72/29, 101/7, 122/14
[= 7]

bağzal Bakû yakınlarında bir yer adı
b.+a 107/3
b.+ı 102/1
[= 2]

baḫ- bakmak
b. 7/31, 8/27, 13/38, 13/39, 19/10, 31/6, 58/37, 92/24, 96/18, 96/31, 106/17, 116/11,118/11, 125/4, 139/21
b.-a 13/35, 13/35, 14/36, 34/3, 34/3, 37/18, 69/44, 69/44, 80/3, 80/3, 97/35, 97/35, 100/25, 100/25, 124/15, 124/15, 128/27, 128/27, 133/33
b.-acag 74/9, 102/36
b.-acagdı 75/38
b.-acağam 46/17
b.-an 123/16, 133/40
b.-anda 5/38, 9/22, 26/14, 66/21, 115/29, 120/5, 120/18, 141/13
b.-andan 124/6
b.-arag 140/7, 140/30
b.-aram 50/23
b.-ardı 70/19, 97/18
b.-ardım 70/19, 89/12
b.-ardın 85/24
b.-arıg 51/12, 65/7, 94/34
b.-dı 5/4, 10/18, 28/20, 30/18; 35/28,46/24, 51/38, 52/14, 55/25, 56/4, 60/9, 61/24, 64/3, 65/10, 65/25, 69/24, 81/24, 87/5, 98/36, 106/17, 106/20, 107/40, 109/23, 110/10, 111/11, 112/15, 113/29, 115/11, 118/11, 120/29, 121/31, 123/1, 123/10, 123/40, 124/34, 125/17, 127/15, 129/19, 132/19, 132/27, 134/8, 134/34, 135/5, 135/21, 135/27, 136/23, 137/18, 138/7, 138/21, 140/10, 140/13, 140/15, 140/25, 141/11
b.-dıg 2/30, 2/35
b.-dıgca 13/14
b.-dığı 54/17, 109/12
b.-dığını 26/20,88/10
b.-dılar 136/31, 139/1
b.-dım 16/39, 18/5, 20/25, 42/9, 77/31, 78/36, 79/11, 80/30, 89/5, 89/16, 91/26, 94/42, 97/40, 98/26, 99/8, 99/35, 101/5, 101/28, 102/32, 124/1, 129/1, 133/34, 134/3, 135/13
b.-ıb 3/22, 6/25, 10/24, 23/37, 31/25, 31/28, 36/40, 42/7, 44/15, 57/8, 59/8, 62/18, 68/17, 75/35, 80/15, 84/8, 84/19, 94/8, 95/12, 96/17, 100/18, 100/31, 118/34, 118/46, 120/2, 136/11, 136/36, 137/29
b.-ıb 27/9, 43/42, 93/38, 114/13
b.-ım 124/3
b.-ın 107/36
b.-ır 84/41, 107/5, 107/31, 109/21, 128/18
b.-ıram 35/15, 118/23

b.-ırdı 16/37, 16/38, 17/10, 45/19, 80/38,88/3, 90/33, 97/42, 98/33, 99/37, 119/7, 121/34, 124/41, 129/1, 129/37, 132/44
b.ırdılar 84/37
b.-ırdıg 21/37, 34/10
b.-ırdıgsa 23/6
b.-ırdım 19/17
b.-ırlar 120/13
b.-ırsan 11/2, 116/11, 122/40, 123/17
b.-ırsınız 109/13
b.-ışlar 4/18
b.-ma 42/11
b.-madan 71/23, 76/26
b.-madı 41/11, 58/41, 84/42
b.-madım 77/37
b.-mag 31/31
b.-magdan 38/36, 115/43, 124/37
b.-mağa 43/15, 47/2
b.-mağı 85/27
b.-mayacag 12/28
b.-mayarag 20/17, 35/40, 44/22, 100/14
b.-mazdı 91/15, 94/32
b.-mır 116/46
b.-mırsan 42/2
b.-mışdım 126/14
b.-sın 115/33
[= 243]

baha değer, kıymet <Fa. bahâ
b. 63/19
[= 1]

bahar ilkbahar <Fa. bahâr
b. 58/3
[= 1]

baharlı manzaralı
b. 43/20
[= 1]

bahış bakış, nazar
b.+lar 56/4
b.+ları 46/39, 49/19
b.+larını 89/4
b.+larının 20/5
b.+larla 43/41
[= 6]

baht talih, kısmet <Fa. baht
b.+ı 100/39
[= 1]

bahtıgara talihi kötü, şanssız olan
b. 93/37, 94/13,100/29
b.+ya 82/29
[= 4]

bakı Baku (Azerbaycan SSC'nin başşehri)
b. 9/28, 16/13, 108/33, 109/10
b.+da 98/37, 108/30
b.+dan 9/23, 98/25
b.+danam 112/9
b.+dansan 112/5
b.+dayam 103/5
b.+lı 112/29
b.+nın 10/26, 26/7, 26/26, 46/22
b.+ya 11/7, 104/11
[= 18]

bala yavru
b. 30/25, 30/25, 31/32, 37/7, 42/18, 44/20, 44/29, 45/5, 47/24, 47/36, 48/14, 50/15, 50/18, 51/13, 53/1, 54/24, 71/10, 76/28, 76/35, 78/9, 78/24, 78/31, 80/29, 80/34, 83/27, [illegible], 105/25, 125/18, 125/22
b.+dı(baladır) 2[illegible]0
b.+ları 66/36, 67/13
b.+ların 30/29
b.+m 5/30, 41/20, 87/31, 87/32, 93/7
b.+ma 1/17, 1/27
b.+mı 41/22, 41/30, 65/8
b.+sı 3/25, 65/15, 71/5, 97/34, 97/37
b.+sına 22/27, 30/30
b.+ya 51/1
[= 51]

balabacı yakın aile çevresinde saygı için küçüklerin büyüklere hitap şekli
b.+nın 69/1
[= 1]

balaban nefesle çalınan ve kamışdan yapılan basit çalgı âleti
b. 39/26
[= 1]

balaca küçücük, ufacık
b. 3/37, 11/6, 11/8, 11/11, 11/12, 11/13, 17/2, 32/38, 38/26, 66/26, 75/32, 76/9, 76/32, 81/37, 91/7, 95/1, 95/26, 95/30, 98/32, 101/36, 102/21, 102/23, 102/40, 102/41, 102/42, 105/18, 105/33, 105/39, 106/36, 107/7, 108/13, 108/35, 110/32, 115/30, 121/13, 125/4, 126/2, 132/43
b.+(boylu) 85/21
b.+dır 99/31
[= 40]

balacaboy kısa boylu
b. 51/1
[= 1]
balacalığ çocukluk, körpelik
b.+ım(balacalığım) 11/9
[= 1]
balaş kişi adı
b. 95/8, 95/9, 95/23, 95/24
b.+ı 95/15, 95/33
b.+ını 95/40
b.+la 95/14
[= 8]
balığ balık
b. 65/5
b.+dır 65/3
[= 2]
balkon balkon < Fr. balcon
b.+una 44/23
[= 1]
ballı bal katılmış
b. 101/36
[= 1]
ban çardağın alt kısmı; araba tekerleğinin yukarıdaki kısmı
b.+ına 40/23, 140/28
[= 2]
bapbalaca çok küçük, küçücük
b. 99/16, 101/28
[= 2]
bar meyve, ürün, yük <Fa. bâr
b.+ı 5/34
[= 1]
bardaş bağdaş
b. 85/12
[= 1]
bare hususda, hususunda <Fa. bâre
b.+de 21/29, 23/20, 37/16, 37/19, 42/30, 42/33, 43/4, 46/35, 47/8, 48/3, 49/5, 51/24, 115/7, 118/9, 118/35, 121/18, 136/26, 138/30, 141/8
b.+sinde 80/27
[= 20]
barı bari, hiç değilse <Fa. bâri
b. 56/10
[= 1]
barış- barışmak
b.-dılar 93/35
[= 1]
barışığ barış, sulh, uzlaşma
b.+ının(barışığının) 69/2
[= 1]
barlı meyveli, mahsüllü
b. 3/28
[= 1]
barmağ parmak
b.107/31
b.+ına 93/3
b.+ından(barmağından) 40/16
b.+ını 83/24, 133/36
b.+ları 113/38
b.+larımın 129/35
b.+larımla 129/31
b.+larında 57/19
b.+larının 58/16, 96/43
b.+larıyla 140/33
[= 12]
bas- yenmek
b.-ardı 70/22
b.-dı 16/3, 56/39, 93/4, 125/32
b.-dın 54/9
b.-ıb 40/32, 66/28, 70/26
b.-ırdı 131/37
b.-ırdım 6/25
b.-mag 74/21
b.-mış 16/9
b.-mışdı(ter) 117/2
[= 14]
basabas sıkışıklık, aşırı doluluk
b. 5/16
b.+da 66/27
[= 2]
basda- ayaklamak
b.-yırsan 5/20
[= 1]
basğın baskın, beklenmedik bir anda yapılan saldırı
b. 38/10, 93/28, 136/7
[= 3]
basğıncı baskıncı, baskın yapan
b.+lar 92/35
[= 1]
baş baş (organ adı)
b. 6/17, 8/32, 13/32, 15/40, 18/11, 19/2, 31/36, 34/12, 37/38, 38/12, 38/33, 61/16, 65/20, 67/14, 67/27, 68/14, 71/26, 82/8, 91/21, 120/31, 127/28, 127/29, 132/38, 133/23, 133/36, 135/14, 137/5, 140/25, 140/26, 140/29, 140/41
b.+a 10/20, 10/20, 11/32, 11/38, 13/4, 13/25, 13/31, 14/40, 14/41, 14/42, 15/16, 15/26, 21/13, 24/39, 34/12, 35/26, 39/7, 39/33, 56/29, 59/33, 60/10, 60/14, 61/11, 61/32, 67/14, 67/17, 67/27, 92/25, 100/8, 100/10,

100/40, 105/17, 108/14, 110/2, 110/35, 120/6, 124/15, 124/36, 139/19, 139/20, 139/20
b.+a *düşmeg* :anlamak 78/20, 98/17
b.+da 112/38
b.+dan 24/39, 63/38, 64/4
b.+dı 81/27
b.+ı 11/42, 30/39, 45/13, 48/28, 55/11, 65/40, 69/15, 82/32, 86/19, 92/21, 97/6, 112/24, 116/47, 120/5, 126/2, 134/19, 134/19, 137/20, 138/7, 140/30, 140/32, 140/38
b.+ı *başı bağansız:* bakacak kimsesi olmayan 101/31
b.+ı *başı açığ:* başı örtüsüz 86/43
b.+ıda 67/6
b.+ım 40/30, 118/16, 126/40
b.+ıma 71/36, 95/22, 97/17, 97/17, 129/39
b.+ımdakı 75/6
b.+ımdan 36/10
b.+ımı 1/20, 4/13, 4/28, 4/31, 19/17, 71/34, 71/43, 75/30, 89/4, 89/16, 91/26, 97/40, 98/40, 105/16, 123/29, 124/37, 129/21, 132/34, 134/3, 134/20
b.+ımın 3/27
b.+ımız 94/6, 134/32
b.+ımızın 101/12
b.+ımla 128/22
b.+ın 27/4, 123/40, 128/11, 132/16, 140/41
b.+ına 23/27, 28/42, 35/24, 38/7, 39/25, 44/20, 57/4, 71/20, 71/26, 73/10, 84/26, 87/29, 94/20, 101/30, 107/38, 107/39, 109/4, 116/13, 119/3, 120/9, 128/30, 129/14, 131/2, 133/25, 139/21, 139/41, 141/7
b.+ına *dolanmağ* : yalvarışla bir istekte bulunmak 85/40
b.+ına *yıhmag* : zarar vermek, kötülük yapmak 101/30
b.+ında 6/3, 35/31, 36/30, 58/12, 80/19, 111/12, 119/25, 121/33, 123/14, 128/37, 136/1, 136/2, 139/24
b.+ındakı 100/3, 120/23, 124/9
b.+ından 87/36, 126/41, 129/42, 140/44, 141/1
b.+ını 7/29, 15/31, 29/3, 39/6, 39/11, 45/12, 48/18, 4459/13, 59/25, 63/7, 64/28, 67/22, 68/40, 69/12, 76/22, 81/23, 84/44, 85/28, 87/39, 93/5, 98/35, 102/24, 102/34, 102/41, 109/21, 110/21, 115/28, 118/18, 120/1, 120/29, 121/33, 121/37, 123/1, 123/9, 124/17, 124/30, 126/8, 127/5, 128/21, 129/29, 129/36, 130/26, 131/40, 132/9, 132/13, 132/18, 132/35, 134/33, 135/29, 137/21, 140/9, 140/10, 140/14, 140/36
b.+ının 32/1, 45/24, 58/10, 60/2, 65/24
b.+ınıza 141/13
b.+ıyla 119/27
b.+la 28/2, 42/29
b.+lar 129/33
b.+ları 99/25
b.+larını 73/26
b.+larının 52/18
[= 264]

başçılığ rehberlik, reislik
b. 104/6
[= 1]

başdaşı kabrin baş tarafında bulunan taş
b.+nın 80/10
[= 1]

başğa başka, diğer
b. 6/20, 10/27, 14/31, 22/11, 22/12, 27/18, 28/22, 30/32, 41/40, 57/36, 61/32, 62/3, 64/20, 65/6, 80/28, 102/25, 107/28, 115/42,

116/9, 124/31, 129/25, 134/1, 136/31
b.+dı 42/10
b.+ları 13/24, 45/38, 118/20
b.+larına 3/35
b.+sı 10/36, 11/36, 12/1, 14/43, 17/4, 47/3
b.+sını 54/24
[= 35]
başla- başlamak
b.-da 82/1
b.-dı 12/38, 12/39, 14/21, 14/24, 16/4, 17/8, 32/23, 35/14, 37/6, 47/2, 48/31, 48/36, 51/29, 56/35, 64/27, 68/27, 74/28, 78/15, 78/40, 92/22, 97/30, 115/24, 117/12, 117/16, 118/12, 118/38, 128/16, 132/20, 139/10
b.-dı(nefesi) 94/37
b.-dıg 43/24
b.-dılar 19/6, 46/43, 135/26
b.-dım 18/31, 19/7, 36/4, 96/7, 129/28, 132/12
b.-mak 94/37
b.-mışam 53/7
b.-mışdı 72/22
b.-mışdıg 137/13
b.-mışdısa 130/21
b.-rdı 71/1
b.-rken 124/39
b.-sın 139/2
b.-sınlar 61/28
b.-yacag 45/10, 102/36
b.-yam 37/39
b.-yan 73/23
b.-yandan 81/4
b.-yarag 139/6
b.-yardı 71/14, 95/11
b.-yıb 97/31
b.-yıbmış 39/31
b.-yım 48/3, 48/6
b.-yır 1/18, 1/36
b.-yırdı 11/30, 72/43
[= 66]
başlan- bir şeyin başlangıcını teşkil etmek
b.-acag 135/31
b.-dı 39/32, 121/2
b.-mışdı 69/1
[= 4]
başlı önemli
b. 62/16, 67/5
[= 2]
bat- batmak; (mec.) çökmek
b.-an 37/24, 61/2
b.-dı 5/34
b.-dığından 131/42
b.-ıb 132/20, 132/22
b.-ırdı 138/12
sesi batmag : sesi kısılmak 94/41
[= 6]
batağlığ bataklık
b. 131/40,131/43, 132/10, 132/16
b.+dan 132/21
[= 5]
bataréya birbirine bağlı akümlatör <İt. bataria
b.+lar 60/28
[= 1]
batır- batırmak; sokmak
b.-an 101/19
b.-ardı 70/11
b.-ıb 36/10, 83/25
[= 4]
bayağ bir az önce <bada ok
b. 37/29, 47/7, 60/11, 84/11, 91/1, 101/27, 102/12, 102/13, 102/14, 102/22, 138/2
b.+dan 39/30, 50/3, 51/9, 79/3, 136/1
b.+kı 18/6, 47/2, 99/8, 99/23
[= 20]
bayatı mani
b. 70/26, 82/5
b.+ları 82/13, 88/8
b.+larını 82/11
[= 5]
bayéboy sağlam vücutlu
b. 78/6
[= 1]
baygınlığ baygınlık, kendinden geçme
b. 135/6
[= 1]
bayır açık yer; eşik, dışarı
b.+a 87/5, 91/16, 95/34, 98/16, 100/11, 100/19
[= 6]
bayram bayram, şadlık
b. 2/9

b.+dı 43/10
b.+ı 2/11
b.+ın 2/27
b.+ında 2/12
b.+larda 1/20
[= 6]

bazar pazar <Fa. bâzâr
b. 51/26
b.+a 28/1, 28/7, 28/8, 79/35
b.+da 29/26, 30/5
b.+dakı 69/8
b.+dan 74/13, 76/6
b.+ın 76/23
b.+ında 133/39
[= 12]

be bes anlamında, hayret bildirmek ya da soruyu güçlendirmek için kullanılan tekid edatı
b. 83/38, 84/27, 87/24
[= 3]

be'zen bazen, ara sıra <Ar. bazân
b. 40/23, 41/5, 58/12, 73/17, 109/3, 113/15, 116/2, 116/20, 116/20, 116/41, 122/15, 140/39, 140/40
[= 13]

be'zi bazı, bir kısım <Ar. ba'zı
b.+lerini 67/16
b.+si 55/11, 55/12
[= 3]

bed kötü <Fa. bed
b. 18/22, 58/34
[= 2]

bedasıl kötü asıllı, soyu bozuk <Fa. bed+ Ar. âsl
b.+ın 36/29
[= 1]

bedbeht talihsiz, bahtsız <Fa. bed+Ar. baht
b. 14/10, 39/36, 39/37, 41/20, 41/31, 55/16, 57/18
b.+lik 18/23
[= 8]

bedbehtlik talihsizlik, bahtsızlık
b. 140/9
[= 1]

beled bilen, bilici
b. 19/13, 34/6
[= 2]

beden vücut, beden
b.+i 58/41, 130/39
b.+im 12/18, 101/21
b.+ime 12/16
b.+imi 13/43
b.+ine 58/23
b.+ini 57/6, 58/14
[= 9]

bedence vücut olarak, beden olarak
b. 106/31, 111/10
[= 2]

bedenli gövdeli
b. 109/32, 111/7
[= 2]

bedniyyet niyeti, fikri, arzusu kötü olan <Fa. bed+ Ar. niyyet
b. 71/4
[= 1]

beg beğ
b.+em 1/25
[= 1]

beh ikilemeli olarak kullanılır; peh peh
b. 30/28, 30/28
[= 2]

behane sebep; esası olmayan özür <Fa. bahâne
b. 47/1, 48/22, 52/29
b.+si 67/43
[= 4]

beher meyve, mahsül <Fa. beher
b.+li 3/28
[= 1]

beht talih, kısmet <Fa. baht
b. 36/17
b.+imizi 111/17
b.+ine 97/8
[= 3]

behtever talihli, kısmetli <Fa. baht+âver
b. 64/32
b.+i 38/42
[= 2]

belek kundak
b.+inden(beleyinden) 31/12
b.+ine(beleyine) 31/15
b.+li 28/41
[= 3]

belen tepe, bayır
b.+i 84/40
[= 1]

belen- kundaklanmak, belenmek
b.-miş 8/9

[= 1]

beli evet <Fa. belî
b. 5/13, 8/37, 47/10, 78/38, 112/20, 113/12, 118/41
[= 7]

belki belki <Fa. belki
b. 6/36, 8/38, 9/9, 9/9, 10/38, 11/25, 14/41, 15/26, 16/2, 16/29, 16/29, 18/11, 18/25, 24/29, 31/36, 34/22, 37/23, 41/6, 41/12, 41/13, 41/21, 41/22, 46/16, 49/9, 49/10, 51/19, 52/8, 52/39, 69/21, 75/36, 84/19, 90/35, 94/36, 97/40, 106/9, 106/12, 108/7, 109/4, 109/5, 109/6, 109/7, 123/38, 126/37, 127/8, 127/9, 127/35, 131/21, 136/15, 137/12, 140/43, 140/43
b.+ler 109/8
[= 52]

bend set ; bağ <Fa. bend
b. 40/11
b.+di 97/31
[= 2]

bende kul, köle <Fa. bende
b. 36/11
[= 1]

beniz yüz,çehre
b.+i 55/8
[= 1]

benna kerpiç ustası <Ar. bennâ
b. 78/37
[= 1]

benze- benzemek
b.-meye 95/11
b.-meyecek 91/3
b.-r 20/1
b.-yecekler 103/1
b.-yir 89/3
b.-yirdi 88/5, 98/42
[= 7]

benzet- benzetmek
b.-dim 90/28
[= 1]

beraber birlikte <Fa. berâber
b. 13/7, 126/10, 127/41, 128/9, 128/37, 128/40, 137/20, 141/7, 141/15
b.+dir 22/14, 37/30
[= 11]

beraet temize çıkma < Ar. bera'ât
b. 53/12, 140/22
[= 2]

bereketli verimli
b. 81/12
[= 1]

beri bu tarafa, bu yana < Fa. beri
b. 7/23, 19/6, 23/21, 24/20, 25/2, 32/23, 34/17, 34/26, 67/22, 91/25, 91/25, 121/8, 136/1, 136/37, 140/8
b.+de 32/35
b.+ye 137/25
[= 17]

berk sert,katı; sağlam; etkili
b. 3/11, 9/13, 26/16, 47/28, 56/8, 56/9, 68/40, 68/40, 72/36, 96/8, 116/33, 132/1, 132/1
b.+den 27/12, 51/3, 52/17, 62/21, 71/27, 78/14, 78/34, 92/18, 92/20, 92/36, 100/9, 101/2, 101/2, 116/48, 117/12, 129/15
b.+e 45/33
b.+e*berke boşa salmag:* sınamak,113/14
[= 31]

berklik güçlülük, kuvvetlilik
b.+de 9/15
[= 1]

berpa canlanmak <Fa. berpâ
b. 59/30
[= 1]

bes yeter, kâfi <Fa. bes
b. 2/4, 2/12, 4/32, 4/39, 4/39, 5/30, 6/14, 6/14, 7/30, 15/24, 15/29, 22/1, 22/2, 22/17, 22/25, 22/33, 27/5, 27/41, 28/12, 28/37, 37/34, 41/21, 42/13, 45/7, 47/25, 49/22, 51/8, 56/15, 63/38, 64/33, 65/24, 67/41, 70/7, 70/9, 71/32, 72/31, 77/20, 94/4, 95/28, 97/36, 105/25, 112/8, 118/32, 122/3, 124/5, 132/31, 136/24, 137/35
b.+dir 79/30, 131/31
b.+imizdi 86/15
[= 51]

besle- beslemek

b.-diyi 24/29, 83/23, 110/23
[= 3]

besti kişi adı <Fa. best
b. 81/9
[= 1]

bey beğ
b.+em 36/24
[= 1]

beyalı kişi adı <beğali
b. 81/16, 83/30, 83/42
[= 3]

beyen- beğenmek
b.-diyim 54/23
b.-ib 54/14, 115/16
b.-ir 38/37
b.-meyecek 52/39
[= 5]

bez- bıkmak, usanmak
b.-ib 14/33
[= 1]

beze- bezemek, süslemek
b.-yirler 63/32
[= 1]

bezedil- süsletilmek
b.-mişdi 96/21
[= 1]

bezek süs
b.+ini(bezeyini) 43/16
[= 1]

békar işsiz güçsüz <Fa.bîkâr
b. 35/9
[= 1]

bél bel
b. 38/2, 71/11, 71/22, 71/25
b.+i 53/37, 73/20
b.+im 32/17, 32/22
b.+ime mi 66/8
b.+imi 18/24
b.+in 101/19
b.+inde 32/9, 125/28, 126/24, 127/18, 132/11125/28, 126/24, 127/18, 132/11
b.+inden 33/5, 130/38
b.+ine 129/43, 133/5
b.+ini 71/12, 134/6
b.+inin 32/15, 32/28
[= 24]

béle böyle <bu ile
b. 018/31, 019/19, 021/39, 024/9, 024/28, 025/10, 3/10, 3/11, 5/15, 7/39, 11/4, 11/4, 12/5, 12/8, 12/40, 14/12, 14/40, 15/24, 15/43, 16/10, 16/35, 18/18, 18/21, 18/24, 18/26, 18/28, 30/36, 35/32, 36/5, 36/29, 37/12, 38/11, 41/11, 41/43, 42/19, 46/14, 47/19, 49/18, 52/13, 53/17, 53/39, 55/26, 57/11, 58/19, 58/19, 60/26, 61/5, 61/16, 61/20, 61/33, 63/31, 63/40, 64/22, 65/15, 65/31, 66/6, 67/9, 67/19, 68/8, 69/15, 69/22, 69/23, 71/5, 71/29, 73/30, 73/32, 75/36b. 77/7, 79/24, 79/33, 80/18, 81/27, 83/12, 83/17, 85/27, 86/2, 86/11, 86/14, 86/15, 86/18, 87/24, 87/24, 87/28, 90/4, 90/14, 90/40, 92/13, 93/14, 96/18, 105/10, 106/27, 107/12, 107/15, 107/18, 108/26, 109/8, 112/31, 114/4, 115/27, 115/39, 117/25, 117/29, 118/28, 118/36, 118/39, 118/40, 118/41, 123/34, 124/12, 127/16, 128/28, 129/32, 129/36, 133/19, 133/27, 136/5, 138/29, 139/13
b.+dir 14/36, 22/11, 113/41
b.+leri 21/41
b.+lerini 21/40
b.+sini 29/26
[= 125]

bélece böylece
b. 9/18, 10/5, 10/6, 10/27, 10/28, 10/28, 13/33, 14/23, 21/8, 57/1, 62/14
[= 11]

bélelik böylelik, böylece
b.+le 131/16, 133/25
[= 2]

bénzin benzin <Fr.benzine
b. 108/9
b.+le 108/10
[= 2]

béş beş
b. 4/36, 8/39, 14/15, 14/15, 14/16, 15/28, 15/28, 15/29, 21/39, 28/21, 31/7, 32/33, 36/16, 44/26, 52/16, 83/37, 84/27, 84/35, 86/13, 89/2, 100/3, 100/14, 105/35,

108/17, 118/6, 121/40,122/10 137/23, 140/27, 140/37
[= 29]

béşaçılan beş mermilik tüfek
b. 136/19
[= 1]

béşik beşik
b. 1/4
b.+i(béşiyi) 1/2
b.+in(béşiyin) 1/10
[= 3]

béşbudaġ yer adı
b. 119/20
[= 1]

béşbulaġ yer adı
b. 119/24, 134/17, 135/25
[= 3]

béşce beş kadar
b. 6/23
[= 1]

béyin beyin
b.+den 63/39, 64/5
b.+im(béynim) 4/3, 12/18
b.+ime(béynime) 18/25
b.+imi(béynimi) 6/18, 12/6, 64/6
b.+imin(béynimin) 18/27, 18/30
b.+imizi(béynimizi) 30/20
b.+ine(béynine) 109/1
b.+ini(béynini) 65/20
b.+inin(béyninin) 67/24
[= 14]

béz beyaz renkli, pamuklu dokuma <Ar. bezz
b.+i 36/8
[= 1]

bézar bıkmış, usanmış <Fa.bîzâr
b.+dır 7/41
[= 1]

bığ bıyık
b. 27/6
b.+a 27/5
b.+ını 113/39
b.+ları 138/8
b.+larına 44/7
b.+larını 74/29
[= 6]

bığlı bıyıklı
b. 26/28, 136/13
[= 2]

biabır arsız, terbiyesiz <Fa. bî-âbrû
b. 95/29
[= 1]

biabırçılıġ arsızlık,utanmazlık
b.+dan 15/34
[= 1]

bibi hala
b.+m 8/20, 37/42, 38/19
b.+mgilde 37/41
b.+min 38/1, 38/5, 38/15, 38/16, 38/22, 72/32
[= 10]

bic yalancı, arsız <Fa. pîç
b. 3/22, 3/22, 67/34, 67/34
[= 4]

bikef keyifsiz <Fa.bî + Ar. keyf
b. 53/23, 69/43
[= 2]

bil(1)- bilmek
b. 078/22, 078/29, 078/30, 080/3, 083/5, 084/11, 084/12, 084/21, 087/8, 093/9, 099/29, 100/17, 100/30, 4/10, 7/4, 7/8, 7/27, 10/21, 10/22, 12/16, 13/19, 20/12, 20/13, 20/29, 21/13, 22/22, 22/39, 23/9, 23/26, 23/34, 23/35, 24/10, 32/3, 32/9, 33/5, 36/23, 37/16, 43/38, 44/12, 44/25, 49/26, 49/36, 51/6, 53/37, 56/4, 57/30, 58/42, 59/28, 62/3, 62/13, 64/16, 64/21, 64/25, 64/27, 67/13, 70/25, 71/20, 72/9, 74/11, 101/24, 101/26, 102/11, 102/13, 102/14, 107/36, 113/10, 115/22, 117/3, 119/17, 120/19, 123/12, 124/12, 124/42, 127/7, 128/25, 128/31, 130/11, 130/14, 130/34, 131/4, 133/6, 133/35, 135/7, 139/44, 140/10
b.-di 65/21, 78/23, 81/24, 84/13, 125/9
b.-dikde 116/24, 117/21
b.-dim 36/24, 73/28, 74/1, 74/22, 74/22, 90/8, 92/43, 114/8, 131/21
b.-dirirdi 42/15
b.-diyim 35/3

b.-diz 107/37
b.-ecek 14/8, 74/9
b.-ecekmi 121/40
b.-eceyem 73/19
b.-eceyini 131/37
b.-em 27/17
b.-en 34/25, 68/29
b.-enler 4/15
b.-er 24/31, 32/6, 49/29, 61/33, 91/9, 91/36, 114/4, 135/39
b.-erdi 70/30
b.-erdiler 118/20
b.-erdim 54/24, 97/12, 97/20, 98/17
b.-erdin 127/33
b.-erem 121/12
b.-erem 107/25
b.-erik 49/11
b.-ersen 32/20, 71/18
b.-ersiniz 47/12
b.-esen 40/6
b.-esiz 56/11
b.-eydi 3/22
b.-eydik 24/19
b.-eydiler 72/5, 72/6
b.-eydim 4/40, 38/39, 54/23
b.-ib 116/46
b.-im 5/32, 13/3, 14/19, 36/3, 125/39
b.-in 27/15, 27/16
b.-ir 31/34, 36/37, 71/30, 71/30, 71/31, 97/40, 127/8, 141/18
b.-irdi 22/29, 45/30, 69/3, 82/11, 84/5, 84/33, 85/41, 97/35, 115/13, 116/28, 117/3, 138/30
b.-irdiler 69/5, 98/19
b.-irdim 12/20, 12/24, 14/36, 23/11, 34/24, 72/18, 72/18, 72/19, 72/21, 72/27, 72/29, 73/1, 73/2, 79/31, 85/31, 90/16, 97/30, 99/13, 100/39, 100/39, 110/1, 114/4, 129/21, 137/15
b.-irem 15/12, 22/4, 34/14, 37/7, 37/32, 39/17, 41/36, 42/21, 90/17, 101/15
b.-irler 90/40, 122/31
b.-irsen 14/17, 15/30, 16/29, 37/7, 37/20, 50/30, 68/10, 106/12, 119/1, 138/9
b.-irsiniz 109/35
b.-irsinizmi 118/14
b.-lem 32/6
b.-meden 23/38, 76/33, 76/33, 77/19, 77/27
b.-medi 45/35, 49/4, 52/25, 57/7, 58/4, 58/36, 59/12, 59/15, 60/32, 64/31, 65/9, 68/33, 69/14, 81/28, 87/16, 94/38, 105/17, 114/10, 133/29, 136/25, 139/22
b.-medik 2/30, 67/32, 101/12
b.-mediklerine 73/24
b.-mediler 73/39
b.-medim 3/31, 4/4, 7/10, 7/11, 8/9, 8/43, 8/43, 13/41, 13/41, 14/20, 21/17, 40/39, 42/34, 74/25, 75/14, 75/15, 75/15, 80/32, 85/18, 90/13, 94/40, 133/12, 134/41, 135/12
b.-mediyi 52/21, 61/18, 96/41
b.-mediyime 72/36
b.-mediyini 131/8
b.-mek 18/10, 23/17, 31/37, 72/41, 110/8
b.-melidirler 121/11
b.-memeyim 72/38
b.-memişdi 20/1, 59/9, 84/17
b.-memişdim 76/14
b.-memişsiniz 47/9
b.-merem 15/11, 22/11, 37/39, 40/2
b.-mesen 41/31
b.-meye 37/36, 116/12
b.-meyecek 12/27
b.-meyecekdi 53/4, 74/4
b.-meyeceksen 51/15
b.-meyen 65/22
b.-meyende 14/22
b.-meyib 10/10, 75/35, 133/34
b.-mez 11/33, 20/27, 20/42, 25/6, 45/31
b.-mezdi 45/23, 60/23, 61/20, 127/27
b.-mezdik 22/36, 25/11
b.-mezdim 13/1, 127/16
b.-mezdin 124/31
b.-mezdiniz 19/33

b.-mezmiş 4/38
b.-mezsen 47/26, 101/41
b.-mir 36/32, 37/18, 72/31, 83/22, 94/11, 114/6
b.-mirdi 46/3, 46/39, 48/38, 68/24, 73/16, 76/13, 82/25, 85/43, 93/2, 131/35, 133/8
b.-mirdik 23/4, 43/31
b.-mirdiler 60/29
b.-mirdim 14/36, 72/31, 73/21, 74/38, 77/29, 79/1, 79/42, 90/37, 91/33, 100/10, 109/39, 130/36, 130/37
b.-mirem 10/20, 15/43, 18/25, 20/38, 27/6, 28/15, 28/23, 30/17, 31/10, 37/15, 40/37, 50/26, 51/39, 56/22, 73/18, 86/9, 93/37, 105/15, 107/15, 123/19, 123/38, 129/20, 138/5, 141/5, 141/5
b.-mirem 121/21
b.-mirik 43/2
b.-mirmi 64/19
b.-mirsen 10/41, 11/24, 50/25, 62/36, 118/32
b.-mirsenmi 67/33
b.-mirsiz 29/4
b.-mişdin 51/8
b.-sem 76/23
b.-sen 27/32, 41/30
b.-seniz 37/36
b.-seydim 68/7
b.-sin 42/35, 53/6, 66/3, 105/31
[= 408]

bil(2)- muktedir olmak, -e bilmek
b.-di(göre bilmek) 82/36
b.-ecek mi(sındıra bilmek) 102/31
b.-er(gele bilmek) 109/5
b.-erdi(ede bilmek) 106/1
b.-irdiler(sévine bilmek) 81/17
b.-medi(déye bilmemek) 83/42
b.-medi(sahlaya bilmemek) 114/3
b.-medi(sakit bilmemek) 105/11
b.-medim(çatdıra bilmemek) 116/30
b.-medim(déyebilmemek) 79/6
b.-medim(sahlaya bilmemek) 97/32, 100/22
b.-medim(tanıya bilmemek) 93/26
b.-medim(tapa bilmemek) 118/29
b.-mediyim(hatırlaya bilmemek) 102/35
b.-memişdi(tapa bilmemek) 108/36
b.-memişdi(tuta bilmemek) 108/40
b.-meseydim(tapa bilmemek) 110/14
b.-meyecekdi(tapa bilmemek) 106/2
b.-meyeceyem(gözleye bilmemek) 90/10
b.-meyib(sahlaya bilmemek) 96/6, 107/9
b.-mezsen(güvene bilmemek) 95/40
b.-mezdiler(çıha bilmemek) 98/16
b.-mirdi(sakitleştire bilmemek) 83/20, 100/27
b.-mirdiler(anlaya bilmemek) 81/17
b.-mirdiler(sévine bilmemek) 82/17
b.-mirdim(dayana bilmemek) 96/5
[= 27]

bildir- bildirmek, bigilendirmek
b.-en(razılıgbildirmek) 110/32
[= 1]

bildirçin bldırcın, tarla kuşu
b.+e 98/43
[= 1]

bilek bilek
b.+lerine 94/42
b.+lerini 129/30
b.+inden 123/7
b.+ini 127/5
[= 4]

bilin- bilinmek, tanınmak
b.-di 40/42
b.-ende 9/10
b.-irdi 32/25, 77/15, 81/14

b.-mez 129/1
[= 6]
bilme- bilmemek
b.-yeceyik 6/13
[= 1]
bina yapı ; esas <Ar. binâ
b.+lar 26/4, 44/27
b.+nı 80/2
b.+nın 106/32
b.+sının 110/26
b.+ya 77/31, 80/3
[= 7]
bine bk. bina
b.+den 92/31
b.+mizi 92/14
[= 2]
bir bir, sayı sözü
b. 1/2, 2/15, 2/17, 2/22, 2/30, 2/35, 3/4, 3/9, 3/15, 3/16, 3/19, 3/33, 3/37, 3/37, 5/11, 5/15, 5/16, 5/21, 5/38, 5/39, 5/40, 6/19, 6/23, 7/30, 7/31, 8/20, 9/25, 9/29, 10/23, 10/34, 10/36, 11/10, 11/19, 11/20, 11/26, 11/36, 11/43, 12/1, 12/5, 12/5, 12/8, 12/11, 12/11, 12/17, 12/19, 12/23, 12/26, 12/37, 12/38, 13/7, 13/15, 13/18, 13/29, 13/29, 13/31, 13/33, 14/19, 14/34, 15/2, 15/8, 15/12, 15/24, 15/26, 15/38, 15/38, 15/40, 16/1, 16/4, 16/6, 16/17, 16/18, 16/18, 17/2, 17/5, 18/3, 18/10, 18/22, 18/23, 18/26, 18/27, 19/1, 19/1, 19/4, 19/5, 19/5, 19/41, 20/5, 20/12, 20/15, 20/16, 20/16, 20/19, 20/29, 20/35, 20/37, 21/6, 21/7, 21/7, 22/3, 22/13, 22/18, 22/31, 22/38, 22/39, 22/39, 23/8, 23/9, 23/19, 23/21, 23/24, 23/26, 23/29, 23/33, 24/8, 24/9, 24/21, 24/22, 24/31, 24/35, 24/35, 28/26, 28/30, 30/5, 30/13, 30/23, 31/20, 31/26, 31/36, 31/38, 32/29, 32/39, 32/43, 33/9, 34/2, 34/4, 34/7, 34/18, 34/19, 34/25, 34/30, 35/8, 35/9,35/16 35/20, 35/29, 35/32, 36/3, 37/4, 37/9, 37/13, 37/13, 37/19, 37/23, 37/26, 37/37, 37/41, 37/41, 37/41, 37/41, 38/29, 38/41, 39/11, 39/12, 39/13, 39/23, 39/25, 39/41, 40/8, 40/19, 40/29, 40/34, 40/35, 40/36, 40/43, 41/1, 41/7, 41/16, 42/16, 42/29, 42/33, 42/39, 43/1, 43/6, 43/9, 43/34, 43/37, 43/38, 43/42, 44/26, 45/2, 45/9, 45/15, 46/31, 46/34, 47/1, 47/3, 47/11, 47/14, 47/32, 47/32, 47/39, 48/1, 48/9, 48/22, 48/26, 49/4, 49/34, 50/29, 51/10, 51/11, 51/24, 51/26, 51/27, 52/15, 52/20, 52/22, 52/29, 52/33, 52/39, 53/5, 53/8, 53/17, 53/19, 53/34, 53/42, 55/4, 55/8, 55/9, 56/7, 56/11, 56/28, 56/32, 57/1, 57/9, 57/15, 57/17, 57/24, 57/25, 57/27, 57/34, 57/36, 58/11, 58/27, 58/27, 58/32, 58/37, 58/38, 58/40, 58/42, 59/13, 59/31, 59/33, 59/34, 60/7, 60/8, 60/12, 60/23, 60/31, 61/7, 62/1, 62/1, 62/4, 62/8, 62/10, 62/12, 62/14, 63/3, 63/24, 63/40, 64/8, 64/24, 64/39, 65/11, 65/12, 65/19, 65/25, 65/34, 65/36, 65/42, 66/3, 66/4, 66/26, 66/27, 66/35, 66/38, 67/7, 67/8, 68/2, 68/8, 68/12, 68/14, 68/24, 68/30, 68/30, 68/34, 69/4, 69/16, 69/24, 69/27, 69/31, 69/34, 69/38, 70/25, 70/29, 71/12, 71/24, 72/7, 73/14, 73/14, 73/22, 73/26, 74/17, 75/3, 75/17, 75/20, 75/32, 75/33, 76/7, 76/9, 76/15, 76/17, 76/24, 79/26, 80/10, 80/15, 80/32, 81/5, 81/12, 81/32, 82/4, 82/10, 82/12, 83/25, 83/30, 86/4, 89/13, 94/2, 94/8, 99/35, 100/4, 2/24, 3/24, 3/25, 4/27, 6/2, 6/5, 8/31, 83/38, 83/39, 83/39, 83/41, 83/41, 84/28, 85/12, 86/23, 86/37, 87/9, 91/3, 91/30, 92/12, 92/21, 92/26,

92/28, 92/36, 93/13, 94/35, 95/1, 96/5, 96/10, 96/34, 96/35, 96/35, 98/26, 98/26, 100/3, 101/1, 101/2, 102/40, 105/3, 105/8, 105/15, 106/32, 107/14, 107/38, 108/17, 109/5, 109/6, 109/8, 109/10, 109/15, 109/26, 109/27, 110/31, 110/33, 111/3, 111/12, 111/15, 114/1, 114/9, 115/2, 115/27, 115/30, 116/22, 118/7, 118/9, 118/13, 118/18, 119/14, 119/26, 120/9, 120/10, 120/12, 120/17, 120/20, 120/22, 120/35, 121/4, 121/4, 121/6, 121/18, 121/22, 121/23, 121/32, 121/33, 121/37, 122/18, 122/19, 122/27, 122/27, 123/5, 123/37, 123/43, 123/43, 124/1, 124/21, 124/41, 125/6, 125/6, 125/16, 125/23, 125/26, 125/32, 126/4, 126/24, 126/26, 126/27, 126/30, 126/30, 126/39, 126/41, 127/12, 127/12, 127/26, 127/28, 127/38, 127/40, 128/7, 128/27, 128/33, 128/40, 129/1, 129/25, 129/40, 129/42, 130/14, 130/18, 130/22, 130/23, 131/1, 131/12, 131/23, 132/2, 132/13, 132/35, 132/43, 133/4, 133/19, 133/21, 133/25, 133/30, 133/31, 133/35, 133/36, 134/1, 134/23, 134/26, 134/26, 134/37, 134/41, 134/42, 135/3, 135/14, 135/15, 135/37, 136/1, 136/4, 136/31, 136/34, 137/10, 137/13, 137/33, 137/34, 138/4, 138/15, 139/1, 139/16, 139/24, 139/39, 140/1, 140/3, 140/3, 140/4, 140/8, 140/30, 140/34, 140/34, 141/4, 3/32, 3/37, 4/10, 5/13, 5/19, 77/2, 78/18, 79/35, 81/35, 82/21, 82/28, 83/9, 83/12, 83/13, 83/25, 83/30, 85/22, 86/33, 87/37, 88/4, 90/24, 91/20, 92/27, 92/35, 92/35, 93/11, 93/22, 94/8, 94/38, 95/3, 95/17, 95/17, 97/1, 97/5, 97/24, 98/10, 98/12, 98/33, 99/22, 99/22, 99/27, 99/38, 99/39, 102/29, 102/35, 102/41, 102/42, 104/7, 105/18, 105/23, 105/26, 105/32, 105/34, 106/12, 106/32, 106/39, 107/11, 107/13, 107/32, 108/14, 108/20, 108/34, 109/9, 109/12, 109/25, 109/38, 111/2, 112/23, 112/24, 112/41, 113/8, 113/39, 114/15, 115/21, 115/25, 115/36, 115/36, 115/46, 116/8, 116/13, 116/16, 116/33, 116/43, 117/2, 117/20, 117/43, 118/5, 118/12, 118/13, 118/32, 119/14, 119/15, 119/17, 119/18, 119/19, 119/20, 119/28, 120/3, 120/19, 120/27, 120/31, 122/16, 123/15, 123/27, 123/27, 124/2, 124/6, 124/8, 124/10, 124/16, 124/17, 124/18, 124/25, 124/40, 125/3, 125/5, 125/43, 126/11, 126/15, 126/18, 126/42, 127/7, 127/33, 128/21, 130/6, 130/16, 131/2, 131/4, 131/12, 131/15, 131/27, 131/30, 132/8, 132/10, 132/26, 133/17, 134/10, 134/13, 134/21, 134/30, 134/34, 135/6, 135/18, 135/21, 135/41, 136/11, 136/20, 136/25, 136/28, 136/30, 138/1, 139/7, 139/26, 140/7, 140/12, 140/17, 140/24, 140/25, 140/25, 140/29, 140/29, 140/36, 140/37, 140/43, 141/3

b.+(bir teher) 20/31, 33/19, 66/12, 95/1, 105/12

b.+den 4/16, 4/17, 4/41, 7/3, 10/24, 13/41, 14/28,

16/1, 21/16, 24/2, 27/43, 30/27, 36/16, 37/5, 37/22, 48/27, 54/7, 56/8, 58/33, 59/10, 64/9, 64/40, 71/2, 71/24, 74/23, 74/38, 75/3, 77/9, 77/29, 78/20, 83/6, 85/2, 86/42, 87/5, 87/7, 89/3, 90/27, 91/28, 91/31, 92/2, 92/41, 95/14, 98/35, 99/9, 100/24, 101/6, 101/11, 102/10, 102/30, 103/4, 106/10, 106/36, 108/6, 108/12, 109/4, 109/33, 116/13, 116/37, 120/26, 128/33, 129/38, 131/21, 133/35, 135/42, 136/34, 137/21, 138/1, 138/19, 138/35, 139/33, 140/13, 140/29, 140/35, 140/40, 141/5
b.+den bire 79/28
b.+di 1/24
b.+dir 16/16
b.+e 4/16, 4/17, 7/3, 13/41, 16/1, 21/16, 37/5, 51/20, 74/38, 77/9, 83/6, 85/2, 86/42, 87/5, 87/7, 90/27, 91/31, 95/14, 102/11, 140/35
b.+e(bire beş) 41/39
b.+i 1/28, 7/1, 10/35, 10/35, 23/30, 30/6, 32/24, 36/13, 36/13, 36/29, 37/32, 40/4, 52/32, 63/1, 73/38, 79/36, 86/16, 86/16, 92/20, 93/16, 93/16, 93/27, 94/13, 95/36, 97/9, 97/9, 98/28, 98/29, 98/32, 99/15, 99/25, 106/13, 113/17, 117/1, 123/35, 128/1, 129/14
b.+imizden 137/13
b.+imize 94/8
b.+imizi 21/7
b.+imizin 2/30, 2/35
b.+inde 1/9,3/28, 3/29, 37/40, 39/42, 41/19, 76/19, 81/20,104/5, 131/22
b.+inden 11/20, 17/5, 66/27, 119/18, 119/19
b.+ine 31/30, 41/10, 41/10, 41/23, 42/2, 43/11, 43/38, 45/2, 60/7, 62/12, 63/41, 64/24, 65/11, 91/32, 91/32, 102/4, 119/14, 119/15, 134/26, 134/27
b.+inedi 38/41
b.+ini 11/26, 11/43, 15/31, 31/1, 31/39, 33/1, 43/26, 51/15, 62/33, 93/21, 98/28, 98/28, 111/3, 114/11, 114/12, 121/37
b.+inin 3/33, 4/31, 11/19, 16/17, 29/6, 35/1, 56/32, 82/14, 95/17, 108/34, 119/20, 120/27, 136/31, 139/1
b.+inize 137/10
b.+isi 66/28
[= 896]

birbaş arada hiç bir yerde durmadan, bilâvasıta, düz
b. 77/37
b.+a 108/10
[= 2]

birce bir tek, yalnız
b. 4/19, 8/31, 9/6, 34/23, 34/26, 36/23, 38/25, 38/38, 39/35, 42/13, 43/29, 48/37, 56/16, 56/16, 63/13, 72/33, 73/8, 73/12, 74/11, 82/36, 93/4, 93/37, 97/31, 99/1, 99/12, 116/30, 120/7, 127/17, 127/17, 131/32, 132/18, 132/19
[= 32]

bircecik bir tanecik
b.+im(birceciyim) 45/36
[= 1]

bircek alına dökülen saç telleri, pürçek
b.+imin(birçeyimin) 97/9
b.+ini(birçeyini) 92/4
b.+inin(birçeyinin) 86/16
[= 3]

birçekli pürçekli, perçemli
b. 124/21
[= 1]

birge birlikte
b. 13/40, 52/3, 53/42
[= 3]

birinci birinci, ilk
b. 28/31, 31/6, 39/13, 39/19, 47/1, 47/17, 61/35, 75/22, 80/3, 80/5, 86/24, 98/26, 101/24, 107/23,

108/25, 128/42, 130/19, 133/3, 139/3, 139/10, 140/3
b.+si 68/9
[= 22]
birleş- bir araya gelmek
b.-diyi 106/30, 108/32
b.-en 115/30
b.-miş 115/43
[= 4]
birlik bir olma, bütün olma; bölünmezlik
b.+de 11/6, 14/28, 24/36, 47/16, 54/3, 57/3
b.+ine(birliyine) 90/6
[= 7]
biş- pişmek
b. (biş düş)045/28
b.-ib 81/15
[= 2]
bişir- pişirmek
b.-diyi 44/3, 47/27, 76/16, 91/4
b.-irdiler 100/4
b.-mek 16/7
b.-mekden 32/33
b.-meye 40/25
b.-mişem 90/32
b.-mişik 116/27
[= 10]
bit(1)- tamamlanmak
b.-miş 140/13kéç-di
[= 1]
bit(2)- çıkıp yetişmek, oluşmak
b.-di 124/37
b.-ib 109/13
[=2]
bitir- tüketmek, tamamlamak
b.-di 140/5
b.-dikden 115/14
b.-diyim 97/24
b.-enden 46/4
b.-erek 104/4
b.-ib 3/3
b.-memiş 42/32
b.-meye 22/14
b.-mişdi 117/40
[= 9]
biz biz
b. 1/37, 2/21, 2/22, 2/26, 3/2, 3/14, 5/40, 9/23, 11/27, 20/24, 20/24, 21/36, 22/16, 22/23, 22/36, 24/13, 31/34, 35/6, 35/9, 38/3, 38/17, 38/21, 42/10, 68/30, 77/23, 80/22, 93/29, 98/18, 100/5, 111/17, 112/29, 120/33, 126/28, 127/36, 128/18, 130/27, 134/10, 134/23, 135/32, 136/41, 141/18
b.+de 23/9, 122/35
b.+den 24/37, 37/3, 41/32, 41/33, 53/26, 95/3
b.+e 6/11, 7/38, 8/37, 11/27, 11/28, 12/2, 12/20, 21/20, 21/23, 22/12, 40/26, 42/11, 62/38, 75/37, 76/29, 77/21, 97/25, 101/36, 115/9, 122/36, 124/25, 138/22
b.+i 21/21, 24/30, 35/8, 38/15, 38/16, 38/17, 65/28, 92/31, 94/39, 112/30, 120/14, 121/26, 124/27, 125/31, 126/30, 126/34, 130/24, 136/8, 138/13
b.+ik 111/9
b.+im 1/23, 4/32, 4/39, 5/3, 6/35, 6/36, 13/26, 18/15, 19/25, 19/42, 21/34, 22/15, 22/37, 23/16, 24/19, 24/21, 38/3, 40/5, 42/10, 43/43, 59/22, 59/34, 71/27, 75/32, 75/39, 78/6, 83/37, 94/22, 98/4, 98/22, 118/25, 120/32, 121/16, 123/38, 126/26, 129/16, 132/44, 133/26, 137/25, 139/9
b.+imki 41/43
[= 132]
boğ- boğmak
b. 36/14
b.-aram 134/5
b.-urdu 9/15, 42/32
[= 4]
boğanağ toz fırtınası
b. 126/27
b.+ı(boğanağı) 26/7
[= 2]
boğaz boğaz
b.+a 69/35
b.+dadır 30/16
b.+ı 28/32
b.+ım 42/5
b.+ında 55/32, 58/18, 65/5
b.+ını 28/33
b.+ının 26/12

[= 9]
boğuğ boğuk , boğulmuş
b. 130/34, 140/25
[= 2]
boğul- boğulmak
b.-acagdım 12/39
b.-arag 140/42
b.-ardım 94/39
b.-du 139/26
[= 4]
bol bol, haddinden fazla
b. 115/40
[= 1]
bolniçin "padarka bolniçin havayı döyül ha."?
b. 1/22
[= 1]
bomba bomba <İt. bomba
b. 130/15
[= 1]
borc borç, alacak verecek
b. 135/38
b.+udur 21/31, 21/33, 118/36
b.+umu 16/25
[= 5]
boş boş
b. 2/33, 23/2, 74/24, 86/18, 98/30, 116/41
b.+a 45/33, 113/14, 113/14
[= 9]
boşal- boş olmak, boşkalmak; gerginliği atmak, sakinleşmek
b.-ar 35/21
b.-dı 64/10
b.-dıgca 72/10
b.-ıb 72/16
b.-ırdı 72/10, 73/20
b.-mağ 72/39
[= 7]
boşalt- boşaltmak
b.-ana 92/44
b.-arsan(boşaldarsan) 32/18
b.-dım 125/35
b.-ıb(boşaldıb) 131/13
b.-mağından 74/7
b.-mışdılar 128/38
[= 6]
boy bedenin uzunluğu, yükseklik
b. 11/13, 35/19, 49/2, 54/25, 99/34
b.+da 12/33, 27/5, 30/33, 40/2, 66/24, 74/34, 123/5
b.+dadı 37/32
b.+u 8/18, 66/34, 99/8
b.+um 99/31
b.+una 38/34, 87/31
[= 19]
boyan- boyanmak, renklenmek
b.-ırdı 106/30
[= 1]
boylan- uzanmak, boynunu uzatıp bakmak
b.-an 134/21, 140/24
b.-arag 107/5
b.-dı 28/16, 30/10, 56/2, 58/7
b.-dım 102/12
b.-ıb 126/6
b.-ır 129/37
b.-ırdı 125/41
[= 11]
boylu uzun boylu olan
b. 27/9, 32/38, 102/21
b.+m 125/39
[= 4]
boyun boyun
b. 26/12, 58/18
b.+u(boynu) 5/11, 84/13, 121/3, 131/14
b.+um(boynum) 124/37
b.+uma(boynuma) 14/7
b.+umu(boynumu) 7/21, 94/35
b.+una(boynuna) 62/28,99/21, 118/42, 125/38, 126/32, 130/38, 131/30, 131/33
b.+unaca(boynunaca) 87/30
b.+unda(boynunda) 022/32, 32/20
b.+undakı(boynundakı) 102/22
b.+undan(boynundan) 98/44
b.+unu(boynunu) 83/19, 87/23, 93/44, 125/41, 126/32, 129/30, 132/12, 135/4
[= 31]

boz boz renk; bitkisiz çıplak toprak
b. 56/33, 108/34, 121/36, 133/16
b.+umtul 113/9
[= 5]

bozar- hırslanmak, kızmak
b.-dı 31/33
b.-ıb 61/17
b.-mışdı 96/3
[= 3]

bozvelli yer adı
b.+nin 92/14
[= 1]

böhtan kötülük, iftira <Ar.buhtân
b. 65/1
b.+a 41/18
b.+la 24/39
[= 3]

böl- parçalara ayırmak, bölmek
b.-dü 24/12
b.-übler 70/25
[= 2]

böyü- büyümek
b.-dü 8/31, 69/36
b.-dük 38/22
b.-dükce 115/35
b.-düm 8/30, 8/30, 8/37
b.-müşdü 38/29, 94/29, 98/27
b.-yen 43/27
b.-yende 73/18
b.-yer 38/21
b.-yüb 29/9, 84/21
b.-yürdü 11/29, 12/30
[= 17]

böyük büyük
b. 3/27, 20/20, 21/28, 22/9, 23/19, 26/4, 27/15, 29/35, 31/37, 31/40, 35/4, 47/2, 47/14, 49/27, 67/19, 76/39, 80/2, 91/29, 96/16, 100/14, 105/2, 106/32, 110/12, 116/43, 117/7, 117/41, 119/28, 121/13, 121/22, 123/32, 126/24, 128/2, 129/24, 141/12
b.+den 82/10
b.+dü 93/28
b.+lerin 90/42
b.+ü(böyüyü) 96/14
[= 38]

böyür yan, böğür
b.+leri 132/6, 132/23
b.+lerine 130/4
b.+lerini 132/12
b.+ü(böyrü) 64/29, 64/30, 64/31
b.+ünde(böyründe) 32/33, 112/42
b.+üne(böyrüne) 31/8, 128/24
[= 11]

böyürtken meyvesi duta benzeyen yabanî bitki, böğürtlen
b. 135/10
[= 1]

böyüt- büyütmek
b.-düyü 44/8, 105/9
b.-üb(böyüdüb) 34/27
[= 3]

briğadir kolhozda çalışan kollektif işçilerin başı, şef <Ru. brigadir <Al.
b. 38/24, 39/42, 40/20, 40/21, 101/10
b.+ler 41/40
[= 6]

brilyant cilalı,parlak kıymetli bir taş <Fr. brillante
b. 66/21
[= 1]

bu bu
b. 1/7, 1/8, 1/17, 1/20, 1/29, 1/33, 2/1, 2/3, 2/29, 3/31, 4/37, 5/34, 7/24, 7/31, 7/33, 7/37, 8/1, 8/10, 8/28, 9/31, 10/2, 10/19, 10/27, 10/41, 11/33, 11/33, 11/33, 11/39, 11/40, 12/10, 12/12, 12/22, 12/25, 12/39, 12/39, 12/40, 13/24, 13/26, 13/26, 13/28, 13/38, 13/39, 14/9, 14/26, 14/26, 14/29, 14/33, 14/34, 15/1, 15/3, 15/5, 15/10, 15/14, 15/15, 15/16, 15/37, 16/10, 16/12, 16/13, 16/13, 16/15, 16/17, 16/25, 16/26, 16/26, 16/26, 18/9, 18/12, 19/11, 19/29, 19/33, 20/9, 20/11, 20/14, 20/28, 21/4, 21/15, 21/15, 21/16, 21/28, 23/10, 23/12, 23/35, 23/39, 24/2, 24/9, 24/10, 24/12, 24/14, 24/20, 24/23, 24/26,

24/29, 25/1, 25/2, 26/7, 26/16,26/18 27/7, 27/11, 27/16, 28/5, 28/9, 28/30, 28/31, 29/13, 29/16, 29/36, 30/25, 30/33, 30/36, 31/17, 32/20, 32/38, 33/3, 33/16, 34/20, 35/3, 35/11, 35/19, 36/1, 37/9, 37/11, 37/16, 37/19, 37/26, 37/38, 38/37, 38/39, 39/29, 40/2, 40/24, 40/35, 40/38, 41/18, 41/22, 41/39, 42/14, 42/14, 42/16, 42/20, 42/30, 42/33, 43/3, 43/12, 43/19, 43/22, 43/24, 43/31, 44/28, 46/11, 48/1, 48/3, 48/38, 49/3, 49/29, 49/38, 51/3, 51/14, 51/34, 52/17, 52/30, 53/16, 53/17, 53/20, 53/40, 54/1, 55/3, 55/11, 56/2, 56/4, 56/5, 56/32, 56/36, 57/32, 58/25, 58/37, 58/40, 59/3, 59/25, 59/31, 59/33, 60/26, 61/4, 61/27, 61/27, 62/21, 63/3, 63/24, 63/27, 64/16, 64/20, 65/6, 65/24, 65/28, 65/30, 65/37, 66/6, 66/36, 67/9, 67/15, 69/17, 70/7, 70/9, 71/20, 71/26, 71/32, 71/37, 71/38, 71/40, 72/6, 72/18, 73/33, 74/8, 74/31, 74/34, 74/34, 74/34, 75/5, 75/9, 75/16, 75/20, 75/22, 75/22, 75/23, 75/23, 75/23, 75/24, 75/32, 76/13, 76/29, 77/1, 77/4, 77/7, 77/23, 77/24, 77/26, 78/13, 78/39, 79/6, 79/16, 79/23, 79/32, 80/2, 80/2, 80/13, 80/29, 80/29, 80/34, 82/13, 82/16, 82/19, 82/25, 82/27, 82/29, 83/16, 83/37, 84/12, 84/27, 84/30, 84/30, 86/5, 86/9, 86/12, 86/33, 86/33, 87/9, 87/9, 88/3, 89/8, 90/2, 91/1, 92/32, 93/29, 94/22, 95/4, 95/4, 95/10, 95/36, 96/10, 97/10, 97/11, 99/1, 99/13, 100/7, 100/8, 101/6, 101/7, 102/24, 105/10, 105/15, 105/30, 106/31, 106/33, 106/39, 107/16, 107/22, 107/32, 107/33, 107/36, 107/39, 108/8, 108/35, 109/4, 109/5, 109/6, 109/8, 110/2, 110/4, 110/31, 112/22, 112/25, 113/13, 113/14, 113/29, 115/4, 115/7, 115/23, 115/34, 116/17, 116/29, 116/31, 116/34, 116/35, 116/35, 116/37, 116/38, 116/39, 116/41, 117/36, 118/2, 118/3, 118/4, 118/4, 118/6, 118/8, 118/9, 118/11, 118/14, 118/15, 118/17, 118/22, 118/27, 118/29, 118/35, 118/42, 119/1, 119/15, 120/3, 120/17, 120/27, 120/31, 120/32, 120/33, 121/1, 121/1, 121/6, 121/15, 121/16, 121/23, 121/26, 122/34, 122/35, 123/14, 123/37, 124/9, 124/9, 124/12, 125/11, 125/11, 125/19, 125/42, 126/17, 126/23, 126/36, 127/3, 127/9, 127/22, 128/42, 129/15, 129/16, 129/38, 130/2, 130/11, 130/20, 130/21, 131/10, 131/24, 131/36, 132/8, 132/22, 132/29, 134/1, 134/10, 134/39, 135/2, 136/6, 136/24, 136/34, 138/30, 138/30, 139/7, 139/13, 139/13, 139/27, 139/27, 139/28, 139/28, 140/13, 140/16, 140/17, 140/18, 140/21, 140/21, 140/25, 140/26, 140/37, 140/44, 141/1, 141/8, 141/8, 141/16

b.+dur 1/28, 46/3, 50/37, 116/12

b.+na 47/8, 49/41, 53/5, 57/29, 73/27, 74/26, 77/38, 78/33, 105/27, 107/29, 131/38, 135/37

b.+nda 34/22

b.+ndan 10/39, 34/15, 35/3, 50/13, 62/20, 62/26, 89/2, 92/9, 105/32, 108/14, 113/7, 116/22, 117/39, 118/19, 123/27, 133/43, 135/38, 136/28, 138/32

b.+nlardan 91/40
b.+nları 101/15, 81/33
b.+nu 28/41, 29/35, 30/18, 33/11, 34/24, 36/23, 38/41, 39/35, 40/37, 41/16, 51/40, 72/25, 73/5, 73/33, 74/1, 74/12, 75/34, 76/29, 80/34, 91/41, 92/28, 94/36, 96/2, 97/5, 99/3, 116/19, 118/35, 122/35, 124/42, 127/16, 128/29, 131/7
b.+nun 63/9, 72/41, 128/21
b.+nunla 92/21, 92/37, 95/36, 113/10, 116/39
b.+ra 112/11
b.+na 8/38, 18/25
b.+ndan 10/34, 32/18
b.+nlar 21/39, 21/41, 37/31
b.+nlara 20/17, 32/4
b.+nları 25/11, 65/16
b.+nların 1/27, 45/4
b.+nu 3/36, 11/37, 12/24
b.+nun 22/5
b.+nunla 23/21, 25/10, 30/7
b.+nuynan 36/31
[= 523]

budaġ dal; kısım
b.+lar 9/12, 11/29, 12/35, 16/26
b.+larda 9/6
b.+lardan 9/11
b.+ları 9/19, 11/18, 12/32, 13/22, 13/32, 14/24, 135/11
b.+larına 9/5, 13/13, 120/12
b.+larında 15/1
b.+larından 119/11
b.+larını 14/5, 14/7, 15/7, 16/31
b.+larıyla 9/3
[= 23]

budaġlı dalı olan, dallı
b. 12/21, 12/31
[= 2]

budḳa seyyar satıcıların kullandığı, tahtadan yapılmış tezgah <Ru.búdka
b.+sına 30/12
[= 1]

bufet büfe <Fr. buffet
b.+in 105/33
[= 1]

buğ buhar
b. 131/4
[= 1]

buğda buğday
b. 81/15
[= 1]

buğlan- buharlanmak
b.-ıb 130/39
[= 1]

buḥarı duvar içine örülmüş ocak
b. 8/12
[= 1]

buḥovla- otlağa bırakılan atların ayaklarına demir kelepçe vurmak, bukağılamak
b.-dı 132/1
[= 1]

buhun tek başına kullanılmaz,*boy buhun* ikilemesinde kullanılır; boy bos
b.+lu 54/25
b.+u 11/13, 49/2
b.+una 87/31, 87/31
[=5]

bula- bulamak
b.-dı 45/12
b.-dı(baş) 118/18
b.-mak 118/18
b.-yıb 48/18, 69/12
b.-yır 8/13
b.-yırdı 85/28
[= 7]

bulaġ pınar, kaynak
b. 84/21, 132/14
b.+dan 131/24
b.+ın 120/20, 131/40
b.+ına 93/40
b.+ının 57/13
[= 7]

bulandır- bulandırmak
b.-dım 132/18
[= 1]

bulaş- bulaşmak, karışmak
b.-mış 38/8
[= 1]

bulud bulut
b.+lar 56/33, 108/34, 122/41, 123/2, 140/39
b.+lardan 96/28
b.+ları 96/29
b.+larıdır 135/30
b.+ların 18/9
b.+larla 134/24

b.+u 126/13
[= 11]

buludlu bulutla kaplı, bulutlu
b. 134/35
[= 1]

bur- düz bir şeyi kıvırmak, burmak
b.-ub 125/41, 140/7
[= 2]

bura bu yer, bura
b. 1/16, 31/6, 43/32, 66/13, 115/39, 117/33, 121/25, 122/7, 123/42
b.+da 25/6, 57/2, 66/38, 107/27, 115/41, 117/7, 121/25
b.+da(burda) 15/15, 29/28, 31/6, 45/3, 77/33, 79/38, 100/21, 120/3, 120/32, 120/37, 122/5
b.+dadı 95/28
b.+dakı(burdakı) 122/4, 122/6
b.+dakıların 91/34
b.+dan 4/37, 30/14, 56/27, 119/22, 121/30
b.+dan(burdan) 35/30, 120/18, 123/19, 124/14, 136/21
b.+lara 57/18
b.+lardan 11/42
b.+nı 27/41, 29/29, 31/10
b.+nın 135/30
b.+sıdır 118/23
b.+sını 13/25
b.+ya 64/21, 77/33
[= 51]

buraḫ- bırakmak
b.-ardı 71/2
b.-ardım 128/21
b.-dı 109/31
b.-ıb 28/15, 32/30
b.-mazdı 70/3
b.-mır 123/25
b.-mırdı 71/34, 109/8
b.-mırdılar 38/14
b.-sınlar 52/30
[= 11]

burahıl- bırakılmak
b.-mış 131/22
[= 1]

buruġ petrol kuyularından çıkan, alevli duman kümesi
b.+lara 115/29, 115/32
[= 2]

burul- çevrilmek, yönünü değiştirmek
b.-an 10/9
b.-dug 6/33
b.-ub 133/9, 134/16
[= 4]

burun burun; ön kısım
b. 85/28, 130/11
b.+a 85/28
b.+larını 81/19
b.+u(burunu) 98/5
b.+uma(burnuma) 8/13
b.+umdan(burnumdan) 94/32
b.+umu(burnumu) 17/1, 75/30
b.+unu(burnunu) 70/12, 107/7
b.+unun(burnunun) 60/32, 84/3, 111/11, 113/9, 113/30
[= 16]

buyur- buyurmak, emir vermek
b. 78/1, 112/21
b.-dular 113/12, 113/12
b.-un 6/29, 31/14, 49/39, 112/35, 113/11
[= 9]

buz buz
b. 90/26, 132/14
b.+a 60/30
[= 3]

buzov sütten kesilmemiş inek yavrusu, buzağı
b. 97/19, 97/21
b.+lar 80/8
[= 3]

büdey direk, kestirme(yol)
b. 15/40
[= 1]

büdre- yürürken dengesini kaybetmek
b.-miş 140/24
[= 1]

bük- katlamak, sarmak
b.-dü 76/17
b.-müşem 76/21
[= 2]

bükül- katlanmak, sarılmak
b.-dü 132/3
b.-müşdü 53/37
b.-ü 3/19

[= 3]

bürkü nefes almayı zorlaştıran sıcak ve nemli hava
b. 26/9
[= 1]

bürü- iyice sarmak, her tarafını örtmek
b.-dü 7/8, 12/4, 13/43, 20/24
b.-müş 11/1
b.-yüb 68/40
b.-yürdüse 64/28
[=7]

bürül- bürünmek, örtünmek
b.-ü 8/28
[= 1]

bürün- bürünmek
b.-dü 83/6
[= 1]

bütün hep,tam, bütün
b. 6/36, 8/6, 9/3, 9/31, 11/14, 11/17, 11/17, 12/4, 12/18, 12/35, 13/12, 13/22, 13/43, 14/1, 14/24, 15/4, 16/3, 18/18, 18/23, 19/24, 19/25, 20/16, 23/19, 23/29, 32/19, 32/26, 39/21, 43/28, 43/40, 50/11, 52/26, 52/37, 58/10, 58/20, 58/41, 68/12, 68/33, 75/9, 80/32, 81/2, 81/3, 82/21, 84/38, 86/27, 90/43, 95/33, 95/38, 96/2, 100/2, 100/36, 102/2, 115/25, 120/18, 130/23, 130/39, 132/2, 132/25, 133/22, 133/26, 136/31, 139/2
[= 61]

büzül- büzüm büzüm olmak, büzüşmek
b.-ür 1/13
[= 1]

büzüş- büzüşmek, sıkışmak
b.-üb 54/4
[= 1]

C

cabeca yerli yerinde, kaidesince <Fa. câbecâ
c. 3/39
[= 1]

cağıltı şıkırtı, tıkırtı
c.+sı 119/6
[= 1]

cahan dünya <Fa. cihân
c.+a 21/43
[= 1]

cala- eklemek, ilave etmek
c.-dı 57/3
ç.-mışam 7/31
[= 2]

camaat topluluk <Ar.cema'at
c. 4/7, 4/8, 10/23, 29/33, 35/2, 38/5, 40/1, 74/33, 75/1, 75/7, 75/11, 99/5
c.+a 75/7
c.+dan 38/2
c.+ı 4/23
c.+ın 10/22
c.+ının 37/13, 37/17
[= 18]

camadan çanta <Fa. câmedân
c. 66/22
c.+ı 74/32
c.+ını 68/14, 139/32
c.+ları 139/38
[= 5]

can ruh, öz <Fa. cân
c. 28/2, 35/32, 38/6, 38/43, 40/8, 41/5, 52/34, 99/16, 116/12
c.+(sıhıcı) 67/7
c.+ı 36/32, 85/7
c.+ım 40/2
c.+ıma 36/9
c.+ımı 86/40
c.+ını 42/13, 43/12
c.+ınız 110/11
c.+ıyçın 36/9
c.+la 42/29
c.+lara 39/15
[= 21]

canlan- dirilmek
c.-ardı 115/31
c.-dı 45/20, 46/29, 85/22
[= 4]

cansız canı olmayan, cansız
c. 45/30
[= 1]

car çağrı, bildiri <Mo.car <Tü.yar
c. 75/10
[= 1]

cavab cevap <Ar. cevâb

c. 1/40, 2/2, 2/6, 2/21, 2/26, 2/31, 2/36, 3/1, 7/27, 26/16, 29/38, 30/22, 32/8, 42/4, 63/8, 63/15, 72/42, 77/21, 81/28, 111/14, 118/2, 118/28, 133/12, 137/23, 139/23, 140/4, 140/44, 141/1
c.+ı 29/8, 29/24, 45/37
c.+ınız 19/32
c.+lar 113/17, 121/8
c.+larına 113/3
[= 35]

cavabdéhem bir iş için sorumluluk taşıyan, mesul <Ar.cevâb+Fa.dehem
c. 118/33
[= 1]

cavabsız cevapsız
c. 107/20, 112/19, 113/17, 140/33
[= 4]

cavan genç <Fa.cevân
c. 12/40, 22/25, 29/15, 30/18, 31/20, 36/35, 37/35, 42/13, 43/13, 45/32, 55/9, 55/23, 55/26, 55/32, 56/19, 57/8, 57/27, 57/37, 106/32, 108/7, 109/18, 111/7
c.+lar 41/32
c.+lardan 35/1
c.+ların 22/29, 27/7, 43/26
c.+san 43/9
[= 28]

cavanlı gençlerle birlikte, gençli
c. 43/8
[= 1]

cavanlığ gençlik
c. 115/24
c.+da 22/6
[= 2]

caydag uzun, zayıf biçimsiz insan
c. 27/28
[= 1]

caynağ tırnak
c.+larımı 36/10
[= 1]

cazibedar çekici, cazibeli
c. 50/12
[= 1]

cazibeli çekici, cazibeli
c. 46/38
[= 1]

cebhe savaş alanında ordu birliklerinin yerleştiği yer, mevzi <Ar. cebhe
c. 127/41
c.+den 34/31, 133/15
c.+ye 40/15
[= 4]

cedvel cetvel, çizelge <Ar. cedvel
c.+ini 69/4
[= 1]

cefer kişi adı <Ar.câfer
c. 85/3, 85/13, 85/17, 85/21, 85/26, 85/27, 85/30, 85/36, 86/7, 86/21, 86/23, 86/32, 86/32, 86/35, 86/36, 86/37, 87/19, 87/20, 87/23, 87/27, 87/35, 87/36, 87/39, 88/2, 88/9
c.+i 87/9
c.+ice 86/39
c.+in 86/42, 87/16, 87/26
[= 30]

ceheng ağızın kenarı
c.+lerinden 130/40
c.+lerini 130/41
[= 2]

cehennem tamu <Ar. cehennem
c.+dedi 31/34
c.+e 4/27, 112/32
[= 3]

cehet yön <Ar. cihet
c.+den 113/18
[= 1]

celb çekme, cezbetme <Ar.celb
c. 34/18
[= 1]

celd tez, ivedi
c. 55/20, 58/31, 106/21, 108/24, 109/28, 113/30, 119/28, 123/40, 125/35, 131/13, 132/5, 137/18, 139/23
[= 13]

celil kişi adı <Ar. celîl
c. 133/23, 133/28
[= 2]

cellad gaddar, merhametsiz adam <Ar.cellâd
c. 15/43
[= 1]

cem toplama, yığma <Ar. cem'

c.+i 8/10, 10/30, 49/19

[= 3]

cemil kişi adı <Ar. cemîl
c. 81/42, 82/10
c.+den 82/4
c.+i 81/41
c.+in 82/11, 88/8
[= 6]

cemleşdir- toplamak
c.-e 68/23
[= 1]

cenaze cenaza <Ar. cenâze
c.+nin 140/29, 140/30, 140/40
[= 3]

cereyan bir hadisenin gelişme, olma durumu <Ar. cereyân
c.(etmek) 130/23
[= 1]

cerge sıra, dizi <Mo.cerge
c.+den 91/24, 113/24
[= 2]

cergele- sıralamak, dizmek
c.-nmiş 4/30
[= 1]

cesaret yiğitlik, yüreklilik <Ar. cesâret
c. 49/28
c.+imi 130/7
c.+in 49/40
[= 3]

cesaretlen- yiğitlenmek, yüreklenmek
c.-dim 79/28
[= 1]

céhiz çeyiz
c. 38/23
c.+in 122/12
c.+indir 122/11
[= 3]

cér cér céhiz ikilemesinde kullanılır bk. céhiz
c. 38/22
[= 1]

céyran ceylan <Mo. cegeren
c. 56/2
[= 1]

cıdır at yarışı
c. 99/1, 99/6
c.+dan 99/13
[= 3]

cığır patika
c. 119/5, 119/10, 134/25
c.+dan 135/25
c.+la 119/3, 134/16
[= 6]

cılızlaş- zayıflamak, sıskalaşmak
c.-mağa 21/31
[= 1]

cır ince, nazik
c. 86/31, 102/6
[= 2]

cırığ yırtık
c. 1/29
[= 1]

cızdağ iç, öz (mecazî)
c.+ını(cızıldağını) 15/6
[= 1]

cızıldı ateş üstüne düşen sudan çıkan ses, cızıltı
c. 8/10
[= 1]

cib cep <Ar. ceyb
c. 113/22
c.+ime 75/31, 99/37
c.+inden 79/34
c.+ine 33/2, 33/11, 66/14, 91/14, 113/10, 114/12
c.+ini 30/6
c.+lerimi 70/4
[= 12]

cidar bağ
c. 128/18
[= 1]

ciddi ağırbaşlı, temkinli <Ar. ciddî
c. 51/10, 52/29, 53/3
c.+dirse 53/16
[= 4]

ciddileş- ciddileşmek
c.-di 78/17, 78/39
[= 2]

ciddiyet ciddilik
c. 19/39
[= 1]

cilov dizgin <Mo. cilav ~ ciluğa
c. 132/9
c.+u 128/8, 129/7, 129/13, 130/37, 130/41, 134/12, 137/2
c.+un 129/42, 130/12, 140/7
c.+undan 116/47, 125/36, 129/18, 129/40, 132/21, 134/29

c.+unu 117/5, 128/16, 129/11, 133/5, 133/10
c.+unun 131/13
[= 23]

cim him cim ikilemesinde kullanılır, bk.him
c. 113/20, 113/21
[= 2]

cingilde- şıngırdamak
c.-yirdi 64/26
[= 1]

cingilti şıngırtı
c.+yle 4/23
[= 1]

cinlet- kızdırıp, çileden çıkarmak
c.-erdiler(cinlederdiler) 85/25
[= 1]

cinlen- çok kızmak, sinirlenmek
c.-ib 128/18
[= 1]

ciyer ciğer
c.+i 3/5, 3/7, 31/26
[= 3]

cod kaba, sert
c. 9/13, 13/12, 14/25, 15/2, 15/8, 16/27, 74/29
[= 7]

codlaş- kabalaşmak
c.-mışdı 88/5
[= 1]

codluġ kabalık
c.+da 9/15
[= 1]

coşġun coşkun, kızışmış
c. 115/46, 116/4, 116/21, 130/7
[= 4]

cum- hızla gitmek
c.-urdu 38/3
[= 1]

cuman ansızın gelen
c. 117/9
[= 1]

cumbulu çok küçük, çocuksu
c. 1/27
c.du 1/7, 1/8
c.+ndan 1/33
c.+nun 1/29
[= 4]

cüm- kapanmak, abanmak
c.-üb 120/16
[= 1]

cümle bütün, tamam
c.+den 21/34
c.+ni 37/3
[= 2]

cür tür, biçim <Fa.cûr
c. 9/7, 12/21, 22/11, 28/11, 36/35, 62/10, 87/9, 87/9, 94/22, 123/41, 124/17, 128/14, 129/20, 130/20, 130/23, 131/36, 133/10, 140/12
c.+e 50/30
[= 18]

cürbecür çeşit çeşit
c. 71/8
[= 1]

cüre tür, biçim
c.+e 50/30
[= 1]

cür'et cesaret, yüreklillik <Ar.cür'et
c. 92/44
[= 1]

cüsseli boylu boslu
c. 136/13
[= 1]

cüt çift <Fa.cuft
c. 3/24, 120/12, 138/15, 140/3
[= 4]

Ç

çabala- hareket etmek
ç.-yır 97/20
[= 1]

çağ zaman, vakit
ç.+a 48/2
ç.+ına 140/37
ç.+ında 7/36
ç.+ları 9/30
ç.+larında 58/19
[= 5]

çağa körpe çocuk
ç.+nı 30/24
ç.+sı 30/9
[= 2]

çağır- çağırmak
ç. 102/5, 122/36
ç.-acag 79/24, 79/31
ç.-an 127/20
ç.-ardı 94/20

ç.-dı 47/23, 92/1, 93/20, 93/41, 100/19, 123/43
ç.-dıg 100/5
ç.-dılar 81/36, 95/15
ç.-dım 39/21, 138/23
ç.-dın 138/22
ç.-ıb 1/10, 118/17, 136/24
ç.-ıblar 6/2
ç.-ın 7/28
ç.-ır 81/29, 93/43
ç.-ırdı 81/10, 100/2, 127/11
ç.-ırdılar 4/24, 5/41, 5/42, 20/21
ç.-mag 102/3
ç.-mışdı 127/42
ç.-salar 6/7
ç.-saydı 75/30, 81/7
ç.-sın 108/6
[= 37]

çağırış sesleniş
ç. 124/10
[= 1]

çah- çakmak, parıldamak
ç.-an 12/5
ç.-dı 134/32
ç.-ır 102/28
[= 3]

çahmag tüfek tetiği
ç.+ını (çahmağını]) 92/19
[= 1]

çahnaşma karışıklık, telaş
ç. 32/37, 37/42
ç.+da 42/23
[= 3]

çal boz renk
ç. 136/13, 138/8
[= 2]

çal(1)- her tür çalgı aletini (def, saz, zil gibi) seslendirmek
ç.-anlar 39/28
ç.-andı 90/24
ç.-armış 96/42
ç.-dı 20/19, 83/31
ç.-ıb 123/29
ç.-ırdı 99/12
ç.-ırdım 6/26, 79/43
ç.-ırsan 30/30
ç.-mağa 129/28
ç.-mırdı 6/21
ç.-mışdı 48/38
[= 12]

çal(2)- çarpmak, vurmak
ç.-ırdım 79/43
[= 1]

çalağan çaylak
ç.+dan 126/29
[= 1]

çaldır- musiki çaldırmak
ç.-a 39/26, 39/27
[= 2]

çalğıçı çalgıcı
ç.+lar 98/34, 99/5
[= 2]

çalhala- çalkalamak
ç.-mışdı 44/2
[= 1]

çalhalan- sallamak, sarsmak
ç.-dı 31/40
[= 1]

çalın- çalınmak, seslendirilmek
ç.-an 4/23, 95/10
ç.-anda 102/12
ç.-dı 99/6
ç.-ır 102/1
ç.-ırdı 91/5, 95/3, 95/8
[=8]

çalış- gayret göstermek, çalışmak
ç. 63/31
ç.-anlar 25/3
ç.-ardı 71/8, 94/33
ç.-ardım 70/28, 95/11
ç.-dı 30/35, 53/12, 94/38
ç.-dılar 86/17
ç.-dım 18/32, 96/25, 98/43, 99/9
ç.-ıb 35/1, 38/31
ç.-ır 34/29, 116/15
ç.-ırdım 133/14
ç.-ırsınız 37/36
ç.-sa 57/31, 121/40
[= 22]

çallaş- boz renge dönüşmek, bozlaşmak
ç.-mış 113/38
[= 1]

çanta çanta
ç.+nı 29/11
ç.+sının 31/7
[= 2]

çap yayın
ç. 24/3, 24/3
ç.+a 19/6
[= 3]

çap- koşmak, at sürmek
ç.-arag 126/10, 131/15

ç.-ıb 126/5, 127/18, 131/2, 132/32, 138/9, 138/9
ç.-ırdı 131/19
ç.-mag 128/28
[= 10]

çapala- çabalamak, çırpınmak
ç.-ya 16/5, 16/5
ç.-yan 16/21
[= 3]

çapdır- koşturmak, at sürdürmek
ç. 139/35
[= 1]

çare çözüm, çıkar yol <Fa. çâre
ç. 30/36, 61/32, 69/28, 139/35
[= 4]

çarğat büyük baş örtüsü <Fa. çârkad
ç.+ından 70/16
[= 1]

çarığ çarık
ç. 63/35, 84/15
ç.+ını(çarığını) 93/12
[= 3]

çarp- çarpmak, ilişmek
ç.-ır 115/44
[= 1]

çarpayı yatak
ç.+nın 65/25
ç.+sı 58/12
ç.+sında 65/23
[= 3]

çarpaz çapraz
ç. 20/9
[= 1]

çarşab çarşaf <Fa.çâder-i şeb
ç.+ının 71/7
[= 1]

çaş eğri
ç. 65/20
[= 1]

çaş- şaşmak
ç.-dım 124/4
[= 1]

çat- varmak, yetişmek
ç.-a 133/8
ç.-acag 108/19
ç.-acagsınız 107/25
ç.-acağdım 80/13
ç.-an 12/20, 32/14, 80/18, 100/10, 106/15, 108/3
ç.-anda 6/34, 43/2, 67/8, 68/39, 69/44, 80/7, 111/2, 112/11
ç.-ar 121/41
ç.-arag 34/12
ç.-arken 129/41
ç.-dı 59/1, 130/1, 135/23
ç.-dım 52/12
ç.-ıb 84/43, 128/35
ç.-madı 7/4, 7/10, 94/29, 101/2, 132/17
ç.-madı(sebri 139/8
ç.-mag 133/7, 139/8
ç.-mağa 116/15
ç.-mamış 79/24
ç.-masın 133/15
ç.-mayacak 7/28
ç.-mır 27/17
ç.-mırdı 40/26, 50/10
ç.-mışdı 99/4, 127/30
ç.-sa 44/9
[= 44]

çatdır- ulaştırmak, yetiştirmek
ç.-a 116/30
ç.+da *çathaçatda* varmak üzere,ulaşmakta 86/27
ç.-masam 27/21
ç.-san 106/17
[= 4]

çatıl- yüklenmek
ç.-dı 105/40
[= 1]

çatırtı ağaç gibi sert şeylerden çıkan ses, çatırtı
ç.+sı 119/5
[= 1]

çatla- yarılmak, çatlamak
ç.-sın 67/6
ç.-yırdı 93/38
[= 2]

çay(1) çay <Çi.
ç. 43/21, 65/41, 72/14, 76/6, 76/15, 76/24, 77/8, 80/23, 105/8, 125/23, 125/24, 126/20, 138/17
ç.+ı 76/24, 125/35
ç.+ımız 76/27
ç.+ını 10/38, 68/39
ç.+la 125/26
[= 19]

çay(2) dere, küçük ırmak
ç. 121/22
ç.+a 98/15

ç.+ın 43/19, 43/34, 90/26, 98/9, 98/12, 120/22
ç.+ını 44/29
ç.+ının 6/33
ç.+lar 75/8
[= 11]

çaycı çay servisi yapan kişi, çaycı
ç. 76/24
[= 1]

çeh pivesi bes ikra lütfen havyarı getirmeyiniz <Ru.
ç. 6/14
[= 1]

çek- çekmek, sürmek; tutmak; örtmek
ç. 70/17
ç.-di 20/29, 54/18, 58/11, 61/23, 65/17, 68/16, 85/11, 86/23, 87/12, 92/19, 105/29, 119/30, 125/9, 127/24, 134/8
ç.-di(gözleri 124/11
ç.-di(yol 138/1
ç.-dim 5/35, 5/37, 17/2, 74/31, 80/10, 129/11, 129/40, 130/14, 135/7
ç.-dimse 129/7
ç.-diyimi 127/31
ç.-diyini 74/3, 74/9
ç.-e 60/29, 83/35, 83/35
ç.-en 21/39, 22/2, 37/32, 72/11, 72/24, 74/4, 97/17
ç.-ende 68/32, 129/18
ç.-enin 91/21
ç.-er(hecalet 108/8
ç.-erdi 70/19, 96/43
ç.-erdim 97/17
ç.-ermiş 72/20
ç.-eydim 81/27
ç.-ib 13/14, 17/6, 48/11, 48/28, 76/1, 87/40
ç.-ib(gehgehe) 129/15
ç.-in 66/26
ç.-ir 66/21, 66/25, 72/13, 109/21
ç.-irdi 55/12, 72/23, 74/2, 83/21
ç.-irdi(yol 129/2
ç.-irdiler 81/19
ç.-irdim 5/41, 71/43, 72/12, 72/37
ç.-irdimse 130/37
ç.-irsen 90/17
ç.-mediler 73/25
ç.-medim 130/41
ç.-medim(hecalet 132/42
ç.-mek 67/43, 75/10, 108/8, 124/11, 129/2, 129/15, 132/42, 133/23, 138/1
ç.-meye 72/22
ç.-meye(baş 133/23
ç.-meyende 68/33
ç.-meyi 72/26, 72/28
ç.-mezdi 94/28
ç.-mezmiş 72/21
ç.-mir 66/40
ç.-mirdi 90/35
ç.-mirdim 90/27
ç.-mirem 71/32
ç.-mirsen 15/25
ç.-misense 118/43
ç.-mişdim 18/5
ç.-mişdise 19/42
ç.-sene 5/19
[= 102]

çekdir- çektirmek
ç.-mek 28/14
ç.-mişdi 137/26
[= 2]

çekelek yumuşak ev ayakkabısı, patik
ç.+ini(çekeleyini) 87/12
[= 1]

çeki iki yüz elli kiloya eşit olan bir ağırlık ölçüsü
ç.+si 9/14
[= 1]

çekic çekiç
ç.+inin 89/18
[= 1]

çekil- çekilmek
ç. 66/10
ç.-di 22/39, 107/14, 112/36, 139/31
ç.-dik 68/29
ç.-diler 100/37
ç.-em 66/11
ç.-ende 72/30
ç.-erdi 117/10
ç.-ib 18/12
ç.-ir 23/36
ç.-irdi 63/41, 116/4
ç.-irdiler 6/25
ç.-mirdi 23/5, 51/23
ç.-miş 23/8

[= 18]

çekin- sakınmak, çekinmek
ç.-dir 63/31
ç.-e 49/12, 49/12, 52/22, 52/23
ç.-ir 41/22
ç.-meden 49/7
[= 7]

çelimsiz zayıf, sıska
ç. 113/13
[= 1]

çellek içinde sıvı şeyler saklanılan büyük kap
ç.+li 131/23, 131/24
[= 2]

çemen çimen, kır <Fa. çemen
ç.+lerden 58/22
[= 1]

çemenlik çimenlik, kır yeri
ç.+e(çemenliye) 94/30
[= 1]

çemkir- birinin üstüne sözle hücum etmek, sert bir tavır ile cevap vermek
ç.-di 138/35
[= 1]

çene çene
ç. 30/16, 138/15
ç.+sine 20/10, 45/18, 47/30
[= 5]

çenge bir avuç yer kadar <Fa.çenge
ç. 33/1, 121/37
[= 2]

çepeki ters bakış
ç. 136/35
[= 1]

çeper bir yerin etrafına çekilen tahta duvar, set
ç. 125/26
ç.+i 133/31
ç.+in 125/25
ç.+ler 120/24
[= 4]

çetin güç, zor
ç. 22/10, 54/1, 61/6, 72/37, 91/41, 91/42, 116/6, 130/25
ç.+dir 18/11, 141/1
ç.+e 22/17
[= 11]

çetinlik güçlük
ç.+le 65/22, 66/37
[= 2]

çévir- çevirmek
ç.-di 4/33, 108/1, 117/32, 123/40
ç.-dim 131/41
ç.-erek 46/41
ç.-ib 123/9, 128/12
ç.-meyi 72/40
ç.-mişdim 130/27
[= 10]

çévril- çevrilmek
ç.-di 64/30
ç.-dim 134/37
ç.-ecekdi 104/8
ç.-ib 136/39
ç.-se 51/21
[= 5]

çéyne- çiğnemek
ç.-yib 97/29
[= 1]

çéşmek gözlük <Fa. çeşmek
ç.+ini(çéşmeyini) 111/10
[= 1]

çığır ses
ç. bağır bağır çağır 32/37
[= 1]

çığır- bağırmak, feryad etmek; ağlaşmak
ç.-ardı 71/3
ç.-dı 129/13, 140/13
ç.-ıb 54/7
ç.-ır 102/6
[= 5]

çığırış- bağırışmak; ağlaşmak
ç.-a 82/22, 82/22
ç.-ardılar 98/15
ç.-ırdılar 99/6
[= 4]

çığrıltı bağırtı
ç.+sına 52/18
[= 1]

çıḫ- çıkmak
ç. 43/11, 91/31, 100/11, 100/21
ç.-a 75/14, 98/16
ç.-acag 27/21, 39/18, 102/37, 122/39
ç.-acagsan 66/8
ç.-acam 86/9
ç.-an 41/13, 48/33, 81/33, 94/23, 94/30, 98/19, 112/12, 124/1, 130/33, 140/3

ç.-anda 9/10,49/5, 60/11, 62/8, 85/42, 86/3, 114/13, 128/9, 135/27, 139/41
ç.-andan 62/3, 137/6
ç.-anlar 41/17
ç.-ar 53/11, 137/14
ç.-arag 132/22
ç.-ardı 124/26
ç.-ardıg 98/14
ç.-arken 48/35
ç.-arlar 79/10
ç.-dı 5/16, 24/8, 26/3, 32/39, 33/15, 40/17, 41/4, 55/19, 58/29, 63/37, 68/1, 73/30, 81/35, 83/31, 84/35, 85/9, 86/43, 87/2, 87/12, 92/4, 93/11, 95/15, 95/44, 100/19, 106/25, 106/38, 118/16, 130/17, 132/9, 140/7
ç.-dıg 134/16
ç.-dıgda 52/3
ç.-dığından 28/32
ç.-dığını 128/19
ç.-dılar 91/24, 98/34, 113/15, 119/21
ç.-dım 4/7, 93/43, 100/25, 133/32
ç.-ıb 3/21, 8/17, 9/23, 31/20, 32/23, 43/7, 44/23, 47/15, 47/18, 50/8, 56/18, 57/2, 62/29, 69/43, 72/15, 91/16, 91/20, 100/25, 101/40, 107/37, 110/13, 113/8, 117/20, 118/3, 123/33, 129/19, 129/23,130/28, 133/36, 139/34
ç.-ır 43/2, 43/35, 99/29, 116/13
ç.-ır-dım 6/21
ç.-ırdı 40/25, 43/22, 119/23
ç.-ırdıg 10/6
ç.-ma 136/41
ç.-madı 19/1, 82/30, 84/9, 95/34, 135/21, 140/3
ç.-mag 78/34, 118/2
ç.-mağa 46/43
ç.-mağina 76/11
ç.-malı 68/31
ç.-mamış 131/26
ç.-masını 108/23
ç.-mayacagdım 126/22
ç.-mayıb 40/11
ç.-maz 5/26
ç.-mazdı 70/29
ç.-mır 27/5, 37/11, 102/4
ç.-mırdı 73/11, 73/14, 85/43
ç.-mırsan 94/5
ç.-mışdı 36/10, 81/16, 82/39, 88/7, 91/6
ç.-mışdıg 9/29, 35/7
ç.-mışdım 77/20
ç.-sa 37/38
ç.-sın 58/40
[= 158]

çıhar- çıkarmak
ç.-am 6/8
ç.-an 101/15
ç.-araram 16/10
ç.-ardı 16/24
ç.-dılar 114/16
ç.-ıb 3/9, 26/11, 31/12, 42/41, 56/30, 57/28, 61/36, 67/21, 79/34, 113/21, 119/29, 136/35, 136/42
ç.-ıblar 62/19
ç.-ır 15/32, 116/14
ç.-ırdı 15/6
ç.-madan 140/8
ç.-mag 58/43, 92/32, 117/46
ç.-mağa 132/21
ç.-mırdı 61/18
ç.-mışdı 52/28
[= 29]

çıhart- çıkartmak
ç.-ardıg(çıhardardıg) 6/17
ç.-dı 23/20, 33/1, 33/10, 85/17, 116/43
ç.-dıg 24/1
ç.-dılar 3/29, 96/2
ç.-dım 11/13, 77/36
ç.-dın 50/18
ç.-ıb(çıhardıb) 86/24
ç.-madım 11/15
ç.-malı 75/27
ç.-masalar 98/30
[= 16]

çıhın çıkın, bohça
ç. 31/14
[= 1]

çıhış çıkma
ç.+ı 94/40
ç.+ları 24/5
[= 2]

çılpağ çıplak
ç. 9/18, 129/43, 130/38, 139/6
ç.+dır 9/17
[= 5]
çınağ çınagın ovmak ?
ç.+ın 36/13
[= 1]
çıngıllı yapı
ç. 119/9
[= 1]
çırma- elbisenin kolunu katlayıp kıvırmak
ç.-yıb 68/9
[= 1]
çırmanmak kıvrılmak
ç.-ıb 129/29
[= 1]
çırağ her tür ışık verici cihaz <Fa.çerâğ
ç. 92/16
ç.+ı(çırağı) 58/31, 125/7
ç.+ımız(çırağımız) 80/22
ç.+lar 125/3
[= 5]
çırıl- yırtılmak
ç.-dı 97/39
[= 1]
çırmalı elbisenin ya da şalvarın paçalarının katlanmış biçimi
ç.+lı 60/6
[= 1]
çırp- çırpmak, silkinmek
ç. 96/8
ç.-dı 6/10, 45/2
ç.-ırdı 130/34
ç.-ırdım 72/2
[= 5]
çırpın- çırpınmak, dövünmek
ç.-ardı 14/23
ç.-ırsan 141/4
ç.-mağa 14/21, 14/24, 51/28
[= 5]
çırpınış çalışıp çabalama
ç. 140/43
[= 1]
çırt- yeni doğmak, çıkmak
ç.-an 42/42
[= 1]
çiçek çiçek
ç. 8/18
ç.+e(çiçeye) 17/9
ç.+lerden 58/23
ç.+lerin 8/15
[= 4]
çiçekle- çiçek açmak
ç.-miş 10/36
[= 1]
çile- seyrek seyrek yağmak, çiselemek
ç.-di 49/37
[= 1]
çilinger çilingir <Fa. cilânger
ç.+i 57/27
[= 1]
çimdik çimdik
ç. 72/7, 125/23
[= 2]
çimizdir- yıkamak
ç.-di 58/13
ç.-ir 8/16, 8/19
[= 3]
çimme yıkanma
ç.+si 23/32
[= 1]
çin tabaka, kat
ç. 58/6, 58/6
[= 2]
çinar çınar ağacı
ç. 10/13, 10/15, 10/17, 10/25, 10/25, 10/25, 10/26, 10/29, 10/31, 11/15, 11/15, 11/27, 11/28, 11/39, 12/2, 12/2, 12/15, 12/20, 12/24, 12/26, 12/30, 13/4, 16/27, 16/28, 17/11, 17/13, 9/3, 9/17, 9/18, 9/19, 10/11
ç.+a 11/27
ç.+dan 12/13
ç.+ı 10/9,10/30, 10/31, 15/6
ç.+ım 10/31
ç.+ımdır 10/29
ç.+ın 9/2, 9/2, 9/4, 10/27, 11/31, 11/36, 11/38, 12/13
ç.+la 10/27
ç.+lar 11/19, 11/19
ç.+lardan 10/27
ç.+ların 11/18
[= 52]
çirkab pis su <Fa. çırkâb
ç.+dır 24/34
[= 1]
çiskin çisintili, sisli hava
ç.+li 18/17, 18/31

[= 2]

çiyin omuz
ç. 91/24
ç.+e 91/24
ç.+i(çiyni) 107/4, 140/15
ç.+imde(çiynimde) 134/37
ç.+imi(çiynimi) 5/35, 5/37
ç.+inde(çiyninde) 28/27
ç.+indeki(çiynindeki) 29/5
ç.+inden(çiyninden) 26/10, 66/28, 136/35, 136/42
ç.+ine 66/14
ç.+ine(çiynine) 48/35, 110/21
ç.+leri 56/38, 81/28
ç.+lerimden 102/11
ç.+lerime 124/2
ç.+lerinde 136/19
ç.+lerinden 95/17
ç.+lerine 49/2
ç.+lerini 51/4, 105/29, 134/8
[= 26]

çoban çoban <Fa. çûbân
ç. 39/23
[= 1]

çobanlıġ çobanlık
ç. 92/11
[= 1]

çocuġ çocuk
ç.+u(çocuğu) 125/31
[= 1]

çoḫ çok
ç. 1/2,c. 1/5 7/39, 8/7, 8/20, 8/31, 9/11, 9/31, 10/2, 13/4, 13/14, 14/5, 14/6, 14/30, 16/31, 16/31, 16/33, 17/7, 18/4, 19/8, 19/18, 19/22, 19/40, 21/40, 22/32, 23/13, 23/32, 24/14, 35/5, 37/30, 37/35, 38/15, 38/16, 38/20, 38/24, 41/21, 41/32, 41/33, 44/16, 44/18, 44/25, 45/6, 46/8, 46/14, 47/5, 47/7, 47/14, 48/33, 49/9, 49/13, 50/31, 51/18, 53/22, 53/40, 55/19, 55/23, 56/18, 57/3, 59/23, 60/22, 62/21, 63/4, 63/25, 69/5, 70/24, 71/13, 72/13, 72/29, 72/30, 73/1, 74/37, 75/24, 76/11, 80/25, 82/9, 82/12, 86/7, 89/7, 89/8, 91/38, 91/41, 94/38, 97/10, 97/41, 98/12, 98/28, 99/26, 100/9, 102/9, 103/3, 105/2, 106/21, 107/17, 107/18, 107/19, 107/24, 108/30, 108/30, 112/34, 112/40, 113/26, 113/40, 115/5, 116/21, 117/42, 118/3, 118/8, 119/9, 119/15, 119/28, 120/3, 120/5, 120/11, 120/13, 120/31, 121/6, 121/10, 125/16, 125/36, 126/19, 130/25, 131/43, 134/11, 135/35, 137/17, 137/36, 138/31, 140/34, 140/36, 140/41
ç.+dan 17/11, 19/6, 45/8, 49/13, 64/31, 86/2, 86/39, 117/31
ç.+dandı 46/14
ç.+du 41/24
ç.+dur 21/40, 80/15, 135/34
ç.+u 46/24, 62/30, 82/23
ç.+unun 49/31
ç.+usunda(çoğusunda) 100/4
[= 147]

çoḫal- çoğalmak, artmak
ç.-dı 29/9
ç.-ır 108/34
[= 2]

çoḫlu sayıca fazla, çok
ç. 115/3, 135/42
[= 2]

çolaġ kolu ya da bacağı sakat olan
ç. 101/5, 101/7, 101/11, 101/17, 101/22, 101/31
ç.+ı(çolağı) 101/23
ç.+ın(çolağın) 101/24, 101/33
[= 9]

çolma evlatlar
ç. 125/31
[= 1]

çolpa horoz
ç.+ların 138/36
ç.+larını 138/37
[= 2]

çomaġ değnek
ç. 71/20
[= 1]

çor dert, sıkıntı

ç.+umuzdan 35/10
[= 1]

çorab çorap <Fa.gorâb
ç. 40/12, 97/10, 97/11
[= 3]

çöhre yüz <Fa. çehre
ç.+si 8/3
[= 1]

çök- çökmek; bürünmek, yayılıp tutmak
ç.-dü 21/7, 55/5, 83/7, 93/32, 136/30
ç.-düm 7/6
ç.-erek 135/8
ç.-üb 18/24
ç.-ür 18/19
[= 9]

çöl bozkır; tarla, bayır
ç. 135/17
ç.+de 22/23
ç.+deyem 126/24
ç.+e 38/1, 70/3, 125/10
ç.+lerinden 126/16
[= 7]

çömel- çömelmek
ç.-ib 8/12
[= 1]

çön- dönmek
ç.-üb 112/15
[= 1]

çöp çöp
ç.+leri 140/33
ç.+lerin 119/5
ç.+ünü 33/16
[= 3]

çör ikilemeli olarak kullanılır, bk. çöp
ç.çöp 119/5, 140/33
[= 2]

çörek undan yapılan yiyecek; genel anlamda yemek
ç. 16/7, 16/25, 40/25, 75/27, 75/28, 77/24, 77/37, 86/13, 94/21
ç.+i(çöreyi) 35/33, 63/35, 81/15
ç.+ini(çöreyini) 65/41, 76/20, 94/26
[= 15]

çubuġ çubuk
ç. 91/22
ç.+la 91/23, 95/18
[= 3]

çuval çuval <Fa. cuvâl
ç. 16/8, 16/8, 16/22, 16/22
[= 4]

çü çünkü<Fa. çü
ç. 138/32
[= 1]

çünki bu sebepten, bundan dolayı <Fa.çünki
ç. 13/27, 13/41, 14/41, 15/5, 15/6, 16/24, 29/26, 30/7, 60/16, 75/28, 76/3, 76/11, 76/12, 82/17, 91/37, 97/12, 98/18, 101/40, 121/7, 121/19, 122/35, 126/1, 139/2
[= 23]

çünkü bk.çünki
ç. 9/3, 9/12, 12/10, 12/14, 13/5, 13/26
[= 6]

çürüt- çürütmek
ç.-dü 112/37
ç.-me 43/12
ç.-ürsen(çürüdürsen) 42/13
[= 3]

D

da dahi
d. 1/4, 3/5, 3/6, 4/4, 4/14, 6/30, 7/36, 8/1, 8/30, 8/31, 9/6, 9/7, 9/11, 9/11, 9/14, 9/27, 9/30, 10/5, 10/26, 10/37, 11/4, 11/12, 11/18, 11/19, 11/19, 11/21, 11/29, 11/29, 11/36, 12/1, 12/12, 12/29, 12/30, 12/30, 13/8, 13/17, 13/18, 13/25, 13/31, 14/5, 14/6, 14/33, 14/35, 14/41, 14/42, 15/1, 15/1, 15/27, 16/2, 16/31, 16/32, 16/32, 16/38, 16/38, 17/4, 17/5, 18/27, 19/5, 19/7, 20/5, 21/4, 21/21, 21/24, 22/20, 22/20, 22/31, 22/31, 22/31, 23/1, 26/5, 26/5, 26/6, 26/25, 26/31, 26/31, 27/8, 28/15, 28/43, 29/24, 29/36, 30/5, 30/15, 30/23, 31/3, 32/16, 32/25, 33/11, 34/16, 34/28, 35/33, 36/5, 36/12, 36/20, 36/32, 36/37,

37/1, 37/8, 37/14, 37/15, 37/26, 37/34, 38/2, 38/7, 38/8, 38/16, 38/19, 38/28, 38/29, 39/4, 39/8, 39/27, 39/38, 39/38, 40/9, 40/14, 40/20, 40/25, 40/34, 40/43, 41/14, 41/16, 42/34, 43/4, 43/7, 43/22, 44/9, 45/18, 45/27, 45/38, 46/16, 46/36, 46/39, 47/17, 47/28, 47/29, 47/37, 47/37, 47/39, 48/6, 48/14, 48/17, 49/1, 49/4, 49/11, 50/15, 50/16, 50/33, 50/36, 50/37, 51/6, 51/16, 51/16, 52/23, 52/28, 52/35, 52/38, 54/1, 54/15, 56/38, 57/14, 57/17, 57/18, 57/26, 57/31, 58/40, 59/34, 60/8, 60/23, 60/30, 61/4, 61/16, 61/17, 61/28, 61/32, 62/22, 62/22, 62/35, 63/4, 63/9, 63/19, 63/22, 63/25, 63/27, 63/29, 63/30, 63/34, 64/1, 64/4, 64/9, 64/13, 64/20, 64/40, 65/6, 66/2, 66/24, 66/33, 66/35, 66/38, 66/38, 67/1, 69/41, 70/8, 70/11, 70/16, 70/16, 70/29, 71/5, 71/12, 71/12, 71/28, 72/12, 72/15, 72/19, 72/20, 72/26, 72/32, 72/33, 72/42, 73/5, 73/8, 73/9, 73/14, 73/16, 73/20, 73/34, 74/11, 74/16, 74/16, 75/15, 75/26, 75/41, 76/8, 76/18, 77/6, 78/22, 78/39, 80/35, 81/33, 82/3, 82/13, 82/16, 82/16, 82/37, 83/21, 83/30, 83/33, 84/6, 84/9, 84/12, 84/15, 84/19, 84/29, 84/42, 85/26, 85/28, 85/32, 85/34, 86/1, 86/4, 86/15, 86/38, 87/34, 87/41, 88/8, 89/7, 90/13, 91/29, 91/36, 91/37, 91/42, 92/21, 92/28, 92/37, 93/23, 93/36, 94/18, 94/27, 94/32, 94/38, 95/16, 95/40, 96/2, 96/14, 96/16, 96/24, 96/40, 98/4, 98/18, 98/30, 99/1, 99/6, 99/13, 99/32, 99/35, 99/37, 100/4, 100/31, 100/38, 101/2, 101/7, 101/18, 101/41, 102/23, 102/24, 102/27, 104/10, 104/16, 105/15, 105/18, 105/19, 107/13, 107/18, 107/19, 108/38, 109/24, 109/33, 109/35, 112/4, 112/36, 112/41, 112/41, 113/8, 113/12, 113/13, 113/18, 115/15, 118/14, 118/23, 118/40, 118/42, 120/22, 121/13, 121/25, 121/40, 122/4, 122/30, 123/18, 123/18, 124/12, 124/28, 127/8, 127/27, 127/29, 128/1, 128/29, 129/17, 129/25, 132/23, 134/13, 134/15, 134/19, 134/40, 135/23, 135/24, 135/29, 136/27, 136/39, 137/28, 138/2, 138/31, 139/16, 140/4, 140/17, 140/20, 140/38

[= 365]

daban taban
d.+ı 1/29
d.+ın 97/13
[= 2]

dabbağ deri ustası <Ar. debbâğ
d. 134/40
[= 1]

dad tat, lezzet
d.+ına 31/30
[= 1]

dadan- bir şeyi adet edinmek
d.-aydım 57/14
[= 1]

dadlı tatlı, lezzetli
d. 46/14, 58/24
[= 2]

dağ dağ
d. 10/38, 44/27, 46/17, 48/27, 51/26, 92/10, 92/42, 93/4, 119/26, 120/5, 120/23, 123/2, 128/30, 131/18, 139/21, 139/24, 139/41, 140/44, 141/1, 141/7
d.+a 128/10
d.+ın 46/23
d.+lar 88/1, 120/18, 120/28, 128/1
d.+lara 17/10, 121/34, 124/12, 140/16, 141/11
d.+lardı 90/38

d.+ları 32/26
d.+ların 58/21, 96/28
d.+larında 105/41
d.+larındayıg 106/5
d.+larının 119/3, 140/38
[= 35]

dağıl- dağılmak; sökülmek, alt üst olmak
d.-dı 96/37
d.-magda 38/32
d.-masın 92/27
d.-sa 99/13
d.-sın 97/13
[= 5]

dağınıg dağınık
d. 124/40
[= 1]

dağıt- dağıtmak, yaralamak
d.-acak(dağıdacak) 24/21
d.+ır(dağıdır) 37/11
d.-ırıg(dağıdırıg) 126/28
d.-mag 72/23
d.-mağa 128/16
[=5]

daha daha
d. 2/16, 2/16, 8/38, 11/29, 12/2, 12/30, 12/30, 14/3, 14/33, 16/18, 19/25, 28/43, 30/17, 32/16, 36/8, 36/21, 38/29, 40/38, 42/41, 43/13, 43/20, 43/36, 44/21, 47/32, 47/38, 53/1, 53/19, 61/20, 61/35, 73/1, 73/20, 75/1, 75/11, 76/37, 76/40, 77/5, 77/21, 78/39, 86/7, 89/8, 90/14, 93/35, 95/40, 97/21, 98/28, 99/32, 101/1, 102/17, 102/18, 109/24, 110/4, 113/41, 114/6, 115/9, 115/15, 116/15, 122/29, 125/39, 126/18, 130/41, 130/44, 132/1, 132/1, 134/14, 135/18, 136/39, 137/17
[= 67]

dahil içeri, iç taraf
d.+inde 46/9
[= 1]

dahma tek odalı , küçük, ilkel ev
d.+lara 122/17
[= 1]

daim her zaman, aralıksız <Ar.dâima
d. 69/15
[= 1]

daima her zaman, aralıksız <Ar.dâima
d. 35/12
[= 1]

dal sırt, bir şeyin arka tarafı
d. 130/2, 130/6, 135/8
d.+a 49/35
d.+dan 66/9
d.+ımca 66/40, 79/24, 129/7, 129/11, 129/20, 129/40
d.+ımızca 132/44
d.+ına 73/36
d.+ınca 3/33, 9/13, 39/27, 40/7, 43/41, 66/42, 71/23, 116/15, 123/24, 125/10, 126/41, 128/26, 128/28, 129/9, 132/23, 133/1 134/14, 134/20
d.+ından 63/23, 133/31, 138/10
d.+ısınca 126/14
d.+ısını 79/6
[= 36]

dal- dalmak
d.-dım 18/30
d.-ır 116/7
[= 2]

dalaş kavga
d.+ı 68/43
[= 1]

dalaş- kavga etmek, vuruşmak
d.-acaglar 67/35
d.-ırmışlar 67/33
[= 2]

dalbadal birbiri ardınca
d. 134/31
[= 1]

dalğa dalga
d.+ları 31/40
[= 1]

dalğın dalgın
d. 55/23, 140/30
[= 2]

dalğınlıġ dalgınlık
d. 124/16
[= 1]

dam ev, bina; dam
d. 40/33
d.+ı 95/22
d.+ımızın 77/17

d.+ında 95/8, 95/41
[= 5]
dam- damlamak
d.-dı 82/20, 87/22
d.-ırdı 94/30
d.-mışdı 115/19, 127/28, 139/9, 140/21
[= 7]
damağ damak
d.+ıma(damağıma) 39/29
d.+ına(damağına) 68/31
[= 2]
damar damar
d.+ımı 121/15
d.+ları 64/10
[= 2]
damcı damla
d. 70/29, 73/14
[= 2]
damcıla- damlamak
d.-yırdı 86/3
[= 1]
damla damla
d.+sı 135/16
[= 1]
dana bir ile iki yaş arasındaki inek yavrusu
d. 96/18, 97/3
d.+lara 97/3
[= 3]
danış- konuşmak, söylemek
d. 1/34, 20/34, 27/39, 35/37, 67/38, 100/13, 105/30, 106/23, 115/7, 124/32
d.-a 35/6, 35/6, 37/39, 42/33, 121/12, 121/12
d.-acag 122/36
d.-acagdım 80/16
d.-acağımı 37/15
d.-ag 35/10
d.-an 40/18
d.-ana 6/10
d.-anda 37/16, 60/25, 72/32, 73/3, 121/13
d.-aram 51/17
d.-ardı 96/29, 96/32
d.-arıg 48/4, 53/8
d.-asan 121/17
d.-dı 4/4, 53/41
d.-dıglarını 67/17
d.-dığım 110/3
d.-dılar 101/21
d.-dım 121/18, 132/38
d.-ıb 47/41, 53/20, 59/22, 118/2, 133/23, 140/28
d.-ım 34/14, 37/33, 85/23, 85/23, 115/23
d.-ın 34/11, 56/6
d.-ır 21/36, 92/13, 100/9, 106/7, 109/19
d.-ırdı 29/24, 52/22, 52/27, 68/21, 124/43, 128/41
d.-ırıg 120/33
d.-ırken 21/29
d.-ırlar 116/9
d.-ırmış 1/35
d.-ırsan 1/31, 20/42, 41/34, 68/7, 68/11, 86/14
d.-ırsın 62/34
d.-ırsınız 20/27, 113/7
d.-ma 42/30
d.-madı 101/2
d.-mag 11/40, 53/38, 68/38
d.-mağa 32/43, 37/6, 46/41, 64/4, 94/7, 122/24, 124/39
d.-mağın 86/18
d.-malı 75/31
d.-mamısan 122/23
d.-ması 35/5
d.+maya 1/36, 66/37
d.-mayan 133/27
d.-maz 19/14
d.-mır 37/19
d.-sa 34/16
d.-sın 1/33
[= 99]
danışığ sohbet
d. 62/11, 112/1, 137/10
d.+dır 50/17
d.+ı(danışığı) 046/37, 067/6, 46/37
d.+ımdır(danışığımdır) 62/23
d.+ımın(danışığımın) 51/39
d.+ımızı(danışığımızı) 50/15
d.+ına(danışığına) 62/6, 107/1
d.+ını(danışığını) 107/18
[= 13]
danla- kınamak
d. 41/22
d.-dı 27/10
d.-mır 43/37
d.-mışdı 71/41

d.-yaram 32/29
d.-yırdı 72/3
d.-yırdılar 83/15
d.-yırdım 42/37
[= 8]

danladıdansa-çok kınamak
d.-dı 43/8
[= 1]

dar ensiz, dar
d. 76/32, 99/33
d.+ı 60/17
[= 3]

dara- taramak
d.-dı 140/35
d.-mağa 27/6
d.-yan 130/29
d.-yıb 92/4, 111/7, 129/31
[= 6]

daraġla- taraktan geçirmek, temizlemek
d.-dı 121/4
[= 1]

daran- taranmak
d.-mış 109/18
[= 1]

darı darı
d. 69/23
[= 1]

darıh- canı sıkılmak
d.-acagdım 121/25
d.-dı 62/14, 113/20
d.-ır 134/11
d.-ıram 121/14
d.-ırsan 15/14
d.-ma 46/18, 55/28, 121/23
d.-mayın 69/41
[= 10]

darıhdır- canını sıkmak, bıktırmak
d.-mırdı 67/18
[= 1]

darlıġ maddî sıkıntı, ihtiyaç
d. 66/34
[= 1]

dart- germek; yukarıya doğru çekmek
d.-dı 101/23, 102/29, 119/17
d.-dım 5/22, 5/22, 129/32, 131/14
d.-ıb 16/23, 26/10, 93/4, 112/42, 132/21
d.-ırdı 119/12
[= 13]

dartıl- çekilmek
d.-dı 132/8
[= 1]

dartın- kendini geri çekmek, mecazen meyil etmek
d.-ardı 97/20
d.-dı 27/27
d.-ıb 100/24
d.-ırdı 86/5,87/34
[= 5]

dartışdır- çekiştirmek
d.-dılar 113/15
[= 1]

darvaza büyük kapı <Fa. dar-vâze
d.+mızı 7/2, 7/17, 8/42
d.+mızın 7/6
d.+nı 7/10
d.+sı 35/7
[= 6]

daş taş; mecazen acımasızlık, sertlik
d. 7/34, 27/4, 28/17, 29/28, 32/39, 45/42, 55/5, 89/10, 101/41, 102/20, 119/30, 120/18, 120/21, 121/1, 121/36, 123/5, 126/41, 134/21
d.+a 20/31, 89/17, 124/39
d.+dandı 41/35
d.+ı 65/40, 119/28, 120/35, 120/36, 120/36
d.+ımızdır 120/32
d.+ın 40/33, 119/29
d.+ını 40/34
d.+ları 26/6, 27/27, 101/26
d.+larımızın 37/21
d.+ların 119/6
[= 36]

daş- taşmak
d.-arag 120/22
[= 1]

daşda- taşlamak
d.-yırdı 130/40
[= 1]

daşı- taşımak
d.-yam 27/17
d.-yırdı 86/13
[= 2]

daşın- taşınmak
d.-ırdı 131/25
[= 1]

dava çarpışma, vuruşma; halli istenen mesele <Ar.da'va
d. 39/31, 42/1, 43/42, 68/43, 69/3, 81/4, 81/17, 82/1, 82/27, 82/31, 84/17, 84/37, 94/9, 101/7
d.+dan 74/8, 94/15, 94/19, 97/35, 98/3
d.+larının 67/41
d.+nın 94/10
d.+sına 69/10
d.+ya 82/2, 94/12
[= 24]
davam arası kesilmeme, sürekli <Ar. devâm
d. 20/7, 45/31, 50/22, 61/20, 61/34, 65/9, 66/29, 131/36, 135/18, 139/7
d.+ını 26/20
[= 11]
davud kişi adı <Ar. dâvud
d. 115/17, 115/28, 115/42, 116/12, 116/18, 116/23, 116/28, 116/32, 116/43, 116/45, 117/5, 117/11, 117/16, 117/30, 117/45, 118/14, 118/25
d.+a 118/26, 118/45
d.+dan 117/41
d.+u 115/12, 117/2
d.+un 115/23, 116/36, 116/46, 117/21
[= 26]
davudgil Davut'lar
d.+in 115/38
[= 1]
day daha
d. 6/5, 14/19, 53/25
d.+ın 127/13
[= 4]
daya- dayamak
d.-yıb 47/30, 75/17
[= 2]
dayağ destek
d. 45/18
[= 1]
dayan- dayanmak; karşılaşmak
d. 123/43, 131/32, 138/2
d.-a 30/17, 96/5
d.-acag 84/5
d.-an 55/10
d.-anda 111/4
d.-ar 14/29
d.-dı 55/5, 59/4, 62/14, 84/43, 87/23, 107/27, 110/26, 132/5, 134/28, 134/28, 140/20, 140/24, 141/10
d.-dıg 134/23
d.-dıgları 112/11
d.-dığı 106/40, 108/24
d.-dım 77/29, 80/1, 134/28
d.-ıb 11/1, 56/1, 58/32, 65/12, 80/19, 84/41, 85/26, 87/33, 93/22, 97/42, 98/10, 132/44
d.-malı 5/18
d.-mamış 140/16
d.-mış 121/3, 123/14, 136/1, 140/14
d.-mışdı 106/32, 121/33, 126/4, 132/36, 133/33, 134/36
d.-mışdım 74/39
d.-sın 21/14
[= 55]
dayanacağ durak
d.+a 67/7
d.+dakı 27/43
d.+ına 27/19, 65/42
d.+ında 33/18
d.+ndan 32/35
d.+ındakı(dayanacağındakı) 115/38
d.+ındakılara(dayanacağın dakılara) 5/10
[= 8]
day daha, ikilemeli olarak kullanılır
d.+(day) 26/27
[= 1]
dayı annenin kardeşi, dayı
d. 28/21, 75/28, 75/38, 77/6, 77/33, 90/5, 136/15, 136/21, 136/37, 137/22, 137/28, 140/19
d.+dan 73/5, 76/1
d.+m 96/26, 124/28, 125/1, 125/8, 125/8, 125/9, 125/27, 125/29, 126/5, 127/39, 128/3, 128/13, 128/19, 128/23, 129/1, 129/3, 132/32, 132/38, 132/39, 133/15, 133/22, 133/31, 133/32, 133/41, 134/8, 134/19, 134/28,

134/29, 134/38, 134/42, 135/13, 136/26, 138/28, 138/32
d.+ma 128/23, 128/34, 129/18, 133/14, 133/37, 134/8
d.+mdan 128/7
d.+mdır 122/24
d.+mı 96/23, 128/36, 133/5
d.+mın 124/28, 126/20, 128/42, 129/34, 130/34, 133/1, 133/33, 134/3, 134/13, 134/30, 135/1
d.+mla 126/10, 128/9, 128/40, 129/33, 135/4
d.+n 83/28, 127/23, 132/31, 132/37
d.+nın 72/33, 73/6, 75/25, 75/42
d.+sı 137/22
d.+sının 138/3
[= 85]

dayna tekid bildirir; da, de
d. 83/39
[= 1]

de bk. da
d. 1/3, 1/28, 1/29, 1/37, 2/15, 2/17, 2/22, 2/24, 3/4, 3/7, 3/15, 3/31, 3/39, 4/10, 4/16, 4/16, 4/17, 4/24, 4/27, 5/13, 5/40, 6/2, 6/36, 7/28, 7/38, 8/38, 9/5, 9/7, 10/2, 10/19, 10/34, 10/35, 10/39, 10/41, 10/42, 11/10, 11/12, 11/12, 11/23, 11/31, 11/34, 11/35, 11/38, 11/40, 12/8, 12/15, 12/18, 12/23, 12/26, 12/34, 13/17, 13/29, 13/29, 13/38, 13/39, 14/1, 14/6, 14/16, 14/26, 14/32, 14/34, 15/2, 15/11, 15/13, 15/16, 15/17, 15/17, 15/22, 16/6, 16/30, 16/32, 16/33, 16/39, 17/12, 17/13, 18/3, 18/10, 18/10, 18/13, 18/15, 18/19, 19/13, 19/19, 19/30, 19/31, 19/33, 19/37, 19/42, 20/2, 21/18, 21/19, 21/19, 21/20, 21/21, 21/26, 21/34, 21/39, 21/41, 22/3, 22/20, 22/30, 23/9, 23/38, 23/40, 24/14, 24/31, 24/37, 26/16, 27/42, 28/2, 28/26, 28/27, 28/38, 29/8, 29/20, 29/28, 30/31, 30/37, 32/41, 33/9, 33/16, 34/3, 34/3, 34/14, 34/20, 34/22, 34/23, 34/31, 35/3, 35/9, 35/16, 35/35, 36/14, 36/29, 36/37, 36/38, 37/1, 37/8, 37/29, 37/41, 38/1, 38/1, 38/3, 38/12, 38/17, 38/19, 38/21, 38/28, 38/30, 38/33, 38/33, 39/8, 39/12, 39/20, 39/33, 39/38, 39/41, 40/8, 40/10, 40/17, 40/19, 40/23, 40/25, 40/27, 40/37, 41/10, 41/10, 41/23, 41/25, 41/26, 41/28, 41/39, 42/21, 42/29, 42/33, 42/35, 42/39, 43/11, 43/17, 43/20, 43/27, 43/38, 44/4, 44/5, 44/9, 44/12, 45/14, 45/15, 45/37, 46/5, 46/9, 46/21, 46/38, 47/8, 47/37, 48/6, 48/14, 48/25, 48/34, 49/34, 49/41, 50/12, 50/19, 51/21, 52/16, 53/5, 53/37, 53/41, 54/12, 54/16, 55/14, 55/24, 56/7, 56/11, 56/36, 56/36, 57/5, 57/10, 57/13, 57/16, 57/19, 57/28, 58/24, 58/40, 58/42, 59/21, 59/33, 60/16, 60/23, 60/28, 60/31, 61/5, 61/7, 61/12, 62/27, 62/30, 62/37, 63/32, 63/40, 64/31, 65/28, 65/37, 66/3, 66/30, 67/15, 67/16, 68/1, 68/8, 68/11, 68/20, 68/24, 68/29, 68/30, 68/33, 69/5, 69/9, 69/14, 69/22, 70/17, 70/19, 70/21, 70/22, 70/23, 70/27, 70/29, 70/30, 71/6, 71/9, 71/17, 71/26, 71/31, 71/37, 71/40, 71/41, 72/3, 72/7, 72/10, 72/12, 72/13, 72/14, 72/17, 72/23, 72/25, 72/28, 72/28, 72/32, 72/35, 72/39, 72/42, 73/16, 73/21, 73/32, 73/34, 74/1, 74/14, 74/22, 74/24, 74/25, 74/33, 75/15, 75/17, 75/39, 76/7, 76/17, 76/24, 76/27, 77/2, 77/26, 77/36, 77/37, 78/33, 79/7, 79/17, 79/24, 79/26, 80/10, 80/33, 81/2, 81/11, 81/17, 81/18, 81/33, 81/39, 82/10, 82/12,

82/15, 82/32, 82/36, 83/6, 83/7, 83/16, 83/28, 83/28, 84/4, 84/4, 84/23, 84/24, 84/25, 84/34, 84/42, 85/41, 87/9, 87/27, 87/28, 89/15, 90/16, 90/17, 90/23, 90/24, 90/35, 91/2, 91/2, 91/16, 91/22, 91/35, 91/37, 91/39, 92/12, 92/14, 92/25, 92/27, 92/28, 92/29, 92/37, 92/40, 92/44, 93/11, 94/7, 94/7, 94/21, 94/23, 94/30, 94/36, 94/37, 95/11, 95/41, 95/41, 96/28, 96/38, 96/42, 97/11, 97/15, 97/16, 97/41, 98/3, 98/40, 99/3, 99/14, 99/20, 99/22, 99/29, 99/31, 99/39, 100/5, 100/8, 100/20, 100/36, 101/40, 102/14, 102/18, 102/19, 102/33, 104/3, 105/1, 105/6, 105/7, 105/10, 105/31, 105/36, 106/2, 106/20, 106/31, 106/35, 107/5, 107/25, 107/27, 107/34, 107/39, 107/42, 108/38, 109/14, 109/20, 109/34, 109/38, 109/39, 110/1, 110/14, 110/16, 111/18, 112/17, 112/19, 112/22, 112/34, 113/3, 113/13, 113/16, 113/39, 114/1, 114/9, 115/6, 115/7, 115/46, 115/46, 116/2, 116/2, 116/3, 116/6, 116/8, 117/44, 118/1, 118/5, 118/15, 118/43, 121/23, 122/6, 122/16, 123/1, 123/11, 123/26, 123/37, 124/22, 124/31, 125/6, 125/10, 125/43, 126/18, 127/9, 127/17, 127/35, 127/41, 128/4, 128/39, 129/37, 132/6, 133/14, 133/15, 134/10, 134/28, 135/21, 135/39, 136/9, 136/37, 136/41, 137/16, 139/14, 139/39, 140/32, 140/42, 140/43, 140/43, 141/6, 141/16
[= 492]

de'vet davet <Ar. da'vet
d. 4/24, 52/23, 112/28, 112/40
[= 4]

de'vetname davet kağıdı <Ar. da'vet+ Fa. nâme
d. 5/42
[= 1]

deb halk arasında yayılmış adet, gelenek <Ar. de'b
d.+de 111/6
d.+i 39/17
[= 2]

dede dede
d. 7/25, 74/35, 74/36, 76/31, 76/31, 77/3, 77/3
d.+lerinin 62/37
d.+m 40/31, 72/25, 75/1, 75/8, 75/12, 75/12, 75/12, 75/13, 75/13, 75/21, 124/25
d.+mden 75/11
d.+n 70/27, 83/28
d.+ne 70/24
d.+nin 72/24
d.+si 39/14
[= 25]

def çalgı aleti, def <Fa. def
d. 91/7, 98/36
d.+i 91/12, 99/12
[= 4]

defe kez, kere; yol <Ar. def'a
d. 8/32, 10/30, 12/39, 14/33, 15/1, 36/1, 37/16, 39/19, 45/37, 46/2, 46/39, 47/21, 48/37, 49/3, 49/19, 52/17, 52/22, 53/42, 54/16, 57/21, 57/32, 58/40, 59/3, 59/25, 59/31, 61/8, 65/34, 65/37, 69/4, 73/15, 74/17, 74/17, 75/20, 75/22, 76/27, 80/3, 80/6, 80/9, 86/25, 89/13, 93/5, 94/35, 96/34,101/25, 105/10, 108/21, 108/25, 109/10, 110/4, 110/28, 112/24, 115/2, 116/22, 118/7, 118/9, 118/13, 119/14, 119/15, 120/7, 120/17, 121/18, 124/9, 124/41, 126/5, 126/7, 127/17, 127/17, 128/40, 128/42, 129/15, 130/19, 132/18, 132/19, 132/23, 132/29,

133/3, 134/31, 135/39, 139/7, 140/3
d.+dir 123/36
d.+lerle 23/13, 68/19
d.+ydi 7/16, 7/17, 7/18, 8/41, 8/42
d.+ye 125/32
[= 89]

defelik kerelik, defalık
b. 122/38
[= 1]

defn gömme <Ar. defn
d. 22/38
[= 1]

defter defter <Ar.defter <Yu.
d. 77/26
d.+ine 115/25
d.+ini 24/5, 75/38
[= 4]

değiğe dakika,kısa zaman <Ar. dakîka
d. 4/36, 4/36, 28/21, 52/16, 66/1, 75/5, 75/21, 77/4, 109/8, 128/27, 130/3, 130/6, 131/32, 139/27, 139/28
d.bedegige 49/40
[= 16]

dehl ilgi, alâka <Ar. dehl
d.+i 1/27, 1/28, 13/27, 113/16
[= 4]

dehliz koridor; evde büyük odanın yanındaki küçük oda <Fa. dehliz
d.+de 67/11, 68/32, 112/23
d.+deki 59/12
d.+den 56/30, 62/6
d.+e 55/7, 55/20, 68/1, 68/31, 69/43, 111/2
d.+imizde 8/12
d.+in 55/18, 56/1
[= 15]

dehşet korku duygusu, facia <Ar dehşet
d. 20/24, 131/36
d.+dir 24/33
d.+e 14/30,130/42, 131/5
d.+i 18/23
d.+li 21/4
d.+lisi 20/10
[= 9]

dehşetli son derece korkunç; çok şiddetli
d. 126/38, 132/10
[= 2]

dek kadar
d. 40/22
[= 1]

del- delmek
d.-ir 60/17
[= 1]

deli aklı başında olmayan, deli
d. 12/8, 13/33, 21/16, 32/30, 57/16, 84/1, 93/15, 120/15, 127/30, 132/11, 139/29
[= 11]

delicesine deli gibi, kendini kaybetmiş durumda
d. 130/6
[= 1]

delilik delilik
d. 131/31
[= 1]

delir- aklını yitirmek
d.-di 69/23
[= 1]

dem kısa zaman, an <Fa. dem
d. 12/25, 13/26, 13/28
d.+de 39/29
[= 4]

demir demir
d. 117/6, 120/21, 137/25
d.+den 102/33
[= 4]

Demis Rusos kişi adı
d. 11/36, 12/1, 17/4
[= 3]

den saç ve sakalda olan beyazlık
d. 96/24
[= 1]

dene tane <Fa. dâne
d. 33/9
[= 1]

deng denk, eşit
d. 67/23
[= 1]

deniz deniz
d. 15/42, 31/40, 68/30, 116/4, 116/10, 117/5
d.+den 117/9
d.+e 115/42, 116/14, 116/38, 117/12

d.+in 9/26, 52/19, 106/30
d.+inde 23/32
d.+inin 115/40
[= 16]

Denyar Baba kişi adı
d. 40/3
[= 1]

der- dermek, toplamak
d. 131/32
d.-dim 5/24
d.-ib 132/26, 140/5, 140/35
d.-meye 94/21
[= 6]

derc bir yazıyı gazete ya da dergiye, kitaba koyma <Ar.derc
d. 110/33
[= 1]

derd üzüntü , gam; hastalık <Fa. derd
d. 15/33, 22/38, 57/10
d.+den 93/38
d.+e 83/17
d.+i 35/37, 37/9, 37/32, 39/2, 63/9, 73/39
d.+idi 15/33
d.+idir 63/9
d.+im 35/20, 41/26, 41/39, 47/33
d.+imiz 21/23
d.+imizden 35/9
d.+in 35/17, 41/35
d.+inden 74/2
d.+ine 43/42, 57/5, 116/18, 133/29
d.+ini 35/16, 58/20, 66/25
d.+inin 57/9
[= 30]

dere dere
d. 119/22, 120/20, 131/24
d.+de 120/22
d.+deki 131/40
d.+ler 120/19
d.+lerden 127/20, 139/41
d.+ni 135/26
d.+nin 121/31
d.+si 119/24, 128/15, 131/11, 140/2
d.+sine 131/18, 135/25
d.+sinin 119/20, 128/1, 134/17
[= 19]

derece ölçü, seviye; rütbe <Ar. derece
d. 20/37, 21/22, 116/3, 116/20
d.+de 19/12, 49/38
[= 6]

derhal hemen, o anda <Fa.derhâl
d. 35/11, 58/30, 108/24, 112/16, 124/3, 128/6, 128/11, 129/39, 134/12, 140/11, 140/21
[= 11]

deri deri, gön
d.+den 124/26
d.+mi 130/29
d.+ni 20/11
d.+sini 134/40
[= 4]

derin derin; çok anlamlı
d. 34/7, 34/18, 98/12, 134/23, 136/30
d.+den 47/31, 68/22, 105/14, 107/5, 127/7, 132/7, 140/4
[= 12]

derinlik derinlik; çok uzaklık
d.+inde(derinliyinde) 25/9, 59/29,123/2
d.+inden(derinliyinden) 57/37
d.+e 126/42
[= 5]

derk anlama
d.etmek 21/16
[= 1]

derman ilaç <Fa. dermân
d. 59/35, 61/31
d.+lardan 59/34
d.+ları 58/23
[= 4]

dermanlı içinde ilaç olan
d. 61/36
[= 1]

dernek dernek
d.+inin(derneyinin) 94/40
[= 1]

ders ders <Ar. ders
d. 1/35, 39/18, 122/4
d.+e 85/22, 85/24, 97/28
d.+i 14/21
d.+in 97/29
d.+ler 39/16
d.+lerini 117/42

[= 10]

derzi terzi <Fa. derzî
d.+sinden 6/20
[= 1]

desmal mendil <Fa. destmâl
d.+ı 76/20
d.+ını 26/11
[= 2]

deste bölük demet <Fa.deste
d. 24/8, 47/11, 47/14, 117/37, 118/3, 136/1
d.+leri 126/26
d.+si 54/2, 118/25, 136/6
d.+sine 104/5, 118/6
d.+ye 47/7, 47/16
d.+yi 6/9, 6/10, 20/20, 20/21, 20/31, 60/25, 68/16, 68/22, 68/26
[= 23]

destek kabza, tutulacak yer <Fa. destek
d.+ini(desteyini) 68/6, 69/36, 134/38
[= 3]

dey- deymek, dokunmak
d. 40/36
d.-di 66/15
d.-e 1/16, 7/27, 7/29, 13/1
d.-ecek 71/21
d.-ecekdi 7/24, 7/37
d.-eler 22/29
d.-er 19/36, 115/17
d.-er(2) 83/39
d.-erdiler 22/14
d.-erken 131/29
d.-erler 41/38
d.-esen 18/10, 28/1, 28/7
d.-ib 1/12, 65/3
d.-ir 8/13, 22/18
d.-irdi 12/13, 19/14
d.-irdiler 22/17
d.-irdim 19/18
d.-irem 16/30, 16/33, 27/12
d.-irler 20/15, 22/40
d.-irsen 15/29, 16/32, 105/12
d.-irseniz 25/8
d.-mek 112/28
d.-meyecek 90/41
d.-mezdi 92/28
d.-mirdi 102/15
d.-mişdi 93/3
d.-mişdi(gelbe 112/28
d.-se 118/40
d.-sin 86/41
[= 44]

deyer kıymet
d.+i 63/19
[= 1]

deyirman değirmen
d. 26/6,65/40 132/33
d.+a 71/37
d.+ın 132/33, 132/44
d.+lar 26/7
[= 7]

deyirmi yuvarlak, daire biçiminde olan
d. 105/19, 107/6
[= 2]

deyişme mübadele
d.+meye 135/39
[= 1]

deyiş- değiştirmek
d.-di 105/1, 140/34
d.-diler 91/20
d.-ib 62/27, 63/36, 107/28
d.-ibler 45/14
d.-ir 69/17
d.-irdi 92/30
d.-merem 68/12
d.-mirdi 21/21
d.-mişdi 4/17, 20/8, 85/36, 88/4
d.-se 116/3
[= 16]

dezgah fabrikada üretim için kullanılan büyük makina <Fa.destgâh
d.+ların 55/6
[= 1]

dé- söylemek, demek
d. 5/32, d. 28/11, 49/18, 81/29, 83/1, 118/3, 136/26
d.-di 3/19, 4/5, 4/34, 10/16, 20/27, 24/24, 26/28, 28/4, 28/41, 30/19, 30/22, 31/9, 31/22, 32/13, 34/13, 35/29, 36/19, 37/5, 38/26, 39/10, 39/16, 39/35, 41/20, 41/29, 42/27, 44/16, 45/4, 45/10, 46/14, 47/7, 47/31, 48/12, 48/19, 49/7, 49/17, 49/29, 49/33, 49/41, 51/34, 53/34, 54/9, 56/23, 57/33, 59/10, 59/32, 61/3, 61/36, 62/18, 69/30, 69/40, 73/32, 73/32,

73/36, 77/7, 78/1, 78/18, 79/21, 80/20, 80/28, 81/25, 81/29, 81/39, 83/27, 83/35, 85/3, 85/7, 85/15, 85/18, 85/19, 85/30, 85/32, 86/14, 87/17, 87/24, 89/15, 90/6, 90/9, 90/13, 91/18, 92/6, 92/42, 93/13, 93/17, 93/25, 93/28, 93/34, 94/2, 95/15, 96/1, 96/14, 96/20, 97/26, 97/34, 98/1, 98/36, 99/3, 99/23, 100/12, 100/20, 100/24, 100/38, 101/38, 105/35, 106/8, 106/14, 107/3, 107/21, 112/2, 112/20, 112/35, 113/2, 113/26, 115/2, 115/16, 116/29, 116/33, 117/24, 118/7, 118/34, 119/1, 120/3, 121/1, 121/5, 121/26, 121/40, 122/36, 124/3, 124/6, 125/13, 125/33, 127/14, 127/38, 128/4, 129/3, 129/8, 129/16, 132/37, 133/38, 133/42, 134/9, 134/10, 134/39, 134/42, 135/23, 135/30, 136/5, 136/10, 136/12, 136/15, 136/21, 136/36, 136/41, 137/22, 137/24, 138/1, 138/8, 138/28, 138/29, 138/32, 139/10, 139/26, 140/4, 140/25, 140/31, 140/37, 141/5, 141/11, 141/17
d.-dik 2/10, 2/14
d.-dikleri 139/42
d.-diklerimizi 62/20, 62/26
d.-diklerine 53/19
d.-diler 3/34, 6/12, 8/24, 25/5, 40/5, 43/12, 73/27, 73/31, 81/5, 84/8, 86/17, 93/43, 94/4, 118/13
d.-dim 2/17, 6/27, 7/11, 10/38, 13/25, 13/26, 39/1, 40/30, 41/25, 41/32, 41/43, 42/4, 42/11, 42/17, 50/15, 66/41, 78/26, 78/35, 79/10, 79/19, 79/29, 80/11, 90/5, 90/17, 90/23, 91/31, 93/44, 95/2, 96/18, 97/25, 97/37, 99/40, 105/25, 118/26, 118/38, 125/8, 131/31, 134/5, 138/26
d.-din 138/2
d.-diyi 12/3, 44/10, 46/21, 100/28, 105/3, 106/26
d.-diyim 3/35, 13/30, 51/5
d.-diyin 27/36, 124/20
d.-diyine 27/12
d.-diyini 21/13, 60/14, 92/25
d.-me 4/37, 5/20, 6/27, 6/30, 8/25, 8/26, 30/28, 31/36, 39/31, 56/40, 59/34, 61/9, 66/19, 66/19, 117/19
d.-medi 13/4, 51/25, 55/30, 80/27, 86/21, 101/22, 106/6
d.-medim mi 60/11, 87/25
d.-medin 118/27, 138/25
d.-mek 10/40, 18/17 21/7, 41/37, 74/37, 79/3, 108/15, 112/28, 113/11, 116/34, 137/18, 138/34, 139/18, 139/32
d.-mekden 6/5
d.-mekdi 113/29
d.-mektir 121/28
d.-meli 2/33, 15/10, 15/11, 15/22, 15/37, 28/9, 75/28, 75/34, 76/8, 78/5, 78/16, 79/14
d.-meye 49/20, 124/4
d.-meyime 37/12
d.-mir 43/37, 73/2
d.-mirdin 14/12, 139/13
d.-mirem 8/31, 8/34
d.-mirler 111/15, 123/38
d.-mirsen 84/28
d.-mişdi 21/30, 22/3, 22/8, 29/37, 45/29, 45/32, 71/41, 73/6, 74/12, 98/24, 116/25
d.-mişdim 21/37, 123/33
d.-mişem 7/32, 30/30, 42/22, 48/15, 51/16
d.-mişen 1/17
d.-mişken 25/12, 38/35, 51/14, 69/22
d.-se 92/24
d.-sen 27/3, 42/28, 48/8
d.-sin 41/23, 83/41
d.-ye 13/41, 36/3, 42/24, 45/21, 49/24, 59/9, 59/12, 70/26, 70/26, 74/37, 79/6, 81/36, 83/42, 91/41, 94/43,

105/14, 105/21, 106/3, 106/16, 107/13, 109/13, 109/29, 109/34, 110/11, 115/23, 116/47, 117/30, 118/11, 118/12, 123/4, 124/13, 124/30, 127/23, 133/20, 134/41, 135/24, 137/29, 139/29
d.-yecek 94/19
d.-yecekdi 80/26
d.-yecekdim 77/21
d.-yeceyik 2/27
d.-yeceyini 58/35
d.-yem 101/8
d.-yen 29/35, 36/22, 39/15, 48/1, 50/33, 50/36, 53/28, 63/33, 73/33, 114/5, 122/4
d.-yende 3/36, 37/10, 53/25, 54/10
d.-yeni 48/17
d.-yenler 122/9
d.-yer 1/39
d.-yerdi 45/35, 70/3, 70/23, 70/24, 70/27, 71/5, 71/10, 77/34, 85/37, 89/9, 94/23, 94/31, 94/34, 95/35, 96/30, 96/33, 97/5, 97/9, 97/10, 97/14, 101/19, 107/41, 110/15
d.-yerdiler 81/4
d.-yerdim 38/39, 70/14, 70/17, 75/21, 97/5, 97/21
d.-yerem 35/20, 53/17
d.-yerler 36/40, 78/25, 81/32, 92/34, 107/23
d.-yersen 3/20, 37/25, 122/35, 136/25, 138/29
d.-yesen 33/11, 34/30, 35/16, 47/7, 47/41, 48/12, 53/26, 62/19, 64/1, 79/26, 95/1, 98/43, 111/9, 112/30, 113/20, 124/42, 140/9
d.-yeydi 16/22
d.-yeydim 78/22
d.-yib 1/8, 3/32, 5/1, 5/12, 6/11, 30/18, 36/36, 51/40, 53/29, 75/2, 75/9, 85/25, 93/20, 96/41, 108/4, 114/14
d.-yibler 38/21
d.-yilen 141/2
d.-yilesi 106/9
d.-yilir 118/37
d.-yim 19/7, 20/38
d.-yin 2/1, 2/4, 2/8, 2/20, 2/25, 2/38, 25/8, 35/24, 38/15, 38/27, 49/10
d.-yinen 128/5
d.-yir 3/5, 36/13, 36/13, 48/16, 48/17, 52/36, 67/31, 67/35, 75/36, 90/16, 95/27, 97/12, 101/29, 102/4, 122/10, 122/26, 122/27, 122/32, 123/30, 123/36, 133/43
d.-yirdi 6/30, 71/34, 72/17, 72/17, 72/24, 72/25, 72/43, 73/16, 84/20, 84/29, 86/8, 86/38, 87/27, 87/31, 92/32, 94/12, 95/22, 101/14, 121/39, 122/30, 123/22
d.-yirdiler 6/26, 71/39, 71/39, 72/5, 86/30, 91/28, 95/9, 95/39
d.-yirdim 40/2, 96/9, 99/17, 125/39
d.-yirdin 48/5, 54/24, 95/28
d.-yirem 3/4, 3/7, 35/31, 35/38, 36/7, 49/31, 50/19, 53/9, 76/39, 92/2, 99/33, 105/29
d.-yirik 43/43
d.-yirler 1/3, 7/39, 66/32, 84/14, 89/7, 90/25, 93/33, 98/38, 99/14, 101/7
d.-yirmiş 112/29
d.-yirsen 36/36, 53/13, 60/5, 70/15, 86/19, 131/35, 134/2
d.-ynen 6/3
[= 591]

dédirtdir- söylettirmek
d.-eceksiniz 39/18
[= 1]

dékorasiya süs <Fr.decoration
d.+dır 120/19
[= 1]

déş- delmek, çok derin etki etmek
d.-ib 66/14
d.-ir 64/6
d.-irdi 64/29, 65/20
[= 4]

déşik delik, deşilmiş
d. 65/32, 93/31, 93/31
d.+lerini 65/33
[= 4]

déyil değil <teg+ol
d. 7/25, 7/26, 11/19, 11/37, 11/39, 14/43, 16/17, 19/35, 21/40, 21/40, 32/30, 35/34, 36/36, 37/21, 37/26, 37/32, 37/34, 40/3, 41/21, 41/27, 44/26, 45/39, 46/38, 47/35, 58/38, 62/32, 62/38, 63/33, 65/4, 67/2, 72/6, 80/15, 95/6, 97/3, 97/4, 102/25, 105/27, 107/26, 120/6, 123/39, 136/29, 137/33, 138/33, 139/10, 139/34
d.+di 4/30, 11/4, 16/2, 16/13, 16/27, 24/26, 30/20, 32/32, 36/39, 60/28, 69/13, 72/11, 74/18, 77/13, 81/11, 84/12, 96/28, 96/37, 98/29,102/32, 113/6, 115/34, 138/4
d.+em 15/18, 15/26, 35/16, 56/27, 75/2
d.+mi 63/38, 65/15, 137/8
d.+sen 14/40, 37/33, 139/18
d.+sinizmi 67/15
[= 80]

déyin diye; sebep ya da maksat bildirir
d. 42/6
[= 1]

déyin- söylenmek, şikayet etmek
d.-di 32/16, 65/12, 65/27
d.-diyim 40/13
d.-e 60/19, 60/19, 101/33, 101/33
d.-irdim 41/5
d.-meye 35/13
[= 10]

déyinti şikayet
d.+si 64/12
[= 1]

déyiş sözlü atışma
d.+meye 138/18
[= 1]

dıng ses taklidi, metallerin birbirine değmesinden çıkan ses
d. 36/7, 36/7
[= 2]

dıngılda- tıngırdamak
d.-yır 36/7
[= 1]

dırmaş- tırmanmak, çıkmak
d.-ırdı 119/25
d.-ırdım 130/38
[= 2]

dırmaşdır- tırmandırmak
d.-anda 32/21
[= 1]

dırnag tırnak
d.+ını(dırnağını) 68/12
d.+ının(dırnağının) 81/13
d.+ıyla(dırnağıyla) 127/5
[= 3]

dızılda- ses taklidi, diz diye ses çıkarmak
d.-mağa 73/23
[= 1]

di haydi
d. 36/30
[= 1]

dib dip
d.+i 10/38, 88/9, 135/10
d.+inde 60/22, 65/19, 87/22, 120/20
d.+indece 87/33
d.+indeki 131/24
d.+inden 119/24, 132/29
d.+ine 83/7, 87/13, 119/22
d.+ini 32/18
[= 15]

dibli dibi olan
d. 6/17
[= 1]

did- çırpınmak
d.-ib 128/16
[= 1]

didergin yerinden, yurdundan ayri olma
d. *düşmek* ayrı düşmek 42/1
[= 1]

diger öteki <Fa. dîger
d. 68/1
[= 1]

digget dikkat <Ar. dikkat
d.+le 13/14, 36/3, 44/6, 50/3, 61/24, 61/35, 69/29, 109/12, 109/20, 109/23, 111/3, 115/33, 119/7, 134/3
[= 14]

dik dik; çok yüksek; yüksek yer
d. 42/6, 53/15, 92/19, 119/3, 121/34, 126/2,

126/8, 127/6, 130/15, 130/27, 130/38
[= 11]

dik- sabit olarak bir yere bakmak
d.-di 29/19, 54/28
d.-en(gözdikmek) 111/15
d.-erek 108/21
d.-ib 42/3, 56/20, 102/40
[= 7]

dikdir dik yer, küçük tepe
d. 121/33, 129/41, 129/43
d.+e 134/20
[= 4]

dikel- dikleşmek, yerinden kalkmak
d.-di 84/41, 87/5
d.-ib 64/15, 88/2
[= 4]

dikil- bir noktaya bakmak, gözünü ayırmamak
d.-di 98/2, 140/37
d.-erdi 22/12
d.-ib 59/5
[= 4]

dikme ekme, dikme
d.+sinden 39/6
[= 1]

diksin- silkinmek, korkmak; iğrenmek
d.-di 85/17, 125/9, 127/37
d.-diler 140/16
d.-dim 4/23
d.-en 123/15
d.-erek 109/31, 130/2, 134/33
d.-ib 64/14, 65/19, 134/37, 138/34, 140/12
[= 14]

diksindir- korkutmak, silkelemek
d.-di 65/38, 125/5
d.-ir 116/10
[= 3]

dil dil
d. 36/38, 43/8, 63/27, 121/2
d.+e 41/22, 56/30
d.+i 49/26, 58/34, 63/18, 96/40
d.+im 6/5, 39/29, 40/39, 42/17, 83/38
d.+imiz 21/8
d.+imizin 23/4
d.+inden 36/1
d.+ine 50/33, 56/14
d.+ini 117/3
d.+iyle 1/31
d.+lerinde 134/26
[= 23]

Dilara kişi adı <Fa. dil-ârâ
d. 67/1
[= 1]

Dilaver kişi adı <Fa. dil-âver
d. 1/2
[= 1]

dile- istemek
d.-meye 51/32
[= 1]

dilhor gamlı, üzgün <Fa. dil-hôr
d. 64/12
[= 1]

dillen- seslenmek, biri ile konuşmak
d.- 56/10
d.-di 35/35, 42/7, 50/6, 63/11
[= 5]

dillendir- konuşturmak, dile getirmek
d.-di 83/42
[= 1]

din- konuşmak
d.-ib 53/38
d.-medi 52/9, 63/7, 63/15, 80/35, 82/35, 135/40
d.-medim 80/35
d.-mez 19/13, 91/11, 93/21, 97/16
d.-mezdi 45/41
[= 13]

dinc dinç, zinde
d.+*ini almağ* rahatlamak, dinlenmek 44/17, 45/9, 120/17, 120/31
[= 4]

dinclik rahatlık
d.45/23, 66/14
[= 2]

dinge süslü hanım başlığı
d.+sini 87/11
[= 1]

dinle- dinlemek
d.-di 61/22
d.-mekden 51/37
d.-yen 35/13, 140/9
[= 4]

diplom diploma, mezuniyet belgesi <İt. diploma
d.+unu 104/9
[= 1]

direk direk
d.+den 84/43
d.+e(direye) 84/43, 84/44
d.+inden(direyinden) 33/7
d.+ine(direyine) 72/2
[= 5]

direktor müdür < La.director
d. 78/4, 78/17, 78/22, 78/29, 78/32, 79/6, 79/20, 79/23, 79/31
d.+u 77/38
d.+umuz 25/7
d.+un 78/13, 78/20, 78/35, 78/39, 79/11, 79/34, 79/36
[= 18]

diren- dayanmak,dikilmek
d.-di 129/7
d.-miş 20/23
[= 2]

diril- canlanmak, dirilmek
d.-irsen 123/12
[= 1]

dirseklen- dirseği üzerine dayanmak
d.-ib 67/21
[= 1]

dissértasiya ilmî dereçe almak için savunulan tez <La. dissertatio
d. 46/5
d.+sı 24/4
[= 2]

diş diş
d.+leri 37/4, 60/31
d.+lerimin 99/38
d.+lerini 97/30, 112/13
d.+lerinin 60/31
[= 6]

divan oturmak ya da uzanmak için kullanılan yatak <Fa. dîvan
d.+ın 105/17, 106/6
[= 2]

divane deli <Fa. divâne
d. 57/16
[= 1]

divar duvar, set <Fa. divâr
d. 22/23, 64/16, 117/46
d.+a 6/5, 59/13
d.+dakı 44/14, 106/17
d.+lar 120/28
[= 8]

diyirlen- yuvarlanmak
d.-en 119/6
[= 1]

diz diz
d. 93/32
d.+den 86/22, 101/25
d.+e 129/29, 131/42, 132/20
d.+i 1/7, 123/29
d.+imde 7/5
d.+in 82/8, 140/28, 140/28
d.+leri 33/13, 82/20, 83/5, 89/10, 132/3
d.+lerine 89/12
d.+lerini 59/16
d.+lerinin 87/37, 89/10, 89/17, 96/11
[= 23]

dodağ dudak
d. 39/6
d.+ı(dodağı) 78/13
d.+ından(dodağından) 40/19
d.+ını(dodağını) 44/7
d.+ının(dodağının) 70/25
d.+lardan 43/40
d.+ları 1/13, 58/17, 64/1, 74/27, 107/16, 132/15
d.+larım 133/12
d.+larımı 134/41
d.+larından 20/13
d.+larını 75/17, 129/27
[= 17]

dodikin sıradan (argo)
d. 32/6
[= 1]

doğğaz köy evlerinin girişinde bulunan bahçe kapısı
d.+dan 124/1, 125/28
[= 2]

doğğuz dokuz
d. 45/20, 100/5
[= 2]

doğğuzuncu dokuzuncu
d. 38/22, 69/40, 69/44, 115/13
[= 4]

doğ- doğmak
d.-ub 7/27, 30/31
[= 2]

doğan doğmuş olan, ortaya çıkan
d. 37/24
[= 1]
doğma öz; doğru
d. 19/18, 21/15, 21/20, 46/8, 140/23
d.+lar 4/17
[= 6]
doğra- doğramak, kesmek
d.-yırlar 36/27
[= 1]
doğru doğru; temiz, saf
d. 20/10, 20/15, 22/40, 90/16, 97/38, 123/5, 124/1,130/27, 131/5, 131/16, 131/19, 133/2, 134/17, 135/13, 135/19
d.+dan 1/4, 5/14, 6/30, 10/25, 12/29, 16/2, 47/28, 70/8, 72/26, 98/17,127/29
d.+danmı 48/37, 49/15, 77/1, 77/1, 80/2
d.+dur 19/31, 39/8, 47/10
d.+su 16/18, 42/16, 113/41, 115/9, 118/35
[= 39]
doğru- doğramak
d.-yurdu 90/27
[= 1]
doğul- dünyaya gelmek
d.-anda 51/6
d.-duğum 121/15
d.-ub 51/7
[= 3]
doğur- doğurmak, oluşturmak
d.-ardı 115/31
d.-urdu 23/10
[= 2]
doḫtur doktor,bk. doktor
d. 69/27
[= 1]
doktor doktor, hekim <La. doctor
d. 69/34
d.+un 137/9
[= 2]
doktorluğ hekimlik
d. 24/4
[= 1]
dol- dolmak; bürünmek
d.-anda 73/4
d.-arag 109/2
d.-du 21/9, 77/9
d.-duğunu 18/25
d.-muş 125/17
d.-muşdu 50/10
d.-ub 72/10, 72/10, 73/20
d.-urdu 72/32
[= 11]
dola- sarmak
d. 14/7
d.-yırsınız 5/6
[= 2]
dolama eğri büğrü; köşeli
d. 119/22, 131/18
d.+dan 131/38
d.+ların 131/22
[= 4]
dolan- dönmek, devr etmek
d.-an 37/12, 94/10
d.-an(başadolanmak) 107/38
d.-dı 25/1, 46/26
d.-dı(başadolanmak) 95/22
d.-ım 44/20, 44/28, 85/40
d.-ır 139/41
d.-ırdım 6/23
d.-malı 109/6
[= 12]
dolandır- dolaştırmak, devr ettirmek
d.-ıb 56/3
d.-ıram 110/6
[= 2]
dolaş- dolaşmak, birbirine karışmak
d.-a 42/17, 42/17
d.-an 65/3
d.-dılar 95/17
d.-ırdı 91/30, 93/36
[= 6]
dolaşığlığ karışıklık
d. 25/6
[= 1]
dolay dönemeçli yol
d.+lar 11/26, 11/43
d.+larda 128/30
d.+ları 14/3
d.+larından 10/6
d.+larını 9/24
[= 6]
dolayı düz olmayan
d. 10/9
[= 1]
dolça su kabı
d.+nı 97/17
d.+ya 97/16

[= 2]

doldur- doldurmak
d.-arsan 74/13, 74/15
d.-du 24/15, 76/27
d.-dugdan 108/10
d.-duğuna 1/24
d.-mamışdım 77/11
d.-ub 23/27
d.-urdu 23/31
[= 9]

dolğun dolgun
d. 136/13
[= 1]

dolma bir yemek adı, dolma
d.+nı 47/27
[= 1]

dolu boş olmayan, dolu
d. 22/12, 23/11, 24/39, 45/1, 56/20, 59/4, 74/6, 85/13, 90/34, 92/30, 106/31, 127/6, 135/3
d.+du 10/26
d.+su 41/36, 85/10
[= 16]

don elbise
d. 11/28, 22/19
d.+unu 119/8
[= 3]

Don Kihot kişi adı , Don Kişot
k. 11/28
k.+a 9/22, 16/28
[= 3]

don- donmak; mecazen hayret içinde kalmak
d.-duğundan 90/28
d.-ub 21/8, 25/4, 82/25
[= 4]

donġultu yavaşça, anlaşılmaz halde kendi kendine konuşmak
d.+su 63/23
[= 1]

dost yakın arkadaş, dost <Fa.dôst
d. 3/26, 5/40, 6/30
d.+lar 15/41
d.+lardan 4/8
d.+ları 16/32, 94/17
d.+ların 4/18
d.+larının 6/24, 116/18
d.+u 127/42
d.+umun 102/35
d.+umunsa 90/36, 91/2
d.+una 11/22
d.+unu 109/27
[= 16]

doşab üzüm, dut, incir gibi meyvelerden yapılan pekmez, şurup <Fa. duşâb
d. 116/27
[= 1]

dovġa bir tür çörek
d. 8/12
[= 1]

dovşan tavşan
d. 61/14
[= 1]

doy- doymak
d.-acağam 18/4
d.-murdu 115/43, 126/1
d.-murdum 38/36, 125/40
d.-ub 129/28
d.-unca 44/3, 44/17, 46/17, 71/1, 76/14, 76/25, 76/28
[= 13]

dön- dönmek, geri gelmek; sözünden çıkmak
d.-dü 37/5, 52/11, 58/3, 85/32, 92/22, 96/6, 110/3, 124/15, 128/19, 134/9, 134/12, 136/14, 136/20, 138/38, 139/34
d.-düler 4/15
d.-düm 12/10, 125/38, 135/12
d.-e 70/5, 70/5, 72/1, 72/1, 74/29, 74/29, 94/28, 94/28
d.-ecek 91/3
d.-erek 134/4
d.-me 12/10
d.-mek 11/41
d.-meyeceyem 13/39
d.-meyeceyini 42/15
d.-meyim 12/6
d.-müş 20/31, 89/17, 100/39
d.-müşdü 26/13, 69/18, 126/16
d.-müşdü(dağa 128/10
d.-üb 80/30, 84/42, 93/13, 94/42, 99/35, 101/5, 101/37,102/32, 123/16, 123/43, 125/33, 129/41, 131/15, 134/13, 136/31,

137/18, 138/35, 140/7, 140/12
d.-üm(başadönmek) 84/26, 87/29
d.-ür 45/16
d.-ürdü 19/11, 60/29, 60/30, 138/2
[= 67]

dönder- başka yöne çevirmek, döndürmek
d.-di 4/9, 5/10, 7/12, 21/5, 24/17, 108/9
d.-ecekdi 24/23
d.-ib 54/5
d.-ir 18/20
d.-mişdise 20/2
[= 10]

döne defa
d. 94/28
[= 1]

dönge dönemeç, viraj
d.+ni 12/6, 12/10, 12/10, 13/39
[= 4]

dönüş dönüş, geri dönme
d. 140/27
[= 1]

dörd dört
d. 4/12, 42/12, 66/22, 76/2, 76/3, 86/42, 94/35, 100/3, 100/14, 100/41, 105/34
[= 10]

dördgözlü gözlüklü (adam)
d. 133/19
[= 1]

dördnal atın dört ayağını da yerden keserek hızla koşması
d.+a 126/10
[= 1]

dördüncü dördüncü
d. 10/5, 10/30, 69/19, 82/26, 82/28, 83/31
[= 6]

döş göğüs, sine
d.+leri 99/25
d.+üme 71/36
d.+ümü 70/11
d.+ündeki 46/23
d.+ünden 58/22
d.+üne 89/5
d.+üyle 130/33
[= 7]

döşek yatak
d.+ini(döşeyini) 73/35
[= 1]

döşeme döşeme
d.+de 65/33
d.+ni 65/34
d.+nin 95/21
d.+ye 69/44
[= 4]

döşen- serilmek, döşenmek
d.-miş 122/13
[= 1]

dövlet devlet; maddî servet <Ar. devlet
d. 81/13, 104/2, 107/27, 133/17
d.+den 30/4
d.+i 30/6
[= 6]

dövr dönme, dolanma <Ar. devr
d.+ünü 138/9
[= 1]

dövran zaman; talih, kader <Ar. devrân
d. 101/2, 138/12
[= 2]

dövre çevre, daire <Ar.dâire
d. 130/6
d.+sine 20/3
[= 2]

döy- dövmek
d.-dü 81/21, 101/22, 125/12, 137/30
d.-düyün 101/9
d.-e 8/43, 54/7, 54/7
d.-ecek 18/23, 94/18, 94/18
d.-ecem 96/20
d.-en 23/22
d.-esen 134/6
d.-mek 8/42, 95/25
d.-müş 41/38
d.-müşdüler 100/36
d.-üb 69/33
d.-ür 84/35, 138/15
[= 21]

döyecle- bir şeyle vurmak, dövmek
d.-dim 95/31
d.-yer 91/12
d.-yir 116/1, 127/5
d.-yirdi 121/35
[= 5]

döyül değil

d. 1/22, 6/1, 32/6,36/6, 63/29
[= 5]
döyün- dövünmek, çırpınmak
d.-dü 20/30, 125/5, 140/20
d.-e 133/32, 133/32
[= 5]
döyüş kavga, vuruşma
d. 126/16, 126/24, 127/11
d.+den 126/22, 127/10
d.+e 127/10
d.+leri 127/9
[= 7]
döyüş- kavga etmek
d.-ürsen 90/23
[= 1]
döz- katlanmak, dayanmak, sabr etmek
d.-e 101/41
d.-medi 31/30
d.-mekmi 74/35
d.-meyen 105/10
d.-mür 83/18
d.-ür 83/17
[= 6]
dözül- katlanılmak
d.-mez 92/8
[= 1]
dua yalvarma <Ar. du'â
d. 63/21
d.+sı 38/23
[= 2]
dul evdeşinin ölümünden sonra tek kalmış kişi
d. 100/41
[= 1]
duman tütsü, duman
d. 7/14, 8/10, 92/17, 92/18, 93/22, 108/33, 139/41
d.+a 8/9, 8/28, 83/6
d.+ı 8/7, 10/35, 140/38
d.+lar 8/8
[= 14]
dumanlandır- tütsülendirmek
d.-dı 112/41
[= 1]
dumanlı tütsülü, dumanlı
d. 8/11, 125/3, 139/5
[= 3]
dur- ayağa kalkmak; sessiz ve hareketsiz kalmak
d. 28/22, 29/27, 92/23, 92/42
d.-a 105/11
d.-a(durabilmek) 105/11
d.-acam 29/40
d.-ar 28/3
d.-du 21/18, 42/3, 56/20, 59/21, 116/45
d.-duğu 49/3
d.-duğumuzu 34/8
d.-dular 3/33
d.-mağa 30/33
d.-mağı 116/16
d.-murdu 60/31, 86/37
d.-murlar 37/23
d.-sun 48/10, 57/25
d.-ub 42/43, 47/3, 49/27, 51/23, 71/11, 74/23, 78/4, 78/8, 79/1, 130/3
d.-ub(ayağadurmag) 93/27
d.-ur 22/30, 43/34, 43/42
d.-urdum 44/19
[= 38]
duran bekleyen, duran
d.+lar 66/2
[= 1]
durna turna
d. 126/32, 129/30
d.+nı 39/2
[= 3]
duru saf, temiz
d. 59/7
[= 1]
duruh- duraksamak
d.-du 136/33, 139/33
[= 2]
durul- durgunlaşmak
d.-duğunu 50/13
[= 1]
duruş durma vaziyeti
d. 119/14
[= 1]
dustağ tutsak
d.+ı(dustağı) 41/8
[= 1]
duvağ duvak
d. 39/26
[= 1]
duvağlı duvaklı
d. 41/7
[= 1]
duy- hissetmek; anlamak
d.-dum 75/3, 89/4
d.-magdan 91/42
d.-muşdu 86/5

d.-urdum 34/19
[= 5]

duyġu his, duygu
d. 86/4
[= 1]

duyğu bk. duygu
d.+larım 15/17
d.+su 12/12, 12/12
[= 3]

duyul- sezilmek, hissedilmek
d.-an 35/28, 107/14
d.-urdu 9/11, 105/6
[= 4]

duz tuz
d. 7/22, 76/20, 92/26
d.+lu 58/24
d.+u 76/21
[= 5]

duzsuz tuzsuz
d. 76/21
[= 1]

düet düet <İt.
d.+i 69/1
[= 1]

dükan dükkan <Fa. dükkân
d.+dan 76/5
d.+ına 26/13
d.+ında 76/24
[= 3]

dümağ bembeyaz
d. 7/29, 29/15
[= 2]

dümsük- dirsekle ya da yumrukla vurmak, iteklemek
d.-leyib 3/12
[= 1]

dün dün
d.+en 98/39, 105/40, 106/13
[= 3]

dünen geçen gün
d. 35/11, 64/21, 67/29
d.+den 67/22
d.+ecen 3/35, 4/2, 4/11
d.+ki 44/10, 50/15
[= 9]

dünya kâinat; yer küresi <Ar. dünyâ
d. 30/13, 37/32,58/21, 62/13, 68/37, 99/1, 99/13
d.+da 7/41, 8/1, 11/3, 13/27, 13/28, 41/43, 42/28, 134/1
d.+dan 7/16
d.+mın 18/22
d.+nı 16/9, 18/13, 101/30
d.+nın 6/36, 18/18, 23/32, 23/35, 24/6, 38/42, 39/32, 58/25
d.+sına 93/34
d.+sını 19/34
d.+ya 11/14, 38/25, 68/12, 75/10, 137/38
[= 35]

dürdüyünçe düğümlenerek birbirine geçirilmiş şeyler
d.+lerinde 40/15
[= 1]

dürt- dürtmek, yumruklamak
d.-dü 33/2
d.-erdi 31/29
[= 2]

düş rüya
d.+dü 74/23
d.+ünü 45/28
[= 2]

düş- düşmek, inmek
d. 129/9
d.-dü 6/27, 16/3, 16/12, 32/37, 37/42, 41/2, 53/39, 56/29, 62/8, 64/9, 69/2, 74/38, 77/10, 78/19, 84/44, 87/22, 92/43, 95/21, 105/3, 106/25, 109/28, 125/30, 132/41, 137/2, 138/3, 138/3, 140/36
d.-dü *başa düşmek* anlamak 108/14
d.-dü *yada düşmek* hatırlamak 106/13, 116/36, 118/3
d.-dükce 42/37
d.-düler 62/25, 66/27
d.-düler(başa düşmek) 110/35
d.-düm 4/6, 6/35, 13/25, 13/31, 39/7, 39/33, 78/20
d.-düm(başa düşmek) 92/25, 120/6
d.-düse 78/14
d.-düyü 23/1, 36/36
d.-e 10/20, 100/10, 105/17, 105/17

d.-ecek 104/15
d.-eceyem 139/30 .
d.-ek 129/4
d.-em 105/16
d.-en 14/42, 46/27, 53/26, 66/4, 98/4
d.-en *heyecene düşmek* heyecanlanmak 116/23
d.-ende 5/22, 22/17, 38/14, 102/30, 128/15
d.-enden 45/34
d.-erdim 71/24
d.-erek 108/3, 108/22
d.-erken 110/27, 131/38, 140/2
d.-ersen 66/42
d.-ersen(başa düşmek) 124/36
d.-esen(başa düşmek) 139/19
d.-medi 35/26
d.-medi(başa düşmek) 124/15
d.-medim 10/20, 21/13, 60/14
d.-memiş 81/22
d.-mesine *yola düşmek* yola çıkmak 106/20
d.-mesini 136/32
d.-meyen(başa düşmek) 110/2
d.-mezdi 75/29
d.-mezdin 14/41
d.-mezsen 14/40
d.-mürdüm(başa düşmek) 100/8
d.-mürem 15/26, 60/10
d.-mürsen 15/16
d.-müş 41/3
d.-müş(yola düşmek) 108/28
d.-müşdü 4/19, 61/11, 80/37, 88/1, 96/24
d.-müşdük 38/34
d.-sem 11/38
d.-sen(yola düşmek) 106/8
d.-sün 42/1, 124/33
d.-üb 27/16, 41/13, 57/32, 60/15, 64/26, 65/21, 66/40, 96/37, 98/23, 102/2, 115/33, 120/10, 132/40, 135/25
d.-üb(esir düşmek) 128/40
d.-übmüş 61/11
d.-ür 106/29
d.-ürdü 67/17
d.-ürdüm 11/32
d.-ürem(başa düşmek) 139/20, 139/20
d.-ürem(yola düşmek) 105/21
[= 127]

düşerge konaklama yeri
d. 118/17, 118/24, 118/30
d.+de 117/31, 118/8
d.+si 117/30
d.+sinde 117/40, 118/1
d.+sine 117/28, 117/37
[= 10]

düşhadüş düşerken, düşmek üzere iken
d.de 32/10
[= 1]

düşmen düşman, yağı <Fa.dûşmân
d. 126/27, 126/29, 126/30, 126/34
[= 4]

düşün- düşünmek
d.-dü 53/20, 67/10
d.-dükce 131/37
d.-düm 91/41, 94/43, 98/26
d.-düyümü 76/33
d.-erdi 116/19
d.-erek 132/7
d.-ersen 37/22
d.-meli 52/29
d.-memişem 118/9
d.-meyeceyem 141/8
d.-ür 116/6
d.-ürdü 74/12
d.-ürdüm 76/34, 131/20, 140/38
d.-ürem 141/6
[= 19]

düşünce düşünce
d. 23/10
d.+sini 109/2
[= 2]

düşündür- düşünmeye mecbur etmek
d.-dü 53/40
d.-en 79/3
[= 2]

düşür- düşürmek
d.-düm 13/5, 98/17

d.-düm(başadüşürmek) 100/40
[= 3]

düyme düğme
d.+si 5/21, 5/23
[= 2]

düyü pirinç
d. 138/16
[= 1]

düyünle- düğüm atmak, bağlamak
d.-di 32/5
[= 1]

düz düz, doğru
d. 12/7, 13/34, 13/38, 14/3, 15/29, 16/32, 16/33, 52/15, 52/36, 57/23, 58/3, 73/2, 75/33, 81/7, 88/6, 96/11, 105/37, 107/34, 112/29, 118/30, 131/20
d.+de 22/24
d.+dü 12/34, 13/24, 13/30, 14/35
d.+e 94/23
d.+ü 36/8
d.+üne 141/12
[= 29]

düzel- düz duruma gelmek, düzelmek
d.-di 132/40
d.-di *yola düzelmek* yola çıkmak, gitmek 138/38
d.-dim 7/35
d.-er 68/14
d.-ir 43/3
[= 5]

düzeliş düzelme, düzleşme
d.+siz 19/26
[= 1]

düzelt- düzeltmek; hazırlamak,kurmak
d. 66/42
d.-di 117/38
d.-diyi 7/7, 82/13
d.-ib(düzeldib) 69/30, 83/41, 114/17
d.-ilmişdi(düzeldilmişdi) 46/33
d.-ir(düzeldir) 19/18, 30/2
d.-irdi(düzedirdi) 82/12
d.-irdik(düzeld-irdik) 1/38
d.-misen 45/3
[= 13]

düzen düz yer
d.+ler 120/26
[= 1]

düzgün düz, doğru
d. 69/21, 113/18
[= 2]

düzül- dizilmek, sıralanmak
d.-düler 83/24
d.-düyünü 30/15
d.-müşdü 96/22
d.-üb 89/8, 91/21
[= 5]

E

e nidâ
e. 29/27
[= 1]

e'la en yüksek, yüce <Ar a'lâ
e. 15/41, 29/26, 114/18, 118/7
[= 4]

e'laç ilaç <Ar.'ilâc
e.+ı 85/33
[= 1]

e'tibar itibar, saygınlık <Ar.i'tibâr
e. 28/23
[= 1]

ebedi sonsuz <Ar. ebedî
e. 11/10, 17/12
[= 2]

ebes faydasız, abes <Ar. abes
e. 132/25
e.+di 130/42
[= 2]

eceb garibe, şaşılaçak; çok güzel <Ar. 'acâ'ib
e. 27/29, 67/37, 78/3, 122/27
[= 4]

eda naz, işve <Ar.edâ
e.+lar 71/8
[= 1]

edalet adalet, insaf <Ar. adâlet
e. 26/2, 26/16, 26/28, 27/1, 27/9, 27/19, 28/16, 28/28, 28/34, 29/5, 29/38, 30/10, 30/22, 30/24, 30/35, 30/42, 31/8, 31/12, 31/15, 31/18, 31/25, 31/31, 31/41, 31/41, 32/8, 32/15, 32/43, 33/15, 33/19

e.+e 28/20, 29/23, 30/18, 31/5, 32/13
e.+i 29/12, 30/7, 30/9, 32/32
e.+in 26/4, 26/10, 28/6, 28/26, 29/14, 29/35, 30/27, 31/26, 32/27, 32/42, 33/5, 33/9
e.+li 21/22
[= 51]

Efteran Azerbaycan'da bir dere adı; Efteran
e. 140/2
[= 1]

eger eğer <Fa. eger
e. 25/10
[= 1]

eġreb terazi göstergesi
e. 27/26
[= 1]

eġreba akraba <Ar. akribâ
e. 5/40
[= 1]

eġrebe bk. eġreba
e.+si 96/12
[= 1]

eġs-seda yankılanan ses
e. 116/10
[= 1]

eğem dert, hastalık
e. 36/15
[= 1]

eğer bk. eger
e. 15/21, 19/24, 34/21, 49/38, 75/20, 75/29, 120/7, 125/23, 128/21, 130/21, 136/26, 140/43, 141/6, 141/7
[= 14]

eh nida; keder, teessuf, hasret gibi duyguları bildirir
e. 4/27, 22/34, 27/6, 27/41, 47/32
[= 5]

ehate etrafını tutma, ihâta <Ar. ihâta
e. 29/10
e.+sinde 23/39
e.+sini 126/34
[= 3]

ehd ant, söz verme <Ar. ahd
e. 42/24
[= 1]

ehemiyyet önem <Ar. ehemmiyyet
e. 69/5
[= 1]

ehemmiyet bk. ehemiyyet
e. 50/4, 53/19, 54/5, 61/19, 118/15, 125/42
[= 6]

ehlikef kişi adı
e. 1/4, 1/9, 1/26, 3/9, 3/18
e.+çe 3/21
e.+in 1/2
[= 7]

ehval durum, hal <Ar. ahvâl
e. 4/14, 67/12
e.+ımı 19/18
e.+ın 19/15, 23/38
e.-i 58/38
[= 6]

ehval-ruhiyye ruh hali <ahvâl-i ruhiyye
e. 116/4
[= 1]

ehvalat durumlar; olmuş iş <Ar. ahvalât
e. 53/18, 115/25, 118/41, 133/25
e.+ı 39/8, 62/24, 75/31, 128/42
e.+ını 72/18
e.+ları 119/1
[= 10]

ek- ekmek
e.-memişem 10/30
[= 1]

eks yansıma, yankı <Ar. aks
e.+ine 130/37
[= 1]

eksine tersine
e. 24/29
[= 1]

el el
e. 7/32, 15/25, 23/26, 36/20, 37/32, 40/22, 52/33, 58/42, 66/40, 69/10, 70/17, 70/17, 71/40, 76/10, 112/14, 119/17, 131/39, 134/37
e.+de 62/33, 87/10, 133/18
e.+deki 27/22, 31/39
e.+den 24/24, 51/13, 53/11, 130/12

e.+e 11/23, 11/25, 24/24, 40/22, 55/28, 71/39, 129/23
e.+i 5/1, 19/41, 38/2, 41/17, 85/22, 109/37, 119/12
e.+ile 140/35, 140/41
e.+im 7/3, 7/3, 40/26, 124/22, 127/30
e.+imde 19/10, 60/4
e.+imdeki 19/8
e.+imden 41/33, 80/21, 96/36, 129/14, 132/9
e.+ime 8/23, 13/20, 99/2, 129/11
e.+imi 6/29, 7/2, 42/6, 78/4, 99/37
e.+imiz 7/28
e.+imizden 138/13
e.+imizi 23/6, 24/16
e.+imle 127/31, 134/5
e.+in 134/42
e.+inde 20/30, 32/12, 44/23, 66/25, 71/25, 83/23, 91/22, 94/21, 96/6, 98/33, 119/20, 138/6
e.+indeki 4/33, 19/15, 29/10, 106/36
e.+indekileri 26/11
e.+inden 8/17, 22/9, 32/10, 37/26, 38/9, 92/39, 100/24, 105/28, 117/26, 118/42, 132/2, 135/2
e.+ine 31/19, 39/23, 84/37, 92/26, 137/2
e.+ini 21/24, 28/34, 31/30, 35/27, 36/20, 45/18, 47/30, 50/1, 50/5, 67/40, 70/18, 93/23, 96/42, 109/35, 113/24, 114/13, 119/10, 124/2, 124/41, 127/24, 133/37, 133/38, 133/38, 133/41
e.+inin 113/38
e.+iyle 28/10
e.+le 2/33
e.+ler 122/6
e.+leri 7/7, 11/17, 27/17, 56/12, 56/15, 56/17, 58/14, 62/13, 67/22, 73/12, 87/26, 88/5, 91/7, 94/42, 101/35, 119/19, 119/19
e.+lerimi 75/31, 90/26, 90/27
e.+lerimin 90/28
e.+lerimizden 59/22
e.+lerimizi 34/9
e.+lerine 38/13, 91/23
e.+lerini 45/2, 47/24, 59/18, 82/39, 94/24, 119/30, 121/3
e.+lerinin 58/15, 102/34
e.+leriniz 59/17
e.+lerinizi 59/18
[= 170]

elac ileç, em <Ar.'ilâc
e. 57/5, 133/29
e.+ım 41/37
[= 3]

elacsız çaresiz
e. 108/37
[= 1]

elaġe ilgi, karşılıklı münasebet
e.+si 49/32
[= 1]

elaġedar ilgisi, bağlantısı olan
e. 8/28, 23/21
e.+dır 19/16
[= 2]

elamet belirti, işaret <Ar. alâmet
e.+idi 56/40
e.+leri 59/30
[= 2]

elave ek, ilave <Ar. ilâve
e. 3/3, 47/29, 49/11, 56/24, 57/9, 105/26, 107/15, 114/5, 129/4, 136/26
[= 10]

elbette mutlak, şüphesiz <Ar. elbette
e. 11/32, 18/25, 22/15, 54/14, 116/38, 125/43
[= 6]

elem üzüntü, dert <Ar. elem
e.+i 18/19
[= 1]

elesger kişi adı < ali+asker
e.+den 85/37
e.+di 85/39
[= 2]

elifba alfabe
e.+dan 1/37
[= 1]

ellaf bk. allaf
e. 28/33
[= 1]

elli elli
e. 8/39, 27/26, 34/31, 63/16
[= 4]

elman kişi adı
e.+a 7/28
[= 1]

elvérişli uygun
e. 113/6
[= 1]

elvida hoşçakal <Ar.el-vidâ'
e. 136/29
[= 1]

elyazma yazma evrak, eser
e.+lardan 24/2
e.+ını 24/1
[= 2]

elykümesselam selamlama sözü "esenlik, selamet üzerine olsun" <Ar aleyküm+selâm
e. 28/8
[= 1]

emanet emanet <Ar. emânet
e. 24/7
[= 1]

emek emek, zahmet
e. 115/4
e.+i(emeyi) 115/20
[= 2]

emekgün kolhozda çalışan işçilerin emeklerının karşılığının hesaplandığı zaman
e.+ü 37/30
[= 1]

emel iş, yerine getirme <Ar.'emel
e.+e 131/41, 139/17
e.+li 18/7, 62/16, 67/5
[= 5]

emi amca
e. 71/13, 71/15, 81/36, 81/39, 99/24
e.+m 92/1
e.+min 91/4
e.+n 83/28
[= 8]

emimgil amcamlar
e.+in 99/21
[= 1]

emin korkusuz; inanılabilen <Ar.emîn
e. 12/11, 12/12, 125/20
[= 3]

emr buyruk <Ar. emr
e.+i 48/25
[= 1]

en edat, sıfat ve zarfların önünde kullanılarak anlamı güçlendirir
e. 6/30, 9/31, 10/2, 13/14, 20/10, 21/33, 38/42, 39/4, 50/37, 71/13, 94/10, 97/10, 100/7, 103/3, 105/9, 109/27
[= 16]

encil incir <Fa encîr
e. 26/29, 27/3, 27/3, 27/16, 28/24, 29/18, 30/29
e.+den 30/40
e.+i 26/27, 27/21, 31/16
[= 11]

encir bk. encil
e. 26/1, 26/26, 115/38, 115/39, 116/26, 116/27
e.+den 26/24
[= 7]

endam beden, boy <Fa. endâm
e.+ını 67/27
[= 1]

enginlik genişlik, açıklık
e.+lere 127/21
e.+lerine 23/34
[= 2]

eppek ekmek, çörek
e.+e(eppeye) 4/15
[= 1]

er er kişi; koca
e. 35/33, 38/23, 83/36, 122/27, 139/1, 139/4
e.+e 42/12, 53/29, 90/15, 91/29, 101/1
e.+i 38/1, 41/38, 139/2
e.+im 38/23, 38/25, 38/33, 39/38
e.+ime 39/8
e.+imin 39/41
e.+imle 40/40, 141/15
e.+ine 138/34, 139/34
e.+inin 139/3
e.+inizin 141/16
[= 26]

erġeba bk. eġreba
e.+larını 52/37
[= 1]

ergen ergin, yetişkin
e. 95/7, 95/9
[= 2]

eri- erimek
e.-di 41/3
e.-yib 58/9

[= 2]

erit- eritmek
e. 92/42
e.-di 83/37
e.-dim 92/44
[= 3]

erize bozukluk, arıza <Ar.'âriza
e. 79/31
[= 1]

erk güç, kuvvet
e. 129/32
[= 1]

erlik erlik
e. 95/7
[= 1]

ersizlik dulluk
e.+inden(ersizliyinden) 77/15
[= 1]

erz yer <Ar. 'arz
e.+inde 68/34, 108/35, 109/1, 135/37
[= 4]

es- esmek
e.-di 133/12
e.-e 33/13, 33/13
e.-ende 103/5
e.-irdi 117/9
e.-meye 12/38, 12/39
[= 7]

esas başlıca, en mühim <Ar. esâs
e. 50/37
e.+ına 83/33
[= 2]

esaslandırıl- inandırıcı ve ciddî delillerle kuvvetlendirmek
e.-mış 113/19
[= 1]

esebi sinirli <Ar. 'asabî
e. 123/15, 124/18
[= 2]

esebileş- sinirlenmek
e.-di 28/36, 66/36
[= 2]

esebileşdir- sinirlendirmek
e.-mişdi 67/5
[= 1]

eser insan emeği, eser <Ar. eser
e. 19/8, 19/9, 19/10, 19/19, 19/34, 128/28
e.+le 19/16
e.+ler 19/24
e.+lerini 19/26
[= 9]

esger asker <Ar.'asker
e. 72/22, 73/9, 78/27, 85/12
e.+e 41/1
e.+lere 40/12
[= 6]

esgerlik askerlik
e.+den 43/25, 95/13
e.+e(esgerliye) 94/11
[= 3]

esir tutsak <Ar.esîr
e. 41/13, 128/40
[= 2]

esirge- korumak, saklamak
e.-melidirler 66/35
e.-memelidir 22/10
e.-mezdi 21/25, 128/7
[= 4]

eskik eksik
e. 20/13
[= 1]

esl esas, temel, öz <Ar. asl
e. 21/23, 45/3, 47/38, 48/23, 65/24
e.+imiz 112/6
e.+inde 9/3, 10/2, 16/13
e.+isinden 39/20
[= 10]

esla hiç, hiç bir zaman <Ar. asla
e. 77/38, 129/35
[= 2]

eşi nida < ey kişi
e. 30/31, 95/2
[= 2]

eşşi nida, bk. eşi
e. 22/9, 28/7, 33/11
[= 3]

et et
e. 76/7, 76/7, 77/8, 80/27
e.+e 80/31
e.+i 80/14, 80/25
e.+ime 130/30
e.+ini 12/15
[= 9]

etek etek
e.+inde(eteyinde) 44/27, 98/12
e.+inden(eteyinden) 56/32
e.+ini(eteyini) 70/5, 93/30, 96/31

[= 6]

etli etçe dolgun, etli
e. 105/19, 112/39
[= 2]

etraf çevre <Ar. etrâf
e.+a 30/10, 134/21
e.+da 46/27
e.+ındakı 23/16, 58/21
e.+larındakıları 63/29
[= 6]

ev ev, bk.év
e.+imize 101/17, 6/20
e.+imizin 5/1
e.+inin 6/24
e.+inizin 5/6
[= 5]

evelce önceden, daha önce
e. 13/14
[= 1]

evez karşılık <Ar.'avâz
e. 11/26, 11/43, 23/3
e.+i 42/5
e.+inde 63/7
e.+ine 39/42, 42/26, 57/30, 133/18
e.+ini 6/8
[= 10]

evezsiz karşılığı olmayan
e. 22/37, 78/41
[= 2]

evvel önce <Ar. evvel
e. 4/3, 4/3, 5/22, 11/4, 21/12, 24/16, 37/39, 39/41, 46/30, 77/5, 108/15, 117/39, 118/15, 118/27, 126/10, 140/27
e.+den 16/16, 139/9, 140/21
e.+i 16/16, 22/20
e.+ki 11/31, 43/5, 43/29, 43/32, 46/25, 47/30, 58/34, 58/37, 69/34, 134/35
e.+kinden 43/19, 117/18
e.+ler 6/16, 41/11, 43/3, 48/5, 63/40, 66/6, 67/15, 67/18, 69/9, 72/21
[= 43]

evvelce önceden, daha önce
e. 17/7, 46/16, 46/21, 48/3, 50/1, 54/4, 65/20, 66/41, 69/7, 75/26, 78/13, 80/16, 104/16, 109/35, 113/27, 125/31, 129/18
e.+den 68/13
[= 18]

ey- eğmek
e. 76/22
e.-ib 71/12
[= 2]

eyer eyer
e. 52/2, 127/28
[= 2]

eyil- eğri duruma gelmek; sitayiş etmek
e.-di 31/1, 68/23, 119/31, 120/38, 121/36, 123/4, 127/14
e.-enler 4/12
e.-erek 110/29
e.-ib 32/8, 44/13, 87/23, 132/27, 140/31, 140/33
e.-irdi 73/20
e.-miş 71/12, 119/11
[= 18]

eyin bedenin baştan başa bütün kısmı; üst baş, elbise
e.+i(eyni) 11/19, 16/17, 136/35, 138/17, 140/26
e.+imde(eynimde) 84/14, 135/32
e.+inde(eyninde) 63/20
e.+indeki(eynindeki) 100/6
e.+inden(eyninden) 102/20
e.+ine(eynine) 59/7
[= 12]

eylen- hoş vakit geçirmek
e.-meyi 1/6
[= 1]

eylence eğlence
e.+leri 116/11
[= 1]

eyleş- oturmak, hareketsiz kalmak
e. 78/1, 120/17, 120/32, 124/37
e.-di 59/12, 105/18, 107/2, 113/8
e.-diler 110/19
e.-e 35/32
e.-ecek 23/3
e.-en 56/3, 113/1, 113/11
e.-in 110/17
e.-mişdiler 139/40
e.-mişem 107/23
e.-sin 113/7
[= 18]

eyleşdir- oturtturmak
e.-ib 32/36
[= 1]
eyri eğri, düz olmayan
e. 81/4, 85/24, 90/26, 98/12, 120/24, 124/37
[= 7]
eyri çay Azerbaycan S S C'inde bir dere adı
e. 98/9
[=1]
ez- ezmek
e.-dikce 18/19
e.-ir 18/19
e.-irdi 101/26
[= 3]
ezab
e. 32/19, 71/43, 72/11, 72/12, 72/13, 72/36, 72/38
e.+dan 116/39
e.+ından 59/28
e.+ını 22/4
[= 10]
ezber ezber <Fa ez-ber
e. 82/11, 85/41
e.+i 23/5
[= 3]
ezeiz tanış, dost
e.+ine 11/22
[= 1]
ezemetli gösterişli
e. 110/25
[= 1]
ezil- ezilmek
e.-miş 135/11
[= 1]
eziyyet üzüntü, ızdırap <Ar. eziyyet
e. 22/2, 32/19, 75/37
e.+le 44/8
[= 4]
ezizle- sevip saymak, saygı göstermek
e.-dim 131/33
e.-yir 123/34
e.-yirdi 116/2
[= 3]
é'lan resmî haber <Ar. i'lân
é. 113/28
[= 1]
é'malatḥana üretim kurumu
é. 65/22
é.+ya 65/21
[= 1]
é'tibar itibar, şeref <Ar.i'tibâr
é. 29/29, 127/27
[= 2]
é'tibarlı şerefli
é.+sı 6/28
[= 1]
é'tina özen, itina <Ar. i'tinâ
é. 129/35
[= 1]
é'tinasız özensiz
é. 126/17
[= 1]
é'tinasızlıġ özensizlik
é. 125/42
é.+ı(é'tinasızlığı) 129/38
[= 2]
é'tiraz itiraz, karşı koyma
é. 27/13, 47/29, 104/16, 113/3, 113/6, 117/33
[= 6]
édil- edilmek, yapılmak
é.-di 110/33
é.-meden 127/24, 141/17
[= 3]
éh ünlem, keder teessür, hasret gibi duyguları bildirir
é. 90/17, 90/38, 112/31
[= 3]
éhmal önemsememe, ihmal <Ar. ihmâl
é.+ca 30/24
[= 1]
éḥtiram saygı <Ar. ihtirâm
é. 34/19
é.+la 112/27
[= 2]
éḥtiras güçlü istek, hırs <Ar. ihtirâs
é. 12/6, 13/32, 126/18
[= 3]
éḥtiraslı hırslı
é. 124/10
[= 1]
éḥtiyac gerekseme, ihtiyaç <Ar. ihtiyâç
é. 19/25, 19/30, 128/22
[= 3]
éḥtiyat tedbir, ihtiyat <Ar. ihtiyât
é. 58/35
é.+la 119/7, 124/41
[= 3]

éhtiyatlı tedbirli, ihtiyatlı
é. 83/18, 93/14
[= 2]
ékskursiya ilmî amaçla yepılan seyahat <La. eXcursus
é.+ya 46/42
[= 1]
éksponat sergide, müzede sergilenen eser <La. eXponatus
é.+lara 46/40, 47/1, 47/5
é.+ları 46/35
[= 4]
él il, kavim
é. 83/31, 90/26, 94/28, 96/2, 101/17, 106/35, 110/4, 112/2
é.+de 41/24
é.+den 43/10
é.+eme 31/32
[= 11]
élçi oğlan tarafından kız istemek üzere kız evine gönderilen kişi; elçi
é. 22/34, 37/20, 41/9, 41/9, 43/38, 100/41
é.+leri 41/15
é.+si 41/17
[= 7]
éle öyle <o+ile
é. 2/29, 3/10, 3/16, 4/9, 5/38, 6/31, 7/4, 7/8, 7/26, 8/38, 10/2, 10/21, 10/22, 11/26, 12/16, 13/19, 14/19, 16/29, 18/3, 18/12, 18/21, 18/27, 19/13, 19/35, 20/12, 20/12, 20/29, 21/1,21/1, 21/12, 21/12, 21/28, 22/22, 22/39, 23/9, 23/15, 23/25, 23/26, 23/26, 23/33, 23/35, 24/1, 24/10, 24/27, 26/4, 26/9, 27/5, 27/25, 28/26, 28/38, 29/30, 31/36, 32/3, 32/9, 32/25, 32/39, 33/5, 33/16, 34/19, 36/23, 36/35, 36/37, 37/9, 37/11, 37/13, 37/16, 37/17, 37/20, 37/21, 37/22, 37/26, 37/33, 37/36, 38/16, 38/41, 39/8, 39/29, 39/38, 40/32, 41/16, 41/28, 42/20, 42/21, 42/35, 42/37, 43/5, 43/11, 43/17, 43/38, 44/2, 44/12, 44/25, 45/35, 46/29, 48/14, 48/17, 48/25, 48/34, 48/38, 49/3, 49/20, 49/26, 49/36, 50/1, 50/33, 50/36, 51/6, 52/16, 52/17, 52/27, 53/5, 53/13, 53/37, 56/4, 56/32, 56/40, 57/11, 57/12, 57/30, 58/41, 59/28, 61/10, 61/27, 62/3, 62/13, 62/22, 64/16, 64/21, 64/25, 64/27, 65/21, 67/13, 70/21, 70/25, 70/30, 71/29, 72/9, 72/12, 72/17, 73/17, 74/2, 74/7, 74/11, 74/15, 75/3, 76/20, 77/4, 77/4, 78/22, 78/29, 78/30, 78/32, 79/23, 79/31, 80/3, 81/20, 81/28, 82/21, 83/5, 84/4, 84/11, 84/12, 84/21, 85/27, 85/30, 85/31, 86/12, 86/19, 86/33, 86/39, 87/8, 87/9, 87/23, 88/3, 89/2, 89/3, 89/17, 90/10, 90/13, 90/24, 90/29, 91/6, 91/8, 91/16, 91/33, 91/35, 92/21, 92/31, 93/9, 93/39, 94/4, 94/7, 95/10, 96/35, 97/6, 97/11, 97/20, 98/17, 98/18, 98/35, 99/3, 99/10, 99/29, 100/17, 100/30, 100/34, 101/24, 101/26, 101/41, 102/11, 102/11, 102/13, 102/14, 102/27, 103/4, 106/18, 106/25, 107/21, 107/27, 107/30, 107/36, 109/13, 110/11, 112/27, 113/10, 115/19, 115/22, 117/3, 117/16, 117/35, 118/9, 118/15, 118/17, 119/14, 119/15, 119/17, 120/19, 122/1, 122/39, 123/12, 123/17, 124/10, 124/12, 124/16, 124/32, 124/42, 125/9, 125/37, 126/23, 127/7, 127/42, 128/10, 128/25, 128/31, 129/13, 129/21, 129/38, 130/3, 130/5, 130/11, 130/14, 130/16, 130/21, 130/34, 131/4, 132/8, 133/6, 133/35, 134/11, 134/35, 135/2, 135/7, 135/35, 137/13, 137/14, 137/33, 137/35, 138/39, 139/44,

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

140/10, 140/35, 140/43, 141/3
é.+dir 62/36, 111/17, 120/11, 122/13, 122/34, 137/9, 139/20, 141/12
é.+ymiş 1/4
[= 292]
éle- eylemek, yapmak
é. 28/21, 35/18, 37/8, 86/15, 92/24, 92/42, 95/36, 118/23
é.-di 2/32, 3/3, 19/32, 21/16, 26/21, 27/13, 27/37, 29/10, 30/38, 46/21, 49/12, 59/20, 62/35, 67/30, 67/39, 68/2, 76/17, 107/33, 119/27, 129/4, 129/39, 136/26, 139/33, 140/29
é.-di(gonag élemek) 133/11
é.-dik 43/23, 93/4
é.-diler 24/10, 86/17
é.-dim 8/40, 39/20, 39/22, 79/8, 94/7, 98/34
é.-dim(hiss élemek) 124/3, 128/33, 130/42
é.-dim(şikest élemek) 127/35
é.-dim(tamaşa élemek) 98/10
é.-dim(yoldan élemek) 124/7
é.-din 139/24
é.-diyin 131/31
é.-diyiniz 6/13
é.-me 37/12, 76/19, 87/29
é.-me *fikir élemek* düşünmek137/14, 87/25
é.-medi 88/10, 101/13, 138/32
é.-medi(hiss élemek) 124/42
é.-medim 92/44
é.-mediyime 125/20
é.-mek 106/35, 117/28, 124/3, 124/7, 124/42, 125/20, 126/1, 127/35, 128/29, 128/33, 130/25, 130/31, 130/42, 131/10, 133/11, 136/7, 137/14, 140/29
é.-mekden(tamaşa élemek) 126/1
é.-memişdi 91/7
é.-memişem 65/1
é.-memişik 111/18
é.-mesin 37/24, 45/21, 138/31
é.-meyende 60/17
é.-meyib 69/21
é.-meyin 96/14
é.-meyine 78/30
é.-mir 43/2, 60/16, 78/33, 101/6, 129/35, 132/13
é.-mirdim 70/9,130/31
é.-misen 105/13, 118/39
é.-mişdi 93/31
é.-mişdi(hiss élemek) 128/29
é.-mişdiler 85/4
é.-mişdim 130/8
é.-mişdin 6/4, 37/1
é.-mişem 49/14
é.-rem 41/34
é.-se(el élemek) 106/35
é.-seydiniz 136/9
é.-sin 27/5, 117/28
é.-sin(istirahet élemek) 120/33
é.-ye 14/20, 71/23, 71/23, 90/13
é.-ye(éliye) 127/33, 133/29
é.-yeceyem 90/14
é.-yek 61/28
é.-yek(éliyek) 120/32
é.-yen 6/18, 9/31, 10/2, 43/4, 60/16, 67/23, 93/29, 122/6
é.-yende 123/12
é.-yenecen 53/21
é.-yerdi 91/14
é.-yerdim 68/9
é.-yersen 100/24
é.-yesen(éliyesen) 134/7
é.-yib 6/17, 20/39, 41/25, 46/12, 121/29
é.-yib(basgın élemek) 136/7
é.-yim 40/35
é.-yin 69/35
é.-yir 15/32, 15/33,31/14, 43/1, 61/12, 67/37
é.-yir(güman élemek)) 122/1
é.-yirdi 40/28, 48/33, 85/42, 87/33

é.-yirdi(éleyirdi) 3/11
é.-yirdiler 26/8
é.-yirdim 41/12, 92/29
é.-yirem 13/37, 69/39, 75/35
é.-yirsen 50/39, 78/3
[= 162]

élece olduğu gibi, değişmeden, öylece
é. 14/20, 25/3, 57/28, 81/5, 83/6, 85/17, 87/20, 92/37, 102/19
é.+ydi 89/2
[= 8]

életdir- yaptırmak
é.-mek 61/31
[= 1]

éléktrik elektrik <Yu. elektron
é. 61/23
[= 1]

éléktrostansiya elektrik üreten kurum <Ru. éléktrastansiya
é. 121/22
[= 1]

élm bilim <Ar. 'ilm
e. 24/38
é.+leri 46/6
é.+e 21/35
[= 2]

élmi bilime ait, ilmî
é. 19/7, 19/30, 19/33, 20/20, 21/26, 21/28, 23/19, 49/10, 62/17, 113/18
[= 10]

éloğlu hemsehri, aynı bölgeden olan
é.+(éloğulu) 111/13
é.+larımın 68/11
é.+lug 68/11
[= 3]

én en
é.+ine 98/40
[= 1]

én- inmek
é.-di 50/9, 86/35
é.-dik 128/13, 129/24
é.-diler 52/3, 52/10
é.-dim 92/29, 93/40
é.-diyini 51/28
é.-e 9/24, 9/24
é.-en 36/38, 119/22
é.-erek 140/1
é.-erken 46/34, 47/18, 109/15
é.-ib 131/38
é.-irdi 61/1, 106/28, 132/6
é.-irdiler 119/4
é.-mek 51/40
é.-memişden 46/30
é.-meye 135/26
[= 25]

éndir- indirmek
é.-di 56/31
é.-dikce 101/14
[= 2]

éniş iniş
é.+de 119/9
é.+e 131/16
é.+i 128/12
é.+le 129/24
é.+lerden 131/1
é.+lere 135/19
é.+leri 140/1
[= 7]

énli en bakımından geniş olan, enli
é. 58/17, 99/26
é.+(kürek) 31/38,109/17
[=4]

érkek er kişi
é. 99/22
é.+i(érkeyi) 93/23
é.+lerden 93/20
[= 3]

érken erken
e. 7/39
[= 1]

érte yarın, bir sonraki gün
é.+si 48/24
[= 1]

éskalator yürüyen merdiven <İn. eskalatur
e.+a 26/2
[= 1]

éş- kazımak, kazıyıp açmak
é.-ib 126/28
é.-irdi 128/32
[= 2]

éşġ sevda <Ar. 'aşk
é.+i 115/24
é.+inin 59/30
[= 2]

éşidil- iştilmek, duyulmak
é.-di 20/32, 136/1
é.-en 57/23

é.-irdi 55/15
é.-irdi 119/6
é.-mez 102/10
[= 6]
éşik dışarı kısım, bayır
é.+e(éşiye) 82/39, 85/9, 87/12, 93/43
é.+imi(eşiyimi) 8/33
[= 5]
éşiksiz eşiyi olmayan
é. 22/5
[= 1]
éşit- işitmek, duymak
é.-di 33/14, 44/12, 55/24, 118/14
é.-dikde 52/24
é.-dim 41/2, 95/27, 126/21
é.-dim(éşiddim) 79/37
é.-din 120/36
é.-diyi 107/18
é.-diyim 16/1, 36/1, 42/14, 128/42
é.-e(éşide) 36/3, 62/22
é.-ecek(éşidecek) 62/26
é.-eceyinden(éşideceyinden) 58/35
é.-en(éşiden) 38/41
é.-ende(éşidende) 62/24
é.-er(éşider) 67/38
é.-erdik(éşiderdik) 40/20
é.-ersen(éşidersen) 62/20
é.-eyim(éşideyim) 127/19
é.-ildi(éşidildi) 50/4, 92/18, 92/36
é.-ilen(éşidilen) 55/3
é.-ilmemiştir(éşidilmemiştir) 48/2
é.-ir(éşidir) 55/31
é.-irdi(éşidirdi) 60/22, 62/7
é.-irdim(éşidirdim) 11/32, 11/38, 12/3, 133/21
é.-irem(éşidirem) 6/29
é.-irikse(éşidirikse) 43/43
é.-irsen(éşidirsen) 138/10
é.-irsen mi(éşidirsen mi) 80/11
é.-me 61/25
é.-medi 106/27
é.-medim 95/22
é.-mediyini 68/19
é.-mek 11/37, 100/28
é.-mekden 61/33
é.-memiş 68/34
é.-memişdi 79/7, 79/12, 79/13
é.-memişem 60/13
é.-mese 67/16
é.-mesin 67/12
é.-meyen 133/28
é.-mezliye 16/9
é.-mezsen 60/16
é.-mirdi 64/9, 87/30
é.-mirsen 65/14, 65/30
é.-misen 66/16
é.-mişdim 34/28, 98/2
é.-seydi 61/7
é.-sin 70/28, 71/28, 125/22, 125/22
[= 69]
éşşek eşşek
é. 116/44, 117/16
é.+i(éşşeyi) 116/41, 116/43, 117/5
é.+in(éşşeyin) 117/3, 117/15, 117/17
[= 8]
ét- yapmak, etmek
é. 117/35
é.-di 29/5, 46/13, 46/23, 49/20, 50/13, 52/23, 56/24, 61/34, 69/29, 105/26, 107/15, 113/32, 114/5
é.-di(géyd étmek) 115/26
é.-di(var étmek) 112/26
é.-dikten 61/35
é.-diler 4/24, 113/16
é.-dim 12/18, 13/15, 13/42, 99/36
é.-diyi 58/18, 127/9
é.-diyim 132/20
é.-diyimi 132/7
é.-diyini 47/3, 130/23
é.-e(éde) 21/17, 22/36, 28/23, 58/35, 58/35, 61/20, 106/1, 127/27
é.-ecek(édecek) 23/3, 104/10
é.-ecem(mehv édecem) 127/32
é.-eceyik(édeceyik) 2/23
é.-eceyimi(edeceyimi) 79/1, 79/41
é.-eceyimi(édeceyimi) 80/32

é.-eceyini(édeceyini) 48/38, 59/15, 114/10
é.-ek(édek) 29/28, 39/17
é.-en(éden) 26/6, 34/18, 133/19, 139/7
é.-en(tamaşaéden) 91/26
é.-ende(édende) 22/8, 27/27, 57/37, 58/24
é.-enler(édenler) 126/35
é.-er(éder) 69/11
é.-erdi(elde éderdi) 133/18
é.-erdi(éderdi) 21/23, 97/12, 117/45, 118/4
é.-erdim(éderdim) 31/11
é.-erek(éderek) 133/42, 134/37
é.-erem(éderem) 16/11, 45/29
é.-erken(éderken) 124/18
é.-erler(éderler) 2/14
é.-erse(éderse) 131/36
é.-ersen(édersen) 32/19
é.-essiniz(édessiniz) 2/25
é.-eydi(édeydi) 35/39
é.-eydim(édeydim) 57/18
é.-eydin(édeydin) 57/16
é.-ib(édib) 31/22, 38/10, 50/14, 61/9, 92/11, 104/11, 140/36
é.-ib(him édib) 113/21
é.-ib(hiss édib) 116/19
é.-ibler(édiblermiş) 29/29
é.-iblermiş(édiblermiş) 4/38
é.-ildikden(édildikten) 140/23
é.-ilmeden(édilmeden) 137/24
é.-ilmişdi(édilmişdi) 118/21
é.-im(édim) 16/25, 27/39, 31/21, 48/6, 105/15, 107/27
é.-in(édin) 55/2, 55/2, 55/22, 56/6, 57/23, 113/28
é.-ir(édir) 22/40, 23/1, 27/6, 42/39, 44/8, 55/12, 122/15, 135/18
é.-ir(tamaşa édir) 90/42
é.-irdi(édirdi) 11/26, 12/1, 23/33, 40/27, 47/31, 49/28, 49/41, 50/22, 68/18, 104/6, 125/43, 133/40
é.-irdi(kömek édirdi) 117/43
é.-irdi(tamaşa édirdi) 85/26, 91/40
é.-irdik(édirdik) 23/7
é.-irdim(édirdim) 9/9, 11/39, 12/26, 25/10, 39/19, 134/31
é.-irem(édirem) 28/39, 56/22
é.-irem(hahiş édirem) 113/37, 115/7
é.-irem(rica édirem) 113/33
é.-irem(sehv édirem) 118/37
é.-irik(édirik) 56/24
é.-irler(édirler) 105/27
é.-irsen(édirsen) 11/23, 118/8
é.-meden 26/16, 109/34
é.-medi 47/29, 58/5
é.-mediyimizden 34/9
é.-mek 38/34, 49/27, 104/16, 112/30, 113/6
é.-meli 64/33, 108/29
é.-memişdi 45/22, 47/20
é.-mesi 64/13, 112/40
é.-meyin 113/27
é.-mezdim 34/22
é.-mezsen 113/3, 117/33
é.-misen 116/31, 118/27
é.-mişdi 21/26, 43/14, 46/6, 46/37, 69/9, 105/2, 116/32
é.-mişdiler 109/14
é.-mişdim 39/31
é.-mişem 90/18, 118/10
é.-se 105/7
é.-sem(hahiş étmek) 106/15
é.-seydi 106/2
[= 181]

étdir- yaptırmak
é.-di 66/29
[= 1]

év ev, bark, bk.ev
é. 34/1, 38/31, 40/26, 45/5, 46/19, 52/20, 81/3, 81/32, 128/36, 133/19
é.+de 6/26, 30/7, 35/15, 35/19, 43/16, 61/18, 63/40, 64/20, 116/32, 123/28, 125/24

é.+dekiler 125/29
é.+den 1/19, 43/2, 70/2, 72/15, 81/10, 106/24, 117/11
é.+e 4/28, 5/24, 9/28, 38/4, 43/34, 45/16, 47/20, 48/25, 50/12, 51/18, 53/22, 60/27, 62/15, 69/12, 76/23, 79/41, 80/13, 81/10, 92/1, 94/1, 100/3, 101/18, 105/5, 125/41, 126/19, 133/13
é.+e mi 77/20
é.+i 40/32, 43/29, 66/30, 81/30, 81/32, 82/27, 100/13
é.+idi 81/33
é.+idir 89/6
é.+im 65/8
é.+ime 54/9, 68/15
é.+imi 8/32
é.+imiz 89/2, 89/3, 103/5
é.+imizde 3/16, 80/22, 80/36
é.+imizdedir 75/12
é.+imize 6/34, 7/16, 7/19, 7/26, 8/20, 8/42, 8/43, 8/44, 38/3, 38/10, 73/23, 77/24, 79/30, 90/9, 97/23, 101/35
é.+imizi 11/11, 38/5
é.+imizin 38/30
é.+in 4/39, 43/6, 53/34, 53/37, 60/11, 80/29, 89/4, 123/42
é.+inde 38/17, 48/12, 64/24
é.+inden 96/21
é.+ine 35/6, 38/19, 38/23, 43/1, 43/14, 53/43, 84/23, 87/35, 89/16, 101/30
é.+inin 42/38, 48/13, 48/14
é.+inizde 20/35
é.+ler 102/14
é.+lerde 81/14
é.+lere 81/3, 89/5
é.+leri 94/9
é.+lerimizin 96/27
é.+lerin 82/14, 86/28, 100/4
é.+lerine 48/22, 53/2, 54/3, 100/37
é.+lerini 63/16
é.+lerinin 84/5
[= 136]

évlen evlenmek, aile sahibi olmak
é. 53/13, 53/13
é.-en 47/38
é.-erem 81/31
é.-im 53/14
é.-mek 51/24
é.-mekden 52/27, 52/31
é.-meyeceyem 51/11
é.-meyini 50/18
[= 10]

évlendir- evlendirmek
é.-eceksen 48/20
é.-mek 38/33
é.-seydim 47/32
[= 3]

évsiz evsiz, yuvasız
é. 22/5
[= 1]

évsizlik evi ailesi olmayanın durumu
é.+in(évsizliyin) 22/4
é.+ten 22/2
[= 2]

éy iyi <iyi
é. 64/6
[= 1]

éyb ayıp <Ar.'ayb
é.+i 51/17, 75/37, 105/26, 116/30, 129/16, 135/34
[= 6]

éydirme inek sağılırken okunan mani
é.+ni 97/16, 97/20, 97/21
[= 3]

éynek gözlük <Ar.'ayn+ Fa.ek
é.+i(éyneyi) 28/31, 112/39
é.+ini(éyneyini) 113/9, 113/21, 113/30
[= 5]

éynekli gözlüklü
e. 28/36, 31/5
e.+nin 28/34
[= 3]

éynekil kişi adı
é. 30/19, 31/30, 31/33
[= 3]

éynemli girintili çıkıntılı, virajlı
e. 119/9
[= 1]

éynen aynı ile, aynen
é. 18/26, 115/12
[=2]

éyni aynı,birbirinin eşi

é. 9/7, 9/8, 9/8, 9/8, 29/23, 29/24, 45/37, 70/23, 73/36
[= 9]

éynileşdir- birbirine tam benzer duruma getirmek
é.-e 22/36
[= 1]

éyvan balkon <Fa. eyvân
é.+ımızın 72/1
[= 1]

F

faġġılığ anlamazlıktan gelme
f.+a(faggılığa) 36/15
[= 1]

fağır aciz, zavallı; yoksul <Ar. fakîr
f. 30/18, 83/17
f.+ı 93/39
f.+ın 84/9
[= 4]

faktur resmî evrak <İt. fattura
f.+a 28/14
[= 1]

familya soy sop, nesil <La. familia
f.+n 76/35
[= 1]

fasile müddet, süre <Ar. fâsıla
f.+den 56/21
[= 1]

fason biçim, model <Fr. façon
f.+unu 66/41
[= 1]

fatı kişi adı
f. 138/14, 138/17, 138/35, 138/37
[= 4]

fayton fayton <Yu.
f. 139/35, 139/38, 139/43, 140/16
f.+a 139/39
f.+da 139/39, 139/40
f.+dan 140/24
f.+un 140/21
[= 9]

faytonçu faytoncu
f. 140/6
f.+lar 140/15
f.+ya 140/10, 140/13
[= 4]

fazil kişi adı
f.+i 7/28
[= 1]

feal işlek <Ar. fa'âl
f. 117/45
[= 1]

fehmen anlayarak
f. 25/9
[= 1]

felaket âfet, musibet <Ar felaket
f. 131/16
f.+e 131/5
[= 2]

felsefe felsefe <Yu. phileo+sophio
f. 46/6, 49/16
[= 2]

fen fen <Ar. fenn
f.+den 104/12
[= 1]

fere anaç tavuk
f. 138/15
[= 1]

ferec kişi adı <Ar. ferec
f. 112/17, 112/36, 113/8, 114/10
f.+dir 112/4
f.+e 112/15, 112/18, 114/13
f.+in 112/23, 112/40, 113/5
[= 11]

fereh sevinç, gönül açıklığı <Ar. ferâh
f. 4/15, 116/17
[= 2]

ferehli sevindirici, gönül açıcı
f. 123/10
[= 1]

ferġ fark <Ar. fark
f.+i 10/27, 118/31, 130/42
f.+ine 35/26, 58/8, 132/42
f.+lerini 68/20
[= 7]

ferġlen- ayrılmak, aralarında fark olmak
f.-ir 11/20
[= 1]

ferġli farklı, ayrı
f. 13/17
[= 1]

feryad figan, vaveyla <Fe. feryâd
f.+ı 131/26
f.+ımdan 140/33
f.+ından 140/15
[= 3]

fesl fasıl, bölüm <Ar. fasıl

f.+i 23/28
f.+inde 117/36
[= 2]

fevvare fiskıye <Fa. fevvâre
f. 121/36
[= 1]

fındığ fındık
f. 123/5
[= 1]

fınḫır- hızlı hızlı burundan solumak
f.-ıb 128/16
[= 1]

fırlan- dolanmak, bir şeyin etrafında dört dönmek
f.-dı 6/11, 130/7
f.-ıram(başa) 107/39
[= 3]

fısdığ fıstık
f. 119/27
[= 1]

fısıltı fısıltı
f. 127/7
[= 1]

fışğır- fışkırmak
f.-an 121/36
[= 1]

fıştırığ ıslık
f. 79/42
[= 1]

fikir düşünce, fikir <Ar. fikr
f. 19/34, 31/8, 58/9, 61/4, 64/23, 68/40, 76/3, 87/25, 91/13, 101/28, 106/33, 107/1, 137/14, 139/4
f.+den 3/12, 30/9
f.+e(fikre) 3/9, 53/4, 59/8, 98/1, 108/20, 115/21, 136/20
f.+i(fikri) 18/10, 53/9, 58/10
f.+im(fikrim) 7/34
f.+imi(fikrimi) 91/33
f.+in(fikrin) 53/16
f.+inde(fikrinde) 88/8
f.+inden(fikrinde) 81/31
f.+ine(fikrine) 38/34
f.+ini(fikrini) 68/23, 72/23, 105/1, 112/41, 139/6
f.+inize(fikrinize) 107/35
f.+ler 18/20, 109/1
f.+leri 23/11
f.+lerimin 93/41
f.+lerin 18/24
f.+lerini 23/17
[= 44]

fikirleş- derin derin düşünmek, akıldan çıkarmamak
f.-di 16/10, 108/7, 112/37
f.-dim 101/7
f.-dise 106/10, 108/23
f.-diyi 68/42
f.-e 91/9
f.-ende 11/9, 81/33
f.-enden 64/34
f.-erdi 16/24, 81/31
f.-erdim 100/18
f.-ib 42/20
f.-im 52/39
f.-ince 53/11
f.-irdi 69/21, 109/3
f.-irdim 93/39, 96/39
f.-medim 118/35
f.-mek 53/1
f.-meyin 107/21
f.-misenmi 19/29
[= 25]

fikirli dalgın, düşünceli
f. 35/4, 48/26, 79/7, 79/20, 79/20, 105/5, 105/7, 110/34, 116/20, 137/21
[= 10]

filan falan <Ar. fulân
f. 43/23
[= 1]

filankes falanca <Ar. fulân+Fa. kes
f.+le 6/2
f.+leri 81/10
[= 2]

filosof felsefe uzmanı <Yu. philosophos
f.+dur 46/4
[= 1]

fincan fincan <Ar. fincân
f. 76/15
f.+ı 76/26
[= 2]

firuze mavi renkli, kıymetli taş <Fa. pîrûze
f. 66/20
[= 1]

fit ıslık
f. 129/28
f.+i 64/7
[= 2]

fors iddia, tekebbür <Fr. force
f. 138/31, 138/32
[= 2]
foye tiyatro <Fr. foyer
f.+ya 4/7
[= 1]
fürset fırsat <Ar fursat
f.+i 130/12
[= 1]
füsunkar büyülü
f. 51/22
[= 1]

G

ġab kap
g. 64/26, 92/26, 96/35
g.+ı 96/36
g.+ını 108/10
[= 5]
ġabaġ ön taraf, evvel
g.+a(gabağa) 28/32, 50/2, 53/26, 57/32, 60/6, 66/38
g.+daymış 30/28
g.+ına(gabağına) 36/20, 55/21, 65/9, 66/13, 67/21
g.+ında(gabağında) 10/22, 37/11, 43/33, 65/10
g.+ındakı(gabağındakı) 68/23
g.+ 12/32, 42/43, 44/26, 89/2, 92/9, 96/4, 97/19, 101/25, 105/32, 121/34, 128/31, 130/10, 132/3, 136/28, 138/32
g.+a(gabağa) 99/15, 99/28, 118/8
g.+cadan 79/5
g.+cıl 35/4
g.+da 39/27, 82/26, 95/16, 133/3, 134/19, 137/6, 140/6
g.+dakı 99/18
g.+dan 12/6
g.+ı(gabağı) 86/26
g.+ıma(gabağıma) 92/4
g.+ımıza(gabağımıza) 130/32
g.+ına(gabağına) 86/29, 99/18, 101/13, 125/19
g.+ında(gabağında) 77/5, 84/5, 84/35, 85/21, 125/30, 128/22, 132/39, 140/14
g.+ındakı(gabağındakı) 77/17, 84/43
g.+ını(gabağını) 101/24
g.+lar 81/4, 92/11
g.+larda 137/33
g.+larına 140/2
[= 68]
ġabar sivilce
g. 6/6, 88/6
[= 2]
ġabar- kabarmak
g.-dı 134/34, 136/40
g.-ıb 18/28, 130/4, 132/24
[= 5]
ġabıġ kabuk
g.+dan 124/26
[= 1]
ġabırġa kaburga <Mo.kabirga
g.+larıma 14/7
g.+sını 9/16
[= 2]
ġabiliyyet yetenek<Ar. kâbiliyyet
g.+ini 61/25
[= 1]
ġacaġ gap kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır. bk gab
g. 64/26
[= 1]
ġaç- kaçmak, çekilmek, uzaklaşmak
g.-(gaç ha gaç) 105/27
g.-a 75/15, 101/12, 108/22, 108/22
g.-an 82/26
g.-arag 116/9
g.-dı 28/6, 78/14, 82/37, 107/16, 129/14
g.-dıg 38/1, 38/4, 99/18
g.-dıglarından 128/41
g.-dılar 86/29, 123/8
g.-dım 125/10
g.-ıb 11/43, 42/32, 116/15
g.-ım 28/22
g.-ır 116/17, 117/18, 126/34
g.-ıram 8/17
g.-ırdı 68/25, 82/33, 86/27, 131/5
g.-ırdım 77/35, 79/42
g.-mag 75/5, 77/34, 78/8
g.-mağa 75/3
g.-mağım 79/35
g.-malı 79/32
g.-mır 126/37

g.-mırdım 74/39
[= 41]

ġaçaġ kaçak
g. 93/33
[= 1]

ġaçağan çok çabuk hızlı koşan
g. 124/21
[= 1]

ġaçır- kaçırmak
g.-dı 91/21
[= 1]

ġada bela, dert <Ar kazâ
g.+*n alım* senin derdin bana gelsin anlamında yalvarma sözü 44/17, 50/26
g.+sın 40/33
[= 3]

ġadağan yasak <Mo. gadaga(n)
g. 4/38
[= 1]

ġadın kadın, dişi
g. 27/28, 27/31, 27/35, 28/41, 28/43, 29/3, 29/10, 29/18, 30/18, 30/22, 30/38, 31/12, 31/22, 31/25, 55/1, 59/35, 65/4, 135/39, 28/4
g.+a 29/14, 31/8, 140/15
g.+ı 30/19
g.+ın 27/34, 30/9, 31/18, 35/4
g.+lar 2/11, 2/12
g.+ların 55/12
[= 30]

Ġafġaz Kafkasya
g.+a 9/27
[= 1]

ġağa yakın akrabalara hitap biçimi
g. 90/20
g.+nıza 7/23
g.+yıların 52/18
g.+yılarını 116/10
[= 4]

gah bazen, kimi zaman <Fa gâh
g. 60/28, 60/30, 61/1, 61/1, 70/12, 70/12, 76/29, 76/30, 123/29, 123/29, 130/32, 130/32
[= 12]

ġahıl- oturmak, çömelmek
g. 29/33
g.-ıb 5/39
[= 2]

ġal- kalmak
g.-a 9/26, 9/26, 21/5, 26/9, 47/26, 52/40, 61/33, 135/5
g.-acagdıg 9/25
g.-acağam 122/2
g.-an 23/22, 39/40, 40/40, 56/2, 112/23, 127/11, 140/33
g.-anı 98/22
g.-anda 74/11, 92/8
g.-ar 32/19, 38/21, 136/16
g.-ardı 41/7, 96/44, 115/29
g.-aydı 24/19
g.-dı 5/23, 7/3, 11/11, 11/16, 21/14, 24/13, 30/11, 39/9, 41/28, 41/39, 43/29, 50/37, 53/35, 54/7, 55/32, 59/5, 65/20, 68/34, 87/1, 100/25, 102/19, 112/11, 124/16, 131/17, 140/30
g.-dıg 21/8
g.-dığı 127/12
g.-dılar 25/4
g.-dım 95/26, 97/35, 99/19, 128/27, 130/17, 132/11
g.-dır 16/6
g.-dırdım 7/2
g.-dırıb 98/28
g.-dısı 40/43
g.-ıb 30/29, 40/32, 60/4, 86/40, 108/37, 120/10, 121/6, 123/22
g.-ıb(lele 107/13
g.-ın 128/12, 139/30
g.-ın(salamat galmag) 126/7
g.-ır 7/34, 14/20, 43/1, 43/6, 107/22, 116/3
g.-ıram 1/20
g.-ırdı 76/11, 100/19
g.-ırlar 90/39
g.-ma 39/12
g.-madı 40/12, 101/27, 113/17, 117/36
g.-mag 21/31, 97/23
g.-magdan 15/36
g.-mağımız 38/16
g.-mamışdı 125/7
g.-masın 86/18
g.-mayacag 91/2

g.-mayıb 35/37, 73/1, 96/25, 134/1
g.-mayıbdır 72/8
g.-maz 37/22
g.-mazdı 19/25
g.-mır 122/28
g.-mısan 45/6
g.-mış 11/21, 17/13, 18/30, 50/5, 74/24, 116/14, 119/31, 133/41
g.-mışam 4/11, 96/33
g.-mışdı 17/11, 18/28, 23/3, 82/25, 93/1, 108/31, 118/10, 133/35
g.-mışdıg 22/23, 37/41
g.-mışdım 4/20, 126/12
g.-mışdın 16/7, 80/20
g.-sın 65/5
[= 133]

ġala- ocağa odun, kömür döküp yakmak
g.-mag 118/3
g.-yırdı 81/21
[= 2]

ġalaġ yığın
g.+ınım(ġalağının) 83/7
[= 1]

ġalan- üst üste yığılmak
g.-an 39/24
[= 1]

ġaldır- kaldırmak
g.-a 57/6
g.-anda 129/29
g.-arag 106/37
g.-dı 13/32, 60/8, 81/23, 114/13, 120/29, 121/3, 121/37, 124/30, 134/33, 135/29, 137/21, 138/13, 140/10, 140/31
g.-dım 20/20, 97/40
g.-ıb 8/32, 19/17, 20/25, 29/3, 55/24, 89/5, 89/16, 91/7, 91/26, 97/18, 98/36, 109/21, 115/29, 120/1, 121/35, 124/37, 127/5, 132/18, 132/41, 132/43, 134/3, 134/20, 140/14
g.-ır 134/25
g.-madı 19/2
g.-mag 134/43
g.-mağa 33/16
g.-mazdı 101/17
g.-mır 132/14
g.-mış 133/37
g.-mışdı 93/44
[= 50]

ġalḫ- kalkmak, yukarı doğru çıkmak
g.-a 3/37
g.-acağam 141/9
g.-am 7/9
g.-an 126/12, 128/30, 139/41
g.-anda 138/14
g.-arag 140/1
g.-ardı 91/12
g.-arken 127/18
g.-dı 44/23, 46/12, 46/21, 51/27, 53/15, 58/31, 69/43, 82/14, 87/10, 99/8, 103/4, 106/6, 106/10, 108/4, 114/11, 135/22, 135/24, 137/3, 138/34, 138/37, 140/28, 140/35
g.-dı(ayağa ġalḫmag) 105/33
g.-dı(şehe galhmag) 130/3
g.-dıg 120/3, 134/17
g.-dıgları 119/3
g.-dıglarını 109/17
g.-dığı 48/29, 120/27
g.-dılar 65/40, 96/12, 99/5, 111/2, 128/11
g.-dım 129/43
g.-ıb 2/17, 3/34, 19/3,43/17, 46/17, 54/6, 61/21, 63/1, 63/34, 64/35, 65/9, 65/26, 67/43, 69/20, 83/34, 90/26, 95/30, 102/42, 113/24, 132/6, 140/12
g.-ıbdı 106/21
g.-ır 61/1, 85/9
g.-ır(şahe ġalḫmaġ) 126/33
g.-ırdı 67/6, 86/6, 119/26, 131/2, 134/20
g.-ırdılar 135/41
g.-madan 18/29
g.-mag 65/38, 141/13
g.-masına 59/20
g.-mış 5/14
g.-mışdı 98/6
g.-saydım 140/43, 141/8
g.-saydın 120/7
g.-sın 115/34
[= 86]

ġalın kalın
g. 37/8, 60/30, 75/16, 119/2
[= 4]
ġalib galip <Ar. gâlip
g. 118/6
[= 1]
ġalife şalvar <Fr. califiè
g. 89/12
[= 1]
ġalstuk boyun bağı, kravat <Al. gâlstuk
g.+lu 5/11
[= 1]
ġalstuklu kravatlı
g. 112/13, 112/18, 112/33, 113/1, 113/13, 113/35
[= 6]
ġamarla- tutmak, yakalamak
g.-dım 135/1
g.-yıb 125/32
[= 2]
ġamçı kamçı
g. 86/23, 92/20, 98/30, 99/9, 99/10, 101/9, 102/26, 102/39
g.+nı 82/3, 101/13
g.+nın 86/4
g.+sı 82/2
[= 12]
ġamçıla- kamçılamak
g.-yıb 86/1
[= 1]
ġamet boy <Ar.kâmet
g.+i 115/12
g.+ini 69/30
g.+lidir 51/2
[= 3]
ġamışlıġ kamışlık, sazlık
g.+a(gamışlığa) 131/41
g.+da 131/42
[= 2]
ġan kan
g. 59/28, 94/30, 94/30, 94/32, 130/44, 132/9
g.+ı 1/10, 76/13
g.+ıdı 83/27
g.+ına 38/8, 83/25
g.+ını 64/2, 64/13
[= 13]
ġan- anlamak
g.-maz 15/18, 15/18
[= 2]
ġana- kanamak
g.-mış 130/39, 130/41
[= 2]
ġanacaġ terbiye
g. 32/3
[= 1]
ġanad kanat
g. 23/33, 126/37, 130/21, 141/3
g.+ı 50/9, 133/30, 141/4
g.+ında 7/13
g.+ının 22/26
g.+ları 130/22
g.+lı 23/39
[= 11]
ġandır- çevirmek
g.-ıb 59/13
[= 1]
ġane salmag fiili ile birlikte kullanılır
g.*salmag* inandırmak, razı etmek121/9
[= 1]
ġanır- çevirmek
g.-ıb 135/4
[= 1]
ġanıl- çevrilmek
g.-dı 81/37
[= 1]
ġap- hafifçe dişlemek
g.-ardı 129/34
g.-dı 129/13
g.-ır 129/37
[= 3]
ġapa- tıkamak
g.-dı 62/14
[= 1]
ġapan- kapanmak
g.-dı 17/6
[= 1]
ġapġara kapkara
g. 19/41, 21/6
[= 2]
ġapı kapı
g. 64/1, 74/19, 81/23, 112/33, 126/20
g.+dan 81/35, 86/43, 112/36, 114/12
g.+lar 82/21, 86/42
g.+lara 84/38
g.+ları 108/28
g.+larına 81/7
g.+m 68/15
g.+na 36/40

g.+mıza 100/10
g.+mızı 8/43
g.+na 36/40
g.+nı 7/4, 7/5, 12/32, 43/35, 51/24, 64/3, 64/19, 67/11, 80/13, 84/33, 108/3
g.+nın 6/25, 63/2, 63/23, 111/3
g.+sı 67/25, 86/28, 112/12
g.+sına 39/28, 39/30, 82/26, 86/35
g.+sında 22/5, 39/24, 99/21
g.+sından 43/6, 81/41
g.+sını 1[illegible]/22, 64/17, 64/22, 81/21
g.+ya 79/22, 79/24, 81/24
[= 52]

ġar kar
g. 10/40, 10/41, 10/43, 11/2, 73/4
g.+dan 11/4, 11/4
g.+ın 11/1
g.+ını 54/16
[= 9]

ġara kara
g. 8/2, 8/3, 9/26, 15/42, 18/9, 39/32, 40/41, 43/10, 74/29, 86/16, 90/19, 95/3, 95/7, 95/41, 97/6, 97/10, 97/25, 97/28, 97/32, 97/36, 97/42, 111/6, 115/11, 120/10, 120/12, 120/24, 122/41, 123/3, 124/40, 125/39, 126/2, 126/42, 127/6, 128/17, 131/16, 134/24, 134/35, 140/29, 140/31, 140/37, 140/39
g.+dır 1/10
g.+sı 81/42
g.+sına 41/5, 92/31
g.+*garasınca* karaltı, gölge 27/1, 37/4
g.+sıyca 32/16
[= 48]

Ġarabağ Karabağ Otonom Bölgesi
g. 112/6
[= 1]

ġaradaban uğursuz
g.+san 97/12
[= 1]

ġaraġabaġ yüzü gülmez, bednam
g.+dır 89/7
[= 1]

ġaraġuş kartal
g. 119/2, 140/38
[= 2]

ġaraj garaj <Fr. garáge
g.+a 108/10
[= 1]

ġaral- kararmak; (nefesi) kesilmek
g.-an 131/21
g.-dı 21/6, 63/26, 101/22
g.-ıb 100/9
g.-ır 126/31
g.-ırdı 120/26
g.-mazdı 24/29
g.-mış 21/4, 23/9, 131/33
g.-mışdı 20/8, 76/13, 80/8
[= 14]

ġaralt- karartmak
g.-mırdı *ganını garaltmak* keyfini kaçırmak 64/2
g.-mışdı(ganını g.)64/13
[= 2]

ġaraltı karartı, gölge
g. 135/14
g.+nıza 83/36
[= 2]

ġaramığ güzel kokulu bir bitki
g. 39/25, 39/27
[= 2]

ġaranlığ karanlık
g. 18/2, 21/6, 76/10, 119/16
g.+a(garanlığa) 24/22, 127/6
g.+da 38/4
g.+ın(garanlığın) 18/12
g.+ında(garanlığında) 45/15
[= 9]

ġarar- kararmak
g.-dı 33/6
[= 1]

ġaraş kişi adı
g. 72/33, 73/5, 73/6
[= 3]

ġaraşın kar yağız, esmer
g. 136/3
[= 1]

ġaratikan dikenli bin bitki türü
g. 120/24, 130/28
[= 2]

ġaravul bekçi <Mo. karagul
g. 30/33

[= 1]

ġarayanız esmer
g. 35/8
[= 1]

ġarayél karayel rüzgarı
g.+den 103/4, 103/5
[= 2]

ġardaş kardeş, arkadaş
g. 7/11, 38/3, 38/6, 38/6, 38/43, 39/3, 41/5, 82/24, 86/30, 93/18, 93/25, 93/33, 95/28, 98/37, 112/35
g.+a 98/37
g.+ım 37/41, 38/37, 39/38, 41/12, 41/27, 89/9, 95/8, 95/18, 95/21, 95/27, 95/34, 95/44, 96/10, 96/28, 101/16, 102/15, 123/32
g.+ıma 39/32, 89/3, 95/20
g.+ımdan 39/5, 89/13
g.+ımı 38/19
g.+ımın 38/26, 38/34, 39/23, 40/31, 89/3, 90/21, 96/3, 96/5
g.+ın 38/40, 41/23
g.+ının 125/16
[= 50]

ġardaşlıġ kardeşlik
g. 41/1
[= 1]

ġarġar Bakû yakınlarında bir dere adı
g. 6/33
g.+ın 8/21
[= 2]

ġarġı- kargımak, lanetlemek
g.-yar 97/8
g.-yardı 71/3
[= 2]

ġarı yaşlı kadın
g. 5/4, 5/10, 35/8, 35/12, 36/4, 53/10, 53/33, 82/38, 83/7, 83/13, 83/19, 83/22, 83/33, 83/34, 84/24, 87/5, 87/9, 87/19, 138/17, 138/37
g.+dan 5/2, 138/14
g.+nı 35/11, 83/9, 87/13
g.+nın 36/18, 36/34, 37/4, 82/37, 83/5, 83/23, 84/23, 87/7, 87/21, 138/35
g.+sın 36/14
g.+ya 83/41
[= 37]

ġarı- yaşlanmak
g.-yacag 41/31
[= 1]

ġarın karın
g.+ı(garnı) 99/28, 99/29
g.+ımı(garnımı) 70/11
g.+ını(garnını) 5/19, 99/32
[= 5]

ġarış- karışmak
g.-a 3/38
g.-arag 108/4
g.-dı 52/35, 64/24
g.-dımı 45/13
g.-ıb 22/34, 52/19, 90/8, 134/34
g.-ıg 6/11, 7/14, 7/14
g.-mışdı 62/12, 65/11, 80/31
[= 15]

ġarışıġ karışık
g. 27/32, 31/29, 34/7, 118/16, 135/42
g.+dı 94/6
[= 6]

ġarmaġarışıġ karma karışık
g. 112/41
[= 1]

ġar- açmak, deşmek
g.-san 126/18
[= 1]

ġarşı karşı
g. 126/17, 129/38, 140/37, 140/42
g.+da 43/39, 120/23
g.+dakı 14/26, 123/14, 126/37
g.+dan 93/11
g.+mda 126/4
g.+mdakı 77/31
g.+mıza 126/28
g.+sında 8/12, 21/17, 46/29, 93/32, 106/32, 110/26
g.+sından 27/22
[= 20]

ġarşıla- karşılamak
g.-dı 107/19
g.-mağa 107/10
g.-rdı 22/25
g.-yan 90/2
[= 4]

ġartal kartal
g. 120/12

g.+ı 123/2
g.+lar 120/15, 140/39
g.+lara 123/5
[= 5]

ġartı- kocalmak, yaşlanmak
g.-mış 14/6, 16/32
[= 2]

ġaş kaş
g. 80/7
g.+da 82/32
g.+daca 84/41
g.+ı 126/30
g.+ına 92/14
g.+ları 105/39
g.+larını 34/12
g.+lı 39/12
[= 8]

ġaşġa at ve büyük baş hayvanların alnındaki ak leke
g. 97/19
g.+nı 135/6
[= 2]

ġaşġabaġ kızgın insanın yüz ifadesi
g.+ı 53/36
g.+ını 63/1
g.+lı 72/14
[= 3]

ġaşı- kaşımak
g.-madan 75/30
[= 1]

ġaşıġ kaşık
g. 125/26
[= 1]

ġat kat
g. 13/15, 58/25, 58/25, 120/28, 120/28
[= 5]

ġat- katmak
g.-am 97/3
g.-ır 15/31
[= 2]

ġatar katar, dizi
g. 108/27
g.+a 83/24, 107/24
g.+ın 106/16, 106/20
g.+ını 109/11
g.+la 107/11
[= 7]

ġatla- katlamak
g.-yıb 114/11
[= 1]

ġatlan- katlanmak
g.-dı 83/5
[= 1]

ġavalı bir çeşit ağaç
g. 126/19
[= 1]

ġaya kaya
g. 26/4, 117/7, 117/13, 126/41
g.+lar 115/42, 116/3
g.+larda 116/9
g.+ları 116/1
g.+ların 116/8
g.+larından 91/36
g.+nı 117/9
g.+sının 116/13
[= 12]

ġayda kaide <Ar. kâ'ide
g. 132/22
g.+nı 91/22
g.+sında 19/4, 60/28
[= 4]

ġayğı sıkıntı, kaygı
g. 35/13
g.+sı 57/26
g.+sına 21/30
[= 3]

ġayğıkeş kaygı duyan, çeken
g. 116/21
[= 1]

ġayğıkeşlik kaygı duyma alışkanlığı, kaygılılık
g.+i(gayğıkeşliyi) 22/1
g.+le 112/27
[= 2]

ġayğılı kaygılı
g. 111/11
[= 1]

ġayğısızlıg kaygısızlık
g.+ı(gayğısızlığı) 10/1
[= 1]

ġayıġ kayık
g.+ın(gayığın) 117/6
[= 1]

ġayın kayın birader
g. 38/31
[= 1]

ġayırtdır- tamir ettirmek
g.-ıb 40/15
[= 1]

ġayış at arabalarında atları sevk eden deri kemer
g.+ı 131/14

g.+ını 131/13
[= 2]

ġayıt- geri dönmek; yeniden başlamak
g. 7/11, 7/11, 106/26
g.-acag(ġayıdacaġ) 74/8, 94/16
g.-acagdıg(ġayıdacaġdıġ) 9/28
g.-acayıg(ġayıdacayıġ) 128/5
g.-an(gayıdan) 6/16, 34/31, 41/27, 125/2, 126/7
g.-anda(gayıdanda) 60/11, 68/5, 90/33, 121/30
g.-andan(gayıdandan) 8/22
g.-anlarla(gayıdanlarla) 41/27
g.-ar(gayıdar) 41/23
g.-aydınız(gayıdaydınız) 83/39
g.-dı 7/14, 7/14, 32/38, 40/40, 47/20, 48/39, 51/23, 65/12, 105/5, 107/29
g.-dıg 101/35, 120/4
g.-dıgda 126/19
g.-dılar 119/2
g.-dım 76/10, 90/9, 97/23, 135/17, 139/22
g.-ıb 98/3
g.-ıb(gayıdıb) 47/1, 66/41, 68/3, 68/24, 73/35, 77/13, 84/6, 84/7, 122/19
g.-ırdı(gayıdırdı) 88/2
g.-ırdım(gayıdırdım) 79/41
g.-ırsanızsa(gayıdırsınızsa) 52/2
g.-madı 48/26, 48/29, 94/15
g.-madım 133/13
g.-mag 15/14, 120/6
g.-mağa 129/3
g.-masaydım 140/43, 141/7
g.-mayacagsan 123/37
g.-mayıb 75/13, 94/19, 97/35
g.-mır 122/17
g.-mış 43/26
g.-mışdı 44/1, 82/16, 126/15
g.-mışdım 77/33
g.-san 136/16
[= 72]

ġayna- kaynamak
g.-mışdı 80/23
g.-yan 120/20
g.-yırdı 130/39, 131/4
[= 4]

ġaynar kaynar
g. 130/40
[= 1]

ġaysaġlan- cilt sertleşmek, kabuk bağlamak
g.-mışdı 20/8
[= 1]

ġaytar- geri götürmek; geri vermek
g.-arıg 136/12
g.-dı 114/12, 138/24
g.-dılar 100/35
g.-madı 42/39
g.-mag 30/22
g.-sın 16/25
[= 7]

ġaytarıl- geri çevrilmek; reddedilmek
g.-anlar 41/18
[= 1]

ġaz(1) kaz
g.+ı 30/4
g.+la 30/3
[= 4]

ġaz(2) S.S.C.B.'de üretilen binek aracının markası <Ru. Gaz-24
g. 10/8, 12/22
[= 2]

ġazan- kazanmak, elde etmek
g.-acag 115/20
g.-an 37/31
g.-ıb 140/22
g.-malısan 76/39
[= 4]

ġazandır- kazandırmak
g.-mag 73/24
g.-mağa 53/12
[= 2]

ġebir mezar, sin <Ar. kabr
g. 73/35
[= 1]

ġebiristanlıġ mezarlık
g.+a(gebiristanlıġa) 100/30
g.+ı(gebiristanlığı) 80/9
g.+ına(gebiristanlığına) 80/7
[= 3]

ġebul kabul; kat, huzur <Ar. kabûl
g.(élemek) 43/22, 136/9
g.+unda 48/25
g.+undan 140/18
[= 4]

ġedd boy <Ar. kadd
g.+ini 114/16
[= 1]

ġeddarlıġ merhametsizlik
g. 13/7
[= 1]

ġedem ayak, adım <Ar kadem
g.*ġoymaġ* ayak basmak, dahil olmak 7/26, 45/21, 104/9
g.*basmag* ayak basmak 54/9
[= 4]

ġeder kadar, miktar
g. 3/34, 10/19, 11/23, 15/4, 15/10, 15/37, 18/3, 19/30, 19/33, 20/12, 21/15, 21/15, 21/20, 22/5, 22/38, 22/39, 22/39, 23/9, 26/24, 31/23, 32/1, 34/16, 40/24, 44/27, 48/26, 48/28, 50/10, 51/15, 51/21, 53/19, 53/31, 60/30, 62/7, 62/9, 62/14, 62/21, 63/38, 64/28, 64/33, 66/6, 66/31, 66/32, 67/14, 67/31, 68/2, 68/10, 68/38, 69/13, 72/37, 72/38, 73/34, 75/24, 77/12, 85/42, 87/13, 89/10, 95/4, 96/27, 99/4, 99/16, 102/32, 106/31, 108/36, 109/36, 120/6, 120/9, 122/34, 125/20, 125/42, 126/13, 126/17, 126/18, 129/7, 129/29, 130/36, 131/42, 132/20, 132/24, 134/36, 135/37, 139/13, 139/13
g.+in 14/17
[= 83]

ġedeş kardeş
g. 98/37
[= 1]

ġedim eski döneme ait <Ar. kadîm
g. 39/22, 116/1
[= 2]

ġedir kişi adı <Ar. kadîr
g. 95/13, 95/15, 95/16, 95/20, 95/33, 96/3, 96/5
g.+e 95/25
g.+i 95/43, 96/2, 96/11
g.+le 96/1
[= 12]

ġedir değer kıymet <Ar. kadîr
g.+i 27/15
g.+imi 32/20
[= 2]

ġefil aniden, habersiz <Ar. gâfil
g. 18/23, 18/26, 20/38, 21/16, 22/22, 55/3, 56/1, 58/42, 64/14
g.+den 126/27, 128/25, 129/41, 131/39
[= 13]

göher cevher, öz <Fa.gevher
g.+im 125/38
[= 1]

ġeherlen- üzüntüsünden boğazı düğümlenmek
g.-mesin 42/6
[= 1]

ġeherlendir- kederlendirmek
g.-en 11/9, 17/12
[= 2]

ġehet bulunmama
g.(olmag) 35/33
[= 1]

ġehġehe kahkaha <Ar.kahkaha'
g. 48/11, 129/15
[= 2]

ġehremanlıġ kahramanlık
g.+ından(gehremanlığında n) 115/4
[= 1]

gel- gelmek
g. 1/16, 1/16, 36/28, 36/31, 44/29, 55/11, 68/2, 71/18, 71/20, 76/22, 83/27, 90/32, 94/1, 94/23, 94/31, 102/7, 102/38, 112/2, 112/26, 112/26, 136/12
g.-di 1/28, 5/23, 8/39, 24/1, 26/14, 29/14, 30/27, 32/11, 32/28, 33/7, 38/25, 40/39, 41/10, 41/19, 41/40, 47/14, 51/20, 54/3, 56/19, 58/8, 59/29, 62/15, 63/2, 63/23, 63/34, 65/10, 66/1, 74/27, 78/32, 83/4, 83/33, 84/2,

84/2, 86/32, 86/32, 86/36, 87/3, 87/9, 87/13, 89/3, 89/17, 89/18, 90/10, 90/29, 91/9, 92/2, 93/8, 93/27, 95/44, 96/26, 98/6, 99/10, 101/6, 102/23, 102/27, 102/30, 103/5, 110/29, 112/1, 112/14, 113/24, 116/37, 117/3, 117/21, 129/19, 130/10, 130/16, 131/43, 132/4, 132/29, 134/35, 134/39, 139/38, 140/20, 140/27, 141/10
g.-dik 129/25
g.-diler 53/42, 62/24, 100/41, 119/20, 136/3, 140/3
g.-diler(ġalib gelmek) 118/6
g.-dim 14/30, 46/16, 87/28, 98/23, 101/17, 135/9
g.-dim(dehşete gelmek) 130/42
g.-dim(rast gelmek) 97/24, 123/39
g.-diyi 13/5, 110/28
g.-diyimiz 11/11
g.-diyini 94/4, 129/20, 140/24
g.-e 45/35, 75/35, 101/20, 109/5, 131/8, 136/25
g.-ecek 5/36, 14/9, 47/12, 47/26, 53/43, 84/5, 84/30, 84/31, 98/27, 102/39, 104/11, 125/11, 134/40
g.-ecekdi 66/3
g.-ecekdir 140/22
g.-ecem 46/18
g.-eceyem 57/34
g.-eceyine 77/13
g.-en 1/3, 15/8, 22/25, 29/23, 35/12, 39/31, 43/10, 57/38, 68/13, 72/25, 74/2, 74/30, 74/36, 82/20, 82/34, 84/19, 86/38, 93/8, 95/44, 97/15, 106/39, 109/32, 114/9, 115/31, 117/26, 117/36, 133/25, 137/13, 138/10, 139/17, 139/40, 139/42, 140/15
g.-ende 11/7, 19/8, 27/19, 46/2, 50/12, 53/22, 54/17, 76/21, 76/27, 101/18, 133/23
g.-enden 34/17, 127/40
g.-eni 22/9, 41/33
g.-enler 4/13, 43/16, 46/42, 90/40, 95/42
g.-enlerden 137/8
g.-enlerin 85/16
g.-er 28/35, 29/16, 30/25, 30/25, 31/32, 81/26, 129/17
g.-erdi 70/21, 71/29, 85/22, 94/20, 95/35, 97/6, 116/42
g.-erdi *yazığı gelmek* acımak, merhamet duymak 98/16
g.-erdiler 98/19
g.-erek 132/32
g.-erem 39/36, 117/34
g.-erik 116/25
g.-ermiş 72/21
g.-ersiz 56/25, 62/2
g.-eydi 35/39, 68/13, 86/15, 86/15
g.-eydim 57/14
g.-ib 1/9, 3/4, 5/16, 16/12, 21/17, 35/6, 37/35, 49/34, 57/24, 60/12, 61/6, 69/25, 75/1, 75/12, 77/12, 84/33, 87/38, 88/7, 90/11, 90/20, 90/41, 97/36, 97/38, 99/23, 100/23, 106/22, 106/33, 115/35, 116/31, 116/35, 125/37, 130/1, 135/23
g.-ib(dehşete gelmek) 131/5
g.-ibler 66/18
g.-iblermiş 8/26
g.-ibmiş 41/43
g.-ibsen 5/26
g.-im 28/22
g.-immi 79/19
g.-in 49/39, 50/1, 61/28
g.-ir 13/3, 18/21, 36/29, 37/26, 39/5, 40/26, 51/39, 52/16, 70/4, 70/16, 71/35, 85/3, 85/24, 101/11, 101/40, 125/8, 125/8, 125/11, 125/19, 125/19, 126/38
g.-irdi 11/27, 12/2, 41/11, 65/2, 65/25, 72/12, 73/17, 74/7, 77/4, 79/23, 82/4, 82/23, 83/13, 83/21, 87/41,

91/33, 91/35, 93/38, 96/21, 96/38, 98/8, 108/32, 124/1, 139/44
g.-irdiler 84/24
g.-irdim 8/41, 51/32, 123/42
g.-irdise 70/8
g.-irem 126/8, 126/42
g.-irler 99/7
g.-irmi 16/6
g.-irsen 83/1
g.-iş 74/34
g.-me 76/23
g.-medi 36/12, 57/26, 58/34, 97/26, 129/7
g.-medi *hoşuna gelmemek* hoşlanmamak112/22, 113/5
g.-medin 118/28
g.-mediyini 71/30
g.-mediz 83/38
g.-mek 48/29, 61/30, 121/10
g.-melisiniz 61/29
g.-memeye 133/14
g.-memişem 49/25
g.-meremse 39/37
g.-mese 112/19
g.-meseydim(rast gelmemek) 121/25
g.-mesin 107/35
g.-meye 19/5, 32/23
g.-meyecek 138/23
g.-meyende 63/41
g.-meyi 69/25
g.-meyin 102/17, 140/26
g.-mez 86/18, 115/41
g.-mir 8/29, 18/17, 19/15, 33/17, 43/15, 70/15, 72/25, 123/24, 134/42
g.-mirdi 64/2, 72/34, 72/37, 73/10, 74/5
g.-misen 64/21, 98/38
g.-misiz 92/33, 93/25
g.-miş 65/13
g.-mişdi 41/27, 80/8, 81/13, 83/19, 92/17, 95/13, 101/36, 109/26, 126/17
g.-mişdiler 92/37
g.-mişdim 23/39
g.-mişdise 83/6
g.-mişem 49/30, 83/11, 98/25, 98/39
g.-mişik 100/11, 111/17
g.-sene 38/27
g.-sin 28/30, 36/1, 36/15, 39/2, 68/14, 83/28, 83/28, 83/29, 86/40, 122/36, 138/22, 139/36
g.-sinler 26/23
[= 407]

ġelb yürek <Ar. kalb
g.+imi 18/19
g.+inde 58/30
g.+indekin 38/38
g.+ine 112/28
[= 4]

gelecek gelecek, istikbal
g.+e(geleceye) 22/28
g.+i(geleceyi) 115/19
g.+(geleceyimizden)121/16
g.+(geleceyin) 122/12
g.+(geleceyinden) 121/13, 121/16
[= 6]

ġelem kalem <Ar. kalem
g. 77/26
g.+imi 118/5
g.+leri 75/23
[= 3]

gelin evlenen kız, gelin
g. 34/2, 36/5, 36/6, 36/11, 36/36, 36/36, 37/12, 37/27, 43/5, 53/43, 55/32, 56/19, 83/5, 84/23, 97/5, 100/13, 100/39
g.+den 35/24
g.+di 36/37, 37/13
g.+e 36/35
g.+i 34/5, 34/14, 40/27, 55/26, 92/6, 97/6
g.+in 36/37, 55/23, 57/37, 86/16, 103/2
g.+ini 8/35, 41/7
g.+ler 40/11, 82/21, 86/28, 87/13, 87/38
g.+lerin 86/34, 88/5
[= 41]

gelinlik gelinlik
g. 40/28
g.+ini(gelinliyini) 86/28
[= 2]

ġelpe şarapnel
g. 83/40
[= 2]

ġem üzüntü, keder <Fa. gam

g.+i 18/18
[= 1]

gemi gemi
g.+ne 16/6
g.+si 16/4
[= 2]

gemir- kemirmek
g.-ir 128/17
[= 1]

ġemli üzüntülü, kederli
g. 42/3
[= 1]

ġemze naz, işve <Ar. gamze
g. 32/25
[= 1]

genc genç, delikanlı <Fa. genc
g. 21/28, 21/35, 28/41, 46/4, 46/9, 46/34, 104/15, 140/15, 140/41
g.+in 109/16
[= 10]

genclik gençlik çağı
g.+im(gencliyim) 124/22
g.+inden(gencliyinden)140 /38
[= 2]

ġend şeker <Ar. kand
g. 76/5, 77/7, 80/30
g.+danda 76/25
g.+i 76/26
[= 5]

genirsiz eşsiz
g. 57/15
[= 1]

geniş geniş
g. 20/25
[= 1]

genşer ön taraf
g.+ine 58/32
[= 1]

ġepik S.S.C.B.'de kullanılan en düşük para birimi, kuruş <Ru. kopeyka
g.+e(gepiye) 28/11
[= 1]

ġepiklik kuruşluk
g. 76/6
[= 1]

ġerar karar; fikir <Ar. karâr
g.43/22,57/6
g. *çıhartmag* karar çıkartmak 23/20,
g. *goymag* kesin bir hükme varmak 43/18, 43/22, 52/25, 57/6
g. *tuta bilmemek* bir yerde duramamak
g.+a 53/41, 121/10
g.+ımız 113/41
g.+ından 128/29
g.+ının 42/14
[= 10]

gerek gerek,lâzım; hem, ister
g. 3/14, 3/37, 15/43, 16/21, 16/22, 21/26, 37/34, 37/39, 44/28, 48/9, 50/38, 57/11, 57/12, 62/22, 76/2, 78/21, 79/27, 105/16, 107/40, 107/42, 110/7, 110/9, 110/16, 121/15, 135/38, 139/18
g.+di 30/1, 99/33
g.+em(gereyem) 15/21
g.+emse(gereyemse) 15/22
[= 30]

ġerez kısaca, hülasa <Ar.
g. 43/32
[= 1]

ġeribe tuhaf, şaşılacak şey <Ar. garîbe
g. 4/11, 4/16, 7/8, 24/30, 26/22, 34/18, 83/21, 87/15, 112/27, 116/5, 134/42
g.+dir 117/17
g.+ler 34/19
[= 13]

ġeribse- gariplik duymak
g.-yib 127/10
[= 1]

geril- gerilmek
g.-ib 131/27
[= 1]

germe tezek
g. 83/7
[= 1]

ġesd kasıt <Ar. kasd
g.+ime *durmag* birinin canına kasdetmek 130/3
[= 1]

ġesden bilerek, bile bile <Ar. kasden
g. 131/4
[= 1]

ġessab kasap <Ar. kassâb

g.+a 76/8
[= 1]

ġeşenġ güzel, süslü <Fa. geşenk
g. 46/23, 73/22, 73/28
[= 3]

ġeti kesin <Ar. kat'i
g. 121/10, 139/6, 141/1
[= 3]

getir- getirmek
g. 94/25, 94/26, 125/24
g.-di 12/37, 56/14, 57/10, 58/2, 119/16, 121/26, 125/13
g.-diler 8/22, 119/15
g.-diyi 14/29, 58/22, 74/32, 117/11, 131/41, 133/16
g.-diyini 127/10
g.-e 6/13, 23/4, 41/30, 41/31, 45/31, 65/9, 127/16
g.-ecek 116/34
g.-eceyik 3/2
g.-en 13/6, 61/27
g.-ende 83/16
g.-erdi 84/18
g.-ersen 81/39
g.-essiniz 2/34, 2/37, 2/38
g.-eydim 57/18
g.-ib 7/32, 8/19, 55/9, 105/32, 105/34, 121/19
g.-ibler 66/17, 66/19, 66/22
g.-ie 30/4
g.-in 7/23
g.-irdi 18/16, 92/40
g.-irler 62/32
g.-medin 81/27
g.-mek 30/20, 61/6
g.-meliydi 53/5
g.-memişdi 20/8
g.-meye 18/32, 27/42
g.-meyende 66/24
g.-mezdimi 61/7
g.-misen 41/30
g.-mişdi 27/23, 93/10
g.-mişdilerse 57/28
g.-mişem 27/36
[= 65]

getirt- getirtmek
g.-dim 39/20, 43/24
[= 2]

ġetiyyen aslâ, hiç bir zaman <Ar. kat'iyyen
g. 3/36, 23/23
[= 2]

ġetiyyet kesinlik <Ar. kat'iyyet
g.+le 49/41
[= 1]

ġetiyyetli azimli, cesaretli
g. 42/14
[= 1]

geylan sigara
g.+ını 7/20
[= 1]

ġeyr- gayri <Ar. gayrî
g.-i *ihtiyari* tabiî olarak 52/9, 111/4, 18/51
g.-i *adi* fevkalade19/4, 116/5
[= 4]

ġeyret gayret, çalışma <Ar. gayret
g.+ini 21/38
[= 1]

gez- dolaşmak, gezmek
g. 36/8
g.-di 46/27, 48/26, 58/19, 69/16
g.-dir 125/34
g.-e 47/12, 48/27, 48/27
g.-ek 94/2, 120/31, 120/31
g.-erken 115/28
g.-ib 44/28
g.-im 46/15
g.-ir 53/38, 75/1, 106/34, 133/22
g.-irdi 6/19, 4/37, 70/6, 70/6, 87/26, 133/16
g.-mek 40/7
g.-meye 8/21, 48/31, 123/23, 123/25
g.-meyini 43/39
g.-sin 32/31
[= 32]

ġeza kaza, yerleşim merkezi <Ar. kazâ
g. 133/18, 137/26
[= 2]

gezdir- gezdirmek
g. 83/27
g.-di 28/28, 54/10, 58/33, 65/27, 99/22, 111/12
g.-dim 5/11
g.-ecek 7/31
g.-ek 134/10
g.-ib 26/28
g.-irdiler 87/10

[= 12]

ġezeb hiddet, hırs <Ar. gazab
g. 130/20
g.+le 6/10, 36/18, 37/4
[= 4]

ġezebli kızgın
g. 91/3, 115/45
[= 2]

ġezet gazete <İt. gazétte
g. 3/19, 4/1, 37/35
g.+de 115/3
g.+i 117/46
g.+inde 110/31
g.+lerden 24/4
[= 7]

gezeyen gezmeyi çok seven
g. 68/36
[= 1]

gezin- gezinmek
g.-meye 78/40
[= 1]

geziş- dolaşmak
g.-irik 52/15
[= 1]

gezme gezme, dolaşma
g.+ye 139/14
[= 1]

géc geç
g. 7/25, 7/26, 47/26, 51/13, 95/44, 120/6
g.+dir 7/25
g.+e 40/22
[= 8]

géce günün, gün batımından gün çıkana kadar olan bölümü,gece
g. 7/30, 38/17, 39/39, 44/1, 45/22, 45/23, 51/23, 58/8, 65/28, 67/31, 126/23, 127/20, 133/9, 133/12, 136/7, 139/30
g.+den 15/35, 15/35
g.+ler 15/36, 42/39, 42/42, 117/46, 123/24, 123/28
g.+lerde 123/25, 139/14
g.+lerden 15/38
g.+leri 58/12, 121/23
g.+lerinden 37/40
g.+lerini 121/21
g.+lerinin 121/20
g.+m 69/27
g.+miz 65/15
g.+ni 69/14, 70/21
g.+nin 15/29, 15/33
g.+si 14/16, 15/28, 118/2, 127/12
g.+sinde 127/10
g.+sinin 16/20, 43/16, 57/20
g.+ye 20/1
g.+yken 139/37
g.+ynen 38/10, 39/8
[= 50]

géceyarı gecenin yarısı
g.+sınadek 115/26
g.+yacan 40/29
[= 2]

gécele- gecelemek
g.-yirdim 133/13
[= 1]

gécik- vartinde gelmemek, gecikmek
g.-ecekdi 66/3
g.-irsen 135/24
g.-miş 24/27
[= 3]

géç- geçmek
g.-di 32/42
[= 1]

gédiş gidiş
g.+inden 112/30
[= 1]

gén geniş, enli
g. 22/19, 99/32, 126/3
[= 3]

géne yine
g. 39/36, 50/23, 72/16
[= 3]

géniş geniş
g. 106/29, 122/13, 125/31, 127/37, 130/11, 136/23
[= 6]

géolog jeoloji uzmanı <Yu. géolog
g.+lar 104/5, 104/15, 110/25
[= 3]

géri arka taraf; ard, sırt
g. 7/12, 11/41, 16/11, 20/16, 48/29, 48/38, 59/13, 68/5, 79/23, 80/30, 81/37, 92/4, 92/22, 95/26, 100/35, 108/9, 116/4, 119/2, 119/12, 120/4, 122/19, 123/1, 124/1, 125/41, 126/6, 126/16, 128/12, 129/3, 129/41, 134/12,

134/13, 135/12, 136/12, 138/24, 139/22, 139/34, 140/36, 140/43, 141/7
g.+ye 122/16, 129/42
[= 41]
gét- adımlamak, gitmek
g. 13/12,27/3, 118/10, 130/8, 31/10, 35/23, 41/37, 43/11, 43/26, 66/41, 76/19, 76/24, 79/21, 85/4, 91/31, 100/21, 102/10, 108/33, 116/4, 124/6, 128/4, 134/9, 138/36
g.-di 31/25, 38/1, 41/38, 42/32, 46/19, 48/24, 53/4, 64/11, 65/18, 73/27, 75/21, 83/8, 83/34, 84/7, 84/32, 84/34, 84/42, 86/1, 87/40, 97/13, 101/1, 101/34, 109/30, 114/14, 118/15, 121/5, 131/16, 134/14, 137/32, 139/37
g.-di 3/9, 27/1
g.-di(fikre) 108/20, 115/21
g.-di *ġurban gétmek* kurban olmak 127/30
g.-dik 95/42
g.-dikce 53/3, 130/44
g.-diler 39/39, 92/38, 137/38
g.-dim 4/34, 5/24, 48/22, 91/4, 92/39, 100/25, 101/40, 125/37, 132/23, 133/9
g.-dimse 4/8
g.-din 98/1
g.-diyi 40/32, 59/8, 74/6
g.-diyim 4/7, 7/17, 44/26
g.-diyimi 76/32
g.-diyimi(géddiyimi) 77/19, 77/29
g.-e(géde) 11/34, 11/35, 13/12, 28/15, 43/26, 52/21, 102/10, 108/33, 116/4
g.-ecek(gédecek) 9/27, 41/31, 68/39, 84/6, 90/15, 102/40, 107/11, 115/14, 118/8
g.-eceksen(gédeceksen) 122/3
g.-eceyem(gédeceyem) 13/39, 14/28, 52/32, 102/34
g.-eceyik(gédeceyik) 97/27
g.-ek(gédek) 27/39, 52/8, 53/2, 94/2, 97/25, 120/31, 121/26, 134/10, 135/24, 139/27, 139/28
g.-en(géden) 17/9, 37/28, 42/12, 43/38, 73/9, 100/36, 107/24, 117/2, 119/12, 126/24, 128/15, 134/25, 138/7, 138/18, 140/6
g.-ende(gédende) 3/18, 43/21, 74/6, 82/2, 87/25, 117/43, 121/29, 126/5
g.-enden 137/23
g.-enden(gédenden) 8/41, 45/23, 72/22
g.-enler(gédenler) 35/39, 36/1, 122/16
g.-er(géder) 32/29, 42/8, 107/24, 110/11, 136/17
g.-erdi(géderdi) 71/23, 81/7, 100/17
g.-erdik(géderdik) 94/21, 96/27
g.-erdim(géderdim) 136/9
g.-erem(géderem) 6/7
g.-erken(fikregéderken) 136/20
g.-erken(géderken) 126/11, 127/41
g.-ersen(gédersen) 42/8, 44/29, 44/29, 136/22
g.-ersiz(gédersiz) 30/26
g.-esi(gédesi) 56/27
g.-esiz(gédesiz) 56/25
g.-eydi(gédeydi) 110/13
g.-eydim(gédeydim) 7/19
g.-eyim(gédeyim) 127/18
g.-ib(gédib) 4/28, 6/2, 22/34, 42/39, 43/1, 43/15, 43/15, 45/8, 46/15, 50/23, 53/17, 75/13, 78/27, 84/18, 99/4, 105/26, 107/12, 107/35, 136/32
g.-im(gédim) 4/25, 4/25, 40/35, 79/2, 79/2
g.-immi(gédim mi) 79/1
g.-in(gédin) 7/27, 61/27, 63/21, 69/41
g.-ir(gédir) 4/40, 5/3, 15/12, 15/19, 16/18, 23/1, 43/7, 45/11, 45/15, 64/5,

64/6, 82/26, 100/39, 116/16, 137/10
g.-irdi(gédirdi) 1/3, 24/36, 35/30, 64/14, 66/6, 72/16, 81/3, 81/6, 100/4, 108/26, 116/45, 133/3, 133/7, 135/14, 135/19, 137/21
g.-irdik(gédirdik) 10/7, 134/18
g.-irdim(gédirdim) 16/15, 16/15, 16/16, 76/33, 77/20, 77/29, 129/21
g.-irem(gédirem) 52/7, 66/40, 126/6, 127/1, 128/12
g.-irik(gédirik) 106/14
g.-irsen(gédirsen) 71/14, 71/15, 79/26, 105/25, 140/23
g.-irsinis(gédirsiniz) 107/10
g.-irsiniz(gédirsiniz) 51/32, 107/15
g.-medi 41/10, 51/22, 73/28
g.-mediklerimin 6/7
g.-medim 139/22
g.-mediyini 33/9
g.-mek 11/43, 18/7, 29/25, 41/41, 45/27, 46/43, 79/19, 79/22
g.-meli 75/25
g.-memiş 71/24
g.-memişden 42/43
g.-memişdi 84/4, 91/29
g.-mesinden 108/2
g.-mesine 39/34, 43/14
g.-mesini 18/12
g.-meye 40/7, 117/16, 117/19
g.-meyeceksen 44/21
g.-meyini 105/30
g.-mez 129/9
g.-mezsen 36/39
g.-mir 37/20
g.-mirdi 6/24, 42/42, 116/23, 128/29
g.-mirem 53/29
g.-mirsen 42/2
g.-miş 46/10
g.-mişdi 4/2, 39/40, 44/4, 64/32, 65/37, 77/12, 101/16, 140/10
g.-se 53/39, 61/33
g.-sin 12/7, 12/7, 68/43
g.-sinler 53/42
[= 310]

géy- giymek
g. 36/8
g.-di 27/24, 32/43
g.-diyi 59/8
g.-e 75/15
g.-ecekdim 74/33
g.-en 63/12
g.-in 63/19
g.-ir 63/3
g.-meye 63/35
[= 10]

ġéyd kayıt <Ar. kayd
g.(étmek) 115/26, 118/21
[= 2]

géyimli giyimli, güzel giyinmiş
g. 111/10
[= 1]

géyin- giyinmek
g.-di 87/11
g.-dim 19/3
g.-mek 63/30, 75/5
g.-memişdi 100/6
g.-miş 109/16, 111/6
g.-seler 60/30
[= 8]

ġıcġır- çürümek, bozulmak
g.-ar 31/16
[= 1]

ġıcı kişi adı
g. 75/25, 75/28, 75/38, 77/6, 77/33
[= 5]

ġıç vücudun arka tarafı
g.+ları 58/40
g.+larını 58/15
[= 2]

ġıf dinleme cihazı
g.+ını 61/23
[= 1]

ġıfılla- kilitlemek
g.-yır 43/36
[= 1]

ġığılcım kıvılcım
g.+dan 130/23
g.+ları 58/1
[= 2]

ġığıltı bebek sesi
g.+sı 48/2
[= 1]

ġıjılda- ses teklidi, şırıl şırıl
g.-ya 10/37, 10/37

[= 2]

gıl- kılmak
g.-ım 30/36
[= 1]

ġılıġ kılık
g.+ına(gılığına) 28/26
[= 1]

ġılınc kılıç
g. 126/31
g.+la 24/11
[= 2]

ġımıldan- kımıldanmak
g.-mırdı 140/11
[= 1]

ġımış- dudak altından, arsızca gülmek
g.-arag 138/8
[= 1]

ġına- kınamak
g.-ma 35/19
g.-malı 63/29
g.-yan 31/28
g.-yırsan 63/36
[= 4]

ġıpġırmızı kıpkırmızı
g. 10/21, 10/36, 73/13
[= 3]

ġır- kırmak
g.-acagdır 18/24
g.-dı 121/37
g.-ırsan 67/2
[= 3]

ġıraġ kenar, yan
g.+dan 91/26
g.+ında(gırağında) 36/41, 129/25
g.+ındakı(gırağındakı) 71/11, 119/10, 129/41, 134/25
g.+ından(gırağından) 119/5
g.+ıyla(gırağıyla) 131/15
g.+ları 66/20
g.+larından 20/10
[= 11]

ġırḫ kırk
g. 39/13, 76/1, 76/2
g.+ıncı 38/24
[= 4]

ġırḫ béş kırk beş
g. 028/11
[= 0]

ġırḫġız Azerbaycan'da bir yayla adı
g. 8/15
[= 1]

ġırıġ kırık
g. 139/42, 139/42
[= 2]

ġırıl- kırılmak
g.-dı 32/9, 32/17
g.-dığına 93/41
g.-ıb 5/23
g.-ırdı 101/26
g.-madı 12/36
g.-mışlar 1/24, 123/4
g.-sın 101/19
[= 9]

ġırıntı kırıntı
g.+larını 120/1
[= 1]

ġırış kırışık
g.+lar 20/4, 105/20, 115/22
g.+ların 20/9
[= 4]

ġırışıġ kırışık (mecazen)
g.+ı(gırışığı) 82/14
[= 1]

ġırmanc kırbaç
g. 130/14
g.+ı 116/47, 117/4
[= 3]

ġırmızı kırmızı
g. 74/32, 99/21, 112/13, 112/18, 112/33, 113/1, 113/12, 113/35, 114/18, 130/40
g.+larla 126/24
[= 11]

ġırp- kırpmak
g.-madan(göz) 126/13
g.-mırdı(göz) 90/34
g.-saydı(göz) 90/35
[= 3]

ġırpıd- aşağı irdirmek
g.-ırdılar 85/29
[= 1]

ġırpım kırpma
g.+ında *göz gıpımı* bir anda, göz açıp kapayıncaya kadar 126/26, 129/42, 131/1
[= 3]

ġırpımlıġ kırpımlık, kırpmalık
g. 12/5

[= 1]
ġırsaġġız sımsıkı, sakız gibi
g. 130/5
[= 1]
ġısġan- kıskanmak
g.-ırdım 128/34
[= 1]
ġısġanclıġ kıskançlık
g. 124/32, 124/35
g.+dan 67/35
[= 3]
ġısıl- bir yerde kalmak, kısılmak
g.-dı 119/16, 129/39
g.-ıb 40/18
g.-ır *üreği gısılmag* yüreği sıkılmak18/18, 134/26
[= 5]
ġış kış mevsimi
g. 9/19, 29/36, 37/40, 43/21, 58/3
g.+da 42/41
g.+dı 9/17
g.+ı 60/27
g.+ın 7/35
[= 9]
ġışġır- bağırmak
g.-a 13/40
g.-acaglar 102/38
g.-anda 64/8
g.-ardı 91/15
g.-dı 16/5, 66/7, 83/3, 86/31, 92/20, 92/36, 101/11, 116/48, 138/19, 140/22
g.-dım 10/10
g.-ım 13/35
g.-ıram 10/28
g.-ırdı 13/1
g.-ırdılar 95/23
g.-mağa 96/6
g.-masan 62/21
g.-mıram 62/23
[= 22]
ġışġırıġ bağırış
g. 66/5
[= 1]
ġışġırış- bağırışmak
g.-arag 125/29
[= 1]
ġışġırtı bağırtı
g.+ya 64/40
[= 1]
ġıvrıl- kıvrılmak, büzülmek
g.-ıb 56/33
g.-ırdı 131/3
[= 2]
ġıy ses taklidi
g.*vurmag* nara atmak 126/35
[= 1]
ġıy- kıymak, bir şeyi başkasına reva görmek
g.-a 43/35, 43/35
g.-ıb 32/4, 34/10, 49/17
g.-ırsan 36/35
g.-madı 42/20, 42/20
g.-madın 41/6
g.-mırdılar 39/34
[= 10]
ġıyġışġırlıġ büyük gürültü
g. 37/41
[= 1]
ġıymet hediye <Ar. kıymet
g. 1/21
[= 1]
ġız kız
g. 3/21, 3/22, 19/15, 22/34, 22/34, 35/5, 36/8, 36/39, 37/7, 37/12, 37/13, 38/40, 39/6, 40/9, 40/18, 41/10, 41/24, 41/31, 42/6, 42/18, 43/12, 43/31, 46/39, 47/5, 47/15, 48/9, 48/12, 48/21, 48/33, 48/34, 48/37, 48/38, 49/1, 49/4, 49/17, 49/24, 49/35, 50/4, 50/25, 50/31, 50/33, 50/38, 51/1, 51/1, 51/15, 51/33, 51/40, 52/9, 52/11, 52/17, 52/27, 53/11, 54/19, 66/30, 66/38, 66/42, 67/25, 67/38, 81/18, 83/5, 84/23, 85/1, 85/34, 86/16, 91/19, 91/21, 91/21, 91/37, 98/7, 102/24, 102/42, 104/1, 106/32, 108/2, 109/4, 109/9, 109/24, 124/21, 137/8, 140/40
g.+a 34/18, 40/38, 48/29, 50/23, 124/15
g.+da 51/6
g.+dan 41/7, 42/14, 53/34
g.+dır 48/23, 54/15, 66/35, 108/7
g.+ı 34/15, 38/43, 39/36, 42/37, 51/13, 52/38, 53/13, 53/18, 54/6, 54/23, 62/28,

63/1, 67/31, 81/37, 95/7, 100/13, 100/30, 102/41, 110/23, 117/24, 119/12
g.+ıdır 137/9
g.+ım 31/10, 1/34, 5/33, 29/16, 30/23, 31/16, 46/10, 54/9, 55/28, 56/12, 56/40, 59/2, 59/23, 59/34, 62/34, 62/38, 83/29, 100/29, 103/6, 105/12, 106/3, 106/26, 123/43, 124/3, 124/6, 137/33, 138/9, 140/36
g.+ımın 6/15, 6/19
g.+ımsan 139/18
g.+ın 46/34, 46/36, 46/37, 47/3, 49/1, 49/19, 50/3, 50/34, 51/28, 52/20, 52/23, 52/36, 53/30, 107/6, 107/18, 108/21, 109/12, 119/8, 119/31, 120/38, 123/7, 124/15, 124/18, 124/38, 140/15
g.+ıdır 137/9
g.+ım 31/10
g.+ına 8/21, 53/28, 66/16, 66/32, 102/23, 138/21
g.+ınam 139/21
g.+ındır 108/15
g.+ını 62/35, 86/43, 92/3
g.+ının 42/34, 44/10, 105/7
g.+ıyam 121/20
g.+la 49/27
g.+lar 17/9, 40/11, 82/22, 86/28, 87/13, 87/38, 91/24, 98/15, 98/17, 102/13, 103/1, 135/35
g.+lara 91/26, 109/26
g.+ları 38/36, 63/3, 98/14, 100/19
g.+larımız 10/5
g.+ların 86/34, 88/5, 91/30, 100/12, 102/20
g.+larının 62/30
g.+larla 100/3
g.+sa 109/19
[= 214]

ġız- kızgın kor haline gelmek
g.-ıb 60/29, 131/1
[= 2]

ġızar- kızarıp bozarmak (utanma anlamında)
g.-dı 66/43, 67/43
g.-dım 10/21, 124/4
g.-ıb 61/17
g.-mış 16/39, 43/35, 96/29
g.-mışdı 91/8
[= 9]

ġızarma kızarma, kızarış
g.+sından 39/7
[= 1]

ġızdır- kızdırmak
g.-ır 30/3
g.-malı 135/5
[= 2]

ġızğın kızgın, gergin
g. 126/24, 127/9, 127/26
[= 3]

ġızıl(1) kızıl, al (renk)
g. 112/39
[= 1]

ġızıl(2) kızıl, al (renk)
g. 39/13, 56/15
g.+dı 56/13
[= 3]

ġızıl ehmed bir tür elma; mecazen kıpkırmızı
g.+i 8/4
[= 1]

ġızın- ısınmak
g.-ırıg 22/16
[= 1]

ġızış- heyecanlanmak
g.-ırdı 68/18
[= 1]

ġızmar kızgın
g. 34/8
[= 1]

gidi pis, alçak
g. 90/23
[= 1]

gilab sabun <Fa. gülâb
g.+ı 117/14
g.+ını 117/11
[= 2]

gilas bir tür meyve ağacı
g. 8/3
[= 1]

gile meyve tanesi; göz bebeği
g.+ler 28/29
g.+lere 31/28
g.+leri 90/34
g.+lerin 31/30
[= 4]

giléylen- şikayet etmek
g.-erdi 45/42

g.-meye 1/18
[= 2]

gir- girmek
g.-di 1/37, 28/26, 48/30, 56/30, 61/21, 64/12, 64/36, 65/35, 74/19, 125/28
g.-diler 97/2
g.-dim 77/38, 129/29
g.-e 7/10, 7/11, 8/43
g.-ecekdim 80/14
g.-en 95/43, 98/14
g.-ende 38/7, 62/18, 85/1, 97/28, 122/34, 128/35
g.-erdi 69/12
g.-eydim 7/19
g.-eyim 38/38
g.-ib 43/6, 46/31, 67/11, 75/26, 98/13
g.-ir 43/34, 64/18
g.-mek 7/18, 75/29
g.-mesine 54/4
g.-meye 51/20
g.-miş 46/3
g.-mişem 80/11, 80/12
[= 42]

girde yuvarlak <Fa. girde
g. 126/3
[= 1]

girecek kapı ağızı, giriş
g.+indeki(gireceyindeki) 6/34
[= 1]

giriş giriş
g. 108/28
[= 1]

giriş- girişmek
g. 32/14
g.-mirdi 95/18
[= 2]

girvenke 400 grama eşit ağırlık ölçüsü
g. 80/15
[= 1]

ġismet talih, baht <Ar. kısmet
g. 35/31, 35/33, 35/39, 36/40, 41/36
[= 5]

ġiyas kişi adı <Ar. kıyas
g. 113/26, 114/5, 115/2, 115/13, 115/25, 118/45
[= 6]

ġiymet kıymet, değer <Ar. kıymet
g. 29/28, 113/23
g.+e 118/7
g.+i 66/20, 114/7
g.+ini 27/24, 29/4, 62/37
g.+lerimizi 113/28
[= 9]

gizilde- yorgunluktan, ağrıdan titremek
g.-di 58/41
[= 1]

gizilti sancı, ağrı
g. 87/37
[= 1]

gizlen- saklanmak, gizlenmek
g.-diyini 25/9
g.-irdi 23/37
g.-irem 8/17
g.-mişdi 18/9
[= 4]

gizlenpaç saklanbaç oyunu
g. 101/10
[= 1]

gizlet- başkasının görmemesi için gizli bir yere koymak
g.-irdi(gizledirdi) 91/27
g.-mek 74/24
g.-mişdi 18/13
[= 3]

gizli gizli
g. 9/8, 9/8, 12/11, 12/23, 24/30, 55/13, 55/13, 57/8, 57/8, 110/23
[= 10]

gizlice kimse görmeden, gizlice
g. 45/24
[= 1]

gizlin gizli olarak
g.+den 9/10
[= 1]

ġobustan dere yatağı < gobu +istan
g. 91/36
[= 1]

ġoca yaşlı
g. 5/2, 13/1, 14/25, 15/2, 15/8, 16/26, 30/16, 40/6, 43/13, 55/18, 57/30, 58/29, 59/7, 59/19, 59/33, 71/22, 86/12, 96/35, 128/36, 133/10, 133/22, 133/28, 138/20
g.+lar 39/41, 87/38, 92/8
g.+lara 102/21
g.+ları 38/35

g.+ların 36/1
g.+lı 43/8
g.+nı 56/5, 56/29
g.+nın 58/33, 58/38, 59/4, 59/15
g.+ya 27/43
[= 37]
ġocal- yaşlanmak
g.-acag 27/8
g.-ıb 70/20, 91/7, 111/18
g.-mış 120/11
[= 5]
ġocalıġ yaşlılık dönemi
g.+da 9/15
g.+ınızı(27/14
[= 2]
ġocaman kocaman; ünlü
g. 24/38, 120/9
[= 2]
ġoç koç
g.+u 83/23
g.+un 83/25
[= 2]
ġoçaġ çalışkan, yiğit
g.+dı 93/7
g.+sansa 95/37
[= 2]
ġoḫu koku
g.+su 70/4, 70/7, 70/8, 70/15, 70/15, 71/30, 71/35, 72/20, 74/30, 108/32
[= 10]
ġoḫulu kokulu
g. 75/23
[= 1]
ġoḫum akraba, yakın
g. 5/40, 52/37, 96/12
g.+lardansınız 93/25
g.larımı 6/4
g.+ların 122/17
g.+um 122/18
g.+unla 118/40
[= 8]
ġol kol
g. 28/14, 52/14, 76/1
g.+ları 75/14, 133/29
g.+larım 125/41, 126/40
g.+larımda 130/43
g.+larımın 68/8, 131/7
g.+larından 22/26, 56/8
g.+larını 26/10, 60/6, 69/10, 75/4, 86/17, 121/5, 125/30
g.+larının 94/36
g.+lu 12/21, 12/30
g.+um 30/17, 132/8
g.+umdan 87/18, 95/25, 101/23
g.+una 20/23, 56/29, 109/19
g.+undan 59/20, 119/8, 129/34
g.+unu 9/16, 31/31, 62/28, 109/19, 109/31, 110/12
g.+unun 20/24
g.+unuzu 66/26
[= 41]
ġolçomaġ eşkıiya, haydut
g. 38/18, 136/6
g.+lar 38/9, 38/12
[= 4]
ġoltuġ kol altı
g.+una(goltuğuna) 138/37
[= 1]
ġomrovlu süslü <Ru.gomróv
g. 87/10
[= 1]
ġon- konmak
g.-muş 57/7
g.-ub 120/12
[= 2]
ġonaġ konuk
g. 39/31, 93/32, 98/34, 100/2, 100/3, 100/5, 117/43, 127/41, 127/42, 133/11, 136/24
g.+ıyıg(gonağıyıg) 93/18
g.+lar 93/21
g.+lara 93/24
g.+ların 93/35
g.+san 122/35
[= 16]
ġonaġlıġ konukluk
g. 45/3
g.+a(gonaglığa) 5/41
[= 2]
ġonşu komşu
g. 30/2, 39/21, 57/29, 62/5, 64/28, 81/6, 84/18, 95/41, 97/24, 98/22, 99/4, 100/2, 117/2, 133/26
g.+lar 62/22
g.+lardan 68/36
g.+ların 87/6
g.+larının 68/42, 69/12, 116/41

g.+muz 101/35, 125/25, 127/40
g.+nun 30/1, 64/38, 82/17
g.+su 68/5, 68/26
g.+sudur 67/31
[= 29]

ġonşuluġ komşuluk
g.+umuzdadır(gonşuluğum uzdadır) 94/9
[= 1]

ġonum konu komşu
g. 82/17, 100/2
[= 2]

ġonur açık kestane renginde olan, konur
g. 94/3
[= 1]

ġop- kopmak; birden ortaya çıkmak
g.-an 55/14, 126/27, 126/41, 131/26, 135/16
g.-anda 61/11
g.-du 37/41, 128/25
g.-madı 12/36
g.-ub 57/38, 119/5
g.-ur 43/41
[= 12]

ġopar- koparmak
g.-ıb 99/38
g.-ırdı 26/10
g.-mag 116/1
[= 3]

ġopart- kopartmak
g.-a(goparda) 141/18, 141/18
g.-dı 93/4
g.-ıb(gobardıb) 129/14
g.-ıram(gopardıram) 37/17
g.-mag 132/17
[= 6]

ġorḫ- korkmak
g.-a 79/10, 79/10
g.-acağam 13/10
g.-ar 101/38
g.-du 100/22
g.duğu 23/36
g.-dum 14/28
g.-ma 12/8, 12/9, 12/13, 13/9, 138/41
g.-madan 80/9
g.-madın 93/6
g.-maz 93/7
g.-muram 13/38, 15/33
g.-u 16/36
g.-ub 4/22, 123/8
g.-uram 15/34, 15/35, 15/35, 106/16, 107/12
g.-urdu 74/7
g.-urdular 84/38
[= 27]

ġorḫaġ korkak
g. 92/23, 92/23
[= 2]

ġorḫu korku
g. 12/4, 12/10
g.+sundan 93/1
g.+ya 53/39
[= 4]

ġorḫulu korkulu
g. 127/34
[= 1]

ġorḫut- korkutmak
g.-dun 105/25
g.-ub(gorhudub) 92/31
g.-urdu(gorhudurdu) 11/41
[= 3]

ġoru- korumak, kollamak
g.-yub 20/6
g.-yun 62/1
g.-yurdu 119/8
[= 3]

ġoruġ bostan, tarla
g.+da 101/10
[= 1]

ġoş- koşmak
g.+a 66/31, 66/31
g.-duğu 38/22
g.-dular 102/26
g.-ub 8/21, 97/5, 134/6
[= 5]

ġoşa bir çift
g. 90/28
[= 3]

ġoşma koşma (her biri dört mısradan oluşan edebî tür)
g.+lar 85/37
g.+ları 85/41
[= 2]

ġoşul- katılmak, dahil olmak
g.-du 46/36, 47/17
g.-dunuz 47/8
g.-magdan 134/1
g.-muş 140/3
g.-muşdu 61/13
[= 6]

ġoşun köpek adı

g. 90/39, 90/41
g.+dur 90/40
[= 3]

ġov- kovmak
g.-ardı 71/26
g.-dular 5/27
g.-mamışdı 86/2
g.-ub 20/14
[= 4]

ġovağ kavak ağacı
g. 132/35
[= 1]

ġovuş- kavuşmak
g.-ayım 127/22
g.-du 58/4
g.-duğum 130/1
g.-urdu 64/39, 120/23
g.-urdum 127/22
[= 6]

ġoy- koymak, bırakmak
g. 1/33, 3/7, 16/24, 29/33, 33/11, 39/16, 45/9, 45/33, 47/39, 48/3, 51/11, 52/32, 52/39, 53/7, 53/43, 57/37, 70/27, 71/10, 86/40, 96/8, 97/21, 99/1, 105/30, 117/28, 120/33, 122/38, 124/2, 124/32, 139/35
g.-acag(gedemgoymag) 104/9
g.-acagdı 24/23
g.-acagdım 80/14
g.-ag 38/28
g.-anda 47/29, 53/33, 68/22
g.-anla 68/26
g.-arag 110/21
g.-du 20/31, 26/2, 26/11, 29/6, 29/11, 31/2, 31/8, 31/15, 33/12, 66/14, 82/11, 86/43, 87/11, 87/36, 106/24, 113/10, 113/22, 114/12, 117/13, 124/2, 132/42
g.-dug 28/9, 39/11, 40/22, 43/18
g.-dular 40/10, 55/10, 91/15
g.-dum 48/23, 87/28
g.-dun 41/8
g.-madan 75/31
g.-madı 42/27, 46/7, 68/43, 107/20, 112/19
g.-mag 21/32, 116/37
g.-maram 134/6
g.-ması 68/16
g.-mayacagsan 64/4
g.-mayıb 53/28
g.-mazdı 22/28
g.-mur 129/36
g.-muşam 98/40, 105/32
g.-muşdu 28/42, 45/21, 86/24
g.-muşlar 42/24
g.-sa 41/24, 68/14
g.-sun 76/9
g.-ub 11/11, 32/13, 40/34, 44/26, 68/31, 74/6, 82/32, 86/26, 89/18, 102/35, 114/18, 116/44, 123/29
g.-um 82/8
g.-un 40/3, 56/24, 59/17, 69/41, 140/26
g.-ur 42/40, 126/26
g.-urdular 98/28
g.-urlar 62/37, 132/43
g.-ursan 60/18, 65/29
[= 118]

ġoyul- dikilmek (bir yapı ya da eser); bırakılmak
g.-duğunu 41/2
g.-muş 55/20
g.-muşdu 140/32
[= 3]

ġoyun koyun
g. 92/15
g.+u 92/12
g.+un 92/26, 92/27, 93/8
g.+una(goynuna) 7/39, 74/28
[= 7]

ġoz ceviz
g. 6/5
[= 1]

göbek göbek
g. 99/33
[= 1]

gödek kısa <Fa. gûdek
g. 98/43
[= 1]

göl göl
g. 98/12, 129/25, 129/27
g.+de 129/4
g.+ün 129/24
g.+üne 32/39
[= 6]

gölge gölge
g. 120/35

g.+sine 133/7
[= 2]
gölgelen- gölgelenmek
g.-mişdi 4/18
[= 1]
gönder- yollamak, göndermek
g.-di 3/20
g.-diler 8/21
g.-dim 92/26
g.-ecekdi 75/40
g.-ek 3/15
g.-erdi 94/22
g.-erken 45/26
g.-eydi 82/13
g.-eydiler 57/12
g.-ib 3/24, 105/31
g.-im 45/28
g.-irdiler 6/1
g.-irem 69/39
g.-irler 105/24
g.-mek 40/15
g.-seler 122/7
[= 17]
gör- görmek
g. 7/32, 44/26, 53/2, 64/32, 96/20, 102/2, 105/35, 106/17, 117/18
g.-cek 110/22
g.-dü 10/22, 28/27, 46/36, 47/4, 48/27, 51/28, 53/23, 65/22, 68/5, 84/34, 84/41, 85/9, 108/14, 109/17
g.-dük 95/40, 101/4
g.-düler 82/3
g.-düm 4/27, 8/9, 10/9, 13/11, 13/16, 18/2, 21/18, 21/19, 35/30, 38/8, 41/1, 65/6, 80/4, 80/19, 90/33, 91/28, 93/39, 96/24, 96/35, 125/27, 126/23, 126/23, 128/23, 128/31, 128/38, 131/23, 135/11
g.-dün 37/29
g.-dünmü 87/42
g.-dünüz 2/19
g.-düse 128/3, 137/19, 140/12
g.-düyü 48/37, 49/19
g.-düyüm 3/27, 91/1, 121/1
g.-düyüme 101/5
g.-düyün 38/25
g.-düyünü 120/7
g.-e 52/32, 52/33, 82/36, 135/12
g.-ecek 32/32
g.-ecekdi 75/38, 80/15
g.-ek 20/34, 56/24, 68/12, 112/35
g.-em 107/12
g.-en 47/21, 81/24, 87/13, 89/11, 100/16, 109/9, 112/13, 139/17
g.-ende 4/12, 11/22, 20/26, 26/20, 27/10, 32/27, 43/39, 54/6, 120/14, 120/15
g.-enden 130/41
g.-eni 99/14
g.-erdim 70/20
g.-erik 5/40
g.-esen 4/39, 28/17, 29/20, 38/38, 41/36, 45/36, 77/14, 91/40, 92/2, 97/36, 98/24, 98/26, 102/30
g.-esiz 75/35
g.-eydi 8/32, 8/33, 8/33, 8/35, 8/36, 46/11
g.-eydiler 43/44
g.-medi 65/25
g.-medikleri 40/12
g.-mediler 4/10
g.-medim 101/19
g.-medin 84/27
g.-medinmi 83/38
g.-mek 47/42
g.-mekde 118/3
g.-meli 30/28
g.-meliyem 107/11
g.-memiş 53/13, 130/19
g.-memişem 49/32, 52/38, 89/15, 99/28
g.-meseydik 25/10
g.-mesin 5/17
g.-meyecekdi 131/7
g.-meyib 19/4, 52/38
g.-meyin 37/33
g.-mezdi 100/17
g.-mezliye 16/9
g.-mür 124/40
g.-mürdü 82/39
g.-mürdü(göz) 92/17
g.-mürdük 21/7
g.-mürdüm 75/22
g.-mürsen 36/16, 66/10, 67/36, 130/35
g.-müş 75/20

g.-müşdü 118/9
g.-müşdüm 73/16, 75/24, 75/24, 100/7
g.-müşem 84/26, 90/4
g.-se 86/11
g.-sen 124/36
g.-seydi 77/34
g.-seydin 124/31
g.-sün 29/34, 47/39, 53/43, 68/4, 118/37
g.-üb 33/9, 46/28, 47/6, 48/7, 53/4, 55/26, 66/30, 78/17, 85/11, 87/2, 101/31, 127/9, 128/19, 136/33
g.-übsen mi 89/14
g.-üm 1/16, 1/16, 2/1, 2/4, 2/8, 2/20, 2/25, 2/38, 31/7, 118/3
g.-ün 22/18, 92/33
g.ün mü 87/42
g.-ünür 79/6
g.-ür 1/9, 9/4, 55/32, 63/4, 63/25
g.-ürdü 6/22, 19/14, 23/37, 30/15, 30/15, 67/15, 78/30, 84/12, 86/25, 87/7, 107/8, 115/45
g.-ürdüm 9/7, 10/31, 101/25
g.-ürem 10/23, 48/19, 49/8, 123/36, 127/2
g.-ürler 63/30
g.-ürsen 7/34, 56/36, 65/16, 98/40, 107/31, 115/46, 116/8
g.-ürsünüz 107/33
[= 236]

göre göre
g. 1/24, 8/9, 8/38, 10/29, 15/26, 18/13, 35/3, 37/23, 41/15, 47/8, 48/36, 49/41, 53/5, 60/23, 68/20, 69/5, 71/38, 71/42, 72/11, 72/36, 73/17, 73/38, 74/26, 75/16, 75/37, 76/13, 77/38, 78/5, 78/33, 81/2, 91/16, 93/42, 97/11, 97/20, 98/3, 101/5, 104/10, 105/28, 107/37, 114/7, 118/6, 128/8, 131/38
[= 43]

görkem dış görünüş, manzara
g. 51/10
g.+i 126/3
[= 2]

görkemli ünlü
g. 24/6
[= 1]

görmeli görülmesi gerekli olan
g. 38/29
[= 1]

görmezlik görmezlik
g.+e(görmezliye) 6/22
[= 1]

görün- görünmek
g.-dü 29/8, 98/7, 102/12, 105/20, 115/21, 120/5
g.-en 115/36
g.-mek 18/10
g.-meyecek 103/1
g.-mez 119/17
g.-mezdi 89/12
g.-mür 8/14, 9/2
g.-mürdü 17/11, 87/21, 95/43, 135/13, 140/39
g.-se 46/8
g.-ür 57/11, 77/17, 106/41, 107/10, 112/31, 116/20, 135/35
g.-ürdü 26/5, 50/12, 77/18, 87/6, 123/3
g.-ürsen 95/1
[= 32]

görüş karşılıklı görüşme; fikirleşme
g. 140/25, 140/26
g.+e 123/42
[= 3]

görüş- görüşmek
g.-dü 98/24, 112/14
g.-düler 87/38, 110/5
g.-ende 133/21
g.-enedek 52/24
g.-meyeceyik 138/41
g.-müşler 42/24
g.-ürlermiş 47/21
[= 9]

görüşdür- görüşmelerine vesile olmak
g.-ek 53/18
[= 1]

göster- göstermek
g. 15/39
g.-di 28/10, 30/39, 77/39, 93/30, 118/18, 119/28
g.-erem 62/16
g.-esen 140/2, 140/44
g.-ib 71/8, 96/30, 113/1

g.-irdi 18/6, 20/12
g.-mek 75/7, 135/37
g.-mişdi 74/16, 131/8
[= 19]

gösteriş izahat, nasıl hareket edilmesi gerektiği hakkında verilen buyruk
g. 29/39
[= 1]

götür- kaldırmak, götürmek
g. 31/3, 31/3, 31/10, 57/37
g.-dü 6/9, 64/35, 69/36, 82/6, 113/25, 123/5
g.-dük 24/5
g.-düm 92/28
g.-ecekler 129/23
g.-ende 31/19, 32/8
g.-erdi 71/11
g.-erek 111/11
g.-mek 108/9
g.-meyecek 83/37
g.-müşdü 38/7, 66/5, 81/30, 83/9
g.-müşdüm 68/28
g.-sün 68/14
g.-üb 11/23, 26/3, 27/19, 30/24, 31/1, 31/39, 43/3, 43/36, 74/24, 79/17, 87/35, 87/36, 92/19, 96/11, 99/29, 106/24, 113/9, 113/23, 113/30, 126/34
[= 45]

götürül- kaldırılmak, götürülmek
g.-dü 93/12
g.-üb 108/25
[= 2]

gövde gövde, beden
g. 9/12, 16/27
g.+de 9/7, 9/11
g.+ni 14/6, 16/32
g.+si 11/18, 13/22, 14/25, 99/10
g.+sinde 15/2
g.+sine 9/5, 13/12, 102/26
g.+sini 15/8
g.+siyle 9/3, 13/33, 14/1
[= 18]

gövher kişi adı <Fa. gevher
g. 45/12, 45/18, 45/27, 45/34, 46/1, 46/19,47/29, 50/13, 53/15, 53/36, 54/3, 54/20
g.+i 53/29
[= 13]

göy gökyüzü
g. 23/29, 56/36, 82/6, 135/28
g.+de 23/24, 37/28, 85/23, 99/25
g.+den 36/38
g.+e 120/28, 122/41, 123/1, 123/5, 126/28, 130/15, 135/7, 135/27
g.+le 115/30, 115/43
g.+leri 128/31, 134/32
g.+ün 23/34, 123/2, 134/23
[= 24]

göyce Azerbaycan'da bir yer adı
g. 85/39
[= 1]

göyçek güzel
g. 28/43, 30/25
[= 2]

göyerçin güvercin
g. 81/41, 81/42
g.+e 102/13, 103/1
[= 2]

göyne- kaşınmak, ağrımak, sızıldamak
g.-di 83/40, 84/3
[= 2]

göynerti ağrıma, sızlama
g. 22/39
[= 1]

göysatan kişi adı
g. 69/1
g.+a 69/8
g.+ın 69/8
[= 3]

göyşen anızlı, ekin biçildikten sonra köklü sapların kaldığı tarla
g.+leri 119/23
[= 1]

göytepe yer adı
g. 136/7
[= 1]

göz göz
g. 5/10, 12/5, 26/28, 28/28, 37/11, 38/33, 41/8, 41/10, 45/24, 46/2, 48/9, 48/23, 55/13, 65/27, 68/29, 92/17, 98/9, 111/15, 118/40, 126/26, 128/22, 129/42, 131/1, 132/39

g.+den 38/36, 58/7, 97/8, 108/5, 125/37, 140/6
g.+le 5/13
g.+ler 4/16, 4/19, 22/12, 59/4, 133/34, 136/23
g.+leri 8/2, 18/15, 33/6, 44/11, 49/2, 49/36, 51/22, 54/11, 69/36, 72/32, 73/13, 81/22, 81/23, 82/39, 85/2, 87/7, 90/33, 90/36, 91/2, 91/8, 94/3, 98/27, 102/36, 105/18, 110/27, 115/11, 119/16, 124/11, 126/2, 129/1, 133/40, 138/1, 140/37
g.+lerile 120/13, 125/17
g.+lerim 18/32, 20/22, 53/16, 77/9, 98/2, 126/1, 126/31, 133/15
g.+lerimde 101/38, 128/3
g.+lerimden 70/10
g.+lerime 102/12, 118/23
g.+lerimi 18/2, 20/25, 75/17, 77/30
g.+lerimin 17/1, 21/17, 42/7
g.+lerimize 18/15, 21/6, 24/9
g.+lerimizi 34/9
g.+lerimle 65/5
g.+lerinde 58/1, 91/1, 115/21, 123/10, 124/16, 140/11
g.+lerindeki 13/11, 91/35, 91/42, 99/36
g.+lerinden 73/14, 99/35, 102/24, 102/43
g.+lerine 44/30, 46/32, 90/36, 91/3, 123/9, 130/44, 133/15, 133/33, 133/34, 134/3, 136/11
g.+lerini 17/6, 20/26, 33/20, 42/3, 43/35, 44/14, 46/38, 49/17, 51/38, 54/7, 56/3, 56/20, 58/32, 59/13, 65/22, 65/36, 73/12, 78/29, 80/33, 81/37, 82/36, 85/1, 85/34, 90/35, 91/12, 91/27, 97/18, 98/33, 99/37, 102/39, 108/20, 121/4, 125/12, 127/6, 127/37, 128/17, 137/29
g.+lerinin 9/4, 20/3, 25/9, 39/2, 59/29, 70/11, 73/15, 85/21, 100/8
g.+lerinin) 13/35
g.+lüm 125/39
g.+ü 9/2, 9/2, 10/22, 27/43, 30/14, 31/18, 43/33, 82/17, 92/17, 99/14
g.+üm 42/29, 52/32, 53/35, 93/20, 128/10
g.+ümden 70/28
g.+üme 105/12
g.+ümle 124/31
g.+ümü 13/13, 70/29, 90/3, 126/13, 127/1
g.+ümün 22/4, 39/37, 40/31, 77/5
g.+ümüzde 19/42, 24/28
g.+ümüzü 40/41
g.+ümüzün 37/11
g.+ün 39/3, 41/36, 62/19
g.+ünde 26/4, 67/36, 73/1, 84/21, 87/26, 127/25, 140/40
g.+ündeki) 13/11
g.+ünden 32/24, 36/27, 39/2, 57/31, 68/25, 73/11, 83/34, 125/40
g.+üne 32/27, 51/21, 65/37, 68/43, 81/13, 91/3
g.+ünü 20/9, 28/43, 29/18, 46/7, 65/27, 69/33, 71/6, 132/17
g.+ünün 13/34, 35/27, 46/29, 66/21, 72/30, 81/42, 89/9, 92/23, 128/13
[= 242]

gözaltı sonradan evlenmek için göz önünde tutulan kız ya da oğlan
g. 38/36
g.+larını 82/22, 86/28
g.+sı 53/30
[= 4]

gözaltıla- göz altına almak
g.-yıb 38/40
[= 1]

gözaydınlığı kutlama, tebrik
g.+na 84/24
[= 1]

gözdağı tehdit
g. 43/39
[= 1]

gözel güzel
g. 13/4, 28/29, 37/21, 37/27, 39/3, 46/38, 50/26, 50/29, 115/12, 115/40, 118/3, 122/26
g.+di 37/21
g.+dir 15/25
g.+i 30/13, 50/30, 57/15
g.+lerde 39/3
g.+sen 123/13
[= 19]
gözelleş- güzelleşmek
g.-ib 44/25
g.-miş 109/24
[= 2]
gözelleşdir güzelleştirmek
g.-irdi 28/43
[= 1]
gözellik güzellik
g.+ini(gözelliyini) 46/22, 58/25
[= 2]
gözle- gözlemek; korumak
g. 112/21
g.-di 51/18,51/20 65/36, 136/32
g.-dim 125/6
g.-diyi 104/12
g.-diyim 5/15
g.-medi 87/41
g.-mediyi 130/2
g.-mediyim 37/5
g.-meli 4/36
g.-memeyimin 3/38
g.-meye 139/8
g.-meyeceyik 47/25
g.-meyin 6/13
g.-mezdik 25/5
g.-mirdim 3/36, 3/36
g.-rdi 139/6
g.-ye 90/10
g.-yen 84/37
g.-yende 14/22
g.-yerdi 84/19
g.-yerek 140/11
g.-yesen 3/38, 3/38, 5/13
g.-yibsen 83/12
g.-yin 47/11, 83/16, 83/18
g.-yir 15/41, 27/39, 43/17, 90/43
g.-yirdi 36/23, 67/24, 80/19, 84/34, 87/9, 87/19, 96/2, 139/2
g.-yirdik 95/38
g.-yirdiler 84/36, 98/18
g.-yirdim 80/24
g.-yirem 86/39, 97/26
g.-yirler 123/18, 136/8
g.-yirsen 47/38
g.-yür(gözlüyür) 30/29
[= 53]
gözlenil- beklenilmek
g.-mez 25/1
[= 1]
gözlü gözü olan
g.+ler 5/17
[= 1]
gözlük gözlük
g.+ünden(gözlüyünden) 6/25
[= 1]
gözüaçığ açık göz, tedbirli
g. 61/14
g.+dırlar 41/33
[= 2]
gözüğıpığ (mecazan) her şeyden korkan ve çekinen
g. 131/10
[= 1]
gözyaşlı ağlayan, dertli
g. 41/8, 83/15
[= 2]
ġram metrik ölçü birimi, gram <Fr. gram
g.+a 27/26
[= 1]
ġrip grip lastalığı <Fr. grip
g.+den 60/26
[= 1]
ġrup gurup <Al. grup
g.+umuzun 62/29
[= 1]
ġucaġ kucak
g.+ıma(gucağıma) 98/40
g.+ına(gucağına) 53/32, 83/9, 87/35, 99/29
g.+ında(gucağında) 28/41, 101/36
[= 6]
ġucaġla- kucaklamak
g.-dı 48/7, 50/29, 51/4, 53/24, 54/21, 59/16, 87/23, 140/41
g.-mag 74/20
g.-rken 125/33

g.-yıb 7/21, 54/20, 56/38, 83/14, 83/19, 99/2, 117/21
g.-yıram 126/32
[= 18]

ġucaġlaş- kucaklaşmak
g.-am 97/4
g.-dılar 93/9
g.-ıb 47/22
[= 3]

ġuduz kuduz
g. 131/4
[= 1]

ġulacla- yakalamak
g.-yıb 130/12
[= 1]

ġulaġ kulak
g. 6/9, 36/4, 37/33, 49/34,53/25, 60/1, 61/23, 69/22, 69/23, 109/20, 113/4, 118/12, 121/18, 123/22, 138/10, 138/18, 138/36, 140/10
g.+dan 67/41
g.+ı(gulağı) 42/42, 60/22, 60/26, 61/10, 64/10
g.+ıma(gulağıma) 130/34
g.+ına(gulağına) 26/14, 30/27, 60/25, 61/24, 66/15, 68/6, 110/30
g.+ından(gulağından) 43/12, 43/13, 61/36, 62/3
g.+ını(gulağını) 27/34, 60/24, 61/30, 64/29, 69/29
g.+ının(gulağının) 60/22, 61/8, 61/34, 65/19, 68/19, 69/19
g.+ınızın(gulağınızın) 61/37
g.+lardan 57/19
g.+ları 60/21, 61/2, 61/33, 68/34, 69/16, 126/2
g.+larım 21/13
g.+larıma 89/18, 96/26
g.+larımı 69/35
g.+ların 60/17, 129/12, 129/33
g.+larına 62/18
g.+larında 58/36, 102/28
g.+larından 67/23
g.+larını 62/14, 62/15, 85/11, 85/29
g.+larının 64/36
g.+larınızda 69/31
g.+mı 64/34
[= 73]

ġulam kişi adı
g.+ın 85/20
[= 1]

ġuldur soyguncu
g. 136/6
[= 1]

ġulluġ kulluk
g. 27/5
g.+unuzda(gulluğunuzda) 110/18
[= 2]

ġulun tay, kulun
g. 129/13
[= 1]

ġum kum
g. 117/5
[= 1]

ġumluġ kumluk
g.+da 116/45
g.+lar 115/40
[= 2]

ġur- kurmak, oluşturmak
g.-acaglar 104/11
g.-duğumuz 24/20
g.-mağımızda 22/33
g.-ub 85/12, 95/20
[= 5]

ġurbağa kurbağa
g. 32/39
[= 1]

ġurban kurban <Ar kurbân
g. 38/18, 39/1, 50/33, 74/35, 76/31, 77/3, 83/36, 83/36, 87/31, 87/31, 127/30
g.+dı 27/30
g.+ın 42/29, 110/23
[= 14]

ġurcalan- kımıldanmak
g.-dı 53/10
[= 1]

ġurcuhan kişi adı
g. 68/17
[= 1]

ġurdala- kurcalamak
g.-madan 75/30
[= 1]

ġurdalan- kurcalanmak
g.-an 139/11
g.-dı 86/21
[= 2]

ġurşaġ kurşak , kemer

g.+dan 87/21
[= 1]

ġurtar- bitirmek, kurtarmak
g. 15/35, 15/36, 15/37, 15/38, 134/39
g.-ag 133/38
g.-an 82/27, 82/31, 90/43
g.-anda 70/2, 71/33, 72/13, 121/39, 121/41, 122/1, 122/7
g.-andan 45/25, 84/17, 118/45
g.-ar 32/29, 116/39
g.-dı 14/3, 22/38, 40/40, 46/41, 76/40, 92/37, 124/23
g.-dıgda 140/28
g.-dıgları 104/13
g.-dığı 117/19
g.-dılar 138/9
g.-dın 135/23
g.-ıb 70/20, 75/36, 102/17, 140/19
g.-ın 139/27, 139/28
g.-mag 139/5
g.-mağa 42/27
g.-mağıma 76/26
g.-mağını 90/43
g.-mamışdı 95/20
g.-mayan 102/29
g.-maz 22/35
g.-mır 95/36
g.-mırdı 72/2, 72/3
g.-mısan 47/37
g.-mışdı 9/21, 11/7, 30/7, 84/37
g.-sın 39/16, 68/3, 99/1
[= 57]

ġurtaracaġ son, en uç
g.+ında(ġurtaracağında) 26/2
g.+ındakı(ġurtacağındakı) 55/18
[= 1]

ġuru kuru, cılız, zayıf
g. 87/26, 119/5, 119/31, 124/38, 125/24, 125/26, 125/35, 126/2, 140/32
[= 9]

ġuru- kurumak; şaşmak, donup kalmak
g.-du 12/33, 58/33
g.-mamış 75/7
g.-muş 134/41
g.-sun 83/39
g.-yub 39/29, 69/18, 132/11
[= 7]

ġuruca kuru gibi
g. 86/14, 86/40
[= 2]

ġurul- kurulmak
g.-du 7/4
g.-uşunu 11/12
[= 2]

ġurulan- kurulanmak
g.-dı 44/24
[= 1]

ġurumsaġ namussuz
g. 101/31
[= 1]

ġurur övünç <Ar. gurûr
g.+unu 115/15
[= 1]

ġurut- kurutmak
g.-muşug 116/27
[= 1]

ġuş kuş
g. 22/27, 38/38, 57/17, 60/2, 84/11, 130/22, 133/30, 141/4
g.+asa 98/42
g.+ların 37/28
g.+u 84/22
[= 11]

ġuşburun sivri burun
g. 84/15
[= 1]

ġutu kutu
g. 76/6
g. 32/12
[= 2]

ġuyruġ kuyruk
g. 41/3
g.+undan(ġuyruğundan) 76/8
g.+unu(ġuyruğunu) 87/3
[= 3]

ġuyu kuyu
g. 132/29
g.+lardan 115/31
g.+nun 115/33
[= 3]

ġuzu kuzu
g.+ları 86/26
g.+nu 7/23, 7/24, 82/31, 82/32
g.+su 84/40

g.+sunu 82/31
[= 7]
ġuzuġulağı şifalı bir bitki
g. 94/21
[= 1]
ġübbe kubbe
g.+sinin 23/29
[= 1]
güc kuvvet, dayanıklılık
g. 11/35, 130/43
g.+le 40/19, 84/11, 94/31, 99/5, 105/19, 117/16, 132/20
g.+ü 86/5
g.+üm 7/4, 94/29, 132/17
g.+ümle 72/1, 75/4, 130/13, 130/36, 131/14
g.+ümü 79/2, 114/9
g.+ün 32/14, 132/2
g.+ünü 59/3
[= 23]
güclü kuvvetli, sağlam
g. 59/34
g.+lerde 39/4
[= 2]
gücsüz kuvvetsiz, güçsüz
g. 86/8, 112/31
g.+dür 37/25
g.+em 33/16
[= 4]
ġüdret güç, kuvvet <Ar. kudret
g. 130/43
[= 1]
gül gül <Fa. gül
g. 8/18, 17/9, 43/11, 54/2, 71/5
g.+lerin 8/15
[= 6]
gül- gülmek
g. 71/9, 71/10
g.-dü 48/11, 52/17, 118/44, 129/15
g.-düm 6/15, 96/17, 97/32
g.-düyünü 21/19, 78/20
g.-e 22/3, 22/3, 101/20, 101/20, 110/19, 110/19, 118/38, 118/38
g.-ecekler 97/31
g.-enlere 61/12, 62/16
g.-erdi 71/27, 71/27, 95/12
g.-erdim 19/37, 71/25, 71/26
g.-me 19/29, 19/29
g.-medi 101/2
g.-meli 29/8
g.-meye 71/8, 78/14
g.-meyi 51/3
g.+meyimizi 71/27
g.+meyini 71/18
g.-mürem 78/18
g.-müşdük 3/32
g.-sen 71/20
g.-üb 129/8
g.-ür 3/22, 100/9
g.-ürdü 19/23, 83/10, 94/3
g.-ürdüm 19/28
g.-ürsen 97/34
[= 48]
gülare kişi adı <Fa. gülâra
g. 50/7, 51/28, 51/38, 52/14, 52/21, 54/2, 54/16, 54/27
g.+den 54/1
g.+ni 54/13
g.+nin 51/22
g.+ye 53/21, 53/41
[= 13]
gülbacı kişi adı
g.+nın 66/16
[= 1]
güldür- güldürmek
g.-mek 71/9
[= 1]
güler kişi adı
g. 10/4, 10/18, 14/32, 16/36, 17/7
g.+e 10/2
g.+in 16/36
[= 7]
güleş güreş
g. 95/3, 95/10
[= 2]
güleş- güreşmek
g.-dik 94/35
g.-eceyem 96/1
g.-ek 94/23, 94/31
g.-en 95/8
g.-enin 95/35
g.-erdik 94/31
g.-ib 95/37
g.-mek 95/14
[= 9]
gülle kurşun, mermi
g. 33/6, 92/21, 92/27, 92/30, 92/36, 93/3, 93/30, 98/3, 98/5

g.+nin 93/29
g.+sine 38/18
g.+sinin 52/10
[= 12]

güllele- kurşunlamak
g.-dik 127/36
[= 1]

güllelen- kurşunlanmak
g.-meye 128/41
[= 1]

güllü güllü
g. 59/8, 117/24, 117/36, 117/39, 118/7, 118/12
[= 6]

gülsaat kişi adı
g. 26/25
g.+ın 26/14, 30/27, 32/16
[= 4]

gülümse-
g.-di 13/23, 14/2, 26/30, 35/22, 39/6, 47/34, 48/18, 49/1, 51/33, 67/34, 81/24, 85/2, 109/36, 110/1, 110/22, 114/13, 120/2, 123/11
g.-dik 94/8
g.-diler 111/4
g.-dim 17/3, 90/22, 98/2
g.-diyini 27/9
g.-meyi 13/33
g.-yib 19/18, 50/21, 52/14, 134/43
g.-yirdi 83/15, 87/20, 109/21, 138/18
[= 33]

gülümser tebessümlü
g. 121/4
[= 1]

gülümsün- gülümsemek
g.-dü 75/16
[= 1]

gülünc komik
g. 128/28
[= 1]

gülüşme gülüşme
g. 61/11
g.+sine 61/19
[= 2]

gülzada kişi adı
g. 41/26, 41/32
[= 2]

güman zann, ihtimal; istek <Fa. gümân
g. 48/33, 50/39, 68/18, 122/1
g.+ım 33/17
[= 5]

gümrah sağlam, kıvrak, kuvvetli <Fa. gümrâh
g. 57/6, 111/7, 111/14, 112/1, 113/35
[= 5]

gümüş gümüş
g.+e 20/2
[= 1]

gümüşü gümüşî, gümüş renginde olan
g. 28/42
[= 1]

gün gün
g. 2/1, 2/3, 5/40, 7/27, 8/20, 9/25, 18/12, 23/2, 23/19, 23/23, 23/24, 23/26, 27/11, 28/31, 36/9, 39/17, 39/32, 40/29, 42/42, 43/6, 43/10, 43/33, 44/18, 44/28, 48/24, 48/25, 51/34, 52/24, 52/26, 52/32, 53/17, 56/36, 57/2, 57/27, 57/34, 58/13, 58/18, 58/27, 58/27, 61/29, 61/30, 61/34, 61/35, 68/34, 69/14, 74/11, 75/25, 76/14, 77/4, 81/5, 84/23, 84/30, 84/30, 100/36, 100/38, 105/30, 107/32, 107/37, 109/15, 110/31, 116/33, 116/34, 116/35, 120/3, 120/31, 120/33, 121/1, 121/6, 121/8, 124/22, 124/22, 127/38, 128/40, 134/10, 134/39, 136/27, 136/28, 138/32, 140/18
g.+de 8/15, 18/26, 37/24, 84/18, 86/9, 90/40, 99/33, 100/3, 135/39
g.+den 16/15, 19/9, 23/21, 42/38, 53/22, 61/27, 69/4, 69/17, 82/27, 82/31, 104/7, 117/20, 137/13, 140/24, 140/32
g.+dü 14/15
g.+e 45/9, 69/17, 102/2, 139/13, 139/13
g.+kü(bu günkü) 67/18, 115/4

g.+ler 6/16, 23/9, 39/41, 51/26, 53/36, 58/3, 115/35, 133/13
g.+lerde 18/28, 40/14, 40/19, 49/29, 52/21, 82/16, 141/9
g.+leri 57/3, 108/31, 115/1, 115/6, 115/27
g.+lerimiz 30/28
g.+lerin 1/9
g.+lerini 8/34
g.+lerinin 8/35
g.+lerinle 118/5
g.+lerle 95/34
g.+ü 39/32, 41/6, 42/20, 51/26, 52/26, 53/17, 57/1, 68/27, 68/33, 69/3, 69/19, 95/38, 110/28, 127/12, 133/22
g.+ümdür 51/34
g.+ümüz 98/13
g.+ün 14/15, 15/28, 41/19, 42/42, 69/18, 104/13, 140/28
g.+üne 90/39
g.+ünü 46/11, 115/45, 140/18
g.+ünün 27/6
[= 166]

günah günah <Fa. günâh
g. 63/36
g.+ıma 97/2
g.+larımı 74/20
[= 3]

günahkar günah işleyen
g.+ım 57/21
g.+ıyam 41/26
[= 2]

günbatan batı
g.+da 128/1
[= 1]

gündelik mher günkü, günlük
g.+i(gündeliyi) 23/12, 23/13
g.+ine(gündeliyine) 23/13
g.+ini(gündeliyini) 23/15
[= 3]

gündüz gündüz
g. 15/31, 15/31
g.+ler 123/23, 133/14
g.+üm 69/27
g.+ümüz 65/16
[= 6]

güneş güneş
g. 18/8, 34/2, 34/8, 58/6
g.+den 43/35
g.+dir 18/8
g.+i 18/13, 23/24, 106/28
g.+imizdir 22/15
g.+in 23/30, 76/11, 121/31
[= 13]

güneşli güneşli
g. 8/15, 19/13, 19/38, 20/38, 20/41, 21/36, 22/13, 22/15, 22/30, 23/23, 25/11
g.+nin 25/8
[= 12]

güney güney
g. 119/23, 138/11
[= 2]

günorta öğle vakti
g. 84/23, 84/33
g.+(cağı) 3/32
[= 3]

gür çok şiddetli
g. 69/13, 96/23, 111/6, 131/24, 138/10
[= 5]

gürleş gürleşmek
g.-mişdi 87/6
[= 1]

gürültü gürültü
g. 64/24
g.+den 64/14
g.+nü 65/30
[= 3]

ġüsse yürek sıkıntısı <Ar. gusse
g. 134/21
[= 1]

ġüsselen- canı sıkılmak, üzülmek
g.-irdi 116/19
g.-mişdi 127/8
[= 2]

ġüsseli sıkıntılı, üzüntülü
g. 53/38, 53/38, 120/12
[= 3]

güt- takip etmek
g.-erdik(güderdik) 98/14
[= 1]

güven- güvenmek
g.-e 95/40
[= 1]

güvve bk. güvvet <Ar. kuvve
g.+si 39/40
g.+sine 140/39
[= 2]

ġüvvet güç,kudret <Ar. kuvvet
g. 7/5
g.+in 132/2
g.+li 75/4
[= 3]
ġüvvetli güçlü
g. 132/8
[= 1]
güya sanki, diyelimki <Fa.gûyâ
g. 13/24, 26/7, 32/11, 32/26
[= 4]
güyülde- uğuldamak
g.-yirdi 69/15
[= 1]
güzgü ayna
g.+de 107/6, 110/21
g.+sünden 10/18, 16/37, 16/39
g.+sünü 61/22
g.+ye 14/35
[= 7]
güzgülen- aynaya bakarak süslünmek
g.-irdi 67/26
[= 1]

H

ha ne
h. 1/23, 26/15, 67/3, 67/3, 67/3, 108/30, 108/30, 111/18
[= 8]

haçan ne zaman [<kaçan]
h. 35/9, 43/31
[= 2]

hadd sınır, hudut <Ar. hadd
h.+inden 140/39
[= 1]

hadise vakıa, hadise <Ar. hâdise
h. 19/2, 31/36, 140/41
h.+den 23/2, 37/38, 110/31
h.+lerin 130/23
h.+mi 20/35
h.+ni 18/32
[= 9]

haġġ nisbet şekilleri ile, hususda (hususunda) anlamlarında kullanılır <Ar. hakk
h. 73/24, 112/37
h.+da(hagda) 73/32, 76/33, 116/29
h.+ı 22/32
h.+ın 33/3
h.+ında 23/17, 34/11, 35/5, 36/2, 37/8, 37/15,91/9, 115/3, 115/10, 115/17, 115/35, 116/6, 118/19, 121/10, 121/12, 122/23, 122/24, 140/38
h.+ındagı 24/16
[= 26]

ḥaḥiş istek, dilek <Fa. hâhiş
h. 28/39, 69/39, 75/34, 106/15, 113/37, 115/7
h.+i 140/27
h.+im 69/34
h.+imi 140/36
[= 9]

ḥaḥişli istekli
h. 110/9
[= 1]

hal durum <Ar. hal
h. 4/14, 67/12, 83/25
h.+da 12/36, 15/24, 18/14, 22/11, 32/32, 37/6, 48/26, 48/35, 112/25, 122/16, 127/33, 131/17, 133/37, 135/41, 139/17, 140/30, 141/2
h.+ı 69/17, 107/8, 109/11
h.+ım 7/9
h.+ına 56/37
h.+ını 37/34, 108/22
h.+lar 63/40
h.+larda 129/32
[= 29]

hala teyze
h. 56/10, 56/36, 101/36, 105/7, 105/17, 105/26, 106/3, 106/6, 106/16, 117/25, 118/39, 118/41
h.+gile 125/25
h.+nın 106/26
[= 14]

halal helal <Ar. helâl
h. 67/3
h.+dı 14/25
[= 2]

halat ev ya da iş elbisesi <Ar. hil'at
h. 28/27
h.+a 59/8
h.+ı 27/40, 29/5
h.+ını 27/24, 32/42, 140/19
[= 7]

halatlı elbiseli, giyimli
h. 140/15
[= 1]

halayla- döndürmek, çevirmek
h.-mışdı 38/5
[= 1]

halbuki eğer <Ar. bâl-bu+Fa. ki
h. 133/17
[= 1]

ḥalça küçük boy halı, seccada <Fa. kâliçe [TMEN, 1405]
h. 116/28, 116/37, 116/43, 117/21
h.+lar 117/17
h.+ları 117/6, 117/15
h.+nın 117/11
[= 8]

ḥalġ halk, topluluk <Ar. halk
h. 21/40
h.+ımızın 21/32
h.+ın 21/38, 30/6
h.+ını 21/42
[= 5]

ḥalḥı bk. halġ

h.+ın 35/37, 39/36, 63/3, 63/24
[= 4]

halı halı <Fa.kâli
h.+ları 66/31, 122/11
[= 2]

hallı kişi adı
h. 91/28, 91/36, 91/39, 102/33, 103/3
h.+dır 102/9
h.+nın 91/36,91/40, 102/32
[= 9]

ham işlenmemiş, ham <Fa. ham
h. 131/10, 138/11
h.+ı 102/13
[= 3]

hamam hamam <Ar. hammâm
h.+a 60/19
[= 1]

hamamçı hamamcı
h. 68/43
h.+nın 69/7
[= 2]

haman hemen, çabucak <FA. hemân
h. 132/42, 139/39
[= 2]

hamar düzlük, girinti çıkıntısı belli olmayan <Fa. hem-vâr
h. 119/28
[= 1]

hamı hepsi, bütünü; hep[<kamu]
h. 4/20, 7/41, 16/18, 20/17, 20/29, 22/29, 24/24, 29/24, 29/24, 43/10, 43/13, 43/38, 55/7, 68/2, 69/3, 83/14, 85/15, 90/1, 95/22, 98/37, 99/34, 102/12, 118/9
h.+dan 6/27, 102/9
h.+mız 1/40, 2/2, 2/10, 2/30, 3/1, 37/42, 95/38
h.+mıza 21/24
h.+mızı 125/32
h.+mızın 19/38, 21/31, 22/32, 22/33
h.+nı 22/22, 35/12, 55/4, 116/32
h.+nın 16/16, 43/33, 63/20, 73/30
h.+sı 37/17, 73/26, 83/5, 91/27, 91/30, 94/27, 97/31, 98/23, 121/2, 125/29, 130/42, 132/39
h.+sına 83/21
h.+sından 91/34
h.+sını 23/25, 45/4, 59/22, 79/40, 140/34
h.+sının 83/30, 85/16
[= 67]

han(1) ünvan, ağa, beğ
h.+ı 45/7
h.+lar 67/2
h.+sı 78/9
[= 3]

han(2) kısa bir süre, daha sonra [<*ka]
h.+a 21/8
h.+dan 21/8
[= 2]

hanı hani, nerede
h. 4/32, 40/8, 60/4
[= 3]

hanım hanım
h. 19/15, 20/30, 20/37, 32/25, 69/38, 92/1, 92/2
h.+a 32/33
h.+ı 20/20, 27/36
h.+ın 20/22, 20/23, 22/31
h.+ını 32/35
h.+la 30/13
[= 15]

haniman ev, ocak <Fa. hânmân
h.+ımızı 24/21
[= 1]

hansı hangi
h. 1/39, 2/9, 4/7, 4/40, 4/40, 10/13, 10/25, 31/34, 50/17, 50/30, 78/37, 90/36, 91/2, 93/25, 98/26, 98/42
h.+na 91/40
h.+nı 38/37
h.+sa 100/12
[= 19]

hara nere, hangi yer
h. 4/25, 23/6, 45/28, 66/40, 71/14, 71/15, 75/21, 105/21, 105/25, 122/3, 76/32
h.+a 77/19, 77/29, 79/26, 116/11, 117/27, 122/40, 126/40, 129/36, 134/33, 136/5, 140/23, 140/30

h.+da 84/33, 123/41, 133/34, 108/38
h.+da(harda) 4/26, 30/11, 30/36, 36/17, 40/43, 41/1, 43/42, 49/22, 62/31, 80/20
h.+dadı(hardadı) 27/38
h.+dan 95/2, 118/3, 119/1
h.+dan(hardan) 3/22, 16/12, 24/19, 30/4, 42/23, 50/30, 54/22, 56/11, 72/5
h.+dansa 139/42
h.+dasan(hardasan) 76/31, 77/3
h.+daydı(hardaydı) 6/18
h.+sa 38/1, 72/15, 94/17, 118/15
h.+sındansa 92/43
h.+sındasa 18/27, 18/30
h.+ya 82/39
h.+yasa 23/36
[= 63]

haraba kendi evi, mülkü <Ar.harâbe
h.+nda 5/39
h.+sına 64/18
[= 2]

harablaş- berbat olmak
h.-acagdı 53/40
[= 1]

haram dinî yasak <Ar.harâm
h. 14/26, 69/27
[= 2]

haray nere, krş.hara
h. 55/4
h.+ı 57/23
[= 2]

harıltı ses taklidi, hırıltı
h.+nı 65/30
[= 1]

haric dışarı <Ar. hâriç
h.+de 112/9
h.+den 62/32
[= 2]

hasaoğlu kişi adı
h. 133/38, 140/9, 140/13, 140/19, 140/35, 141/10
h.+nu 137/22
h.+nun 133/27, 138/4, 140/22, 140/27
[= 11]

ḫasar taş ve kerpiçten yapılan duvar, set <Ar. hisâr
h.+dan 87/20
h.+ı 35/7
h.+ın 87/12, 87/22, 87/33
h.+ından 82/37
h.+ların 88/9
[= 7]

ḫasiyyet değer, şeref <Ar. haysiyyet
h.+e 116/21
h.+i 8/4
h.+idi 55/29, 55/31
h.+ime 19/11
[= 5]

haşiyeli kenarlı
h. 112/39
[= 1]

hata yanlış <Ar. hatâ'
h. 83/39, 127/28, 127/29
[= 3]

hatırla- hatırlamak
h.-dı 44/11, 81/41, 108/23, 110/24, 110/28
h.-dım 99/9, 99/27
h.-ya 90/37, 102/35
h.-yıb 46/10
h.-yıram 130/26
h.-yırdı 81/34
[= 12]

hatırlat- hatırlatmak
h.-ırdı 115/12
h.-ırdı(hatırladırdı) 18/29, 28/33
[= 3]

ḫatir hürmet, saygı <Ar. hâtır
h.+ini 19/12
[= 1]

ḫatire anı, hatıra <Ar. hâtıra
h. 20/20, 20/21, 20/23, 20/30, 20/37, 22/31
h.+ler 7/13, 8/7, 24/5
h.+leri 24/17, 95/4
h.+mde 19/1
h.+ni 18/31
h.+si 24/37
[= 14]

hava hava <Ar. hevâ
h. 3/37, 8/8, 18/7, 18/31, 95/4
h.+da 7/3, 18/18, 18/21, 71/22, 130/17, 133/41, 137/1
h.+dan 7/3, 18/17, 21/4, 108/31
h.+nı 18/8, 91/20, 109/37

h.+sı 95/3, 95/10
h.+sı(2) 83/31, 99/6, 102/1
h.+sına 23/23
h.+yı 1/22
[= 26]

havalandır- havalandırmak
h.-dı 49/36
[= 1]

havasızlıġ havasızlık
h.+dan 14/30
[= 1]

havayı ilgisizlik, havaî
h.+dı 28/11
[= 1]

hay ses, gürültü
h.*haray* gürültü, patırtı 82/39
h.+ı*na gelmek* imdadına yetişmek 117/3
[= 2]

hayan hangi taraf
h.+dadır 5/5
[= 1]

hayġırış haykırış
h.+la 135/3
[= 1]

ḫayıf yazık <Ar. hayf
h. 7/28, 36/39
[= 2]

hayil perde <Ar. hâil
h.étmek 34/9
[= 1]

hayküy eş anlamlı ikileme, bağırtı çağırtı
h.+ü 117/3
[= 1]

hayla- seslenmek
h.-dı 116/45
[= 1]

hazır hazır <Ar. hâzır
h. 39/14, 48/8, 76/27, 85/22, 113/11
h.+dı 57/35
[= 6]

hazırla- hazır duruma getirmek, hazırlamak
h.-dığı 19/6, 45/17, 58/23
h.-mışam 27/32
h.-yırdı 22/28
[= 5]

hazırlaş- hazırlanmak
h.-arken 129/3
h.-mag 114/8
h.-mayacag 114/6
h.-sın 114/1, 114/7
[= 5]

he evet
h. 1/34, 2/20, 10/26, 13/35, 13/36, 13/36, 13/37, 13/37, 13/37, 14/11, 30/24, 41/23, 43/19, 79/15, 79/21, 79/29, 98/38, 111/9
[= 18]

heber haber; bilgi <Ar. haber
h. *almag* duymak 58/39, 112/15, 140/24
h. *élemek* bildirmek 39/22
h. *éşidmek* duymak 58/34
h. getirmek 125/13
h.*tutmag* sorup öğrenmek 10/24 36/25, 58/4, 58/34,108/39
h. vérmek 38/39, 50/14, 104/13
h. *yayılmag* şâyi olmak 81/10
h.+e 86/1
h.+i 10/35, 10/39, 21/15, 36/24, 48/13, 48/14, 75/9, 86/8, 91/37, 141/16
h.+ile 58/27
h.+im 10/23, 48/20, 65/1, 68/7, 127/31
h.+in 1/19, 30/3, 67/29
h.+nen 83/1
[= 39]

hebersiz habersiz
h. 106/8
[= 1]

hebs hapis <Ar. babs
h. olunmag136/28, 138/32
h.+den 140/23
[= 3]

hecalet utanç <Ar. hacâlet
h. 131/9, 132/42
h. *çekmek* utanmak 5/41, 54/17, 108/8
h.+imden 80/31
h.+inden 110/28
[= 7]

hecil utanmış
h. 131/6
[= 1]

heç hiç, asla <Fa. hîç
h. 4/4, 8/29, 10/39, 10/40, 12/9, 13/4, 13/27, 13/28,

13/38, 13/41, 14/20, 14/41, 15/27, 15/31, 15/33, 18/10, 18/17, 19/1, 19/4, 19/29, 20/38, 21/7, 21/25, 21/25, 22/3, 22/10, 22/36, 23/33, 25/5, 25/8, 25/11, 26/29
[= 32]

hedd sınır <Ar. hadd
h.+i 1/15
h.+inden 99/25, 122/15
h.+ine 44/9
[= 4]

hediyye armağan <Ar. hediyye
h. 2/37, 3/2, 3/4, 3/6, 3/14, 3/23
h.+si 1/1
[= 7]

hedsiz sınırsız, hesapsız
h. 19/12
[= 1]

hefif hafif <Ar. hafîf
h. 117/9, 130/18
[= 2]

hefte yedi gün, hafta <Fa. hefte
h. 127/40, 133/39
h.+den 121/23
h.+ler 58/4
h.+lere 57/3, 58/3
h.+leri 57/3
[= 7]

heftelik haftalık
h.+e(hefteliye) 140/23
[= 1]

Hefteran Bakü yakınlarında bulunan bir dere adı
h. 128/1, 128/14, 131/11, 131/18
[= 4]

heğiğet gerçek <Ar hakikat
h.+e 104/7
h.+i 59/33
[= 2]

heğiğeten gerçekten
h. 15/7
[= 1]

hekim doktor <Ar. hekîm
h. 61/3, 61/21, 61/32, 61/35, 69/22, 69/24, 69/29, 73/33, 117/40, 118/32, 122/7, 140/6, 140/20
h.+in 69/36, 73/32
h.+ine 1/22
h.+ler 57/4, 57/36
h.+lerin 57/24
[= 19]

hele bir de, üstelik
h. 80/33, 81/17, 82/15, 84/4, 84/4, 84/23, 84/24, 84/25, 91/29, 91/34, 107/24, 110/2, 112/21, 118/9, 120/4, 123/26, 126/20, 127/25, 130/30, 132/9, 133/15, 136/29, 138/33, 140/38, 140/38, 140/41, 141/6, 1/5, 7/30, 30/29, 32/20, 40/20, 44/5, 44/9, 48/21, 51/11, 53/29, 54/12, 57/19, 73/21, 73/30, 74/24, 75/13
[=43]

helelik şimdilik
h. 122/24, 136/21, 136/41
[= 3]

helğe halka <Ar. halka
h.+sine 117/6
[= 1]

helim yumuşak, hâlim selim <Ar. hâlim
h. 21/19
[= 1]

hell çözüm <Ar. hall
h. étmek 22/40
h. élemek 53/20
h.+inde 139/3
[= 3]

helvet gizli <AR. halvet
h. 74/12
[= 1]

helvetce gizlice
h. 73/15, 80/4
[= 2]

hem hem, -i bir <Fa. hem
h. 7/38, 7/38, 8/37, 8/38, 11/10, 12/40, 13/1, 17/12, 19/33, 38/30, 38/30, 43/20, 43/20, 92/44, 105/1, 105/1, 105/5, 105/6, 116/6, 116/6, 118/5, 118/5, 121/26, 121/26
[= 24]

hemdem sırdaş, yakın dost <Fa. hem-dem
h.+i 8/35
[= 1]

hemin bu bile, tıpkı bu <Fa. hemîn
h. 9/9, 10/8, 10/11, 10/19, 10/29, 11/1, 11/15, 11/28, 12/4, 12/36, 13/6, 13/10, 13/12, 13/14, 13/16, 13/18, 13/31, 14/4, 14/30, 14/43, 16/23, 18/30, 23/23, 23/39, 37/16, 38/25, 43/25, 75/20, 81/20, 88/3, 91/6, 91/17, 97/41, 99/19, 104/4, 112/35, 118/18, 118/19
[= 38]

hemişe her zaman <FA hemîşe
h. 3/11, 4/6, 8/9, 18/21, 22/16, 60/24, 64/8, 64/22, 65/15, 66/5, 70/23, 71/43, 74/7, 78/6, 81/33, 82/5, 85/22, 85/41, 89/8, 94/20, 94/22, 95/9, 96/32, 96/42, 96/43, 97/14, 98/20, 99/28, 99/29, 99/32, 100/7, 100/15, 101/18, 102/27, 103/5, 110/15, 116/31, 117/7, 118/39, 123/23, 126/5, 129/32
h.+ki 4/1, 4/29, 9/28, 15/13, 19/31, 62/23, 64/29, 66/1
h.+kinden 72/14
[= 51]

hemişelik her zamanki
h. 11/16, 11/21, 24/18
[= 3]

hemzeyév kişi adı
h. 112/17
[= 1]

hendan kişı adı <Fa. handân
h. 35/12, 35/25, 36/31, 40/13, 41/16
h.+dan 36/3
[= 6]

hendever etraf, çevre
h.+ine 4/39
[= 1]

hengame kavga, gürültü <Fa. hengâme
h.+ni 65/14
[= 1]

her her, hep, bütün <Fa. her
h. 4/1, 4/29, 5/30, 6/28, 10/42, 11/1, 12/35, 13/37, 15/24, 15/32, 18/14, 19/3, 19/34, 21/5, 22/11, 22/40, 22/40, 23/28, 24/31, 29/23, 34/8, 35/40, 37/16, 37/30, 37/36, 38/19, 38/41, 39/14, 40/33, 40/34, 41/14, 42/42, 43/6, 43/33, 44/18, 45/14, 45/37, 46/1, 46/39,53/6, 54/20, 54/21, 55/5, 57/2, 58/11, 58/13, 58/18, 61/29, 61/30, 65/26, 69/4, 69/29, 72/16,77/15, 77/18, 80/16, 80/23, 85/23, 92/37, 94/23, 96/12, 96/23, 97/14, 100/33, 111/3, 113/25, 115/44, 116/11, 116/12, 116/13, 116/26, 118/44, 119/4, 119/17, 120/11, 120/11, 120/17, 121/8, 122/16, 124/2, 124/8, 126/5, 126/7, 127/20, 129/11, 131/29, 131/43, 132/23, 135/41, 137/21, 139/16, 139/17, 141/1
h.+den 83/18, 91/14, 133/21
[= 96]

heraret samimilik, sıcaklık <Ar. harâret
h. 9/8, 110/29
h.+i 58/16
[= 3]

herb savaş <Ar. harb
h.+i 95/13
[= 1]

hercle- harcamak (para)
h.-dim 79/40
h.-yeydiniz 110/13
[= 2]

herden bazen, arada bir
h. 6/19, 40/22, 13/19, 55/14, 58/24, 61/16, 109/20, 110/34, 128/13
[= 9]

here herkes
h.+miz 73/10
h.+nin 10/33, 16/19, 16/20
h.+si 50/29, 62/10, 63/41, 91/20
[= 8]

herek sedye
h.+de 55/9, 57/27
[= 2]

hereket hareket
h. 26/6, 55/4, 132/20

h.+den 130/2
h.+i 4/38
h.+ime 75/16
h.+imi 113/26
h.+le 31/42, 129/40, 136/34
h.+ler 4/16
h.+lerinde 123/13
h.+lerinden 100/40
h.+lerini 134/31
h.+lerle 91/13
[= 15]

hereketsiz hareketsiz
h. 140/30
[= 1]

herislik aşırı isteklilik, harislik
h.+le 74/30
[= 1]

herle- çevirmek; dönüp dolaşmak
h.-yerek 108/1
[= 1]

herlen- dönmek, dolanmak
h.-di 112/24
h.-irdi 96/4
h.-seler 57/4
[= 3]

herlet- döndürmek
h.-di 53/32, 54/22, 116/47
[= 3]

hesed kıskançlık <Ar. hased
h. 22/12
[= 1]

hesret özleyiş <Ar. hasret
h. 23/22, 35/28, 45/6
h.+idirler 67/13
h.+inde 12/19
h.+inden 125/16
h.+ini 127/31
[= 7]

heste hasta <Fa. heste
h. 69/33, 69/38, 123/38, 123/39
h.+dir 75/35, 123/38
h.+lere 56/3
h.+leri 121/29, 122/6
h.+lerinin 140/18
h.+nin 56/22, 61/24
h.+si 55/31
h.+ye 69/40
[= 14]

hestehana hastahane
h.+sında 57/1
h.+da 116/23
h.+dan 117/20
h.+ya 57/27
[= 4]

hestelen- hastalanmak
h.-di 116/22, 132/30
h.-ib 105/12
[= 3]

hestelik hastalalık
h.+i(hesteliyi) 60/1, 61/2
h.+in(hesteliyin) 61/3, 116/32
[= 4]

heşil ezik
h.+i *çıḫmaġ* pestili çıkmak, bozulmak 27/21
[= 1]

heşim kişi adı <Ar. hâşim
h. 90/23, 90/24, 91/6, 91/6, 91/11, 91/19, 98/35, 98/39, 98/42, 99/3, 102/2, 102/37
h.+den 91/35
h.+in 99/12
h.+ler 90/20, 90/24
[= 16]

hetem kişi adı
h.+in 136/6
[= 1]

hetir saygı, ihtiram <Ar. hâtır
h.+ine 1/12
h.+ine(hetrine) 1/16, 22/28, 29/14, 68/9, 68/11,117/42
h.+ini(hetrini) 20/18, 68/10
[= 9]

hetire hatıra <Ar. hâtıra
h.+leri 22/35
[= 1]

hett çizgi, yazı <Ar. hatt
h. 80/10
h.+ini 25/10
[= 2]

hetta bundan başka, dahi, bile <Ar. hattâ
h. 11/38, 12/5, 21/37, 40/13, 47/28, 52/22, 53/41, 71/39, 106/25, 107/7, 109/11
[= 11]

heves istek, arzu <Ar. heves
h. 75/3
h.+le 92/13
[= 2]

heyal hayal, fikir, düşünce <Ar. hayâl

h.+a 18/29, 116/7
h.+dan 93/41
h.+ı 39/7, 39/7, 131/10
h.+ımıza 23/4
h.+ımızda 24/20
h.+ında 45/19
h.+ından 51/22
h.+lar 7/13
[= 11]

heyali hayal ürünü
h. 26/16
[= 1]

heyalperver hayal perest <Ar. hayâl-perest
h. 140/39
[= 1]

heyasızcasına utanmadan
h. 3/23
[= 1]

heyat dirlik, ömür
h. 35/4, 59/30, 104/8, 115/35
h. yoldaşı 21/12
h.+da 21/38, 59/35
h.+dan 8/41, 46/9
h.+ım 140/32
h.+ımın 16/14
h.+ın 20/7
h.+ına 34/6
h.+ında 140/27
h.+ından 115/24
h.+ını 23/16
[= 16]

heye
h. 107/37
[= 1]

heyecan heyecan <Ar. heyecân
h. 31/25, 116/33, 125/5
h.+a 116/22
h.+dan 31/18
h.+la 133/20, 140/22
h.+lar 11/22
[= 8]

heyecanlan- heyecanlanmak
h.-dı 125/21, 141/5
h.-ıram 10/28
[= 3]

heyecanlı heyecanlı
h. 20/22, 98/27, 106/34
[= 3]

heyecansız heyecansız
h. 37/39
[= 1]

heyet köy evi <Ar. hey'et
h. 43/30, 68/42
h.+de 11/11, 69/3, 75/12, 115/28, 125/13, 127/3
h.+dedir 125/9
h.+den 11/7, 129/19, 138/14
h.+e 56/31, 125/29, 127/4
h.+i 38/32, 87/6, 133/18
h.+imize 7/10, 7/18, 7/18, 11/14, 125/27
h.+in 11/12, 35/7, 71/25, 125/37, 129/14
h.+inde 79/36, 91/5
h.+ine 82/38, 128/35
h.+lere 88/6
h.+leri 10/26
[= 34]

heyf yazık ki <Ar.hayf
h. 25/12, 25/12, 53/34
[= 3]

heyfsilen- tasalanmak
h.-dim 93/42
[= 1]

heyir fayda, yarar <Ar. hayr
h.+ime(héyrime) 1/24
[= 1]

heyret şaşkınlık <Ar. hayret
h.+le 16/36
[= 1]

heysiz hay demeden
h. 7/6
[= 1]

hezel kuru yapraklar
h. 124/38
[= 1]

Hezer Hazar denizi
h. 46/25, 115/40, 116/4
h.+di 46/25
h.+in 58/6, 106/29, 108/32, 115/43, 115/46
[= 9]

hezinlik üzüntü
h. 12/17, 13/6
[= 2]

héç hiç, asla <Fe. hîç
h. 6/20, 29/13, 30/40, 34/23, 36/38, 37/1, 37/10, 37/18, 37/19, 37/19, 37/20, 37/31, 40/10, 40/43, 42/31, 43/31, 43/37, 43/37, 45/28, 45/32, 46/11, 47/32, 48/20,

49/25, 49/32, 51/24, 52/16, 52/24, 52/33, 52/38, 52/39, 53/28, 53/38, 54/5, 56/16, 61/18, 65/3, 68/40, 72/15, 72/37, 72/38, 73/11, 73/38, 74/3, 74/37, 76/25, 79/6, 80/27, 82/14, 82/25, 82/28, 83/20, 84/17, 84/42, 86/2, 86/8, 86/9, 86/18, 86/21, 87/30, 87/40, 89/12, 91/13, 91/15, 93/16, 94/8, 95/18, 95/22, 95/43, 96/26, 96/41, 99/28, 99/38, 100/6, 100/27, 101/6, 101/12, 101/13, 101/13, 101/19, 101/22, 102/15, 102/25, 102/27, 103/1, 105/15, 105/17, 105/36, 106/6, 106/35, 107/30, 109/35, 110/2, 113/17, 118/35, 120/8, 123/21, 124/25, 125/13, 128/7, 130/18, 132/13, 132/38, 134/41, 137/15, 137/31
[= 106]

hékaye hikaye <Ar. hikâye
h. 115/9, 115/27
h.+den 141/16
h.+ni 118/2, 135/23
h.+nin 140/10, 140/13
h.+sini 118/45, 140/5, 140/28
[= 10]

hésab hesap, borç <Ar. hesâb
h. 39/31, 113/27
h.+ı 14/17, 112/37
h.+ına 77/23
[= 5]

hésabdar hesap uzmanı <Ar. hesâb+Fa. dâr
h. 67/26, 67/38
[= 2]

héy hey, ünlem
h. 45/35, 84/10, 123/17, 134/11
h.+im 7/4
[= 5]

héybe heybe
h. 102/18
[= 1]

héyif yazık ki <Ar. hayf
h. 96/37
[= 1]

héyir iyilik, fayda <Ar. hayr
h. 22/33, 38/23, 52/6, 81/7, 84/9
h.+di 81/25
h.+e 81/11
h.+i(héyri) 69/8, 69/16
[= 9]

héyirhah iyiliksever
h.+mış 8/5
[= 1]

héyirlik hayırlı
h.+e(héyirliye) 81/6
[= 1]

héykel heykel <Ar. heykel
h. 41/1
h.+i 46/22
h.+in 46/31
[= 3]

héylağ oldukça çok, fazla <Fa.hayli
h.+ı 100/21
[= 1]

héyli oldukça çok, fazla <Fa.hayli
h. 56/21, 61/37, 64/34, 65/11, 96/16, 99/15, 109/2, 109/12, 113/14, 118/8
[= 10]

héyr hayır <Ar. hayr
h. 74/18, 107/11, 112/6, 115/9
[= 4]

héyranlıg hayranlık
h.+la 31/19
[= 1]

héyransa kişi adı
h. 69/1
[= 1]

héyret şaşkınlık <Ar. hayret
h. 54/12, 134/30
h.+le 42/9, 49/17, 118/11, 124/34, 138/21
[= 7]

héyretlen- şaşırmak
h.-ecekdi 80/25
[= 1]

héysiyyet şan, şeref <Ar. haysiyyet
h.+i 130/19
[= 1]

héyvan hayvan <Ar. hayvân
h. 116/41, 117/1
h.+ın 97/34, 97/37, 117/1

h.+larını 136/7
[= 6]

hıçġır- hıçkırmak
h.-ırdı 83/13
[= 1]

ḫına kına <Ar. hınnâ
h.+sı 57/20
[= 1]

ḫınalı kınalı
h. 37/21
[= 1]

hırda ufak tefek şeyler <Fa. hôrde
h.+nı 125/31
[= 1]

hırdaca hacim olarak küçük, ufak
h. 101/26, 119/6, 119/31, 134/26
[= 4]

hırılda- hır hır diye ses çıkarmak, hırıldamak
h.-yıb 69/6
h.-yırdı 69/7, 98/35
[= 3]

hırıltı hırıltı
h. 65/19, 65/34
h.+dır 65/24
[= 3]

hırıltılı hırıltılı
h. 140/17
[= 1]

hırım hırda kelımesi ile ikilemeli olarak kullanılır; ufak tefek ev eşyası
h. 125/31
[= 1]

hısınlaş- fısıldaşmak
h.-ır 43/16
[= 1]

hışıltı hışıltı
h.+sı 62/11
h.+sına 62/5
[= 2]

hışmala- avuçlamak
h.-yıb 31/29
[= 1]

hidmet hizmet <Ar. hizmet
h. 21/35, 29/28
[= 2]

hikke sinir, hırs
h. 94/32
h.+me 127/29
[= 2]

him cim kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır;
h.*cim élemek* kaş göz etmek 113/20
[= 1]

hindiki şimdiki
h. 36/24
[= 1]

hirs hırs, şiddet <Ar. hırs
h. 94/32, 129/39
h.+i 131/35
h.+inden 130/10
h.+ini 90/43
h.+le 53/10, 108/22, 131/4
[= 8]

hirslen- kızmak, sinirlenmek
h.-dim 91/31
h.-ecekdi 80/16
h.-erdi 70/18
[= 3]

hislet yaratılış, kişilik <Ar. haslet
h.+inde 12/13
[= 1]

hiss duygu
h.élemek 8/39, 45/21, 70/9, 88/10, 91/14, 94/7, 98/34, 124/3, 124/42, 128/29, 128/33, 130/30, 130/42, 132/13, 139/33, 140/36
h. étmek 9/9, 11/39, 12/18, 13/15, 13/42, 23/7, 25/10, 26/16, 29/5, 47/19, 49/20, 49/28, 49/41, 50/13, 589/5, 99/36, 105/7, 109/34, 116/19, 127/24, 134/37, 137/24, 141/17
h. kéçmek 5/15
h. olunmag 23/40
h.+i 13/34, 34/7
h.+ile 43/41, 131/30
h.+in 34/4
h.+ler 7/8, 7/13, 11/22, 23/10, 23/39
h.+lerim 15/17
[= 54]

hitabet konuşma <Ar. hitabet
h. 3/33
[= 1]

hiyaban iki tarafı ağaçlıklı yol <Fa. hıyâbân
h.+larını 46/27
[= 1]

hiyar salatalık
h. 7/36, 30/2
h.+ın 30/5
[= 3]

honça içinde taze meyve olan armağan sepeti
h. 96/21
[= 1]

ḫor koro <Yu. choros
h.+la 1/40, 2/2, 2/6, 2/10, 2/21, 2/26, 3/1
[= 7]

hortdan- hortlamak
h.-a 67/37
[= 1]

horultu horultu
h.+su 64/26, 64/38
h.+suna 64/34
[= 3]

horuz horoz
h. 40/23
h.+unun 28/33
[= 2]

ḫoş hoş, güzel <Fa. hoş
h. 24/16, 38/26, 50/11, 50/14, 52/17, 58/38, 63/41, 86/18, 93/25, 101/4, 112/19, 115/21, 115/45, 116/39
h.+*a gelmek* beğenmek 109/26
h.+dur 122/29
h.+u 72/25, 74/5
h.+um 18/17
h.+uma 19/8, 19/15, 41/11
h.+un 67/3
h.+una 13/3, 112/1, 112/22, 113/5, 115/41
h.+unuza 51/39
[= 29]

ḫoşbeht mutlu, talihli <Fa. hoş-beht
h. 23/32, 35/38, 41/29, 42/36
h.+siniz 22/13
[= 5]

ḫoşbehtlilik mutluluk
h.+ini(hoşbehtliliyini) 41/28
[= 1]

hoşla- hoş tutmak
h.-yaydım 57/13
[= 1]

hovur bir an, kısa bir süre
h. 120/17
[= 1]

ḫoy yerine göre yardım isteme ya da gayretlendirme anlamlarında kullanılan bir ünlem
h.du 129/23
h.+*duya götürmek* alay etmek 129/23
[= 2]

hozeyin ağa, patron <Ru.hozéyin
h.+imin 4/34
[= 1]

hökm buyruk <Ar. hükm
h.+ü 42/16
[= 1]

hökümet hükümet <Ar. hükûmet
h. 28/11
h.+den 35/17, 43/23
[= 3]

hönkür- hüngür hüngür ağlamak
h. 80/5, 80/5
h.-düm 95/30
h.-erdi 70/27
[= 4]

hönkürtü hüngürtü, hıçkırık
h. 9/1, 100/26
[= 2]

hörek yemek
h. 40/25, 46/15
h.+lerden 44/3, 45/17
h.+lerinin 45/5
h.+lerle 45/1
[= 6]

hörmet saygı <Ar. hürmet
h. 105/2, 105/27
[= 2]

hörük saç örgüsü
h.+leri 101/1
h.+lerine 100/15
h.+lerini 100/35
[= 3]

hövlnak korku ile <Ar. hevl+Fa. nâk
h. 80/30
[= 1]

hövsele anlayış <Ar. havsala
h. 110/12
h.+den 63/37, 128/19
[= 3]

hrustal kristal
h.+ı 66/32
[= 1]
huda hafizleş- vedalaşmak
h.-ib 46/42
[= 1]
hulğum boğaz <Ar. hulkum
h.a 42/6
h.+unun 28/32
[= 2]
huliğanlıg serserilik <İn. holigan
h.+dan 68/37
[= 1]
humar kışı adı <Ar. humâr
h. 1/35, 2/19, 2/19, 3/3, 3/18
h.+ı 1/5, 1/6
h.+ın 1/13, 3/24
[= 9]
humarlan- keyiflenmek
h.-dı 87/3
h.-dığını 110/22
[= 2]
hurmayı açık kahverengi
h. 44/6, 47/22
[= 2]
husus özellik <Arhusûs
h.+ile 1/6, 23/8, 140/16
[= 3]
hususi özel
h. 59/31
[= 1]
huş akıl, fikir <Fa. hûş
h.+unu 55/9
[= 1]
hücum saldırı
h.+a kéçmek 126/25
[= 1]
hümmet ortak çalışma
h. 7/22
[= 1]
hündür yüksek
<Mo.öndür[TMEN, 57]
h. 9/7, 9/22, 80/2, 94/29
[= 3]
hündürlük yükseklik
h.+de 12/21
[= 1]
hür- havlamak
h.-dü 92/18
[= 1]
hürk- ürkmek
h.-üb 92/27
[= 1]
hürkü ürkü, korku
h. 12/4, 12/11
[= 2]
hürkü- iyice ürkmek
h.-müş 126/29
[= 1]
hürküt- ürkütmek
h.-ürdü(hürküdürdü) 11/41
[= 1]
hürnise kişi adı <Fa. hûri+ Ar. nîsa
h. 56/10, 56/29, 56/36
[= 3]
hürü kişi adı <Fe. hûri
h. 81/9, 82/37, 82/38, 83/4, 83/5, 83/7, 83/9, 83/13, 83/19, 83/21, 83/23, 84/23
[= 12]
hüseyn Hz. Hüseyin <Ar. hüseyn
h.+e 35/33
[= 1]
hüsusi özel
h. 113/39
[= 1]

I

i- imek fiili
i.-di 1/2, 1/28, 3/25, 4/11, 4/16, 5/17, 5/30, 6/35, 9/12, 9/12, 9/13, 9/13, 9/21, 9/30, 10/1, 10/2, 10/3, 10/4, 10/5, 10/8, 10/31, 10/32, 12/12, 12/19, 12/24, 12/40, 13/1, 13/8, 13/18, 13/27, 13/28, 13/29, 13/30, 14/34, 15/2, 16/7, 16/14, 16/27, 16/36, 17/7, 17/13, 18/7, 19/4, 19/13, 19/39, 20/11, 20/36, 21/11, 21/12, 21/20, 21/22, 21/24, 22/21, 22/32, 22/37, 23/5, 23/11, 23/18, 23/24, 23/26, 24/9, 24/39, 24/40, 26/6, 28/31, 29/25, 29/26, 30/10, 30/14, 30/32, 31/26, 32/24, 32/34, 34/21, 34/22, 35/3, 35/12, 35/32, 36/17, 38/9, 38/17, 38/24, 39/14, 39/16, 39/19, 39/41, 40/18, 41/12, 43/20, 43/20, 43/30, 43/30, 43/31, 44/10, 45/1, 46/38, 51/28, 52/29, 53/34,

54/12, 61/9, 61/32, 65/2, 65/4, 65/6, 65/11, 65/20, 65/24, 65/39, 66/2, 66/2, 66/14, 67/7, 68/30, 69/23, 70/8, 72/9, 73/9, 74/31, 74/34, 74/34, 76/11, 76/29, 77/11, 77/18, 77/34, 78/42, 80/6, 80/36, 81/4, 81/5, 81/14, 81/42, 82/2, 82/18, 82/26, 82/28, 82/29, 84/13, 84/15, 84/15, 84/23, 84/32, 84/35, 84/38, 84/39, 84/40, 85/12, 85/13, 85/33, 85/34, 86/2, 86/4, 86/8, 86/12, 86/13, 86/22, 86/25, 86/27, 86/37, 86/37, 87/7, 87/10, 87/15, 88/4, 90/2, 90/3, 90/11, 90/21, 90/34, 91/6, 91/8, 91/10, 91/31, 91/42, 92/28, 93/23, 93/42, 94/8, 94/10, 94/14, 94/30, 94/36, 94/40, 94/42, 95/6, 95/9, 95/13, 95/16, 95/41, 96/16, 96/37, 97/25, 97/41, 98/10, 98/22, 98/27, 98/29, 98/33, 98/35, 99/12, 99/19, 99/20, 99/26, 99/35, 99/38, 100/6, 100/8, 100/15, 101/3, 101/25, 101/28, 106/33, 107/4, 107/17, 108/18, 108/26, 108/27, 108/29, 109/6, 109/24, 115/19, 115/40, 115/42, 117/41, 117/42, 118/16, 118/22, 124/21, 124/24, 124/28, 126/17, 127/34, 128/2, 128/10, 128/22, 128/22, 130/20, 130/22, 131/9, 131/10, 132/22, 132/25, 132/39, 133/3, 133/30, 133/34, 137/21, 139/4, 140/3, 140/7, 140/11, 140/17, 140/39, 140/39, 140/43

i.-dik 80/22, 93/29

i.-diler 38/9

i.-dim 11/8, 13/29, 16/15, 40/20, 75/25, 75/26, 75/27, 75/28, 75/32, 75/34, 75/41, 76/7, 76/8, 89/11, 92/15, 125/20, 127/25, 127/26, 131/36, 134/22

i.-dimi 108/29

i.-dise 23/25, 35/26

i.-miş 57/11, 61/6, 73/31, 130/43, 138/5

i.-se 40/42, 44/29, 45/23, 45/41, 46/15, 46/19, 46/43, 47/19, 47/29, 49/5, 50/1, 50/21, 52/16, 52/26, 58/27, 58/27, 61/9, 61/18, 64/25, 64/25, 73/21, 74/1, 74/38, 76/6, 76/30, 78/32, 95/22, 99/29, 100/17, 108/18, 109/18, 110/30, 114/7, 115/34, 119/8, 121/20, 121/34, 123/18, 124/17, 124/32, 125/40, 126/10, 126/39, 126/40, 127/28, 128/13, 129/37, 130/2, 130/8, 130/17, 130/44, 131/19, 132/35, 132/41, 132/42, 133/1, 133/6, 133/29, 134/27, 134/34, 136/32, 137/11, 137/14, 137/18, 138/34, 138/39, 139/4, 139/32, 139/40, 140/25, 140/29, 140/30, 140/43

[= 360]

ibad uzaklaştırmak < Ar. ib'âd

i. 51/14

[= 1]

ibaret ibâret , müteşekkil < Ar. 'ibâret

i. 35/3, 140/6

[= 2]

icaze izin <Ar. icâzet

i. (almag)104/10

i. (vérmek) 31/21, 53/18

[= 3]

iclas oturma, toplantı < Ar. iclâs

i. 61/8, 61/15

i.+a 40/7

i.+ı 3/30, 6/3

i.+lardan 39/42

[= 5]

ictimai sosyal < Ar. ictimâ'î

i. 77/32, 117/45

[= 2]

iç iç

i.+eri 4/24, 4/31

i.+i 85/10, 120/21

i.+ile 129/19

i.+imde 8/31, 15/11

i.+imden 13/31
i.+imi 12/4
i.+inde 4/20, 7/13, 10/43, 11/34, 12/38, 13/7, 13/42, 15/14, 54/12, 54/22, 62/15, 69/15, 69/18, 76/16, 79/40, 86/22, 92/27, 94/33, 97/19, 101/23, 125/6, 126/27, 131/4, 131/36, 132/9, 133/6, 133/14, 134/21, 135/6, 135/16, 140/28, 140/38
i.+indedir 102/2
i.+indeki 130/20
i.+inden 8/10, 87/21, 93/8, 121/37, 126/16, 136/3
i.+indeyik 98/20
i.+ine 12/34, 12/37, 13/35, 14/29, 20/29, 42/7, 92/26, 94/4, 115/33
i.+ini 12/35, 83/35, 85/11, 125/9
i.+iynen 85/9
[= 64]

iç- içmek
i. 35/17, 44/29, 76/24, 76/25
i.-di 132/24
i.-dim 128/39
i.-diyime 97/20
i.-ecek 99/13
i.-eceyem 99/2, 99/2
i.-en 126/20
i.-ende 99/13, 132/28
i.-enden 72/14
i.-enecen 76/15
i.-erem 4/28
i.-erik 76/28
i.-erken 128/39
i.-ersen 26/15
i.-ib 68/40, 98/35, 102/3, 118/42
i.-ir 138/17
i.-irdi 132/11
i.-mek 46/32, 68/28, 96/36, 99/3
i.-meli 131/23
i.-mesen 76/25
i.-meye 132/19
i.-misen 76/23
i.-mişdik 3/32
i.-sin 97/22
[= 35]

içeri içeri
i. 1/37, 38/7, 54/4, 58/42, 62/18, 65/7, 66/4, 74/19, 80/14, 80/37, 81/21, 85/1, 95/43,46/33,100/19, 100/20, 112/23, 112/28, 112/36, 125/28, 139/1
i.+de 56/18, 68/32, 126/20, 139/11
i.+den 48/33, 48/35, 49/5, 112/12
i.+si 140/6
i.+sile 131/11
i.+sinde 8/7, 53/32, 53/37, 104/15, 108/17, 134/30
i.+sinden 119/24
i.+sine 120/21, 132/16
i.+ye 125/7, 132/15, 139/31
[= 43]

için içten içe
i. 85/26, 85/27
[= 2]

içki içki
i. 91/10
[= 1]

idare resmî kurum < Ar. idâre
i. 28/25
i.+de 28/14, 35/15, 40/29, 61/7, 75/36
i.+sinde 40/23
i.+sine 35/12
i.+sinin 65/10
i.+ye 28/22,41/40
[= 11]

ifade anlatım < Ar. ifâde
i.+ler 115/21
i.+ni 124/36
i.+si 19/18
i.+sini 20/6,1/19, 21/20
[= 6]

iflic felç
f. 57/5
[= 1]

iftira gerçek olmayan suç yükleme < Ar. iftirâ'
i.+ya 140/37
[= 1]

igid yiğit
i. 97/4
i.+lerim 83/36
[= 2]

igirmi dört yirmi dört
i.+ü(igirmi dördü) 10/8

[= 1]

ihlas dostluk, samimiyet < Ar. ihlâs
i. 16/11, 16/25, 132/7
[= 3]

ihtisas uzmanlık < Ar. ihtisâs
i.+ının 139/4
i.+ınız 49/15
[= 2]

ihtiyar yetki, ruhsat < Ar. ihtiyâr
i.+ım 29/16, 29/31
[= 2]

ihtiyari isteğe bağlı < Ar. ihtiyârî
i. 18/5, 52/9
[= 2]

iken iken
i. 126/20, 140/41
[= 2]

iki sayı sözü, iki
i. 6/8,9/25, 14/14, 14/14, 20/11, 24/12, 29/26, 32/23, 37/29, 45/35, 46/24, 48/9, 50/9, 50/9, 51/11, 53/22, 60/12, 60/21, 61/6, 62/33, 62/34, 62/38, 63/16, 65/34, 65/42, 66/4, 69/29, 70/25, 71/24, 76/6, 76/16,77/31, 90/27, 91/29, 95/35, 96/33, 104/14, 105/23, 107/32, 109/16, 111/15, 112/9, 113/25, 116/43, 117/39, 120/33, 121/8, 122/41, 123/2, 123/3, 124/2, 128/36, 128/38, 128/39, 129/11, 132/2, 132/35, 134/31, 135/15, 136/18, 139/35, 139/38, 140/6, 140/23, 140/28, 140/41
i.+di 1/24
i.+miz 34/8, 94/37
i.+mize 80/23
i.+mizi 38/19
i.+si 111/3, 118/44, 119/4, 124/8, 135/41, 137/21
i.+sini 53/6, 54/20, 62/27, 68/8, 119/17, 129/9
i.+sinide 64/36
i.+sinin 38/41
i.+ye 4/41
[= 86]

ikice iki tane
i. 29/13
[= 1]

ikinci ikinci
i. 37/40, 49/19, 69/14, 76/26, 107/24, 113/13
i.+si 68/10
[= 7]

ikra bk.çeh
i. 6/14
[= 1]

il yıl
i. 1/3, 5/34, 10/5, 11/30, 14/12, 37/30, 43/25, 44/26, 51/12, 57/24, 58/5, 60/21, 63/19, 68/13, 77/27, 81/12, 83/37, 84/35, 86/13, 86/37, 87/10, 89/2, 90/2, 90/11, 92/9, 94/36, 96/33, 104/4, 107/22, 109/6, 112/9, 114/1, 114/9, 117/39, 121/40, 125/1, 126/10, 140/27
i.+de 37/40, 38/22, 38/24, 46/24, 84/27, 140/38
i.+den 14/14
i.+e 107/34, 110/14
i.+i 34/30, 43/18
i.+in 39/14, 60/27, 81/12, 83/16
i.+ler 9/13, 9/13, 11/8, 11/31, 12/29, 35/40, 42/41, 67/13, 77/23
i.+lerde 38/13, 40/24
i.+lerden 24/20, 34/29
i.+leri 34/30, 45/20
i.+lerin 40/10, 59/27
i.+lerinde 38/11, 127/11
[= 72]

ilahi Tanrı < Ar. ilâhî
i. 74/31
[= 1]

ilan yılan
i. 131/3
[= 1]

ildırım yıldırım
i. 102/28, 120/9, 130/16, 133/25, 134/31
[= 5]

ile ile, bağlama edatı
i. 1/35, 4/2, 4/33, 7/7, 8/17, 9/28, 10/38, 11/13, 12/11, 12/11, 12/32, 12/36, 13/6, 13/6, 13/7, 13/22, 13/22, 13/22, 13/32, 13/33, 14/1, 14/25, 14/28, 16/16, 18/22,

18/23, 18/32, 20/13, 20/30, 22/13, 23/11, 24/7, 24/11, 30/39, 32/25, 33/6, 34/2, 34/5, 34/8, 35/13, 38/23, 42/33, 46/19, 46/40, 47/1, 47/3, 47/40, 48/30, 49/5, 49/9, 52/22, 53/9, 54/3, 56/17, 58/14, 58/16, 62/13, 66/12, 66/28, 67/43, 69/1, 69/20, 73/12, 74/28, 74/32, 76/16, 76/32, 77/27, 79/35, 81/24, 86/5, 86/26, 86/31, 86/34, 87/27, 88/9, 90/33, 92/20, 92/41, 95/4, 98/3, 98/5, 99/30, 100/26, 101/7, 101/9, 102/6, 102/36, 106/13, 109/15, 109/18, 109/37, 110/18, 113/22, 113/38, 115/6, 115/14, 115/15, 115/20, 115/24, 116/8, 117/4, 117/12, 117/13, 117/14, 117/44, 118/2, 118/4, 119/12, 121/19, 126/3, 127/7, 128/15, 129/32, 130/28, 131/13, 131/18, 132/22, 133/1, 135/14, 135/17, 135/41, 136/3, 136/18, 136/21, 136/30, 137/6, 138/17, 139/1, 139/40, 140/2, 140/15, 140/25, 140/25, 140/27, 141/10
[= 136]

ileri bk. ireli
i. 49/4
[= 1]

ilhılı hayvan sürüsü olan < yılkı
i. 88/4
[= 1]

ılıg ılık
i. 23/24
[= 1]

iliş- ilişmek, yanaşmak
i.-ib 18/28, 18/30, 97/38, 116/14, 119/31
i.-ibmiş 5/21
i.-mişdi 140/33
[= 7]

ilk ilk, birinci kez
i. 7/16, 7/17, 7/18, 7/32, 7/33, 8/41, 8/42, 40/23, 47/21, 80/9, 108/21, 110/27, 124/22, 131/16, 140/38
[= 15]

illah ki bağlacı ile kullanılır ; özellikle < Ar. illâh
i. 90/38
[= 1]

ilmi ilime ait < Ar. 'ilmî
i. 19/19
[= 1]

ilyas kişi adı
i. 119/8, 119/28, 119/30, 120/38, 121/31, 123/7, 123/15, 123/40, 124/15, 124/34, 124/38, 124/42, 127/39, 132/26, 135/20, 135/24, 135/29, 135/40, 136/5, 136/10, 136/16, 136/20, 136/25, 136/32, 137/1, 137/2, 137/6
i.+a 120/2, 120/29, 136/4, 136/23, 136/35, 137/18
i.+dan 140/3
i.+ı 136/33
i.+ın 121/3, 123/9,123/10, 124/10, 127/15, 127/24, 132/29, 136/11, 136/42, 137/19, 140/32, 140/41
i.+la 136/2
[= 48]

imam İmam Hüseyin
i. 35/33
[= 1]

imkan olanak < Ar. imkân
i. 36/18, 132/21
i.+ı 133/17
i.+ları 27/17
[= 4]

imtahan sınav < Ar. imtihan
i. 112/38, 113/23, 114/11, 114/17
i.+ı 104/12
i.+larını 104/2
[= 6]

imzasız imzasız
i. 13/36, 24/33, 24/33, 25/2
[= 4]

in şimdi
i.+den 90/14
[= 1]

in- inmek
i.-di 87/19
[= 1]

inad ısrar < Ar. 'inâd
i.+ıma 127/30
[= 1]

inan- inanmak
i. 16/30, 16/30, 16/34, 16/34, 56/12
i.-a 25/11
i.-dım 102/33
i.-ırdı 140/40
i.-ırdım 73/18, 94/15
i.-madı 41/18, 44/30, 46/32
i.-madıg 24/9
i.-madım 73/27
i.-mıram 118/24
i.-mırdım 77/14, 77/14
i.-mırdın 54/11
i.-mırsan 16/29
[= 20]

ince ince; hafif
i. 9/12, 58/16,58/30, 58/30, 116/21
[= 5]

inci- incinmek
i.-me 37/7, 41/34, 78/18
i.-medi 74/26,77/38
i.-yerdi 70/18
i.-yerem 42/30
[= 7]

incir incir
i. 29/20
[= 1]

incit- incitmek
i.-me 138/20
[= 1]

indi şimdi
i. 1/29, 1/39, 1/41, 2/1, 2/4, 2/8, 2/20, 2/25, 4/25, 6/7, 6/18, 9/17, 9/17, 9/23, 10/19, 14/18, 27/16, 28/35, 29/5, 30/25, 32/17, 34/27, 35/13, 40/10, 40/32, 40/37, 41/6, 42/26, 44/12, 44/29, 45/14, 45/36, 46/3, 46/15, 48/6, 49/26, 52/6, 52/21, 54/21, 61/37, 62/16, 63/12, 63/33, 63/35, 64/9, 64/30, 64/37, 76/25, 76/30, 81/26, 82/32, 84/12, 84/13, 84/34, 84/37, 84/38, 85/31, 86/10, 86/18, 86/42, 87/10, 90/8, 90/30, 90/41, 91/9, 91/39, 94/4, 94/43, 95/7, 96/33, 96/40, 98/10, 98/17, 99/10, 106/1, 106/12, 108/28, 109/24, 110/35, 112/9, 113/6, 114/8, 117/18, 119/3, 124/16, 124/40, 124/42, 126/15, 128/6, 129/18, 129/34, 130/20, 130/39, 131/8, 131/18, 131/36, 132/5, 133/40, 135/32, 135/41, 137/16, 137/17, 137/35, 138/12, 140/27
i.+den 98/7, 121/40
i.+ki 41/32, 43/19, 69/13, 92/16
i.+se 44/20
i.+yecen 77/10
[= 113]

indice şimdilik
i. 7/27, 13/30, 14/22, 18/21, 35/30, 40/13, 47/11, 78/30, 80/25, 84/5, 97/26, 99/17
[= 12]

indiceyen şimdiye kadar
i. 80/20
[= 1]

inek inek
i.+ler 80/8, 88/1
i.+i(ineyi) 81/26
i.+imiz(ineyimiz) 97/15, 97/17
i.+imizi(ineyimizi) 97/14
i.+in(ineyin) 97/19
[= 7]

inilde- inlemek
i.-di 93/5
[= 1]

inişil geçen yıl
i. 7/31
[= 1]

insaf merhamet < Ar. insâf
i. 125/18
[= 1]

insafsız merhametsiz
i. 19/41
[= 1]

insan insan <Ar. insan
i. 14/40, 14/41, 15/18, 15/25, 22/9, 22/37, 23/1, 23/33, 24/30, 116/5
i.+ı 14/42, 24/31
i.+ın 14/43
i.+lar 56/5
i.+larıdı 15/5

i.+ların 14/42
[= 16]

institü bk. institut
i.+müze 22/25
i.+müzün 21/33
[= 2]

institüt akademik organizasyon < La. institutum
i. 104/14, 105/2
i.+ü 104/4,25/1, 121/39, 121/41, 122/1
i.+ünde 104/2
i.+ünü 117/39
[= 9]

inşa nesir, yazı < Ar. inşâ'
i. 115/9
i.+dır 118/4
[= 2]

intigam öc alma <Ar. intikâm
i. 13/33
[= 1]

intihar canına kast etme < Ar. intihâr
i. 42/16
[= 1]

intizar bekleyiş < Ar. intizâr
i. 56/19, 59/4
[= 2]

ipek ipek
i. 119/8
[= 1]

irade meram , istek < Ar. irâde
i.+n 59/23
[= 1]

iran İran
i. 66/31
[= 1]

ireli ileri
i. 7/1, 58/40, 66/12, 82/40, 107/5, 113/8, 119/29, 126/25, 126/33, 130/16, 134/30, 135/5, 135/13, 137/4
i.+ye 108/25
[= 15]

irelile ilerlemek-
i.-di 49/6
[= 1]

iri büyük
i. 3/19, 20/3, 27/22, 28/32, 46/34, 49/2, 56/2, 57/38, 58/32, 74/27, 91/1, 94/42, 97/18, 99/37, 107/8, 109/29, 112/25, 135/15
[= 18]

irigözlü gözü büyük olan
i. 85/21
[= 1]

irilen- büyümek
i.-ib 59/29
[= 1]

iriş- gülmek
i.-e 4/12, 4/12
[= 2]

irz renk
i.+inden 81/14
[= 1]

ise ise
i. 3/24, 9/12, 17/13, 18/9, 18/22, 21/36, 22/8, 23/35, 24/16, 24/33, 25/6, 25/7, 29/25, 29/30, 32/32, 34/5, 35/2, 37/37, 38/10
[= 19]

isitme ısıtma
i. 60/28
[= 1]

islan- ıslanmak
i.-ıb 27/20
i.-mış 70/12, 71/6
[= 3]

islat- ıslatmak
i.-ardı(isladardı) 70/30
[= 1]

ismayıl kişi adı
i. 83/4, 83/9, 83/33, 84/3, 84/26, 84/29
i.+ın 83/14, 83/19, 83/34, 83/40, 84/3, 84/24
[= 12]

iste- istemek, dilemek
i. 128/4
i.-di 1/31, 31/41, 46/32, 50/14, 55/27, 58/40, 58/43, 59/18, 64/8, 83/41, 97/38, 104/16, 108/6, 113/11, 123/6, 127/41, 130/4, 134/43, 136/25, 137/18, 139/32
i.-dikleri 139/43
i.-diler 39/33
i.-dim 7/2, 13/34, 15/3, 15/3, 74/21, 74/25, 79/4, 99/3, 100/20, 101/8, 131/34, 132/17

i.-diyi 68/20, 138/15
i.-diyim 7/17, 7/18, 27/14
i.-diyimden 35/38
i.-diyimi 139/18
i.-diyimiz 19/12
i.-diyiniz 49/39
i.-meden 79/22
i.-medi 119/19
i.-meli 5/8
i.-mesinden 38/16
i.-meyi 72/28
i.-mez 80/1
i.-mezdi 38/43
i.-mirdi 18/12, 46/43, 53/39, 93/16, 116/45, 130/8, 133/5
i.-mirdim 97/23, 118/35
i.-mirem 27/14, 114/8
i.-mirsen 11/25
i.-mişdi 45/27
i.-r 16/11, 80/1
i.-rdi 71/9, 115/32
i.-rken 51/40, 113/23
i.-sen 50/23
i.-yen 3/23, 48/23, 134/40
i.-yende 30/22, 31/31, 41/41
i.-yende(isteyende) 29/40
i.-yenlerden 42/2
i.-yenlerin 41/22
i.-yer 3/6
i.-yir 1/30, 3/14, 15/19, 15/20, 15/20, 27/3, 41/21, 72/29,78/33, 102/4, 107/26, 116/2, 117/35, 141/13
i.-yirdi 1/5, 38/15, 71/33, 72/27, 82/12, 85/42, 94/37, 117/42, 138/34, 140/19, 140/25, 140/26
i.-yirdik 20/17
i.-yirdiler 92/32
i.-yirdim 8/42, 11/42, 11/43, 12/24, 23/15, 72/35, 72/36, 72/41, 74/37, 75/5, 75/10, 78/8, 95/25, 96/36, 97/11, 100/28, 110/8, 117/31, 127/17, 133/7
i.-yirdin 36/21, 79/27, 127/13, 127/13, 139/13, 140/44, 141/1, 141/1
i.-yirdise 131/10
i.-yirem 10/40, 14/5, 14/6, 15/10, 16/31, 16/31, 16/34, 41/29, 50/25, 50/31, 63/13, 68/10, 78/2, 79/29, 95/14, 107/36, 113/26, 115/7, 137/31, 50/34
i.-yiremse 15/37
i.-yirler 26/24, 63/30, 112/30
i.-yirlerse 15/21
i.-yirmiş 117/10, 135/4
i.-yirsen 14/6, 15/14, 15/24, 34/15, 43/11, 47/42, 53/1, 60/10, 63/6, 63/19, 115/8
i.-yirsiniz 49/9, 141/14
[= 179]

istéhza alay <Ar. istihzâ
i. 9/8, 14/34
i.+dan 13/17
i.+m 14/35
i.+nı 13/14,35/25
[= 5]

istek istek, dilek
i. 12/23
i.+ine(isteyine) 32/24
[= 2]

istekli
i. 115/17
i.+ler 10/33
i.+ndir 10/41
i.+si 10/34, 19/38
[= 5]

isti sıcak
i. 7/35, 10/8, 57/17, 58/17, 74/27, 103/6, 106/28, 108/31, 115/40
i.+de 26/18, 31/17
i.+den 60/29
i.+ni 26/7
i.+yidi 26/4
[= 14]

istifade faydalanma, yararlanma <Ar. istifâde
i. 50/14, 79/8
[= 2]

istilik sıcaklık
i.+i (istiliyi) 60/32
[= 1]

istirahet dinlenme < Ar. istirâhat
i. 51/34, 68/27, 120/33
i.+e 140/24
i.+inde 116/26
[= 5]

iş iş

i. 5/26, 19/5, 31/34, 31/36, 40/7, 40/12, 43/2, 52/20, 57/25, 61/6, 61/15, 61/15, 67/11, 67/20, 68/38, 77/13, 78/5, 78/7, 105/15, 109/5, 132/25, 140/18
i.+(görmek) 10/23,118/9
i.+(olmag) 34/22
i.+(tapşırmag) 42/28
i.+(tutmag) 37/23
i.+de 116/31
i.+den 1/9, 6/16, 23/16, 40/30, 57/2, 75/13, 132/25
i.+dir 22/9
i.+e 18/7, 19/3, 23/39, 32/14, 42/43, 43/7, 43/21, 43/36, 45/8, 45/10, 45/13, 48/3, 48/6, 53/7, 66/6, 79/19, 80/11, 80/12, 116/37
i.+i 5/14, 32/30, 40/3, 107/42, 107/42, 110/16, 110/16, 116/38, 134/1
i.+idi 105/4
i.+ii 55/26
i.+im 40/24, 106/22
i.+ime 21/26
i.+imiz 22/17, 42/10
i.+in 14/38, 19/7, 30/1, 30/32, 35/36, 55/3, 112/30, 139/25
i.+inde 67/41
i.+inden 18/11
i.+indi 14/8
i.+ine 22/33
i.+ini 29/34, 37/33, 68/4, 117/19
i.+le 49/10, 118/22
i.+ler 37/26, 38/11
i.+leri 45/11, 46/19, 118/3
i.+lerin 98/39, 136/16
i.+lerinde 40/26, 117/45
i.+lerinden 68/37
i.+lerle 30/32
i.+li 39/4
[= 101]

işare işâret, iz, alâmet < Ar. işâret
i. 67/30, 67/39, 119/27
i.+si 128/23
[= 4]

işçi işçi
i. 20/20, 39/40
i.+ler 68/1
i.+leri 136/8
i.+lerini 38/13
i.+ye 19/30
[= 6]

işdo maya sestra benim kız kardeşim <Ru.
i. 32/41
[= 1]

işgüzar becerikli
i.+dır 118/8
i.+lığı 19/39
[= 2]

işıg ışık
i. 7/14, 21/42, 24/22, 32/28, 58/30, 90/29
i.+ *vérmek* bilgi vermek, yol göstermek 52/26
i.+da 98/4
i.+ı (işığı) 87/6, 22/4, 40/31, 65/26, 65/35
i.+ına (işığına) 90/28
i.+ında (işığında) 22/16
i.+ından (işığından)23/35
i.+ını 66/21
i.+lar 123/10
[= 18]

işıglan- ışıklanmak
i.-ıb 49/36
i.-mışdı 96/23
[= 2]

işıglı ışıklı, aydınlık
i. 23/24, 23/26, 55/20, 121/20, 121/23
[= 5]

işıgsız karanlık
i. 121/21
[= 1]

işıglandır- ışıklandırmak, aydınlatmak
i.+an 18/8
[= 1]

işıglaş- aydınlanmak
i.+mamışdı 18/7
[= 1]

işılda- parlamak
ı.-yırdı 46/26
[= 1]

işle- çalışmak
i.-dim 40/9
i.-diyi 40/19
i.-diyim 19/9
i.-diyimden 18/4
i.-mek 22/13, 78/2

i.-memişden 79/9
i.-meye 101/16
i.-meyini 37/29
i.-mir 136/27, 138/28
i.-mişdim 20/19
i.-mişem 112/9
i.-se 44/5
i.-yen 57/29, 67/39, 85/1, 85/34
i.-yende 137/27
i.-yersen 32/17
i.-yib 66/34
i.-yim 51/12
i.-yir 34/28, 38/30, 99/27, 122/30
i.-yirdi 39/15, 64/27, 101/10, 117/41
i.-yirdik 40/22
i.-yirem 112/7
i.-yirler 123/35
i.-yirsiniz 49/22
[= 34]

işsiz işsiz, işi olmayan
i. 37/25
[= 1]

iştah heves < Ar. iştâh
i.+la 45/17, 47/27
[= 2]

iştahsız iştahsız
i. 65/41
[= 1]

iştirak katılmak < Ar. iştirâk
i.+ (etmek) 117/45, 127/8
[= 2]

it köpek
i. 41/39, 66/40, 91/3, 92/20, 93/8, 93/11, 93/12, 93/14, 93/35
i.+e 102/17
i.+i 92/20, 93/8, 93/16
i.+imiz 92/18, 102/15, 102/34
i.+imizi 90/33
i.+imizin 90/36, 90/39, 91/35, 91/42
i.+in 92/21, 116/15
i.+leri 81/2
i.+lerin 90/39
i.+lerinki 90/38
[= 26]

it- kaybolmak
i.-di 58/8, 108/5
i.-irem 1/20
[= 3]

itele- iteklemek
i.-di 28/34, 31/31
i.-diler 66/9
i.-dim 75/4
i.-meye 7/5
[= 5]

itgin kayıp
i.40/43,36/9, 41/13
[= 3]

iti keskin, çevik
i. 124/21
[= 1]

itir- kaybetmek, yitirmek
i.-dim 20/26, 78/31, 124/4
i.-eceyimden 4/21
i.-ib 140/40
i.-ir 75/40
i.-miş 55/9
i.-mişem 105/16
i.-miyerek 132/15
[= 9]

itki kayıp
i.+si 8/38
[= 1]

iy koku
i. 70/6
i.+i 8/13, 70/9, 81/30
i.+ini 81/34,24/2
[= 6]

iyirmi yirmi
i. 46/3, 61/34, 61/34
[= 3]

iyle- koklamak
i.-rdi 70/13
i.-rdim 70/5
i.-yerdi 70/23
i.-yib 71/34
[= 4]

iyne iyne
i. 61/30
i.+leri 61/27
[= 2]

iyneli yaprağı iyneli olan ağaç
i. 37/27
[= 1]

iyren- iğrenmek
i.-irsen 15/13
[= 1]

iz iz, işaret
i.+i 96/43
[= 1]

izah açıklama < Ar. izâh

i.+(élemek) 2/32
[= 1]

izahat açıklamalar < Ar. îzâhât
i. 46/41
[= 1]

izahatçı açıklayıcı
i. 47/14
[= 1]

izdiham kargaşa < Ar. izdihâm
i.+a 108/4
[= 1]

izin müsaade, ruhsat < Ar. izn
i. 42/5, 42/26
[= 2]

izle- takip etmek
i.-yen 50/3
[= 1]

J

jiguli binek araba markası < Ru. jiguli
j.+sine 31/39
[= 1]

K

kabinet revir, koğuş < Fr. cabinet
k.+e 69/40, 69/44
k.+ine 67/30
[= 3]

kadr kadro < Fr. cadro
k.+ları 21/31, 22/25
k.+ların 21/28, 21/30
[= 4]

kafer kâfir < Ar. kâfir
k. 36/30
[= 1]

ḳaftar çirkin, uğursuz adam
k. 71/4
[= 1]

kağız kağıt < Fa. kâgaz
k. 67/20, 81/39, 82/4, 105/34, 105/38
k.+a 76/21
k.+da 76/2
k.+ı 97/36
k.+ını 40/41, 40/43
k.+lardan 20/22
[= 11]

ḳakaya bk. oh
k. 28/40
[= 1]

kamal kişi adı < Ar. kemâl
k.+ın 22/30
[= 1]

kamérton müzik âleti < Al. kammerton
k.+la 61/24
[= 1]

kar sağır
k. 60/14, 62/16, 64/11
k.+a 57/26
k.+ına 116/42
[= 5]

ḳarandaş yazı yazmak için kullanılan şablon < Ru. garandaş
k.+ı 79/17
[= 1]

ḳarlıġ sağırlık
k.+a (karlığa) 60/18
[= 1]

kasıb yoksul < Ar. kâsıb
k. 67/1
[= 1]

kassir veznedar < İt. cassa'dan
k.+dir 109/4
k.+i 79/31
[= 2]

kaş keşke < Fa. kâş
k. 8/31, 24/18, 24/18, 24/25, 24/26, 43/43, 86/15, 100/18
[= 8]

katib yazıcı (erkek) < Ar. kâtib
k.+i 38/9
[= 1]

katibe yazıcı (hanım) <Ar. kâtibe
k. 67/25, 67/33, 67/39
[= 3]

ḳazaḳ Kazak
k.+ *kazak sarağı at minmek* Kazaklar gibi cesurca at binmek 38/35
[= 1]

keder kaygı, tasa < Ar. keder
k. 23/35, 34/7, 91/1, 99/36
k.+i 91/36, 91/42
[= 6]

kederlen- kaygılanmak, tasalanmak
k.-dim 90/7

k.-irdi 86/7
k.-irmi 92/3
k.-mişdi 91/38
[= 4]

kederli kaygılı
k. 8/34, 18/20, 20/37, 23/9, 59/27, 90/33, 102/35
[= 7]

kefkirli yukarı ucu rapt edilmiş hareketli mil < Fa. kâfgîr
k. 106/17
[= 1]

kehreba süslü taş < Fa kehrübâ
k.+dan 28/30
[= 1]

kekéle- kekelemek
k.-di 139/29
[= 1]

kekil kahkül < Fa. kâkül
k.+inden 129/32
[= 1]

keklik keklik
k.+inden(kekliyinden) 37/22
[= 1]

kel beygir
k. 140/3
[= 1]

kelağay renkli ipek başörtü
k.+ı 99/21,102/22, 102/40
k.+ılı 97/6
k.+ısı 39/12
[= 5]

kelle baş, kafa < Fa. kelle
k.+sine 51/27
[= 1]

kelme kelime < Ar. kelime
k.+ *kelme kesmek* konuşmak 6/23, 56/7, 56/16, 56/17
k.+ni 40/19
[= 5]

kemir- kemirmek
k.-irdi 133/5
[= 1]

kenar kıyı, çevre < Fa. kenâr
k. 133/42
k.+a 31/31, 66/26, 68/30, 70/19, 75/4, 113/15, 132/19, 132/23
k.+da 29/27, 132/35
k.+ına 119/20, 129/24, 131/12, 135/9
k.+ında 134/23
k.+ile 134/29
[= 17]

kend köy < So. kent
k. 34/29, 35/2, 35/11, 35/15, 37/13, 37/17, 38/8, 38/20, 39/30, 43/19, 43/27, 43/28, 43/32, 57/13, 77/20, 88/3, 88/3, 120/25, 121/19, 121/21, 121/23, 127/10, 129/19, 129/22, 133/14, 135/18, 137/20, 138/12, 140/20
k.+çim 28/30
k.+de 37/41, 87/15, 125/3, 137/10
k.+deki 121/29
k.+den 84/18, 95/41, 97/25, 98/19, 98/22,98/23, 120/25, 122/16, 126/5, 127/18, 128/9, 129/23, 134/16, 137/6, 139/37, 139/41
k.+densen 78/9
k.+dir 121/15
k.+e 34/17, 81/6, 86/1, 86/5, 86/6, 86/27, 86/27, 98/8, 99/4, 99/15, 99/16, 121/26, 121/29, 123/37, 127/40, 133/9, 134/24, 135/13, 135/17, 135/17, 139/38
k.+i 38/6, 43/24, 102/34, 127/42
k.+imiz 102/14, 102/18
k.+imizde 43/25, 94/10, 95/6
k.+imizden 94/16
k.+imize 133/2
k.+imizin 80/7, 90/11
k.+in 6/35, 34/14, 34/24, 35/27, 38/35, 40/5, 57/14, 58/21, 80/4, 81/2, 81/3, 82/19, 82/31, 85/9, 88/3, 94/4, 100/36, 101/23, 121/13, 125/4, 130/26
k.+ine 119/26, 127/40, 128/30, 128/35
k.+inin 120/23, 131/23
k.+lere 39/21
k.+lerin 86/13
k.+lerine 140/23

k.+lerinin 6/36
[= 117]

kendir ip
k. 16/6
k.+le 116/44
[= 2]

kere kez < Ar. kerre
k. 57/21, 83/31
[= 2]

kerim kişi adı < Ar. kerîm
k.+in 79/38
[= 1]

kerimbeyli kişi adı
k.+nin 56/12
[= 1]

kerpic kerpiç
k.+ini 40/33
[= 1]

kes kişi, kimse < Fa. kes
k. 6/21, 37/18, 37/19, 37/19, 37/20, 43/37, 82/25, 86/2, 91/13, 100/27, 103/1, 125/13
k.+den 21/25, 22/10
k.+e 65/3, 86/18, 101/13, 102/15
k.+i 84/17
k.+in 73/11, 86/8, 96/41
k.+le 22/36
[= 23]

kes- kesmek ; bitmek, son bulmak
k.-di 32/28, 36/18, 36/34, 56/27, 87/4, 93/21, 101/24, 113/21, 113/36, 138/40
k.-diler 83/24
k.-ib 87/8, 134/40, 135/26
k.-medi 56/7, 56/16
k.-mir 6/23
k.-mişdiler 100/35
[= 18]

kesdir- kestirmek
k.-di 32/2, 58/11, 101/12
k.-e 58/36
k.-erdim 97/15
k.-ib 84/36
k.-irdi(2) 84/33
k.-mişdi 84/25
[= 8]

kesik kesik
k. 56/24
k.+ *kesik kesik* bölük pörçük 56/24, 82/23, 82/23, 87/27, 87/27
[= 6]

kesil- kesilmek, bitmek
k.-di 55/6, 65/35, 76/30
k.-en 102/15
k.-memiş 57/19
k.-mesi 65/17
k.-meyince 69/6
k.-miş 24/5
k.-mişdi 38/4
[= 9]

keskin keskin, ani olarak yapılan davranış
k. 37/4, 129/40, 136/34
[= 3]

kesme keserek yapılmış
k. 1/37
[= 1]

keşfiyyat buluntular < Ar. keşfiyyât
k. 104/5,105/41
[= 1]

ketmen çapa
k.+ini 43/2, 43/36
[= 2]

kéç geç
k. 47/8
[= 1]

kéç- geçmek ; yaşadığı yeri değiştirmek ; dahil olmak, girmek
k. 51/19
k.-di 5/15, 6/16, 11/8, 24/24, 36/4, 46/34, 47/17, 50/21, 51/26, 55/25, 57/24, 60/19, 61/2, 63/2, 63/22, 66/12, 66/38, 69/15, 81/21, 82/35, 87/38, 106/11, 107/28, 108/24, 112/23, 119/29, 120/35, 133/10, 139/1, 139/31, 140/29
k.-dikde 47/2
k.-dim 80/10, 125/26
k.-diyinin 47/19
k.-e 4/38, 50/24, 50/24, 53/4, 106/16, 112/36, 112/36
k.-ecek 15/41, 61/4
k.-en 11/30, 14/12, 14/14, 90/41, 104/3, 106/35, 108/35, 109/1, 126/28

k.-ende 32/15, 33/13, 44/30, 76/22, 80/1, 81/41, 82/33, 98/20, 123/42, 125/27
k.-eni 78/23, 99/2
k.-enleri 27/12, 56/14
k.-enlerin 62/6
k.-er 94/7
k.-erdi 98/13
k.-erek 135/26
k.-erken 130/29, 140/6, 140/21
k.-ib 6/33, 9/24, 23/1, 67/20, 84/41, 100/17, 105/17, 107/2, 110/11, 110/19, 116/16, 126/16, 138/14, 139/39
k.-im 66/23
k.-in 65/7, 65/7
k.-ir 43/34, 130/33
k.-irdi 12/30, 53/36, 73/19, 75/33, 115/35, 119/24
k.-irem 66/10, 126/25
k.-meden 110/25
k.-medi 29/8, 47/14, 61/4, 118/5
k.-medim 4/6
k.-mek 100/20
k.-memiş 66/1, 107/32
k.-mesine 35/40
k.-meyesen 28/39
k.-meyib 52/16
k.-mişdi 23/2, 60/27, 93/31, 99/15, 99/37, 132/25
k.-seydi 94/39
k.-sin 53/8
[= 123]

kéçen geçen
k.124/38
k.+lerden 86/7
k.+lere 106/33
[= 3]

kéçir- geçirmek ; yazmak ; dahil etmek ; bir yerden geçmesine yardım etmek
k.-di 3/10, 31/25, 58/12, 93/12, 108/12, 118/2
k.-dim 42/25, 118/6
k.-diyi 57/8
k.-diyim 18/26
k.-erdi 81/31
k.-erek 109/19
k.-ib 39/25, 61/24
k.-ir 38/36
k.-irdi 116/33
k.-mek 117/46
k.+mişde 11/21
k.+mişimizden 141/18
[= 19]

kéf keyif , sevinç < Ar. keyf
k.+i *pozulmak* rahatı kaçmak 74/9
k.+i *k ö k e l m e k* neşelenmek 93/36
k. +i *kök olmag* çok sevinmek 98/35, 99/12
k.+im 107/26
k.+in 23/38
k.+indesen 1/19
k.+ini 35/17, 112/15
k.+inin 9/30, 50/12
[= 11]

kéflen- neşelenmek
k.-eceksen 91/10
[= 1]

kéfsizle- rahatı kaçmak
k.-di 63/1
[= 1]

kéyfiyyet nitelik < Ar. keyfiyyet
k.+ine 118/32
[= 1]

kızġın hareketli, faal
k. 55/3
[= 1]

ki bağlama edatı < Fa. ki
k. 1/9, 1/28, 2/14, 2/17, 2/27, 3/4, 3/7, 3/20, 3/23, 3/32, 3/36, 3/38, 4/10, 4/24, 4/27, 4/34, 5/5, 5/13, 5/15, 5/31, 6/2, 6/12, 6/17, 7/28, 10/5, 10/20, 10/21, 10/22, 10/23, 10/28, 10/29, 10/37, 10/38, 10/40, 10/41, 11/27, 11/33, 11/39, 12/6, 12/8, 12/13, 12/16, 12/20, 12/24, 12/26, 12/39, 13/1, 13/5, 13/19, 13/26, 13/29, 13/29, 13/35, 14/8, 14/12, 14/22, 14/24, 14/28, 14/33, 14/36, 14/36, 15/3, 15/10, 15/16, 15/24, 15/27, 16/3, 16/4, 16/10, 16/22, 16/24, 16/29, 18/3, 18/3, 18/21, 19/7, 19/9, 19/13, 19/21, 19/29, 20/15, 20/19, 21/7, 21/12, 21/38, 22/6, 22/9, 22/29,

22/40, 23/12, 23/15, 23/26, 23/37, 24/2, 24/20, 25/11, 26/9, 26/26, 27/3, 27/14, 27/26, 27/32, 28/26, 29/9, 30/16, 30/40, 31/26, 32/26, 32/30, 33/18, 34/14, 34/22, 34/24, 34/28, 35/16, 35/32, 35/37, 36/28, 36/38, 36/39, 37/10, 37/11, 37/21, 37/22, 37/25, 37/26, 37/28, 37/42, 38/26, 38/39, 39/7, 39/16, 39/19, 39/33, 39/35, 40/5, 40/8, 40/24, 40/35, 40/37, 41/12, 41/14, 41/14, 41/20, 41/36, 42/12, 42/35, 42/38, 43/10, 43/16, 43/19, 44/2, 44/21, 45/3, 45/8, 45/13, 45/29, 45/30, 45/39, 47/8, 47/14, 47/24, 48/9, 48/19, 48/33, 49/3, 49/8, 49/13, 49/20, 50/10, 50/30, 50/31, 50/34, 50/37, 50/39, 51/5, 51/15, 51/19, 52/15, 52/16, 52/17, 52/20, 52/29, 53/5, 53/9, 53/17, 53/20, 53/25, 53/29,53/30, 53/32, 53/42, 53/43, 54/9, 54/10, 54/23, 54/24, 54/25, 56/5, 56/25, 57/34, 60/2, 60/21, 61/10, 61/12, 61/14, 61/33, 62/20, 62/23, 64/10, 64/14, 64/20, 65/20, 65/21, 65/22, 65/37, 66/11, 66/24, 66/41, 67/11, 68/2, 68/5, 68/8, 68/10, 69/2, 69/6, 69/21, 70/3, 70/14, 70/20, 70/21, 70/24, 70/25, 70/27, 70/30, 71/20, 71/27, 71/29, 71/30, 71/31, 71/34, 71/39, 71/42, 72/3, 72/5, 72/7, 72/9, 72/12, 72/17, 72/19, 72/19, 72/21, 72/24, 72/27, 72/29, 72/43, 73/2, 73/17, 73/18, 73/28, 73/30, 73/31, 73/33, 74/3, 74/8, 74/12, 74/15, 75/4, 75/24, 75/28, 75/37, 75/39, 76/4, 76/8, 76/13, 76/20, 76/23, 77/4, 77/21, 78/22, 78/24, 78/29, 78/30, 78/32, 79/12, 79/23, 79/27, 79/31, 80/6, 80/15, 81/10, 81/14, 81/17, 81/24, 81/29, 81/31, 81/35, 82/1, 82/12, 82/20, 83/21, 84/5, 84/13, 84/19, 84/34, 85/13, 85/24, 86/25, 87/19, 89/3, 89/9, 89/10, 89/17, 90/8, 90/9, 90/13, 90/16, 90/17, 90/29, 90/38, 90/40, 91/9, 91/10, 91/14, 91/34, 91/35, 92/2, 92/27, 92/31, 92/43, 93/6, 93/6, 94/7, 94/12, 94/16, 95/20, 95/23, 95/33, 95/36, 96/33, 96/35, 96/36, 96/39, 97/6, 97/11, 97/20, 97/30, 97/35, 98/3, 98/18, 98/19, 98/24, 98/35, 99/3, 99/10, 99/13, 99/16, 99/36, 100/8, 100/33, 101/6, 101/21, 101/29, 101/41, 102/11, 102/27, 102/30, 102/33, 103/5, 103/6, 104/14, 105/27, 105/35, 106/4, 106/14, 106/18, 106/25, 107/12, 107/13, 107/21, 107/22, 107/26, 107/31, 107/34, 107/35, 107/37, 107/40, 107/41, 108/7, 108/14, 108/26, 110/6, 110/7, 110/15, 112/31, 112/32, 113/3, 113/18, 113/41, 114/1, 114/4, 114/7, 114/8, 115/13, 115/19, 115/29, 115/32, 115/46, 116/8, 116/28, 116/33, 116/37, 117/3, 117/16, 117/25, 117/31, 118/5, 118/10, 118/11, 118/13, 118/32, 118/36, 118/37, 119/9, 119/10, 119/14, 119/15, 120/6, 120/6, 120/10, 121/16, 121/39, 121/40, 122/1, 122/30, 122/32, 122/36, 122/39, 123/23, 123/28, 124/3, 124/6, 124/10, 124/13, 124/17, 124/26, 125/9, 125/20, 125/27, 125/37, 125/43, 126/17, 126/23, 127/11, 127/13, 127/17, 127/28, 127/30, 127/31, 127/33, 128/4, 128/10, 128/18, 128/23, 128/24, 129/13, 129/22, 129/39, 130/5, 130/17, 130/20, 130/21, 130/26,

130/35, 130/43, 131/5, 131/7, 131/20, 132/28, 132/43, 133/3, 133/14, 133/22, 133/43, 134/35, 134/36, 135/35, 136/25, 136/26, 137/10, 137/15, 137/31, 137/31, 137/37, 138/25, 138/28, 138/30, 138/32, 138/35, 139/2, 139/6, 139/9, 139/14, 139/33, 140/3, 140/19, 140/21, 140/25, 140/26, 140/36, 140/36, 140/42, 141/3, 141/6, 141/16, 141/18
[= 516]

kibrit kibrit < Ar.kibrît
k. 8/23, 32/12
k.+den 99/38
[= 3]

kiçik küçük
k. 1/13, 8/2, 27/15, 119/25, 120/22, 123/32, 140/12
k.+e(kiçiğe) 82/10
k.+i(kiçiği) 96/14
[= 9]

kiçil- küçülmek
k.-di 105/19
[= 1]

kifayet yeterlik < Ar. kifâyet
k.+di 131/7
[= 1]

kilo ağırlık ölçüsü, 1000 gram < Fr. kilo
k. 29/13, 31/7, 76/5, 76/6
k.+sunu 30/5
[= 5]

kim kim, belirsizlik ve soru zamiri olarak kullanılır
k. 1/12, 1/39, 4/4, 4/4, 5/28, 6/22, 7/20, 7/21, 7/22, 7/24, 7/24, 7/27, 7/29, 7/30, 7/36, 13/28, 14/8, 20/27, 20/40, 21/11, 25/2, 27/5, 31/34, 36/20, 38/10, 38/43, 43/37, 66/3, 76/38, 80/34, 83/20, 91/11, 91/22, 97/5, 98/24, 106/36, 108/39, 118/22, 118/22, 125/13, 127/8
k.+dedi 21/10
k.+di 82/34
k.+dir 63/12, 122/23, 123/19, 124/13, 124/20, 137/29
k.+dise 95/6
k.+e 4/9, 13/27, 27/41, 90/14, 131/35
k.+ese 22/6, 24/29
k.+i 123/18
k.+im 90/14, 90/15
k.+in 1/15, 4/26, 14/9, 40/10, 78/11, 78/21,78/24, 82/26, 92/33, 115/41, 123/18
k.+inse 95/6, 102/36
k.+ise 107/10
k.+le 53/38
k.+sen 28/37,32/7,83/1
[=80]

kimi gibi , benzerlik edatı [< kib+i]
k. 1/36, 2/16, 2/16, 6/16, 7/22, 8/3, 8/4, 8/5, 8/6, 9/18, 9/29, 10/9, 11/30, 11/31, 11/40, 12/5, 12/20, 13/18, 14/27, 19/31, 20/16, 20/36, 22/3, 22/27, 23/28, 24/37, 28/38, 28/39, 30/15, 30/42, 31/40, 35/33, 36/5, 37/27, 37/35, 38/18, 38/42, 38/43, 39/7, 40/23, 41/3, 41/17, 41/41, 42/17, 42/35, 42/43, 43/5, 43/11, 43/29, 43/33, 43/39, 46/21, 46/26, 47/21, 47/21, 47/30, 48/34, 49/35, 50/11, 50/39, 51/2, 53/28, 54/3, 54/19, 55/30, 56/2, 57/17, 57/37, 58/34, 59/24, 60/2, 60/7, 61/2, 61/10, 61/14, 62/13, 64/19, 64/29, 64/38, 65/13, 65/40, 66/1, 66/4, 66/40, 66/43, 67/18, 68/21, 68/42, 69/34, 71/31, 72/19, 72/20, 72/25, 74/2, 75/33, 76/19, 77/30, 80/13, 80/18, 81/3, 81/6, 81/13, 81/23, 81/24, 81/32, 84/11, 87/14, 89/7, 89/11, 90/26, 90/39, 90/43, 92/11, 92/16, 92/30, 93/1, 93/8, 93/34, 94/11, 94/19, 94/23, 94/30, 95/11, 95/43, 95/44, 96/42, 97/13, 97/15, 97/17, 98/9, 98/14, 98/19, 98/29,

99/14, 100/10, 100/16, 102/15, 102/18, 102/20, 102/27, 104/8, 104/9, 106/7, 106/15, 106/22, 106/34, 107/38, 107/42, 107/42, 108/3, 109/9, 109/28, 109/39, 110/16, 110/16, 112/13, 114/5, 115/31, 115/44, 116/20, 117/10, 117/46, 118/3, 118/9, 118/32, 120/10, 120/28, 121/36, 123/3, 123/16, 126/4, 126/25, 126/27, 126/29, 126/31, 126/42, 127/19, 127/20, 127/26, 129/13, 130/5, 130/16, 130/29, 131/3, 131/3, 131/27, 132/6, 132/11, 132/14, 132/43, 134/21, 135/5, 140/24, 141/4
k.+di 37/18
k.+dir 11/20, 50/36, 89/10
k.+si 35/23
[= 199]

kimse kimse
k. 17/4, 29/32,66/7, 80/36, 91/18, 92/36, 93/41, 96/10, 101/11
[= 7]

kimsesiz kimsesi olmayan
k. 7/14, 93/39
[= 2]

kinaye üstü kapalı, dokunaklı söz < Ar. kinâye
k. 57/36, 107/14
[= 2]

kino sinema < Yu. kinema
k.+da 52/24
k.+ya 52/23
[= 2]

kir kir
k. 72/6
[= 1]

kiremid kiremit < Yu. keramos
k.+leri 89/7
[= 1]

kirimişce sessizce
k. 133/22
[= 1]

kirit- sakinleştirmek, susturmak
k.-meye 30/35
[= 1]

kirli kirli
k. 71/38, 72/4
[= 2]

kirov kişi adı < Ru.
k.+un 46/22
[= 1]

kirpik kirpik
k.+leri 64/39, 97/18
k.+lerini 90/34
[= 3]

kirvenke ağırlık ölçüsü < Ru.kirvenke
k. 76/7
[= 1]

kise kese
k. 72/18, 72/19
k.+ni 74/13, 77/11
k.+si 70/1, 72/10, 72/16, 73/19, 77/10
k.+sinde 72/7, 72/9
k.+sinden 77/16
k.+sine 74/8, 80/38
k.+sini 74/6, 74/24
k.+sinin 72/39
[= 17]

kiş ses taklidi, kuşları kovmak için
k. 123/4, 123/4
[= 2]

kişi er, adam
k. 1/19, 3/13, 5/26, 5/38, 29/27, 32/14, 39/40, 44/9, 60/19, 62/19, 63/26, 63/37, 64/11, 64/28, 64/38, 65/2, 65/9, 65/17, 65/34, 66/8, 66/36, 67/38, 67/43, 68/22, 68/31, 68/39, 69/9, 69/17, 69/43, 71/13, 73/5, 76/39, 80/13, 83/42, 84/16, 85/38, 86/10, 86/12, 88/5, 90/3, 92/19, 92/21, 92/22, 92/30, 92/32, 92/36, 92/39, 92/41, 93/4, 93/8, 93/10, 93/12, 93/13, 93/19, 93/23, 96/35, 100/21, 101/9, 123/26, 128/7, 133/28, 133/36, 133/43, 136/19, 136/30, 136/33, 136/42, 137/1, 137/23, 137/29, 138/7
k.+de 40/6
k.+dir 45/39
k.+gile 128/6, 133/9
k.+le 137/20

k.+ler 137/38
k.+lerden 40/3, 68/36
k.+lerin 55/10
k.+ni 26/25, 31/18, 33/5, 67/5, 71/22, 133/39, 136/12
k.+nin 5/29, 64/10, 66/28, 81/16, 82/16, 83/30, 92/14, 92/25, 93/3, 93/8, 93/32, 128/4, 129/6, 129/12, 132/41, 133/1, 133/6, 136/18, 136/32, 136/39, 138/1
k.+sen 5/19
k.+ye 31/12, 37/30, 59/24, 67/39, 68/17, 93/27, 93/38, 96/38, 101/1, 136/14, 136/36
k.+yik 136/41
[= 121]

kişne- kişnemek
k.-di 123/14, 123/15, 124/9, 125/6, 128/12, 135/2, 135/3
k.-diyini 127/19
k.-rdi 126/6, 126/8
k.-yen 125/4, 125/14
k.-yib 126/33
k.-yir 126/39, 134/11
k.-yirdi 127/4
[= 16]

kişnerti kişneme
k.+sinde 124/10
[= 1]

kitab kitap < Ar. kitâb
k. 37/8, 77/26, 117/43
k.+da 8/33
k.+ında 96/40
[= 5]

kitabça küçük not defteri
k.+sı 24/7
[= 1]

klub sosyal amaçlı dernek < İn. club
k.+da 94/39
[= 1]

ḳobud kaba
k. 130/18
[= 1]

ḳofta kadın ceketi < Ru.kofta
k.+sını 87/11
[= 1]

ḳol kol , çalı
k. 130/30
k.+ *kos* birbirine karışmış, dolaşmış ağaç kolları 119/8, 130/32, 135/11
k.+ların 135/15
k.+larıyla 135/10
k.+undan 120/24
[= 7]

kolhoz kolhoz, S S C B'de kollektif üretime dayalı sistem < Ru.kollektivnoe hozyaystvo
k. 34/31, 40/23, 43/18, 128/6, 136/7, 136/13
k.+da 34/27, 37/30, 38/23, 38/30, 101/10, 123/35, 136/15
k.+dan 39/40
k.+umuzu 43/27
k.+umuzun 40/14
k.+un 40/2, 82/1
[= 18]

kolhozlaş- kolhoz sistemine geçmek
k.-ma 38/11
[= 1]

ḳolluġ çalılık
k.+ları 130/28
[= 1]

ḳoma yığın
k. *koma tökülmek* yığın yığın dökülmek 71/35, 71/35
k.+nın 140/6
[= 3]

ḳomissiya komisyon, teşkilat < La.commisio
k.+nın 118/24
[= 1]

ḳommunist komunist < La.communis
k. 109/15, 122/26
[= 2]

ḳomsomol Komunist Gençler İttifakı , özel ad < Ru.kommunistiçeskiy Soyuz Molodéji
k.+a 122/34
[= 1]

kor kör
k. *peşman* pişman halde 7/12
k. *olmag* kör olmak 3/36
k.+dan 91/32

k.+un 36/27
[= 4]

ḳos çalı bk. kol
k.+dan 119/8
k.+ları 135/11
k.+un 130/30
[= 3]

kostyum kostüm, elbise < Fr.costume
k. 63/12,74/33
k.+ları 75/23
k.+u 75/5, 75/15
k.+unu 63/10
k.+unun 113/10
k.+unuz 63/12
[= 8]

kotlét dövülmüş etle yapılmış yemek < Fr.cotelette
k. 118/19
k.+i 118/13
[= 2]

köber dik yer
k. 132/34
[= 1]

köç- göç etmek, yer değiştirmek
k.-dükleri 60/27
k.-düklerini 105/40
k.-düm 38/23
k.-ek 43/19
k.-enden 7/16, 43/28, 43/32
k.-erdi 115/39
k.-mez 116/29
k.-müşük 106/4
k.-üb 11/7, 107/13
[= 12]

köçeri göçebe
k. 91/39
[= 1]

köçür- bir yerden başka bir yere taşıtmak
k.-düler 100/26
k.-düyü 92/3
k.-ende 92/6
k.-ürdü 64/25
k.-ürsen 100/13
k.-ürler 102/1
[= 6]

köhlen iyi cins at < Fa. küheylân
k. 137/37, 137/38
k.+i 127/26
k.+im 137/34
[= 4]

köhne eski < Fa. köhne
k. 3/25, 38/30, 65/33, 76/12, 92/28, 100/6, 132/33, 133/16, 137/38
[= 9]

kök(1) kişi adı
k. 66/15, 66/28, 67/27
[=3]

kök(2) şişman
k. 9/30, 98/29, 98/35, 99/12
[= 4]

kökel- keyiflenmek
k.-ib 23/38
k.-mişdi 93/36
[= 2]

köküs göğüs
k. 44/8,47/31, 105/14
k.+üne(köksüne) 95/30
k.+ünü(köksünü) 53/33, 60/19, 63/28, 125/17, 127/7, 137/24, 138/37, 141/17
[= 12]

kölge gölge
k. 34/2
[= 1]

kölgelen- gölgelenmek
k.-irdi 88/1
[= 1]

kömek yardım
k.+ élemek 28/21,68/9, 92/23, 117/28
k.+ étmek 21/24, 21/26, 22/7, 31/11, 31/21, 40/27, 55/2, 55/2, 55/22, 57/23, 59/20,116/31, 117/43, 118/4
k.+e(kömeye) 32/11, 59/1, 106/14
k.+i(kömeyi) 22/2, 118/2
[= 23]

könül gönül, yürek
k. 18/22
k.+ *vérmek* sevmek137/10
k.+den 57/15
k.+e 57/15
k.+ü(könlü) 38/26
k.+üm(könlüm) 84/1
k.+ünü(könlünü) 83/30
[= 7]

könülsüz gönülsüz
k. 96/3, 96/3, 112/34, 116/44

[= 4]

köp şişkinlik
k.+ün 5/39
[= 1]

köpek köpek
k. 101/32
[= 1]

köpük köpük
k. 130/40, 131/3
[= 2]

köpüklü köpüklü
k. 132/14
[= 1]

körpe taze, körpe
k. 30/9, 30/34, 44/10, 57/17
k.+nin 31/15
[= 5]

körpü köprü
k.+sünü 6/33
[= 1]

körük körük
k. 132/6
[= 1]

kösöv kösele
k. 86/17
[= 1]

köşk bağ bahçe içinde dikili ev < Fa. kûşk
k.+de 30/14
k.+e 27/23
k.+ü 28/10
k.+ün 33/7
k.+ünün 27/22
[= 5]

kötük kütük
k.+ün(kötüyün) 7/7, 7/7
[= 2]

kövrek titrek, zayıf
k. 87/27
[= 1]

kövrel- duygulanmak
k.-di 84/3
k.-diler 87/14
k.-dim 80/4, 99/19
k.-diyini 48/7
k.-e 83/10, 83/10, 100/38, 100/38
[= 9]

köynek gömlek
k.+i(köyneyi) 27/20
k.+ime(köyneyime) 71/36
k.+imi(köyneyimi) 72/1
k.+imin(köyneyimin) 70/5, 70/10
k.+inden(köyneyinden) 81/16, 83/31
k.+ini(köyneyini) 81/26
[= 8]

köyrel- duygulanmak bk. kövrelmek
k.-di 44/13, 46/28
k.-irdi 46/10
[= 3]

köz köz
k. 37/14, 41/3
k.+ünü 37/17
[= 3]

kreslo kürsü < Ru. kresló
k.+da 61/21
[= 1]

kto pervi kim birinci <Ru.
k. 33/3
[= 1]

kuğuz kağıt kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır bk. kağıt
k.+larını 67/21
[= 1]

küçe köşe, küçük sokak < Fa. kûşe
k. 31/25, 44/23, 69/20, 73/10
k.+de 32/31, 62/9, 109/9
k.+deki 50/11
k.+den 65/2, 117/2
k.+deyem 4/27
k.+leri 76/32
k.+lerinde 120/24
k.+lerinden 135/18
k.+lerine 26/26
k.+mize 80/18
k.+nin 65/17
k.+si 109/15
k.+sile 137/20
k.+sinde 122/26
k.+sine 52/3
k.+ye 6/21, 28/16, 62/8, 65/10, 71/33, 71/37, 75/3, 75/15, 133/32
[= 30]

küçebeküçe sokak sokak
k. 75/1
[= 1]

kükre- kükremek
k.-yib 120/26
[= 1]

kül kül
k. 133/35
k.+e 24/17
[= 2]
külek rüzgar
k. 103/4, 103/5, 134/24
k.+de 134/34
k.+den 128/26
k.+in(küleyin) 130/33
k.+in(küleyin] 62/11
k.+lerine 20/7
[= 8]
küleksizlik esintisizlik
k.+inde(küleksizliyinde) 11/34
[= 1]
küleş iri saman
k. 140/32
[= 1]
külfet aile < Ar. külfet
k. 42/11
[= 1]
günc bucak, köşe < Fa. günc
k.+de 67/39
k.+lü 105/34
k.+ünde 67/19, 108/13
k.+üne 23/8
[= 5]
kürek kürek kemiği
k. 38/2
k.+imin(küreyimin) 7/9
k.+indeki(küreyindeki) 83/40
k.+ine(küreyimin) 27/20
k.+ine(küreyine) 95/19
k.+lerimi 94/33
[= 6]
küreken güveğ < Mo. küregen [TMEN 340]
k.+inden 45/37
k.+inin 45/41
[= 2]
küren kızıl saz rengi, özel at adı olarak kullanılır
k.+e 86/23
[= 1]
kürsü kürsü < Ar. kürsî
k.+süne 3/34
[= 1]
küs- küsmek, darılmak
k.-üb 72/39
k.-ürdü 72/4
[= 2]
küsdür- küstürmek
k.-en 18/32
[= 1]
küt keskin olmayan, hissedilmeyen
k. 32/9, 67/7, 107/33
[= 3]
küy ses
k. 62/8, 65/11, 66/5, 66/7, 69/15, 87/15
k.+den 66/12
k.+lerinden 67/32
k.+ün 67/23
k.+ünün 65/17
[= 10]
küysüz sessiz
k. 7/1, 7/14
[= 2]
küyültü gürültü
k. 67/7
[= 1]
kvartira küçük daire < Ru. kvartira
k.+sı 122/26
[= 1]
kvitansiya resmi evrak dosyası < Ru. kvitensiya
k.+nı 75/40, 75/41
[= 2]

L

lakin ancak, ama < Ar. lâkin
l. 36/4, 105/1, 105/9, 107/19, 108/6, 124/42, 126/30, 129/7, 129/21, 129/34, 132/8, 132/13, 133/7, 135/1, 137/18, 139/33, 140/10
[= 17]
lamba lamba < Fr. lampe
l.+sını 61/23
[= 1]
lap çok < Mo. lap
l. 1/5, 7/34, 11/8, 19/19, 20/26, 24/27, 37/8, 37/31, 39/1, 39/20, 39/22, 48/1, 55/18, 65/19, 65/24, 66/36, 67/19, 68/29, 69/22, 70/24, 71/27, 72/30, 72/33, 72/35, 74/15, 78/34, 84/13, 92/8, 94/9, 98/9, 99/1, 107/31

[= 32]

lavaş yufka ekmeği < Ru. lepeşka
l.+a 76/16
[= 1]

lay kat, sıra
l.+ları 108/33
[= 1]

layig yakışan, uygun < Ar. lâyık
l. 3/16,1/32
l.+dır 37/9,118/7
[= 4]

layḳa saten < Ru. layka
l. 63/3
[= 1]

layla ninni
l. 30/30, 123/29
[= 2]

lazım gerek < Ar. lâzım
l. 7/24, 30/11, 30/12, 43/21, 62/38, 69/23, 77/34, 84/39, 92/7, 102/25, 138/36
l.+am 15/20, 15/22
l.+dı 28/14
l.+dır 22/7, 117/29, 120/6, 122/4, 122/5, 122/6, 122/33, 123/20
l.+dırsa 122/38
l.+i 117/43
[= 24]

le'net ilenç < Ar. la'net
l. 27/11, 43/40
[= 2]

lehce şive < Ar. lehce
l.+si 1/35
[= 1]

leke leke, iz
l. 37/24
l.+ye 59/7
[= 2]

lekesizlik berraklık, aklık
l.+e(lekesizliye) 11/2
[= 1]

lele dede
l. 97/5,107/13
l.+min 85/7
[= 3]

lengi- oyalanmak
l.-di 48/33
[= 1]

lepe dalga
l.+ler 117/9
l.+leri 116/1
[= 2]

leyaget layık olma < Ar. liyâkat
l.+le 117/47
[= 1]

leylek leylek
l.+e(leyleye) 27/27
[= 1]

leziz lezzetli < Ar. lezîz
l. 44/3
[= 1]

lezzet tat < Ar. lezzet
l. 9/31, 10/2
l.+i 115/42
[= 3]

lévis özel ad
l. 63/13
[= 1]

léyla kişi adı
l.+yam 69/38
[= 1]

léysan nisan yağmuru
l. 56/35
[= 1]

lobya bostan sebzesi
l. 76/7, 80/31
l.+ya 80/31
[= 3]

lopa kalın odun
l. 26/28,6/23
[= 2]

lövhe levha < Ar. levha
l. 8/10, 8/11
l.+den 8/28
[= 3]

lüget sözlük < Ar. lugât
l.+de 3/34
[= 1]

lüle boru
l.+den 120/21
l.+sinden 134/38
[= 2]

lüt çıplak, elbisesiz
l. 10/21
[= 1]

M

maaş aylık < Ar. ma'âş
m. 79/10
[= 1]

macal güç, kuvvet < Ar. mecâl

m. 32/43, 40/34, 122/24, 141/9
[= 4]

mağazin büyük mağaza < Ar. mehâzil
m.+dendir 6/12
[= 1]

magistral otoban < Ru. magistra
m. 14/3, 14/26, 16/19
m.+ı 9/28
m.+ıdır 16/19
m.+la 16/18
[= 4]

magnitofon araba teğibi < Ru.magnitofon
m.+da 11/35
m.+u 5/33
m.+una 17/6
[= 3]

mağaza büyük dükkan, mağaza < Ar. mahâzin
m.+larda 62/32
[= 1]

mahal yer, bölge < Ar. mahâll
m.+a 133/26
m.+ım 85/39
m.+larda 133/27
[= 3]

mahmız mahmuz < Ar. mahmûz
m.+ların 130/18
[= 1]

mahmızlan- mahmuzlanmak
m.-an 137/4
[= 1]

mahnı şarkı
m. 76/12, 94/40, 96/41, 98/21
m.+sını 76/12
[= 5]

mal değeri olan ticarî eşyâ < Ar. mal
m. 28/1
m.+ı 28/15, 32/6
m.+ıdır 107/27
m.+ımdır 32/3
m.+ın 28/22, 29/4
[= 7]

malakan Azerbaycan'da bir şehir adı
m. 127/40, 127/42, 128/30, 128/35, 131/23
m.+la 128/36
[= 6]

malik bir şeye sahip olan < Ar. mâlik
m.+dir 116/21
[= 1]

mama hala
m. 121/30, 138/20, 138/41, 139/13
m.+m 121/25, 121/39, 122/8, 122/10, 122/26, 123/22
m.+mın 121/7
m.+n 122/31
[= 12]

manat S S C B'de yüz gapiye eşit olan para birimi < Ru. manat
m. 76/1, 76/2, 76/6, 79/9, 79/29, 79/34, 79/39, 108/17
m.+a 29/26, 30/5, 63/16
m.+ı 33/12, 79/32
m.+ın 76/3, 79/40
m.+lığ 62/38
[= 16]

mane engel < Ar. mâni'
m. 56/23, 59/19, 68/18, 113/37
[= 4]

maneken manken < Fr. mannequin
m.+leri 63/32
[= 1]

mangabaşçı manga komutanı
m.+sı 40/20
[= 1]

manikür manikür < Fr. manicure
m.+e 5/36
[= 1]

maraġ merak < Ar. merâk
m.+la 34/5, 117/30
[= 2]

maraġlan- merak etmek
m.-dı 124/13
m.-dığım 36/2
m.-dığını 47/5
m.-ırsan 123/20
m.-ırsınız49/9
[= 5]

maraġlandır- meraklandırmak
m.-an 34/17, 34/20
m.-ır 21/35

m.-ırdı 23/13
m.-ırsa 49/38
[= 5]

marağlı meraklı
m. 23/18, 118/23
[= 2]

maral ceylan < Mo.
m. 54/19
[= 1]

mart mart < La. martius
m. 1/1, 1/41, 2/1, 2/3, 2/4, 2/7, 2/11
m.+ın 2/8
[= 8]

masa masa
m. 113/10
m.+nın 106/11, 113/22, 113/25, 113/30, 114/17
[= 6]

massaj masaj < Fr massage
m. 61/28, 61/31
[= 2]

maşallah Tanrı nazardan saklasın < Ar. mâşa'allah
m. 26/22, 64/6, 86/19
[= 3]

maşın makine ; binek arabası < La. machinna
m. 5/36, 7/13, 11/34, 12/7, 12/7, 26/5, 27/23, 27/32, 63/24, 66/33, 84/5, 97/26, 107/26, 107/32, 107/34, 107/36, 108/24, 110/19, 110/25, 138/12
m.+a 4/28, 12/20, 12/25, 12/27, 12/27, 12/29, 15/15, 15/16, 32/36, 107/31, 107/40, 108/21, 110/17
m.+da 110/19
m.+dan 102/30, 108/3, 109/28, 110/27
m.+ı 6/34, 7/12, 11/42, 12/31, 27/23, 108/1, 108/9, 109/10, 109/22, 110/18
m.+ım 4/29
m.+ın 10/18, 11/34, 12/34, 12/35, 12/37, 12/37, 13/42, 14/29, 15/14, 16/36, 16/39, 32/1, 102/8, 107/28, 107/39, 108/2, 110/1
m.+ındır 138/12
m.+ının 24/7
m.+la 76/22
m.+lara 106/35
m.+ları 26/23
m.+ların 4/30, 55/5, 62/9
[= 74]

mat hayret içinde olan < Fa. mat
m.+ım 12/33
[= 1]

matérial malzeme < La. materialis
m.+dan 63/12
m.+lar 49/11
m.+ları 43/23, 49/8
[= 4]

mator motor < Fr. moteur
m.+u 108/11
[= 1]

mavi mavi
m. 46/25, 129/27
[= 2]

may mayıs
m.+ında 39/14
[= 1]

maya bk.işdo
m. 32/41
[= 1]

me'bed kutlu bina < Ar. ma'bed
m.+i 24/23
[= 1]

me'lum bilinen < Ar. ma'lûm
m. 29/28, 68/28, 136/29, 138/33
[= 4]

me'lumat bilgiler < Ar. ma'lûmât
m. 19/33, 46/35
[= 2]

me'na anlam <Ar. ma'nâ
m.+sında 21/23
[= 1]

me'nasız anlamsız
m. 13/26
[= 1]

me'nasızlığ anlamsızlık
m.+ını(me'nasızlığını) 13/30
[= 1]

me'ruz tesir altında kalan < Ar. ma'rûz
m.+(galmag) 56/1
[= 1]

me'sum suçsuz < Ar. ma'sûm
m. 56/4

[= 1]

me'şuge sevgili < Ar. ma'şûka
m.+ler 13/36
[= 1]

me'yus üzüntülü < Ar. me'yûs
m.+(olmag) 57/34, 140/40
m.+(etmemk) 125/43
[= 3]

me'zuniyyet izinli olma < Ar. me'zûniyyet
m.+im 9/30
[= 1]

mebel möble, eşya < Fr. meuble
m.+i 122/11
[= 1]

mecaz metafor < Ar. mecaz
m.+ı 127/33
[= 1]

mecbur zorlu bir işe girişmiş < Ar. mecbûr
m. 46/41, 51/21
[= 2]

mechul bilinmeyen < Ar. meçhûl
m. 108/20
[= 1]

mecnun Mecnun, kişi adı < Ar. mecnûn
m.+a 9/20
[= 1]

medet kişi adı < Ar. meded
m. 19/13, 19/38, 20/41, 21/36, 22/13, 22/30, 25/11, 82/26, 82/27, 82/31, 82/34, 82/35, 82/36, 82/37, 83/3, 83/6, 83/20, 84/11, 84/14, 84/42, 86/26
m.+e 84/13, 84/19
m.+ın 84/40
m.+i 83/15
m.+in 84/7
[= 26]

meftun vurgun, hayran < Ar. meftûn
m. 21/37, 21/37
m.+luğumuzu 20/2
[= 3]

megale makale < Ar. makâle
m. 49/9, 115/3, 115/8
m.+leri 4/1, 24/3
[= 5]

megam yer < Ar. makâm
m.+da 16/10
[= 1]

meğer oysa ki < Fa. meger
m. 41/35, 118/37, 121/8, 140/44
[= 4]

meğrur guurlu < Ar. mağrûr
m. 126/3, 129/36, 134/36
[= 3]

meh rüzgar
m. 12/38, 12/39, 14/29
[= 3]

mehebbet dostluk, sevgi < Ar. mahabbet
m. 24/26, 24/27, 24/27, 24/30, 24/31, 110/23
m.+imizi 24/12
m.+inle 57/16
m.+le 15/8, 24/36, 31/19, 129/33
[= 12]

mehel mümkün olmayan < Ar. muhâl
m. 129/36
[= 1]

mehemmed kişi adı < Ar. muhammed
m. 83/24
[= 1]

mehlug yaratık < Ar. mahlûk
m.+dur 24/31
[= 1]

mehmanhana konuk evi < Fa. mihmân-hâne
m.+larda 9/26
[= 1]

mehmer ipek parçası < Ar. mehmel
m. 129/30
[= 1]

mehreba havlu < Fa. mehrebâ
m. 44/23
[= 1]

mehrum nasipsiz < Ar. mahrûm
m.(olmag) 51/37
[= 1]

mehsus bir şeye ait < Ar. mahsûs
m. 109/26, 116/11
[= 2]

mehsusen özellikle
m.+de 6/4
[= 1]

mehv yok etme, ortadan kaldırma < Ar. mahv
m.+(olmag) 120/16, 124/29, 138/6, 140/40
m.+(étmek) 127/31
[= 5]
mekke Mekke şehri
m.+ye 71/16, 71/17
[= 2]
mekr hile, al < Ar. mekr
m. 25/9
[= 1]
mekteb okul < Ar. mekteb
m. 46/16
m.+de 1/3
m.+e 44/21, 71/37
m.+i 97/24, 115/14
m.+imizde 39/15
m.+in 94/39, 117/45
m.+inde 38/20
m.+lerde 39/16
[= 11]
mektub mektup < Ar. mektûb
m. 13/36, 24/8, 24/33, 24/33, 46/2, 82/10, 84/36, 84/37, 106/12, 106/21, 136/27
m.+dan 84/38
m.+lar 24/10, 24/24, 24/26, 24/35, 24/38, 24/40
m.+larbiz.i 24/14
m.+ları 24/26, 24/27, 24/28, 84/18
m.+ların 25/2
m.+u 105/39, 106/22, 106/24, 108/37, 110/8, 110/33
m.+unun 82/4
[= 31]
mele- melemek
m.-ye 88/2,88/2
[=2]
melek melek < Ar. melek
m.+nen 36/38
[= 1]
meleş- meleşmek
m.-irdi 80/8
[= 1]
melik ağa, bey < Ar. melik
m.+dir 64/17
m.+in (meliyin) 64/24, 64/27, 64/33
[= 4]
memnuniyyet sevinç < Ar. memnûniyyet
m.+le 47/13, 49/34
[= 2]
men ben
m. 2/17, 3/4, 3/7, 3/17, 4/34, 6/2, 6/16, 8/37, 9/6, 10/8, 10/19, 10/28, 10/30, 10/38, 11/8, 11/11, 11/30, 11/32, 11/41, 12/2, 12/20, 12/24, 12/24, 12/26, 12/39, 13/1, 13/4, 13/10, 13/13, 13/28, 13/30, 13/34, 13/36, 13/36, 13/37, 13/38, 13/40, 14/5, 14/20, 14/27, 14/28, 14/30, 14/35, 15/3, 15/6, 15/10, 15/10, 15/16, 15/18, 15/20, 15/21, 15/25, 15/34, 15/37, 16/8, 16/14, 16/22, 16/30, 16/30, 16/39, 17/4, 19/17, 19/28, 19/36, 21/37, 22/11, 25/8, 26/25, 26/29, 28/5, 28/21, 28/38, 30/23, 30/30, 31/16, 32/6, 34/3, 34/4, 34/14, 34/21, 34/22, 35/11, 35/15, 36/24, 36/32, 37/38, 37/41, 38/22, 38/28, 38/33, 39/41, 40/20, 40/21, 41/26, 41/28, 42/4, 42/21, 42/26, 42/30, 42/35, 43/18, 45/4, 45/27, 48/8, 48/17, 48/19, 48/23, 49/13, 49/25, 49/29, 49/34, 50/25, 50/30, 50/31, 50/33, 50/34, 51/1, 51/5, 51/11, 51/17, 51/32, 52/12, 52/38, 53/13, 53/29, 54/22, 56/36, 57/11, 57/13, 65/1, 66/24, 67/9, 68/7, 68/11, 70/4, 70/6, 70/14, 70/19, 70/28, 70/30, 71/23, 71/26, 71/30, 71/31, 71/37, 71/43, 72/11, 72/18, 72/25, 72/31, 72/35, 72/41, 73/2, 73/5, 73/15, 73/21, 73/27, 74/1, 74/12, 74/19, 74/28, 74/33, 74/37, 74/39, 75/1, 75/5, 75/14, 75/20, 75/22, 75/24, 76/1, 76/14, 76/15, 76/32, 77/7, 77/10, 77/13, 77/19, 77/26, 77/27, 77/32, 77/35, 78/2, 78/8, 78/20, 78/21, 78/31, 78/41, 79/1, 79/7, 79/24, 79/32, 79/36,

80/6, 80/16, 80/18, 80/24, 80/30, 80/35, 80/38, 85/20, 85/23, 85/23, 87/28, 89/15, 92/14, 92/25, 92/28, 92/29, 93/37, 94/15, 94/40, 95/11, 96/6, 96/33, 97/3, 97/4, 97/15, 97/16, 97/32, 98/24, 99/3, 99/12, 99/24, 100/20, 100/27, 101/24, 101/40, 105/36, 107/21, 107/25, 107/35, 107/39, 109/36, 109/38, 112/31, 113/7, 113/11, 114/4, 114/7, 115/3, 115/6, 115/7, 118/2, 118/15, 118/26, 118/29, 118/33, 118/35, 118/37, 118/38, 120/17, 121/12, 121/13, 121/20, 122/2, 122/5, 122/32, 123/12, 123/37, 123/39, 125/10, 125/20, 126/11, 126/22, 127/16, 127/16, 127/17, 127/22, 127/25, 127/28, 127/35, 128/21, 128/30, 128/33, 128/35, 128/39, 128/42, 129/6, 129/21, 129/27, 130/4, 130/8, 130/12, 130/17, 130/26, 130/30, 130/36, 130/40, 130/42, 131/5, 131/12, 131/19, 131/29, 131/36, 132/6, 132/11, 132/22, 132/38, 132/42, 133/6, 133/39, 134/15, 134/22, 134/28, 134/30, 135/1, 135/10, 136/9, 139/20, 140/38, 140/42, 141/6

m.+de 13/33, 15/22, 15/27, 15/38, 36/17, 85/8

m.+dedir 107/34

m.+den 13/24, 14/22, 15/12, 15/13, 15/19, 15/25, 17/6, 31/6, 34/6, 37/7, 41/34, 42/38, 60/10, 70/8, 70/15, 70/17, 71/29, 71/32, 72/4, 72/13, 72/39, 90/7, 91/27, 91/28, 91/37, 94/29, 96/16, 100/14, 122/31, 123/32, 123/32, 129/25, 130/2, 132/35, 133/10, 136/37, 138/41

m.+e 5/4, 5/33, 7/20, 8/27, 8/39, 9/31, 10/18, 10/23, 11/26, 12/28, 13/5, 13/19, 15/39, 16/11, 16/22, 16/29, 16/30, 16/34, 16/37, 16/38, 18/21, 18/29, 19/17, 24/1, 27/11, 27/16, 27/33, 28/21, 29/29, 29/39, 34/11, 35/16, 36/15, 37/5, 38/39, 39/2, 40/26, 40/27, 41/6, 41/35, 42/16, 45/8, 51/15, 52/16, 56/12, 59/22, 62/16, 62/30, 63/3, 63/25, 65/36, 69/27, 71/4, 71/29, 71/38, 71/41, 72/4, 72/12, 72/37, 72/38, 73/17, 74/12, 74/16, 74/26, 77/1, 77/4, 77/25, 77/39, 78/5, 78/29, 78/32, 79/23, 80/37, 81/39, 89/3,89/17, 90/10, 90/29, 90/33, 91/8, 91/33, 91/35, 92/34, 93/13, 93/33, 94/4, 95/12, 95/39, 96/28, 96/35, 97/6, 97/12, 97/16, 97/18, 97/21, 97/32, 97/38, 97/42, 98/36, 99/10, 99/37, 100/18, 101/17, 103/4, 116/31, 117/28, 117/29, 118/10, 118/13, 118/18, 118/27, 118/34, 118/38, 118/42, 120/5, 121/15, 122/23, 122/31, 123/29, 124/1, 125/17, 125/33, 126/17, 127/26, 128/19, 128/38, 129/38, 129/38, 130/7, 130/9, 130/16, 131/8, 132/19, 133/42, 134/9, 134/34, 134/38, 138/19, 140/2, 140/44

m.+em 15/4, 31/6, 69/38,112/20, 123/36

m.+i 2/18, 3/30, 4/10, 4/12, 4/24, 5/6, 5/27, 5/36, 6/19, 7/22, 7/30, 8/16, 8/18, 8/19, 8/20, 8/32, 10/21, 11/9, 11/40, 14/7, 14/8, 15/19, 15/20, 15/20, 15/21, 15/35, 15/36, 15/38, 16/6, 17/12, 18/19, 18/31, 19/13, 19/31, 20/22, 20/24, 21/16, 21/34, 23/12, 32/21, 34/17, 34/19, 35/5, 35/19, 36/2, 36/28, 37/38, 38/19, 40/1, 43/27, 48/19, 52/38, 52/39, 56/6, 57/12, 57/16, 67/36, 70/2,

70/13, 70/22, 70/26, 71/1, 71/2, 71/9, 71/17, 71/25, 71/33, 71/39, 71/41, 72/3, 73/34, 75/17, 75/18, 75/29, 75/40, 75/42, 77/33, 78/29, 79/3, 79/23, 80/19, 82/6, 82/7, 82/9, 83/2, 86/11, 90/2, 90/31, 92/1, 93/41, 94/20, 94/38, 94/43, 95/10, 96/16, 96/19, 97/1, 100/17, 101/9, 101/13, 101/31, 105/23, 105/25, 115/5, 116/46, 118/17, 122/7, 122/34, 123/25, 123/43, 124/36, 125/5, 125/43, 126/34, 126/42, 127/20, 127/27, 127/35, 127/41, 129/22, 129/37, 130/3, 131/9, 131/41, 132/32, 132/41, 132/43, 133/2, 133/31, 139/14, 139/21
m.+im 1/15, 1/23, 3/35, 4/34, 6/1, 6/4, 9/29, 10/4, 10/29, 10/31, 11/8, 12/4, 12/11, 12/16, 12/18, 12/23, 12/25, 12/27, 12/32, 14/21, 14/23, 14/34, 14/34, 14/35, 15/6, 15/11, 15/17, 15/17, 16/3, 16/12, 16/14, 16/25, 17/13, 21/25, 22/30, 23/18, 26/18, 28/24, 28/39, 29/16, 37/9, 37/18, 40/18, 41/35, 51/7, 53/16, 54/23, 64/5, 65/1, 65/3, 68/13, 68/15, 70/10, 70/29, 71/6, 71/13, 71/36, 72/33, 73/6, 73/22, 73/28, 74/4, 75/8, 75/11, 75/16, 77/2, 77/16, 77/25, 78/13, 78/22, 78/26, 79/12, 79/35, 80/2, 80/33, 85/4, 85/33, 86/15, 93/6, 93/29, 94/11, 94/19, 99/31, 100/31, 102/5, 107/26, 107/29, 107/41, 112/4, 115/17, 117/23, 117/25, 118/27, 120/19, 122/18, 122/29, 122/39, 123/25, 124/22, 124/27, 124/28, 124/31, 125/2, 125/42, 126/39, 127/29, 128/4, 128/14, 128/17, 129/34, 130/7, 130/25, 137/33, 138/25, 139/9, 139/18, 140/3, 140/32, 141/1
m.+imdi 39/36
m.+imki 36/5, 36/14
m.+imle 4/14, 6/23, 11/16, 13/39, 42/30, 42/34, 56/6, 56/15, 78/30, 90/11, 98/24, 99/27, 106/23
m.+nen(menden) 1/33
[= 769]

mence bana göre
m. 107/40, 117/33
[= 2]

menen manen < Ar. ma'nen
m. 24/32
[= 1]

mensiz bensiz
m. 94/7
[= 1]

mentege yer, bölüm, mıntıka
m.+si 140/6
m.+sine 140/20
[= 2]

menzere görünüş < Ar. manzara
m. 140/16
m.+ni 67/15,120/27
[= 3]

menzil makam, yer < Ar. menzîll
m.+ *almag* mevki sahibi olmak 121/39
m.+den 48/1
m.+e 8/26
m.+imiz 122/10
m.+imize 121/30
m.+lere 122/14
[= 6]

mercan Azerbaycan S S C'inde dağ adı
m. 105/41, 106/5
[= 2]

merd yiğit < Fa. mert
m. 118/39
[= 1]

merdan kişi adı < Fa. merdân
m. 89/7, 89/9
m.+a 89/8
m.+ı 89/11
m.+ın 89/6, 89/16
[= 6]

merhemet acıma, esirgeme < Ar. merhamet
m. 12/19

m.+i 13/7
m.+lidir 12/14
[= 3]

merkez merkez < Ar. merkez
m.+de 52/6
m.+inde 133/18, 137/26
m.+inden 40/6, 105/40, 106/4
m.+ine 75/25, 106/1, 139/35, 139/37
[= 10]

mermer mermer < Yu. marmaron
m. 4/10, 4/21
[= 2]

mes'ul sorumlu < Ar. mes'ûl
m. 122/30, 136/27, 137/26, 138/28
[= 4]

mes'uliyyet sorumluluk < Ar. mes'ûliyyet
m.+inden 139/5
[= 1]

mesel atasözü < Ar. mesel
m. 41/38
[= 1]

mesele problem < Ar. mes'ele
m. 27/18, 50/37, 68/8
m.+de 118/43
m.+ler 115/36, 116/6
m.+lere 113/16
m.+lerin 139/2
m.+ni 53/20, 118/29
m.+nin 53/3, 61/17
m.+si 1/21
m.+ye 118/15, 139/16
[= 15]

meselen meselâ, örnkle < Ar. mes'elen
m. 50/31
[= 1]

meslehet tavsiye < Ar.maslahat
m. 113/41
m.+li 22/19
[= 2]

meslehetleş- danışmak
m.-in 22/18
m.-ir 133/24
[= 2]

mesme kişi adı
m. 69/38
[= 1]

meşét Meşhet şehri
m.+i 51/14
[= 1]

meşgele uğraşı < Ar. meşgale
m.+dir 116/40
[= 1]

meşg bağırma, çağırma < Ar. meşk
m.+inin 69/8
[= 1]

meşgul bir işle uğraşan, meşgul < Ar. meşgûl
m.+(olmag) 46/19, 118/22
[= 2]

meşhur bilinen, tanınan < Ar. meşhûr
m. 24/6, 133/22
[= 2]

metbee basımevi < Ar. matbaa
m.+ye 19/27
[= 1]

metbeh mutfak < Ar. matbah
m.+deki 65/37
m.+den 63/34
[= 2]

metro metro < Fr. metro
m.+dan 26/3
[= 1]

mey'us üzgün < Ar. me'yûs
m.+(olmag) 125/16
[= 1]

mezac huy < Ar. mîzac
m.+ı 130/7
[= 1]

mezaclı yaradılışlı
m. 127/26
[= 1]

mezar mezar < Ar. mezâr
m.+dan 8/32
m.+ı 41/1
[= 2]

mébél möble, ev eşyası < Fr. meuble
m. 66/30,121/30
[= 2]

médal madalya < Fr. medaile
m.+la 85/12
m.+larını 87/42
[= 2]

médinstitüt tıp fakültesi
m.+ü 122/7
[= 1]

méhriban iyi, samimi < Fa. mihribân
m. 38/24, 117/41
m.+lıg 34/18
m.+lıgla 51/33
m.+mış 8/5
[= 5]

méhribanca dostca
m. 116/2
[= 1]

méhribancasına dosta yaraşır şekilde
m. 111/8
[= 1]

méşe ağaçlık
m.+ler 75/8
m.+lerine 136/6
m.+lerle 119/2
m.+ni 10/36
m.+ye 136/8
[= 5]

méşeli meşeli
m. 120/26, 126/38
[= 2]

méydan meydan < Ar. meydân
m. 131/9,11/14, 131/9
m.+a 96/2
m.+ı 95/17
[= 5]

méyl yönelme, tercih < Ar.meyl
m.+i 38/41, 91/41
[= 2]

méyne üzüm tanesi
m.+lerin 32/18
[= 1]

mıh çivi
m.+dan 74/14
[= 1]

mıhça küçük çivi
m.+nı 74/16
[= 1]

mıhlan- hareketsiz kalmak
m.-dı 69/45
[= 1]

mırığ ön dişleri olmayan
m.+(arıg m.) 1/28
[= 1]

mırt sohbet
m. *vurmag* baş başa sohbet etmek 30/13, 67/14
[= 2]

mısmırığ sinirli yüz ifadesi
m.+ını *mısmırığını sallamag* surat asmak 63/22
[= 1]

mışılda- uykuda iken ses çıkarmak, mışıl mışıl uyumak
m.-yır 64/32
[= 1]

mızıldan- söylenmek
m.-dı 27/2
[= 1]

milis gönüllüler birliği
m. 65/10, 136/8
[= 2]

millet millet < Ar. millet
m.+i 21/41
m.+in 21/38, 21/42
[= 3]

milli millete ait < Ar. millî
m. 21/30, 21/31
[= 2]

milyon milyon < Fr. million
m. 57/21
[= 1]

min bin, sayı sözü
m. 57/15,57/21, 66/20
m.+den 107/35
[= 4]

min- binmek
m. 129/05
m.-di(atminmek) 85/10
m.-dim 5/16
m.-e 12/27
m.-ecek 12/21
m.-erem 4/28
m.-ib 81/6, 84/6, 85/42, 137/31
m.-ib(atminmek) 129/6,137/38
m.-mek 40/7
m.-mese 66/2
m.-mesine 38/35
m.-mesini 108/21
m.-meye 127/38
m.-meyib(atminmek) 129/22
m.-mişdim 4/41
m.-sem 127/28
m.-sin 12/25
m.-sinler 26/23
[= 22]

minnetdar minnet duygusu olan < Ar. minnet+ Fa. dâr
m.+am 49/13
[= 1]
minnetdarlıg minnettarlık
m. 49/12, 131/30
[= 2]
minnetsiz minneti olmayan
m. 21/27
[= 1]
misal örnek < Ar. misâl
m. 10/40
[= 1]
mişar bıçkı aleti
m. 65/24
[= 1]
miz masa < Fa.miz
m.+in 8/23
[= 1]
montana marka adı
m. 62/29
[= 1]
moskva S S C B'nin baş şehri
m. 45/26
m.+da 44/18, 45/5, 48/21
m.+dan 44/1, 49/29
m.+nın 45/30
m.+ya 45/34, 104/14, 105/23
[= 10]
mö'cüze mucize < Ar. mûcize
m. 124/29, 124/30, 126/4, 138/5
m.+den 124/32
m.+nin 128/28
[= 6]
mö'cüzeli olağanüstü
m. 58/30
[= 1]
mö'terize işaret, iz < Ar. mu'terize
m.+ler 20/11, 20/14
m.+ye 20/11
[= 3]
möhkem sağlam < Ar. muhkem
m. 42/15, 126/2
[= 2]
möhkemce sağlamca
m. 4/28
[= 1]
möhlet süre < Ar. mühlet
m. 39/33
[= 1]
möhteşem görkemli < Ar. muhteşem
m. 140/17
[= 1]
mövzu konu < Ar. mevzû'
m. 118/3
m.+su 115/10
m.+ya 36/4
[= 3]
muhtar muhtar < Ar. muhtâr
m. 128/4, 128/6, 128/7, 129/6, 129/12, 132/41, 133/1, 133/6, 133/9, 136/12, 136/14, 136/15, 136/18, 136/19, 136/21, 136/30, 136/32, 136/33, 136/35, 136/37, 136/39, 136/42, 137/1, 137/20, 137/22, 137/23, 137/28, 137/29, 138/1, 138/7
[= 30]
muncug boncuk
m. 30/15
[= 1]
murad kişi adı < Ar. murâd
m. 136/5, 136/11, 136/18, 136/34, 136/41, 137/7, 137/18, 140/11, 140/17
m.+dan 136/30
m.+gilde 133/13
m.+gilin 133/31
m.+ın 136/39
[= 13]
musigi müzik < Ar. mûsıkî
m. 50/11
m.+di 12/40
[= 2]
muştuġ sigara ağızlığı
m.+a 3/9
[= 1]
muştuluġ iyi, hayırlı haber
m. 82/26, 82/28, 83/16, 83/27, 84/21, 84/39, 86/34
m.+a(muştuluğa) 83/23, 84/16
m.+la 82/33
m.+ları 81/1
m.+umu(muştuluğumu) 83/4, 85/4
m.+un(muştuluğun) 85/7
m.+unu(muştuluğunu) 84/7, 87/40

[= 16]

muştuluğla- müjdelemek
m. 85/4
m.-mışdı 82/27
m.-ya 84/17
[= 3]

müalice muayene <Ar. muâlece
m. 57/24, 69/21, 121/29, 122/6
m.+den 61/1
m.+si 61/34
[= 6]

müavin yardımcı < Ar. mu'âvin
m.+i 117/37, 118/25
[= 2]

müayine muayene <Ar. mu'ayene
m. 61/35, 69/29
[= 2]

mübarek kutlu <Ar. mübârek
m. 2/27
[= 1]

mübarize uğraş <Ar. mübâreze
m.+ *aparmag* uğraş vermek 140/37
[= 1]

müdafie savunma <Ar. mudâfa'a
m.+(élemek) 49/13
m.+(étmek) 48/5, 64/13
m.+me 21/26
[= 4]

müdafiye savunma, koruma
m. 46/6, 62/35
[= 2]

müddet süre, zaman <Ar. müddet
m. 21/8, 60/31, 62/1, 65/12, 67/8, 69/16, 87/7, 109/38
m.+de 11/3
m.+den 25/2
[= 10]

müddetli süreli
m. 61/1
[= 1]

müdir yönetici <Ar. müdîr
m. 61/9, 61/12, 61/12
m.+e 61/11
m.+i 19/12
m.+imize 1/23
m.+in 67/25, 67/30
[= 8]

müdiriyyet müdürlük makamı <Ar. müdîriyyet
m. 47/15, 48/32
[= 2]

müellim erkek hoca <Ar. mu'allim
m. 14/22, 39/15, 71/40, 72/3, 85/3, 85/15, 85/17, 85/20, 85/23, 85/26, 85/30, 86/7, 86/21, 86/23, 86/32, 86/32, 86/36, 87/36, 87/39, 88/2, 97/25, 97/28, 97/32, 97/42, 113/26, 114/5, 115/9
m.+di 85/14
m.+e 97/24
m.+gilin 86/35
m.+i 87/35
m.+in 85/21, 85/27, 85/36, 86/37, 88/9, 118/4
m.+inden 85/16
m.+lerinden 49/31
m.+lerine 1/21
m.+lerinin 105/28
[= 41]

müellime hanım öğretmen < Ar. mu'allime
m. 2/15, 2/27, 2/28,2/32, 3/14
m.+dir 3/8
m.+lerini 2/17
m.+me 3/5
m.+miz 1/37, 2/18, 2/24, 2/35, 3/8
m.+mize 3/2
m.+mizi 2/23
m.+mizin 3/7
m.+nize 2/34, 2/37
m.+nizi 2/25
m.+nizin 3/6
m.+si 1/29
m.+ye 3/23
[= 22]

müemma çözümü zor iş <Ar. mu'ammâ
m.+nın 141/2
[= 1]

müeyyen belirli, bazı <Ar. mu'ayyen
m. 116/3, 139/4
[= 2]

mügayise karşılaştırma <Ar. mukayese
m.(étmek) 22/36
[= 1]

mügayisesiz benzersiz

m. 22/37
[= 1]
mügeddes kutlu <Ar. mukaddes
m. 24/23
[= 1]
mügeddime önsöz, giriş <Ar. mukaddime
m.+lere 139/5
[= 1]
müharibe savaş <Ar. muhârebe
m. 11/7, 34/30, 40/40, 43/43
m.+den 34/26, 35/40
m.+sinden 125/1
m.+ye 43/40
[= 8]
mühasire kuşatma <Ar. muhâsara
m.+ye 126/31
[= 1]
mühazire ilmî sohbet <Ar. muhâzara
m. 118/38
[= 1]
mühbir gazeteci <Ar. muhâbir
m.+leri 37/35
[= 1]
mühendis mühendis <Ar. mühendis
m. 112/35
m.+em 112/7
m.+i 113/13
[= 3]
mühtelif çeşitli <Ar. muhtelif
m. 45/1, 109/1, 117/46
[= 3]
mükafat ödül <Ar. mukâfât
m.+ı 102/25
[= 1]
mülayim sessiz, yumuşak huylu <Ar. mülâyim
m. 8/4, 20/6, 21/18
[= 3]
mülayimlik sessizlik
m. 12/14, 12/16
m.+de 12/17
m.+den 13/17
m.+i(mülayimliyi) 13/6
[= 5]
mümkün imkan dahilinde, olabilir <Ar. mümkîn
m. 11/37, 115/34
m.+(olmag) 69/18
m.+se 31/23, 106/22, 113/27
[= 6]
münasibet ilgi <Ar. münâsibet
m.+i 34/20
m.+imde 140/42
m.+imiz 21/21
m.+lerimizi 24/11
[= 4]
müraciet başvuru <Ar.murâca'at
m. 61/9, 61/12
[= 2]
mürebbe şerbetle pişirilen meyve tatlısı
m. 32/32
m.+si 116/27
m.+sile 138/16
[= 3]
mürekkeb mürekkep <Ar. mürekkeb
m.+le 114/18
[= 1]
mürg kuş <Fa. mürg
m.+ü 84/35
[= 1]
mürgü uyku
m. 18/15, 23/21
m.+de 18/13
[= 3]
mürgüle- uyuklamak
m.-di 60/20
m.-meye 17/8
[= 2]
müsahib dost, sohbet arkadaşı <Ar. müsâhib
m.+im 34/3, 34/5, 34/12
m.+imin 34/20
[= 4]
müsibet dert, bela <Ar. musîbet
m. 19/10
m.+dir 20/28
[= 2]
müşavire danışma, karşılıklı fikir alıp verme <Ar. müşâvere
m.+de 51/19
[= 1]
müşteri alıcı <Ar. müşterî
m. 28/31, 29/23
m.+lerle 30/16
[= 3]

mütehessis uzman <Ar. mutahassıs
m. 104/8
[= 1]
mütellibzade kişi adı
m. 25/7
[= 1]
mütenasib uygun <Ar. mütenâsib
m. 57/7
[= 1]
mütleg mutlak, kesin <Ar. mutlak
m. 75/34, 76/8
[= 2]
müvazinet denge <Ar. muvâzenet
m.+imi 4/21
m.+ini 140/40
[= 2]
müveffeg başarılı <Ar. muvaffak
m.+(olmag) 127/38
[= 1]
müzakire tartışma <Ar. müzâkere
m. 139/3
[= 1]
müzey müze <La. muséum
m. 46/33, 46/35, 47/8
m.+den 47/18, 50/8
m.+e 48/30, 52/21
m.+i 47/12
m.+imiz 49/38
m.+in 49/8
m.+le 49/32
[= 11]

N

nabat kişi adı < Ar.nebahat
n.+dı 91/28
[= 1]
naçağla- hastalamak
n.-yıb 100/24
[= 1]
nadan bilgisiz, cahil <Fa. nâ-dân
n.+a 97/1
[= 1]
naftalin naftalin <Fr. naphtaline
n.+e 42/40
[= 1]
nağan Rus yapısı toplu tabanca markası <Ru. nagan
n.+ı 134/43, 135/1, 135/8
n.+ın 134/38
[= 4]
nağara akordiyona benzer, bir tür körüklü çalgı
n.+(çalmag) 36/6, 90/24
n.+dı 36/6
[= 3]
nağıl masal <Ar. nakl
n. 123/29
n.+(bağlamag) 121/2
n.+(démek)39/18
n.+ını 3/3
[= 4]
nahar öğle yemeği <Ar. nehâr
n.+ *élemek* öğle yemeği yemek 46/12
n.+a 121/6, 123/22, 135/24
[= 4]
naheng büyük, iri cüsseli
n. 115/30
[= 1]
nahır davar sürüsü
n. 80/8
n.+a 81/26
[= 2]
nahırçı sığır çobanı
n. 72/33
[= 1]
nahırlı davar sürüsü olan
n. 88/4
[= 1]
nahışlı nakışlı, süslü
n. 82/2
[= 1]
nahş işleme <Ar. nakş
n.+dır 139/16
[= 1]
nail muradına ermiş <Ar. nâil
n. 32/24
[= 1]
nakam bahtsız <Fa. nâkâm
n. 40/27
[= 1]
nal nal
n.+ı 101/26
[= 1]
nale ağrı, sızı <Fa. nâle
n.+si 38/6
[= 1]
namerd mert olmayan <Fa. nâ-merd
n. 92/33, 95/28
n.+lerin 105/4
[= 3]
namuslu namuslu

n. 115/18
[= 1]

namussuz namussuz
n. 37/23
[= 1]

namzed aday <Fa. nâmzed
n.+i 46/6
[= 1]

nar nar ağacı
n. 10/37
[= 1]

narahat rahatsız <Fa. nâ+Ar. rahât
n. 107/4, 112/25, 116/32
n.+(olmag) 3/17, 17/7, 28/25, 29/10, 45/38, 116/25, 122/15
n.+çılığına 105/10
[= 11]

narahatlığ rahatsızlık
n.+la 28/16, 30/10
[= 2]

narazı razı olmayan
n.+(olmag) 29/24, 108/2
[= 2]

narın belli belirsiz <Fa. nârin
n. 20/4
[= 1]

naşı tecrübesiz
n. 107/21, 127/26
[= 2]

naz cilve <Fa. naz
n.+ını(çekemek) 58/11
[= 1]

nazarlığ bakış
n. 118/17
[= 1]

nazik hassas, ince <Ar. nâzik
n. 9/6, 9/18, 34/12, 84/13, 86/8, 86/31, 91/22, 98/44
[= 8]

nazil- nazikleşmek
n.-ib 85/36
n.miş 87/27
[= 2]

nazirlik direktörlük eden
n. 105/1
n.+de 112/10
n.+den 104/10
[= 3]

nazlan- nazlanmak
n.-dı 27/31
[= 1]

nazlı cilveli, nazlı
n. 38/37
[= 1]

ne soru sözü
n. 1/12, 1/15, 1/16, 1/27, 1/31, 2/19, 2/30, 2/34, 2/38, 3/24, 3/34, 4/4, 4/4, 4/37, 4/40, 5/26, 5/32, 6/19, 6/29, 7/25, 7/25, 8/29, 10/15, 10/17, 10/19, 10/25, 10/25, 10/26, 11/23, 12/9, 12/9, 12/40, 13/3, 13/4, 13/21, 13/41, 14/17, 14/19, 14/20, 15/24, 15/27, 15/34, 15/34, 16/1, 18/10, 18/21, 18/24, 18/26, 20/27, 20/27, 20/28, 20/33, 20/42, 21/13, 21/20, 21/26, 21/38, 22/9, 22/18, 23/25, 24/9, 25/6, 25/8, 26/18, 26/23, 26/24, 27/7, 27/11, 27/16, 27/32, 28/17, 28/21, 30/1, 30/32, 30/36, 30/39, 31/14, 31/37, 33/18, 34/14, 34/14, 34/16, 35/17, 35/19, 35/26, 35/31, 35/36, 36/8, 36/21, 36/28, 36/28, 37/37, 39/3, 39/11, 40/16, 40/31, 40/37, 40/39, 40/39, 40/42, 40/42, 41/24, 41/34, 42/18, 42/28, 42/28, 42/35, 43/1, 43/1, 44/16, 44/27, 45/32, 45/36, 45/38, 47/38, 48/1, 48/8, 48/16, 48/36, 48/38, 49/5, 50/18, 51/21, 53/1, 53/1, 53/9, 53/24, 53/25, 53/27, 55/24, 55/24, 55/31, 55/31, 56/24, 58/5, 58/6, 58/7, 58/35, 59/15, 60/5, 60/10, 60/10, 60/14, 60/30, 61/6, 61/17, 62/9, 62/30, 62/34, 62/34, 63/6, 63/20, 63/20, 63/32, 63/36, 63/38, 64/9, 64/17, 64/25, 64/28, 64/32, 65/24, 65/28, 65/28, 65/28, 65/32, 66/3, 66/31, 66/32, 66/34, 67/42, 68/7, 68/10, 68/11, 68/32, 68/32, 68/32, 68/33, 68/34, 68/38, 69/25, 70/6, 70/6, 70/7, 70/9, 70/18, 70/18, 71/32, 71/33, 72/6, 72/37, 72/38, 72/38, 72/39, 74/21, 74/22, 74/37, 74/38, 74/39,

74/39, 76/4, 76/29, 76/29, 76/33, 77/7, 77/10, 77/12, 77/21, 77/27, 77/32, 77/34, 77/36, 77/36, 78/14, 78/32, 79/1, 79/2, 79/12, 79/41, 80/24, 80/27, 80/29, 80/32, 80/34, 81/18, 81/27, 82/29, 83/1, 84/1, 84/27, 85/42, 86/21, 87/7, 87/30, 89/12, 90/5, 91/32, 92/24, 92/25, 94/11, 94/16, 95/4, 95/22, 95/22, 98/1, 98/38, 98/39, 99/29, 99/38, 100/39, 101/13, 101/22, 101/27, 102/2, 102/25, 102/27, 105/15, 105/17, 105/29, 106/1, 106/3, 106/6, 106/10, 107/15, 108/8, 108/23, 108/29, 108/36, 108/38, 108/38, 109/5, 109/18, 109/36, 109/39, 110/1, 110/2, 110/30, 112/31, 112/37, 113/7, 113/12, 113/29, 113/34, 114/8, 114/10, 118/14, 118/27, 118/30, 120/6, 121/28, 122/1, 122/21, 122/27, 122/31, 122/32, 122/38, 123/20, 123/23, 123/23, 123/25, 123/25, 123/34, 123/41, 124/17, 125/39, 126/28, 127/12, 127/12, 127/13, 127/23, 127/28, 127/33, 128/3, 128/14, 129/7, 129/20, 129/37, 129/37, 130/23, 130/36, 132/28, 132/37, 132/38, 132/38, 132/38, 132/38, 132/38, 133/10, 133/12, 133/12, 134/2, 134/27, 135/32, 136/28, 137/11, 137/18, 137/19, 138/2, 138/19, 138/19, 138/22, 138/27, 138/30, 138/30, 138/33, 138/34, 138/36, 139/18, 139/25, 139/32, 139/42, 139/42, 140/9, 140/12, 140/23, 140/24, 140/29, 140/43, 140/44, 141/1, 141/1
n.+di 28/17, 76/3
n.+dir 10/28, 19/21, 49/15, 63/27, 65/30, 67/9, 76/35, 80/29
n.+ler 45/22, 66/19, 125/39
n.+ydi 64/16
n.+ydise 93/37
n.+yle 30/3
[= 377]

nebi kişi adı <Ar. nebî
n.+den 96/32
[= 1]

nebiyév kişi adı
n. 118/25
[= 1]

necef kişi adı <Ar.necef
n.+in 78/35, 78/37, 78/37, 79/14
[= 4]

necib şerefli <Ar. necîb
n. 52/37
[= 1]

neçi meslek ve uğraş için kullanılan soru sözü
n. 108/39
[= 1]

neden sebep; neden
n. 13/10, 13/38,15/33, 21/2, 67/17
n.+dir 69/31
n.+se 35/13, 58/41, 93/16, 94/15
[= 10]

nefer asker, er <Ar. nefer
n. 16/4, 32/23, 66/4, 109/16, 122/18, 122/19, 128/36
n.+inin 136/18
[= 8]

nefes soluk <Ar. nefes
n. 74/31
n. +(almag) 68/22, 68/39, 107/6, 114/17, 116/5, 132/7
n.+(çekmek) 60/29
n.+e 116/13
n.+i 55/1, 59/35, 66/15, 75/24, 131/20
n.+im 86/40, 86/40, 94/37, 100/20, 128/26, 129/39
n.+imi 5/24
n.+ine 86/40
n.+ini 20/29, 74/30, 115/45, 131/32, 132/26, 140/4, 140/35

n.+iniz 86/14
n.+leri 86/29, 119/16
[= 32]

nehayet son, uç <Ar. nihâyet
n. 79/2, 117/12, 126/38, 127/29, 127/38, 128/35, 129/23, 130/10, 133/31, 134/23, 140/2, 140/40
[= 12]

neheng iri, büyük <Fa. neheng
n. 23/26, 120/19, 120/28, 131/27
[= 4]

neinki yani <Fa. neinki
n. 133/26
[= 1]

nelbeki çay, fincan tabağı
n. 102/33
n.+ni 102/31
[= 2]

nem ıslaklık <Fa. nem
n. 82/15
[= 1]

nemer konukların düğün sahiplerine verdikleri para ya da armağan <Mo. nemer, nemeri [TMEN 385]
n. 99/22, 102/22
[= 2]

nene nine
n. 36/12, 36/13, 44/18, 45/3, 45/11, 45/22, 45/41, 46/14, 47/22, 47/41, 48/3, 48/12, 48/19, 50/17, 50/25, 50/28, 50/28, 51/5, 51/11, 51/14, 52/30, 52/36, 53/24, 54/13, 54/22, 80/11, 80/11, 83/4, 84/30, 92/10
n.+(can) 44/25, 48/8
n.+den 54/17
n.+ler 40/13, 81/18
n.+m 70/2, 70/9, 70/25, 71/6, 71/25, 71/26, 71/29, 72/10, 72/11, 72/19, 72/20, 72/21, 72/23, 72/42, 73/3, 73/22, 73/28, 73/29, 73/29, 73/30, 74/2, 74/6, 74/11, 74/16, 92/4, 92/12, 118/2
n.+mden 72/35, 72/41
n.+me 77/24
n.+mi 73/39, 74/18
n.+min 70/1, 72/6, 72/7, 72/9, 72/13, 73/20, 73/32, 73/35, 73/38, 74/3, 74/9, 74/23, 77/9, 77/11, 77/16, 80/10
n.+mizi 2/22
n.+n 48/21
n.+nin 48/7, 54/27
n.+si 44/5, 45/12, 47/20, 47/28, 47/40, 50/12, 50/21, 52/26, 52/30, 52/40, 53/20, 54/2, 115/2, 138/15
n.+sine 50/28
n.+sini 54/21
n.+sinin 44/2, 44/22, 45/17, 46/7, 46/12, 47/27, 47/34, 51/3, 51/9, 53/22, 53/31, 53/39, 53/41, 58/21
[= 117]

nergiz kişi adı
n. 34/16, 34/21, 34/23, 34/24, 34/28, 35/6, 35/9, 35/13, 35/22, 35/25, 35/29, 35/35, 36/18, 36/34, 37/3, 39/10, 40/5,40/9, 41/20, 41/29, 41/34, 42/21, 42/28
[= 23]

nese ne ise
n. 15/11, 15/23, 15/37, 23/14, 32/9, 80/36,97/29
[= 7]

nesib nasip, kısmet <Ar. nasîb
n. 35/39
[= 1]

nesil kuşak <Ar. nesl
n. 21/35
[= 1]

netice sonuç <Ar. netîce
n. 47/42
n.+lerini 8/35
n.+sidir 61/3
[= 3]

neticesiz sonuçsuz
n. 117/36
[= 1]

nevaziş gönül alma, iltifat <Fa. nevâziş
n.+ile 59/19
n.+ime 125/42
n.+ine 129/35
[= 3]

neve torun <Fa. nüve
n. 47/39

n.+leri 81/18
n.+lerim 7/35
n.+lerini 8/35
n.+li 8/40
n.+si 26/18, 36/8, 44/9, 46/4
n.+sine 115/11
n.+sinin 44/13, 47/22, 54/10, 115/15
[= 14]

neye soru sözü, niye
n. 7/19, 68/40, 73/38, 23/6, 78/20, 97/34, 133/11
[= 6]

neyi soru sözü, neyi, nesi
n. 114/6, 21/25, 51/39, 61/9, 64/25
n.+n 41/26, 66/25
n.+ne 30/1, 69/23, 123/20
n.+se 30/42
n.+siz 56/22
[= 12]

nezaketsizlik saygısızlık
n. 113/27
[= 1]

nezer bakış <Ar. nazar
n.+(salmag) 56/28
n.+ *yétirmek* dikkat etmek 128/14
n.+den 108/11
n.+e 68/20, 115/44
n.+imi 34/17
n.+inde 44/9, 115/30
n.+lerinde 58/26
n.+lerini 54/9, 111/12
n.+lerle 29/11, 110/10
[= 13]

néce nasıl
n. 2/25, 3/31, 4/25, 4/26, 6/3, 7/19, 12/22, 12/29, 20/38, 30/16,36/33, 36/35 36/40, 37/15, 39/35, 41/20, 41/37, 42/23, 43/10, 43/17, 45/11, 47/19, 50/25, 51/5, 51/8, 53/14, 54/24, 57/27, 58/3, 58/4, 58/8, 58/9, 64/33, 66/18, 66/22, 74/31, 74/34, 74/34, 77/21, 79/1, 83/6, 86/9, 92/37, 96/20, 99/40, 100/1, 102/18, 105/21, 105/30, 107/26, 117/18, 117/35, 128/41, 130/24, 137/37
n.+si 2/5
n.+sidir 2/2
n.+ydise 89/2
[= 58]

néçe kaç
n. 1/15, 5/3, 13/15, 20/19, 22/25, 23/21, 34/30, 45/9, 61/8, 77/23, 90/2, 90/10, 92/9, 93/11, 94/36, 104/7, 105/23, 109/10, 110/14, 110/31, 112/24, 115/25, 117/20, 129/25, 130/6, 136/28
n.+si 14/25, 14/26
n.+sini 15/29
n.+ye 28/1, 63/16
n.+yedir 62/31, 63/14
[= 33]

néft petrol <Fa. neft
n. 115/5
n.+çi 118/10
[= 2]

n'éyle- ne eylemek
n.-diyindi 83/11
n.-sin 83/17
n.-sinler 63/30
n.-yesen 35/32
[= 4]

n'éyne- bk. n'éylemek
n.-k 35/23
n.-m(néynim) 30/36
n.-rler(neyle-rler) 2/13
n.-sin 7/41
n.-yeceyik(néyniyeceyik) 3/14
n.-yek(néyniyim) 3/13
n.-yim(néyniyim) 1/19
[= 7]

n'éyni- bk. n'éylemek
n.-yir 123/28
[= 1]

ni bk.ya <Ru.
n. 29/7
[= 1]

nicat kişi adı
n. 44/1, 44/5, 44/14, 44/22, 44/30, 45/1, 45/17, 45/34, 46/7, 46/12, 46/21, 46/36, 46/38, 46/43, 47/17, 47/27, 47/34, 47/40, 48/7, 48/11, 48/18, 48/24, 48/31, 48/39, 49/12, 49/19, 49/33, 49/40, 50/2, 50/8, 50/21, 50/24,

50/28, 51/9, 51/18, 51/40, 52/4, 52/19, 52/28, 52/36, 53/3, 53/12, 53/19, 53/22, 53/31, 53/39, 54/2, 54/12, 54/20
n.+a 49/6
n.+dan 46/1
n.+ı 44/11, 47/20, 53/40
n.+ın 45/19, 45/29, 46/9, 47/5, 48/35, 49/26, 49/36, 50/5, 51/3, 54/6
[= 64]

nicatgil Nejat'lar
n.+in 54/4
[= 1]

nida ses < Ar. nidâ
n.+ları 55/14
[= 1]

nifret nefret < Ar. nefret
n. 9/9, 9/10, 13/18, 15/2, 15/5
n.+i 13/16
n.+in 9/14, 15/4
[= 8]

nigaran heyecanlı, rahatsız<Fa.nigârân
n.+ *goymag* rahatsız etmek , heyecanlandırmak 82/11
[= 1]

nigarançılıg heyecanlı olma durumu
n. 105/6
n.+ından(nigarançılığından) 59/27
[= 2]

nimdaş eski < Fa. nimdâş
n. 3/25, 140/31
[= 2]

nisbeten göre, yanında < Ar. nisbeten
n. 66/13, 69/20
[= 2]

nise kişi adı
n. 66/16
[= 1]

nişan nişan töreni
n.+ *almag* kızı nişanlamak 135/7
n.+ *getirmek* nişan yapmaya gelmek 66/16
n.+ *goymag* nişanlamak 39/11
n.+ *vérmek* nişanlamak 52/36
n.+an 41/7
[= 5]

nişane unsur, huy < Fa. nişâne
n.+ler 51/5
[= 1]

nişanlan- nişalanmak
n.-mışdı 81/42
[= 1]

nişanlı nişanlı
n. 85/34, 95/16
n.+m 95/28
n.+sı 95/16, 96/4, 104/3
n.+sının 96/11
[= 7]

nitg nutk < Ar. nutk
n.+i *gurumag* dili tutulmak 58/33
[= 1]

niye ne için
n. 5/6, 5/20, 10/20, 13/21, 14/13, 14/39, 15/16, 15/25, 16/35, 28/12, 34/15, 38/40, 41/5, 41/6, 42/1, 42/4, 42/12, 42/13, 47/36, 50/26, 51/36, 52/2, 52/15, 56/5, 56/6, 56/15, 62/36, 63/36, 64/5, 64/22, 65/13, 67/2, 67/9, 71/4, 72/31, 74/39, 75/10, 75/11, 75/36, 77/14, 80/25, 81/27, 83/22, 83/38, 84/13, 84/28, 86/14, 86/19, 87/24, 87/24, 90/17, 94/4, 95/32, 95/32, 97/36, 100/9, 100/9, 100/34, 101/6, 106/18, 107/37, 109/12, 111/13, 118/27, 118/28, 120/30, 123/17, 130/29, 137/37, 138/25
[= 70]

nizami kişi adı
n. 7/22
[= 1]

nize mızrak < Fa. nîze
n.+yle 7/8
[= 1]

niznayu skolko
n. 29/2
[= 1]

n'ol- < ne ol-
n.-du 16/35,83/11
n.-ub 16/35

[= 3]

noraşén S S C B'de şehir adı
n. 109/10
[= 1]

novruz Nevruz < Fa. nev-rûz
n.+*acan* Nevruz'a kadar 7/34
[= 1]

nögsan aksik < Ar. noksan
n.+lara 118/40
[= 1]

nögsan- belinlemek
n.+ır mı 140/44
[=1]

nögte nokta
n. 123/3
n. *goymag* (sohbeti) bitirmek 28/9
n.+ye 108/20, 122/41, 129/1
[= 5]

nömre numara < İt. numero
n. 69/37
n.+lerine 69/43
n.+sini 110/1
[= 3]

nömreli numaralı
n. 5/3
[= 1]

n'öşün ne için
n. 66/35, 67/33, 67/35
[= 3]

növ çeşit, tür < Ar. nev'
n. 42/16
[= 1]

növbe kuyruk, sıra < Ar. nevbet
n. 29/9, 29/9, 31/40, 121/41
n.+den 31/20
n.+nin 32/34, 33/13
n.+sini 139/8
n.+ye 32/37, 33/3
[= 10]

növbet bk. növbe
n.+i 10/9, 66/3,131/21
[= 2]

nuh Hz. Nuh
n. 16/8, 16/23, 16/24, 16/27
n.+a 16/22
n.+un 16/4
[= 6]

nur ışık < Ar. nûr
n. 23/31, 23/32, 49/37
[= 3]

nurlu ışıklı
n. 23/26, 23/35
[= 2]

nübar ilk ürün <Fa. nev-bâr
n.+ı 7/33
n.+ını 7/32
[= 2]

nüfuz sözü geçme, sözü dinlenme < Ar. nüfûz
n. 56/28, 113/16
[= 2]

nüshe reçete
h. 61/25
[= 1]

nüsret kişi adı < Ar.nusret
n. 133/39, 133/43
[= 2]

O

o üçüncü şahıs zamiri; o işaret zamiri
o. 3/31, 4/9, 4/35, 5/10, 5/19, 5/29, 6/29, 7/23, 9/6, 9/7, 9/7, 9/15, 9/17, 10/30, 10/31, 10/31, 10/35, 10/42, 11/2, 11/6, 11/11, 11/12, 11/13, 11/27, 11/31, 11/39, 12/1, 12/10, 12/13, 12/13, 12/15, 12/16, 12/16, 12/17, 12/21, 12/21, 12/24, 12/26, 12/29, 12/30, 12/31, 12/33, 13/1, 13/5, 13/17, 13/22, 13/25, 13/29, 13/40, 14/1, 14/24, 14/31, 14/33, 15/6, 15/29, 16/3, 16/4, 16/9, 16/19, 16/19, 16/21, 17/9, 17/9, 17/11, 18/27, 18/32, 19/9, 21/23, 21/34, 21/37, 22/3, 22/5, 23/2, 23/30, 24/18, 24/18, 27/5, 28/11, 29/36, 30/6, 30/14, 30/29, 30/40, 30/40, 31/6, 31/27, 32/6, 32/12, 32/26, 33/12, 34/18, 35/5, 36/9, 36/17, 36/35, 36/38, 36/39, 37/7, 37/12, 38/11, 38/13, 38/17, 39/8, 39/39, 40/10, 40/14, 40/20, 40/24, 40/33, 40/38, 41/15, 42/19, 42/23, 42/38, 43/5, 43/12, 43/19, 43/28, 43/34, 45/20, 45/38, 46/19,

47/19, 47/26, 48/17, 48/25, 48/28, 48/31, 50/1, 50/10, 50/16, 50/17, 50/37, 51/14, 51/15, 51/16, 51/18, 51/21, 52/21, 52/24, 52/38, 52/38, 53/4, 53/11, 53/16, 53/19, 53/21, 53/31, 53/34, 55/11, 56/2, 56/6, 63/1, 63/12, 63/14, 63/34, 66/24, 66/24, 66/28, 67/37, 67/41, 68/22, 70/18, 70/22, 70/29, 71/11, 71/22, 71/26, 71/35, 71/42, 72/9, 72/19, 72/22, 72/26, 72/29, 72/40, 72/42, 73/8, 73/16, 73/34, 74/1, 74/3, 75/5, 75/24, 75/26, 75/29, 76/24, 77/7, 77/11, 77/18, 79/12, 79/17, 79/36, 80/16, 80/19, 80/27, 81/32, 82/3, 84/6, 85/41, 89/6, 89/10, 89/11, 89/17, 91/9, 91/9, 91/22, 91/37, 93/30, 94/16, 94/35, 95/38, 96/19, 96/27, 96/37, 97/6, 97/11, 98/3, 98/16, 98/29, 98/32, 98/34, 99/16, 99/25, 100/5, 100/36, 100/38, 101/2, 101/10, 101/16, 102/23, 102/32, 104/8, 104/10, 105/33, 106/18, 106/21, 106/24, 106/25, 106/31, 106/33, 106/36, 107/4, 107/17, 107/27, 108/9, 108/15, 108/16, 108/25, 108/29, 108/37, 109/3, 109/9, 109/23, 109/24, 109/33, 109/36, 110/6, 112/25, 113/14, 114/6, 114/12, 115/14, 115/15, 115/17, 115/21, 115/32, 116/20, 116/29, 116/38, 116/39, 116/45, 117/3, 117/41, 118/1, 118/9, 118/28, 118/34, 119/10, 119/17, 120/5, 120/7, 120/9, 120/12, 120/18, 120/18, 120/25, 120/33, 121/1, 121/1, 121/13, 121/18, 121/19, 121/28, 121/31, 121/39, 122/16, 122/23, 122/30, 122/41, 123/17, 123/18, 123/18, 123/23, 123/35, 124/5, 124/9, 124/12, 124/13, 124/14, 124/20, 124/22, 124/22, 124/27, 124/29, 124/32, 124/43, 125/4, 125/14, 125/20, 125/38, 126/6, 126/7, 126/10, 126/11, 126/18, 126/23, 127/8, 127/11, 127/13, 127/23, 127/30, 127/33, 127/35, 127/42, 128/1, 128/6, 128/16, 128/28, 128/31, 129/12, 129/14, 129/17, 129/18, 129/28, 129/32, 129/35, 130/1, 130/3, 130/6, 130/15, 130/43, 130/43, 131/20, 131/28, 131/42, 132/18, 132/23, 133/12, 133/34, 134/12, 134/17, 134/33, 134/35, 134/36, 135/32, 135/37, 136/13, 136/21, 136/27, 136/27, 137/8, 137/23, 137/26, 137/31, 137/32, 137/37, 137/38, 138/10, 138/12, 138/12, 139/9, 139/14, 139/21, 139/21, 139/21, 139/24, 140/3, 140/10, 140/20, 140/28, 140/32, 140/32, 140/32, 140/33, 140/33, 140/39, 140/41, 140/44, 141/1, 141/3, 141/6, 141/7, 141/9, 141/12, 141/12

o.+du 27/14

o.+dur 91/34

[=412]

ona ona, üçüncü teklik şahısın datif hali

o. 3/16, 3/18, 10/29, 13/14, 15/26, 18/13, 19/17, 20/2, 20/21, 21/21, 21/36, 22/8, 26/20, 27/9, 27/28, 30/22, 31/8, 31/20, 32/8, 32/11, 35/3, 35/33, 36/3, 36/7, 36/32, 37/18, 37/20, 37/23, 41/25, 41/36, 43/3, 43/27, 43/31, 43/37, 44/4, 45/19, 47/6, 48/23, 48/36, 48/39, 49/20, 50/4, 50/11, 50/14, 51/24, 51/38, 52/11, 52/26, 57/32, 60/23, 60/24, 61/9, 61/12, 64/3, 64/32, 67/27, 68/18, 68/20, 69/5, 69/24,

70/21, 73/17, 74/7, 74/37, 75/31, 75/41, 76/13, 78/18, 81/2, 82/13, 83/34, 84/42, 89/6, 90/16, 91/10, 91/13, 91/16, 92/1, 92/24, 92/27, 94/24, 94/29, 94/32, 95/9, 95/11, 96/9, 96/17, 97/10, 97/41, 98/3, 100/31, 101/7, 101/37, 102/27, 104/13, 105/2, 105/35, 106/15, 107/37, 110/7, 111/11, 112/14, 115/36, 116/15, 116/17, 117/43, 118/11, 121/41, 122/35, 123/16, 123/39, 126/1, 127/33, 128/7, 129/28, 130/5, 130/8, 132/28, 133/18, 134/9, 135/5, 135/37, 138/25, 140/32, 140/42
[=125]

onda o durumda, o zaman
o.+nda 4/10, 4/27, 9/21, 9/21, 9/23, 10/8, 15/24, 15/25, 16/23, 19/10, 19/29, 24/28, 36/15, 37/25, 38/8, 40/17, 40/20, 42/21, 44/20, 48/8, 53/35, 64/1, 69/12, 91/11, 94/16, 94/23, 95/8, 101/10, 106/18, 107/30, 112/2, 115/19, 115/31, 121/22, 123/22, 123/34, 125/23, 140/43
[=38]

ondan ondan, o sebepten
o. 11/30, 32/20, 34/30, 37/19, 37/30, 42/33, 45/38, 46/39, 72/20, 91/33, 96/34, 118/9, 124/22, 124/27, 127/11, 133/21, 135/38
o.+(onnan) 36/31, 64/20
o.+am 123/27
[=19]

onlar onlar
o. 15/21, 21/42, 27/8, 42/23, 50/8, 52/3, 52/9, 63/30, 69/41, 72/5, 72/6,82/16,93/35,94/10,100 /31,110/04,110/19,11/02, 115/29, 118/5, 121/10, 122/1,122/39,132/32
o.+a 15/20, 15/22, 46/36, 47/17, 53/42, 54/8, 54/16, 90/41, 91/40, 98/16, 98/24, 100/4, 109/22, 109/29, 109/31; 110/10, 115/32
o.+da 14/38
o.+dan 32/24, 93/27, 96/16
o.+ı 17/4, 20/4, 22/26, 50/3, 63/31, 63/37, 64/13, 93/20, 96/13
o.+ın 11/20, 22/28, 46/24, 53/6, 67/5, 67/31, 69/2, 69/3, 69/10, 73/9, 73/38, 82/38, 90/24, 96/12, 96/14, 98/18, 99/6, 116/9, 116/41, 122/28, 122/32
o.+la 47/12, 47/16
[=77]

onsuz onsuz
o.+ 21/4,1/12, 96/2, 105/18, 112/41
[=4]

onu onu
o. 1/10, 3/12, 5/31, 8/9, 10/39, 15/3, 19/7, 19/39, 19/42, 20/12, 20/17, 22/36, 23/3, 28/27, 30/15, 34/28, 35/2, 36/30, 36/41, 39/13, 41/41, 42/32, 43/40, 44/2, 45/22, 45/26, 46/37, 48/7, 49/3, 50/29, 52/22, 52/30, 53/24, 53/32, 56/20, 56/30, 56/38, 58/13, 59/22, 61/21, 64/8, 65/38, 67/19, 67/23, 69/40, 71/20, 74/21, 77/25, 81/29, 82/3, 84/12, 84/15, 85/27, 85/30, 89/8, 90/4, 91/28, 94/17, 94/17, 95/31, 96/8, 100/2, 100/6, 100/27, 100/30, 101/5, 102/26, 107/41, 108/6, 109/4, 109/13, 112/40, 116/30, 116/34, 116/36, 116/45, 117/4, 117/12, 117/21, 117/25, 117/26, 117/37, 122/36, 123/41, 124/31, 126/5, 127/17, 127/35, 127/36, 127/41, 128/19, 128/23, 130/26, 130/37, 131/33, 134/6, 134/29, 138/22, 140/11
[=99]

onun onun
o. 3/21, 12/40, 13/7, 13/10, 13/12, 13/29, 13/32, 13/34, 14/28, 15/1, 15/7, 21/18,

22/1, 22/1, 22/5, 22/16, 22/22, 22/32, 23/3, 23/5, 23/6, 23/13, 23/15, 24/29, 27/1, 28/42, 31/31, 31/40, 33/1, 34/3, 34/6, 34/11, 34/16, 37/1, 37/12, 37/26, 37/32, 38/9, 41/11, 41/28, 42/26, 42/35, 43/14, 43/39, 44/6, 44/9, 44/12, 45/11, 45/19, 46/11, 46/39, 47/28, 47/30, 48/37, 49/1, 50/9, 50/12, 51/4, 51/41, 52/17, 52/27, 52/36, 53/19, 55/21, 55/24, 56/23, 56/26, 57/5, 57/9, 57/31, 57/36, 57/38, 58/9, 58/10, 58/12, 58/17, 58/29, 59/7, 59/19, 59/25, 62/28, 68/16, 69/23, 69/29, 70/19, 71/23, 71/30, 72/27, 72/30, 73/14, 74/19, 74/28, 75/40, 77/37, 79/7, 82/36, 82/37, 85/37, 87/3, 94/12, 95/19, 95/35, 96/32, 96/33, 96/40, 98/32, 99/32, 100/27, 102/24, 102/37, 102/42, 104/3, 104/16, 105/5, 105/8, 105/39, 106/28, 106/40, 107/19, 108/16, 109/1, 109/5, 109/19, 109/35, 110/12, 111/12, 112/28, 115/4, 115/11, 115/25, 115/44, 116/23, 116/44, 116/47, 117/2, 117/10, 118/2, 122/23, 122/24, 122/26, 123/31, 124/40, 124/41, 126/14, 127/25, 128/18, 130/4, 130/13, 130/20, 130/37, 130/40, 131/10, 131/32, 131/43, 132/6, 132/23, 132/27, 133/43, 134/20, 137/22, 138/3, 138/5, 139/4, 139/31, 139/34, 140/11, 140/19, 140/22, 140/38, 140/42
o.+la 21/24, 22/35, 45/27,1/5, 48/34, 51/17, 117/16, 117/41, 133/23, 141/7
[= 180]

oba küçük köy
o. 96/2
o.+lara 95/33
o.+ların 89/1, 95/4
o.+nı 39/21
[= 5]

obaş tan atmadan az önceki zaman dilimi
o.+dan 42/42
[= 1]

ocaġ ev; ocak
o. 81/30, 87/2
o. *galamag* ocağa odun koyup yakmak 81/21
o. *yandırmag* ocak yakmak 22/6
o.+ı(ocağı) 24/22
o.+ımın(ocağımın) 35/31
o.+ın(ocağın) 81/22, 133/35
o.+ının(ocağının) 36/30, 36/41,81/34
o.+ların 39/24
[= 12]

oçérk hatırât; seri makale < Ru.oçérk
o. 37/8,115/3
[= 2]

od ateş
o. 24/15, 81/22, 126/16, 130/35, 131/3
o.+ *saçmag* alev saçmak 130/11
o.+ *tutmag* alevlenmek 126/18 , 130/21
o.+ *tutup yanmag* çok kızmak , ateşi başına vurmak 31/27,101/21
o.+ *vurmag* tahrik etmek 36/23, 101/30
o.+a 60/29
o.+u 124/32, 124/35
[= 15]

ode ünlem, hayret bidirir
o. 10/11
[= 1]

odlan- alevlenmek
o.-mışdı 81/30
[= 1]

odun odun
o. *yarmag* odun kesmek 75/13
[= 1]

of of, taklidî ses, yorgunluk,sıkıntı bildirir
o. 32/22

[= 1]

oğlan erkek çocuk
o. 7/35, 26/30, 27/1, 31/20, 38/29, 48/12, 48/14, 67/2, 85/22, 85/31, 91/21, 109/18, 111/7, 111/10, 111/14, 111/16, 112/29, 113/35, 114/14, 115/18, 115/35, 117/29, 118/8, 118/15, 129/25, 136/4
o.+a 26/28, 109/21
o.+dır 45/32
o.+ı 55/9
o.+ın 27/9, 27/12, 112/1
o.+la 139/24
o.+lar 78/6, 91/20, 91/24, 91/39
o.+larsa 81/19
o.+san 95/35
[= 40]

oğrun gizlice
o. *oğrun* gizli gizli 51/38, 51/38
[= 2]

oğul evlat
o. 26/29, 30/11, 30/12, 37/38, 39/11, 47/32, 50/39, 51/8, 70/3, 71/9, 78/1, 78/18, 79/16, 83/1, 83/16, 83/28, 107/41
o.+dan 41/7
o.+lar 21/32, 21/39, 36/25
o.+u(oğlu) 40/31, 63/5, 63/7, 63/11, 63/15, 63/22, 63/33, 64/21, 78/21, 82/16, 84/21, 85/20, 90/21, 92/23, 95/7, 101/32, 118/39, 122/28
o.+udur(oğludur) 99/36
o.+um(oğlum) 7/25, 38/25, 65/3, 86/10, 86/14, 86/15, 115/17, 117/23, 117/35, 118/3, 118/7, 119/1
o.+umdur(oğlumdur) 115/18
o.+umuz(oğlumuz) 10/4
o.+un(oğlun) 36/37, 83/4, 86/19
o.+una(oğluna) 36/21, 63/24, 99/36, 118/46
o.+unu(oğlunu) 34/26, 101/22
o.+unun(oğlunun) 8/33, 29/35, 53/9, 63/18, 87/30, 87/39
o.+usan(oğlusan) 78/11, 78/16, 78/24, 78/37, 79/14
o.+uyyam(oğluyam) 78/35
[= 75]

oğurla- izinsiz başkasının bir şeyini kullanmak
o.-mıram 71/31
o.-yır 30/4
[= 2]

oğurlug hırsızlık
o.+dan 68/37
[= 1]

oh kakaya prelest ne kadar hoş, güzel <Ru.
o. 28/40, 126/25
[= 2]

ohla- oklamak, ok atmak
o.-dılar 7/8
[= 1]

ohşa- benzemek
o. 66/42
o.-dı 29/36, 58/14, 58/16, 59/19, 120/35
o.-dılar 102/21
o.-dım 131/33
o.-dır 89/8
o.-mağa 71/1
o.-mayan 23/23
o.-mır 96/26
o.-mırsınız 26/31
o.-r 20/11, 32/5, 32/10, 109/9
o.-sa 118/42
o.-yan 27/27, 31/38
o.-yanını 11/22
o.-yıb 84/8, 118/41
o.-yır 9/20, 16/28, 67/37, 93/14, 98/43
o.-yırdı 9/22, 90/36, 91/16, 97/41
o.-yırdılar 102/13
o.-yırsan 70/24, 70/24
o.-yırsınız 5/5
o.-yuram(ohşuyuram) 26/29
o.-yursunuz(ohşuyursunuz) 26/31
[= 38]

ohşama benzer

o. 38/6
o.+lar 97/14
[= 2]
ohşat- benzetmek
o.-ıb(ohşadıb) 71/13
[= 1]
ohu- okumak
o.-du 83/32, 83/43, 105/39
o.-duğu 68/24
o.-mag 23/15, 85/42
o.-mağa 45/26, 118/38
o.-muş 38/12, 46/5
o.-muşam 110/8, 115/3
o.-muşdum 77/28
o.-muşdusa 108/38
o.-ya 11/36, 11/36, 85/42, 94/40
o.-yacagdı 1/3
o.-yan 11/14, 123/36
o.-yardı 96/33, 96/41
o.-yardılar 98/21
o.-yub 47/37, 118/45, 131/9
o.-yurdu 12/1, 17/5, 68/25, 76/12, 80/36, 115/13
o.-yurdum 97/28
o.-yurdun 44/20
[= 35]
ohun- okunmak
o.-dugca 24/35
[= 1]
ohut- okutmak
o.-du 38/20
o.-muşdur 34/27
[= 2]
ol- olmak
o. 28/5, 31/24, 32/17, 46/14, 62/21, 67/41, 79/38, 83/1, 84/30, 93/14, 106/18, 116/26, 118/39, 118/41
o.+(sağ o.) 2/19
o.-a 3/37,11/33, 15/11, 20/27, 20/42, 22/11, 25/6, 49/29, 68/34, 110/17, 114/4
o.-acag 12/9, 51/19, 53/25, 63/16, 64/17, 65/32, 76/28, 86/20, 94/17, 95/37, 100/1, 103/3, 115/19, 121/23
o.-acag(zay olmag) 135/33
o.-acagsa 12/9
o.-acagsan 79/38
o.-acagsınız 69/42
o.-acağam 79/33
o.-acağdıg 38/18
o.-acağı 58/27
o.-acağından 23/36
o.-acak 2/5, 2/7, 27/7
o.-acayıg 121/24, 135/32
o.-ag 50/1
o.-ag(tanış olmag) 112/2
o.-am 117/31
o.-ammadın mı 91/33
o.-an 20/2, 23/16, 35/4, 35/7, 35/33, 36/11, 38/2, 38/32, 41/18, 44/13, 56/15, 59/24, 70/8, 71/5, 81/18, 97/13, 105/18, 108/2, 109/11, 109/26, 114/8, 132/9
o.-anda 1/6, 9/18, 40/21, 40/36, 48/22, 55/31, 60/17, 60/24, 90/38, 100/16, 123/38
o.-ar 1/4, 2/9, 18/11, 19/20, 21/7, 22/10, 22/19, 26/24, 28/22, 30/37, 31/37, 32/3, 36/5, 48/1, 51/13, 52/1, 56/25, 62/22, 62/30, 68/38, 79/21, 89/9, 92/7, 96/18, 105/37, 108/8, 112/32, 116/30, 122/32, 122/38
o.-arag 13/17, 52/9, 73/29, 111/4, 130/25
o.-aram 93/33
o.-aram(şad olmag) 113/8
o.-ardı 60/21, 74/35, 85/23, 91/29, 92/15, 94/21, 94/35, 96/16, 97/19, 100/5, 124/27, 128/28, 130/25
o.-ardım 70/22
o.-ardı mı 69/22
o.-ar mı 79/10, 79/19
o.-arsan 35/9, 38/12, 39/35
o.-arsız 97/26
o.-aydı 35/31, 35/31, 36/21, 82/13
o.-aydım 57/12
o.-du 3/31, 4/4, 5/32, 5/38, 8/37, 18/6, 28/9, 28/17, 29/10, 33/11, 36/24, 39/9, 40/38, 40/38, 41/3, 41/18, 43/5, 46/20, 48/25, 48/34, 51/21, 58/5, 58/9, 58/10, 61/2, 62/4,62/13, 64/38, 67/42, 68/32, 79/24, 79/35, 80/33, 82/29, 83/7, 84/19, 84/27, 86/16, 91/32, 97/9,

100/33, 100/33, 102/10, 106/8, 114/15, 115/22, 118/14, 119/14, 119/16, 123/16, 124/17, 125/16, 132/28, 138/22, 138/27, 140/12
o.-du(mehv olmag) 124/29
o.-dug 63/39
o.-duglarından 108/39
o.-duğu 11/30, 11/31, 32/25, 34/6, 55/23, 102/27
o.-duğum 16/14
o.-duğumu 78/17, 78/21
o.-duğundan 79/7
o.-duğunu 40/6, 42/15, 52/23, 61/17, 77/27, 94/11, 105/7, 140/13
o.-duğunun 110/34
o.-dum 4/36, 5/8, 5/8, 5/18, 39/42, 51/37, 127/38
o.-dum(tanış olmag) 118/5
o.-lam 95/29
o.-ma 3/17, 28/25, 45/38, 116/25
o.-madan 23/33
o.-madı 7/5, 7/9, 39/35, 41/14, 41/36, 68/42, 69/16, 69/19, 79/33, 80/18, 104/12, 118/11, 127/31, 138/36
o.-madığı 43/5
o.-madığını 68/18
o.-madın 41/6
o.-mag 38/26, 115/6
o.-mağı 118/7, 118/10
o.-malı 94/40
o.-malıdır 122/12
o.-malıydı 98/7
o.-mamış 22/3
o.-mamışdı 45/29, 90/2, 120/4
o.-masa 29/13, 30/40, 31/28, 45/28, 46/11, 52/33, 56/16, 61/32, 69/40, 75/34
o.-masaydı 61/5, 81/7, 96/34, 126/22
o.-masın 6/18,14/38, 35/23, 51/14
o.-masından 115/5
o.-masını 42/36
o.-maya 78/37, 105/12, 118/7
o.-mayacag 48/20, 106/9
o.-mayacagdı 11/5, 43/21
o.-mayan 20/13, 61/15, 91/13, 106/31, 113/16
o.-mayarag 31/27
o.-mayasan 15/43
o.-mayıb 36/40, 43/9
o.-mayın 27/15, 56/23, 57/34, 113/37
o.-maz 2/33, 12/9, 21/32, 26/15, 29/29, 39/37, 45/32, 64/19, 116/37
o.-mazdı 19/30, 47/33, 93/15
o.-mur 10/33, 10/39, 11/3, 37/31, 52/2
o.-murdu 29/25, 38/13, 38/15, 66/7, 82/18
o.-murdum 90/11
o.-mursan 15/15
o.-musan 76/39, 85/31, 139/29
o.-muş 57/5
o.-muşam 67/9
o.-muşdu 6/6,7/38, 18/27, 20/24, 38/17, 38/29, 48/36, 60/26, 61/8, 77/2, 77/18, 78/31, 99/16, 125/2, 127/12, 16/2
o.-muşdum 23/14, 62/17
o.-muştu 52/29
o.-sa 8/30, 54/1, 63/19, 67/1, 79/29, 84/33, 102/33, 105/30
o.-san 101/41
o.-saydı 41/27, 73/34, 96/39
o.-saydım 75/20
o.-saydın 14/41
o.-sun 5/17, 10/17, 10/25, 10/26, 38/27, 39/36, 40/4, 41/21, 41/29, 48/1, 50/26, 50/27, 50/27, 50/32, 50/35, 50/38, 51/15, 54/25, 54/25, 54/26, 59/17, 63/13, 63/32, 67/4, 68/3, 71/10, 76/4, 85/18, 97/8, 107/22, 107/43, 110/11, 112/32, 121/26, 122/19
o.-ub 1/12, 20/33, 20/35, 24/15, 27/11, 31/36, 32/30, 34/31, 38/38, 41/13, 41/31, 53/24, 53/26, 53/27, 58/7, 59/19, 64/9, 65/28, 69/3,

69/27, 75/33, 75/36, 84/21, 86/10, 92/12, 99/11, 118/13, 118/22, 131/6, 140/9, 140/23, 140/40
o.-ub(cidar olmag) 128/18
o.-ub(mehv olmag) 138/6
o.-ub(tabé olmag) 112/23
o.-ublar 137/37
o.-um 39/1, 42/29, 74/35, 76/31, 77/3, 83/36, 87/31
o.-un 2/1, 2/4, 2/8, 2/12, 27/8, 59/17, 83/18, 108/4, 140/36
o.-ur 36/30, 47/36, 50/30, 51/5, 52/15, 92/8, 103/6, 116/16, 116/19
o.-urdu 12/31, 19/10, 40/24, 46/41, 61/5, 63/40, 69/8, 72/14, 73/13, 100/2, 115/37, 140/40
o.-urlar(deli olmag) 120/15
o.-urlar(mehv olmag) 120/16
o.-ursan 41/20, 64/5
o.-ursunuz 52/5
o.-urug 43/42, 111/13
[= 489]

olun- olunmak
o.-du 59/30
o.-madı 57/5
o.-mamış 24/3
o.-ması 112/28
o.-muş 24/3
o.-ub 136/28, 138/33
o.-urdu 24/1, 130/20
[= 9]

omba baldır
o.+sı 55/8
[= 1]

on on , sayı sözü
o. 4/36, 14/14, 14/14, 21/40, 23/2, 45/39, 51/20, 63/19, 69/4, 74/17, 76/6, 77/27, 94/35, 94/35, 100/14, 100/14, 107/22, 125/2, 137/23
o.+uynan 36/33
[= 20]

on bir on bir
o.+e 51/20
[= 1]

onca on kadar
o.+nca 77/4
[=1]

onuncu onuncu
o. 45/25, 69/2
[= 2]

opérasiya ameliyat < La. operatio
o.+ya 57/35
[= 1]

opérator cerrah < La.operator
o. 110/23
[= 1]

ora o yer; ora
o. 6/1, 64/5, 107/33, 124/14, 139/21, 141/7, 141/9, 141/13, 112/12
o.+da 45/36, 49/25, 57/14,85/34, 87/28, 117/28, 118/18, 125/4
o.+da(orda) 15/41, 15/41, 65/7, 96/24, 96/31, 98/13, 121/31, 131/20, 136/15, 139/24, 140/44
o.+dan 46/30, 48/25, 57/28
o.+dan(ordan) 116/14, 120/7, 120/22, 141/1, 141/12
o.+lar 93/42
o.+ları 57/13
o.+nın 49/31
o.+sı 111/17
[= 40]

orden devlet nişanı < La.ordinis
o. 85/12
[= 1]

orta orta, merkez
o. 27/9, 97/24, 115/13, 140/9, 106/31, 136/13
o.+sı 22/20, 66/20
o.+sına 106/37
o.+sında 56/1, 131/22
o.+sından 82/19, 98/43
o.+ya 122/39, 139/7
[= 15]

ortalığ ortalık
o.+a(ortalığa) 91/20, 95/15, 95/25, 95/44,136/30
[= 5]

ot ot, yeşil gövdeli ince bitki
o. 85/10, 121/37, 140/33
o.+lar 134/25
o.+lardan 58/22
o.+un 86/22, 87/21
[= 7]

otağ oda

o. 21/9, 22/30, 69/43
o.+a(otağa) 47/1, 47/17, 63/2
o.+da 43/1, 62/5, 64/28, 78/40, 114/15, 139/11
o.+dan 3/21, 47/15, 56/18
o.+ımı(otağımı) 18/2
o.+ımızda(otağımızda) 76/10
o.+ımızdan(otağımızdan) 23/5
o.+ımızı(otağımızı) 21/5
o.+ın(otağın) 23/8, 48/32, 53/32, 54/22, 65/26, 67/19, 112/12, 122/10
o.+ına(otağına) 44/30, 50/21, 50/24, 55/25, 58/13, 63/22, 63/41, 67/11
o.+ında(otağında) 61/15,5/23, 82/3
o.+ından(otağından) 98/34
o.+ları 48/31
[= 40]

otağlı odalı
o. 122/10
[= 1]

otar- otlatmak
o.-ırdı 82/1, 82/31
[= 2]

otla- otlamak
o.-yırdı 84/40
[= 1]

otur- oturmak
o. 29/33, 29/37, 47/24, 70/4, 76/19, 81/26, 121/6
o.-acağam 29/39
o.-ag 120/3
o.-an 68/5
o.-anda 12/33, 73/4, 120/18
o.-arag 109/3
o.-arsan 5/39
o.-du 60/20, 63/5, 64/15, 67/20, 90/12, 119/30, 124/39, 139/40
o.-dug 40/29, 92/40
o.-duğu 41/21, 59/21, 114/10, 140/30
o.-duğuma 128/14
o.-mayacağam 71/42
o.-mayıb 36/41
o.-mursan 120/30
o.-muş 96/29, 112/38, 127/14, 128/37
o.-muşdu 54/4, 60/2, 85/12, 93/11, 95/16, 96/4
o.-muşdular 93/22
o.-muşdum 3/31
o.-sun 36/30
o.-ub 12/28, 44/6, 45/24, 64/33, 67/26, 67/39, 76/28, 84/19, 87/20, 96/31, 115/26, 115/42, 126/12, 132/34, 138/16, 140/7
o.-ubmuş 61/10
o.-um 4/26, 4/26, 4/26, 6/3
o.-urdug 40/23
[= 68]

oturacağ oturma
o. 108/12, 108/13
o.+ın(oturacağın) 91/6, 91/11, 102/37
[= 5]

oturt- oturtmak
o.-du 61/22
[= 1]

otuz otuz, sayı sözü
o. 37/40, 38/22
[= 2]

ov- ovmak
o. 36/13
o.-ub 58/15
[= 2]

ovuc avuç
o.+larının 33/19
o.+uma(ovcuma) 36/10
o.+umda(ovcumda) 125/26
o.+umdakı(ovcumdakı) 125/35
o.+una(ovcuna) 125/35
o.+unda(ovcunda) 83/23
o.+unu(ovcuna) 23/27
[= 7]

ovucla- avuçlamak
o.-yıb 136/20
[= 1]

ovundur- sakinleştirmek
o.-mag 131/34
[= 1]

ovuşdur- ovuşturmak
o.-a 77/30, 77/30
o.-urdu 73/13, 81/38
[= 4]

oy ses taklidi, yorgunluk bildirir
o. 30/17
[= 1]

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

oyan- uyanmak
o. 84/2
o.-dı 12/8
o.-dıg 37/42
o.-dım 90/19, 98/9
o.-mamışdı 44/5
o.-mışdı 127/9
[= 7]
oyat- uyandırmak
o. 82/9
o.-dı 13/34, 96/36
o.-ır(oyadır) 116/5
o.-ırdı(oyadırdı) 75/19
o.-mayım 45/9
[= 6]
oyna- oynamak
o. 100/21
o.-dılar 91/21, 91/25
o.-mağın 115/41
o.-yanda 81/6, 91/37
o.-yardı 1/8
o.-yır 101/39, 102/28
o.-yırdı 99/25, 123/10
o.-yırdıg 101/11
o.-yırdılar 91/39
[= 13]
oynaş- oynaşmak
o.-ırdı 120/25
[= 1]
oynat- oynatmak
o.-ar(oynadar) 1/7
[= 1]
oyun oyun
o.+dan 71/29
o.+unu 71/14
[= 2]

Ö

öbür öteki
ö. 24/13
[= 1]
öceş- çekişmek, sataşmak
ö.-ib 43/4
ö.-mir 43/38
[= 2]
öde- ödemek, karşılamak
ö.-rem 108/8
[= 1]
öhde sorumluluk <Ar ‘uhde
ö.+sinden *gelmek* **becermek, gücü yetmek** 131/8, 131/43
[= 2]
öl- ölmek
ö. 68/7
ö.-dü 36/12, 36/13, 73/23, 73/29, 73/31, 73/31
ö.-dün 47/24
ö.-dür 14/7, 14/8
ö.-dürme 43/9
ö.-düsü 40/42
ö.-düyünü 73/38
ö.-ecem 74/13
ö.-eceyem 123/37
ö.-en 35/23
ö.-ende 45/20, 52/33, 124/27
ö.-erken 44/10
ö.-mekden 14/30
ö.-memeli 73/30
ö.-meyinden 73/3
ö.-meyine 74/11
ö.-müşdü 100/30, 101/16
ö.-müşdür 77/5, 77/5
ö.-müşün 36/24
ö.-sün 96/8
ö.-üb 52/32, 78/27, 78/28, 92/9
ö.-üm 82/24, 86/30, 86/31
[= 37]
ölç- ölçmek
ö.-melerine 69/10
[= 1]
öldür- öldürmek
ö.-dü 73/37, 74/1
ö.-ecek 86/10
ö.-en 74/18
ö.-er 122/8
ö.-erem 122/9
ö.-me 83/2
ö.-medi 73/39
ö.-mürler 122/9
ö.-müşdü 38/11
ö.-ücü 24/11
ö.-ür 73/33, 130/35
[= 13]
ölü ölü
ö.+sünü 37/1
[= 1]
ölüm ölüm
ö. 28/21, 42/16
ö.+e 131/4

ö.+ü 21/16, 22/22, 73/32
ö.+ün 73/25
ö.+ünden 24/14, 77/12
[= 9]

ömür hayat <Ar. 'ömr
ö. 8/34, 57/8, 59/24
ö.+ü(ömrü) 66/34
ö.+ümde(ömrümde) 39/19, 70/6,80/5, 80/9
ö.+ün 85/18
ö.+ün(ömrün) 58/19, 58/25
ö.+ünde(ömründe) 130/17
ö.+ünün 92/11
[= 13]

ön ön
ö.+ünde 35/8, 134/36
ö.+üne 18/32, 140/12
[= 4]

öp- öpmek, bûs etmek
ö.-dü 44/14, 54/20, 59/26, 62/27, 75/17, 83/35, 92/5, 102/24, 117/22
ö.-düm 74/29
ö.-e 75/18, 75/18
ö.-ecek 102/43
ö.-erdi 70/10, 100/16
ö.-mek 59/18
ö.-melisen 105/28
ö.-meye 74/28
ö.-üb 46/13
ö.-üm 59/18
ö.-ürdü 85/16
ö.-ürdüm 125/40
ö.-ürem 106/23
ö.-üş 75/6
[= 24]

öpüş öpücük
ö.+leri 75/22
[= 1]

öpüş- öpüşmek
ö.-düler 47/22
[= 1]

ört- örtmek, kapamak
ö.-dü 67/11
ö.-ene 32/1
ö.-müş 44/7
ö.-üb 56/17
ö.-ülü 130/28
[= 5]

örtük örtü
ö.+ *salınmag* örtü serilmek 140/29
ö.+lü 140/7
ö.+ün(örtüyün) 140/31
[= 3]

örtül- örtülmek
ö.-mesine 69/11
ö.-müşdü 135/10
ö.-ü 119/2
ö.-ür 134/24
[= 4]

örüş otlak
ö.+den 88/2
[= 1]

öskür- öksürmek
ö.-dü 139/15
[= 1]

öt- geçmek (zaman) ; geçip gitmek
ö.-dü 22/39
ö.-enlerin 26/20
ö.-müşdü 47/19, 96/24
ö.-üb 9/27, 10/6, 14/14, 17/9, 32/34, 51/26, 53/36, 82/35
[= 12]

öteri göz ucu
ö.+ *göz gezdirmek* göz ucu ile bakmak 26/28, 92/35
[= 2]

ötkem dik, sert (ses)
ö. 56/26, 114/4
[= 2]

ötkemlik keskinlik
ö.+i(ötkemliyi) 57/38
[= 1]

ötrü ötürü, sebepten dolayı
ö. 32/33, 54/1, 73/18, 74/21
[= 4]

ötür- iç geçirmek
ö.-dü 53/33, 63/28, 105/14, 125/17, 137/24, 141/17
ö.-üb 47/31, 60/19, 138/37
ö.-üm 52/1
ö.-ürdü 44/8, 127/7
[= 12]

övlad çocuk, evlat < Ar.evlâd
ö.+ı 38/15
ö.+ının 105/9
ö.+ıyam 122/32
ö.+lı 8/40
[= 4]

öy- övmek
ö.-mek 107/36
[= 1]

öylen- evlendirmek
ö.-dir 36/29
ö.-ende 36/25
[= 2]
öyren- öğrenmek
ö.-dim 5/12, 8/1, 8/25
ö.-esen 37/34
ö.-meye 25/3
ö.-misen 63/35
ö.-mişdi 52/20
ö.-mişdiler 69/4
ö.-sin 45/33
[= 9]
öyreş- öğrenmek
ö.-di 61/4
[= 1]
öyret- öğretmek
ö.-diyi 22/27
ö.-erdi 22/27
[= 2]
öyün- övünmek
ö.-ür 99/30
[= 1]
öz kendi; şahsî
ö. 1/19, 1/31, 6/15, 7/7, 15/13, 16/19, 16/19, 16/20, 16/20, 18/22, 19/4, 21/37, 30/29, 31/3, 35/36, 38/19, 42/41, 47/41, 55/25, 57/16, 58/28, 63/22, 63/41, 64/4, 65/5, 65/23, 65/23, 73/10, 76/12, 91/5, 98/3, 106/7, 107/38, 110/22, 115/14, 116/3, 116/26, 117/3, 117/28, 121/16, 123/13, 123/13, 124/25, 124/43, 125/27, 127/31, 129/5, 133/2, 134/5, 136/34, 138/9, 139/8, 140/39, 140/40, 141/18
ö.+leri 36/26, 65/32, 122/38
ö.+lerine 4/15
ö.+ü 1/33, 2/35, 5/29,11/34, 11/35, 12/36, 14/28, 21/26, 21/39, 22/2, 24/37, 26/16, 31/32, 35/1, 39/20, 39/34, 42/19, 46/38, 47/37, 55/26, 57/18, 59/21, 71/2, 71/3, 72/17, 72/23, 73/6, 73/32, 74/14, 74/32, 76/3, 76/7, 81/11, 82/12, 84/40, 89/7, 105/31, 107/34, 109/34, 112/34, 113/20, 113/39, 116/38, 117/44, 119/10, 122/36, 128/8, 134/43, 138/41, 139/10, 140/40
ö.+üdür 14/43
ö.+üm 3/31, 14/27, 15/36, 31/11, 39/33, 41/25, 41/28, 42/5, 42/35, 70/9, 99/31, 108/8, 109/38, 112/6, 121/12, 129/29, 130/37, 139/30
ö.+ümden 37/39
ö.+üme 14/35, 16/39, 21/37, 40/37, 64/4, 77/26
ö.+ümle 14/20, 15/36
ö.+ümü 10/10, 13/42, 16/33, 20/26, 32/21, 38/42, 78/31, 94/31, 95/25, 96/6, 97/32, 100/22, 107/35, 122/9, 124/4, 127/1, 131/5, 132/15
ö.+ümün 21/25, 32/3, 41/26
ö.+ümündür 29/21
ö.+ümüz 29/27, 111/18
ö.+ümüze 29/27
ö.+ümüzü 98/15
ö.+ün 10/41, 10/42, 23/37, 27/39, 29/30, 32/17, 35/23, 36/15, 38/12, 54/24, 65/28, 68/10, 68/29, 76/39, 122/8, 122/9, 122/35, 124/36, 127/34
ö.+ünde 49/27, 49/40
ö.+ünden 31/27, 70/16, 83/7, 136/41
ö.+üne 29/8, 38/31, 42/22, 53/12, 67/35, 71/4, 75/37, 83/13, 83/19, 106/7, 109/6, 110/22, 116/11, 133/16
ö.+üne *gelmek* aklı başına gelmek 45/35
ö.+ünü 6/22,18/29, 27/10, 34/23, 36/14, 48/27, 49/20, 59/15, 60/18, 65/42, 66/13, 67/8, 71/3, 86/10, 93/12, 111/16, 112/42, 114/3, 116/13, 125/10, 128/16, 130/35, 131/27, 139/11, 140/16
ö.+ünü *ele almag* kendini toparlamak 11/23, 11/25,46/29,55/28

ö.+ünü *éşitmezliğe, görmezliğe vurmag* anlamamış görünmek 16/8
ö.+ünü *öldürmek* kendini yok etmek, mahvetmek 43/9
ö.+ünü *sahlamag* kendini tutmak 87/16,107/9
ö.+ünü *salmag* kendini bırakmak 33/19,82/38
ö.+ünü *tepmek* hamle yapmak, kendini içeri atmak 66/4
ö.+ünün 10/35, 10/39, 24/10, 71/2, 71/35, 82/28, 92/11
ö.+ünüz 107/36
ö.+ünüzün 63/13
ö.+ünüzündür 30/40
ö.+üyle 124/43, 127/41
[= 252]

özge başka
ö. 76/12
ö.+ler 30/31
ö.+nin 30/30
ö.+sine 108/37
[= 4]

özlük kendi düşüncesi
ö.+ünde(özlüyünde) 27/12, 45/41
[= 2]

P

padarka armağan < Ru. padarka
p.+ka 1/21, 1/22, 1/23, 1/30
[= 4]

pahıllığ kıskançlık <Ar bahîl
p.+ı(pahıllığı) *tutmag* anlayışsız olmak 64/32
p.+ım(pahıllığım) 117/25
[= 2]

pahırlı paslı
p. 135/15
[= 1]

pak temiz, saf < Fa.pâk
p. 11/3
[= 1]

pakét paket < Fr. paquet
p. 108/17
p.+e 106/24
p.+i 108/37
p.+in 108/18
[= 4]

pakize kişi adı < Fa. pâkize
p.+ni 110/24
[= 1]

pal paltar kelilmesi ile ikilemeli olarak kullanılır, bk. paltar
p. 117/7
[= 1]

palata hastahane koğuşu < La. palatium
p.+dan 55/19, 58/29
[= 2]

palaz kaba yün yaygı < Fa. palâz
p. 42/40, 117/6, 117/15, 117/17
p.+ı 116/28, 116/38, 116/44
p.+lar 37/27
p.+ları 117/21
[= 9]

palçığ balçık, çamur
p.+a(palçığa) 131/42, 132/20, 132/22
[= 3]

paltar elbise
p. 60/4, 60/7, 60/12, 133/16, 135/39
p.+ *pal paltar* üst baş, giyim
p.+da 95/13
p.+ı 100/6, 135/37
p.+ın 135/34
p.+ını 42/40, 62/27
p.+la 100/7
p.+ları 102/20, 135/36
[= 15]

palto palto < Fr.paletot
p.+sunun 93/44
[= 1]

pambığ pamuk <Fa. panbuk
p. 8/5, 35/28, 62/3, 64/35
p.+a(pambığa) 35/30
p.+ı(pambığı) 61/36
p.+ın(pambığın) 37/31
p.+ını(pambığını) 62/19
p.+lı 3/28
[= 9]

pamidor salata < Ru. pamidor
p. 7/36

[= 1]

papa baba
p. 139/20
p.+m 121/40, 122/30, 122/32, 122/36, 136/24, 136/24
p.+mın 121/7
p.+n 122/31, 124/24, 138/29
[= 11]

Papa Karlov kişi adı < Ru.
k.+ı 5/34
[= 1]

papaġ kalpağa benzer baş giyimi
p.+ı(papağı) 84/15, 89/9
p.+ımı(papağımı) 77/36
p.+ımı(papğımı) 75/27
p.+ını(papağını) 85/17
[= 5]

papiros sigara < Al. papier
p.+(çekmek) 67/43, 68/31, 68/32, 70/7, 71/32, 72/20, 72/21, 72/22, 72/24, 72/26, 72/27, 74/3, 74/4, 74/9
p.+u 72/28
p.+unu 78/40, 127/39
[= 17]

paraşüt paraşüt <Fr.parachute
p. 52/10
[= 1]

paravoz lokomotif <Ru. paravoz
p. 64/7
[= 1]

parça parça < Fa.pârçe
p.+sının 117/7, 117/13
[= 2]

parçala- bölmek, kesmek
p.-dı 24/12
[= 1]

parçalan- bölünmek, kesilmek
p.-ıb 134/24
[= 1]

parılda- ışışldamak, parlamak
p.-yırdı 133/41
[= 1]

parik peruk <Fr. peruque
p. 28/42
[= 1]

parḳ ağaçlıklı, geniş dinlenme yeri < İn. park
p.+a 46/17, 46/21, 51/26
p.+da 48/27
p.+ı 46/26
p.+ın 44/27
p.+ını 6/22
[= 7]

parla- parlamak
p.-yır 21/42
[= 1]

parlaġlıġ parlaklık
p.+ından 4/19
[= 1]

parnik sera <Ru. parnik
p. 30/2
[= 1]

parta çivi
p.+ya 97/38
[= 1]

partla- parçalanmak,bölük börçük olmak; patlamak
p.-dı 130/15, 134/32
p.-dı *ürek partlamag* yüreği parçalanmak 56/10
p.-ya 131/37
p.-yacagdı 52/40
p.-yırdı 66/22
[= 6]

pasport pasaport < Fr.passaport
p.+u 24/8
[= 1]

paşa paşa, san
p. 94/15
p.+nı 94/12
p.+nın 94/17
[= 3]

pay hisse, pay
p. 47/29
p.+ını 86/13
[= 2]

payız güz, sonbahar < Fa. pâyiz
p. 3/29, 23/23, 23/24, 23/28, 57/1, 81/1, 81/12, 81/20, 88/6, 108/31, 125/2, 135/30
[= 12]

pehlevan güreşçi < Fa. pehlevân
p.+a 31/38, 32/5, 32/10
[= 3]

pejmürde perişan < Fa. pejmürde
p. 55/19
[= 1]

pelle merdiven basamağı < Fa. pelle
p.+leri 52/3
[= 1]

penah sığınacak yer < Fa. penâh
p.+ımız 22/21
[= 1]
pencere percere < Fa. pencere
p. 62/5, 140/14
p.+den 88/3, 98/4, 139/31, 140/15, 140/30
p.+lerde 82/15
p.+lerinden 89/4
p.+mizden 80/37
p.+nin 65/9, 66/13, 87/5, 140/12
p.+ye 139/11, 141/10
[= 16]
pénsioner emekli < La. pensio
p. 29/33, 29/36
[= 2]
perde perde < Fa. perde
p.+sinin 62/5
[= 1]
pere burun deliği
p.+leri 130/11
[= 1]
peren ikilemeli olarak kullanılır; birbirini yitirmek, herkes bir tarafa dağılmak
p.+ *peren salmag* birbirinden ayırmak, ayrı düşürmek 126/29, 126/30
[= 2]
peri kişi adı < Fa. perî
p. 105/7, 105/17, 105/26, 106/3, 106/6, 106/16, 106/25
[= 7]
pert incinmiş, perişan
p.+ *olmag* kalbi kırılmak, incinmek 5/8, 61/5, 61/8, 78/17
[= 4]
pervi bk.kto <Ru.
p. 33/4
[= 1]
peyğember Tanrı elçisi < Fa. peygamber
p. 16/5, 16/27
p.+i 16/21
p.+lerden 92/12
p.+siniz 19/19
[= 5]
peyman ant < Fa. peymân
p. 42/24
[= 1]
péncek mont < İn. pea-jacket
p.+ini(pénceyini) 119/29
p.+inin(pénceyinin) 99/27, 99/31
[= 3]
pénsiya emekli maaşı < La. pensiya
p.+nı 35/17
[= 1]
péşman pişman < Fa. peşîmân
p. 7/12, 78/31
p.+çılıgla 24/15
[= 3]
péşmançılıg nadimlik, pişman olma durumu
p. 57/9,83/20
[= 2]
pıçılda- fısıldamak
p.-dı 27/35, 110/30, 140/42
p.-yırdı 13/2
[= 4]
pıçıldaş- fısıldaşmak
p.-ıb 49/5
p.-ırdılar 134/27
[= 2]
pıçıltı fısıltı
p. 140/25
p.+larla 100/27
p.+sı 50/4
p.+sına 62/4
[= 4]
pıġġılda- fıkırdayarak gülmek
p.-yıb 71/24
[= 1]
pıġġıldaş- fıkırdayarak gülüşmek
p.-ma 61/16
[= 1]
pırr ses taklidi
p.+ *élemek* heyecandan titremek 27/37
[= 1]
pille basamak < Fa. pelle
p.+leri 50/8, 51/40, 106/25, 108/4, 108/22, 111/2
p.+lerini 26/2
p.+lerle 46/34, 47/18
[= 9]
pilleken merdiven < Fa. pellekân
p.+lerde 66/2
p.+lerin 51/27

[= 2]

pioner Gönüllü Komunist Gençlik Teşkilatı < Fr. pioneer
p. 117/28, 117/30, 117/37, 117/40, 118/1, 118/3, 118/6, 118/20, 118/25, 118/37
p.+a 5/11
p.+in 118/36
[= 12]

pis kötü
p. 3/34, 15/11, 28/9, 48/21, 54/17, 67/1, 68/36, 83/37, 106/8, 107/40
p.+lerden 7/41
p.+lik 15/33
[= 12]

pisleş- kötüleşmek, durumu kötüye gitmek
p.-irdi 69/17
[= 1]

pislik kötülük
p. 100/1, 100/1
[= 2]

pişik kedi
p. 87/1
[= 1]

piştahta tezgah < Fa.pîş-tâhte
p.+nın 29/11, 29/18, 31/1
[= 3]

pive bir tür içki < Ru.pivo
p. 128/39, 128/39
[= 2]

pives bk. çeh <Ru.
p.+i 6/14
[= 1]

piyada yaya < Fa. piyâde
p. 132/40, 139/30
[= 2]

piyanıske kişi adı
p. 64/17
[= 1]

plan plân < La. planus
p.+lar 3/39
[= 1]

plaş bir tür üst giyimi
p. 63/3
p.+ımın 5/21, 5/23
[= 3]

poçt posta < İt. poçzta
p.+a 81/6
p.+da 85/1, 85/34
p.+un 84/32,84/43
[= 5]

poçtalyon postacı < İt.postiglione
p. 105/31, 105/35
p.+u 81/3
[= 3]

poladlı yer adı
p.+nın 6/33
[= 1]

poliklinika poliklinik , hasta tedavi yeri < Yu. poly-klinike
p.+ya 61/21, 61/30, 69/20
[= 3]

pomidor domates < İt. promidoro
p.+un 30/4
[= 1]

postalçı ayakkabıcı
p. 89/6, 89/11, 89/16
[= 3]

potaboy alçak boylu
p. 27/24
[= 1]

poz- bozmak
p.-madan 29/38
p.-mayıb 43/17
p.-urdusa 91/22
poz- bozmak
b.+usu 40/8
[= 3]

pozul- bozulmak
p.-acagdır 74/10
p.-du 57/2
[= 2]

pozuluş- bozuşmak
p.-du 42/34
[= 1]

prelest bk. oh <Ru.
p. 28/40
[= 1]

prinsipial prensip sahibi < La.prinsipalis
p. 118/41
[= 1]

prodoves bk.ya <Ru.
p. 29/7
[= 1]

professor akademik ünvan, profesör < La.proféssor
p. 19/12, 19/19, 19/23, 19/31, 19/36, 19/38, 21/17, 21/36, 22/20, 22/37, 23/4, 24/12, 24/28, 24/35, 55/18,

55/22, 55/23, 56/12, 56/15, 56/18, 56/20, 56/28, 57/30, 57/34, 58/29, 59/1, 59/10, 59/11, 59/17, 59/31,113/12, 113/29, 113/33, 113/38, 114/16
p.+a 114/12
p.+la 22/18, 59/3
p.+ları 24/6
p.+umuz 24/16
p.+un 23/2, 23/10, 23/12, 23/14, 23/19, 23/40, 24/2, 24/3, 24/14, 24/36, 55/28, 55/30, 58/1, 58/31, 58/35, 59/18,112/40, 112/42, 113/20
[= 59]

proġram program < La. programma
p.+dan 113/15
[= 1]

psihonévrologiya psikonevroloji bilimi < Yu. psychenevroloji
p. 69/45
[= 1]

pstiyen emekliler evi < Ru. pstiyén
p.+de 29/39
[= 1]

pul para < Fa. pûl
p. 14/17, 28/34, 33/1, 75/36, 75/39, 76/1, 76/29, 76/37, 77/6, 77/21, 77/25, 79/27, 79/34, 79/39, 102/5, 105/31, 108/17
p.+da 77/13
p.+la 77/26, 109/5
p.+lar 77/12
p.+ları 77/1
p.+mu 77/11
p.+u 31/12, 31/15, 76/5, 76/39, 77/27, 91/14, 108/7, 109/6
p.+un 77/23
[= 32]

R

radio radyo < La.radiare
r. 3/40
[= 1]

rahat üzüntüsüz, sıkıntısız halde bulunan < Ar. râhat
r. 12/34, 15/30, 32/17, 52/30, 52/33, 64/30, 107/25, 109/8, 116/5, 128/13, 132/7
[= 11]

rahatlan- rahatlanmak, sıkıntısını atmak
r.-a 68/33
r.-anda 62/27
[= 2]

rahatlıġ rahatlık
r. 122/13, 122/15
[= 2]

rajdeniya resmî toplantı < Ru. rajdenia
r.+ya 5/42
[= 1]

raport haber, rapor < Fr. rapport
r. 3/40
[= 1]

rast doğru <Fa.râst
r.+ *gelmek* karşılaşmak 46/16, 48/29, 49/25, 57/14, 97/24, 121/25, 123/39, 133/14, 137/13, 140/3
r.+ına 84/10
[= 11]

rastlaş- karşılaşmak
r.-acagdı 48/34
r.-dıgça 46/40
r.-dım 106/14
[= 3]

rayon bölge, mezra < Fr. rayon
r. 40/5, 75/25, 105/40, 106/1, 106/4, 139/35, 139/37
r.+a 75/13,106/22
r.+dan 85/3
r.+larından 104/4
r.+un 34/24
[= 12]

razı kabul eden, boyun eğen < Ar. râzi
r.+ *galmag* memnun olmak, razı olmak 39/9
r.+(olmag) 39/34, 39/35, 41/5, 41/20, 45/29, 52/23, 53/6, 70/22
r.+dır 50/16, 51/16, 118/9
[= 12]

razılaş- razı olmak

r.-dı 38/28, 53/9
r.-mışdı 54/1
[= 3]

razılaşdır- razı etmek
r.-dılar 40/9
[= 1]

razılığ rıza gösterme
r. 40/1, 46/13, 110/32, 128/23
[= 4]

rebb Tanrı < Ar. Rabb
r.+i 42/23
[= 1]

redakte düzeltme < Fr. redacté
r.+sine 19/7
[= 1]

redd geri döndürme, kabul etmeme < Ar. redd
r. 41/15
[= 1]

refige arkadaş < Ar. refîka
r.+lerinden 6/19
r.+mgile 52/6
r.+si 49/5
r.+sinin 50/3
[= 4]

regem sayı < Ar. rakkam
r.+ler 3/40
[= 1]

regib rakip < Ar. rakîb
r. 111/15, 112/30, 113/5
r.+(olmag) 111/13
r.+em 112/31
r.+ik 112/29
r.+im 112/37
r.+in 113/3
r.+ini 69/9
r.+ler 111/9
[= 10]

rehber rehber, sevk ve idare eden < Fa.reh-ber
r.+ine 118/3
r.+inin 117/37, 118/25
[= 3]

rehberlik klavuzluk
r.+inin(rehberliyinin) 57/25
[= 1]

rehmet esirgeme, yarlıgama < Ar. rahmet
r.+e 73/27, 73/28
[= 2]

rehmetlik rahmetlik
r. 70/2
r.+in(rehmetliyin) 26/18, 36/7, 63/33, 64/21, 65/15
[= 6]

rehmsiz acımasız
r.+sen 67/1
[= 1]

reis baş, başkan < Ar. re'is
r.+i 118/17
r.+ine 118/30
r.+iyem 112/7
[= 3]

reng renk < Fa. reng
r.+e 106/30
r.+i 20/7, 23/8, 91/8, 101/22, 101/33, 109/25
r.+inden 81/14
r.+leri 23/30
r.+lerini 23/29
[= 10]

rengli renkli
r. 106/36
[= 1]

ressam resim yapan < Ar. resâm
r. 23/28
[= 1]

revayet söylenti < Ar. rivâyet
r. 16/1, 16/2, 16/12
[= 3]

rédukul
r. 108/13,108/16, 108/14
r.+u 105/34
r.+un 108/35
r.+una 105/32
r.+unu 106/24, 106/37,108/16
[= 9]

rédükül bk. rédukul
r.+ünüzü 110/6
[= 1]

réktor rektör , üniversitenin başkanı < La. réctor
r.+un 48/24
[= 1]

réstoran lokanta < İt. rétorante
r.+a 46/31
r.+ın 46/33
[= 2]

rica ümit, umma < Ar. recâ'
r. 56/22, 113/33
[= 2]

rigget merhamet, acıma < Ar. rikkat

r.+e 58/2
[= 1]

romantik aşırı duygulu, ince düşünceli < Fr. romantique
r. 140/43
[= 1]

romantika romantizm
r. 141/2
[= 1]

rostov S S C B'de bir şehir adı
r. 9/28
[= 1]

royal müzik enstrümanı < Fr. royal
r.+ı 122/11
[= 1]

ruçal reçel < Fa. riçâl
r. 116/27
[= 1]

ruh ruh < Ar. rûh
r.+u 71/10
[= 1]

ruhiyye ruhla ilgili, ruha ait < Ar. rûhiyye
r.+ ehval-i ruhiyyi ruh durumu 58/38
[= 1]

rul direksiyon
r.+un 107/22
[= 1]

rumınski klasik (mobilya için)
r. 66/30
[= 1]

rusca Rus dili
r. 29/8
[= 1]

rusiya S S C B
r.+dan 125/1
[= 1]

rusos kişi adı
r. 11/36, 12/1, 17/4
[= 3]

rüşvet rüşvet < Ar. rişvet
r. 13/35
[= 1]

rüşvethorlug rüşvetçilik
r.+dan 68/35
[= 1]

S

saat saat; vakit, zaman < Ar. sa'at
s. 4/37, 6/29, 13/25, 13/38, 18/6, 28/5, 29/16, 30/25, 31/26, 33/16, 43/1, 43/6, 43/34, 44/4, 44/18, 47/18, 52/15, 68/16, 72/43, 74/8, 75/26, 79/23, 80/13, 98/34, 115/23, 119/17, 121/6, 123/22, 125/11, 125/11, 125/19, 125/38, 129/12, 129/16, 137/23, 139/27, 139/28, 140/1
s.+a 18/5, 44/15, 106/17, 106/20
s.+dan 140/8
s.+ın 4/20, 65/38, 79/40
s.+ına 31/25, 52/14, 135/21
s.+larla 49/27, 58/15, 84/18
[= 52]

sabah günün başlangıcı < Ar. sabâh
s. 2/4, 2/7, 2/20, 2/22, 2/33, 2/37, 3/2, 5/36, 52/32, 79/19, 84/30, 84/31, 90/9, 94/34, 96/20, 98/7, 100/13, 102/34, 104/14, 105/15, 106/14, 116/34, 116/35, 134/39
s.+ı 90/10
s.+ısı 94/39
[= 26]

sabir kişi adı < Ar. sâbir
s. 25/12, 107/42, 108/35, 109/15, 109/22, 109/27, 109/34, 110/9, 110/17, 110/20
s.+e 110/4
s.+i 109/8, 109/33
s.+in 110/33
[= 14]

sabun sabun < Ar. sâbûn
s. 60/4, 60/6, 60/6, 60/8, 60/10, 60/12, 61/6
[= 7]

saç saç
s. 9/18
s.+ı 29/15, 90/3, 94/14, 94/18
s.+ımı 71/7
s.+lar 28/42

s.+ları 48/34, 49/3, 50/34, 50/36, 54/11, 54/25, 73/21, 109/17, 119/31
s.+larına 19/42, 44/6, 96/24, 119/30, 120/38, 124/40, 124/41, 127/24, 140/32
s.+larından 59/25
s.+larını 20/2, 47/23, 49/35, 59/19, 109/20, 111/6, 140/35
[= 33]

saç- dağıtmak, yaymak
s.-an 24/22
s.-ır 21/42
s.-ırdı 130/11
[= 3]

saçığ açıg kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır; saçık
s. 67/6, 68/21
[= 2]

saçlı saçı olan
s. 140/9
[= 1]

saçma saçma (tüfek)
s.+lar 93/31
[= 1]

saday kişi adı
s. 37/41, 38/26, 38/28, 39/5, 42/19
s.+a 41/15
s.+ı 38/33
s.+ım 38/28, 39/34, 41/2
s.+ımın 40/27, 43/29
s.+ın 36/9, 40/42, 42/4, 42/38, 42/43, 43/14
[= 18]

sade gösterişsiz < Fa. sâde
s. 52/37, 111/10
[= 2]

sadece yalnız
s. 73/29
[= 1]

sadelövhlük sade olma
s.+üne(sadelövhlüyüne) 6/15
[= 1]

sadığ kişi adı < Ar. sâdık
s. 71/38, 71/40, 72/5
[= 3]

saflaşdır- temiz hale getirmek
s.-ır 24/32
[= 1]

saġġal sakal
s.+ı 90/3, 94/14, 94/18
s.+ımıza 36/27
s.+ını 7/21
[= 5]

saġġallı sakallı
s. 128/36
[= 1]

sağ(1) diri, canlı
s. 2/1, 2/4, 2/8, 2/12, 2/19, 31/24, 38/14, 38/16, 40/40, 46/14, 59/17, 108/4, 110/11, 140/36
[= 14]

sağ(2) yön, taraf
s. 27/22,31/38, 60/22, 61/8, 61/10,62/21, 68/5, 68/6, 68/19, 112/42, 119/12, 131/13
s.+a 6/33
s.+dakı 119/22
s.+ına 93/10,97/15
[=12]

sağ- sağmak
s.-anda 97/14
s.-ıb 97/16
[= 2]

sağal- iyileşmek
s.-aram 116/35
s.-mayınca 56/27
[= 2]

sağalt- iyileştirmek
s.-ıb(sağaldıb) 59/23
[= 1]

sağdış sağdıç
s. 96/21
[= 1]

sağıl- sağılmak
s.+mag 130/44
s.-mış *gan sağılmag* kanın bir yerde toplanması 130/44
[= 2]

sağlam güçlü
s. 109/32
[= 1]

sağlığ sağlık
s. 116/30
s.+la 85/15, 90/1, 98/37, 99/34
[= 5]

sağmal süt veren
s.+ı 93/10

[= 1]

sağrı hayvanın beli ile kuyruğu arasındaki bölge
s.+sı 126/3
s.+sına 130/13
s.+sından 86/3
s.+sını 129/30
[= 4]

sahe alan, açık yer < Ar. sâha
s. 1/22
s.+leri 40/7
[= 2]

sahib sahip < Ar. sâhib
s.+ini 43/17, 108/36, 128/36
s.+isiniz 110/12
s.+iyik 42/11
[= 5]

sahibkar sahib olan < Ar. sâhib + Fa. kâr
s. 107/40
[= 1]

sahibsiz sahipsiz
s. 34/1
[= 1]

sahil deniz, göl, nehir kıyısız < Ar. sâhil
s. 6/22, 52/3
s.+e 52/8, 52/9, 117/9
s.+i 31/41, 115/40, 115/43
s.+inden 9/27
s.+ine 8/21, 57/12, 117/5
[= 12]

saḫla- saklamak, korumak
s. 130/35, 130/35, 140/14, 140/19
s.-dı 6/35, 32/35, 35/8, 109/22, 124/28
s.-dı(ayag) 136/5
s.-dığı 130/38
s.-dığım 7/23
s.-dığımdan 94/31
s.-dım 32/22, 41/42
s.-mag 18/14, 23/20, 131/39
s.-masa 38/17
s.-mırdı 106/36
s.-mışam 7/33
s.-mışdı 20/6
s.-ram 71/19
s.-sın 82/7
s.-ya 10/10, 46/2, 71/18, 72/30, 87/16, 96/6, 97/32, 100/22, 107/9, 114/3, 130/36, 131/21
s.-yacag 130/43
s.-yacagdım 110/15
s.-yanda 12/31
s.-yıb 11/42, 35/3, 123/28
s.-yım 30/23, 94/26
s.-yıram 13/37
s.-yırdı 119/13
s.-yırığ 128/19
[= 47]

sahman kural, kaide
s.+a *salmag* her şeyi kuralı ile yapmak 38/32
[= 1]

sahmanla- kurala uygun hale getirmek
s. 4/1
s.-dı 27/26
[= 2]

sakit sakin, sessiz < Ar. sâkit
s. 7/1, 43/41, 57/1, 69/20, 77/7, 105/11, 115/45
[= 7]

sakitce sessizce
s. 55/10, 74/26, 77/39
[= 3]

sakitleş- sessizleşmek, sakinleşmek
s.-di 17/8, 22/38, 92/35
s.-dim 19/5
s.-enden 41/9
s.-irdi 100/32
s.-mesini 67/24
s.-sin 68/3
[= 8]

sakitleşdir- sakinleştirmek
s.-di 96/13
s.-e 83/20, 100/27
s.-mek 55/27
[= 4]

sakitlik sessizlik
s. 80/36, 93/42, 114/15
[= 3]

sal- kurmak, yapmak; brakmak
s. 26/4, 84/10, 138/20
s.-a 7/14, 7/14, 53/6
s.-acag(baş) 102/42
s.-an 51/9
s.-anları 42/1
s.-ar 30/26
s.-ardı 124/12

s.-dı 33/19, 52/31, 56/28, 61/32, 62/28, 82/38, 87/37, 101/13
s.-dılar 32/37
s.-dılar(berke) 113/14
s.-dım 39/26, 99/38
s.-dın 59/33
s.-ıb 4/31, 19/37, 32/38, 63/7, 117/13, 124/17, 129/21, 132/10, 135/9, 140/9
s.-ıb(ele) 129/23
s.-ır 37/10, 37/10, 37/29, 141/3
s.-ırdı 38/32, 91/8
s.-ırdılar 71/39
s.-ırıg 126/30
s.-ma 84/28
s.-madımı(gane salmag) 121/9
s.-mağa 43/24
s.-mağa(yada salmag) 96/25, 98/42, 99/8
s.-masın 26/26
s.-mayınca 45/22
s.-mırsınız 75/11
s.-mış(yola salmag) 109/11
s.-mışdı 9/13
s.-mışdıg 92/14
s.-mışdım 132/34
[= 56]

salam selam < Ar. selâm
s. 4/9, 48/39, 51/30, 51/31, 75/26, 75/41, 77/36, 109/34, 136/4, 136/4
s.+ımı 126/8
s.+ını 49/1
s.+larını 4/13
[= 13]

salamat iyi sonuç, sağ < Ar. selâmet
s. 126/6, 126/22, 128/12
s.+dı 32/28
[= 4]

salamlaş- selamlaşmak
s.-dılar 111/5
s.-ıb 47/16
[= 2]

salammeleyküm Allah'ın selamı üzerine olsun < Ar. selâmü'n-'aleyküm
s. 28/7
[= 1]

salayçı haberci
s. 39/22
[= 1]

saldır- saldırmak, hücum etmek
s.-dım 39/22
[= 1]

saléhe kişi adı < Ar. sâliha
s. 36/2,38/43, 39/5, 40/18, 40/26, 40/31, 41/14, 41/28, 41/40, 41/43, 42/33, 42/37, 43/5, 43/32
s.+den 40/38, 41/17, 41/24
s.+gilin 39/28
s.+ni 35/30, 38/40, 40/21, 43/44
s.+nin 39/14, 39/38, 40/16, 40/41, 41/19, 41/38, 42/36
s.+te 41/9
s.+ynen 35/36,40/29
[= 31]

salhım salkım
s. 31/28
[= 1]

salıġ bekar
s. 36/21
[= 1]

salın- sıralanmak
s.-mış 128/2, 140/29
[= 2]

salla- sallamak
s.-dı 102/24
s.-yıb 63/22
[= 2]

sallan- sallanmak
s.-an 56/32
s.-dı 102/20
s.-ırdı 93/3, 100/15
[= 4]

salon salon < Fr. salon
s.+a 46/34, 47/2
s.+da 66/7
s.+dan 46/42
s.+larda 48/30
[= 5]

saman saman
s. 33/16, 140/33
[= 2]

samovar semaver < Ru. samovar
s.+ımız 73/22, 76/11, 80/23
s.+ımızın 76/15
[= 4]

san sayı
s.+ı 3/27
[= 1]
san- sanmak, düşünmek
s.-dım 38/42
[= 1]
sanç- batmak, kırılmak
s.-dı 29/14
s.-mag 15/3
[= 2]
sançıl- saplanmak
s.-an 130/13, 130/30
[= 2]
sandıg sandık
s.+ımızın(sandığımızın) 73/35
s.+ın(sadığın) 80/14
s.+ının(sadığının) 87/11
[= 3]
sanki güya
s. 18/18, 21/5, 26/5, 32/39, 36/23, 62/8, 67/22, 73/24, 74/38, 116/1, 121/5, 132/13, 132/29, 135/4
[= 14]
sap sap
s.+a 27/25, 30/15
s.+ı 71/25
s.+ını 71/11, 71/22
s.+lı 37/27
[= 6]
saral- sararmak
s.-a 88/6, 88/6
[= 2]
sarallı gulam kişi adı
s. 85/20
[= 1]
sarı -e doğru
s. 7/21, 27/26 82/14, 82/23, 83/34, 86/5, 86/27, 87/34, 92/40, 93/27, 95/9, 99/16 101/37, 121/32, 121/34, 125/33, 141/11
[= 17]
sarı sarı (renk)
s. 31/27, 82/16, 84/16, 86/23, 95/14, 95/23, 95/23, 95/33,105/34, 106/30
[=10]
sarıl- sarılmak, dolanmak
s.-dım 125/38, 131/30
s.-ıb 87/30, 119/14
[= 4]
sarıma sarma (güreşte bir oyun)
s. 95/20
[= 1]
sarışın sarışın
s. 50/34, 54/11, 54/25, 111/10, 111/16
[= 5]
sarıyıcı terzi
s. 57/29
[= 1]
sarsıntı sarsıntı
s. 18/27, 18/27
[= 2]
sarsıt- sarsmak
s.-dı 24/15, 55/4
s.-mışdı 22/22
[= 3]
sat- satmak
s. 29/30
s.-ana 26/29
s.-aydız 30/40
s.-dığınız 29/4
s.-ır 28/11, 30/5
s.-mağa 29/17
s.-mıram 31/16
s.-mırsan 28/12, 29/27
s.-mırsız 26/27
s.-saydı 133/17
[= 12]
sataş- sataşmak
s.-dı 20/23, 27/43, 110/27
[= 3]
satıcı satıcı
s. 27/24, 27/34, 27/40, 28/6, 28/13, 28/20, 28/26, 28/35, 30/11, 30/25, 31/26, 32/24, 32/32, 32/34, 32/37, 32/42, 33/9
s.+nı 32/27
s.+nın 27/37, 33/12
[= 20]
satıl- satılmak
s.-acag 29/20
s.-ır 62/31
[= 2]
savad okuma yazma öğrenme < A. savâd
s. 38/20
s.+ı 40/8
[= 2]
savayı başka, gayrı
s. 8/28, 130/18
[= 2]

say emek < Ar. sa'y
s.+ı 22/32
[= 1]
say- saymak
s. 105/35
s.-dığı 30/13
s.-madım 105/36
s.-magdandı 14/17
s.-magla 22/35
s.-maz 90/41
s.-mır 14/32, 14/33
s.-mıram 14/19
s.-sın 14/37
[= 10]
sayalı uğurlu
s. 84/8, 87/18
[= 2]
sayat efendi, seyid < Ar. seyyid
s. 82/7
[= 1]
sayğac otomobilin kilometre kadranı
s.+a 110/27
[= 1]
sayığla- sayıklamak
s.-ya 121/12
s.-yırsan 42/18
[= 2]
sayıl- sayılmak
s.-ırdı 95/9
[= 1]
saz(1) uygun < Fa. sâz
s. 5/30
[=1]
saz(2) saz,çalgı
s.+96/42
s.+ı 81/16, 83/31, 83/42
[= 4]
sazla- düzeltmek, nişan almak
s. 92/6
[= 1]
se'y çalışma < Ar. sa'y
s.+lerim 132/25
[= 1]
sebeb sebep < Ar. sebeb
s. 18/26, 23/33, 53/5
s.+i 3/39
s.+ini 23/37, 72/41, 90/7, 110/34
[= 8]
sebet sepet < Fa. seped
s.+i 31/19
s.+in 31/1, 33/15
s.+leri 26/2, 26/9, 27/19, 30/39
s.+lerim 28/24
s.+lerine 29/18
s.+lerini 28/2
[= 10]
sebir sabır < Ar. sabr
s. 29/25, 118/23, 120/36
s.+i(sebri) 139/8
[= 4]
sebirsiz sabırsız
s. 107/17
[= 1]
sebirsizlik sabırsızlık
s.+la 121/35
[= 1]
sed kuvvetlendirle edatı
s. 25/12
[= 1]
sedagetli içten bağlı
s. 6/30
s.+si 6/28
[= 2]
sedr başkan, reis < Ar. sadr
s. 35/1, 40/1, 40/21, 43/28, 81/29
s.+i 34/29, 34/31, 35/2, 35/16, 118/24, 136/13
s.+idir 128/6
[= 12]
sedrlik başkanlık
s.+ini(sedrliyini) 43/18
[= 1]
sef dizi < Ar. saff
s.+leri 126/27
[= 1]
sefer yolculuk < Ar. sefer
s.+den 126/7, 126/15
s.+e 118/2, 126/11
s.+iniz 133/10
[= 5]
seh sanayi işletmesi
s.+de 57/29
[= 1]
sehavet cömertlik < Ar. sehâvet
s.+le 20/15
[= 1]
seher sabah vakti < Ar. seher
s. 3/18, 7/26, 7/30, 18/2, 18/9, 18/14, 23/39, 32/21, 43/6, 43/13, 44/4, 45/15, 58/8, 85/23, 90/19, 93/10,

97/14, 98/9, 100/26, 107/39, 120/11, 123/39, 128/3, 139/38, 140/38
s.+den 36/6
s.+e 6/12, 37/41, 41/41, 64/33, 65/18
s.+i 10/8, 10/19, 12/37, 14/4, 17/9, 81/12, 104/13
s.+inin 81/20
s.+isi 95/33, 100/33
s.+ler 58/14
[= 42]

sehhet sağlık < Ar. sıhhat
s.+i 116/34
[= 1]

sehife sayfa < Ar. sahîfe
s.+nin 68/23
[= 1]

sehman düzenli
s.+dadır 116/26
[= 1]

sehr büyü < Ar. sihr
s.+li 24/19
[= 1]

sehv yanlış, hata < Ar. sehv
s. 90/18, 118/37, 125/20
s.+e 140/42
s.+ler 68/25
[= 5]

seki set (oturmak için);eşik
s. 125/30
s.+ye 125/10, 138/14, 139/34
[= 4]

sekilli ayakları beyaz olan (hayvanlar için kullanılır)
s. 127/4, 129/30
[= 2]

sekkiz sekiz, sayı sözü
s. 1/1, 2/11, 45/39, 66/20, 79/39, 100/5
s.+de 79/38
s.+i 2/7, 18/6
s.+inde 2/8
[= 10]

sekkizinci sekizinci
s. 97/28
[= 1]

sekseke heyecan, telaş
s. 84/4
[= 1]

seksekelen- telaşlanmak
s.-di 86/23
[= 1]

seksen- silkinmek
s.-ib 138/21
[= 1]

selige kural, kaide < Ar. sâlikâ
s. 4/1, 76/16, 109/18
s.+si 23/40
[= 4]

seligeli kurallı, kaideli
s. 35/7, 109/16, 111/6
[= 3]

seligesiz kuralsız
s. 37/37
[= 1]

selim kişi adı < Ar. selîm
s. 75/42, 76/1
[= 2]

selime kişi adı < Ar. selîme
s. 115/11, 115/13, 115/24, 116/19, 116/22, 117/20, 118/11
s.+nin 78/12, 78/16, 116/33, 117/24
s.+ye 115/2, 118/7
[= 13]

selimov kişi adı
s. 76/36
[= 1]

selis akıcı, işveli < Ar. selîs
s. 46/36
[= 1]

sema gökyüzü < Ar. semâ
s.+da 56/32
s.+sında 108/33
[= 2]

semed kişi adı < Ar. samed
s. 39/27
s.+in 39/23
[= 2]

semimi içten, candan, gönülden < Ar. samîmi
s. 3/26, 110/5
[= 2]

semimiyyet içtenlik < Ar. samimiyyet
s.+i 22/1
[= 1]

semir ses ile birlikte kullanılır; ses, ün
s.+i 82/29
[= 1]

semirsiz sessiz, ünsüz
s. 100/17

[= 1]

sen ikinci teklik şahıs zamiri
s. 1/31, 3/17, 4/37, 5/20, 5/42, 5/42, 6/1, 6/27, 6/30, 7/25, 8/25, 8/26, 10/40, 10/42, 10/43, 13/39, 14/40, 15/13, 15/43, 16/22, 16/29, 28/5, 28/37, 29/39, 30/28, 30/30, 32/6, 34/15, 36/22, 38/25, 39/31, 40/5, 41/30, 42/8, 42/18, 42/18, 43/11, 45/3, 45/13, 47/26, 48/1, 48/8, 48/19, 48/21, 50/25, 50/30, 50/36, 54/13, 56/10, 57/16, 59/33, 59/34, 61/9, 61/14, 62/34, 63/6, 63/31, 63/33, 63/35, 63/37, 65/35, 68/7, 68/11, 70/27, 72/43, 76/31, 77/3, 84/10, 85/5, 89/14, 90/17, 97/13, 102/5, 105/28, 106/17, 112/8, 112/21, 113/34, 116/31, 117/25, 118/27, 119/1, 121/18, 122/5, 122/23, 123/12, 123/13, 123/31, 123/37, 124/31, 127/13, 127/33, 128/4, 129/16, 134/1, 134/6, 135/23, 139/17, 139/18, 139/29
s.+misen 74/36
s.+sen 97/37, 101/15, 112/17
[=104]

sende ikinci teklik şahıs zamirinin lokatif hali
s. 36/38, 64/7, 92/10
s.+kini 36/37
[=4]

senden ikinci teklik şahıs zamirinin ablatif hali
s. 5/26, 11/3, 11/3, 30/32, 41/22, 42/30, 70/4, 71/34, 121/6, 122/40
s.+nen(senden) 1/32
s.+nenem(sendenem) 117/1
[=12]

sene ikinci teklik şahıs zamirinin datif hali
s. 7/33, 12/9, 16/8, 16/22, 16/30, 16/33, 16/35, 27/30, 31/11, 35/10, 35/20, 35/37, 37/1, 40/36, 41/37, 42/5, 42/19, 42/19, 42/20, 42/26, 44/11, 48/21, 54/10, 57/14, 57/15, 65/28, 67/3, 74/35, 76/31, 76/37, 77/3, 77/6, 80/34, 83/11, 87/25, 90/13, 93/33, 105/27, 105/31, 110/3, 115/23, 118/41, 120/36, 121/7, 121/25, 123/33, 124/2, 124/37, 125/18, 127/13, 127/23, 132/37, 135/35, 138/19, 141/3
[=55]

seni ikinci teklik şahıs zamirinin akkuzatif hali
s. 11/23, 14/5, 15/10, 15/37, 15/40, 16/30, 16/34, 30/31, 41/21, 45/8, 47/32, 78/16, 93/6, 93/43, 96/20, 102/2, 106/23, 118/29, 121/1, 123/23, 123/28, 123/34, 123/36, 124/6, 136/24
[=26]

senin ikinci teklik şahıs zamirinin genitif hali
s. 1/12, 1/29, 1/33, 10/41, 14/8, 15/12, 15/19, 16/7, 16/31, 28/38, 30/1, 30/31, 33/3, 35/16, 36/39, 36/41, 37/34, 38/27, 41/23, 43/9, 47/36, 47/38, 48/9, 50/39, 51/6, 54/14, 54/19, 59/23, 59/24, 68/9, 70/16, 78/41, 79/16, 83/28, 83/28, 85/7, 86/18, 95/40, 113/3, 117/26, 118/5, 118/9, 118/42, 121/10, 122/11, 122/12, 122/17, 124/3, 124/24, 127/34, 129/9, 129/17, 136/16, 139/20, 139/24
s.+çin 27/32
s.+çün 5/38
s.+le 53/18, 71/42, 106/21, 122/37, 123/42
s.+iyle 5/30
[=63]

senaye sanayi < Ar.sanâyi'
s. 104/2
[= 1]

senet beceri, ustalık < Ar. san'at

s.+inde 127/25
[= 1]

sepele- serpmek, dağıtmak
s.-diyi 23/31
s.-mişdi 23/25, 23/27
s.-yib 20/4
s.-yirdi 71/36
[= 5]

sepelen- serpilmek, dağıtılmak
s.-miş 89/5
[= 1]

ser sır < Ar. sırr
s.+imiz 21/24
[= 1]

ser- yaymak, sermek
s.-di 117/7, 119/29
[= 2]

serdar kişi adı < Fa. ser-dâr
s. 93/40
[= 1]

serf harcama, masraf etme < Ar. sarf
s. 27/6, 60/16, 60/16, 60/17
[= 4]

serhedçi sınır askeri
s. 57/11, 107/38
[= 2]

seril- serilmek, yayılmak
s.-di 140/41
s.-ib 127/1, 134/26
[= 3]

serin soğukça, serin
s. 46/32
[= 1]

serinlik serinlik
s. 12/37
[= 1]

sernişin küçük < Fa. sernişîn
s.+in 107/16
s.+lerden 107/17
[= 2]

serrast açık < Fa. ser -râst
s. 39/3
[= 1]

sert güçlü, sağlam ; keskin
s. 19/41, 20/7, 21/19, 34/16, 35/5, 60/27
[= 6]

sertleş- sertleşmek
s.-mişdi 4/18
[= 1]

serv servi ağacı < Fa.serv
s. 51/2, 125/39
[= 2]

ses ses, ün
s. 32/39, 41/14, 62/8, 64/2, 64/6, 64/29, 65/2, 65/6, 65/11, 65/17, 66/5, 66/7, 66/12, 67/23, 67/31, 69/15, 82/29, 87/15, 92/29, 92/35, 123/43, 124/12, 135/21, 140/3
s.+e 26/16, 62/24, 82/23, 92/36
s.+i 11/39, 12/40, 16/36, 20/22, 26/14, 29/35, 30/9, 30/20, 30/27, 38/6, 52/17, 55/5, 57/19, 63/2, 63/34, 65/2, 65/4, 65/24, 69/7, 69/12, 84/9, 85/36, 85/37, 85/43, 86/31, 86/33, 86/34, 87/27, 87/41, 88/5, 89/18, 91/15, 92/18, 92/41, 96/25, 102/4, 102/6, 102/10, 102/15, 102/28, 116/9, 125/5, 132/29, 138/11
s.+im 64/5, 94/41
s.+ime 93/29
s.+imle 75/9
s.+inde 11/39, 124/18
s.+ine 11/35, 29/35, 59/31, 71/13, 88/5, 90/19, 91/12, 91/16
s.+ini 11/32, 11/37, 11/38, 12/3, 33/14, 44/12, 55/24, 60/8, 61/18, 67/12, 70/27, 71/12, 87/4, 125/14, 130/34, 140/8
s.+inin 112/18
s.+iyle 85/38, 86/8
s.+le 20/37, 21/30, 35/29, 37/6, 56/26, 83/42, 91/17, 114/4, 123/15, 140/17
s.+ler 50/11, 82/23, 115/31
s.+leri 62/11, 69/6
s.+lerin 139/42
s.+lerine 62/6
s.+lerle 135/2
[= 123]

sesle- çağırmak
s.-di 90/31, 93/8, 100/10, 133/32, 140/18
s.-yerdi 81/8
[= 6]

seslen- çağırmak

s.-di 6/9, 56/33, 58/37, 79/25, 133/20
[= 5]

sessiz sessiz, ıssız, sakin
s. 7/1, 7/14, 100/17, 127/9
s.+liyi 34/2
[= 5]

sestra bk. işdo
s. 32/41
[= 1]

setir satır < Ar. satr
s.+leri 68/24
[= 1]

seviyye düzey < Ar. seviyye
s.+sini 21/29
[= 1]

seyahet yolculuk < Ar. seyâhat
s.+de 9/31
s.+e 10/6
s.+inden 68/27
s.+ine 9/29
[= 4]

seyf sayfa < Ar. sahîfe
s. 18/1, 23/9, 23/11, 24/18, 24/20
s.+de 23/40
s.+dedir 23/12
s.+i 23/22, 23/40, 24/18, 24/25
[= 11]

seyird- koşturmak
s.-ir 36/16
[= 1]

seyrel- seyrekleşmek
s.-di 4/8
s.-medi 8/8
[= 2]

sezil- hissedilmek
s.-en 13/16
[= 1]

séç- ayırt etmek
s.-di 40/1
s.-diler 43/28
s.-diyim 54/14
s.-e 54/24
s.-ib 7/40, 43/26
s.-mirdim 17/5
s.-misen 54/23
s.-mişen 39/4
[= 9]

séçil- ayırt edilmek
s.-en 105/19
s.-irdiler 99/5
s.-mesine 35/1
s.-meye 11/30
[= 4]

séçki seçim
s.+likden 68/35
[= 1]

séçme seçme, seçilmiş
s. 93/20
[= 1]

séçmele- ayırt etmek
s.-yir *seçip seçmelemek* ince eleyip sık dokumak 7/40
[= 1]

séh sanayi kurumlarında istihsal işiyle meşgul olan bölüm < Al.séché
s. 1/23, 66/25, 112/7
s.+de 57/23
s.+den 55/3
[= 5]

séhrle- büyülemek
s.-di 49/3
[= 1]

sél sel
s. 127/20, 135/19
s.+ler 101/39
[= 3]

séntyabr eylül < La. semtemper
s.+ın 125/2
[= 1]

sérviz çeyiz malzemesi < Fr. service
s.+i 66/32
[= 1]

sév- sevmek
s.-diyi 116/15
s.-diyim 50/31, 50/37, 71/13
s.-e 24/31, 121/21
s.-endi 115/18
s.-erdi 1/6, 47/40
s.-erem 50/31
s.-ir 10/35
s.-irdi 20/17
s.-irdim 15/7, 15/9, 137/15
[= 15]

sévgili çok sevilen
s.+si 82/13
[= 1]

sévil kişi adı

s. 10/14, 15/20, 16/38, 71/41, 72/4, 73/3, 75/8, 102/30
s.+i 102/1
s.+in 10/1, 72/39, 90/9, 102/8
s.+le 10/4
[= 14]

sévin- sevilmek
s.-cek 54/21,102/23
s.-di 5/25, 30/42, 47/21, 52/20, 53/31, 57/30, 85/2
s.-dim 5/13, 8/22, 8/24, 18/3, 18/3, 103/4, 103/6
s.-e 3/21, 3/21, 81/16, 82/17, 83/22
s.-ecekdi 80/17
s.-enler 4/14
s.-erdi 71/1
s.-ib 117/19
s.-irmi 92/3
s.-mek 82/18
s.-mesi 10/1
s.-mir 83/22
[= 29]

sévinç mutluluk, sevinç
s. 50/10,62/15, 74/34, 105/6
s.+e(sévince) 74/35
s.+i(sévinci) 86/5, 122/12
s.+im(sévincim) 18/6, 80/32
s.+imden(sévincimden) 78/8, 79/41, 80/5
s.+inden(sévininden) 32/27, 46/2, 54/7
s.+le 23/31, 62/24, 64/36, 68/39
s.+lerese 83/18
[= 21]

sévindir- sevindirmek
s.-di 58/27
s.-ecek 102/41
s.-erdi 24/30
s.-ir 115/5
[= 4]

séyr bakma < Arb seyr
s. 46/23
[= 1]

séyrekleş- azalmak
s.-di 112/16
[= 1]

sézil- fark edilmek, sezilmek
s.-irdi 98/5
[= 1]

sıçra- sıçramak, hızla kalkmak, zıplamak
s.-dı 31/42, 130/15, 132/19, 135/7, 140/12
s.-dım 129/43
s.-yarag 132/23
s.-yıb 74/19,55/20, 125/30, 126/39, 127/4, 128/11, 132/5
s.-yır 130/32
[= 15]

sıçrayış hızla kalkış, sıçrayış
s.+dan 132/3
s.+la 131/15, 131/27
[= 3]

sıfır sıfır, sayı sözü
s.+ın 27/26
[= 1]

sığ- sığmak
s.-maz 12/23
s.-mazdı 98/11
[= 2]

sığal süs
s. *çekmek* düzeltmek, süslemek 19/42
[= 1]

sığalla- okşamak
s.-dı 47/23,93/5
s.-yırdı 87/39
[= 3]

sığın- himayesi altına girmek, sığınmak
s.-dım 74/29
[= 1]

sığış- sığışmak
s.-acagdı 12/22, 12/29
s.-dı 12/34
s.-mayacag 12/27
s.-mıram 15/16
s.-mırsan 15/15
[= 6]

sıh yoğun
s. 92/17, 124/40
[= 2]

sıh- sıkmak
s. 14/8
s.-arag 131/33
s.-dı 78/4, 106/37, 109/35, 110/12, 140/42
s.-dığım 125/26

s.-ıb 9/16, 50/5, 59/25, 95/30
s.-mışdı 128/24
s.-mışdım 130/5
[= 14]

sıhıl- sıkılmak, utanmak
s.-a 5/1, 5/1
s.-acag 86/11
s.-dı 90/29, 112/24
s.-mag 57/30
[= 6]

sıhlaş- sıklaşmak
s.-an 134/24
[= 1]

sıldırım dik, yüksek, yalçın
s. 131/12, 131/15
s.+a 134/17
[= 3]

sın- kırılmak
s.-an 119/5
s.-ıb 91/2
s.-madı 12/36
s.-mış 133/30, 141/4
[= 5]

sına- denemek
s.-mağa 111/18
s.-mışdı 68/19
s.-ram 114/9
[= 3]

sınağ sınav
s.+dan 118/2, 118/6
[= 2]

sındır- kırmak
s.-a 102/31
s.-ar 102/33
s.-ırdı 9/16
s.-madı 111/16
[= 4]

sınığ kısık, kesik(ses)
s. 135/2, 135/11
[= 2]

sınıh- zayıflamak
s.-mısan 87/24
[= 1]

sıra saf, sıra
s. 120/28, 140/16
s.+da 96/4
[= 3]

sırğa küpe
s.+sının 66/19
[= 1]

sırığlı elbise
s.+nın 96/43
s.+sının 96/42
[= 2]

sırt arka
s.+ında 98/29, 102/39
s.+ındakı 99/9
[= 3]

sıyır- hafifçe temas etmek
s.-an 130/29
s.-ıb 33/1
[= 2]

sızılda- ağrımak, sızlamak
s.-dı 82/20,83/40
s.-yan 37/14
s.-yırdı 65/41
[= 4]

siçovul sıçan
s.+lardır 65/32
[= 1]

sifariş ısmarlamak < Fa. sipâriş
s. 6/13
[= 1]

sifet çehre, yüz < Ar. sıfat
s. 58/37, 58/37
s.+i 78/39
s.+imde 14/34
s.+ime 13/20
s.+inde 58/18, 58/33, 59/4, 91/29, 105/19
s.+indeki 58/29, 59/7, 112/15, 115/22
s.+inden 105/5
s.+ine 49/37, 56/20, 57/7, 59/27, 109/25, 112/39
s.+ini 28/43, 33/19, 56/17, 107/6
[= 25]

sigarét küçük puro < Fr. cigarétte
s. 55/12,114/15
s.+ini 32/11
[= 3]

sil- silmek
s.-di 26/12, 85/1, 113/22
s.-dim 17/1
s.-e 27/1, 27/1
s.-erdi 71/6
s.-ib 5/24, 42/39, 71/7
s.-irdi 85/35
s.-meye 117/12
[= 12]

silah silah < Ar. silâh
s.+ı 38/2
[= 1]

silkele- sarsmak

s.-di 30/24, 56/9
s.-yerdim 70/5
[= 3]

silkelen- sarsılmak
s.-di 56/38
[= 1]

sille tokat
s. 96/10
[= 1]

sim elastikî müzik enstrümanı teli
s. 131/27
[= 1]

sine sine, göğüs < Fa. sîne
s.+lerden 55/14
s.+mde 128/33,129/39
s.+mden 131/26
s.+me 70/12,74/31
s.+si 85/12, 126/3
s.+sinde 37/13, 58/17
s.+sinden 58/42
s.+sine 55/12, 59/25, 70/26, 106/29, 106/37
[= 16]

sinedefter üstat , çok bilen < Fa sîne+ Ar. defter
s.+dir 34/25
[= 1]

sinif sınıf, derslik
s.+de 97/28, 115/13
s.+i 45/25
[= 3]

sirdaş sırdaş
s.+ı 8/34
[= 1]

sirli gizli
s. 23/16,115/36
[= 2]

sirr sır < Ar. sırr
s. 120/32, 120/36
[= 2]

sirrli bk. sirli
s. 127/21
[= 1]

sistem sistem, organizasyon < La. systém
s.+i 60/28
[= 1]

situasiya durum <İn. situation
s.+da 139/17
[= 1]

siviş- kaybolmak, sıvışmak
s.-ib 66/38
[= 1]

siyaset politika < Ar. siyâset
s.+den 68/37
[= 1]

siz İkinci çokluk şahıs zamiri
s. 2/20, 2/33, 2/37, 47/7, 53/25, 56/5, 56/11, 67/15, 78/26, 92/33, 107/12, 107/15, 107/21, 113/7, 113/37, 114/5, 137/22, 139/30
s.+se 51/32
[=19]

sizde İkinci çokluk şahıs zamirinin lokatif hali
s.+de 79/5
[=1]

sizden İkinci çokluk şahıs zamirinin ablatif hali
s.+den 69/34
[=1]

size İkinci çokluk şahıs zamirinin datif hali
s.+e 20/38, 31/21, 49/10, 49/25, 49/34, 53/25, 93/28
[=7]

sizi İkinci çokluk şahıs zamirinin akkuzatif hali
s.+i 6/30, 30/26, 49/32, 49/38, 51/32, 51/37, 52/1, 109/36, 109/38, 109/39, 133/11
[=11]

sizin İkinci çokluk şahıs zamirinin genitif hali
s.+in 5/5, 39/17, 78/5, 85/3, 110/18, 117/31, 123/42, 137/31
s.+inçün 15/41
s.+inle 136/9
[=10]

skamya iskemle < Ru. skamyá
s. 33/18
s.+da 59/12
s.+dan 55/20
s.+larda 56/3
s.+ya 33/19
[= 5]

skélét iskelet < Yu. skeleton
s. 120/10
s.+ler 120/11
[= 2]

skolko stoit niznayu ederini bilmiyorum <Ru.
s. 29/1
[= 1]
soğan soğan
s.+ *saggala s. doğramag* maskara yapmak , ele güne rezil etmek 36/27
[= 1]
sohbet görüşüp konuşma < Ar. sohbet
s.+i 113/21
[= 1]
sol yön, taraf
s. 60/21, 60/24, 60/25, 64/29, 64/30, 64/31, 66/14, 68/17, 68/26, 107/7, 108/21, 109/11, 113/10, 113/38, 119/10, 119/27, 127/5, 131/13
s.+a 108/1, 134/16
[= 20]
sol- tazeliği geçmek
s.-mamış 57/20
[= 1]
solmaz kişi adı
s. 10/5, 10/16, 15/20, 16/38
s.+ın 10/1
[= 5]
son son, en uç
s. 1/2, 1/4, 1/10, 8/25, 18/4, 20/37,21/22, 23/8, 37/3, 97/29, 100/9, 104/12, 110/34, 111/6, 116/20, 126/20, 131/38, 140/33, 140/33
s.+una 92/11
[= 20]
sona kişi adı < Fa. suna
s. 99/35, 99/40, 100/3, 100/41
s.+ların 38/37
s.+nı 100/5, 100/18, 100/26, 100/35
s.+nın 99/36, 100/2, 100/8, 100/33
s.+sı 38/42
s.+ya 100/14, 100/41
[= 16]
sonbéşik sonuncu çocuk
s.+isen(sonbéşiyisen) 123/31
[= 1]
sonra ardınca, sonra
s. 4/3, 4/4, 5/23, 6/32, 7/16, 8/22, 8/41, 9/23, 9/26, 9/27, 10/20, 11/4, 11/8, 11/29, 13/15, 15/41, 15/42, 16/11, 17/3, 17/7, 21/14, 24/16, 32/18, 32/20, 33/3, 34/31, 36/26, 36/29, 37/5, 39/17, 39/22, 39/42, 40/21, 41/9, 42/33, 43/7, 43/28, 43/32, 43/34, 45/23, 45/25, 45/34, 46/5, 46/26, 47/22, 48/3, 48/5, 48/6, 50/34, 51/12, 51/13, 53/8, 53/22, 54/5, 56/21, 56/23, 56/25, 57/17, 59/20, 59/28, 60/26, 61/2, 61/4, 61/22, 61/28, 61/36, 62/1, 62/3, 62/20, 62/26, 63/5, 64/26, 64/35, 66/42, 68/17, 68/26, 69/7, 69/24, 71/2, 71/8, 71/29, 72/15, 72/22, 74/32, 75/27, 76/5, 77/12, 78/13, 78/14, 78/32, 78/39, 79/41, 80/4, 80/16, 80/22, 81/5, 82/10, 83/30, 85/32, 91/21, 91/24, 93/5, 95/15, 95/17, 95/27, 97/29, 99/13, 99/22, 100/41, 102/26, 102/41, 103/2, 104/7, 107/29, 108/11, 108/23, 109/27, 109/35, 110/31, 112/15, 113/21, 113/28, 113/39, 114/2, 115/14, 115/26, 115/32, 116/15, 116/47, 117/11, 117/20, 117/31, 118/14, 118/16, 118/26, 118/45, 119/19, 119/24, 120/26, 121/5, 121/24, 121/37, 121/41, 124/6, 124/17, 124/27, 124/39, 125/1, 125/26, 125/32, 125/35, 126/19, 126/30, 126/33, 127/1, 127/5, 127/19, 127/35, 127/40, 128/8, 128/27, 128/30, 128/40, 129/4, 129/19, 129/28, 130/16, 130/41, 131/2, 131/28, 132/3, 132/5, 132/11, 132/19, 133/20, 133/20, 133/21, 133/43, 134/4, 134/9, 134/12, 134/29, 134/32, 135/4,

135/8, 135/16, 135/21, 135/26, 136/13, 136/26, 137/1, 137/6, 137/24, 138/1, 138/8, 138/21, 139/7, 139/26, 140/1, 140/7, 140/18, 140/23, 140/27, 140/30, 140/33, 140/35
s.+dır 31/6
s.+kı 23/16, 34/30, 42/41, 130/23, 133/12
s.+lar 8/7, 8/25, 8/30, 45/42, 82/3, 94/29
[= 218]

sonsuz sonsuz, sonu olmayan
s. 131/30
[= 1]

sor- emmek, içine çekmek
s.-du 132/2
s.-urdu 132/15
[=2]

sorag arama, sorma
s.+ı(sorağı) 41/13,84/9
s.+ın (sorağın)133/28
[= 3]

sorgu sorgu, sual
s. 68/3,113/21
[=]

soruş- sormak, araştırmak
s. 58/39
s.-acag 14/22, 14/25
s.-acagdım 138/31
s.-acaglar 122/40
s.-acagsan 138/30
s.-acağam 121/6
s.-an 60/23
s.-anda 78/21, 78/24, 94/18
s.-du 1/26, 1/38,2/15, 2/24, 2/28, 10/12, 10/14, 14/31, 28/44, 29/3, 49/24, 50/17, 52/4, 56/4, 69/26, 82/33, 105/22, 106/3, 107/9, 111/8, 117/30, 121/38, 123/16, 133/10, 137/7, 138/21, 140/8
s.-dugda 116/29
s.-dum 4/31, 5/2, 5/12, 15/3, 39/5, 89/13
s.-madım 15/5
s.-mag 78/32, 137/31
s.-mağa 58/34, 92/43
s.-mur 37/20
s.-mursunuz 75/10
s.-muşdum 73/5
s.-sa 136/26, 138/29
s.-sun 122/38
s.-ur 1/11
s.-urdu 84/25
s.-urdum 72/42
s.-urdun 14/12
s.-urmuş 61/10
[= 61]

sov söz kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır bk. söz
s.+u 106/9
[= 1]

sovét S S C B'da devleti temsil eden organ < Ru. sovét
s. 38/13
s.+i 34/29, 35/2, 35/11, 35/15, 39/30
s.+ine 43/27
s.+inin 38/8
[= 8]

sovhaş- sıvaşmak
s.-mısan *canına sovhamag* canına yetmek 36/8
[= 1]

sovur- savurmak
s.-ur 126/28
[= 1]

sovuş- gitmek, savuşmak
s.-du 131/16
[= 1]

soy- yüzmek (deri)
s.-du 93/23
s.-mag 134/40
s.-ub 76/16
s.-ur 30/6
[= 4]

soyu- soğumak
s.-mag 131/35
s.-masın 90/32
s.-sun 125/34
s.-yub 60/30
[= 4]

soyuġ soğuk
s. 9/19, 13/43, 33/7, 103/4, 131/37, 132/14
s.+dan 62/1
s.+una(soyuğuna) 45/31
[= 8]

soyuġġanlı soğukkanlı
s. 107/19
[= 1]

soyun- soyunmak
s.-du 27/40
s.-mag 140/19
s.-ub 29/6, 98/14
[= 4]
söhbet görüşüp konuşma < Ar. sohbet
s. 14/26,30/7, 47/3, 49/27, 75/11, 117/36, 120/32
s.+de 30/14
s.+den 110/2
s.+e 52/35, 68/27
s.+i 23/5, 52/31, 118/14
s.+im 37/37
s.+imi 19/36
s.+in 26/20
s.+ine 28/9, 107/29
s.+ini 66/28
s.+ler 67/19
s.+leri 112/11
s.+lerimizin 13/26
s.+lerinden 8/1
[= 24]
sök- toprağı kaldırmak, işlemek
s.-ür 138/12
[= 1]
sökül- sökülmek, yırtılmak
s.-en 63/20
s.-müş 59/29
[= 2]
sön- sönmek
s.-dü 90/30
s.-müş 127/39, 133/35
s.-müşdü 85/36
[= 4]
söndür- söndürmek
s.-ecek 24/22
s.-üb 5/33, 65/35
[= 3]
sövg-i tebii tabii bir yöneliş
s. 131/12
[= 1]
söy- ağır söz söylemek
s.-dü 97/3
s.-erdi 71/3
s.-esen 134/6
s.-ür 99/14
[= 4]
söyke- dayanmak
s.-di 59/13, 140/37
s.-yib 74/30,132/36
[= 4]
söyken- dayanmak
s.-di 124/39
s.-dim 4/22
s.-ib 30/12, 83/33
s.-me 29/21
s.-miş 66/15
[= 6]
söyle- söylemek
s.-di 25/7, 115/25
s.-diler 25/6
s.-mek 139/4
s.-mez 19/14, 91/11, 93/21, 97/17
s.-yirdik 22/15
s.-yirsen 47/42
[= 10]
söyüdlü özel yer adı
s.+denem 78/10
[= 1]
söz kelime, söz ; dil
s. 3/34, 30/7, 34/25, 58/33, 60/17, 60/23, 105/3, 108/18, 113/21, 124/4, 139/3, 139/3, 139/33
s.+démek 43/37,51/24,74/37, 83/41,134/41
s.+ éşitmek 36/3
s.+soruşmag 4/35, 14/31,37/20
s.+tapmag 49/20,124/31
s.+vérmek 43/39
s.+den 78/39
s.+dür 35/19, 67/41, 138/30
s.+e 115/24, 118/12, 139/10
s.+le 22/31
s.+ler 1/38, 13/26, 42/14, 42/19, 58/36, 80/28
s.+leri 3/35, 7/24, 7/37, 12/3, 13/25, 44/10, 55/32, 63/40, 70/23, 73/36, 77/7, 79/7, 92/32, 96/41, 97/10, 97/11, 100/28, 107/18, 116/36, 118/20
s.+lerime 7/25
s.+lerimi 79/12
s.+lerin 13/30, 57/38
s.+lerinde 34/16, 123/13
s.+lerindeki 35/25
s.+lerinden 54/27
s.+lerine 47/34, 51/3, 53/31

s.+lerini 51/9, 76/17, 79/36, 96/32, 106/26, 115/25, 126/20
s.+lerinin 67/16
s.+lerle 90/2
s.+ü 36/2, 43/43, 43/43, 76/4, 86/33, 106/9, 113/5, 138/27
s.+üm 138/25
s.+ümden 78/13
s.+üme 116/46
s.+ümü 42/21, 42/27
s.+ümüz 94/8
s.+ümüzün 22/20
s.+ün 21/23, 35/36, 79/26
s.+ünden 42/15, 53/4, 73/30
s.+üne 42/1, 50/22, 58/41
s.+ünü 35/36, 36/18, 36/34, 42/32, 55/30, 56/26, 57/36, 95/20, 113/35, 138/40
s.+ünün 59/8, 59/11
[= 115]

sözbaşı önsöz
s. 72/16
[= 1]

sözgezdiren dedikoducu
s.+ler 41/17
[= 1]

spékulyant vurguncu, karaborsacı <Ru.
s. 134/39
[= 1]

stekan fincan, bardak < Ru. stekán
s. 46/31, 105/8, 128/39
s.+ı 138/24
s.+ları 72/15
[= 5]

sténka takım (mobilya) < Ru. sténka
s.+sı 66/31
[= 1]

stoit bk. skolko <Ru.
s. 29/1
[= 1]

stol masa < Ru. stol
s. 128/37, 138/16
s.+a 67/21
s.+uma 20/23
s.+un 45/1,67/26, 79/17
s.+una 23/3
s.+unun 67/20, 112/38
[= 10]

stul kürsü < Ru. stul
s.+a 67/27, 113/8
[= 2]

su su
s. 16/3, 16/9, 24/10, 26/13, 26/15, 35/33, 38/42, 43/22, 46/32, 93/40, 102/2, 102/3, 102/8, 118/42, 121/1, 132/19, 132/24, 132/28, 132/33
s.+da 16/5, 16/21, 116/14
s.+dan 16/10, 16/24, 90/27, 98/15, 129/28, 132/17
s.+ları 46/25
s.+ların 131/40
s.+larına 120/22
s.+larından 58/6
s.+şuna 57/13
s.+ya 81/27,98/14,129/29
s.+yu 90/26,98/9,98/10, 120/20, 131/23, 132/18
s.+yuna 129/27
s.+yunden 76/23
s.+yunu 60/32, 92/23,132/10, 132/14
[= 48]

sual soru < Ar. su'âl
s. 68/3, 118/2, 140/8
s.+a 111/14, 137/23, 141/1
s.+ı 29/23, 112/19, 113/21
s.+ıma 140/4
s.+ımdan 140/33
s.+ını 107/19, 124/15, 124/18
s.+la 111/14
s.+lar 20/32, 122/39
s.+ları 121/7
s.+ların 113/17
s.+larla 21/9
[= 20]

subay bekar genç
s. 36/21
[= 1]

suç suç
s.+umuz 93/28
[= 1]

suçlu suçlu
s. 84/29, 84/29
[= 2]

sula- su vermek
s. 129/4
s.-yırdılar 129/26

[= 2]

sumbulu bebekler için söylenen sevgi sözü bk. cumbulu
s. 1/12
s.+du 1/7, 1/7
s.+umun 1/15
[= 4]

sumġayıt Azerbaycan S S C'de bir şehir adı
s.+da 112/6
[= 1]

sumġaytlı Sumgayt'dan olan
s. 114/1, 114/5
[= 2]

suray kişi adı
s.+ı 99/27
[= 1]

suret sebep, biçim < Ar.sûret
s.+de 139/7
s.+ile 25/1
[= 2]

sus- susmak
s.-du 13/4, 42/3, 124/8, 132/26, 135/20, 136/26, 137/19
s.-mayacaglar 69/6
s.-mur 13/5
s.-muş 135/41
s.-muşdu 119/4, 140/10
s.-ursuz 56/5
[= 13]

susġun suskun
s. 42/14
[= 1]

sustal- halsiz kalmak
s.-ır 126/40
[= 1]

susuzla- susamak
s.-san 76/24
[= 1]

susuzluġ susuzluk
s.+dan 26/12
[= 1]

suvaġ sıva
s.+ı(suvağı) 43/30
[= 1]

suvar- sulamak
s.-arsan 32/19
s.-dılar 40/11
[= 2]

sübh sabah < Ar. subh
s.+den 43/13, 43/33, 45/15
[= 3]

süd süt
s. 96/36,96/37
s.+ vérmek 96/35
[= 23]

süfre sofra < Ar. sufre
s. 6/3
s.+deki 128/38
s.+ye 47/23
[= 3]

sükan direksiyon < Ar. sükân
s.+ı 108/1
s.+ın 108/24, 109/3, 110/20
[= 4]

sükut sessizlik < Ar. sükût
s. 7/12, 136/30
s.+dan 139/7
s.+u 55/5
[= 4]

süleyman kişi adı
s.+ın 92/26, 92/39
[= 2]

sümük kemik
s.+leri 65/41
s.+lerinden 84/4
s.+ü(sümüyü) 28/32
s.+üne(sümüyüne) 87/22
s.+ünü(sümüyünü) 12/15
[= 5]

sümür- emmek
s.-dü 3/11, 132/2
[= 2]

sün'i yapay, tabiî olmayan < Ar. sun'î
s. 129/24
[= 1]

süprül- süpürülmek
s.-ür 42/40
[= 1]

sür'et hız < Ar. sür'at
s.+ile 133/26
s.+ini 106/39, 107/28
s.+le 12/2, 106/25, 108/26,126/38
[= 7]

sür- araba kullanmak
s.-dü 108/10
s.-e 10/9, 10/9, 107/25
s.-en 137/7
s.-erek 128/9
s.-üb 136/7
s.-üb(atsürmek) 101/33
s.-ün 107/3

s.-ürdü 140/5
s.-ürsünüz 107/12
[= 11]

sürek at sürüsü
s. 98/22
s.+e 98/30
s.+i 98/7
[= 3]

sürekli devamlı olarak
s. 123/15
[= 1]

sürme çekmece, göz (dolap)
s.+sinden 105/33
[= 1]

sürt- sürtmek
s.-dü 60/7, 84/44, 87/3, 117/11
s.-e 70/12, 70/12
s.-ecek 7/21
s.-ende 58/24
s.-üb 74/27
s.-üm 131/6
[= 10]

sürü sürü
s. 92/27, 93/6
s.+lü 88/4
s.+nün 92/29
s.+sünü 82/1
[= 5]

sürü- çekmek
s.-yür 64/25
[= 1]

sürücü sürücü, şöför
s. 104/1, 107/6, 107/9, 108/1, 108/6, 108/14, 108/20, 110/33
s.+nü 109/32
s.+nün 107/1, 107/16, 108/27
s.+ye 110/32
[= 13]

sürükle- sürüklemek
s.-yib 126/41
[= 1]

sürül- (bitki için) sürgün edilmek
s.-ende 92/12
[= 1]

sürün- yavaş yavaş hareket etmek (bulut),süzülmek
s.-en 108/33
s.-erek 140/28
[= 2]

sürüş- kaymak
s.-mesin 119/9
s.-üb 119/12, 130/38
s.-ürdü 119/10
[= 4]

süstleş- uyur gibi olmak, kestirmek
s.-di 64/38
[= 1]

sütun geriş ve büyük direk < Fa.sütûn
s.+a 4/22
s.+un 4/11, 4/21
[= 3]

süz- süzmek, göz atmak
s.-dü 29/12, 31/19, 105/8, 109/33
s.-düler 111/3
s.-en 123/2
s.-erek 128/17
s.-mürdü 140/40
s.-üb 30/19
s.-ürdü 23/34, 23/34
[= 11]

süzdür- süzdürmmek
s.-üb 51/38
[= 1]

Ş

şabalıdı kahverengi
ş. 49/3
[= 1]

şabaş düğünde oynayanlara verillen para < Fa. şebâş
ş. 91/14, 91/15, 91/15, 91/17, 91/17, 102/3, 102/7, 102/7, 102/38, 102/38
[= 10]

şad sevinçli < Fa. şâd
ş. 8/34, 113/8
ş.+(olmag) 71/10
[= 3]

şadiyye kişi adı
ş. 55/17, 55/19, 55/28, 56/14, 56/17, 56/26, 57/2, 57/21, 57/22, 57/29, 57/32, 58/4, 58/5, 58/6, 58/8, 58/9, 58/28, 58/37, 58/39, 59/2, 59/3, 59/15
ş.+nin 56/29, 58/30, 59/27
ş.+ye 56/19
[= 26]

şadlan- sevinmek, neşelenmek
ş.-mag 82/18
[= 1]

şağğılda- ses taklidi , şaklamak
ş.-dı 131/14
[= 1]

şağğıltı şaklama sesi
ş. 4/33, 64/24
[= 2]

şagird çırak < Fa. şâgird
ş.+i 79/38
ş.+im 85/33
[= 2]

şah(1) düğünde erkek tarafının gelini almak üzere düzenlediği törende kız evine gönderilen sembolik bezek
ş. 96/21, 96/21
[=2]

şah(2) dal < Fa.şah
135/11
[=1]

şah(3) atın arka ayakları üstüne kalkması
ş.+e 126/33
[= 1]

şahid tanık < Ar.şâhid
ş.+i 23/14
[= 1]

şair şair < Ar. şâ'ir
ş. 87/32, 96/32, 96/39
ş.+dim 96/34
[= 4]

şal büyük başörtüsü < Fa. şâl
ş.+ı 87/36
ş.+ına 5/21
[= 2]

şalvar şalvar
ş. 63/9, 63/13, 84/14, 97/41
ş.+dan 89/12
ş.+ı 63/24, 97/38
ş.+ına 97/40
[= 8]

şam mum < Ar.şem'
ş. 8/27, 96/22
ş.+ı 8/23
ş.+ın 90/28
[= 4]

şamahı Azerbaycan S S C'nde bir şehir
ş.+dan 9/24
[= 1]

şamıl kişi adı
ş.+ı 39/20
[= 1]

şanı çok tatlı bir üzüm cinsi
ş.27/23
ş.+dı 28/29
[= 2]

şefeg parıltı < Ar.şafak
ş.+i 20/5
[= 1]

şeffaf berrak, saf <Ar. şeffâf
ş. 13/10, 13/18, 13/19, 13/29
ş.+dır 9/2
[= 5]

şefget merhamet, acıma < Ar. şefkat
ş.+le 129/34
[= 1]

şefteli değerli bir iplikle dokunmuş olan <Fa.şefte
ş. 37/27
[= 1]

şeh bk. şah(3)
ş.+e 130/3
[= 1]

şeher şehir < Ar. şehr
ş. 5/14, 44/26, 57/1, 110/31, 121/20, 121/20
ş.+de 26/18, 30/33, 48/26, 121/24, 121/30, 121/39, 122/2, 122/5, 122/10, 122/18, 122/28, 123/36, 135/32, 135/35, 138/28
ş.+deki 122/13, 122/17
ş.+den 27/4, 77/19, 136/27
ş.+di 31/37
ş.+e 7/11, 7/14, 46/17, 46/30, 47/18, 50/9, 122/16, 122/22
ş.+i 44/28, 46/15
ş.+imiz 44/25
ş.+imizin 23/27
ş.+in 76/32
ş.+ine 46/8
[= 41]

şeherli şehirde oturan
ş.+ye 5/5
[= 1]

şehsen şahsî olarak < Ar. şahsen
ş. 22/34
[= 1]

şehsi kişiye ait < Ar.şahsî
ş. 24/7
[= 1]
şekil biçim < Ar. şekl
ş. 53/3
ş.+di 138/4
ş.+i(şekli) 96/40
ş.+imi(şeklimi) 8/33
ş.+inde(şeklinde) 26/5
ş.+ini 116/3
ş.+ini(şeklini) 37/28
ş.+miş 138/5
[= 8]
şekle- dikleşmek (kulak için)
ş.-di 85/11
[= 1]
şele yük
ş. 39/25
[= 1]
şeleşür boş iş
ş. 30/31
[= 1]
şelle- sırtına almak
ş.-yib 26/25
[= 1]
şen neşeli < Fa.şen
ş. 46/8, 116/20
[= 2]
şer kötülük < Ar. şerr
ş. 90/8
[= 1]
şerik ortak < Ar. şerik
ş.+(olmag) 43/42, 116/18
[= 2]
şert şart < Ar.şart
ş.+le 121/16
ş.+lerine 104/9
[= 2]
şeve kara (renk)
ş. 19/42
[= 1]
şeytan şeytan < Ar. şeytân
ş.+a 27/11
[= 1]
şénlik eğlence, şölen
ş. 128/2
ş.+e(şénliye) 82/14
[= 2]
şéy şey, nesne < Ar.şey
ş. 3/15, 3/16, 3/19, 3/37, 4/1, 13/37, 15/12, 15/24, 15/26, 15/38, 19/1, 19/4, 19/4, 22/3, 22/40, 30/37, 41/16, 54/21, 62/32, 65/25, 69/31, 70/8, 73/8, 78/19, 79/30, 83/41, 84/28, 92/37, 100/33, 109/6, 116/26, 121/6, 121/10, 124/25, 132/13, 137/33
ş.+den 6/28
ş.+di 81/18, 114/9
ş.+dim 95/26
ş.+e 52/20, 55/5, 97/31
ş.+i 4/29, 15/32, 22/40, 37/36, 45/14, 79/3, 80/16, 116/12, 128/7, 131/29
ş.+imiz 39/14
ş.+ler 110/11
ş.+lerden 63/31
ş.+leri 6/13, 14/40
[= 58]
şığı- hücum etmek, üzerine atılmak
ş.-mazdılar 120/14
ş.-yarken 130/16
ş.-yır 126/26
[= 3]
şıltağ şımarık
ş. 20/16
[= 1]
şıltağlığ şımarıklık
ş.+ı 8/16
[= 1]
şır ses taklidi, şır şır (su için)
ş. 71/43
ş.+ın 71/43
[= 2]
şırılda- şırıldamak
ş.-yan 120/22
[= 1]
şırım derin iz
ş.+lar 20/9
[= 1]
şırta şırt ses taklidi ,yağmur
ş.+ı 135/30
[= 1]
şiddet sertlik < Ar. şiddet
ş.+le 48/36, 135/18
[= 2]
şiddetlen- artarak devam etmek
ş.-di 32/16
[= 1]
şiddetli şiddetli
ş. 128/25
[= 1]

şifanér şifonyer, dolap < Fr. chifonier
ş. 135/35
[= 1]

şikayet sızlanma, yakınma < Ar. şikâyet
ş.+e 35/12, 35/15
ş.+ini 61/22
ş.+iniz 69/32
[= 4]

şikest kırık, kırılmış < Fa. şikest
ş. *élemek* üzmek, incitmek 127/35
[= 1]

şil sakatlık, bozukluk < Fa. şil
ş. *küt etmek* kırmak, bozmak 107/33
ş.+den 91/32
[= 2]

şilgirlik yabanlık arazi
ş.+i(şilgirliyi) 130/33
[= 1]

şimal kuzey < Ar. şimâl
ş.+ına 130/27
ş.+i 9/27
[= 2]

şimşek şimşek
ş. 12/5, 56/33, 102/28
[= 3]

şin araba jantı < Al.schine
ş.+leri 108/11
[= 1]

şinél parka < Ru. şinél
ş.+inde 133/16
[= 1]

şire şıra < Fa.şîre
ş. 13/18, 13/19
ş.+ni 43/31
ş.+si 43/30
[= 4]

şireli şıralı
ş. 37/27
[= 1]

şirin tatlı, sevimli
ş. 1/4, 1/35, 44/13, 58/19, 65/18, 65/36, 65/37, 109/19, 109/19, 116/6, 129/28, 129/28
ş.+liyini 58/25
[= 13]

şirvan İran'da şehir adı
ş. 141/12
[= 1]

şiş yüksekçe
ş. 141/12
[= 1]

şiş- şişmek, kabarmak
ş.-ene 132/24
[= 1]

şitillik sera
ş. 7/35
ş.+i(şitilliyi) 30/3
[= 2]

şofér sürücü < Fr.chaufféur
ş. 4/32, 4/33,6/34, 7/12, 81/20, 81/21, 81/34, 81/37,81/32, 107/40, 110/3
ş.+em 107/22
ş.+in 107/4
ş.+ler 107/30
[= 14]

şosé asfalt yol < Fr. chausée
ş. 128/15, 131/11,131/38, 137/26, 140/2
[= 5]

şotka fırça (ayakkabı veya elbise) < Ru. şëtka
ş. 117/12
[= 1]

şö'be bölüm, kısım < Ar. şu'be
ş.+lerden 22/12
ş.+lere 19/25
ş.+mizin 19/6, 19/11
ş.+si 77/32
[= 5]

şövket kişi adı < Ar. şevket
ş. 104/2, 104/16, 105/5, 105/14, 105/29, 105/38, 106/1, 106/10, 106/20, 106/23, 106/33, 107/1, 107/4, 107/13, 108/30, 109/24, 109/29, 109/31, 110/1, 110/14, 110/26
ş.+den 108/19
ş.+e 109/9
ş.+i 108/29
ş.+in 104/7, 104/12, 108/38, 110/21, 110/32
[= 29]

şura kurultay < Ar. şûrâ
ş.+da 21/28
ş.+mız 23/19
[= 2]

şuy ikilemeli olarak kullanılır
bk. şéy

ş. 79/30
[= 1]

şüa ışın < Ar. şuâ'
ş.+ları 106/29, 121/31
[= 2]

şübhe kuşku < Ar. şübhe
ş.+m 125/6
[= 1]

şübheli kuşkulu
ş. 69/31
[= 1]

şükür minnettarlık < Ar. şükr
ş. 32/28, 44/21, 90/6
[= 3]

şümal uzun boylu
ş. 9/22
[= 1]

şüşe şişe < Fa. şîşe
ş. 101/26
ş.+nin 109/22
ş.+sinden 4/31
ş.+sini 128/38
[= 4]

şütü- kaçmak, tüymek
ş.-dü 108/25
ş.-yüb 106/35
[= 2]

şüvelan yer adı
ş. 117/40
ş.+dakı 117/37
ş.+dan 116/28
ş.+ın 115/38
[= 4]

T

ta edat, uzaklık bildirir
t. 71/42
[= 1]

tabag derin kap
t.+da 138/15
[= 1]

tabel cetvel
t.+i 1/23
[= 1]

tabé bir şeye uyan, boyun eyen
< Ar. tâbi'
t.+(olmag) 112/22
[= 1]

taget güç, kuvvet < Ar. tâkat
t. 7/5
t.+den 140/36
t.+im 7/9
[= 3]

tagetsiz güçsüz
t. 82/40
[= 1]

tah- takmak
t.-dı 113/31
t.-ıb 61/23
t.-ırdı 23/33
t.-mış 28/31
[= 4]

tahça duvar içinde, eşya koymak için yapılan raf < Fa. tâkçe
t.+dakı 74/14
t.+mızdakı 80/38
t.+nı 74/16
[= 3]

tahıl tahıl
t. 98/13, 98/20
[= 2]

taḫt geniş divan < Fa. taht
t. 140/7
t.+ın 87/35, 87/36
[= 3]

tahta tahta
t. 86/24
t.+dan 86/25
[= 2]

tahtaçeken mobilya atölyesi
t. 65/21
[= 1]

taksi taksi < Fr.taxi
t. 4/36, 4/37, 4/38, 32/35, 106/39
t.+ni 32/38
[= 6]

tala bozkır
t. 119/23
t.+da 138/11
[= 2]

taléy baht, talih < Ar. tâli'
t.+i 122/22
t.+im 57/11
t.+imizi 121/19
[= 3]

talon senet < Fr. talon
t.+unu 66/14
[= 1]

tam tam, bütün
t. 47/9, 80/36, 133/17
[= 3]

tamam eksiksiz, tam olma < Ar. tamâm
t. 9/17, 11/12, 12/33, 15/10, 44/7, 55/9, 69/3, 80/28, 105/16, 118/16, 125/2
t.+ile 61/33, 76/30
[= 13]
tamamla- bitirmek, tamamlamak
t.-yırdı 120/28
[= 1]
tamaşa seyretme < Fa. temâşâ
t.+(élemek) 87/33, 98/10, 126/1
t.+ (etmek) 44/7, 47/31, 69/11, 85/26,90/42, 91/26, 91/40
t.+sına 48/10
[= 11]
tanı- tanımak
t.-dı 85/13, 109/33, 140/11, 140/21
t.-dığı 34/5
t.-dım 35/11, 99/18, 125/14, 133/39
t.-dın 123/41, 124/13
t.-mağa 128/22
t.-mırdım 34/23
t.-mırsınız 5/7
t.-mırsız 78/26
t.-saydım 34/21
t.-saydın 128/21
t.-ya 85/18,93/26, 123/19
t.-yıram 52/37,54/14,78/41, 97/6
t.-yırdı 54/16,81/2
t.-yırdılar 30/8
t.-yırdım 109/39, 137/25
t.-yırdınız 137/22
t.-yırsan 45/13, 54/13
t.-yırsız 56/5
[= 33]
tanın- bilinmek, tanınmak
t.-mış 34/25
[= 1]
tanış tanıdık
t. 5/40, 27/39, 50/1, 112/2, 115/6, 117/2, 118/5, 133/1
t.+ına 11/21
t.+ınız 110/18
t.+lardan 4/8,6/21
t.+larına 6/26
t.+larından 106/13
[= 14]
tanıt- tanıtmak
t.-ır(tanıdır) 21/41, 21/43
[= 2]
tank tank < İn. tank
t. 40/14
[= 1]
tanrı Tanrı
t.+nı 97/8
t.+nın 90/6, 93/39
t.+sından 94/13
t.+ya 38/21
[= 5]
tap- bulmak
t. 35/24
t.-a 51/15, 106/2, 108/36, 110/14, 118/29, 124/31, 135/39
t.-acağım 73/8
t.-an 109/28
t.-ar 39/9
t.-aram 3/17, 51/1
t.-dıg 101/23
t.-dığım 51/1
t.-dığın 51/6
t.-dılar 27/42, 132/33
t.-dım 28/1
t.-ıb 3/15, 32/42, 36/18, 42/24, 48/22, 75/42, 99/2, 116/10, 141/9
t.-ıblar 66/37
t.-ıbmış 30/42
t.-ıbsan 67/36
t.-ılan 62/32
t.-ır 8/18
t.-madı 49/21
t.-madım(söz) 124/4
t.-magda 117/43
t.-mak 122/25, 124/4
t.-malı 52/29
t.-mamış 32/43
t.-mamışam(macal) 122/25
t.-masından 52/27
t.-maz 48/21
t.-mıram 40/34
t.-mışam 48/9
t.-mışdı 109/24
t.-mışdım 54/19
[= 47]
tapdala- tekmelemek
t.-dı 117/13, 117/14
[= 2]
tapdıg kişi adı

t. 81/2, 81/4, 81/5, 81/10, 81/20, 81/27, 81/30, 81/36, 81/39, 82/11, 82/25, 82/33, 82/36, 82/37, 84/12, 84/13, 84/17, 84/32, 84/34, 84/40, 84/43, 85/1, 85/4, 85/10, 85/13, 85/19, 85/24, 85/26, 85/41, 86/27, 86/31, 87/33, 87/40, 88/8, 90/2, 90/5
t.+am(tapdığam) 85/20
t.+ı(tapdığı) 81/2, 81/24, 84/34
t.+ın(tapdığın) 81/28, 81/33, 82/20, 82/33, 84/36, 85/6, 85/37, 86/3, 86/29, 86/33, 87/37
[= 51]

tapıl- bulunmak
t.-ardı 133/28
[= 1]

tappılda- tap tap diye ses çıkarmak
t.-yır 64/26
[= 1]

tappıltı tıkırtı
t.+ları 139/43
t.+sı 135/42
t.+sından 126/35
[= 3]

tapşır- tenbih etmek
t.-dı 45/8, 102/16
t.-dıg 43/27
t.-ıb 115/10
t.-ıg 41/41
t.-ım 27/41
t.-ıram 44/12
t.-mışdı 51/19, 69/25
t.-mışdım 86/39
t.-san 42/28
[= 11]

tapşırığ tenbih
t.+ı(tapşırığı) 118/4
t.+lar 76/18
[= 2]

tarla tarla
t.+da 37/29
t.+lara 43/20
t.+larına 35/28
t.+ya 43/3
[= 4]

tay eş ; beraber ; tek
t.+ *tapmag* kendisine her bakımdan uygun birini bulmak 39/9
t.+ *tuş* yaşıt 43/15, 43/37, 86/11, 86/20,84/13
t.+a 134/33
t.+da 24/12, 24/13, 43/29
t.+ımız 139/9
t.+ın 39/9
t.+ına 43/19, 43/34, 121/31
t.+larının 47/36
[= 15]

tbilisi Güncistan S S C'nin baş şehri ,Tiflis
t.+de 9/25
t.+ye 9/24
[= 2]

tblis Tiflis
t.+i 16/13
[= 1]

te'cil derhal, tez elden < Ar. te'cîl
t.+i 55/10
[= 1]

te'gib takip < Ar. ta'kib
t. 126/35, 134/31
[= 2]

te'kid ısrar etme; sağlamlaştırma < Ar. te'kîd
t.+(etmek) 113/32
t.+ine 44/22
[= 2]

te'min sağlama, bulma < Ar. te'mîn
t.+(élemek) 19/32
[= 1]

te'minat güvence < Ar. te'mînât
t. 77/32
[= 1]

te'ne nefret, kınamak
t. 9/9, 9/9, 13/17
t.+ni 13/16
t.+nin 9/14, 9/14
[= 6]

te'rif açıklama < Ar. ta'rif
t.+leri 3/40
[= 1]

te'rifle- açıklamak
t.-di 2/18
t.-din 117/25
t.-yende 21/21,73/11
t.-yirdin 5/31

t.-yirem 99/32
[= 6]

te'sir tesir < Ar. te'sîr
t. 42/17
t.+i 24/11, 34/4
[= 3]

te'yinat tayin < Ar. ta'yînât
t.+ını 46/7
[= 1]

tebessüm gülümseme
t. 13/12, 112/16
t.+de 9/8
t.+le 115/11, 118/12, 118/46, 134/42
t.+ü 9/4, 9/6, 13/11, 13/29
t.+ünü 20/13, 21/18, 115/46
[= 14]

tebib hekim, doktor < Ar. tabîb
t.+e 59/33
[= 1]

tebiet tabiat
t. 18/12, 20/15
t.+de 10/34, 10/41
t.+e 23/29
t.+in 18/11, 23/30, 116/11
[= 8]

tebii tabiî < Ar. tabiî'
t. 4/2
[= 1]

tebrik kutlama < Ar. tebrîk
t.+(démek) 114/14
t.+(étmek) 2/14, 2/23, 2/25
t.+(olmag) 2/33
[= 5]

tecrübe tecrübe < Ar.tecrübe
t. 104/14
t.+li 43/26
t.+si 35/4
[= 3]

tedarük hazırlama, ihtiyat < Ar. tedârik
t.+ *görmek* hazırlık yapmak 66/30
[= 1]

tedbir önlem < Ar.tedbîr
t.+ *görmek* örlem almak 118/36
t.+e 131/39
[= 2]

tedricen yavaş yavaş < Ar. tedrîcen
t. 61/3, 115/32
[= 2]

teeccüb şaşkınlık < Ar. ta'accüb
t. 34/5, 34/22, 37/12
t.+le 10/18, 16/38, 29/3, 49/24, 50/17, 60/9, 64/3, 67/9, 69/24, 105/21
t.+lüsü 100/7
t.+ünden 45/2
[= 15]

teeccüblen- şaşırmak
t.-di 48/27
t.-dim 101/5
t.-irsen 62/36, 64/22
[= 4]

teeccüblendir- şaşırtmak
t.-mişdi 35/5
[= 1]

teessüf kederlenme, tasalanma
t. 34/7, 43/41, 49/13, 51/35, 55/14, 140/41
t.+le 7/29, 24/24, 25/7
[= 9]

teessüflen- tasalanmak
t.-irsiniz 51/36
[= 1]

tegaüd devlet tarafından muntazam verilen aylık < Ar. tekâ'ud
t.+ümüz 75/32
t.+ümüzün 75/33
[= 2]

teglid taklit < Ar. taklîd
t.+(élemek) 71/22
[= 1]

tegriben yaklaşık olarak < Ar. takrîben
t. 67/17
[= 1]

tegsir kabahat < Ar. taksîr
t.+i 30/39
[= 1]

teher nasıl, ne çeşit, yol yordam
t. 84/27
t.+di 98/39
t.+sen 90/5
[= 3]

teherlik tuhaf,acayip
t.+nen 83/17
[=1]

tehlüke tehlik < Ar. tehlike
t.+ye 56/1
[= 1]

tehlükeli tehlikeli
t. 126/11, 126/15

[= 2]

tehrig tahrik, kışkırtma
t. 130/20
t.+e 28/39
[= 2]

tehsil öğrenim < Ar. tahsîl
t.+ *almag* öğrenim görmek 48/5
t.+i 104/8
t.+li 43/25
[= 3]

tehvil işi bitirip geri verme, devretme < Ar. tahvîl
t. 19/8, 43/18, 107/32, 136/37
[= 4]

tek tek, yalnız
t. 4/11, 4/20, 11/29, 11/29, 15/4, 15/36, 43/29, 48/30, 56/3, 59/7, 67/39, 92/8, 92/29, 100/16, 112/23, 123/36, 125/16, 127/17, 132/18, 136/2, 139/21, 140/39, 141/9, 141/13
t.+(başı)126/11, 34/27, 45/28
t.+(goymag) 31/10
[= 27]

tekan güçlü darbe
t.+la 132/8
[= 1]

tekbeteklik yalnızlık
t.+inin(tekbetekliyinin) 16/20
[= 1]

tekce yalnızca
t. 6/36, 11/13, 12/9, 13/28, 15/35, 20/7, 37/33, 46/25, 46/37, 66/19, 72/11, 73/33, 74/1, 74/11, 84/15, 101/13, 122/24, 129/18
[= 18]

teker tekerlek
t.+lerin 62/10
t.+lerine 28/19
[= 2]

teki gibi
t. 35/23
[= 1]

teklif öneri <Ar. teklîf
t. 112/22
t.+(étmek) 133/19
[= 2]

tekrar yenileme <Ar. tekrâr
t. 49/4, 115/33, 116/16, 117/10, 117/13, 117/14
t.+(élemek) 76/17
t.+(étmek) 97/12, 124/18
[= 9]

tel saç teli
t.+ini 1/10
[= 1]

telaş telaş, acele < Ar. telâş
t. 127/6, 134/30, 140/25
t.+ı 108/27
[= 4]

telebe talebe, öğrenci < Ar. talebe
t. 122/29
[= 1]

teles- acele etmek
t.-din 90/13
t.-diyi 108/15
t.-diyimden 90/9
t.-e 71/6, 71/6
t.-en 107/17
t.-in 53/25
t.-ir 117/19
t.-irsiz 106/41
t.-meden 48/31
t.-meyin 107/23
t.-misiniz 137/12
[= 12]

telesik çabuk, tez
t. 17/1, 29/5, 32/42, 93/12, 98/23
[= 5]

téléviziya televizyon < La. televisio
t. 3/40
[= 1]

temas dokunma, değme < Ar. temâs
t.+ı 58/16
t.+ından 130/18
[= 2]

temennasız minnetsiz
t. 21/27
[= 1]

temiz saf, pak, temiz
t. 11/3, 43/30, 102/6, 106/34, 107/43, 110/16
[= 6]

temizkar temizliği seven
t. 50/27
[= 1]

temizle- temizlemek
t.-di 108/12, 120/1, 140/34
t.-meye 97/30
t.-yerdi 71/7
t.-yir 24/32
[= 6]
temizlen- temizlenmek
t.-irsen 10/43
[= 1]
temizlik temizlik
t. 93/43
[= 1]
temkin ağırbaşlılık < Ar. temkîn
t.+i 19/39
t.+ini 29/38
t.+le 21/30, 113/40, 125/33
[= 5]
temür kişi adı
t. 140/19
[= 1]
tenbeh uyarma < Ar. tenbîh
t.+(etmek) 109/13
[= 1]
tenbel üşengeç, ağır davranan < Fa. tembel
t. 18/14, 18/14, 27/15
t.+den 27/4
[= 4]
teneffüs ders arasında verilen dinlenme < Ar. teneffüs
t.+de 4/6
[= 1]
tengi- tıkanmak, kısılmak
t.-meye 94/37,94/37
t.-ye 86/30, 86/30
[= 4]
tengit eleştiri < Ar. tenkîd
t.+i(tengidi) 107/16
[= 1]
tep- kendini içeri atmak
t.-di 66/5
[= 1]
tepe tepe
t. 119/25, 125/14, 126/6, 126/7, 126/11, 126/39, 127/18, 128/11, 137/4
t.+cikler 130/28
t.+de 125/4
t.+den 102/19, 141/12
t.+ler 119/23, 126/38
t.+lerden 127/19
t.+mden 41/4
t.+nin 89/5, 138/10
t.+ye 99/5
[= 20]
tepikle- tekmelemek
t.-di 65/34
t.-meye 132/12
[= 2]
tepili klabalık, dolu
t. 66/1
[= 1]
ter ter
t. 131/37, 132/9
t.+(basmak) 117/02,131/37
t.+(bürümek) 13/43
t.+(gelmek) 33/7
t.+den 27/20, 131/33
t.+i 125/34, 131/9
t.+imi 5/24
t.+ini 27/1, 26/12
[= 13]
terane name < Fa. terâne
t.+si 50/11
[= 1]
teraş tıraş <Fa terâş
t. 58/18
[= 1]
teravet tazelik, gençlik < Ar. terâvet
t. 109/26
[= 1]
terbiye görgü < Ar. terbiyye
t.+m 22/11
[= 1]
tercüme çeviri < Ar. terceme
t.+i 37/34
[= 1]
teref taraf, yön ; bölge < Ar. taraf
t. 6/11, 9/25, 10/42, 12/2, 31/39, 35/28, 37/5, 38/3, 38/4, 46/40, 49/6, 52/10, 52/11, 54/8, 55/11, 56/2, 56/19, 60/24, 61/11, 74/27, 79/22, 92/39, 94/24, 97/32, 99/18, 109/29, 109/32, 110/3, 110/17, 112/14, 112/25, 113/14, 125/41, 128/19, 129/19, 131/41, 134/4, 134/9, 134/38, 136/14, 136/20, 136/36, 137/5, 138/2, 138/38, 140/13, 140/16
t.+de 30/29, 66/7, 120/25

t.+den 23/30, 23/30, 30/6, 92/35, 94/24, 96/12, 105/15
t.+dendi 112/6
t.+e 4/8, 5/38, 14/19, 55/11, 56/2, 112/25, 113/14, 119/27, 131/28, 137/25, 141/12
t.+i 11/1
t.+ime 60/15
t.+inde 68/5, 68/17
t.+indeki 68/26, 128/1
t.+inden 25/3, 104/14
t.+ine 92/29, 140/29
t.+lerde 133/26
[= 80]

terefkeşlik taraf tutma
t.+den 68/35
[= 1]

terezi terazi < Ar. terâzi
t. 29/28
t.+ni 27/25
t.+nin 27/25, 28/27, 31/7,32/15
[= 6]

tergit- bırakmak, terk etmek
t.-ecekdi(tergidecekdi) 74/3
t.-ecem(tergidecem) 72/26
t.-mek 72/26, 72/28
[= 4]

terlan özel ad
t. 124/13, 124/20, 124/28, 125/40, 126/4, 126/5, 126/15, 126/22, 126/25, 126/33, 126/37, 126/39, 127/3, 127/4, 127/7, 127/26, 127/29, 128/11, 128/15, 128/24, 129/7, 129/9, 129/12, 129/27, 130/1, 130/10, 130/32, 130/44, 131/18, 131/26, 132/9, 132/13, 132/35, 133/3, 133/30, 134/13, 134/19, 134/28, 134/33, 135/2, 135/7, 137/28, 137/29, 138/2, 138/4
t.+a 127/27, 133/40
t.+da 128/10
t.+dan 128/27
t.+dı 125/15
t.+dır 124/12, 134/35
t.+ı 125/34, 126/19, 126/23, 127/28, 127/38, 128/3, 128/30, 128/34, 129/4, 129/5, 129/6, 129/16, 130/36, 130/43, 131/21, 131/39, 132/6, 132/40, 133/17, 133/33, 134/5, 134/10, 135/11
t.+ım 125/38, 131/31, 131/31
t.+ın 125/14, 125/27, 125/30, 125/36, 125/38, 126/23, 126/32, 126/36, 127/17, 127/19, 128/19, 128/24, 128/26, 129/18, 129/20, 129/30, 129/38, 130/14, 130/19, 130/26, 130/39, 131/13, 131/14, 131/28, 131/35, 131/36, 132/12, 132/16, 132/21, 133/7, 133/18, 133/25, 133/27, 133/29, 133/29, 133/34, 133/36, 133/43, 134/14, 135/6
t.+lar 138/9
[= 119]

terlen- terli olmak
t.-irdi 64/1
[= 1]

terli terli
t. 26/15, 26/15, 44/13
[= 3]

terpen- kımıldanmak
t. 117/1
t.-di 110/20
t.-e 74/22, 74/25
t.-ende 86/22
t.-mek 116/45
t.-mirdi 102/18
t.-mişinden 67/17
[= 8]

terpet- kımıldatmak, yerinden oynatmak
t.-e(terpede) 94/38
t.-di 43/8, 86/2, 117/4
t.-ib 73/26
t.-mekle 4/13
[= 6]

ters aksi, ters < Fa. ters
t. 5/4, 30/19, 61/10, 65/13, 141/2
t.+ *ters bakmag* kötü kötü bakmak 5/4
t.+(ters süzmek) 30/19
[= 7]

tertemiz apak
t. 10/43
[= 1]
tesbeh tesbih < Ar. tesbîh
t.+i 4/33
[= 1]
teselli avunç < Ar. tesellî
t. 56/16, 57/32
[= 2]
tesevvür zihinde biçimlendirme, göz önüne getirme < Ar. tasavvur
t. 47/9
t.+ü 115/35
[= 2]
teskinlik sakinlik
t.+ *tapmag* sükunet bulmak 73/8
[= 1]
teslim teslim < Ar. teslîm
t.+(olmag) 19/36, 38/13
[= 2]
tesvir ifade < Ar. tasvîr
t.+(élemek) 130/25
[= 1]
teşekkür teşekkür < Ar. teşekkür
t.+(etmek) 22/8, 31/22
[= 2]
teşkilatçılıg teşkilatçılık
t. 118/1
[= 1]
teşviş karışıklık < Ar. teşvîş
t. 115/31
[= 1]
tetiy silah tetiği
t.+i 135/7
[= 1]
téy bütün
t. 43/4
[= 1]
teyyare uçak < Ar. tayyâre
t. 44/1
t.+ler 120/15
t.+leri 120/15
[= 3]
teze taze, genç < Fa. tâze
t. 7/36, 29/23, 43/30, 44/27, 46/23, 47/11, 53/7, 60/27, 62/29, 63/10, 65/32, 74/33, 76/18, 84/15, 107/31, 110/18, 121/30, 121/30, 133/16, 138/11
t.+den 30/34, 47/2, 68/17, 71/1, 77/33, 84/3, 87/14, 105/39, 110/4, 126/13, 131/29
t.+mi 65/16
[= 32]
tezece az önce
t. 9/21, 11/7, 45/20, 60/2, 64/14, 65/37, 73/23, 81/42, 92/15, 93/10, 95/13
[= 11]
tezey tezek
t.+in 81/30
[= 1]
tezlikle çabukça
t. 135/30
[= 1]
téléfon telefon < Yu. telephone
t. 6/9, 6/11, 6/27, 20/19, 62/6
t.+a 20/21
t.+la 52/22, 60/25
t.+muş 6/28, 6/31
t.+u 6/16
t.+un 30/12, 68/6, 69/36
t.+unu 52/20
[= 15]
téléfonlu telefonlu
t. 67/25
[= 1]
télli kişi adı
t. 83/33, 83/34, 83/41, 84/24, 84/30, 100/11
[= 6]
téz derhal, çabuk
t. 5/26, 19/8, 27/21, 38/11, 38/12, 39/36, 44/4, 44/8, 44/8, 46/18, 46/29, 47/24, 47/35, 47/36, 50/18, 52/13, 52/15, 58/17, 58/17, 69/11, 69/11, 69/25, 73/31, 78/17, 81/31, 81/31, 82/4, 82/4, 83/1, 90/32, 92/30, 92/30, 92/32, 92/32, 93/23, 94/7, 95/39, 95/39, 97/8, 97/8, 97/12, 97/12, 97/30, 97/30, 99/39, 100/19, 100/22, 105/1, 105/2, 105/3, 105/8, 105/38, 106/18, 106/26, 107/4, 107/4, 112/37, 114/10, 116/12, 116/16, 116/25, 116/25, 117/16, 117/16, 117/33, 117/33,

117/42, 117/42, 118/36, 120/6, 125/23, 128/16, 128/16, 131/43, 140/38, 140/38
t.+den 3/18, 7/30, 9/23, 98/9, 139/38
t.+likle 46/5, 53/43,141/8
[= 84]

tézleş- çabuklaşmak
t.-di 119/16
[= 1]

tıġġıldad- tıkırdatmak
t.-ır 89/18
[= 1]

tıġġıltı tıkırtı
t. 84/27, 87/22
[= 2]

tıh balık kılçığı
t.+ı 65/5
[= 1]

tıha- tıkamak, kapamak
t.-dı 64/36
t.-mışam 65/33
[= 2]

tıhalı tıkalı, kapalı
t. 69/16
[= 1]

tıhan- tıkanmak
t.-ıb 55/32
[= 1]

tıhsız kılçıksız
t. 65/3
[= 1]

tıppılda- tıpıldamak
t.-dı 135/16
[= 1]

tibb tıp < Ar. tıbb
t. 55/26, 55/30, 56/8, 56/28, 56/38, 57/4, 57/36, 62/4, 62/17, 117/39
[= 10]

ticaret alışveriş < Ar. ticâret
t. 27/22, 121/27
t.+inizi 139/28
[= 3]

tifil küçük çocuk < Ar. tıfl
t.+im 45/36
[= 1]

tiflis Tiflis
t.+e 15/40
[= 1]

tik- dikmek, kurmak
t.-en 89/6
t.-ib 79/16, 89/10
t.-irdi 38/31
t.-meye 22/6
t.-mişdi 80/3
[= 6]

tikdir- kurdurmak
t.-erem 81/32
t.-medikmi 63/10
[= 2]

tiken lokma
t.+i 97/29
[= 1]

tikil- kurulmak, dikilmek
t.-ecek 121/22
t.-ib 44/27
t.-miş 110/25
t.-mişdi 46/24
t.-sin 60/11
[= 5]

tikili yapı
t.+lere 46/23
[= 1]

tikinti inşaat
t. 43/23
[= 1]

tiklas tiklas plaşımın düğmesi bir arvadın şalına ilişibmiş(?)
t. 5/21
[= 1]

tilov olta
t.+u 116/14
[= 1]

tilsim büyü < Ar. tılsım
t.+e 141/3
[= 1]

tin köşe
t.+de 27/39, 28/5, 30/12
t.+den 32/23
[= 4]

titre- titremek
t.-di 4/3
t.-yen 129/35, 140/33
t.-yir 126/36
t.-yirdi 99/17, 101/35
[= 6]

titrek titreyen
t. 87/27
[= 1]

titret- titretmek
t.-di 36/2
t.-erdim(titrederdim) 95/12
[= 2]

titreyiş titreyiş
t. 124/18
[= 1]
toğrul kişi adı
t.+un 87/42
[= 1]
tohda- duraklamak
t.-dım 17/2
[= 1]
tohtat- rahat etmek
t.-a(tohdada) 130/37
[= 1]
tohu- dokumak, örmek
t.-masın 97/11
t.-yan 40/13
t.-yanda 97/10
t.-yur 37/28
[= 4]
tohun- dokunmak
t.-du 12/17
[= 1]
tohundur- dokundurmak
t.-du 120/38, 124/42
[= 2]
tolazla- fırlatmak
t.-mag 123/5
[= 1]
tongal önemli günlerde damlarda, avlularda yakılan ateş < Mo. tunkal "haberi öteye iletme, ilan"
t. 118/2
[= 1]
top top
t. 60/23
[= 1]
topa sık, kalın
t. 128/36
t.+ları 130/32
[= 2]
topçu topçu
t. 136/6
[= 1]
topla- toplamak, dermek
t.-ya 19/33
t.-yıb 59/3,79/3
[= 3]
toplaş- toplanmak, bir araya gelmek
t.-ırdılar 68/1
t.-mışdı 8/20
[= 2]
tor seyrek
t. 87/7
t.+u 87/8
[= 2]
toran toz toprak <Mo.?
t. 7/14
[= 1]
torba torba
t.+nı 80/20, 80/24, 80/27
t.+ya 80/30
[= 4]
torpağ toprak
t. 7/38, 7/40, 7/41, 83/37, 121/1, 122/16, 125/10, 125/29
t.+a(torpağa) 127/1, 131/6
t.+ı(torpağı) 121/35, 138/11
t.+ın(torpağın) 81/13, 120/26
[= 14]
toy düğün dernek
t. 41/25, 43/10, 43/16, 57/20, 90/13, 90/14, 90/38, 90/43, 91/4, 94/7, 95/8, 95/22, 95/36, 95/41, 102/12, 102/17, 104/11
t.+a 5/42, 39/21, 39/31, 90/40, 91/4, 95/42
t.+da 97/23
t.+du 48/12, 94/6
t.+u 39/17, 89/1, 91/10, 95/6, 100/2, 102/36, 109/26
t.+udu 90/9
t.+umuzun 57/19
t.+un 90/42, 102/10, 102/15, 102/28
t.+unda 90/11
[= 40]
toybabası toy törenini idare eden
t. 95/18, 96/12
t.+na 95/14
[= 3]
toyuğ tavuk
t. 65/13
[= 1]
toz toz
t.+*basmag* çok tozlanmak 40/32
t.+ (galhmag) 99/8
t.+ *galdırmag* çok hızlı gitmek 134/25
t.+a 131/6
t.+un 126/13

[= 5]

töhmet birine yüklenen kabahat < Ar. töhmet
t. 118/10
[= 1]

tök- dökmek
t.-dü 63/1, 67/21, 80/23
t.-düyü 49/2
t.-ecek 90/43
t.-eceksen 63/38
t.-übler 102/3
[= 7]

tökdür- döktürmek
t.-mek 61/31
[= 1]

tökül- dökülmek
t.-dü 55/7, 125/29
t.-ecek 91/2
t.-en 71/35
t.-erdi 90/35
t.-mesin 76/20
t.-mesini 67/23
t.-müş 44/6, 48/35, 140/34
t.-üb 117/10, 136/16
t.-ürdü 120/21
[= 13]

tökülüş- döküştürmek
t.-üb 39/28
[= 1]

töret- türetmek, ortaya çıkarmak
t.-enlere(töredenlere) 43/40
[= 1]

tösmerek biçimsiz
t. 133/36
[= 1]

tövbe tövbe < Ar. tevbe
t. 36/11
[= 1]

tövle tavla, ahır
t.+den 116/43
t.+ni 38/32
t.+nin 84/34
t.+ye 117/19
[= 4]

tövşü- tık nefes olmak
t.-dü 67/9
t.-ye 132/5, 132/5
[= 3]

traktor traktör < İn. traktor
t. 64/27
t.+dur 138/11
[= 2]

transport ulaşım < İn. transportation
t.+unun 5/14
[= 1]

trolléybus troleybüs < İn troleubus
t. 4/39, 4/40, 5/3, 5/16, 26/6,65/42, 66/1, 66/4
t.+a 4/41, 31/23
t.+da 5/24
t.+ların 62/9
t.+u 5/12
[= 13]

trümo ecza dolabı < Ru. trümo
t.+dan 64/35
[= 1]

tufan boran, kasırga
t. 3/38, 135/16, 135/17
[= 3]

tuğay kişi adı
t. 34/26, 34/27, 38/28
t.+ım 40/24
t.+ın 41/29
t.+la 42/13
[= 6]

tulla- atmak
t.-dı 79/18
t.-dılar 95/26
t.-maz 12/15
[= 3]

tullan- atılmak
t.-ırdım 79/42
[= 1]

tumarla- tımarlamak
t.-dı 113/39
t.-dım 129/31
t.-yır 1/11
[= 3]

tumbul tombul
t. 58/14
[= 1]

tural kişi adı
t. 55/16, 56/27, 57/35, 58/10, 58/20, 59/11, 59/11, 59/22
t.+ı 58/16
t.+ın 57/4, 58/17, 58/26
t.+ını 58/28
t.+la 57/2, 57/29
[= 15]

turist turist < İn. tourist
t.+lere 46/35
[= 1]

turp turp
t. 66/43
[= 1]
tuş ön; eş
t.+dan 43/15
t.+larının 86/11, 86/20
t.+u 43/37
t.+undan 43/4
[= 5]
tut dut
t. 116/13, 128/37
[= 2]
tut- tutmak
t. 41/22, 87/18
t.-a 52/25, 108/40
t.-alım 138/31
t.-an 38/2
t.-anda 3/11
t.+anların 67/12
t.-ar 27/4, 102/17
t.-arag 121/34
t.+ardı 22/26
t.-du 12/35, 33/3, 33/5, 51/4, 51/41, 56/30, 64/32, 90/16, 117/26, 123/7, 132/1, 137/1
t.-du(acığı) 116/46
t.-duğu 19/39, 134/38
t.-dular 95/18
t.-dum 125/36
t.-madı 58/5
t.-mağı 4/14
t.-mak 115/28, 116/46, 126/18, 130/21, 140/25, 140/26
t.+mam mı 93/37
t.-masın(baş) 140/25
t.-muşdu 23/28, 32/12, 36/20, 93/37, 102/14, 119/9
t.-muşdu(od) 130/21
t.-muşdug 9/25
t.-muşdular 20/14
t.-sun(baş) 140/26
t.-ub 14/27, 31/27, 35/27, 37/23, 57/6, 71/4, 72/1, 73/12, 84/44, 91/25, 92/39, 95/26, 101/21, 101/23, 116/48, 126/8, 127/6, 128/19, 129/32, 129/36, 129/40, 133/33, 138/13
t.-ub(ayag) 115/28
t.-ub(od) 126/18
t.-um 94/25, 99/24
t.-ur 36/26
t.-uram 10/24
t.-urdu 96/39
[= 78]
tutarlı sağlam, doğru
t. 113/18
[= 1]
tutaş kişi adı
t. 38/27, 39/5
[= 2]
tutaş- tutuşmak (güreş için)
t.-dılar 96/5
[= 1]
tutgun basık (hava)
t. 21/4
[= 1]
tutul- tutulmak
t.-du 21/13, 128/26, 132/30, 136/39
t.-magdan 15/34
t.-muş 136/33
t.-sun 100/20
t.-ub 135/28
[= 8]
tutuş- tutuşmak
t.-an 130/24
t.-andan 36/26
[= 2]
tüfeng tüfek
t.+i 92/6, 137/1
t.+imiz 92/28
t.+ini 136/34, 136/37, 136/42
[= 6]
tük(1) tüy
t.+ler 72/2
t.+lere 71/38, 71/42
t.+leri 20/24, 71/37
t.+leridir 72/6
t.+lerin 71/40
t.+lerini 71/36
t.+lü 74/27
t.+ü 3/27, 87/1
t.+ünden 70/16
[= 12]
tük(2) tek kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır ; tek tük
t. 48/30, 56/3, 59/7, 92/29
[=4]
tüken- tükenmek, bitmek
t.-ib 102/29
t.-irdi 29/25
[= 2]

tüpür- tükürmek
t.-düm 99/39
[= 1]
tüpürcek tükürük
t.+i(tüpürceyi) 26/12
[= 1]
tüpürcekle- tükürüklemek
t.-diyini 73/15
[= 1]
türk aynalı bir cins tüfek
t. 92/19
[= 1]
tüstü tütsü
t. 3/37, 81/32
t.+üm 41/4
t.+sünden 81/22
t.+sünü 55/12
[= 4]
tüstüle- tütsülemek
t.-de 7/20, 7/20
[= 2]
tüstülen- tütsülenmek
t.-irdi 81/15
[= 1]
tütün tütün
t. 70/1, 70/4, 70/6, 70/7, 70/8, 70/15, 70/15, 71/30, 71/35, 72/7, 72/9, 72/10, 72/20, 72/39, 73/19, 73/33, 73/37, 73/39, 74/6, 74/8, 74/13, 74/18, 74/24, 74/30, 75/23, 77/10, 77/16, 77/24, 80/31, 80/38
t.+dür 80/29, 80/34
t.+e 72/11, 80/30
t.+ü 70/2, 70/20, 71/33, 72/13, 74/1
t.+ünü 71/31
[= 40]

U

uc uç
u.+dan tutma 19/24
u.+ların 130/12
u.+u 84/3, 112/34
u.+una 102/42
u.+undan 14/27
u.+unu 140/31
u.+uyla 71/7,128/13
u.+uynan 41/10
[= 10]

uca yüksek
u. 38/34,31/38, 50/38, 50/39,86/19,90/3, 126/39, 129/36
u.+dan 116/9
[= 9]
ucalıġ yükseklik
u.+a 120/7
[= 1]
ucbat sebep
u.+ımdan 61/8,124/29
[= 2]
ucuzluġ ucuzluk
u.+una(ucuzluğuna) 14/27
[= 1]
uç- uçmak
u.-an 84/12, 128/31
u.-du 64/16
u.-mag 22/27, 133/5, 141/13
u.-mağa 50/9, 130/21
u.-muşdu 22/23
u.-ur 126/37
u.-urdu 23/34, 102/13, 131/2
u.-ursan 141/3
[= 14]
uçuġ uçuk, virane (dam)
u.+dan 77/17
[= 1]
uçul- uçup gitmek
u.-ub 38/32
[= 1]
uçun- titremek, çırpınmak
u.-du 85/6
u.-dum 95/4
u.-mağa 95/11
[= 3]
uçur- yıkmak, bozmak
u.-ub 24/21, 57/17
[= 2]
uçurum uçurum
u. 131/17
u.+a 12/7, 13/40, 24/36, 135/8
u.+dan 13/42
u.+un 126/42, 135/10
[= 8]
uçuş uçuş
u.+u 130/22
[= 1]
uçuş- uçuşmak
u.-an 52/18

[= 1]
ud- yutmak
u.-an 126/42
u.-muşam 36/11
[= 2]
udgun- yutkunmak
u.-a 93/1, 93/1
u.-ardı 94/27
u.-du 31/28, 69/33, 83/41, 97/29
[= 7]
uf ses taklidi
u. 30/38
[= 1]
ufallı bahtsız
u.+nın 94/13
[= 1]
ufulda- inlemek
u.-dı 32/10
[= 1]
uğul- uğuldamak
u.-dadı 4/3, 68/33
u.-yırdı 62/10
[= 3]
uğultu uğultu
u.+su 55/6
[= 1]
uğur yol; uğursuz
u.+unda(uğrunda) 82/24
u.+unda(uğurunda) 86/30
[= 2]
uğursuz uğursuz
u. 140/41
[= 1]
ula- ulumak
u.-yırsan 71/4
[= 1]
ulduz ulduz
u.+lardır 21/41
u.+ları 21/42
[= 2]
un un
u. 16/8, 16/23
u.+u 16/11
u.+un 16/7
[= 4]
univérsitet üniversite <La. univérsitas
u. 22/14
u.+de 49/23, 49/24, 53/7
u.+e 48/24
ü.+i 46/4
ü.+ine 45/26
[= 7]
unut- unutmak
u.-ar(unudar) 45/14
u.-arag(unudarag) 131/29
u.-aram(unudaram) 4/29
u.-du 58/20
u.-dular 82/22, 86/29
u.-mazdın 120/8
u.-muşdu 108/16
u.-ub(unudub) 34/9
u.-ulmaz(unudulmaz) 140/28
[= 10]
unvan makam <Ar. ünvân
u.+ınızı 110/8
[= 1]
uraa nâra, ses taklidi
u. 62/26
[= 1]
usta usta <Fa.üstâd
u.+sı 115/5
[= 1]
uşağ çocuk
u. 1/35, 7/23, 8/16, 16/1, 20/16, 28/41, 30/41, 31/3, 39/41, 45/21, 45/39, 72/43, 84/12, 86/17, 87/1, 87/4, 89/11, 91/16, 92/22, 92/25, 93/1, 93/23, 99/14, 99/23, 99/35, 101/36, 102/6, 116/12, 116/46, 127/23, 127/25, 129/17, 132/43
u.+a(uşağa) 83/39, 98/33, 102/40
u.+am 73/17
u.+da 63/36
u.+dan 1/19, 3/6
u.+dı 84/8
u.+dım 95/6
u.+ı(uşağı) 30/20, 30/23, 30/35, 30/42, 45/27, 47/36, 83/38, 84/27, 92/33, 101/31, 101/38, 129/25
u.+ın(uşağın) 29/13, 30/39, 31/12, 87/1, 87/3, 93/5, 93/36, 98/33, 102/4, 115/30, 118/13
u.+ının(uşağının) 61/19
u.+ısan(uşağısan) 42/18, 123/26
u.+ıyla(uşağıyla) 42/12
u.+lar 1/39, 2/12, 2/14, 2/19, 10/21, 14/37, 36/12,

62/24, 63/27, 72/4, 73/9, 75/8, 81/16, 82/19, 83/24, 84/36, 85/24, 91/16, 94/23, 99/6, 101/21, 102/20, 102/37, 116/8
u.+lara 7/32, 12/8, 26/26, 102/16, 122/4
u.+lardan 3/23
u.+ları 26/22, 63/29, 94/20, 120/25, 123/35, 124/26, 129/22
u.+larımız 42/10
u.+ların 1/21, 9/30, 17/3, 46/27, 64/12, 81/14, 83/21, 83/25, 86/34, 87/41, 90/42, 97/31
u.+larına 124/25
u.+larla 98/12, 115/41
[= 124]

uşaġlı çocuklu
u.+lı 29/10
[=1]

uşaġlıġ çocukluk
u. 115/1, 115/6, 115/27, 118/5, 45/19
u.+da 14/21
u.+dan 1/5, 115/18
u.+ım(uşaglığım) 11/9
u. +ından 115/23
[= 7]

utan- utanmak
u.-arag 118/34
u.-dı 85/17
u.-ıb 54/27, 76/19
u.-mayın 49/10
u.-mırsan 66/8
[= 6]

uy- denk düşmek, uymak
u.-mayan 31/42
[= 1]

uyġun uygun
u. 51/7, 91/13
[= 2]

uyut- uyutmak
u.-ub(uyudub) 63/38
[= 1]

uza- uzamak
u.-dı 135/3
u.-dıgca 19/10
[= 2]

uzaġ uzak, ırak
u. 11/42, 40/6, 96/28, 104/4, 115/43, 121/22, 121/34, 126/15, 127/40
u.+a(uzağa) 67/12, 81/8, 125/37
u.+da 52/5, 80/36, 140/38
u.+dan 9/20, 9/21, 16/28, 67/12, 81/8, 99/4, 106/39, 120/5
u.+dayıg 106/4
u.+lara 35/27, 120/13, 120/18, 126/10, 127/21, 140/37
u.+larda 56/33, 82/12, 106/29
[= 33]

uzaġlaş- uzaklaşmak
u.-dı 27/23, 34/2, 46/30, 63/34, 88/9, 102/10
u.-ıb 77/19
u.-ır 24/37
u.-ırdı 24/37
u.-mış 37/3
[= 10]

uzaġlıġ uzaklık
u. 124/16
u.+da 11/10, 11/10, 11/33, 17/12, 17/12
[= 6]

uzan- uzanmak
u.-a 50/5
u.-acag 14/27
u.-an 20/11, 131/11, 135/13, 140/2
u.-dığca 14/4
u.-ıb 44/4, 58/42, 101/1, 128/15
u.-ır 19/10
u.-ırdı 14/4
u.-sa 37/37
[= 14]

uzat- uzatmak
u.-an(uzadan) 28/34
u.-ardı(uzadardı) 21/24, 97/16
u.-ardılar(uzadardılar) 94/24
u.-dı 31/13, 50/2, 129/27, 133/37, 136/35
u.-ıb(uzadıb) 31/30, 60/6, 82/40, 113/25
u.-mışdı 134/38
[= 14]

uzun uzun
u. 9/6, 9/19, 24/20, 25/2, 34/29, 35/40, 55/19, 61/1, 65/17, 85/18, 109/27, 131/20, 132/22, 133/3, 133/23, 133/23, 135/3
u.+una 98/41
[= 18]

uzunluġ uzunlug
u.+u(uzunluğu) 11/28
[= 1]

uzunsov uzunca
u. 120/21
[= 1]

üç üç
ü. 8/10, 8/11, 8/28, 14/15, 14/15, 15/28, 15/28, 15/29, 39/17, 39/32, 42/12, 45/35, 46/24, 58/3, 58/3, 66/38, 69/4, 69/18, 76/5, 82/27, 94/35, 100/41, 107/34, 108/18, 122/10, 125/1, 125/2, 126/10, 128/40, 135/35
ü.+künc 82/4
ü.+lüye 113/11
ü.+ü 47/19, 98/22
ü.+ümüz 92/40
ü.+üne 90/24
[= 36]

üçce üç kez
ü. 6/23, 41/6
[= 2]

üçlük üç manat değerinde kağıt para
ü. 33/9
ü.+lerin 33/1
[= 2]

üçün için
ü. 6/12, 10/40, 13/5, 13/21, 16/1, 16/7, 18/14, 18/25, 23/16, 23/18, 23/36, 24/19, 24/21, 30/31, 32/12, 33/7, 34/6, 38/26, 39/25, 40/15, 40/37, 43/9, 47/28, 48/9, 48/29, 49/27, 52/27, 54/2, 54/14, 54/17, 54/19, 54/20, 55/23, 56/16, 59/8, 61/18, 65/33, 70/9, 71/33, 72/23, 72/34, 73/25, 74/39, 74/39, 76/29, 77/7, 77/10, 77/32, 78/6, 78/34, 80/6, 85/7, 86/4, 92/3, 104/15, 105/8, 107/15, 107/18, 108/9, 108/16, 109/7, 109/12, 110/25, 113/34, 117/19, 118/30, 120/19, 121/10, 122/1, 122/21, 122/29, 123/20, 123/23, 123/23, 123/34, 127/23, 127/34, 128/42, 129/22, 130/25, 131/39, 132/20, 135/37, 136/28, 138/33, 139/5, 141/1
[= 87]

üçüncü üçüncü
ü. 69/14
[= 1]

üfüg ufuk <Ar. ufuk
ü.+de 115/43, 134/31
ü.+e 106/28
ü.+le 106/30, 108/32
ü.+ler 134/35
ü.+lerin 127/21
ü.+ün 58/7
[= 8]

üfür- üflemek
ü.-üb 24/22
[= 1]

ülvileşdir- yüceleştirmek
ü.-ir 24/32
[= 1]

ümde ilke
ü. 21/33
[= 1]

ümid umut, beklenti <Fa. ümîd
ü. 12/26, 12/26, 22/21, 58/1
ü.(oyanmag) 12/8
ü. (élemek) 41/12, 58/1, 58/31
ü. (çırağı yandırmak) 58/31
ü.+i 66/12
ü.+imi 131/19
[= 9]

ümidsiz umutsuz
ü. 55/31, 132/3
ü.+di 56/23
[= 3]

ümidsizlik umutsuzluk
ü. 57/7
[= 1]

ümumiyyet genellik <Ar. umûmiyyetle
ü.+le 11/14, 13/28, 15/18
[= 3]

ünvan san <Ar. ünvân

ü.+ı 15/4
ü.+ımız 5/12
[= 2]

ürcah rastlama <Mo. uçira-
ü. 36/29, 91/32
[= 2]

ürek yürek
ü.+ 77/6, 78/33, 83/17, 132/10
ü.+den 20/17, 21/18, 23/35, 72/35, 73/18, 82/17
ü.+e(üreye) 130/13
ü.+i(üreyi) 27/37, 29/14, 37/18, 48/36, 72/9, 92/10, 105/10, 107/42, 107/42, 110/16, 110/16, 120/36, 140/20
ü. +i (çırpınmak) 51/28
ü.+i *na-rahat olmag* içi sıkılmak 122/15
ü.+i *partlamag* yüreği parçalanmak 131/37
ü.+i *sekselenmek* telaşlanmak 86/23
ü.+i (sıhılmag) 112/24
ü.+i *uçunmak* heyecanlanmak 85/6
ü.+im(üreyim) 4/3, 12/18, 14/21, 14/23, 14/23, 18/18, 21/14, 27/3, 35/20, 41/2, 41/35, 43/15, 56/10, 77/9, 90/28, 92/43, 99/16, 100/31, 107/29, 125/5, 128/9, 133/32
ü.+imde(üreyimde) 6/15, 7/5, 12/7, 12/11, 12/23, 12/25, 17/13, 75/3, 91/31
ü.+imden(üreyimden) 5/15, 15/8, 27/11, 41/12, 42/24, 78/22, 134/21
ü.+imdendi(üreyimdendi) 39/1
ü.+ime(üreyime) 84/27
ü.+ime(üreyime) 19/9, 98/28, 115/19, 124/32, 131/9, 139/9
ü.+imi(üreyime) 92/44
ü.+imi(üreyimi) 7/8, 126/17
ü.+imin(üreyimin) 15/6
ü.+imiz(üreyimiz) 20/29
ü.+imizdeki(üreyimizdeki) 24/35
ü.+imizi(üreyimizi) 24/15, 141/18
ü.+imizin(ürekimizin) 83/36
ü.+in(üreyimin) 117/35
ü.+inde(üreyinde) 26/21, 53/31, 110/22, 140/24, 140/29
ü.+indekileri(üreyindekileri) 47/42
ü.+inden(üreyinden) 21/3, 56/14, 58/36, 61/31, 86/7, 87/37
ü.+indenmiş(üreyindenmiş) 98/18
ü.+ine(üreyine) 38/38, 39/1, 50/10, 67/3, 82/20, 87/21, 127/27, 140/21
ü.+ini(üreyini) 23/31, 48/38, 53/21, 58/2, 58/42, 67/2
ü.+inin(üreyinin) 57/37
ü.+le 94/19, 99/12
[= 116]

üreklen- cesaretlenmek
ü.-di 92/25
ü.-ib 49/41, 51/41
[= 3]

üreklilik cesaret
ü.+inden(ürekliliyinden) 45/42
[= 1]

üreyimce içinden geldiği gibi
ü. 90/13
[= 1]

ürkek ürkek, korkak
ü. 29/11, 56/2
[= 2]

üst üst
ü. 44/7, 71/34, 80/33, 81/27, 111/12
ü.+den 27/26
ü.+e 1/7, 5/18, 33/12, 41/3, 42/29, 53/16, 64/31, 82/8, 82/32, 87/13, 93/20, 95/21, 108/34, 123/29, 126/32, 128/2, 130/3, 130/6, 130/10, 132/4, 132/42
ü.+eki 8/23
ü.+ü 37/14, 45/1, 116/8, 119/28, 133/40, 135/8
ü.+ümde 71/37

ü.+üme 4/12, 18/19, 18/24, 101/20, 128/8
ü.+ümüze 24/10, 92/30, 101/31, 120/14, 126/38
ü.+ünde 42/34, 45/24, 52/18, 60/31, 64/30, 71/40, 84/41, 89/9, 89/10, 92/40, 93/11, 93/22, 105/18, 108/18, 115/42, 116/47, 119/12, 119/25, 119/30, 120/18, 121/22, 121/33, 124/38, 125/14, 126/7, 126/12, 128/14, 132/32, 132/34, 133/6, 134/32, 138/15, 140/7
ü.+ündeki 79/17, 99/19, 107/7, 117/5, 125/4, 134/17
ü.+ünden 27/25, 41/9, 73/35, 92/21, 106/6, 107/32, 111/11, 113/9, 113/25, 113/30, 119/14, 125/27, 125/30, 126/6, 129/43, 130/3, 131/11, 131/28, 137/4, 140/16
ü.+üne 6/10, 7/7, 26/8, 29/6, 29/11, 31/2, 35/27, 37/28, 57/9, 59/15, 62/13, 62/37, 64/29, 71/3, 74/20, 80/10, 80/14, 87/36, 87/37, 89/17, 91/1, 91/6, 91/11, 93/9, 93/13, 95/21, 96/10, 96/11, 102/3, 102/35, 102/37, 110/20, 113/22, 113/31, 114/18, 116/44, 117/7, 117/10, 117/11, 117/13, 117/15, 119/29, 120/16, 126/39, 127/18, 128/11, 129/42, 132/43, 134/12, 136/42, 137/2, 138/19, 138/35, 140/28, 140/32, 140/41
ü.+ünü 32/1, 58/10, 60/3, 101/12, 105/8
[= 165]

üstele- ısrar etmek
ü.-yirdi 69/9
[= 1]

üstelik ayrıca
ü. 76/18, 77/36, 101/18
[= 3]

üsul yol, yöntem <Ar. usûl
ü.+ları 57/24
[= 1]

üşü- üşümek
ü.-meyecek 103/6
ü.-yende 9/19
ü.-yür 9/18
[= 3]

ütül- ütülmek
ü.-müş 87/1
[= 1]

üyrü eyri kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır, eğri üğrü
y. 120/24
[= 1]

üyüt- öğütmek
ü.-üb(üyüdüb) 26/7
[= 1]

üz yüz, çehre
ü. 9/25, 20/9, 32/24, 59/4, 70/29, 71/6, 90/11, 125/40, 132/17, 136/3, 140/9
ü.+den 46/8
ü.+e 59/4, 90/12, 136/3
ü.+le 79/2, 100/39
ü.+ler 4/16
ü.+leri 119/15
ü.+ü 4/18, 32/23, 37/13, 37/13, 96/3, 126/32, 134/24, 135/18, 135/25, 135/26, 135/28, 135/41, 136/33, 136/39, 137/5, 141/2
ü.+ü(aşağı) 23/25, 38/2, 82/19, 119/3, 129/20, 129/24, 131/1, 131/18
ü.+ü(yuharı) 109/16
ü.+üm 40/39
ü.+ümde 109/13
ü.+ümdeki 75/6
ü.+ümden 28/44, 90/35, 92/4, 100/16, 131/8
ü.+üme 3/35, 7/21, 42/3, 70/12, 70/19, 74/27, 80/33, 90/17, 124/6, 128/25, 129/37, 130/33
ü.+ümü 39/37, 76/10, 90/26, 95/30, 131/6, 131/32
ü.+ünde 54/10, 58/38, 82/5, 87/26, 137/19
ü.+ündeki 124/36
ü.+ünden 83/34, 85/16, 120/35
ü.+üne 2/30, 2/35, 17/3, 20/25, 23/22, 36/40, 39/26, 40/13, 42/9, 45/6, 54/17,

55/24, 70/19, 78/35, 79/11, 86/9, 87/3, 97/35, 109/12, 127/15, 128/42, 132/27, 136/31, 136/40, 139/1, 140/42
ü.+ünü 4/9, 5/10, 16/3, 19/17, 33/3, 46/40, 71/3, 71/40, 72/40, 73/12, 74/27, 115/44, 117/31, 120/38, 124/40
ü.+ünün 15/4, 20/7, 21/19
ü.+üse 8/13
[= 124]

üz- yüzmek
ü.-meye 16/4
[= 1]

üzengi üzengi
ü.+ni 128/24
[= 1]

üzer üst
ü.+inde 47/15, 48/31
ü.+inden 107/4, 130/28, 130/32
ü.+ine 52/19, 68/23, 126/25
[= 8]

üzr özür <Ar. 'özr
ü. *istemek* özür dilemek 5/8, 113/26, 136/25
[= 3]

üzre üzere
ü. 108/11, 118/5, 139/4
[= 3]

üzük yüzük
ü. 66/19, 126/30
ü.+ü(üzüyü) 40/17
ü.+ümüz(üzüyümüz) 39/13
[= 4]

üzül- yorgun düşmek; ayrılmak, ayrı düşmek
ü.-dü 30/17
ü.-düyü 124/22
ü.-mek 119/19
ü.-ür 126/37
[= 4]

üzüm üzüm
ü. 29/26, 32/8, 32/33, 32/36, 116/26
ü.+den 26/24
ü.+dü 27/29
ü.+e 3/33, 28/28
ü.+ü 27/33, 27/41, 28/11, 28/12, 29/25, 31/28
ü.+ün 27/24, 28/2, 115/40
[= 18]

üzümlü üzümlü
ü. 3/28
[= 1]

V

vacib yapılması gereken <Ar. vâcib
v. 30/20, 32/29, 106/21, 116/6
[= 4]

vağzal gar <Ru. vagzal
v.+a 108/2, 108/15, 110/28
v.+da 106/19
v.+ın 108/28
[= 5]

vahime vesvese <Ar. vâhime
v. 20/30
[= 1]

vahimelen- vesveselenmek
v.-en 62/12
[= 1]

vahimeli vesveseli
v. 20/26
[= 1]

vaḫt süre, mühlet <Ar. vakt
v. 6/29, 7/26, 16/3, 16/4, 18/17, 20/15, 21/37, 22/3, 22/40, 25/11, 27/42, 38/39, 42/19, 42/23, 42/31, 48/8, 49/39, 53/1, 56/32, 58/5, 58/6, 58/7, 66/3, 66/37, 73/19, 73/23, 74/3, 77/2, 80/24, 82/19, 96/10, 98/13, 98/38, 99/28, 101/16, 106/31, 106/39, 109/12, 119/10, 120/8, 124/9, 125/4, 127/30, 127/42, 130/11, 132/15, 135/2, 135/23, 135/32, 135/39, 137/15, 141/6
v.+a 107/24
v.+a(dek) 47/26
v.+andır 110/6
v.+da 118/36
v.+dan 57/23
v.+dı 40/31
v.+ı 16/1, 18/7, 20/13, 43/2, 65/38, 68/38, 73/1, 75/29, 81/15, 84/32, 94/9, 95/9,

106/16, 115/38, 116/22, 135/38
v.+ıdır 47/38
v.+ın 40/36, 47/19
v.+ında 37/35, 55/3, 81/15, 83/16
v.+ından 75/33
v.+ını 84/32, 115/45
v.+ınız 47/11
v.+lar 18/4, 19/41, 20/5, 89/11, 91/9, 98/10, 98/16, 100/9
v.+larda 58/19, 61/15
v.+ları 117/40
v.+larına 64/11
v.+sa 18/26, 94/16
[= 99]

vaḫtsız zamansız
v. 73/31
[= 1]

valéh(1) vurgun
v. 46/37
[=1]

valéh(2) kişi adı
v. 22/8
v.+e 22/2
[= 3]

vallah Tanrı hakkı için <Ar. v'Allahî
v. 5/9, 7/11, 26/22, 35/38, 36/5, 41/24, 60/13
[= 7]

vanna hamam <Al. vanna
v. 58/13
[= 1]

var var
v. 1/2, 1/15, 1/22, 3/25, 3/34, 6/4, 7/35, 10/34, 11/18, 11/40, 12/12, 12/14, 12/14, 13/8, 14/34, 23/25, 51/15, 59/3, 65/11, 65/20, 66/2, 66/11, 66/32, 66/32, 66/35, 67/7, 72/1, 75/4, 75/9, 77/18, 79/2, 81/13, 86/5, 107/30, 108/17, 115/42, 130/13, 130/36, 131/14, 135/35, 135/36, 137/36, 138/25, 141/2, 141/16, 141/17
v.+dı 140/44
v.+dır 104/16, 107/24
v.+dısa 73/8
v.-ısa 125/23
[= 51]

var- gitmek, yetişmek
v. 11/17, 11/17, 12/23, 14/16, 14/18, 14/36, 15/2, 15/12, 15/17, 15/17, 15/23, 15/29, 15/38, 21/39, 25/6, 29/28, 30/3, 30/32, 35/17, 35/20, 35/36, 35/36, 36/28, 36/28, 36/38, 37/25, 41/38, 42/11, 43/17, 45/40, 47/37, 48/14, 49/32, 50/29, 51/6, 53/18, 53/30, 54/11, 54/11, 55/11, 58/38, 59/17, 63/19, 63/36, 64/6, 64/20, 66/20, 66/25, 67/29, 68/2, 68/8, 69/34, 75/9, 78/7, 81/5, 82/2, 82/20, 84/14, 85/10, 85/12, 87/15, 91/37, 91/41, 92/10, 92/28, 94/42, 95/5, 95/7, 96/15, 97/26, 106/9, 106/22, 112/25, 116/12, 118/31, 121/7, 122/10, 122/18, 122/27, 123/32
v.-dı 3/39, 26/19, 28/41, 39/13, 40/39, 48/30, 79/26, 82/15, 91/22, 92/18, 95/42, 96/40, 98/12, 101/36, 102/18, 116/41, 124/10, 124/16, 124/19, 133/19, 136/19, 137/11, 137/34, 138/4, 139/25, 140/25
v.-dısa 40/16
v.-madı 35/26, 58/8
v.-madım 132/42
v.-mış 8/2, 8/3, 8/5, 33/18, 39/3, 41/16, 59/35, 120/36
v.-sa 35/23, 36/15, 47/11, 122/31, 126/28, 135/33
[= 124]

varlıġ varlık
v.+a(varlığa) 66/34
v.+ı(varlığı) 130/19
v.+ını(varlığın) 23/6
[= 3]

vasili kişi adı <Ru. vasili
v. 127/42, 128/39, 129/8, 129/15, 132/32, 132/38, 132/40, 132/44, 133/11
v.+nin 128/35, 132/39
[= 11]

vasite araç <Ar. vâsıta
v.+mle 122/39
[= 1]

vay ünlem, vay
v. 19/9, 24/9, 36/13, 38/6, 65/8, 78/16, 102/2
[= 7]
vayénkom kişi adı
v.+un 82/3
[= 1]
ve bağlama edatı
v. 1/11, 3/19, 3/25, 9/4, 9/6, 9/8, 9/14, 9/17, 9/18, 9/19, 9/21, 9/23, 9/31, 10/1, 10/2, 10/5, 10/8, 10/10, 10/19, 10/20, 10/22, 10/23, 10/25, 10/27, 10/34, 10/40, 10/42, 10/43, 11/2, 11/4, 11/8, 11/11, 11/14, 11/15, 11/20, 11/27, 11/30, 11/38, 11/40, 11/41, 12/2, 12/4, 12/7, 12/12, 12/15, 12/15, 12/17, 12/24, 12/27, 12/30, 12/31, 12/36, 12/38, 13/1, 13/4, 13/10, 13/11, 13/13, 13/16, 13/18, 13/24, 13/29, 13/34, 13/39, 13/43, 14/3, 14/20, 14/22, 14/26, 14/28, 14/30, 14/33, 14/35, 15/3, 15/18, 15/21, 15/43, 16/4, 16/14, 16/15, 16/26, 16/27, 16/36, 16/36, 16/39, 17/2, 17/5, 17/8, 17/11, 18/5, 18/28, 19/3, 19/39, 22/23, 23/10, 23/21, 23/37, 24/3, 24/5, 24/8, 24/24, 26/6, 27/12, 32/38, 33/20, 34/5, 34/30, 38/23, 44/8, 46/38, 47/23, 49/6, 52/20, 52/30, 54/9, 55/19, 55/20, 76/7, 78/35, 79/10, 104/1, 105/19, 105/34, 106/7, 106/10, 106/37, 106/40, 107/1, 107/5, 107/14, 107/17, 108/4, 108/9, 108/17, 108/34, 108/39, 109/25, 109/31, 109/37, 110/2, 110/22, 112/35, 116/21, 116/28, 116/43, 117/6, 117/12, 117/15, 117/17, 118/19, 118/20, 118/27, 119/9, 119/10, 119/11, 119/15, 119/16, 119/19, 119/25, 120/9, 120/9, 120/11, 120/15, 120/19, 120/25, 121/2, 121/5, 121/9, 121/23, 121/32, 121/38, 122/24, 122/31, 123/5, 123/13, 123/15, 124/9, 124/16, 124/16, 124/17, 124/21, 124/41, 125/39, 125/40, 126/7, 126/12, 126/15, 127/10, 127/14, 127/30, 127/39, 128/2, 128/23, 128/29, 128/36, 129/13, 129/24, 129/42, 130/6, 130/20, 130/27, 130/40, 130/42, 131/3, 131/4, 131/8, 131/15, 131/16, 131/20, 131/32, 131/33, 131/35, 132/1, 132/2, 132/32, 133/40, 134/12, 134/30, 134/34, 134/42, 135/2, 135/5, 136/3, 136/5, 136/37, 136/42, 137/24, 139/3, 139/6, 139/10, 139/43, 140/4, 140/13, 140/15, 140/25, 140/30, 140/33, 140/40, 140/42, 141/2, 141/5, 141/11, 141/17, 141/17
[= 244]
ve'de belli müddet <Ar. va'de
v. 41/15
[= 1]
vefa sözünde durma <Ar. vefâ
v.+n 59/23
[= 1]
vefalılıg dürüstlük
v.+ı(vefalılığı) 41/11
[= 1]
vefat ölüm <Ar. vefât
v.(élemek) 20/38
v.+ı 21/15
[= 2]
veh duygu <Ar. veh
v.+i 11/40
[= 1]
veli kişi adı <Ar. velî
v. 81/26
v.+nin 81/20, 81/21, 81/32, 81/34, 81/37
v.+ye 81/29
[= 7]
verdiş tecrübe <Fa. verdiş
v.+i 139/4
[= 1]
vereg kağıt, evrak <Ar. evrak

v. 20/19
v.+i 113/25
v.+ini 105/34, 114/17
v.+inin 105/38
v.+lerini 113/23
[= 6]

verege yazılı kağıt <Ar. varaka
v.+sinin 114/11
[= 1]

vesiyyet vasiyet <Ar. vasiyyet
v.+i 74/23
[= 1]

vetendaş vatandaş
v. 125/1
[= 1]

vezife görev <Ar. vazîfe
v.+de 122/30, 136/27, 137/26, 138/28
v.+den 3/29, 5/27
v.+leri 26/22, 117/46
v.+sinde 34/29, 35/2
v.+sine 117/38
v.+sini 45/14
v.+ye 19/40
[= 13]

veziyyet durum <Ar. vaz'iyyet
v.+de 66/6, 106/34
v.+den 78/33
v.+e 23/1
v.+i 53/40, 56/23, 61/37, 69/16
v.+ine 61/4
v.+ini 53/41
[= 10]

vér- vermek; bağışlamak; ödemek
v. 3/4, 14/37, 28/30, 30/23, 30/23, 31/7, 65/36, 66/23, 83/4, 99/24, 106/19, 133/38, 133/38, 136/37, 141/1
v.-di 2/36, 3/19, 26/17, 31/1, 43/13, 48/39, 61/26, 63/8, 63/15, 66/13, 76/18, 102/23, 105/32, 105/35, 111/14, 118/28, 139/23
v.-di(baş vérmek) 127/29
v.-di(elv érmek) 112/2
v.-di(élv érmek) 110/4
v.-dik 1/40, 2/2, 2/6, 2/21, 2/26, 3/1
v.-diler 8/23, 38/39, 40/16, 67/28, 84/7, 97/1, 99/22, 104/13, 128/39
v.-dim 16/8, 20/21, 39/23, 40/38, 67/3, 77/36, 118/30, 128/23, 140/42
v.-dim(fikir vérmek) 101/28
v.-dimse 4/9
v.-diyi 11/35, 16/11, 33/12, 36/32, 52/36
v.-diyim 121/8, 140/32
v.-diyini 20/15, 46/35
v.-diyiniz 114/7
v.-e 49/11, 81/28, 133/12
v.-ecek 66/33
v.-ecek(baş vérmek) 127/28
v.-ecekdi 7/27
v.-ecekdim 77/21
v.-eceyem 102/5
v.-ek 2/31
v.-en 43/18, 130/8
v.-ende(baş vérmek) 140/41
v.-er 106/15
v.-erdiler 19/26
v.-erik 51/13
v.-ersen 85/5
v.-eydiniz 29/13
v.-ib 22/34, 31/36, 40/22, 43/39, 45/18, 48/20, 49/35, 52/26, 57/32, 59/31, 67/14, 85/28, 92/26, 104/13, 136/4, 140/9
v.-ib(elv érmek) 112/14
v.-ibdir 80/34
v.-im 40/35, 52/34
v.-in 31/21
v.-ir 29/23, 96/35, 116/17, 141/3
v.-irdi 38/12, 60/24, 61/17, 77/1, 104/3
v.-irdiler 29/26, 76/29, 77/25
v.-irdim 19/8
v.-irem 42/5, 42/26
v.-irler 62/33
v.-me 29/39, 64/23, 97/21
v.-meden 68/40, 132/14, 140/8
v.-meden(fikir vérmek) 106/33

v.-medi 31/8, 32/8, 50/5, 53/20, 54/5, 58/9, 61/5, 107/1, 137/23
v.-medim 118/16
v.-medim(aman vérmek) 135/1
v.-mek 39/33, 50/14, 141/1
v.-meli 75/26, 75/41
v.-mesin 75/37
v.-meyecek 76/37, 77/6
v.-meyerek 130/12
v.-meyeydim 76/3
v.-meyi 79/34
v.-mezdi 91/14
v.-mezdim 37/2
v.-mir 3/5, 106/18
v.-mirdi 61/19, 72/38, 72/42, 125/42, 127/23, 140/4
v.-mirdiler 69/5, 91/10
v.-mirdim 40/1
v.-mirem 32/4
v.-mirler 77/22
v.-mirsen 42/4
v.-misiniz 137/10
v.-mişdi 29/38, 52/26, 66/39, 84/16
v.-mişdin 16/23
v.-mişdise(baş vérmek) 132/39
v.-se 28/1
v.-sin 53/18, 125/18
v.-sinler 118/10
[= 181]

vérgi vergi
v. 96/37, 96/37
[= 2]

vérgili doğuştan iyi huylu olan
v. 87/31
[= 1]

véril- verilmek
v.-di 48/25
[= 1]

vériş- verişmek
v.-enden 36/26
[= 1]

véyil boş, avare <Ar. veyl
v. *véyil gezmek* boş boş gezmek 32/31, 32/31
[= 2]

vıyıltı vızıltı
v.+sı 62/12, 130/34
[= 2]

vid üst giyimi
v. *fason* üst baş 66/41
[= 1]

vidalaş- vedalaşmak
v.-ım 140/26
v.-mag 135/4
[= 2]

viran yıkıntı <Fe. vîrân
v. 24/23
[= 1]

vitrin vitrin <Fr. vitrin
v.+lerde 63/31
[= 1]

vur- vurmak
v. 96/8
v.-a 8/19, 8/19
v.-an 20/36, 21/11, 39/2, 67/14, 96/16, 128/25, 130/33
v.-du 16/9, 43/31, 68/29, 83/26, 92/20, 95/19, 96/10
v.-du(hırs) 129/39
v.-duğu 86/3, 98/5, 110/20
v.-dular 33/6, 36/23
v.-dunuz 53/26
v.-madı 105/8
v.-mag 93/16, 97/38
v.-mağa 4/34, 48/36, 61/28, 94/33
v.-masınlar 7/32
v.-musan 95/1
v.-muşdu 23/29
v.-muşdun 6/5
v.-ub 36/14, 36/16, 51/18, 98/3, 101/30, 130/7, 138/38
v.-uram 98/40
v.-urdu 6/22, 30/13, 91/23
v.-urdugsa 23/6
v.-urlar 126/35
[= 48]

vurdur- vurdurmak
v.-mag 61/30
[= 1]

vurğun vurgun
v.+uyam 121/20
[= 1]

vurhavur gürültü patırtı
v.+da 66/36
[= 1]

vurnuh- boş boş gezinmek
v.-ursan 65/13
[= 1]

vurul- vurulmak

v.-an 24/39
v.-aydım 57/15
v.-muş 120/24
v.-muşdum 100/14, 100/15
[= 5]

vücud gövde <Ar. vücûd
v.+umu 126/40
[= 1]

vügar kişi adı
v. 13/3,16/38, 17/5
v. 10/4, 10/12, 15/19
v.+ı 130/7, 130/19
v.+ın 9/31, 11/35
[= 10]

Y

ya bağlama edatı; ya da
y. 9/10, 9/14, 10/36, 11/36, 12/1, 13/16, 13/18, 13/34, 15/27, 16/5, 17/4, 29/7, 35/25, 35/26, 35/39, 35/39, 42/23, 48/2, 118/20, 123/37, 123/37, 130/8, 130/9, 138/5, 138/20, 138/20, 141/2
[= 27]

yaba tırmık
y. 39/23
y.+nın 39/25
[= 2]

yabı zayıf at
y.+nın 129/9
[= 1]

yad(1) yabancı <Fa. yâd
y. 139/24
[=1]

yad(2) hafıza, akıl < Fa. yâd
y.+dan 39/18
y.+ıma 6/27, 8/29, 16/3, 16/12, 37/9, 37/10, 41/2, 74/23, 74/38, 77/10, 78/18, 96/25, 98/42, 99/8, 106/12, 138/3, 138/3
y.+ımda 91/10, 95/6, 96/25
y.+ımdadı 92/16, 95/34
y.+ımdadır 60/13
y.+ımdadır mı 138/2
y.+ımdan 11/13, 11/15, 37/10, 40/25, 118/16
y.+ına 16/6, 64/9, 69/2, 78/14, 105/3, 116/36, 118/3
y.+ındadır mı 101/9
y.+ından 15/32, 33/15, 40/10, 50/18, 123/33, 137/14
y.+ındaydı 85/37
y.+ınızdadır 137/28
[= 46]

yaddaş hafıza
y.+ımda 8/11
[= 1]

yadigar hatıra <Fa. yâdgâr
y. 40/17
[= 1]

yadlaş- yabancılaşmak
y.-mışdı 4/17, 4/20
[= 2]

yaġut yakut, değerli süs taşı <Ar. yâkût
y. 39/12
[= 1]

yağ yağ
y. 92/42, 92/44, 93/4, 94/21, 94/26
y.+ın 83/36
[= 6]

yağ- dökülmek, yağmak
y.-acag 135/28
y.-an 11/2
y.-dı 102/27
y.-ır 10/40, 10/43
y.-ırdı 92/31
y.-masın 135/32
[= 7]

yağır bel kemiğinde oluşan yara
y. 134/6
[= 1]

yağış yağmur
y. 56/40, 135/16
y.+ı 10/36
[= 3]

yağışlı yağmurlu
y. 18/17
[= 1]

yağlı yağlı
y. 4/15
[= 1]

yağsız yağsız
y. 86/12
[= 1]

yaha yaka
y. 139/5
y.+ma 36/30
y.+sına(çekmek) 96/42

y.+sında 96/43
y.+sını 70/10, 99/28, 99/32
[=7]

yahalıġ yakalık
y.+ını(yahalığını) 67/8
[= 1]

yahın yakın
y. 21/15, 37/23, 43/20, 65/18, 102/17, 109/27, 116/18, 116/37, 118/40, 119/15, 120/5, 129/3, 136/32, 140/26, 141/9, 141/10
y.+a 53/28, 61/23, 112/40, 113/24
y.+da 115/44
y.+dakı 135/15
y.+dan 47/5, 49/32, 98/42, 118/3, 132/27, 135/6
y.+dı 28/25
y.+dır 117/33
y.+larda 21/28, 95/36
y.+lığında 48/32
[= 33]

yaḫınlaş- yakınlaşmak
y.-anda 46/32, 85/13, 87/16
y.-arken 109/22
y.-dı 27/28, 31/20, 47/16, 93/24, 124/2, 139/34
y.-dıgca 11/28, 86/6
y.-dılar 99/15
y.-dım 94/3
y.-ıb 49/6, 50/28, 53/24, 67/27, 97/33, 115/33
y.-ır 11/27
[= 21]

yaḫınlaşdır- yakınlaştırmak
y.-dı 27/34
[= 1]

yaḫınlıġ yakınlık
y.+dakı 98/13
[= 1]

yahma üzerine yağ sürülmüş ekmek
y.+nı 94/25
[= 1]

yaḫşı iyi
y. 1/27, 3/8, 5/38, 12/38, 14/17, 15/12, 15/22, 15/38, 17/5, 19/24, 21/38, 22/4, 26/22, 27/16, 28/1, 30/8, 33/18, 34/6, 34/21, 34/23, 36/37, 36/39, 39/9, 40/6, 43/22, 45/13, 52/27, 56/5, 56/25, 62/20, 66/30, 68/28, 69/39, 69/39, 69/41, 69/41, 69/42, 72/18, 75/29, 78/41, 79/12, 82/39, 85/7, 91/34, 92/31, 93/42, 94/7, 94/10, 94/34, 96/20, 96/25, 96/34, 99/33, 100/6, 101/27, 106/8, 107/38, 109/6, 112/21, 115/4, 115/19, 116/4, 118/39, 120/5, 122/13, 122/31, 122/38, 137/32, 137/33, 139/24
y.+dı 37/37, 98/30
y.+dır 13/24, 76/25, 136/16
y.+ları 7/40
y.+lıg 15/32
y.+lığını 8/2
y.+sını 39/4, 41/25
[= 80]

yaḫşılaş- iyileşmek
y.-ıb 23/38, 61/37
y.-ır 116/34
[= 3]

yaḫşılıġ iyilik
y.+a(yahşılığa) 105/3
[= 1]

yahud ya da <Fa. yâhûd
y. 10/22, 10/37, 13/11, 127/27, 140/10, 141/3
[= 6]

yal(1) at yelesi
y.+ından 132/16
y.+ını 129/31
y.+ları 134/34
[= 3]

yal(2) tepe
y.+ı 86/6
[= 1]

yala- yalamak
y.-dım 134/41
y.-yacagdı 7/22
[= 2]

yalan al, yalan
y. 28/13
y.+(démek) 6/5, 16/30, 28/13, 70/14, 73/16
y.+dan 36/15, 36/27
y.+sa 65/5
[= 8]

yalġız yalnız
y. 120/9
[= 1]

yalın çıplak
y. 101/28
[= 1]
yallı Azerbaycan halk dansı, bar
y. *tutmag* bar tutmak 102/14
y.+sı 91/19, 91/37
y.+sını 91/25, 91/39
[= 5]
yalnız tek, yalnız
y. 10/33, 48/37, 72/28, 85/13, 90/7, 110/35, 119/4, 119/19, 124/40, 127/22, 128/23, 129/36, 130/1, 130/26, 131/7, 133/22, 134/22, 136/18, 140/13
[= 19]
yalvar- yalvarmak
y.-a 70/3,70/3
y.-ardım 70/14
y.-ıram 55/22
[= 3]
yamac yamaç
y.+da 86/26
y.+lara 17/10
[= 2]
yamaglı yamalı
y. 84/14
[= 1]
yaman kötü
y. 60/27, 67/1, 67/29, 94/6, 98/1, 106/41, 118/41
[= 7]
yamanlıg kötülük
y. 38/21, 105/3
[= 1]
yan yan, taraf
y. 11/12, 51/21, 85/32, 87/41, 90/29, 96/23, 106/40
y.+a 4/9, 5/10, 5/19, 7/30, 51/21, 57/25, 72/40, 101/12, 131/14, 134/37, 136/21, 136/39, 140/7
y.+an 140/6
y.+da 95/43
y.+dan 30/6, 41/14, 41/39
y.+ıma 8/18, 36/12, 37/35, 40/18, 41/19, 68/13, 100/22, 117/28, 118/28
y.+ımda 12/28, 12/33, 70/4, 99/31, 110/6, 120/17
y.+ımdaca 73/7
y.+ımdan 100/17
y.+ımdaydı 68/29
y.+ımıza 5/3, 94/22
y.+ına 1/10, 7/40, 28/6, 32/42, 52/10, 63/5, 69/38, 75/25, 75/29, 75/40, 75/42, 77/37, 79/2, 86/24, 86/38, 95/35, 98/23, 116/25, 118/17, 125/7, 129/41, 139/21, 139/31, 140/19, 140/22, 140/27, 141/9
y.+ınca 100/35
y.+ında 3/30, 4/11, 4/21, 4/26, 5/41, 28/2, 28/22, 44/5, 57/21, 70/21, 73/3, 86/20, 87/3, 92/15, 93/23, 93/28, 93/36, 96/33, 99/35, 100/16, 101/41, 122/28, 124/38, 132/33, 132/44, 136/33, 140/30
y.+ındadırlar 123/35
y.+ındakı 32/25, 54/6, 87/17, 91/30, 102/4, 132/34
y.+ından 32/34, 46/22, 80/1, 82/33, 90/41, 98/20, 116/23, 123/42, 140/21
y.+ını 84/25, 97/15
y.+ınız 5/5
y.+ınla 95/10
y.+ları 112/39
y.+larındakı 46/28
[= 122]
yan- tutuşmak, yanmak
y.-a 72/17, 99/3, 101/41, 103/2
y,-a (yana ağlamak) 101/41, 103/2
y.-a(yana démek) 72/17, 99/3
y.-an 58/1, 120/36, 125/3
y.-dır 8/23
y.-ır 28/29
y.-ırdı 31/27, 80/22, 96/23, 101/21, 121/32, 131/3
y.-ırmış 90/29
y.-masa 107/29
y.-masın 3/7
y.-sın 3/5
[= 24]
yanağ yanak
y.+larına 110/29
y.+larından 94/30
y.+ı(yanağı) 107/7

y.+ında(yanağında) 109/11
y.+ındakı(yanağındakı) 108/22
y.+ından(yanağından) 55/13
y.+ını(yanağını) 140/41
[=7]

yanaḳı yanlamasına
y. 131/15
[= 1]

yanaş- yanaşmak
y.-anda 139/16
y.-dı 5/33, 47/6
y.-ı 6/24
y.-ıb 5/11
[= 5]

yanaşı yan yana
y. 128/9, 137/6, 141/10
[= 3]

yançag sağrı
y.+larına 101/1
y.+larıyla 100/15
[= 2]

yandır- yakmak
y.-an 20/5, 125/7
y.-aram 101/30
y.-dı 24/17, 39/37, 58/31, 65/26
y.-ıb 78/40
y.-ıblarmıs 8/27
y.-madı 3/10
y.-madılar 114/16
y.-mag 39/24
y.-mağa 22/7
y.-mışdıg 92/16
[= 14]

yanġılı susamış
y. 38/9, 127/3, 127/3
[= 3]

yanġın yangın
y. 3/38
[=1]

yanğı yanıklık, hasret
y.+sıyla(ürek yanğısı) 132/10
[= 1]

yanı- tehdit etmek
y.-dı 96/19
[= 1]

yanıġ yanmış
y. 81/30
[= 1]

yanıġlı üzüntülü, kederli
y. 123/15, 135/3, 135/3
[= 3]

yanlış yanlış
y. 139/16
[= 1]

yapıncı yamçı, kepenek
y.+nın 92/40, 93/10, 93/21
[= 3]

yapırt- kulaklarını boynuna yapıştırmak (at için)
y.-ıb(yapırdıb) 129/12, 129/33
[= 2]

yapış- yapışmak
y.-dı 7/3, 33/8, 39/29
y.-ıb 56/8, 59/20, 132/16, 134/29
y.-ırdı 13/19, 13/20, 119/11
y.-mışdı 27/20
y.-mışdım 130/5
[= 12]

yapışdır- yapıştırmak
y.-ıb 68/6
y.-ırdı 60/25
[= 2]

yapışġan yapışkan
y.+a 26/13
[= 1]

yar sevgili <Fa. yâr
y. 84/2, 84/2
[= 2]

yar- yarmak, bölmek
y.-arag 126/34
y.-dı 109/37
y.-ıb 130/33
y.-ır 75/13
[= 4]

yara yara
y.+dı 37/14, 37/15
y.+nın 37/16
y.+sı 83/40
[= 4]

yaralan- yaralanmak
y.-ıb 92/43
[= 1]

yaran- ortaya çıkmak, doğmak
y.-dı 12/26, 29/9
[= 2]

yaraş- yakışmak
y.-an 112/40
y.-maz 42/19
[= 2]

yaraşdır- yakıştırmak

y.-ırdı 19/40
[= 1]
yaraşıġ yakışık
y.+ı(yaraşığı) 53/34
[= 1]
yaraşıġlı yakışıklı, uyumlu
y. 8/3, 126/1
[= 2]
yarat- meydana getirmek, yaratmak
y.-ıb(yaradıb) 32/26
y.-mış 140/28
[= 2]
yardım yardım
y. 43/23
y.+a(goymag) 55/10
[= 2]
yarğan kıyıları yüksek dere
y. 134/29
y.+dan 134/33
y.+ın 10/38, 134/23, 135/9
[= 5]
yarı yarı
y. 51/23, 119/2, 120/4, 139/22, 140/43, 141/6
y.(garanlıg) 139/11, 140/7
y.+sı 44/1, 93/3
y.+sına(dek) 45/24
y.+sını 27/6
y.+ya 40/22, 67/31
[= 14]
yarım yarım
y. 4/36, 68/16, 76/5, 76/6, 79/40, 123/22
y.+çıg 112/11, 118/18
y.+dır 52/15
[= 9]
yarımçıġ yarım kalmış
y. 56/26, 60/4, 18/13
[= 3]
yarış yarış
y.+da 118/5
[= 1]
yarpaġ yaprak
y. 11/39, 120/1
y.+da 9/6
y.+lar 9/12, 11/29, 12/34, 16/26
y.+lardan 9/11
y.+ları 11/18, 13/22, 13/32, 14/1, 14/24
y.+larına 9/5, 13/12, 121/32
y.+larında 15/1, 135/15
y.+larını 14/5, 15/7, 16/31
y.+larının 11/31, 11/37, 12/3
y.+larıyla 9/4
[= 25]
yarpaġlı yapraklı
y. 12/32
[= 1]
yarpız yarpuz
y.+ın 8/13
[= 1]
yasemen kişi adı
y. 81/9
[= 1]
yastana düzlük
y.+nı 86/34
[= 1]
yastı hafif, ince
y. 102/12, 103/1, 119/23
[= 3]
yaş(1) sin
y. 68/20, 91/29, 97/18, 100/14, 117/41
y.+da 24/31, 26/25
y.+ı 39/37, 96/24
y.+ım 100/5, 124/27, 125/2
y.+ımda 8/39, 27/16
y.+ımız 94/35
y.+ına 31/42, 45/20, 46/3, 70/11
y.+ında 92/15
y.+ını 17/1, 72/30
y.+ları 45/25, 55/13
y.+larında 46/9
y.+larını 46/2
y.+lı 55/26
[= 26]
yaş(2) ıslak
y. 70/29, 73/1, 73/11, 73/14, 90/34, 90/35,97/18,125/16
y.+dır 117/17
y.+ı 45/39, 98/9
[=11]
yaşa-
y.-dıglarından 108/39
y.-mag 22/10, 61/5, 122/29
y.-mışdıg 77/23
y.-mışıg 22/5
y.+sın 62/1
y.-yırıg 52/6, 100/1
y.-yırlar 122/27
y.-yırsan 92/10, 99/40

[= 12]
yaşar kişi adı
y. 112/3, 112/21, 113/24, 113/32, 113/34, 114/3, 114/11
y.+ı 112/13, 113/1
y.+ın 112/22, 112/27
[= 11]
yaşar- nemlenmek
y.-dı(gözü yaşarmak) 31/18, 44/11, 77/9
y.-mış 81/23
y.-mışdı 81/22
[= 5]
yaşayan hayatta olan, yaşayan
y.+lar 64/20
[= 1]
yaşayış yaşantı
y. 110/26
[= 1]
yaşıl yeşil
y. 12/31, 16/26, 17/11, 46/26, 58/22, 89/1, 121/36
[= 7]
yaşlı yaşça büyük
y. 85/2, 86/43, 140/9
y.+lar 116/20
y.+ların 8/1
y.+larsa 83/15
[= 6]
yaşmaġ yaşmak
y. 100/7
y.+larını 82/21
[= 2]
yaşmaġlı yaşmaklı
y. 97/7
[= 1]
yat- yatmak, uyumak
y. 44/17, 44/17, 64/23
y.-a 15/30, 64/31, 67/32, 69/14, 76/14
y.-acagdır 68/41
y.-acağam 18/3
y.+acağı 66/31
y.-acağını 116/24
y.-acam 64/37
y.-am 97/4
y.-an 130/4
y.-ana 126/13
y.-aram 4/29
y.-dı 64/39, 98/29
y.-ıb 45/9
y.-ıbsan 84/1
y.-ır 65/23
y.-ırdı 64/30
y.-ırsa 67/3
y.-ırsan 65/28
y.-mağa 65/29, 70/22
y.-masın 124/27
y.-mayaydı 19/9
y.-mışam 44/16, 44/18
y.-sam 82/9
[= 32]
yataġ yatak
y. 50/21
y.+da 86/37
y.+dan 18/29, 87/5
y.+ımdan 19/3
y.+ına(yatağına) 98/11, 44/3, 45/22, 51/20
[= 9]
yataġhana yatak hane
y.+sında 122/29
[= 1]
yatıg çökük
y. 125/25
[= 1]
yatır kullanılmayan değerli ev eşyası
y.+ı 122/11
[= 1]
yatır- yatırmak, uyutmak
y.-mışsan 61/14
[= 1]
yavaş yavaş, ağır
y. 13/15, 13/15, 17/7, 17/7, 56/19, 56/19, 63/27, 63/27, 64/39, 64/39, 67/38, 68/1, 68/1, 74/26, 74/26, 79/22, 79/22, 86/6, 86/6, 88/1, 88/1, 100/13, 102/7, 102/7, 102/38, 102/38, 106/28, 106/28, 106/39, 106/39, 108/2
y.+dan 129/27, 134/8, 140/30, 140/35
[= 35]
yavaşca usulca
y. 64/35, 70/18, 75/27
y.+dan 5/11
y.+dan 50/5
[= 5]
yavaşıt- yavaşlatmak
y.-mış 109/10
[= 1]

yavuġ yakın
y. 37/41
[= 1]
yay yaz mevsimi
y. 9/21, 9/23, 9/29, 10/8, 10/8, 10/19, 12/37, 14/4, 17/9, 43/21, 73/22, 106/28, 115/38, 117/26, 117/36, 117/40, 121/26, 135/36, 135/37
y.+da 42/40
y.+ı 121/29
y.+ın 11/33, 108/31
[= 23]
yay- yaymak
y.-an 41/16
[= 1]
yayıl- yayılmak, serilmek
y.-ardı 81/10
y.-dı 13/13, 41/14, 52/19, 95/33, 133/26
y.-ır 9/5
[= 7]
yayın- kaçmak
y.-dım 125/37
y.-mağa 57/31
[= 2]
yaylaġ yayla
y.+a 137/8
y.+ına(yaylağına) 136/7
y.+ında(yaylağında) 8/15
[= 3]
yaylıġ yazlık (mevsim)
y. 36/28
y.+ı 113/22
[= 2]
yaz ilkbahar
y. 9/21
y.+ı 40/8
[= 2]
yaz- yazmak
y. 106/18
y.-am 106/12
y.-an 118/22
y.-ardı 82/5
y.-dı 106/21, 114/18, 115/27
y.-dığı 105/39
y.-dığım 118/4
y.-dığının 23/14
y.-dığınız 110/8
y.-ıb 25/12, 61/25
y.-ım 115/7
y.-ın 113/28, 118/7
y.-ır 106/3, 106/4
y.-ıram 13/36
y.-ırdı 105/41
y.-ırlar 115/5
y.-madı 82/10
y.-mag 34/15, 49/9, 113/23, 115/8
y.-mağa 115/17
y.-mağı 115/10
y.-mışam 118/2
[= 29]
yazdır- yazdırmak
y.-ın 63/21
[= 1]
yazı yazı
y.+larda 115/4
y.+ları 23/11
y.+larını 23/19
y.+ya 118/6
[= 4]
yazıçı yazar
y. 118/7
[= 1]
yazıġ zavallı, aciz
y. 28/20, 28/20, 42/35, 46/10, 55/17, 69/33, 69/33, 73/29, 90/39, 94/13, 127/23, 129/13
y.+dır 47/39
y.+ı *yazığı gelmek* acımak 13/5, 29/14, 35/38,73/10, 98/30
y.+ım(yazığım) 70/21, 93/38, 96/38, 98/6, 98/16
[= 22]
yazıl- yazılmak
y.-acag 79/32
y.-an 108/37
y.-dığını 25/3
y.-ıb 19/22, 75/39, 118/24
y.-mağa 37/8
y.-mağına 76/2
y.-mış 47/15, 48/32
y.-mışdı 77/25, 108/18, 118/19
y.-saydı 19/24
[= 14]
yazışma yazışma
y.+ları 24/7
[= 1]
ye'ni demek, sözün kısası <Ar. ye'ni

y. 1/31, 10/39, 30/32, 37/10, 51/15, 64/19, 105/21, 126/6, 126/8, 128/12
[= 10]

yegin kuşkusuz, gerçekten
y. 4/24, 9/17, 14/33, 16/23, 16/24, 19/15, 27/5, 31/3, 32/29, 40/32, 41/15, 47/8, 53/30, 60/14, 62/20, 94/10, 94/43, 95/7, 95/23, 96/39, 101/7, 102/3, 102/26, 102/28, 105/37, 106/15, 135/28, 141/16
[= 27]

yeherle- eyerlemek
y.-di 128/8
y.-meye 84/32
y.-rken 128/3
y.-yib 84/35
[= 4]

yé- yemek
y. 35/17, 76/20
y.-di 12/6, 47/27, 65/42
y.-me 76/21
y.-meden 44/3
y.-mek 68/28
y.-memişdim 46/15
y.-meye 63/35
y.-mirsiniz 75/28
y.-se 12/15
y.-sinler 7/36
y.-yeceyem 45/4
y.-yerdi 30/41
y.-yersen 31/32, 45/5, 45/5
y.-yib 3/32, 91 /4
y.-yir 45/36, 45/39
y.-yirdi 45/18, 97/29
y.-yirse 45/38
[= 25]

yéddi sayı sözü, yedi
y. 30/5, 82/2, 92/15
y.+de 44/19
y.+sidir 2/3
[= 5]

yédek yedek
y.+de 133/4
y.+imde(yedeyimde) 129/22
y.+ime(yedeyime) 129/6
y.+inde(yedeyinde) 87/34, 129/5, 133/33
y.+ine(yedeyine) 129/10, 132/40
[= 8]

yédekle- atı yedeğe almak
y.-yib 88/8
[= 1]

yégane biricik <Fa. yegâne
y. 105/9, 122/32
[= 2]

yéke büyük <Mo. yeke [TMEN 406]
y. 5/19, 45/39, 71/11, 85/31, 86/10, 94/12, 94/15, 94/17, 95/7, 95/35
[= 10]

yékel- büyümek
y.-ib 86/19
[= 1]

yékelen- irileşmek
y.-ib 86/10
[= 1]

yél esinti, yel
y. 25/1, 117/9, 127/19
[= 3]

yélle- sallamak, silkelemek
y.-di 67/40
y.-yib 71/22, 98/36
y.-yir 96/31
[= 4]

yéllen- sallanmak
y.-en 62/5
[= 1]

yéllét- silkeletmek
y.-ecekdi 7/29
[= 1]

yélpik yelpaze
y. 49/35
[= 1]

yémek aş
y. 44/30, 50/24
y.+in(yémeyin) 118/32
y.+ine(yémeyin) 77/37
y.+ine(yémeyine) 47/30
[= 5]

yéne yine, tekrar
y. 2/6, 2/35, 11/31, 11/40, 11/41, 12/34, 14/1, 15/13, 17/13, 19/31, 19/37, 21/9, 35/35, 43/32, 47/30, 49/1, 51/4, 52/31, 58/34, 58/42, 59/4, 59/11, 60/22, 62/1, 62/15, 63/15, 64/28, 65/18, 67/29, 68/31, 69/14, 70/22,

71/33, 71/34, 72/3, 72/7, 74/25, 75/39, 79/17, 82/26, 83/17, 84/6, 84/42, 84/43, 84/44, 85/34, 86/26, 86/27, 86/29, 87/34, 89/16, 89/17, 90/16, 90/23, 93/11, 94/30, 94/35, 95/37, 95/41, 96/4, 99/24, 102/3, 102/34, 102/36, 102/37, 102/39, 103/1, 103/2, 103/3, 107/9, 107/29, 112/33, 112/36, 113/5, 120/29, 122/39, 124/8, 124/9, 125/43, 126/4, 126/7, 126/15, 127/24, 128/10, 132/19, 133/3, 134/35
[= 87]

yénge geline rehberlik eden hanım, yenge
y.+ni 100/36
[= 1]

yéni yeni
y. 43/24, 57/24, 57/24, 62/8, 86/4, 91/30, 104/11, 121/7
y.+den 31/15, 33/5, 59/30, 87/38, 125/20
[= 13]

yénice yeni yeni
y. 109/25, 115/28
[= 2]

yér yer
y. 15/4, 16/3, 20/32, 21/5, 36/36, 40/11, 56/36, 66/11, 77/39, 106/30, 126/36, 129/38, 139/44
y.+de 3/32, 5/30, 8/27,12/11, 52/24, 57/6, 61/17, 77/18, 83/38, 83/39, 90/24, 96/5, 99/27, 108/32, 116/11, 120/27, 140/30
y.+den 20/32, 49/4, 59/21, 71/31, 108/25, 114/10, 123/4, 126/36, 138/13
y.+e 4/7, 4/29, 23/31, 26/11, 41/14, 52/33, 53/33, 64/25, 67/8, 79/32, 86/43, 94/33, 94/37, 96/8, 98/31, 99/39, 106/40, 111/15, 117/43, 119/11, 125/30, 126/42, 129/9, 129/11, 130/4, 130/10, 131/5, 131/29, 132/4, 132/40, 132/41, 134/26, 140/16
y.+i 23/2, 23/28, 27/15, 42/37, 43/19, 77/18, 98/30, 115/40, 126/27, 127/5
y.+iden 54/6
y.+idir 93/29
y.+imden 74/21, 94/38
y.+ime 102/5
y.+imiz 22/21
y.+imizden 98/14
y.+in 68/28
y.+inde 4/30, 29/33, 29/37, 38/31, 43/30, 46/33, 53/10, 64/15, 65/18, 86/21, 107/17, 113/18, 133/35
y.+indece 60/20, 82/25
y.+inden 31/42, 42/43, 43/33, 44/22, 53/15, 81/5, 83/33, 87/2, 99/10, 110/20, 116/1, 117/4, 125/25, 128/25, 140/11
y.+indeydi 3/39
y.+ine 15/13, 20/31, 32/13, 42/41, 64/12, 64/36, 65/27, 65/35, 68/16, 68/22, 68/26, 79/17, 94/12, 98/11, 102/37, 117/47, 140/36
y.+ini 5/1, 20/14, 92/30, 99/9
y.+inin 108/13
y.+iniz 86/17
y.+lere 43/22
y.+leri 102/26, 102/39
y.+lerinde 116/3
y.+lerini 75/6, 108/12
[= 151]

yérbeyer yerli yerinde
y. 27/27, 68/2
[= 2]

yéri- yürümek
y.-di 54/8, 58/32
y.-dim 7/1
y.-yecek 59/11
y.-yecekdi 7/20, 62/13
y.-yirdi 32/26
[= 7]

yériş yürüyüş
y.+le 128/13
[= 1]

yérişli yürüyüşlü
y. 124/21
[= 1]

yérleş- yerleşmek
y.-en 67/20, 119/25, 140/6
[= 3]
yérli yerli
y.+*dibli* tamamıyla 6/17
y.+ (yérinde) 113/18
[= 2]
yérsiz uygunsuz
y. 108/27
[= 1]
yéşik kutu <Ru. yaşik
y. 28/30, 32/10, 32/33
y.+e(yéşiye) 29/21
y.+i(yéşiyi) 31/42, 32/11, 32/12
y.+ini(yéşiyini) 32/8
y.+iynen 27/30
y.+leri 29/9
y.+lerin 29/6, 31/39
[= 12]
yét- yetmek, kafi gelmek
y.-en 43/8
y.-medi 7/4
[= 2]
yéter kafi
y. 131/32
[= 1]
yétim yetim <Ar. yetîm
y. 38/20, 75/2
y.+in 56/37
[= 3]
yétimçilik bk. yetimlik
y.+le 105/9
[= 1]
yétimlik yetimlik
y. 45/21
y.+i(yétimliyi) 8/39, 8/40
y.+imden(yétimliyimden) 77/16
[= 4]
yétir- ulaştırmak
y.-di 65/42
y.-diniz 140/36
y.-diyim 21/34
y.-erdi 117/47
y.-ir 21/40
y.-irdi(nezer 128/14
y.-mek 21/33, 128/14
[= 8]
yétiş- ulaşmak, yetişmek
y.-dikde 52/10
y.-ende 131/12, 133/9, 135/17
y.-memiş 51/27
[= 5]
yétişdir- büyütmek
y.-ir 30/2
[= 1]
yétme yetkin
y. 91/31
[= 1]
yéyile- hızlandırmak
y.-dib 55/25
[= 1]
yéyin hızlı, çabuk
y. 107/25
[= 1]
yézne enişte <Fa. yezne
y. 38/31
[= 1]
yığ- toplamak
y. 27/4
y.-anda 73/36
y.-dı 69/37
y.-dıg 40/42
y.-dılar 139/39
y.-ıb 58/22, 71/32, 94/20
y.-ım 52/33
y.-mak 94/20
y.-mışdır 109/7
y.-sınlar 26/24
[= 12]
yığcamlaşdır- düzenlemek
y.-mışdısa 20/4
[= 1]
yığıl- toplanmak
y.-ıb 40/1
y.-ın 35/24
y.-ırdı 108/34
y.-mış 23/11
y.-mışam 69/35
y.-mışdı 92/16
[= 6]
yığıncaḳ topluluk
y.+ların 3/27
[= 1]
yığış yığma
y. 40/35, 42/39
[= 2]
yığış- toplaşmak
y.-an 39/30, 73/23
y.-ıb 73/10, 95/42, 97/27
y.-ın 139/27, 139/28
[= 7]
yığışdır- toplamak
y.-a 60/32

y.-ırdı 139/32
[= 2]

yıḫ- yıkmak
y.-ar 94/43
y.-aram 101/30
y.-ardım 94/28
y.-arsan 95/37
y.-dı 67/27, 95/21, 96/11
y.-ıb 95/33
y.-ırıg 126/28
y.-mak 94/28, 101/30
y.-mayag 95/28
y.-sın 63/17
[= 13]

yıḫıl- yıkılmak
y.-acag 99/17
y.-acagdım 32/21
y.-ar 95/36
y.-dı 65/8, 95/23, 95/24
y.-dıg 94/37
y.-dın 95/32, 95/32
y.-ıb 95/26, 116/16
y.-ıbmış 102/3
y.-ıram 87/18, 126/32
y.-mamag 33/7
y.-sa 99/1
y.-sın 80/29, 115/29
[= 18]

yıḫılmış yıkık
y.+ın 100/13
[= 1]

yır yığış kelimesi ile ikilemeli olarak kullanılır
y. *yığış étmek* tamamen toplamak 40/35, 42/39
[= 2]

yırğalan- sallanmak
y.-ardı 91/13
y.-ırdı 102/14
[= 2]

yırtıl- yırtılmak
y.-andır 63/20
[= 1]

yiye sahip, iye
y.+si 81/3, 99/22, 102/22
[= 3]

yoğun kalın
y. 74/14, 85/38, 92/41, 98/44, 102/32
[= 5]

yoḫ yok
y. 1/20, 1/33, 5/42, 5/42, 6/1, 6/36, 10/30, 11/27, 12/3, 13/27, 13/28, 16/7, 16/13, 16/22, 18/6, 21/34, 24/26, 27/14, 28/8, 29/21, 29/21, 30/32, 36/9, 36/17,37/21, 40/5, 44/18, 48/2, 48/8, 48/8, 48/13, 51/11, 56/26, 58/9, 61/19, 61/32, 62/38, 64/6, 73/38, 74/17, 74/17, 77/11, 77/12, 82/29, 83/7, 84/38, 84/40, 86/8, 86/22, 94/2, 94/8, 94/16, 95/2, 99/38, 105/14, 106/15, 107/22, 110/14, 112/29, 112/29, 114/5, 115/22, 118/35, 120/32, 122/20, 123/32, 123/39, 124/25, 125/19, 127/16, 127/35, 128/22, 130/43, 131/7, 132/22, 134/5, 134/5, 137/13, 137/33, 140/10, 141/8, 141/15
y.+du 10/23, 10/35, 15/27, 18/10, 27/17, 29/16, 31/26, 41/37, 43/38, 59/24, 102/27, 105/27, 128/28, 130/42, 133/17
y.+du mu 77/6
y.+dur 3/16, 6/26, 15/18, 29/31, 37/25, 40/8, 51/17, 65/23, 68/7, 69/31, 75/37, 100/21, 107/30, 108/7, 116/30, 125/13, 125/24, 129/16, 135/34, 137/35, 139/35
y.+ları 66/35
y.+sa 31/10, 32/30, 37/25, 59/6, 86/39, 101/17, 134/42
[= 127]

yoḫla- yoklamak
y.-dı 61/25, 108/11
y.-mag 122/33
y.-mamışdılar 122/34
y.-salar 109/4
y.-sınlar 69/41
y.-yarıg 62/2
y.-yın 69/39
y.-yır 117/42
[= 9]

yoḫluġ yokluk
y.+u(yohluğu) 77/15
[= 1]

yoḫsa aksi halde, yoksa

y. 12/39, 13/2, 15/4, 22/10, 31/16, 36/5, 36/41, 39/17, 56/7, 93/14, 123/26
[= 11]

yoḫuş yokuş, bayır
y. 119/25, 120/23, 121/32, 123/14, 124/9, 135/41, 136/1, 136/2
y.+a 134/16, 135/27
y.+lar 131/2
y.+lara 130/27
y.+ları 140/1
[= 13]

yol yol
y. 14/3, 14/27, 15/39, 15/40, 15/40, 16/13, 16/13, 16/19, 66/23, 82/32, 99/8, 120/4, 124/11, 124/11, 128/22, 129/1, 129/41, 131/22, 133/1, 133/6, 138/1, 140/42
y.+a 7/14, 9/13, 32/38, 30/26, 36/39, 41/30, 43/3, 45/34, 84/35, 84/41, 85/42, 86/2, 104/15, 105/16, 105/21, 106/8, 106/20, 107/28, 108/27, 109/11, 129/4, 131/19, 132/40, 138/20, 138/38, 139/30
y.+(boyu) 17/9
y.+da 44/2, 46/7, 96/28, 97/24, 102/29, 106/14, 106/35, 128/27, 131/20, 140/32
y.+dan 13/13, 52/28, 85/15, 90/1, 98/37, 99/34, 101/15, 119/2, 124/7, 130/27, 140/7, 141/6
y.+la 16/18
y.+lar 16/17
y.+lara 126/13
y.+lardan 40/42
y.+ların 40/33
y.+larına 104/9
y.+u 16/13, 16/14, 48/28, 115/14, 119/22, 128/21, 131/11, 131/18, 133/4, 135/14
y.+udur 16/19, 16/20
y.+umdan 66/10
y.+un 16/15, 80/19, 84/36, 106/37
y.+una 77/20, 128/15, 131/38, 135/25, 137/5, 140/2
y.+unda 80/4
y.+undan 134/16, 134/25, 137/25
y.+unu 5/6, 51/41, 137/26
[= 107]

yolcu yolcu
y.+su 16/15
[= 1]

yoldaş arkadaş
y. 5/20, 29/21, 110/7, 113/33, 114/1, 114/6, 136/9, 140/9
y.+dır 110/3
y.+ı 21/12, 59/24
y.+ım 22/30, 133/13
y.+ımla 105/23, 141/15
y.+ına 57/8
y.+ları 61/15, 110/33
y.+larım 19/5, 95/38
y.+larıma 46/16
y.+larının 57/25
[= 22]

yollan- yola düşmek
y.-dı 69/20
y.-dıg 39/28
y.-dım 19/3
y.-ır 43/36
[= 4]

yolsuz başı boş
y. 36/35
[= 1]

yonul- yontulmak
y.-muş 120/21
[= 1]

yor- yormak
y.-acaglar 98/31
[= 1]

yorğan yorgan
y. 73/35
[= 1]

yorğun yorgun
y. 47/20, 55/19, 83/42, 97/25, 133/7
[= 5]

yorğunluġ yorgunluk
y. 140/36
[= 1]

yorul- yorulmak
y.-muşdum 97/23
[= 1]

yönel- yönelmek
y.-dik 129/20
y.-dim 134/15
[= 2]
yöre yöre, çevre
y.+dekilere 85/32
y.+den 87/41
y.+mdece 90/29
y.+sini 11/12
[= 4]
yu- yıkamak
y. 47/24
y.-du 117/14
y.-duğunu 117/21
y.-dum 90/26, 129/31
y.-mag 117/10
y.-magdan 74/20
y.-mamış 72/15, 116/28
y.-mur 71/40
y.-sun 116/38
[= 11]
yuban- gecikmek
y.-an 75/32
y.-dıg 136/15
y.-ma 58/39
y.-madı 56/18
[= 4]
yubat- geciktirmek
y.-mamag 118/29
[= 1]
yubka eteklik <Ru. yubka
y. 62/29, 62/38
y.+nı 62/34, 63/4
[= 4]
yud- uydurmak (mecazen)
y.-urdu 28/13
[= 1]
yuha yufka
y.+nı 36/16
[= 1]
yuḫarı yukarı
y. 6/2, 29/3, 98/5, 109/32, 112/38, 114/13, 115/28, 119/24, 120/2, 120/3, 120/27, 123/9, 128/31, 133/37, 135/26, 135/41, 140/43
y.+da 3/30
y.+dan 4/6, 46/17, 131/27, 135/42
y.+ya 4/25, 131/24
[= 24]
yuhu uyku
y. 51/22, 65/36, 65/37, 68/43, 133/6
y.+da 44/13
y.+dan 18/4, 37/42, 75/18, 77/30, 96/36, 127/3
y.+larımda 127/22, 130/1
y.+lu 18/15
y.+mda 96/35, 126/23
y.+nu 75/20, 75/22
y.+sun 84/26
y.+sunda 127/8
y.+sunun 65/18
y.+ya 44/4, 45/23, 48/19, 64/14, 64/31, 65/18, 121/5, 140/10
[= 30]
yuhusuz uykusuz
y. 58/12
[= 1]
yuhusuzlug uykusuzluk
y. 18/5
[= 1]
yum- kapamak, örtmek
y.-du 33/20, 59/14, 121/4
y.-duğun 60/13
y.-ma 118/40
y.-ub 65/36, 91/12
[= 7]
yumaġ yumak
y. 54/3
y.+a(yumağa) 96/6
[= 1]
yumruġ yumruk
y.+larımla 95/30
y.+larını 60/7
y.+unu(yumruğunu) 32/5
[= 3]
yumruġla- yumruklamak
y.-dım 132/17
y.-mağa 132/12
[= 2]
yumşaġ yumuşak
y. 21/29, 37/6, 87/2
y.+lıg 12/14, 12/16
y.+lıgda 12/17
y.+lığı 13/6
[= 7]
yumşal- yumuşamak
y.-mış 58/14
[= 1]
yumulu kapalı
y. 91/8
[= 1]

yumurta yumurta
y. 90/32
y.+ları 91/4
y.+nı 76/16, 76/21
y.+sı 65/13
[= 5]
yurd oba
y. *batırmag* ev düzenini bozmak 101/19
y.+u 107/13, 107/13
[= 3]
yuva ev, bark
y. 22/6
y.+ndan 57/17
y.+sına 18/20
[= 3]
yuvarlan- yuvarlanmak
y.-acagsan 13/40
y.-an 13/42
[= 2]
yuy- yıkamak
y.-ardı 117/8
y.-arıg 116/31, 116/35
y.-ub 31/41, 76/10, 93/23
y.-uram 60/12
y.-urdum 72/1
y.-urmuş 60/7
[= 9]
yuyul- yıkanılmak
y.-duğu 8/27
[= 1]
yuyun- yıkanmak
y.-du 44/23
[= 1]
yüyür- yürümek
y. 125/23
y.-üb 38/1
[= 2]
yük yük
y. 27/22, 102/11
y.+ü 117/18
y.+ünü 26/3
[= 4]
yükle- yüklemek, doldurmak
y.-di 117/15
y.-yende 32/36
[= 2]
yüksel- yükselmek
y.-en 120/28
[= 1]
yükselt- yükseltmek
y.-mek 21/29
[= 1]
yüngül hafif
y. 14/29
y.+lük 96/14, 140/29
[= 3]
yüngülce hafifçe
y. 4/13, 12/38
[= 2]
yürüş yürüyüş
y. 118/5
[= 1]
yüyür- koşmak
y.-düler 82/23
[= 1]
yüyen dizgin
y.+i 98/32
y.+inden 87/40
[= 2]
yüyür- koşmak
y.-dü 55/21, 140/17
y.-düm 125/7, 127/4, 128/6
y.-üb 87/19, 102/23, 133/32, 140/21, 140/27
y.-ürem 125/19
[= 11]
yüyürüş- koşuşmak
y.-düler 82/19
[= 1]
yüz sayı sözü (yüz)
y. 14/14, 14/15, 14/15, 15/28, 15/28, 15/29, 62/38, 63/16, 76/1, 76/2, 79/9, 79/29, 79/32, 79/32, 79/34, 79/39, 79/40, 107/34, 108/17, 135/39
y.+dür 105/35
y.+e 62/33, 62/34
y.+lerle 126/35
[= 24]

Z

zad şey, falan <Ar. zâd
z. 32/30
z.+a 91/29
z.+dan 40/4
[= 3]
zadsız şeysiz
z. 19/26
[= 1]
zalım zalim <Ar. zâlim
z. 66/36, 67/13, 84/21, 91/32
[= 4]

zaman çağ, dönem <Ar. zemân
z. 16/7, 48/38, 115/39, 116/35, 118/5, 118/17, 123/14, 126/7, 126/36, 127/3, 132/22, 136/34, 140/13, 140/17
z.+a 63/33, 63/36
z.+da 36/25, 136/35, 138/17, 140/26
z.+ın 19/41
[= 21]

zarafat nükte, incelik
z. 40/3, 78/30
z.+a 19/36, 51/9, 129/33
z.+ıma 129/34
z.+la 19/14
z.+lar 58/24
[= 8]

zarafatlaş- şakalaşmak
z.-an 43/4
z.-mağı 47/40
[= 2]

zaval zarar, ziyan <Ar. zevâl
z. 59/24
[= 1]

zavmaġ bir iş kolu
z. 66/34
[= 1]

zavod büyük sanayi işletmesi <Ru. zavod
z. 57/25
z.+da 55/4, 78/5, 78/6, 79/9, 112/7
z.+dan 107/37
z.+u 79/16
z.+un 77/38, 79/36, 80/1
[= 11]

zavtrak kahvaltı <Ru. zavtrak
z. 6/12
[= 1]

zay ziyan olmuş <Ar.zâyi
z. 135/33
[= 1]

zedelen- yaralanmak
z.-ib 55/8
[= 1]

zeden ezik, kırılmış <Fa. zeden
z. 41/3, 41/3
[= 2]

zeherlen- zehirlenmek
z.-e 118/20
[= 1]

zeherli zehirli
z. 128/33, 130/30
[= 2]

zehimli korkulu
z. 92/41
[= 1]

zehirmar ilenç; yılan zehiri, zehir zıkkım <Ar. zehr+ Fa. mâr
z. 27/41
[= 1]

zehle nefret <Fa. zehre
z.+n 15/12, 15/19
[= 2]

zehmet sıkıntı, rahatsızlık
z. 115/18
z.(çekmek) 48/28
z.(olmag) 69/40, 75/34
z.+i 115/15
[= 5]

zehra kişi adı <Ar. zehra
z.+nın 22/31
[= 1]

zehrimar bk.zehirmar
z.+a 28/14
[= 1]

zeif arık <Ar. za'îf
z. 19/22, 111/10, 121/15
[= 3]

zeifle- arıklamak
z.-yib 116/36
[= 1]

zemi ekin yeri, tarla <Fa. zemîn
z.+nin 98/20
z.+sine 98/13
z.+sinin 98/20
[= 3]

zenbil büyük sepet <Ar. zenbîl
z.+li 5/1
[= 1]

zencir zincir <Fa. zencîr
z.+in 91/1
[= 1]

zeng telefon <Fa. zeng
z. 6/26, 6/27
z. *çalmag* telefon açmak 6/21, 20/19
z. *élemek* telefon etmek 6/17, 6/18, 85/3
z. *étmek* telefon etmek 106/1
z. *vurmag* telefon açmak 20/36, 21/11, 51/18
z.+den 4/23

z.+i 65/38
z.+ini 6/24
[= 14]

zenginleşdir- zenginleştirmek
z.-ir 19/34
[= 1]

zenn sezme <Ar. zann
z.+im 131/41
[= 1]

zer altın <Fa. zer
z.+le 23/27
[= 1]

zerbe vurma, vuruş <Ar. darbe
z. 24/39, 130/18
z.+si 130/14
z.+sinden 126/31
[= 4]

zerer zarar, ziyan <Ar. zarar
z. 139/17
[= 1]

zerif ince, nazik <Ar. zârif
z. 9/12
[= 1]

zerife kişi adı
z. 75/39, 75/41
[= 2]

zerli altınlı
z. 23/34
[= 1]

zerre en küçük
z. 125/42
[= 1]

zikr hatırlama <Ar. zikr
z.+i 58/10
[= 1]

zille- gözlerini bir noktaya dikmek
z.-di 78/29
z.-mek 98/33
z.-mişdi 80/33
z.-yib(göz) 98/33
z.-yir 127/6
[= 5]

zingilde- hırlamak (köpekler için)
z.-mirdi 93/35
z.-yirdi 93/22
[= 2]

ziya ışık <Ar. ziyâ
z.+sından 4/19
[= 1]

ziyan zarar, kayıp <Fa. ziyân
z. *çekmek* zarar görmek 118/43
z.+ı 108/8
[= 2]

ziyaret görüşme <Ar. ziyâret
z. 121/26
z.+inizi 139/27
[= 2]

zoğal kızılcık <Fa.zugâl
z. 138/16
[= 1]

zolağ ağaç damarı
z. 99/10, 99/10
[= 2]

zootehnik zoolog <yu. zoontechne
z. 34/28
[= 1]

zor güç <Fa. zûr
z.+la 32/22
[= 1]

zövg zevk <Ar. zevk
z.+üme 51/7
[= 1]

zurna zurna <Fa. sûr-nây
z.(çalmag) 39/26
z.+da 95/3
z.+nın 90/19, 91/12
[= 4]

zülmet karanlık <Ar. zulmet
z. 20/1
z.+e 21/5
[= 2]

Kelime Sayısı: 36969
Kelıme Çeşidi : 11586
Madde Başı : 4255

ÇEKİM EKLERİ DİZİNİ

+ : a, aaa, abid, ac, acgöz, acı, acıglı, aciz, açıg, ad, adam, addım, ade, adet, adi, adice, adile, adlı, adsız, adya, aferin, agah, agıllı, ağ, ağac, ağbaşlılıg, ağıllı, ağır, ağız, ağızıaçıg, ağızucu, ağlaşmalıg, ağlatırdı(ağladırdı), ağlıg, ağrı, ağsaçlı, ağsu, ah, aheng, ahı, ahır, ahırıncı, ahiret, ahmag, ahmaglıg, ahnag, ahşam, aid, aile, akif, akt, al, ala, alabaydag, alaca, alag, alagöz, alçag, ale, alem, aley, alhanoğlu, alı, ali, allah, alma, almagözlü, almalı, almemmed, alov, alt, altı, altmış, alvér, alım(ağrın), aman, amanlıg, amansız, amma, an, ana, anasız, ancag, andaca, anlıg, apaydın, apaydınca, ara, araba, arabacı, arabir, arag, aralı, aran, arançı, araz, ardıcıl, areste, arğın, arha, arhayın, arıg, arığ, armud, armudlu, arpa, artıg, arvad, arzkamsız, arzu, asan, asfalt, asmak, aspirant, assisént, asta, astaca, aş, aşağı, aşıg, aşkar, at, ata, atalı, atalıg, atasız, atışma, atlaz, atlı, atsız, avand, avans, avrora, avtobus, avtomat, ay, ayag, ayaggabı, aydın, aydınca, aydınlıg, aye, ayhan, ayı, ayişehanım, aylı, aylıg, ayna, ayrı, aysız, ayyam, az, azacıg, azad, azar, azer, azerbaycan, ba, baba, bacı, bağ, bağır, bağlı, bağzalı, baha, bahar, baharlı, bahdıgara, bahtıgara, bah–, bah–dı, bah–dığını, bah–ıb, bah–ırdı, bah–ırdılar, bakı, bala, balaban, balaca, balacaboy, balaş, balıg, ballı, bapbalaca, bardaş, barı, barlı, barmagarası, basabas, basgın, baş, başa, başçılıg(2), başga, başıaçıg, başıbahansız, başına, başıyuharı, başlı, bataglıg, batan, bayag, bayatı, bayéboy, baygınlıg, bayram, bazar, be, be'zen, bec, bed, bedbeht, bedbehtlik, bedel, bedence, bedenli, bedniyyet, beh, behane, beht, behtever, beli, belke, bend, benna, beraber, beraet, bereketli, beri, berk, berke, berpa, bes, besti, beyalı, békar, bél, béle, bélece, bénde, béş, béşce, béşlik, béle, bénzin, béş, béşaçılan, béşbudag, béşbulag, béşotaglı, bığ, bığlı, bi, biabır, bic, bikef, bir, bir(1), bir(2), birbaş, birce, birçekli, birdefelik, birge, biri, birinci, birinci(1), birteher, biz, bo, boğanag, boğug, bol, bolniçin, bomba, borc, boş, boşa, boy, boylu, boyun, boz, böhtan, böyük, böyürtken, brigadir, brilyant, bu, budaglı, buğ, buğda, buharı, buhunu, bulag, buludlu, buna, bura, burun, buz, buzov, büdey, bürag, bürkü, bütün, cabeca, camaat, camadan, can, cansız, car, cavab, cavabdéhem, cavabsız, cavan, cavanlı, cavanlıg, caydag, cazibedar, cazibeli, cebhe, cefer, celb, celd, celil, cellad, cemil, cereyan, cesaret, céhiz, cér, céyran, cıdır, cığır, cır, cırıg, cib, cidar, ciddi, ciddiyet, cilov, cim, cod, coh, coşgun, coşğun, cuman, cumbulu, cür, cür'et, cürbecür, cüsseli, cüt, çağırış, çahnaşma, çal, çalın–ırdı, çap, çare, çarıg, çarpaz, çaş, çatmak), çay, çay(2), çaycı, çeh, çelimsiz, çellekli, çene, çenge, çepeki, çeper, çetin, çığır, çıhın, çılpag, çınar, çıngıllı, çırag, çırpınış, çiçek, çimdik, çimizdir–ir, çin, çinar, çiyin, çoban, çobanlıg, çoh, çohlu, çolag, çolma, çomag, çorab, çöl, çör, çörek, çubug, çuval, çü, çünki, çünkü, da,

dabbag, dadlı, dağ, dağınıg, dağüstü, daha, daim, daima, dal, dalbadal, dalğın, dalğınlıg, dam, damcı, dana, danış, danışıg, dar, darı, darlıg, dartın–ırdı, daş, dava, davam, davud, day, dayag, dayday, dayı, dayna, de, de'vet, de'vetname, debde, dede, def, defe, defn, defter, degige, degigebedegige, dehli, dehşet, dehşetli, dek, deli, delicesine, delilik, dem, demek, demir, demis, den, dene, deng, deniz, denyar, derc, derd, dere, derece, derhal, derin, derinliyinde, derinliyine, derk, derman, dermanlı, ders, deste, deyirman, deyirmi, déşik, déyil, déyilem, déyin, déyirman, dıng, dibli, didergin, diger, dik, dil, dilara, dilaver, dilhor, direktor, dissértasiya, divane, divar, diz, dodikin, dogguz, dogguzuncu, doğan, doğma, doğru, dohtur, doktor, doktorlug, dolama, dolaşıglıg, dolayı, dolğun, dolu, don, dost, doşab, dovga, dovşan, dögru, döne, dönüş, dön–üb, dörd, dördgözlü, dördüncü, dörtgat, dövlet, dövran, dövre, döyü, döyül, döyüş, dua, dul, duman, dumanlı, durna, duru, duruş, duvag, duvaglı, duygu, duz, duzsuz, dümağ, dünen, dünya, dünyagörmüş, düşerge, düşhadüşde, düşmen, düşünce, düz, düzelişsiz, düzgün, e, e'la, e'tibar, ebedi, ebes, eceb, edalet, efteran, eger, egreb, egreba, egs seda, eğem, eğer, eh, ehat, ehd, ehemiyyet, ehemmiyet, ehlikef, ehtiras, ehtiyac, ehval, ehval ruhiyye, ehvalat, el, elac, elacsız, elagedar, elageder, elave, elbette, elçi, elece, eli, ellaf, elli, elm, elvérişli, elvida, elykümesselam, emanet, emek, emi, emin, en, encil, encir, enginliklere, er, ergen, erize, erk, erken, erlik, esas, esebi, eser, esger, esir, eskik, esl, esla, eşi, eşiksiz, eşşi, et, etli, evelce, evez, evezsiz, evvel, evvelce, eyer, eynekli, eyneklinin, eynemli, eynen, eyri, ezab, ezber, ezemetli, eziyet, eziyyet, é'lan, é'malathanazad, é'tibar, é'tina, é'tinasız, é'tinasızlıg, é'tiraz, éh, éhtiram, éhtiras, éhtiraslı, éhtiyac, éhtiyat, éhtiyatlı, él, élçi, éle, élece, éleceydi, éléktrik, éléktrostansiya, élmi, énli, énlikürekli, érkek, éşitme, éşşek, év, évsiz, éy, éynekil, éynekli, éynen, éyni, fağır, fağir, fatı, fayton, faytonçu, feal, fehmen, felaket, felsefe, fere, ferec, fereh, ferehli, fergli, fevvare, fındıg, fısdıg, fısıltı, fıştırıg, fikir, fikirli, filan, filic, fincan, firuze, fit, fors, füsunkar, gab, gabag, gabar, gacag, gaçag, gaçağan, gaçhagaç, gadağan, gadan, gadın, gağa, gah, galh–ır, galh–ırdı, galın, galib, galife, galstuklu, galustuklu, gal–ıb, gal–ırdı, gamcı, gamçı, gamışlıgda, gamışlığa, gan, ganacag, ganad, gane, gapgara, gapı, gar, gara, garabağ, garaguş, garaltı, garamığ, garanlıg, garaş, garaşın, garatikan, garavul, garayanız, gardaş, gardaşlıg, gargar, garı, garışıg, garmagarışıg, garşı, gartal, gaş, gaşga, gaşıg, gat, gatar, gavalı, gaya, gayda, gayğı, gayğıkeş, gayğılı, gayın, gaynar, gaz, gebir, gebul, geddarlıg, gedem, geder, gedeş, gedim, gedir, gefil, gehet, gehgehe, gel, gelem, gelin, gelinlik, gemli, gemze, gen, genc, gencliyim, gencliyinden, gend, genirsiz, geniş, gepiklik, gerar, gerek, gerez, geribe, germe, gesden, geşeng, geti, getiyyen, getiyyetli, geza, gezeb,

gezebli, gezet, gezete, gezeyen, géc, géce, gén, géne, géniş, géri, géyd, géyimli, géyr-adi, géyr-ihtiyari, gıcı, gılınc, gıpgırmızı, gırh, gırhgız, gırıg, gırmanc, gırmızı, gırpımlıg, gırsaggız, gısganclıg, gış, gışgırıg, gıy, gıygışgırlıg, gıymet, gız, gızdırmalı, gızgın, gızğın, gızıl, gızmar, gidi, gilas, girde, giriş, girvenke, gismet, giyas, giymet, gizilti, gizlenpaç, gizli, gizlice, gobustan, goca, gocalı, gocaman, gohulu, gohum, gol, golçomag, golçonag, gomrovlu, gonag, gonaglıg, gonşu, gonum, gonur, gorhag, gorhu, gorhulu, gorh-duğu, goşa, goşun, govag, goyun, goz, göbek, göçüb, gödek, göl, gölge, gördünmü, göre, görkem, görkemli, görmeli, görüş, gösteriş, gövde, gövhar, gövher, göy, göyce, göyçek, göyercin, göynerti, göysatan, göytepe, göz, gözaltı•, gözel, gözü, gözüaçıg, gözügıpıg, gözyaşlı, guduz, gula, gulag, guldur, gullug, gulun, gum, gurbağa, gurban, gurcuhan, guru, guruca, gurumsag, guş, guşburun, gutu, gutusu, guyrug, guyu, guzugulağı, güc, güclü, gücsüz, güçsüz, güdret, gül, gülare, güler, güleş, gülle, güllü, gülsaat, gülümser, gülünc, gülüşme, gülzada, güman, gümrah, gümüşü, gün, günah, gündüz, güneş, güneşli, güney, günorta, gür, gürültü, güsse, güsseli, güvvet, güvvetli, güya, ha, haçan, hadise, hagg, hahiş, hahişli, hal, hala, halal, halat, halatlı, halbuki, halça, halg, hallı, ham, hamamçı, haman, hamar, hamı, hanı, hanım, hanlar, hansı, hara, haram, haray, hasaoğlu, hasayoğlu, haşiyeli, hata, hata-zad, hatire, hava, hay, hayıf, hayil, hayküyü, hazır, he, heber, heberi, hebersiz, hebs, hecalet, hecil, heç, heddi, hediyye, hedsiz, hefif, hefte, hefteliye, hefteran, hegigeten, hekim, hele, helelik, helim, hell, helvet, helvetce, hem, hemin, hemişe, hemişelik, hemzeyév, hendan, her, heraret, herden, herdenbir, hereket, hereketsiz, herterefli, hesed, hesret, heste, hesteliyi, heşim, hett, hetta, heves, heyalı, heyali, heyalperver, heyasızcasına, heyat, heye, heyecan, heyecanlı, heyecansız, heyet, heyf, heysiz, hezel, hezer, hezinlik, héç, hékaye, hékayesayag, héle, hér, hésab, hésabdar, héy, héybe, héyif, héyir, héyirheber, héyirliye, héykel, héyli, héyr, héyransa, héyret, héyvan, hınalı, hırdaca, hırıltı, hırıltılı, hırım, hidmet, hikke, him, hirs, hiss, hitabet, hiyar, honça, horuz, hoş, hoşagelim, hoşbeht, hovur, hoydu, hökümet, hönkürtü, hörek, hörmet, hövlnak, hövsele, humar, hurmayı, hususi, hümmet, hündür, hürkü, hürnise, hürü, hüshe, hüsusi, ibad, ibaret, icaze, iclas, ictimai, içeri, içeri-, için, içki, içmeli, idare, ifadesi, igid, ihlas, ihtiyari, iken, iki, ikice, ikigat, ikimertebeli, ikinci, ikra, il, ilahi, ilan, ildırım, ile, ileri, ilhılı, ilıg, ilk, illah, ilmi, ilyas, imam, imkan, imtahan, imzasız, ince, incir, indi, indice, indiceyen, inişil, insaf, insafsız, insan, institut, inşa, intigam, intihar, intizar, ipek, iran, ireli, iri, ise, isitme, ismayıl, istehza, istehzadan, istek, istekli, isti, istifade, istirahet, iş, işare, işçi, işdo, işıg, işıglı, işıgsız, işsiz, iştahsız, iştirak, it, iti, itkin, iy, iyirmi, iyne, iyneli, izah,

izahat, izahatçı, izin, kafer, kaftar, kağız, kakaya, kar, kasıb, kaş, katibe, keder, kederli, kefkirli, kel, kelme, kenar, kend, kendir, kere, kes, kesik, keskin, kesme, keşfiyyat, keşfiyyet, kızgın, ki, kibrit, kiçik, kihot, kilo, kim, kimi, kimin, kimse, kimsesiz, kin, kinaye, kir, kirimişce, kirli, kirvenke, kise, kiş, kişi, kitab, kobud, kol, kolhoz, koma, kommunist, kor, kostum, kostyum, kotlet, köber, köçeri, köhlen, köhne, kök, köks, köküs, kölge, kömek, könül, könülsüz, köpek, köpük, köpüklü, körpe, körük, kösöv, kövrek, köz, ksik, kto, küçe, küçebeküçe, kül, külek, küleş, külfet, kürek, küt, küy, küysüz, küyültü, lakin, lap, layıg, layig, layka, layla, lazım, le'net, leke, lele, leziz, lezzet, lévis, léysan, lobya, lopa, lövhe, lüt, maaş, macal, magistral, magistralı, mahnı, mal, malakan, mama, manat, mane, maraglan–ırsınız, maraglı, maral, mart, masa, massaj, maşallah, maşın, mavi, maya, me'lum, me'lumat, me'nasız, me'ruz, me'sum, me'yus, mecbur, mechul, medet, meftun, megale, meğer, meğrur, meh, mehebbet, mehel, mehemmed, mehmer, mehreba, mehrum, mehsus, mehsusende, mehv, mekr, mekteb, mektub, men, mence, mene, menen, mensiz, menzere, menzil, mercan, merd, merdan, merhemet, mermer, mes'ul, mesel, mesele, meselen, meslehet, mesme, meşgul, meşhur, mey'us, meydan, mezaclı, mébel, mébél, méhriban, méhribanca, méhribancasına, méşeli, méydan, mı, mırt, milis, milleti, milli, milyon, min, minnetdarlıg, minnetsiz, misal, mişar, mn, montana, moskva, mö'cüze, mö'cüzeli, möhkem, möhkemce, möhlet, möhteşem, mövzü, muellime, muhtar, muncug, murad, musigi, muştulug, muştulugla, muştulugları, müalice, müayine, mübarek, mübarize, müdafie, müdafiye, müddet, müddetli, müdir, müdiriyyet, müellim, müellime, müeyyen, mügayise, mügayisesiz, mügeddes, müharibe, mühazire, mühendis, mühtelif, mülayim, mülayimlik, mülayimlikde, mümkün, müraciet, mürebbe, mürgü, müsibet, müşteri, mütehessis, mütellibzade, mütenasib, mütleg, müveffeg, müzakire, müzey, nağara, nağıl, nahar, naheng, nahır, nahırçı, nahırlı, nahışlı, nail, nakam, namerd, namuslu, namussuz, nar, narahat, narazı, narın, naşı, nazarlıgla, nazik, nazilib, nazilmiş, nazirlik, nazlı, ne, nebiyév, necib, neçi, neden, nefer, nefes, nehayet, neheng, neinki, nelbeki, nem, nemer, nene, ner, nergiz, nese, nesib, nesil, netice, neticesiz, neve, neye, neyi, nezaketsizlik, nezer, néce, néçe, néft, ni, nicat, nice, nifret, nigaran, nigarançılıg, nimdaş, nisbeten, nise, nişan, nişanlı, niye, nizami, niznayu, noldu, noraşén, nögte, nömre, nömreli, nöşün, növ, növbe, növbeti, nuh, nur, nurlu, nüfuz, nüsret, o, oba, ocag, oçerk, oçérk, od, ode, odun, of, oğlan, oğrun, oğul, oh, ohşama, ol, ola, oldu, on, onsuz, onuncu, opérator, ora, orda, orden, orta, ortaboylu, ortalığa, ortayaşlı, ot, otag, oturacag, otuz, oy, öbür, ölüm, ömür, örtük, öteri, ötkem, ötrü, öz, özge, özü, pah, pahıllığım, pahırlı, pak, paket, pal-, palaz, paltar, pambıg, pamidor, papa,

papiros, paraşüt, paravoz, parik, parnik, paşa, pay, payız, pejmürde, pencere, pensioner, peren, peri, pert, pervi, peyğember, peyman, péşman, péşmançılıg, pıçıltı, pırr, pioner, pis, pislik, pişik, pive, piyada, piyanıske, plaş, poçtalyon, poçtun, potaboy, prelest, prinsipial, prodoves, professor, profésser, psihonévrologiya, pul, radio, rahat, rahatlıg, raport, rast, rayon, razı, razılıg, redd, regib, rehmetlik, rengli, ressam, revayet, rédikulu, rédukul, rica, romantik, romantika, rostov, ruçal, ruhiyye, rumınski, rusca, rusos, rüşvet, saat, sabah, sabir, sabun, saç, saçıg, saçlı, saday, sade, sadece, sadıg, sag, saggallı, sağ, sağdış, sağılmak, sağlam, sağlıg, sahe, sahibkar, sahibsiz, sahil, sakit, sakitce, sakitlik, salam, salamat, salammeleyküm, salayçı, salehe, saléhe, salhım, salıg, saman, sanı, sanki, sarallı, sarı, sarıma, sarışın, sarıyıcı, satıcı, savad, savayı, sayalı, sayat, saz, se'ylerim, sebeb, sebir, sebirsiz, sebirsizlikle, sed, sedagetli, sedr, seher, sehv, seki, sekilli, sekkiz, sekkizinci, selige, seligeli, seligesiz, selim, selime, selimov, selis, semed, semimi, semirsiz, sen, senaye, serdar, serf, serhedçi, serin, serinlik, serrast, sert, serv, ses, sessiz, sestra, seyf, séçme, séh, sél, sévil, sévinc, sévincek, sévinç, séyr, sığal, sıh, sıldırım, sınıg, sıra, sırıglının, sırıglısının, sifariş, sifet, sigaret, sigarét, sille, sim, sirli, sirr, sirrli, siz, skamya, skélét, skolko, so, soğan, sol, solmaz, son, sona, sonra, sonsuz, sorgu, sorğu, sovét, soyug, soyugganlı, söbet, söhbet, sövg-tebii, söz, spékulyant, stekan, stoit, stol, su, sual, subay, suçlu, sumbulu, sumgaytlı, susgun, süd, süfd, süfre, sükut, sün'i, sür'etle, sürek, sürekli, sürü, sürücü, şabalıdı, şabaş, şad, şadiyye, şaggıltı, şah, şair, şalvar, şam, şeffaf, şefteli, şeher, şehsen, şehsi, şekil, şeleşür, şen, şer, şerik, şeve, şéle, şénlik, şéy, şıltag, şır, şırta, şırtı, şiddetli, şifanér, şikest, şil, şimşek, şire, şireli, şirin, şirvan, şiş, şitillik, şofer, şofér, şose, şosé, şotka, şö'besi, şöfer, şövket, şuy, şübheli, şükür, şümal, şüşe, şüvelan, ta, tabeli, tabé, taget, tagetsiz, tahıl, taht, tahta, tahtaçeken, taksi, tala, tam, tamam, tamaşa, tanış, tank, tapdıg, tay, te'gib, te'min, te'minat, te'ne, te'sir, tebessüm, tebiet, tebii, tebrik, tecrübe, tedarük, tedbir, tedricen, teeccüb, teessüf, teglid, tegriben, teher, tehlükeli, tehrig, tehsil, tehvil, tek, tekce, teki, tekid, teklif, tekrar, telaş, telebe, telesik, televiziya, temennasız, temiz, temizkar, temizlik, temür, tenbeh, tenbel, tenbellikden, tengimeye, tengiye, tepe, tepili, ter, teraş, teravet, teref, terezi, terlan, terli, ters, tertemiz, teselli, tesevvür, teskinlik, teslim, tesvir, teşekkür, teşkilatçılıg, teşviş, tey, teyyare, teze, tezece, tezlikle, téléfon, téléfonlu, télli, téz, tézlikle, tıggıltı, tıhalı, tıhsız, tibb, ticaret, tikinti, tiklas, titrek, titreyiş, toh, tonlag, top, topa, topçu, tor, toran, torpag, toy, toybabası, toyug, toz, töhmet, tösmerek, tövbe, traktor, trolleybus, trolléybus, tufan, tuğay, tumbul, tural, turp, tut, tutarlı, tutaş, tutgun, tük, türk, tüstü, tütün, uca, ucaboy,

ucaboylu, ucalığa, ucdantutma, uç, uçurum, uf, ufallının, uğursuz, un, universitet, uraa, urcah, uşag, uşaglıg, uşaglıgdan, uşaglığından, uygun, uyğun, uzag, uzaglıg, uzun, uzunsov, üç, üçce, üçlük, üçün, üçüncü, ümde, ümid, ümidsiz, ümidsizlik, ümumiyyetle, ürcah, üreyimce, ürkek, üst, üstelik, üz, üzr, üzre, üzüaşağı, üzük, üzüm, üzümlü, üzüyuharı, vacib, vahime, vahimeli, vaht, vahtsız, valeh, vallah, vanna, var, vasili, vay, ve, ve'de, vefat, veli, vereg, vetendaş, vérgi, vérgili, véyil, vid, viran, vügar, ya, yaba, yad, yadigar, yagut, yağ, yağır, yağış, yağışlı, yağlı, yağsız, yaha, yahın, yahınlıgdakı, yahşı, yahud, yakın, yalan, yalgız, yalı, yalın, yallı, yalnız, yamaglı, yaman, yamanlıg, yan, yanakı, yanaşı, yangılı, yanıg, yanıglı, yanlış, yar, yaraşıglı, yardım, yarğan, yarı, yarıgaranlıg, yarım, yarım-çıg, yarımçıg, yarpag, yarpaglı, yasemen, yastı, yaş, yaşar, yaşayış, yaşıl, yaşlı, yaşmag, yaşmaglı, yatag, yatıg, yavaş, yavaşca, yavug, yay, yayan, yaylıg, yaz, yazıçı, yazıg, yazın, ye'gin, ye'ni, yegin, yéddi, yéddi-mertebeli, yégane, yéke, yél, yélpik, yémek, yéne, yéni, yénice, yér, yérbeyer, yérbeyér, yérişli, yérli, yérsiz, yéşik, yétim, yétimlik, yétme, yéyin, yézne, yığış, yır, yoğun, yoh, yohsa, yohuş, yol, yoldaş, yolsuz, yorgan, yorgun, yorğun, yorğunlug, yubanan, yubka, yuhanı, yuharı, yuhu, yuhusuz, yuhusuzlug, yumag, yumşag, yumulu, yumurta, yurd, yurdu, yuva, yük, yüngül, yüngülce, yürü, yürüş, yüz, zad, zadsız, zalım, zaman, zarafat, zaval, zavmag, zavod, zavtrak, zay, zeden, zeherli, zehimli, zehirmar, zehlen, zehmet, zeif, zeng, zenk, zerbe, zerer, zerif, zerife, zerli, zerre, ziyan, ziyaret, zoğal, zolag, zootehnik, zurna, zülmet

[2192]

+(arıg m) : mırıg

[1]

+(babacan) : baba

[1]

+(bacıoğulu) : bacoğlu

[1]

+(birteher) : bir

[1]

+(boylu) : alçag, balaca

[2]

+(cağı) : günorta

[1]

+(can) : nene

[1]

+(éloğulu) : éloğlu

[1]

+(goymag) : tek

[1]

+(kürek) : énli

[1]

+(mırıg) : arıg

[1]

+(sıhıcı) : can

[1]

+(ürey) : ürek

[1]

+(yahşılığa) : yahşılığa

[1]

+a : adam, ağac, ağız, ahır, ahşam, alaçıg, allah, anbar, aran, arvad, at, avtobus, bagaj, bağ, bağzal, baş, bayır, bazar, bığ, birbaş, boğaz, boş, böhtan, burun, buz, cahan, camaat, çağ, çap, çay, çinar, dağ, dal, danışmağ, daş, davud, dayanacağ, deyirman, divar, dördnal, duman, elman, eskalator, etraf, faktur, fayton, gadın, gafgaz, gağanız, garaj, garanlığ, gardaş, gatar, gerar, gessab, gız, göysatan, gram, halat, hamam, han, hanım, har, heyal, heyecan, hücum,

iclas, ilyas, izdiham, kağız, kar, karlığ, kenar, kihot, komsomol, lavaş, mahal, manat, maşın, mecnun, merdan, méydan, muştug, nadan, nahar, nahır, nicat, nuh, od, oğlan, ortalığ, palçığ, park, pehlevan, pioner, poçt, profésSor, rayon, réstoran, saat, saday, sağ, sağın, sahman, salon, sap, sayğac, sıldırım, sol, stol, stul, sual, suy, sütun, şeytan, tanışlarım, tay, terlan, téléfon, toy, toz, trolleybus, uçurum, vağzal, vaht, yadım, yaham, yahın, yan, yapışgan, yardım, yaylağ, yohuş, yol, yumağ, zad, zaman, zarafat, zehrimar
[139]

+a(ağla) : ağıl
[1]
+a(ağlığa) : ağlıg
[1]
+a(anlığa) : anlıg
[1]
+a(aralığa) : aralıg
[1]
+a(aşığa) : aşıg
[1]
+a(ayağa) : ayag
[1]
+a(aylığa) : aylıg
[1]
+a(bağırsağa) : bağırsag
[1]
+a(başadüşmeg) : baş
[1]
+a(dek) : vaht
[1]
+a(faggılığa) : faggılıg
[1]
+a(gabağa) : gabag, gabag
[2]
+a(garanlığa) : garanlıg
[1]
+a(gebiristanlığa) : gebirsanlıg
[1]
+a(gonaglığa) : gonaglıg
[1]
+a(muştuluğa) : muştulug
[1]
+a(otağa) : otag
[1]
+a(pambığa) : pambıg
[1]
+a(torpağa) : torpag
[1]
+a(uşağa) : uşag
[1]
+a(uzağa) : uzag
[1]
+a(varlığa) : varlıg
[1]
+acan : ahşam, novruz
[2]
+am : ağır, lazım, minnetdar, uşag
[4]
+am(tapdığam) : tapdıg
[1]
+an : nişan, yan
[2]
+andır : vaht
[1]
+ardı : tut
[1]
+boyu : yol
[1]
+ca : arha, éhmal
[2]
+cadan : gabag
[1]
+can : ana
[1]
+ce : né
[1]
+cıl : gabag
[1]
+cikler : tepe
[1]
+çağı : ahşam
[1]
+çe : ehlikef
[1]
+çı : at, postal
[2]
+çıg : yarım
[1]
+çılıgla : péşman
[1]
+çılığına : narahat
[1]
+çi : néft
[1]
+da : adam, addım, ahır, alt, an, anbar, ara, araba, arha, aspirantura,

aşağı, ay, bağ, bağlama, bakı, basabas, baş, bazar, boy, bura, cavanlıg, codlug, çahnaşma, çathaçat, dünya, etraf, fayton, gabag, garanlıg, garşı, gaş, gış, gız, gocalıg, gorug, gumlug, günbatan, hag, hal, har, hara, haraban, hava, hestehana, heyat, işıg, kağız, kenar, kino, kitab, klub, kolhoz, kreslo, magnitofon, maşın, megam, moskva, ora, otag, paltar, park, poçt, pul, salon, sema, sıra, situasiya, skamya, su, sumgayıt, şura, tabag, tala, tarla, tay, terlan, toy, trolleybus, uşag, uzag, uzaglıg, vağzal, vaht, vurhavur, yahın, yamac, yan, yarış, yarpag, yaş, yatag, yay, yol, yuharı, yuhu, zaman, zavod, zurna

[98]

+da(burda) : bura

[1]

+da(hagda) : hagg

[1]

+da(harda) : hara

[2]

+da(orda) : ora

[1]

+daca : an, gaş

[2]

+dadı : boy, bura

[2]

+dadı(hardadı) : hara

[1]

+dadır : boğaz, sehman

[2]

+dakı : alt, arha, aşağı, bazar, dayanacag, divar, gabag, garşı, sağ, şüvelan, tahça, yahın

[12]

+dakı(burdakı) : bura

[1]

+dakıların : bura

[1]

+daki : arha

[1]

+dan : adam, ağız, ağrı, allah, alt, ana, ara, araba, arha, asta, aşağı, at, ay, ayrılıg, az, baba, bacı, bakı, baş, bataglıg, bayag, bazar, biabırçılıg, bulag, bunlar, bura, camaat, cıdır, cığır, çalağan, çinar, çoh, dal, dava, davud, dayı, doggaz, doğru, dolama, dögru, dükan, dünya, elifba, ezab, fayton, gabag, gabıg, gapı, gar, garı, garşı, gığılcım, gırag, gısganclıg, gız, gulag, gurşag, gurultu, hamı, han, har, hara, hasar, hava, havasızlıg, hendan, hestehana, heyal, heyat, heyecan, huliganlıg, ilyas, kehreba, kolhoz, kor, kos, maşın, material, mektub, metro, mezar, mıh, moskva, murad, nicat, obaş, oğul, oğurlug, ora, otag, oyun, palata, program, rayon, rusiya, rüşvethorlug, saat, salon, sıçrayış, sınag, skamya, soyug, su, susuzlug, sükut, şalvar, şamahı, şüvelan, tahta, tanışlar, terlan, trümo, tuş, uca, uçug, uçurum, uşag, uşaglıg, uzag, vaht, yad, yahın, yalan, yan, yarğan, yarıyol, yatag, yavaş, yavaşca, yavaşça, yol, yuharı, yuhu, zad, zavod

[135]

+dan(burdan) : bura

[1]

+dan(hardan) : hara

[1]

+dan(ordan) : ora

[1]

+danam : bakı

[1]

+danca : araba

[1]

+danda : gend

[1]

+dandı : çoh, daş

[2]

+dan mı : doğru

[1]

+dansa : har

[1]

+dansan : bakı

[1]

+dasan(hardasan) : hara

[1]

+dayam : bakı

[1]

+daydı(hardaydı) : hara

[1]

+dayıg : uzag

[1]

+daymış : gabag

[1]

+de : arhiv, bare, beri, berklik, birlik, biz, çöl, dehliz, dem, dere, derece, döşeme, düşerge, düz, el, él, éniş, év, gezét, göl, gövde, göy, gün, güzgü, haric, herek, heyet, hündürlük, içeri, idare, il, isti, iş, kend, kéçmiş, kişi, köşk, küçe, külek, künc, lüget, mekteb, men, merkez, mesele, müddet, mürkü, müşavire, nazirlik, pstiyen, seh, sekkiz, sen, seyahet, seyf, séh, sinem, sinif, siz, söhbet, suret, şeher, şinélin, tbilisi, tebessüm, tebiet, teneffüs, tepe, teref, tin, ufüg, univérsitet, üfüg, vezife, veziyyet, yer, yéddi, yédek, yér

[79]

+dedi : cehennem, kim

[2]

+dedir : heyet, men, seyf

[3]

+deki : dehliz, dere, el, kend, küçe, metbeh, süfre, şeher

[8]

+dekiler : év

[1]

+dekilere : yöre

[1]

+dekini : sen

[1]

+den : adile, ala, alvér, berk, béyin, bine, bir, birteherlik, biz, böyük, cebhe, cehet, cemil, cerge, cümle, dehliz, demek, demir, deniz, derd, deri, derin, direk, diz, dövlet, döyüş, dünen, el, elesger, encil, encir, esgerlik, evvel, evvelce, él, év, fasile, fen, fikir, garayél, gefil, gelin, gend, géce, gizlin, göy, göz, grip, gülare, gün, güneş, hadise, haric, hebs, hefte, her, hereket, herşéy, heşim, heyet, hékaye, hökümet, hövsele, içeri, il, in, indi, isti, iş, kend, kes, kibrit, könül, küçe, külek, küy, lövhe, lüle, men, menzil, metbeh, min, mö'cüze, müalice, müddet, müharibe, mülayimlik, müzey, nazirlik, ne, nebi, nene, nezer, növbe, örüş, pencere, saléhe, sefer, seher, sen, séh, siyaset, siz, söhbet, söz, sübh, şeher, şéy, şil, şövket, taget, tepe, tepem, ter, teref, terefkeşlik, teze, téz, tin, tövle, ürek, üst, üz, üzüm, vezife, veziyyet, yer, yéni, yér, yöre, zeng

[131]

+den(bire) : bir

[1]

+dendi : teref

[1]

+denem : söyüdlü

[1]

+densen : kend

[1]

+deyem : çöl, küçe

[2]

+dı : adam, ağıllı, ağır, arvad, az, baş, başga, bayram, ganı, garışıg, gış, gızıl, goçag, gurban, halal, havayı, hazır, lazım, nabat, nağara, salamat, şanı, terlan, uşag, vaht, var, yahın, yahşı, yara

[29]

+dı(baladır) : bala

[1]

+dım : uşag

[1]

+dır : ağır, aman, arvad, at, ay, ayı, ayıb, az, bağlı, balaca, balıg, bezar, çılpag, çirkab, dağı, danışıg, dékorasiya, elagedar, gara, garagabag, gız, gızı, hallı, hayanda, hırıltı, inşa, işgüzar, layıg, lazım, magistralı, nahş, oğlan, razı, sonra, şeffaf, terlan, var, yahın, yahşı, yarım, yaş, yazıg, yırtılan, yoldaş

[44]

+dırlar : gözüaçıg

[1]

+dırmı : arvad

[1]

+dırsa : lazım

[1]

+dısa : var

[1]

+di : aid, bend, bir, deéyil, déyil, ebes, elameti, elesger, gelin, gerek, gözel, hezer, héyir, iki, kifayet, kim, kimi, musigi, müellim, ne, sakitleşdir, şeher, şekil, şéy, teher, ümidsiz

[26]

+dim : şair, şéy

[2]

+dir : beraber, bes, béle, béle, bir, çetin, defe, dehşet, ele, éle, ferec, geribe, géc, gözel, güneş, heste, iş, kassir, kend, kim, kimi, kişi, layig, magazinden, malik, melik, meşgele, müellime, müsibet, ne, neden, sinedefter

[32]

+dirler : aile

[1]

+dirse : ciddi

[1]

+dise : kim

[1]

+du : çoh, çumbulu, dolu, o, sumbulu, toy, yoh

[7]

+dumu : yoh

[1]

+dur : armud, bu, çoh, doğru, filosof, goşun, hoş, mehlug, o, traktor, yoh

[11]

+dü : böyük, düş, düz, gün, hür, üzüm

[6]

+dür : alagöz, gücsüz, hün, söz, tütün, yüz

[6]

+e : akif, akifgil, alem, babamgil, berk, bildirçin, bir, biz, cehennem, cür, çetin, çiyin, çöl, def, dehliz, dehşet, deniz, derd, ders, dil, diz, döyüş, düz, edalet, el, emel, er, esger, et, élm, éniş, év, felaket, ferec, gedir, gelecey, gelin, géc, giymet, görüş, göy, göyerçin, güler, gümüş, gün, halagil, hasiyyet, heber, hegiget, heyet, héyir, hikkem, hüseyn, il, istirahet, iş, it, kabinet, kend, kes, kim, könül, köşk, kül, küren, lel, manikür, medet, mekteb, men, menzil, müdir, müellim, müzey, naftalin, nefes, nes, nezer, ölüm, pakét, rehmet, reng, rigget, sabir, sahil, sefer, seher, sehv, seksek, sen, ses, seyahet, sévinc, sinem, siz, söhbet, söz, sürek, şah, şeh, şeher, şéy, şikayet, şövket, tebib, tebiet, tedbir, tehrig, teref, tiflis, tilsim, tütün, univérsitet, üfüg, üst, üz, üzüm, valeh, veziyyet, yer, yér, yüz, zülmet

[123]

+e(birebeş) : bir

[1]

+e(biredek) : bir

[1]

+e(çemenliye) : çemenlik

[1]

+e(çiçeye) : çiçek

[1]

+e(direye) : direk

[1]

+e(eppeye) : eppek

[1]

+e(esgerliye) : esgerlik

[1]

+e(éşiye) : éşik

[1]

+e(fikre) : fikir

[1]

+e(gelpe) : gelb

[1]

+e(gepiye) : gepik

[1]

+e(görmezliye) : görmezlik

[1]

+e(kiçiğe) : kiçik

[1]

+e(kömeye) : kömek

[1]

+e(lekesizliye) : lekesizlik
[1]
+e(leyleye) : leylek
[1]
+e(şénliye) : şénlik
[1]
+e(üreye) : ürek
[1]
+e(yéşiye) : yéşik
[1]
+ecen : dünen
[1]
+ek : sévinc
[1]
+eki : üst
[1]
+em : beg, bey, déyil, gücsüz, men, mühendis, regib, şofér
[8]
+eme : él
[1]
+emi : év
[1]
+en : dün
[1]
+eri : iç
[1]
+ese : kim
[1]
+ga(danışmaya) : danışma
[1]
+gilde : murad
[1]
+gile : kişi
[1]
+gilin : murad, saléhe
[2]
+ı : acığ, açar, ad, adam, ağ, ağac, ahar, ahır, ahşam, akt, alt, arvad, at, atam, ayhan, az, bağ, baht, balaş, bar, baş, bayram, boğaz, bunlar, camaat, camadan, can, cavab, çay, çıhış, çınar, çırağ, çinar, çolağ, daban, dalaş, dam, dar, daş, desmal, dodagalt, dodağ, duman, e'laç, ehvalat, fağır, feryad, fincan, gab, gadın, galan, gan, ganad, gartal, gaş, gaşgabag, gayış, gaz, gırmanc, gış, gız, gilab, gözalt, gözdağ, hagg, hal, halat, ham, han, hanım, haray, hasar, heyal, hésab, héylağ, hırdan, hrustal, humar, ilyas, imkan, imtahan, insan, işıg, işığ, kağız, karandaş, karlov, kazaksarağ, kelağay, keleğay, mal, manat, maşın, mecaz, merdan, mezac, mezar, méydan, mükafat, nagan, nal, nicat, nübar, oğlan, övlad, pahıllığ, palaz, paltar, park, royal, sabah, saç, saday, saggal, sağmal, sap, sar, savad, say, saz, silah, sirdaş, sorağ, sözbaş, stekan, sual, suray, suvağ, sükan, şal, şalvar, şam, şamıl, şan, şıltaglıg, telaş, temas, terlan, tıh, tural, ünvan, ünvanımız, vaht, varlığ, vefat, vügar, yağış, yahman, yanağ, yaş, yaşar, yatır, yay, yaylığ, yaz, yoldaş, ziyan
[157]
+ı(acığı) : acıg
[1]
+ı(ağızı) : ağız
[1]
+ı(ağlı) : ağıl
[1]
+ı(ağzı) : ağız
[1]
+ı(arhalığı) : arhalıg
[1]
+ı(ayağı) : ayag
[1]
+ı(ayağı)(yalın) : ayag
[1]
+ı(bağrı) : bağır
[1]
+ı(boğanağı) : boğanak
[1]
+ı(danışığı) : danışıg
[1]
+ı(dustağı) : dustag
[1]
+ı(é'tinasızlığı) : é'tinasızlıg
[1]
+ı(gabağı) : gabag
[1]
+ı(garnı) : garın
[1]
+ı(gayğısızlığı) : gayğısızlıg
[1]

+ı(gebiristanlığı) : gebiristanlıg
[1]
+ı(gırışığı) : gırışıg
[1]
+ı(gulağı) : gulag
[1]
+ı(ocağı) : ocag
[1]
+ı(pambığı) : pambıg
[1]
+ı(papağı) : papag
[1]
+ı(sorağı) : sorag
[1]
+ı(tapdığı) : tapdıg
[1]
+ı(tapşırığı) : tapşırıg
[1]
+ı(torpağı) : torpag
[1]
+ı(uşağı) : uşag
[1]
+ı(vefalılığı) : vefalılıg
[1]
+ı(yaraşığı) : yaraşıg
[1]
+ı(yatacağı) : yatacag
[1]
+ı(yazığı) : yazıg
[1]
+ıda : baş
[1]
+ıdır : at, mal, vaht
[3]
+ının(ayağının) : ayag
[1]
+ım : ad, arvad, azar, baş, boğaz, can, çinar, elac, gap, gardaş, gız, güman, günahkar, hal, heyat, ihtiyar, mahal, maşın, mat, saday, terlan, tuğay, yaş, yoldaş
[24]
+ım(acığım) : acıg
[1]
+ım(ağlım) : ağıl
[1]
+ım(ağzım) : ağız
[1]
+ım(ayağım) : ayag
[1]
+ım(bağırım) : bağr
[1]
+ım(balacalığım) : balacalıg
[1]
+ım(yazığım) : yazıg
[1]
+ıma : ad, baş, can, gardaş, günah, inad, sual, tekbaş, yad, yan, zarafat
[11]
+ıma(ağlıma) : ağıl
[1]
+ıma(ağzıma) : ağız
[1]
+ıma(alnıma) : alın
[1]
+ıma(ayağıma) : ayag
[1]
+ıma(bağrıma) : bağır
[1]
+ıma(damağıma) : damag
[1]
+ıma(gabağıma) : gabag
[1]
+ıma(gucağıma) : gucag
[1]
+ıma(gulağıma) : gulag
[1]
+ımca : ard, dal
[2]
+ımda : alt, yad, yaddaş, yan, yaş
[5]
+ımdaca : yan
[1]
+ımdadı : yad
[1]
+ımdadır : yad
[1]
+ımdadırmı : yad
[1]
+ımdakı : alt, baş
[2]
+ımdakı(alnımdakı) : alın
[1]
+ımdan : ad, alt, baş, feryad, gardaş, sual, ucbat, yad, yan, yatag
[10]
+ımdan(ağzımdan) : ağız
[1]
+ımdan(alnımdan) : alın
[1]
+ımdaydı : yan
[1]
+ımdır : çinar, mal
[2]

+ı(gebiristanlığı) : gebiristanlıg
[1]
+ı(gırışığı) : gırışıg
[1]
+ı(gulağı) : gulag
[1]
+ı(ocağı) : ocag
[1]
+ı(pambığı) : pambıg
[1]
+ı(papağı) : papag
[1]
+ı(sorağı) : sorag
[1]
+ı(tapdığı) : tapdıg
[1]
+ı(tapşırığı) : tapşırıg
[1]
+ı(torpağı) : torpag
[1]
+ı(uşağı) : uşag
[1]
+ı(vefalılığı) : vefalılıg
[1]
+ı(yaraşığı) : yaraşıg
[1]
+ı(yatacağı) : yatacag
[1]
+ı(yazığı) : yazıg
[1]
+ıda : baş
[1]
+ıdır : at, mal, vaht
[3]
+ının(ayağının) : ayag
[1]
+ım : ad, arvad, azar, baş, boğaz, can, çinar, elac, gap, gardaş, gız, güman, günahkar, hal, heyat, ihtiyar, mahal, maşın, mat, saday, terlan, tuğay, yaş, yoldaş
[24]
+ım(acığım) : acıg
[1]
+ım(ağlım) : ağıl
[1]
+ım(ağzım) : ağız
[1]
+ım(ayağım) : ayag
[1]
+ım(bağırım) : bağr
[1]
+ım(balacalığım) : balacalıg
[1]
+ım(yazığım) : yazıg
[1]
+ıma : ad, baş, can, gardaş, günah, inad, sual, tekbaş, yad, yan, zarafat
[11]
+ıma(ağlıma) : ağıl
[1]
+ıma(ağzıma) : ağız
[1]
+ıma(alnıma) : alın
[1]
+ıma(ayağıma) : ayag
[1]
+ıma(bağrıma) : bağır
[1]
+ıma(damağıma) : damag
[1]
+ıma(gabağıma) : gabag
[1]
+ıma(gucağıma) : gucag
[1]
+ıma(gulağıma) : gulag
[1]
+ımca : ard, dal
[2]
+ımda : alt, yad, yaddaş, yan, yaş
[5]
+ımdaca : yan
[1]
+ımdadı : yad
[1]
+ımdadır : yad
[1]
+ımdadırmı : yad
[1]
+ımdakı : alt, baş
[2]
+ımdakı(alnımdakı) : alın
[1]
+ımdan : ad, alt, baş, feryad, gardaş, sual, ucbat, yad, yan, yatag
[10]
+ımdan(ağzımdan) : ağız
[1]
+ımdan(alnımdan) : alın
[1]
+ımdaydı : yan
[1]
+ımdır : çinar, mal
[2]

+ımdır(danışığımdır) : danışıg
[1]
+ımı : ad, baş, can, damar, ehval, gardaş, gohumlar, saç, salam
[9]
+ımı(ağzımı) : ağız
[1]
+ımı(alnımı) : alın
[1]
+ımı(ayağımı) : ayag
[1]
+ımı(garnımı) : garın
[1]
+ımı(otağımı) : otag
[1]
+ımı(papağımı) : papag
[1]
+ımı(papğımı) : papag
[1]
+ımın : arvad, baş, gardaş, gız, heyat, saday
[6]
+ımın(ağzımın) : ağız
[1]
+ımın(danışığımın) : danışıg
[1]
+ımın(ocağımın) : ocag
[1]
+ımız : ağsaggal, baş, çay, çırağ, gerar, penah, samovar, tay, yaş
[9]
+ımıza : ad, bağ, heyal, saggal, yan
[5]
+ımıza(gabağımıza) : gabag
[1]
+ımızca : ard, dal
[2]
+ımızda : heyal
[1]
+ımızda(otağımızda) : otag
[1]
+ımızdan(otağımızdan) : otag
[1]
+ımızdandı : bağ
[1]
+ımızdır : daş
[1]
+ımızı : haniman
[1]
+ımızı(danışığımızı) : danışıg
[1]
+ımızı(otağımızı) : otag
[1]
+ımızın : baş, dam, éyvan, halg, samovar
[5]
+ımızın(sandığımızın) : sandıg
[1]
+ımize : ev
[1]
+ımla : baş, yoldaş
[2]
+ımsan : gız
[1]
+ın : ad, adam, ağac, akt, alal, aparat, arh, arvad, at, ayhan, azerbaycan, bab, bağın, baş, bayram, bazar, bedasıl, bulağ, bügar, bürag, camaat, çay, çınag, çınar, çinar, çolağ, daban, dağ, daş, day, deyirman, divan, dostlarım, ehval, fağır, gadın, gar, gardaş, gargar, gatar, gayığ, gış, gız, göysatan, gulam, gurban, gülsaat, hagg, halg, halh, hanım, hasar, heyat, héyvan, hiyar, humar, ilyas, ilyyas, insan, ismayıl, kamal, mal, manat, mart, maşın, medet, merdan, murad, nagan, nicat, ocağ, oğlan, oturacağ, paltar, park, plaşım, réstora, saat, saday, séntyabr, sıfır, solmaz, sorağ, sükan, süleyman, şam, şır, şüvelan, taht, tay, terlan, tuğay, tural, vağzal, vaht, yaban, yağ, yarğan, yarpız, yaşar, yay, yıhılmış, zaman
[103]
+ın(2) : çay
[1]
+ın(ağlın) : ağıl
[1]
+ın(ağrın) : ağır
[1]
+ın(ağzın) : ağız
[1]
+ın(arhalığın) : arhalıg
[1]
+ın(garanlığın) : garanlıg
[1]
+ın(otağın) : otag
[1]
+ın(pambığın) : pambıg

[1]
+ın(sadığın) : sandıg
[1]
+ın(tapdığın) : tapdıg
[1]
+ın(torpağın) : torpag
[1]
+ın(uşağın) : uşag
[1]
+ına : ad, ağac, ağsaggallar, ahşam, alt, arhac, arvad, ban, barmağ, baş, çağ, dad, dal, dayanacağ, dükan, esas, gan, gap, gaş, gız, gözaydınlığ, gulagard, hal, hay, heyat, hésab, kar, kenar, rast, saat, sağ, şalvar, şimal, tanış, tay, yad, yan, yaş, yatağ, yaylağ, yoldaş
[41]
+ına(ağlına) : ağıl
[1]
+ına(ağzına) : ağız
[1]
+ına(alnına) : alın
[1]
+ına(ayağına) : ayag
[1]
+ına(bağrına) : bağır
[1]
+ına(başa) : baş
[1]
+ına(damağına) : damag
[1]
+ına(danışığına) : danışıg
[1]
+ına(gabağına) : gabag, gabag
[2]
+ına(gebiristanlığına) : gebiristanlıg
[1]
+ına(gılığına) : gılıg
[1]
+ına(gucağına) : gucag
[1]
+ına(gulağına) : gulag
[1]
+ına(işığına) : işıg
[1]
+ına(otağına) : otag
[1]
+ına(yatağına) : yatag
[1]
+ınacan(ağzınacan) : ağız
[1]
+ınam : gız
[1]
+ınca : ard, dal, yan
[3]
+ıncı : ahır, gırh
[2]
+ında : ad, ahşam, alt, ard, bağ, baş, bayram, bazar, boğaz, çag, dam, dayanacağ, dükan, ganad, gırpım, hagg, heyal, heyat, kenar, kitab, may, sırt, vaht, yan, yanağ, yaş, yaylag
[27]
+ında(ağzında) : ağız
[1]
+ında(alnında) : alın
[1]
+ında(andında) : ant
[1]
+ında(ayağında) : ayag
[1]
+ında(gabağında) : gabag, gabag
[2]
+ında(garanlığında) : garanlıg
[1]
+ında(gırağında) : gırag, gırağ
[2]
+ında(gucağında) : gucag, gucağ
[2]
+ında(gurtaracağında) : gurtaracag
[1]
+ında(otağında) : otag, otağ
[2]
+ındadırlar : yan
[1]
+ındadırmı : yad
[1]
+ındagı : hagg
[1]
+ındakı : alt, baş, etraf, sırt, yan, yanağ
[6]
+ındakı(ağzındakı) : ağız
[1]
+ındakı(alnındakı) : alın
[1]
+ındakı(dayanacağındakı) : dayanacag
[1]
+ındakı(gabağındakı) : gabag, gabag
[2]
+ındakı(gırağındakı) : gırag
[1]
+ındakı(gurtacağındakı) : gurtacag

[1]
+ından : ac, ad, alt, at, baş, çarğat, dal, ezab, feryad, gerar, hasar, heyal, heyat, işığ, parlaglıg, temas, vaht, yad, yal, yan, yanağ
[21]
+ından(ağzından) : ağız
[1]
+ından(alnından) : alın
[1]
+ından(amansızlığından) : amansızlıg
[1]
+ından(ayağından) : ayag
[1]
+ından(barmağından) : barmag
[1]
+ından(dodağından) : dodag
[1]
+ından(gehremanlığından) : gehremanlıg
[1]
+ından(gırağından) : gırag
[1]
+ından(gulağından) : gulag
[1]
+ından(nigarançılığından) : nigarançılıg
[1]
+ından(otağından) : otag
[1]
+ındaydı : yad
[1]
+ındır : gız, maşın
[2]
+ını : açar, ad, ağac, ard, at, bagaj, balaş, barmağ, baş, bığ, boğaz, camadan, can, çahmağ, çay, daş, davam, desmal, dırnağ, ehvalat, endam, ezab, gab, gan, gar, gaşgabag, gatar, gayış, geylan, gız, gilab, hal, halat, halg, hanım, heyat, işığ, kağız, nağıl, naz, nübar, paltar, pay, saggal, salam, sap, sual, te'yinat, tural, vaht, yahalığ, yal, yan, yanağ, yaş
[55]
+ını(ağzını) : ağız
[1]
+ını(alnını) : alın
[1]
+ını(ayağını) : ayag
[1]
+ını(bacarığını) : bacarıg
[1]
+ını(cızıldağını) : cızdag
[1]
+ını(çarığını) : çarıg
[1]
+ını(danışığını) : danışıg
[1]
+ını(dodağını) : dodag
[1]
+ını(gabağını) : gabag
[1]
+ını(garnını) : garın
[1]
+ını(gulağını) : gulag
[1]
+ını(me'nasızlığını) : me'nasızlıg
[1]
+ını(mısmırığ) : mısmırıg
[1]
+ını(pambığını) : pambıg
[1]
+ını(papağını) : papag
[1]
+ını(varlığın) : varlıg
[1]
+ının : arvad, at, baş, boğaz, bulağ, camaat, çarşab, çay(2), ganad, gardaş, gerar, gız, ihtisas, maşın, ocağ, övlad
[16]
+ının(ağzının) : ağız
[1]
+ının(alnının) : alın
[1]
+ının(ayağının) : ayag
[1]
+ının(barışığının) : barışıg
[1]
+ının(dırnağının) : dırnag
[1]
+ının(dodağının) : dodag
[1]
+ının(galağının) : galag
[1]
+ının(gulağının) : gulag
[1]
+ının(ocağının) : ocag
[1]
+ının(sadığının) : sandıg
[1]
+ının(uşağının) : uşag

[1]
+ınız : ad, can, cavab, ihtisas, tanış, vaht, yan
[7]
+ınıza : baş
[1]
+ınıza(ağlınıza) : ağıl
[1]
+ınızdadır : yad
[1]
+ınızı : at, unvan
[2]
+ınızı(: gocalıg
[1]
+ınızın(gulağınızın) : gulag
[1]
+ınla : at, yan
[2]
+ırmı : nögsan
[1]
+ısan : uşag
[1]
+ısan(uşağısan) : uşag
[1]
+ısı : kelağay, sabah
[2]
+ısınca : dal
[1]
+ısını : dal
[1]
+ıyam : gız, günahkar, övlad
[3]
+ıyçın : can
[1]
+ıyıg : adam
[1]
+ıyıg(gonağıyıg) : gonag
[1]
+ıyla : baş
[1]
+ıyla(dırnağıyla) : dırnag
[1]
+ıyla(gırağıyla) : gırag
[1]
+ıyla(uşağıyla) : uşag
[1]
+ıynan : arvad, arz
[2]
+i : adet, aheng, akif, alem, alvéren, beden, behtever, beniz, bél, béz, bir, biz, cefer, cem, cemil, ciyer, çeper, çilinger, deb, def, dehl, derd, ders, deşet, deyer, dib, dil, diz, döngen, dövlet, düet, edalet, el, emr, encil, er, et, evez, evvel, ezber, élem, éniş, éşg, év, éyb, fazil, ferg, fesl, fit, fürset, gamet, gedir, gedr, gelecey, gelin, gem, gend, gezet, gızılehmed, giymet, görkem, gövher, gözel, güneş, hahiş, hasiyyet, heber, hegiget, hemdem, heraret, herb, hereket, heşil, heyet, héykel, héysiyyet, hirs, hiss, iç, içer, il, istiliy, iş, it, iy, iz, kassir, katib, keder, kend, kes, kéf, kim, kotlet, köhlen, lazım, lezzet, me'bed, mebel, medet, mekteb, men, merhemet, méyl, müavin, müdir, müellim, mühendis, münasibet, müvazinetim, müzey, namzed, nefes, nifret, nitg, növbet, paket, peyğember, pives, rebb, reis, reng, sabir, sahil, sebeb, sebet, sedr, seher, sehhet, sekkiz, semimiyyet, semir, sen, ses, seyf, sérviz, sévil, sévinc, sifet, sinif, sistem, siz, sohbet, sovét, söhbet, sürek, şagird, şahid, şefeg, şeher, şekl, şéy, şimal, şövket, taléy, tblis, te'sir, tegsir, tehsil, temkin, tengid, ter, tercüme, teref, terim, tesbeh, tetiy, tiken, tüfeng, ümid, ünivérsitet, veh, verdiş, vereg, vesiyyet, veziyyet, yer, yér, yüyen, zehmet, zeng, zikr
[182]
+i(1) : bir
[1]
+i(beşiyi) : beşik
[1]
+i(çiyni) : çiyin
[1]
+i(çöreyi) : çörek
[1]
+i(emeyi) : emek
[1]
+i(eyneyi) : eynek
[1]
+i(eyni) : eyin
[1]

+i(érkeyi) : érkek
[1]
+i(éşşeyi) : éşşek
[1]
+i(éyini) : éyin
[1]
+i(éyneyi) : éynek
[1]
+i(fikri) : fikir
[1]
+i(gayğıkeşliyi) : gayğıkeşlik
[1]
+i(gündeliyi) : gündelik
[1]
+i(hesteliyi) : hestelik
[1]
+i(héyri) : héyir
[1]
+i(ineyi) : inek
[1]
+i(kiçiği) : kiçik
[1]
+i(kömeyi) : kömek
[1]
+i(köyneyi) : köynek
[1]
+i(mülayimliyi) : mülayimlik
[1]
+i(ötkemliyi) : ötkemlik
[1]
+i(sebri) : sebir
[1]
+i(şilgirliyi) : şilgirlik
[1]
+i(şitilliyi) : şitillik
[1]
+i(tüpürceyi) : tüpürcek
[1]
+i(üreki) : ürek
[1]
+i(üreyi) : ürek
[1]
+i(yéşiyi) : yéşik
[1]
+i(yétimliyi) : yétimlik
[1]
+ice : cefer
[1]
+iden : yér
[1]
+idi : derd, év, hasiyyet, iş
[4]
+idir : derd, év, sedr, yér
[4]
+idirler : hesret
[1]
+ii : iş
[1]
+ik : biz, regib
[2]
+ile : el, heber, hiss, husus, iç, kenar, nevaziş, suret, sü'ret, tamam
[10]
+im : beden, bél, biz, derd, dil, el, er, év, geher, hahiş, heber, héy, iş, kéf, kim, köhlen, me'zuniyyet, men, müsahib, nefes, regib, ses, sévinc, söhbet, şakird, taget, taléy, tifil, yer, zenn
[30]
+im(béynim) : béyin
[1]
+im(birceciyim) : bircecik
[1]
+im(fikrim) : fikir
[1]
+im(üreyim) : ürek
[1]
+imde : diz, el, iç, münasibet, sifet
[5]
+imde(çiynimde) : çiyin
[1]
+imde(eynimde) : eyin
[1]
+imde(üreyimde) : ürek
[1]
+imde(yedeyimde) : yédek
[1]
+imdeki : el
[1]
+imden : el, hecalet, iç, sévinc, yér
[5]
+imden(üreyimden) : ürek
[1]
+imden(yétimliyimden) : yétimlik
[1]
+imdendi(üreyimdendi) : ürek
[1]
+imdi : men
[1]
+ime : beden, cib, el, er, et, év, gesd, hasiyyet, hereket, iş, nevaziş, ses, sifet, teref, yér
[15]
+ime(béynime) : béyin

[1]
+ime(héyrime) : heyir
[1]
+ime(köyneyime) : köynek
[1]
+ime(ürekime) : ürek
[1]
+ime(üreyime) : ürek
[1]
+ime(yedeyime) : yédek
[1]
+imemi : bél
[1]
+imi : beden, bel, cesaret, el, év, gedr, gelb, gelem, hahiş, hereket, iç, nefes, nezer, söhbet, ümid
[15]
+imi(béynimi) : béyin, béyn
[2]
+imi(çiynimi) : çiyin
[1]
+imi(eşiyimi) : eşik
[1]
+imi(fikrimi) : fikir
[1]
+imi(köyneyimi) : köynek
[1]
+imi(şeklimi) : şekil
[1]
+imi(üreyime) : ürek
[1]
+imi(üreyimi) : ürek
[1]
+imin : er, hozeyin, müsahib
[3]
+imin(béynimin) : béyin
[1]
+imin(birçeyimin) : birçek
[1]
+imin(köyneyimin) : köynek
[1]
+imin(küreyimin) : kürek
[1]
+imin(üreyimin) : ürek
[1]
+imiz : derd, dil, el, esl, év, iş, it, kend, menzil, münasibet, müzey, ser, şeher, şéy, tüfeng, yér
[16]
+imiz(ineyimiz) : inek
[1]
+imiz(üreyimiz) : ürek
[1]
+imizce : adet
[1]
+imizde : dehliz, év, kend, mekteb
[4]
+imizdedir : év
[1]
+imizdeki(üreyimizdeki) : ürek
[1]
+imizden : bir, derd, el, gelecey, kend, kéçmiş, yér
[7]
+imizdi : bes
[1]
+imizdir : güneş
[1]
+imize : bir, ev, év, heyet, kend, menzil, müdir
[7]
+imizi : beht, bir, el, év, gülmey, it, mehebbet, taléy
[8]
+imizi(béynimizi) : béyn
[1]
+imizi(ineyimizi) : inek
[1]
+imizi(üreyimizi) : ürek
[1]
+imizin : dil, ev, év, it, kend, şeher
[6]
+imizin(ürekimizin) : ürek
[1]
+imki : biz, men
[2]
+imle : el, er, men, ses
[4]
+in : akif, artyomnéft, ayhangil, azer, bél, bufet, cefer, cemil, cesaret, céhiz, çeper, davudgil, dehliz, deniz, derd, ders, diz, edalet, ehlikef, el, emimgil, év, ferec, geder, gelecey, gelin, genc, güler, güneş, güvvet, heber, hekim, heşim, hetem, heyet, hezer, héykel, hiss, il, iş, it, kend, kerim, kes, kéf, kim, medet, mekteb, meliy, millet, miz, müdir, müellim, müellimgil, müzey, necef, nicatgil, nifret, paket, pioner, regib, sabir, sebet, semed, sen, sernişin, sévil, siz, söhbet, şeher,

şofér, şövket, tebiet, tezey, vériş, yér, yétim, zencir
[78]
+in(beşiyin) : beşik
[1]
+in(éşşeyin) : éşşek
[1]
+in(évsizliyin) : évsizlik
[1]
+in(fikrin) : fikir
[1]
+in(hesteliyin) : hestelik
[1]
+in(ineyin) : inek
[1]
+in(küleyin) : külek
[1]
+in(küleyin] : külek
[1]
+in(rehmetliyin) : rehmetlik
[1]
+in(üreyimin) : ürek
[1]
+in(yémeyin) : yémek
[1]
+inçin : sen
[1]
+inçün : sen, siz
[2]
+inde : bél, bél, bir, dahil, deniz, dib, el, erz, esl, evez, év, fesl, gelb, gezet, hell, hesret, heyet, hislet, iç, istirahet, iş, mekteb, merkez, nezer, sekkiz, senet, ses, sifet, teref, yér
[30]
+inde(2) : bir
[1]
+inde(çiyninde) : çiyin
[1]
+inde(derinliyinde) : derinlik
[1]
+inde(eteyinde) : etek
[1]
+inde(eyninde) : eyin
[1]
+inde(éyininde) : éyin
[1]
+inde(fikrinde) : fikir
[1]
+inde(küleksizliyinde) : küleksizlik
[1]
+inde(şeklinde) : şekil
[1]
+inde(üreyinde) : ürek
[1]
+inde(yedeyinde) : yédek
[1]
+indece : dib, yér
[2]
+indedir : iç
[1]
+indeki : dib, el, iç, sifet, teref
[5]
+indeki(çiynindeki) : çiyin
[1]
+indeki(eynindeki) : eyin
[1]
+indeki(gireceyindeki) : girecek
[1]
+indeki(küreyindeki) : kürek
[1]
+indekileri : el
[1]
+indekileri(üreyindekileri) : ürek
[1]
+indekin : gelb
[1]
+inden : bél, bél, biley, bir, cib, derd, dib, dil, el, év, gelecey, gédiş, hadd, hecalet, hedd, hesret, hirs, iç, irz, iş, kekil, küreken, merkez, mes'uliyyet, müellim, reng, sahil, seyahet, sévinc, sifet, teref, üzer, yér, yüyen
[34]
+inden(beleyinden) : belek
[1]
+inden(çiyninden) : çiyin
[1]
+inden(derinliyinden) : derinlik
[1]
+inden(direyinden) : direk
[1]
+inden(ersizliyinden) : ersizlik
[1]
+inden(eteyinden) : etek
[1]
+inden(eyninden) : eyin
[1]
+inden(fikrinde) : fikir
[1]
+inden(kekliyinden) : keklik
[1]
+inden(köyneyinden) : köynek
[1]

+inden(ürekliliyinden) : üreklilik
[1]
+inden(üreyinden) : ürek
[1]
+indenmiş(üreyindenmiş) : ürek
[1]
+indesen : kéf
[1]
+indeydi : yér
[1]
+indeyik : iç
[1]
+indi : iş
[1]
+indir : céhiz
[1]
+ine : beden, beht, bél, bir, birliy, cib, çiyin, defter, derd, dib, dil, eks, el, er, evez, ezeiz, én, év, ferg, gelb, genşer, hedd, hekim, hendever, hetir, heyet, iç, iş, kabinet, kend, kéyfiyyet, merkez, nefes, nevaziş, rehber, reis, sahil, ses, seyahet, sifet, sovét, söhbet, şeher, te'kid, teref, ünivérsitet, üzer, veziyyet, yér
[49]
+ine(belekine) : belek
[1]
+ine(béynine) : béyin
[1]
+ine(çiynine) : çiyin
[1]
+ine(direyine) : direk
[1]
+ine(eynine) : eyin
[1]
+ine(fikrine) : fikir
[1]
+ine(gündeliyine) : gündelik
[1]
+ine(hetrine) : hetir
[1]
+ine(isteyine) : istek
[1]
+ine(küreyimin) : kürek
[1]
+ine(küreyine) : kürek
[1]
+ine(üreyine) : ürek
[1]
+ine(yedeyine) : yédek
[1]
+ine(yémeyin) : yémek
[1]
+ine(yémeyine) : yémek
[1]
+inedi : bir
[1]
+ini : beden, bél, bél, biley, bir, cedvel, cib, çekeley, defter, derd, dib, dil, dinc, el, et, evez, gabiliyyet, gamet, gedd, gelin, geyret, giymet, gülmey, hatir, hesret, hetr, hett, hirs, iç, iş, iy, kerpic, ketmen, kéf, müvazinet, nefes, regib, sahib, sebeb, ses, sifet, sigaret, söhbet, sür'et, şekil, şikayet, tel, temkin, ter, tüfeng, vereg, veziyyet, yér, zeng
[54]
+ini(1) : bir
[1]
+ini(bezeyini) : bezek
[1]
+ini(béynini) : béyn
[1]
+ini(birçeyini) : birçek
[1]
+ini(çéşmeyini) : çéşmek
[1]
+ini(çöreyini) : çörek
[1]
+ini(desteyini) : destek
[1]
+ini(döşeyini) : döşek
[1]
+ini(eteyini) : etek, etey
[2]
+ini(éyneyini) : éynek
[1]
+ini(fikrini) : fikir
[1]
+ini(gelinliyini) : gelinlik
[1]
+ini(gözelliyini) : gözellik
[1]
+ini(gündeliyini) : gündeliy
[1]
+ini(hetrini) : hetir
[1]
+ini(hoşbehtliliyini) : hoşbehtlilik

[1]
+ini(köyneyini) : köynek
[1]
+ini(pénceyini) : péncek
[1]
+ini(sedrliyini) : sedrlik
[1]
+ini(şeklini) : şekil
[1]
+ini(üreyini) : ürek
[1]
+ini(yéşiyini) : yéşik
[1]
+inin : bél, bir, çekic, deniz, derd, el, er, ev, éşg, év, kend, kéf, kéyf, küreken, nefer, rehber, seher, ses, sovét, vereg, yér
[21]
+inin(béyninin) : béyn
[1]
+inin(birçeyinin) : bircek
[1]
+inin(derneyinin) : dernek
[1]
+inin(rehberliyinin) : rehberlik
[1]
+inin(tekbetekliyinin) : tekbeteklik
[1]
+inin(üreyinin) : ürek
[1]
+iniz : nefes, sefer, şikayet, yér
[4]
+inizde : év
[1]
+inize : bir
[1]
+inize(fikrinize) : fikir
[1]
+inizi : ticaret, ziyaret
[2]
+inizin : er, ev
[2]
+inle : mehebbet, sen, siz
[3]
+inse : kim
[1]
+ise : kim
[1]
+isen(sonbéşiyisen) : sonbéşik
[1]
+isi : bir, seher
[2]
+isinden : esl
[1]
+isiniz : sahib
[1]
+iyem : reis
[1]
+iyik : sahib
[1]
+iyle : dil, el, sen, ses
[4]
+iynen : iç, yéşik
[2]
+ka : padar
[1]
+kı : ahşam, bayag, sonra
[3]
+ki : dünen, evvel, hemişe, hindi, indi, kéçenil
[6]
+kinden : evvel, hemişe
[2]
+kü : bugün
[1]
+künc : üç
[1]
+la : acıg, akt, alov, at, balaş, baş, böhtan, can, cığır, çay, çinar, çubug, éhtiram, éhtiyat, gatar, gaz, gılınc, gız, hanım, haygırış, heyecan, héyranlıg, hor, ilyas, iştah, kamérton, magistral, malakan, marag, maşın, médal, narahatlıg, oğlan, paltar, professor, pul, sağlıg, saymag, sıçrayış, sual, tekan, téléfon, tuğay, tural, yol, zarafat, zor
[47]
+landıran : ışıg
[1]
+lar : adam, ağ, ahşam, ana, arvad, at, ata, atlı, ay, baca, bahış, basgıncı, bataréya, bina, budag, bulud, buzov, cavab, cavan, çalan, çalgıçı, çay, çırag, çinar, dağ, deyirman, divar, doğma, dolay, dost, duman, duran, eda, faytonçu, gabag, gadın, gapı, gartal, gaya, géolog, gırılmış, gırış, gız, goca, golçomag, gonag, gonşu, goşma, gumlug, hal, halça, heyal, heyecan, insan, işıg, material, mektub, oğlan,

oğul, ohşama, ora, ot, palaz, plan, pul, saç, saçma, sonra, sual, şırım, tapşırıg, terlan, uşag, vaht, yarpag, yaşayan, yaşlı, yohuş, yol, zarafat
[80]

+lara : ağ, arvad, at, atlı, ay, bura, burug, can, dağ, dahma, dana, dayanacakdakı, éksponat, gapı, gartal, gız, goca, gonag, maşın, nögsan, oba, tarla, uşag, uzag, yamac, yohuş, yol
[27]

+larbiz.i : mektub
[1]

+larda : ay, baca, bayram, budag, dolay, gabag, gaya, hal, mağaza, mahal, mehmanhana, salon, skamya, uzag, vaht, yahın, yazı
[17]

+lardan : arvad, atlı, budag, bulud, bura, cavan, çinar, derman, dodag, dost, elyazma, gonşu, gulag, guyu, iclas, kağız, ot, tanış, uşag, yarpag, yol
[21]

+lardansınız : gohum
[1]

+lardı : alaçıg, dağ
[2]

+lardır : siçovul, ulduz
[2]

+ları : adam, ağac, ana, arzu, at, ata, atlı, ayag, bacı, bağlama, bahış, bala, barmag, baş, başga, bayatı, bığ, budag, bulud, camadan, çağ, çıhış, dağ, dalğa, damar, daş, derman, dodag, dolay, dost, ehvalat, éksponat, ganad, gapı, gaş, gay, gıç, gığılcım, gırag, gız, goca, gol, goşma, gulag, guzu, halça, halı, imkan, kadr, kollug, kos, kostyum, lay, maşın, matérial, mektub, nida, ora, otag, palaz, paltar, professor, pul, saç, stekan, su, sual, şüa, tappıltı, taytuş, topa, ulduz, uşag, üsul, vaht, yahşı, yal, yan, yarpag, yaş, yazı, yazışma, yoh, yohuş, yoldaş, yumurta
[86]

+larıdı : insan
[1]

+larıdır : bulud
[1]

+larım : bacı, dodag, duyğu, gol, gulag, yoldaş
[6]

+larıma : ayag, gabırga, gulag, yoldaş
[4]

+larımda : gol, yuhu
[2]

+larımı : ayag, caynag, dodag, gulag, günah
[5]

+larımın : barmag, éloğlu, gol
[3]

+larımız : at, gız, uşag
[3]

+larımızın : daş
[1]

+larımla : bacı, barmag, yumrug
[3]

+ların : adam, ağac, alıcı, at, atlı, avtobus, ay, bağ, bala, bulud, cavan, çinar, çolpa, dağ, daş, dezgah, dolama, dost, gadın, gağayı, gaya, gırış, gız, goca, gohum, gonag, gonşu, gulag, guş, hasar, insan, kadr, kol, mahmız, maşın, mektub, oba, ocag, pillekan, sona, su, sual, trolléybus, tutan, uc, uşag, yaşlı, yığıncak, yol
[49]

+larına : at, ata, ayag, başga, bığ, budag, cavab, gabag, gapı, gulag, saç, su, tarla, uşag, vaht, yanag, yançag, yarpag, yol
[19]

+larınaca : ayag
[1]

+larında : ahır, ara, barmag, budag, çağ, dağ, gulag, yarpag, yaş
[9]

+larındakı : yan
[1]

+larındakıları : etraf
[1]

+larından : ahşam, ayag, budag, dodag, dolay, gaya, gırag, gol, gulag, rayon, saç, su, tanış, yanag

[14]

+larındandır : adam

[1]

+larındayıg : dağ

[1]

+larını : addım, ana, at, atlı, ayag, bahış, baş, bayatı, bığ, budag, burun, çolpa, dodag, dolay, ergeba, gağayı, gaş, gıç, gırıntı, gol, gözaltı, gulag, héyvan, hiyaban, imtahan, kuğuz, médal, saç, salam, yarpag, yaş, yaşmag, yazı, yumrug

[34]

+larının : adam, ağız, at, ayag, bacı, bahış, barmag, baş, dağ, dava, dost, gız, gol, gonşu, gulag, ovuc, tay, tuş, yarpag, yoldaş

[20]

+larınızda : gulag

[1]

+larıyla : addım, at, ayag, barmag, budag, kol, yançag, yarpag

[8]

+larla : addım, araba, bahış, bulud, gırmızı, gız, pıçıltı, saat, sual, uşag

[10]

+larsa : oğlan, yaşlı

[2]

+laşmamışdı : ışıg

[1]

+le : açgözlük, aheng, akif, bélelik, bénzin, çetinlik, digget, el, eser, eziyyet, éniş, filankes, gayğıkéşlik, gedir, getiyyet, gezeb, göy, göz, güc, hereket, herislik, heves, heyret, héyret, hirs, iş, kendir, kes, kim, kişi, küc, leyaget, mehebbet, memnuniyyet, mürekkeb, müzey, sehavet, ses, sévil, sévinç, söz, sür'et, şefget, şert, şiddet, tebessüm, teeccüb, teessüf, temkin, üfüg, ümumiyyet, ürek, üz, yériş, yétimçilik, zer

[56]

+ler : alim, assisténT, atréz, belke, brigadir, çeper, dere, ders, düzen, el, eser, evvel, év, fikir, gelin, geribe, géce, gile, göz, gözlü, gün, gündüz, hatire, hefte, hekim, hereket, heşim, hiss, ifade, il, inek, iş, işçi, kişi, lepe, me'şuge, mesele, meşe, mö'terize, ne, nene, nişane, özge, regem, regib, seher, sehv, ses, sél, skélét, söhbet, söz, sözgezdiren, şey, şofér, tepe, teyyare, tük, üfüg, üz

[60]

+lerde : év, géce, gözel, güclü, gün, il, mekteb, pencere, pilleken, teref, vitrin

[11]

+lerden : çemen, çiçek, dere, éniş, érkek, gezet, géce, hörek, il, kéçen, kişi, péyğember, pis, sernişin, sine, şey, şö'be, tepe

[18]

+lere : alim, assisténT, esger, éniş, év, gile, gülen, hefte, heste, heyet, kend, kéçen, menzil, mesele, mügeddime, şö'be, tikili, turist, tük, yér

[20]

+lerese : sévinc

[1]

+leri : alvérçi, béle, böyür, çiyin, çöp, deste, diş, diz, döş, döyüş, el, elamet, eylence, élçi, élm, éniş, év, fikir, filankes, gelem, géce, gile, göy, göyşen, göz, gün, hatire, hefte, heste, hetire, heyet, hörük, il, iş, işçi, it, iyne, kiremid, kirpik, küçe, lepe, maneken, megale, mühbir, nefes, neve, öpüş, öz, pelle, pere, pille, reng, sahe, sebet, sef, ses, setir, söhbet, söz, sümük, şey, şin, te'rif, teyyare, tük, üz, vezife, yér, yéşik

[69]

+leridir : tük

[1]

+lerile : göz

[1]

+lerim : göz, hiss, igid, neve, sebet

[5]

+lerimde : göz

[1]

+lerimden : çiyin, göz

[2]
+lerime : çiyin, göz, söz
[3]
+lerimi : cib, el, göz, kürek, söz
[5]
+lerimin : diş, el, fikir, göz
[4]
+lerimiz : aile, gün
[2]
+lerimizden : el
[1]
+lerimize : göz
[1]
+lerimizi : el, giymet, göz, münasibet
[4]
+lerimizin : év, söhbet
[2]
+lerimle : göz
[1]
+lerin : alvérçi, böyük, çiçek, çöp, év, fikir, gelin, gile, gül, gün, hadise, hekim, il, iş, it, kend, kişi, mesele, méyne, namerd, ses, söz, teker, tük, üçlük, üfüg, yéşik
[27]
+lerinde : çiyin, dil, dürdüyünçe, göz, hereket, il, iş, küçe, nezer, söz, yér
[11]
+lerindeki : göz, söz
[2]
+lerinden : ceheng, çiyin, çöl, géce, göz, hereket, iş, küçe, küy, müellim, pencere, refige, söhbet, söz, sümük
[15]
+lerine : bilek, böyür, çiyin, diz, el, enginlik, év, göz, hörük, kend, küçe, külek, méşe, müellim, nömre, öz, sebet, ses, söz, şert, teker
[21]
+lerini : be'zi, béle, bilek, böyür, ceheng, çiyin, ders, déşik, diş, diz, el, eser, év, ferg, fikir, géce, göz, gün, hereket, hörük, işçi, kirpik, muellime, netice, neve, nezer, pil, reng, sebet, söz, tük, vereg, yér
[33]
+lerinin : aile, dede, diş, diz, el, év, géce, göz, gün, heste, hörek, kend, müellim, söz
[14]
+lerinin) : göz
[1]
+leriniz : el
[1]
+lerinizi : el
[1]
+lerinki : it
[1]
+lerinle : gün
[1]
+lerle : defe, gün, hereket, hörek, iş, méşe, müşteri, nezer, pille, ses, söz, yüz
[12]
+lı : ağıl, ayag, bağ, bakı, çırma, ganad, gaş, gaşgabag, övlad, pambıg, sap, uşag, yaş
[13]
+lıg : manat, méhriban, péşmançı, uşag, yahşı, yaman, yumşag
[7]
+lıgda : uşag, yumşag
[2]
+lıgla : asan, méhriban
[2]
+lıgları : bacı
[1]
+lığa : azarrı
[1]
+lığı : ağır, işgüzar, yumşag
[3]
+lığım : adam, uşag
[2]
+lığında : yahın
[1]
+lığını : yahşı
[1]
+li : beher, belek, çiskin, dehşet, edalet, emel, güvvet, iş, meslehet, neve, sehr, sir, tecrübe, tehsil, zenbil
[15]
+lidir : gamet, merhemet
[2]
+lik : bedbeht, dinc, pis
[3]
+likden : séçki
[1]
+likle : aile, téz

[2]
+liler : istek
[1]
+lisi : dehşet, istek
[2]
+liyi : sessiz
[1]
+liyini : şirin
[1]
+lu : alov, buhun, duz, galstuk, gol, yuhu
[6]
+lug : éloğlu
[1]
+luğumuzu : meftun
[1]
+lü : irigöz, günc, örtük, sürü, tük
[5]
+lük : yüngül
[1]
+lüm : göz
[1]
+lüsü : teeccüb
[1]
+lüye : üç
[1]
+m : ana, ata, baba, bacı, bala, bibi, boylu, dayı, dede, emi, géce, gızı, istehza, kendçi, mama, nene, nişanlı, papa, şübhe, terbiye
[20]
+ma : ana, arzu, ata, baba, bala, dayı
[6]
+mca : arha
[1]
+mda : garşı, yuhu
[2]
+mdakı : garşı
[1]
+mdan : ana, ata, baba, dayı
[4]
+mde : hatire, sine
[2]
+mdece : yöre
[1]
+mden : aile, dede, nene, sine
[4]
+mdır : dayı
[1]
+me : müdafie, müellime, nene, sine
[4]
+meden : teles
[1]
+mek : évlen
[1]
+mekden : évlen
[1]
+meye : deyiş, déyiş
[2]
+meyini : évlen
[1]
+mgilde : bibi
[1]
+mgile : refige
[1]
+mı : ana, ata, baba, bala, dayı, gulag
[6]
+mıla : baba
[1]
+mın : ağrı, ana, ata, bacı, dayı, dünya, mama, papa
[8]
+mınkıdır : ata
[1]
+mış : héyirhah, méhriban
[2]
+mışdı : ac
[1]
+mız : ana, ata, hamı, şura
[4]
+mıza : gapı, garşı, hamı
[3]
+mızdakı : arha, tahça
[2]
+mızı : ana, ata, bacı, darvaza, gapı, hamı
[6]
+mızın : darvaza, hamı
[2]
+mi : deri, déyil, hadise, nene, teze
[5]
+min : bibi, emi, lele, nene
[4]
+misen : sen
[1]
+misiniz : teles
[1]
+miş : şekil
[1]
+miz : géce, here, iki, müellime
[4]
+mizden : pencere
[1]
+mize : iki, küçe, müellime
[3]

+mizi : bine, iki, müellime, nene
[4]
+mizin : biri, müellime, şö'be
[3]
+mla : ana, ata, dayı
[3]
+mle : vasite
[1]
+mmı : tutma
[1]
+msız : baba
[1]
+mu : pul
[1]
+muş : téléfon
[1]
+muz : gonşu
[1]
+müze : institü
[1]
+müzün : institü
[1]
+n : ağrı, ana, ata, dayı, dede, emi, familya, irade, kimse, mama, nene, neyi, papa, vefa
[14]
+na : adı, ana, araba, ata, bu, bu, bulağı, dayanacağı, gızı, hansı, o, rayo, şalı, tekbaşı, toybabası
[15]
+nan : bacoğluy
[1]
+nca : dalı, o
[2]
+nda : bu, haggı, hestehanası, işığı, o
[5]
+ndan : bu, bu, cumbulu, o, ucbatı, yuva
[6]
+ndanam : o
[1]
+ndanbir : dayanacağı
[1]
+nde : biri, üzeri
[2]
+nden : üzeri
[1]
+ndır : ana
[1]
+ndir : istekli
[1]
+ne : dede, eksi, gemi, neyi, üstü, üzeri
[6]
+nen : heber, melek, saléhey
[3]
+nen(menden) : men
[1]
+nen(senden) : sen
[1]
+nenem : sen
[1]
+nı : alma, ana, araba, arabaçı, ata, atlı, aynalısı, bacı, bina, bura, çağa, çanta, darvaza, dolça, dolma, durna, dünya, elyazmaları, gamçı, gapı, garı, gaşga, gaya, gayda, gıfı, goca, hamı, hansı, harıltı, hava, istehza, istéhza, kvitansiya, mıhça, oba, parkı, paşa, pénsiya, satıcı, sona, tahça, tanrı, torba, yastana, yubka, yumurta
[46]
+nın : ahşamları, ana, araba, arabacı, ata, atlı, ayaggabı, ayı, bacı, bakı, balabacı, başdaşı, bina, bura, çarpayı, dava, dayı, dünya, gamçı, gapı, garı, goca, gülbacı, hala, halça, hallı, halli, hamamçı, hamı, koma, komissiya, masa, moskva, müemma, ora, paşa, piştahta, poladlı, satıcı, sona, tanrı, yabı, yapıncı, yara, zehra, zurna
[46]
+nıza : garaltı
[1]
+nızı : ata
[1]
+ni : adile, bele, cümle, dere, deri, döşeme, éydirme, géce, gövde, gülare, hadise, hatire, hengame, hékaye, ifade, ifadesi, isti, iyi, kelme, kise, kişi, menzere, mesele, meşe, mezere, nelbeki, pakize, saléhe, şire, taksi, te'ne, terezi, teri, tövle, üzengi, yénge
[36]

+nin : adile, biri, bozvelli, cenaze, dede, dere, döşeme, géce, gülare, gülle, güneşli, here, heste, hékaye, kerimbeyli, kişi, körpe, küçe, mesele, meşgi, mö'cüze, nene, növbe, özge, pencere, pénceyi, saléhe, sehife, selime, şadiyye, şüşe, te'ne, tepe, terazi, terezi, tövle, vasili, veli, zemi
[39]
+nize : müellime
[1]
+nizi : müellime
[1]
+nizin : müellime
[1]
+nla : ata
[1]
+nlar : bu, o
[2]
+nlara : bu, o
[2]
+nlarda : o
[1]
+nlardan : o
[1]
+nları : bu, bu, o
[3]
+nların : bu, o
[2]
+nlarla : o
[1]
+nnan : o
[1]
+nsuz : o
[1]
+nu : bu, bu, buhu, guzu, hasaoğlu, huşu, o, yuhu
[8]
+nun : bu, bu, cumbulu, gonşu, guyu, hasaoğlu, hasayoğlu, o, rayo, transportu
[10]
+nun-.la : o
[1]
+nunla : bu, bu, o
[3]
+nunu : talo
[1]
+nuynan : bu
[1]
+nü : gürültü, özü, sürücü
[3]
+nün : sürü, sürücü
[2]
+ra : bu
[1]
+sa : gız, guşa, hansı, hara, vaht, yalan, yoh
[7]
+san : adam, cavan, garadaban, gonag, harda, oğlan
[6]
+sansa : goçag
[1]
+se : indi, kim, mümkün, neden, neyi, siz
[6]
+sen : déyil, gözel, kim, kişi, rehmsiz, sen, teher
[7]
+sı : acı, ağrı, ana, ara, araba, arha, aşağı, ata, ayaggabı, baca, bacı, bala, başga, cağıltı, çağa, çarpayı, çatırtı, damla, darvaza, dayı, dissértasiya, dua, é'tibarlı, gamçı, gapı, gara, gayğı, gığıltı, gözaltı, hamı, han, hava, hına, hışıltı, icla, kitabça, kvartira, mangabaşçı, nişanlı, omba, ora, orta, pıçıltı, sağrı, sona, sténka, tappıltı, usta, vıyıltı, yallı, yara, yarı, yumurta
[53]
+sı(2) : hava
[1]
+sıdı : ana
[1]
+sıdır : bura
[1]
+sın : gada, garı, yaşa
[3]
+sına : ana, ara, araba, arha, aşağı, ata, ayaggabı, bacı, bala, budka, çığrıltı, dava, dünya, gapı, gara, gaygı, hamı, haraba, hava, hışıltı, orta, pıçıltı, sağrı, tamaşa, yaha, yuva
[26]
+sına(dek) : yarı
[1]
+sınadek : géceyarı

[1]
+sınca : arha, gara
[2]
+sında : ara, arha, astana, çarpayı, gapı, garşı, gayda, me'na, orta, sema, yaha, yataghana
[12]
+sındadır : arha
[1]
+sındakı : aşağı
[1]
+sından : ara, arha, ata, gapı, garşı, gızarma, hamı, orta, sağrı, tanrı, tappıltı, ziya
[12]
+sındansa : hara
[1]
+sındasa : hara
[1]
+sını : acı, ağrı, ana, araba, ata, bafta, başga, bura, dünya, gabırga, gapı, hamı, kofta, lamba, mahnı, sağrı, yaha, yahşı, yallı, yarı
[20]
+sının : ana, ata, ayaggabı, bacı, bina, çanta, dayı, gaya, hamı, nişanlı, parça, sırğa
[12]
+sısa : ana
[1]
+sıyam : bacı
[1]
+sıyca : gara
[1]
+sıyla : ara, araba, yanğı
[3]
+si : aile, be'zi, behane, birinci, çeki, çimme, çöhre, dede, dere, deste, déyinti, düşerge, düyme, egrebe, elage, élçi, érte, gemi, géce, gövde, güvve, hatire, hediyye, here, heste, içeri, iki, ikinci, işare, itki, kimi, kise, küçe, lehce, mentege, mesele, muellime, müalice, mürebbe, nale, nene, neve, néce, néçe, refige, sedagetli, selige, sévgili, sine, şire, tecrübe, terane, yiye, zerbe
[54]
+sidir : netice, néce, yéddi
[3]
+sile : içeri, küçe, mürebbe
[3]
+sinde : bare, düşerge, ehate, géce, gövde, içeri, idare, kise, kişnerti, küçe, sine, vezife
[12]
+sinden : derzi, dikme, içeri, kise, lüle, müharibe, öhde, sine, sürme, şüşe, zerbe
[11]
+sine : çene, dere, deste, dövre, düşerge, gölge, gövde, gülle, gülüşme, güvve, helge, içeri, idare, jiguli, kelle, kise, küçe, mentege, nene, neve, özge, redakte, sine, vezife, zemi
[25]
+sini : béle, deri, dinge, düşünce, ehate, gövde, hékaye, ifade, iki, kise, nene, néçe, nömre, növbe, seviyye, şüşe, vezife, yöre
[18]
+sinide : iki
[1]
+sinin : dere, géce, gübbe, gülle, idare, iki, kise, nene, neve, perde, refige, verege, zemi
[13]
+siniz : hoşbeht, peyğember
[2]
+sinizmi : déyil
[1]
+siyle : gövde
[1]
+siz : neyi
[1]
+su : arzu, bozu, doğru, dolu, dongultu, duyğu, gohu, gonşu, guzu, horultu, mövzu, uğultu, yolcu
[13]
+sudur : gonşu
[1]
+sun : yuhu
[1]
+suna : horultu
[1]
+sunda : yuhu
[1]
+sundan : gorhu
[1]
+sunu : arzu, guzu, kilo

[3]
+sunun : palto, yuhu
[2]
+sünden : güzgü, tüstü
[2]
+süne : kürsü
[1]
+sünü : güzgü, körpü, ölü, sürü, tüstü
[5]
+şuna : su
[1]
+te : saléhe
[1]
+ten : évsizlik
[1]
+u : armud, boy, boyn, bulud, cilov, çocuğ, çoh, davud, direktor, dost, duz, goç, goyun, guş, hoş, institut, kostyum, mator, mektub, od, papiros, pasport, poçtalyon, pul, redukul, ruh, sov, suy, sükut, téléfon, tilov, tor, toy, trolleybus, tuş, uc, uçuş, un, yol, yurd, zavod
[41]
+u(boynu) : boyun
[1]
+u(burunu) : burun
[1]
+u(oğlu) : oğul
[1]
+u(uzunluğu) : uzunlug
[1]
+u(yohluğu) : yohlug
[1]
+udu : toy
[1]
+udur : borc, yol
[2]
+udur(oğludur) : oğul
[1]
+um : boy, gohum, gol, hoş
[4]
+um(boynum) : boyun
[1]
+um(oğlum) : oğul
[1]
+uma : hoş, hulug, stol
[3]
+uma(boynuma) : boyun
[1]
+uma(burnuma) : burun
[1]
+uma(ovcuma) : ovuc
[1]
+umda(ovcumda) : ovuc
[1]
+umdakı(ovcumdakı) : ovuc
[1]
+umdan : gol, yol
[2]
+umdan(burnumdan) : burun
[1]
+umdur(oğlumdur) : oğul
[1]
+umtul : boz
[1]
+umu : borc, vücud
[2]
+umu(boynumu) : boyun
[1]
+umu(burnumu) : burun
[1]
+umu(muştuluğumu) : muştulug
[1]
+umun : dost
[1]
+umunsa : dost
[1]
+umuz : direktor, professor, suç
[3]
+umuz(oğlumuz) : oğul
[1]
+umuzdadır(gonşuluğumuzdadır) : gonşulug
[1]
+umuzdan : çor
[1]
+umuzu : kolhoz
[1]
+umuzun : grup, kolhoz, toy
[3]
+un : alov, cilov, davud, direktor, doktor, fayton, goç, goyun, hoş, kirov, kolhoz, kor, kos, nuh, ot, poçt, pomidor, professor, proféssor, pul, rédukul, réktor, rul, stol, sumbulum, sütun, syol, téléfon, toğrul, toy, toz, uçurum, un, vayénkom, yol, zavod
[36]
+un(muştuluğun) : muştulug
[1]
+un(oğlun) : oğul

[1]
+una : ağuş, balkon, boy, buhun, dost, gol, goltuğ, hoş, magnitofon, rédukul, son, stol, uc, uzun, yol
[15]
+una(boynuna) : boyun
[1]
+una(boyununa) : boyn
[1]
+una(goynuna) : goyun
[1]
+una(oğluna) : oğul
[1]
+una(ovcuna) : ovuc
[1]
+una(soyuğuna) : soyug
[1]
+una(ucuzluğuna) : ucuzlug
[1]
+unaca(boynunaca) : boyun
[1]
+unda : gebul, institut, toy, yol
[4]
+unda(boynunda) : boyun
[1]
+unda(ovcunda) : ovuc
[1]
+unda(uğrunda) : uğur
[1]
+unda(uğurunda) : uğur
[1]
+undakı(boynundakı) : boyun
[1]
+undan : cilov, gebul, gol, kol, tuş, uc, yol
[7]
+undan(boynundan) : boyun
[1]
+undan(guyruğundan) : guyrug
[1]
+unla : gohum
[1]
+unu : cilov, diplom, don, dost, fason, gol, gurur, guyruğ, kostyum, magnitof, oyun, papiros, rédikul, rédukul, suy, téléfon, uc, yol
[18]
+unu(boynunu) : boyun
[1]
+unu(burnunu) : burun
[1]
+unu(muştuluğunu) : muştulug
[1]
+unu(oğlunu) : oğul
[1]
+unu(ovcuna) : ovuc
[1]
+unu(yumruğunu) : yumrug
[1]
+unun : cilov, çoh, gol, horuz, hulgum, kostyum, mektub, stol
[8]
+unun(burnunun) : burun
[1]
+unun(oğlunun) : oğul
[1]
+unuz : kostyum
[1]
+unuza : hoş
[1]
+unuzda(gulluğunuzda) : gullug
[1]
+unuzu : gol
[1]
+usan(oğlusan) : oğul
[1]
+usunda(çoğusunda) : çoh
[1]
+uyam : vurğun
[1]
+uyla : uc
[1]
+uynan : on, uc
[2]
+uyyam(oğluyam) : oğul
[1]
+ü : böyüy, düy, düz, emekgün, göz, güc, gün, hökm, institüt, köşk, médinstitüt, mürg, ölüm, öz, söz, tebessüm, tesevvür, tük, tütün, üç, üst, üz, üzüm, yük
[24]
+ü(aşağı) : üz
[1]
+ü(böyrü) : böyür
[1]
+ü(igirmidördü) : igirmidört
[1]
+ü(könlü) : könül
[1]
+ü(ömrü) : ömür
[1]
+ü(sümüyü) : sümük
[1]

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

+ü(üzüyü) : üzük
[1]
+üdür : öz
[1]
+üm : göz, güc, gündüz, öz, söz, üz, yüst
[7]
+üm(könlüm) : könül
[1]
+ümde : ömr, üst, üz
[3]
+ümde(ömrümde) : ömür
[1]
+ümdeki : üz
[1]
+ümden : göz, öz, söz, üz
[4]
+ümdür : gün
[1]
+üme : döş, göz, öz, söz, üst, üz, zövg
[7]
+ümle : göz, güc, öz
[3]
+ümü : döş, göz, güc, öz, söz, üz
[6]
+ümün : göz, öz
[2]
+ümündür : öz
[1]
+ümüz : gün, gündüz, öz, söz, tegaüd, üç
[6]
+ümüz(üzüyümüz) : üzük
[1]
+ümüzde : göz
[1]
+ümüze : öz, üst
[2]
+ümüzü : göz, öz
[2]
+ümüzün : göz, söz, tegaüd
[3]
+ün : göl, göy, göz, güc, gün, köp, köşk, küy, ölüm, öz, söz, üfüg, üzüm
[13]
+ün(kötüyün) : kötük
[1]
+ün(ömrün) : ömür
[1]
+ün(ömürün) : ömr
[1]
+ün(örtüyün) : örtük
[1]
+ünde : göz, günc, ömr, ön, öz, özlüy, üst, üz
[8]
+ünde(böyründe) : böyür
[1]
+ünde(özlüyünde) : özlük
[1]
+ündeki : döş, üst, üz
[3]
+ündeki) : göz
[1]
+ünden : döş, göz, ölüm, öz, söz, teeccüb, tük, üst, üz
[9]
+ünden(gözlüyünden) : gözlük
[1]
+üne : döş, düz, göl, göz, gün, günc, ön, öz, söz, sümüy, üç, üst, üz
[13]
+üne(böyrüne) : böyür
[1]
+üne(köksüne) : köküs
[1]
+üne(sadelövhlüyüne) : sadelövhlük
[1]
+ünü : çöp, dövr, düş, göz, güc, gün, institüt, köz, öz, söz, tebessüm, tütün, üst, üz, yük
[15]
+ünü(köksünü) : köküs
[1]
+ünü(könlünü) : könül
[1]
+ünü(sümüyünü) : sümük
[1]
+ünün : göz, gün, köşk, küy, öz, söz, üz
[7]
+ünün(ömürünün) : ömr
[1]
+ünüz : öz
[1]
+ünüzü : rédükül
[1]
+ünüzün : öz
[1]
+ünüzündür : öz
[1]
+üse : üz
[1]
+üyle : döş, öz
[2]

+ya : ara, araba, arabacı, arha, aşağı, atlı, bacı, bağça, bahtıgara, bakı, bala, bina, bura, dava, dolça, dünya, é'malathana, ékskursiya, faytonçu, foye, gapı, garı, gışgırtı, goca, gorhu, hara, hestehana, hoydu, iftira, kino, lobya, moskva, mövzu, opérasiya, orta, parta, poliklinika, rajdeniya, skamya, sona, su, tanrı, tarla, torba, yarı, yazı, yuharı, yuhu
[48]
+yacan : géceyarı
[1]
+yadek : aşağı
[1]
+yam : léyla
[1]
+yasa : hara
[1]
+ydi : defe, ne
[2]
+ydise : ne, néce
[2]
+ye : adile, beri, cebhe, defe, deste, döşeme, gezme, géce, géri, gülare, güzgü, heste, içeri, idare, iki, ireli, işçi, kiritme, kişi, küçe, leke, mekke, mesele, metbee, méşe, mö'terize, müellime, müharibe, mühasire, ne, néçe, nögte, növbe, pencere, seki, selime, süfre, sürücü, şadiyye, şeherli, tbilisi, tehlüke, tepe, tövle, veli, vezife
[46]
+yecen : indi
[1]
+yedir : néçe
[1]
+yem : gere
[1]
+yemse : gere
[1]
+yı : hava
[1]
+yi : deste
[1]
+yik : kişi
[1]
+yken : géce
[1]
+yla : ucu
[1]
+yle : cingilti, ne, nize
[3]
+ymiş : éle
[1]
+ynen : géce, saléhe
[2]
+yu : su
[1]
+yuna : su
[1]
+yunden : su
[1]
+yunu : su
[1]
- : aç-, ağla-, al-, apar-, as-, bacar-, bağışla-, bah-, bil-, biş-, boğ-, buyur-, çağır-, çalış-, çapdır-, çek-, çekil-, çıh-, çırp-, danış-, danla-, dayan-, de-, der-, dey-, dé-, di-, dikdir-, dola-, dur-, düş-, düzelt-, erit-, ey-, eyleş-, éle-, ét-, évlen-, gahıl-, gayıt-, gel-, get-, getir-, gez-, gezdir-, gét-, géy-, giriş-, goy-, gör-, göster-, götür-, gözle-, gurtar-, gül-, hönkür-, iç-, inan-, incitme-, iste-, kéç-, muştulugla-, ohşa-, ol-, otur-, ov-, oyan-, oyat-, oyna-, öl-, sahla-, sahmanla-, sal-, sat-, say-, sazla-, sıh-, soruş-, sula-, tap-, terpen-, tut-, var-, vér-, vur-, yat-, yaz-, yé-, yéter-, yığ-, yu-, yüğür-
[92]
-(dincini) : al-
[1]
-(gulag) : as-
[1]
-(veriş) : al-ış
[1]
--dugca : ohun-
[1]
-a : ağart-, ağlay-, al-, anlaya-, apar-, at-, ayır-, bah-, çaldır-, çat-, çatdır-, çığırış-, çıh-, danış-, dayan-, dolaş-, dur-, gaç-, gal-, galdır-, galh-, garış-, gışgır-, gıy-, gorh-, hortdan-, inan-,

lop-, ol-, ovuşdur-, rahatlan-, sal-, saral-, sıhıl-, sındır-, tanıy-, tap-, tut-, udgun-, uzan-, vur-, yalvar-, yan-, yat-, yavar-, yığışdır-, yol-
[47]
-a(ağarda) : ağart-
[1]
-a(durabilmek) : dur-
[1]
-a(goparda) : gopart-
[1]
-a(tohdada) : tohtat-
[1]
-acag : al-, apar-, artır-, aş-, atdan-, bah-, başlan-, çağır-, çat-, çıh-, danış-, dayan-, gazan-, gocal-, ol-, satıl-, sıhıl-, soruş-, uzan-, yağ-, yazıl-, yıhıl-
[22]
-acag(baş) : sal-
[1]
-acag(gayıdacag) : gayıt-
[1]
-acag(gedemgoymag) : goy-
[1]
-acag(zayolmag) : ol-
[1]
-acagdı : apar-, bah-, goy-, harablaş-, rastlaş-, sığış-
[6]
-acagdıg : gal-
[1]
-acagdıg(gayıdacagdıg) : gayıt-
[1]
-acagdım : boğul-, danış-, darıh-, goy-, soruş-, yıhıl-
[6]
-acagdır : aç-, gır-, pozul-, yat-
[4]
-acaglar : apar-, dalaş-, gışgır-, gur-, soruş-, yor-
[6]
-acagsa : ol-
[1]
-acagsan : al-, apar-, çıh-, ol-, soruş-, yuvarlan-
[6]
-acagsınız : çat-, ol-
[2]
-acağam : al-, bah-, doy-, gal-, galh-, gorh-, ol-, otur-, soruş-, yat-
[10]
-acağdıg : ol-
[1]
-acağdım : al-, çat-
[2]
-acağı : ol-
[1]
-acağım : tap-
[1]
-acağımı : danış-
[1]
-acağından : ol-
[1]
-acağını : aç-, yat-
[2]
-acak : ol-
[1]
-acak(dağıdacak) : dağıt-
[1]
-acam : çıh-, dur-, yat-
[3]
-acayıg : ayrıl-, ol-
[2]
-acayıg(gayıdacayıg) : gayıt-
[1]
-ag : danış-, goy-, gurtar-, ol-, otur-
[5]
-ag(tanışolmag) : ol-
[1]
-alar : al-
[1]
-alım : tut-
[1]
-am : aç-, çıhar-, galh-, gat-, gucaglaş-, ol-, yat-, yaz-
[8]
-ammadınmı : ol-
[1]
-an : ac-, açıl-, ah-, ahtar-, al-, apar-, atıl-, ayıl-, ayrıl-, azal-, bah-, batır-, boylan-, burul-, çağır-, çah-, çalın-, çat-, çıh-, çıhar-, çırt-, çih-, danış-, dayan-, dolan-, dolaş-, duyul-, fışgır-, gaç-, gal-, galan-, galh-, garal-, gars-, gazan-, gop-, gurdalan-, gurtar-, mahmızlan-, maraglandır-, ol-, otur-, saç-, sal-, sallan-, sançıl-, sıhlaş-, sın-, sıyır-, soruş-, tap-, tohuy-, tut-, tutuş-, uç-, uçuş-, ud-, uzan-, vur-, vurul-, yağ-, yan-, yandır-, yaraş-, yat-,

yaz-, yazıl-, yığış-, yuvarlan-, zarafatlaş-
[70]
-an(ağrıdan) : ağrıt-
[1]
-an(başadolanmak) : dolan-
[1]
-an(gayıdan) : gayıt-
[1]
-an(uzadan) : uzat-
[1]
-ana : boşalt-, danış-, sat-, yat-
[4]
-anacan : ağar-
[1]
-anda : aç-, açıglan-, al-, aralan-, ayrıl-, bah-, çalın-, çat-, çıh-, çih-, danış-, dayan-, dırmaşdır-, doğul-, dol-, gal-, galdır-, galh-, gışgır-, gop-, goy-, gurtar-, ol-, otur-, rahatlan-, sağ-, soruş-, tut-, yahınlaş-, yanaş-, yığ-
[31]
-anda(gayıdanda) : gayıt-
[1]
-andan : aç-, al-, bah-, çıh-, gurtar-, tutuş-
[6]
-andan(gayıdandan) : gayıt-
[1]
-anla : goy-
[1]
-anlar : çalış-, çıh-, gaytarıl-
[3]
-anları : sal-
[1]
-anların : apar-
[1]
-anlarla(gayıdanlarla) : gayıt-
[1]
-ar : aç-, alın-, apar-, aş-, bacar-, boşal-, çat-, çıh-, dayan-, dur-, gal-, gıcgır-, gorh-, gurtar-, ol-, sal-, sındır-, tap-, tut-, yıh-, yıhıl-
[21]
-ar(gayıdar) : gayıt-
[1]
-ar(oynadar) : oynat-
[1]
-ar(unudar) : unut-
[1]
-arag : aç-, atdan-, atıl-, bah-, boğul-, boylan-, çap-, çat-, çıh-, daş-, dol-, gaç-, galdır-, galh-, garış-, gımış-, gışgırış-, goy-, ol-, otur-, sıh-, tut-, utan-, yar-
[24]
-arag(unudarag) : unut-
[1]
-aram : al-, bah-, boğ-, danış-, ol-, sağal-, tap-, yandır-, yat-, yıh-
[10]
-aram(şadolmag) : ol-
[1]
-aram(unudaram) : unut-
[1]
-araram : çıhar-
[1]
-ardı : açıl-, al-, apar-, bah-, bas-, batır-, burah-, canlan-, çağır-, çalış-, çığır-, çıh-, çıhar-, çırpın-, danış-, dartın-, doğur-, gal-, galh-, gap-, garğıy-, gışgır-, gov-, ol-, sal-, tapıl-, udgun-, yayıl-, yaz-, yırğalan-, yuy-
[31]
-ardı(ahıdardı) : ahıt-
[1]
-ardı(isladardı) : islat-
[1]
-ardı(uzadardı) : uzat-
[1]
-ardıg : at-, çıh-
[2]
-ardıg(çıhardardıg) : çıhart-
[1]
-ardılar : bağırış-, çığırış-
[2]
-ardılar(uzadardılar) : uzat-
[1]
-ardım : bah-, boğul-, burah-, çalış-, ol-, yalvar-, yıh-
[7]
-ardımı : ol-
[1]
-ardın : bah-
[1]
-arıg : bah-, danış-, gaytar-, yuy-
[4]
-arım : as-
[1]
-arken : aç-, çat-, çıh-, galh-, hazırlaş-, şığıy-, yahınlaş-
[7]

-arlar : çıh-
[1]
-armı : bacar-, ol-
[2]
-armış : çal-
[1]
-arsan : al-, as-, doldur-, ol-, otur-, suvar-, yıh-
[7]
-arsan(boşaldarsan) : boşalt-
[1]
-arsız : ol-
[1]
-asan : al-, danış-
[2]
-aydı : al-, gal-, ol-
[3]
-aydım : dadan-, ol-, vurul-
[3]
-aydın : al-
[1]
-aydınız(gayıdaydınız) : gayıt-
[1]
-aydız : sat-
[1]
-ayım : aş-, govuş-
[2]
-cek : gör-
[1]
-da : başla-
[1]
-dadı : sızıl-, uğul-
[2]
-dayan : şırıl-
[1]
-daydı : alda-
[1]
-de : tüstüle-
[1]
-dı : acıglan-, aç-, açıl-, addımla-, ağırlaş-, ağla-, al-, alın-, alış-, anla-, apar-, art-, as-, aş-, at-, atıl-, aydınlaş-, ayıl-, ayır-, ayrıl-, azalt-, bağçal-, bağır-, bağışla-, bağla-, bah-, bas-, başla-, başlan-, bat-, boşal-, boylan-, bozar-, buhovla-, bula-, burah-, cala-, canlan-, cızıl-, çağır-, çah-, çal-, çalan-, çalhalan-, çalın-, çalış-, çat-, çatıl-, çığır-, çıh-, çıhart-, çırıl-, çırp-, çohal-, dağıl-, dam-, danış-, danla-, danladıdansa-, dara-, daragla-, darıh-, dart-, dartıl-, dartın-, dayan-, dolan-, dumanlandır-, fırlan-, gabar-, gaç-, gaçır-, gal-, galdır-, galh-, galıp-, ganrıl-, gap-, gapa-, gapan-, garal-, garar-, garış-, garşıla-, gatlan-, gayıt-, gaytar-, gır-, gırıl-, gısıl-, gışgır-, gızar-, gopart-, gucagla-, gurcalan-, gurdalan-, gurtar-, gurulan-, hatırla-, havalandır-, hayla-, heyecanlan-, humarlan-, maraglan-, mıhlan-, mızıldan-, nazlan-, ohşa-, oyan-, oyat-, parçala-, partla-, pıçılda-, razılaş-, sahla-, sahmanla-, sal-, salla-, sallan-, sanç-, sarsıt-, sataş-, sıçra-, sıgalla-, sığalla-, sığış-, sıh-, sıhıl-, sızılda-, şaggılda-, tah-, tanı-, tapdala-, tapşır-, tıha-, tıppılda-, tulla-, tumarla-, ufulda-, uğulda-, utan-, uza-, uzaglaş-, uzat-, var-, yağ-, yahınlaş-, yahınlaşdır-, yanaş-, yandır-, yanı-, yapış-, yar-, yaran-, yaşar-, yat-, yayıl-, yaz-, yığ-, yıh-, yıhıl-, yohla-, yollan-
[163]
-dı(ayag) : sahla-
[1]
-dı(ayağagalhmag) : galh-
[1]
-dı(baş) : bula-
[1]
-dı(başadolanmak) : dolan-
[1]
-dı(heber) : al-
[1]
-dı(nefesi) : başla-
[1]
-dı(şehegalhmag) : galh-
[1]
-dı(yan) : al-
[1]
-dıg : aç-, ahtar-, al-, apar-, ayrıl-, bah-, başla-, çağır-, çıh-, çıhart-, dayan-, gaç-, gal-, galh-, gayıt-, oyan-, tap-, tapşır-, yığ-, yıhıl-, yollan-, yuban-
[22]

-dıgca : ağla-, bah-, boşal-, uza-, yahınlaş-
[5]
-dıgça : rastlaş-
[1]
-dıgda : çıh-, gayıt-, gurtar-
[3]
-dıgları : dayan-, galh-, gurtar-
[3]
-dıglarından : gaç-, yaşa-
[2]
-dıglarını : apar-, danış-, galh-
[3]
-dığca : uzan-
[1]
-dığı : apar-, bah-, dayan-, gal-, galh-, gurtar-, hazırla-, sahla-, say-, tanı-, yaz-
[11]
-dığı(gulag) : as-
[1]
-dığım : al-, apar-, danış-, maraglan-, sahla-, sıh-, tap-, yaz-
[8]
-dığımdan : sahla-
[1]
-dığımız : al-
[1]
-dığın : tap-
[1]
-dığına : gırıl-
[1]
-dığından : bat-, çıh-
[2]
-dığını : ağla-, ahtar-, al-, art-, bah-, çıh-, humarlan-, maraglan-, yazıl-
[9]
-dığının : açıl-, yaz-
[2]
-dığınız : sat-, yaz-
[2]
-dığin : at-
[1]
-dılar : aç-, al-, apar-, arala-, as-, at-, ayrıl-, bağla-, bah-, barış-, başla-, çağır-, çalış-, çıh-, çıhar-, çıhart-, danış-, dartışdır-, dolaş-, gaç-, gal-, galh-, gayıt-, gaytar-, gucaglaş-, gurtar-, ohla-, ohşa-, oyna-, razılaşdır-, sal-, salamlaş-, suvar-, tap-, tulla-, tutaş-, yahınlaş-, yığ-
[38]
-dılar(baş) : al-
[1]
-dılar(berke) : sal-
[1]
-dım : aç-, addımla-, ağırlaş-, ağla-, ahtar-, al-, anla-, at-, atıl-, ayıl-, bah-, başla-, boşalt-, boylan-, bulandır-, çağır-, çalış-, çaş-, çat-, çıh-, çıhart-, dal-, danış-, dart-, dayan-, dolanır-, gaç-, gal-, galdır-, galh-, gamarla-, gayıt-, gışgır-, gızar-, hatırla-, inan-, ohşa-, oyan-, rastlaş-, sahla-, sal-, saldır-, san-, sarıl-, sıçra-, sığın-, tanı-, tap-, tohda-, tumarla-, yahınlaş-, yala-, yayın-, yollan-, yumrugla-
[55]
-dım(elatmag) : at-
[1]
-dımı : garış-
[1]
-dın : aldat-, bağla-, bas-, çağır-, çıhart-, gurtar-, sal-, tanı-, yıhıl-
[9]
-dır : gal-, ohşa-, yan-
[3]
-dırdım : gal-
[1]
-dırıb : gal-
[1]
-dısa : var-
[1]
-dısı : gal-
[1]
-di : bil-, bilin-, bit-, bitir-, ciddileş-, çek-, çekil-, çemkir-, çévir-, çévril-, çile-, çimizdir-, delir-, dey-, deyiş-, dé-, déyin-, dik-, dikel-, dikil-, diksin-, diksindir-, dillen-, dillendir-, dinle-, diren-, dönder-, düyünle-, düzel-, düzelt-, eri-, erit-, es-, esebileş-, eyil-, eyleş-, édil-, éle-, én-, éndir-, éşidil-, éşit-, ét-, étdir-, fikirleş-, gel-, get-, getir-, gez-, gezdir-, gezir-, géç-, gét-, géy-, géyin-, gir-, gizilde-,

gönder-, göster-, göyne-, gözle-, gülümse-, herlen-, herlet-, hestelen-, i-, iç-, in-, inilde-, irelile-, iste-, istiy-, it-, itele-, kekéle-, kes-, kesdir-, kesil-, kéç-, kéçir-, kéfsizle-, kiçil-, kişne-, kövrel-, köyrel-, lengi-, mürgüle-, öyreş-, sakitleş-, seksekelen-, ser-, seril-, sesle-, seslen-, seyrel-, séç-, séhrle-, sévin-, sévindir-, séyrekleş-, sil-, silkele-, silkelen-, söyke-, söyken-, söyle-, süstleş-, şekle-, şiddetlen-, te'rifle-, teeccüblen-, temizle-, tep-, tepikle-, terpen-, terpet-, tézleş-, tikmiş-, titre-, titret-, üreklen-, vér-, véril-, yeherle-, yé-, yélle-, yéri-, yétir-, yükle-, zille-
[130]

-di(atminmek) : min-
[1]

-di(başvérmek) : vér-
[1]

-di(elvérmek) : vér-
[1]

-di(élvérmek) : vér-
[1]

-di(éşidildi) : éşitil-
[1]

-di(fikre) : gét-
[1]

-di(géydétmek) : ét-
[1]

-di(gonag : éle-
[1]

-di(görebilmek) : bil-
[1]

-di(gözleri : çek-
[1]

-di(gurban) : gét-
[1]

-di(varétmek) : ét-
[1]

-di(yol : çek-
[1]

-di(yoladüzelmek) : düzel-
[1]

-dib : yéyile-
[1]

-dik : çekil-, dé-, éle-, én-, gel-, gét-, güleş-, güllele-, gülümse-, i-, vér-, yönel-
[12]

-dikce : ez-, éndir-, gét-
[3]

-dikde : bil-, éşit-, kéç-, yétiş-
[4]

-dikden : bitir-
[1]

-dikleri : dé-, iste-
[2]

-diklerimizi : dé-
[1]

-diklerine : dé-
[1]

-dikten : ét-
[1]

-diler : çekil-, deyiş-, dé-, diksin-, eyleş-, éle-, én-, ét-, gel-, getir-, gét-, gir-, gönder-, gülümse-, i-, iste-, itele-, kes-, kövrel-, séç-, söyle-, vér-
[22]

-diler(galibgelmek) : gel-
[1]

-dim : benzet-, bil-, cesaretlen-, çek-, çekir-, çévir-, çévril-, der-, dé-, diksin-, döyecle-, düzel-, erit-, ezizle-, éle-, én-, éşit-, ét-, fikirleş-, gel-, getirt-, getitr-, gezdir-, gét-, géyin-, gir-, gönder-, gözle-, gülümse-, hercle-, heyfsilen-, hirslen-, i-, iç-, iste-, işle-, itele-, itir-, kederlen-, kéç-, kéçir-, kövrel-, min-, öyren-, sakitleş-, sévin-, sil-, söyken-, teeccüblen-, vér-, yeri-, yönel-
[52]

-dim(dehşete) : gel-
[1]

-dim(éşiddim) : éşit-
[1]

-dim(fikirvérmek) : vér-
[1]

-dim(hiss) : éle-
[1]

-dim(rast) : gel-
[1]

-dim(şikest) : éle-
[1]

-dim(tamaşa) : éle-

[1]
-dim(yoldan) : éle-
[1]
-dimi : i-
[1]
-dimse : çek-, gét-, vér-
[3]
-din : dé-, éle-, élemiş-, éşit-, gét-, te'rifle-, teles-
[7]
-diniz : yétir-
[1]
-dir : çekin-, gez-, öylen-
[3]
-dirirdi : bil-
[1]
-dise : fikirleş-, i-
[2]
-diyi : besle-, birleş-, bişir-, dé-, düzelt-, éşit-, ét-, fikirleş-, gel-, getir-, gét-, géy-, gözle-, iste-, işle-, kéçir-, öyret-, sepele-, sév-, teles-, vér-
[21]
-diyim : beyen-, bil-, bitir-, dé-, déyin-, éşit-, ét-, gét-, gözle-, iste-, işle-, kéçir-, séç-, sév-, vér-, yétir-
[16]
-diyimden : iste-, işle-, teles-
[3]
-diyime : iç-
[1]
-diyimi : çek-, ét-, gét-, iste-
[4]
-diyimi(géddiyimi) : gét-
[1]
-diyimiz : gel-, iste-
[2]
-diyin : dé-, éle-
[2]
-diyindi : néyle-
[1]
-diyine : dé-
[1]
-diyini : çek-, dé-, én-, ét-, gel-, gétir-, gizlen-, gülümse-, kişne-, kövrel-, tüpürcekle-, vér-
[12]
-diyinin : kéç-
[1]
-diyiniz : éle-, iste-, vér-
[3]
-diz : bil-
[1]
-du : boğul-, dol-, doldur-, dur-, duruh-, gop-, gorh-, goşul-, govuş-, goy-, guru-, gurul-, nol-, ohu-, ohut-, ol-, olmuş-, olun-, otur-, oturt-, pozul-, pozuluş-, soruş-, sovuş-, soy-, soyun-, sus-, tohun-, tohundur-, tut-, tutul-, uç-, uçun-, udgun-, unut-, vur-, vurur-, yu-, yum-, yuyun-
[40]
-du(2) : sor-
[1]
-du(acığı) : tut-
[1]
-du(hırs : vur-
[1]
-du(mehvolmag) : ol-
[1]
-dug : burul-, goy-, ol-, otur-
[4]
-dugda : soruş-
[1]
-dugdan : doldur-
[1]
-duglarından : ol-
[1]
-duğu : dur-, goş-, ohu-, ol-, otur-, tut-, vur-, yuyul-
[8]
-duğum : doğul-, govuş-, ol-
[3]
-duğuma : otur-
[1]
-duğumu : ol-
[1]
-duğumuz : gur-
[1]
-duğumuzu : dur-
[1]
-duğun : yum-
[1]
-duğuna : doldur-
[1]
-duğundan : don-, ol-
[2]
-duğunu : dol-, durul-, goyul-, ol-, yu-
[5]
-duğunun : ol-
[1]

-dular : buyur-, dur-, goş-, gov-, goy-, tut-, unut-, vur-
[8]
-dum : duy-, gorh-, goy-, ol-, soruş-, tut-, uçun-, yu-
[8]
-dum(tanışolmag) : ol-
[1]
-dun : gorhut-, goy-
[2]
-dunuz : goşul-, vur-
[2]
-dü : böl-, böyü-, bük-, bükül-, bürü-, bürün-, çök-, çürüt-, dön-, dönür-, döy-, döyün-, dürt-, düş-, düşün-, düşündür-, gör-, görün-, görüş-, götür-, götürül-, gül-, gülümsün-, öl-, öldür-, öp-, ört-, öskür-, öt-, ötür-, sön-, söv-, sümür-, sür-, sürt-, süz-, şütü-, tök-, tökül-, tövşü-, üzül-, yüyür-
[42]
-dü(başadüşmek) : düş-
[1]
-dü(yadadüşmek) : düş-
[1]
-dük : böyü-, düşmüş-, gör-, götür-
[4]
-dükce : böyü-, düş-, düşün-
[3]
-dükleri : köç-
[1]
-düklerini : köç-
[1]
-düler : dön-, düş-, düzül-, gör-, görüş-, köçür-, öpüş-, süz-, yüyürüş-
[9]
-düler(başadüşmek) : düş-
[1]
-düm : böyü-, çök-, dön-, düş-, düşün-, düşür-, gör-, götür-, gül-, hönkür-, köç-, öp-, tüpür-, yüyür-
[14]
-düm(başadüşmek) : düş-
[1]
-düm(başadüşürmek) : düşür-
[1]
-dün : gör-, öl-
[2]
-dünmü : gör-
[1]
-dünüz : gör-
[1]
-dür : öl-
[1]
-dürme : öl-
[1]
-düse : düş-, gör-
[2]
-düsü : öl-
[1]
-düyü : böyüt-, düş-, gör-, köçür-, tök-, üzül-
[6]
-düyüm : gör-
[1]
-düyüme : gör-
[1]
-düyümü : düşün-
[1]
-düyün : döy-, gör-
[2]
-düyünü : düzül-, gör-, gül-, öl-
[4]
-e : adileştir-, cemleşdir-, çek-, çekin-, dehşet-, dey-, déyin-, dikdir-, dön-, döy-, döyün-, döz-, düş-, es-, eyleş-, én-, éynileşdir-, fikirleş-, gel-, getir-, gez-, géy-, gir-, gör-, gül-, güven-, iriş-, kesdir-, kéç-, kövrel-, min-, öp-, sakitleştir-, séç-, sév-, sévin-, sil-, sür-, sürt-, teles-, terped-, terpen-, tövşüy-, vér-, zeherlen-
[45]
-e(éde) : ét-
[1]
-e(éşide) : éşit-
[1]
-e(géde) : gét-
[1]
-ecek : bil-, dey-, dön-, döy-, düş-, eyleş-, gel-, getir-, gezdir-, gör-, iç-, kéç-, min-, öldür-, öp-, sévindir-, söndür-, sürt-, tikil-, tök-, tökül-, vér-
[22]
-ecek(başvérmek) : vér-
[1]
-ecek(édecek) : ét-
[1]
-ecek(éşidecek) : éşit-
[1]

-ecek(gédecek) : gét-
[1]
-ecekdi : çévril-, dey-, dönder-, gel-, gécik-, gönder-, gör-, héyretlen-, hirslen-, sévin-, vér-, yéllét-
[12]
-ecekdi(tergidecekdi) : tergit-
[1]
-ecekdim : géy-, gir-, vér-
[3]
-ecekdir : gel-
[1]
-ecekler : götür-, gül-
[2]
-ecekmi : bil-
[1]
-ecekmi(sındırabilmek) : bil-
[1]
-eceksen : évlendir-, kéflen-, tök-
[3]
-eceksen(gédeceksen) : gét-
[1]
-eceksiniz : dédirtdir-
[1]
-ecem : döy-, gel-, öl-
[3]
-ecem(mehvédecem) : ét-
[1]
-ecem(tergidecem) : tergit-
[1]
-eceyem : bil-, düş-, gel-, güleş-, iç-, öl-, vér-
[7]
-eceyem(gédeceyem) : gét-
[1]
-eceyik : getir-
[1]
-eceyik(édeceyik) : ét-
[1]
-eceyik(gédeceyik) : gét-
[1]
-eceyimden : itir-
[1]
-eceyimi(edeceyimi) : ét-
[1]
-eceyimi(édeceyimi) : ét-
[1]
-eceyinden(éşideceyinden) : éşit-
[1]
-eceyine : gel-
[1]
-eceyini : bil-
[1]
-eceyini(édeceyini) : ét-
[1]
-ek : düş-, gez-, gezdir-, gönder-, gör-, görüşdür-, güleş-, köç-, vér-
[9]
-ek(édek) : ét-
[1]
-ek(gédek) : gét-
[1]
-eler : dey-
[1]
-em : bil-, çekil-, gör-, men-
[4]
-em(yola : düş-
[1]
-en : bil-, birleş-, çek-, diksin-, diyirlen-, döy-, düş-, düşündür-, eyleş-, én-, éşidil-, évlen-, geherlendir-, gel-, getir-, géy-, gir-, gör-, görün-, güleş-, iç-, kesil-, kéç-, küsdür-, öl-, öldür-, sezil-, séçil-, sökül-, sür-, sürün-, süz-, teles-, tik-, tökül-, vahimelen-, vér-, yéllen-, yérleş-, yét-, yüksel-
[41]
-en(éden) : ét-
[1]
-en(éşiden) : éşit-
[1]
-en(géden) : gét-
[1]
-en(gözdikmek) : dik-
[1]
-en(heyecenedüşmek) : düş-
[1]
-en(razılıgbildirmek) : bildir-
[1]
-en(tamaşaéden) : ét-
[1]
-ende : bilin-, çek-, çekil-, düş-, es-, fikirleş-, gel-, getir-, gir-, gör-, görüş-, götür-, iç-, kéç-, köçür-, öl-, öylen-, sürt-, sürül-, te'rifley-, terpen-, yétiş-
[22]
-ende(başvérmek) : vér-
[1]
-ende(édende) : ét-
[1]
-ende(éşidende) : éşit-
[1]

-ende(gédende) : gét-
[1]
-enden : bitir-, düş-, fikirleş-, gel-, gét-, gör-, iç-, köç-, sakitleş-, vériş-
[10]
-enden(gédenden) : gét-
[1]
-endi : sév-
[1]
-ene : ört-, şiş-
[2]
-enecen : iç-
[1]
-enedek : görüş-
[1]
-eni : gel-, gör-, kéç-
[3]
-enin : çek-, güleş-
[2]
-enler : bil-, eyil-, gel-, sévin-
[4]
-enler(édenler) : ét-
[1]
-enler(gédenler) : gét-
[1]
-enlerden : gel-
[1]
-enlere : törét-
[1]
-enleri : kéç-
[1]
-enlerin : gel-, kéç-, öt-
[3]
-er : bil-, dey-, düzel-, gel-, kéç-, öldür-, vér-
[7]
-er(2) : dey-
[1]
-er(éder) : ét-
[1]
-er(éşider) : éşit-
[1]
-er(gelebilmek) : bil-
[1]
-er(géder) : gét-
[1]
-er(hecalet : çek-
[1]
-erdi : bil-, çek-, çekil-, dikil-, dürt-, düşün-, fikirleş-, gel-, getir-, giléylen-, gir-, gönder-, götür-, gül-, hirslen-, hönkür-, kéç-, kéçir-, köç-, öp-, öyret-, sév-, sévin-, sévindir-, sil-, söy-, tökül-, yétir-
[28]
-erdi(edebilmek) : bil-
[1]
-erdi(elde : ét-
[1]
-erdi(éderdi) : ét-
[1]
-erdi(géderdi) : gét-
[1]
-erdi(yazığıgelmek) : gel-
[1]
-erdik : güleş-
[1]
-erdik(éşiderdik) : éşit-
[1]
-erdik(géderdik) : gét-
[1]
-erdik(güderdik) : güt-
[1]
-erdiler : bil-, cinled-, dey-, gel-, vér-
[5]
-erdim : bil-, çek-, düş-, fikirleş-, gör-, gül-, kesdir-
[7]
-erdim(éderdim) : ét-
[1]
-erdim(géderdim) : gét-
[1]
-erdim(titrederdim) : titret-
[1]
-erdin : bil-
[1]
-erek : bitir-, çévir-, çök-, dik-, diksin-, dön-, düş-, düşün-, eyil-, én-, gel-, götür-, kéç-, kéçir-, sür-, sürün-, süz-
[17]
-erek(éderek) : ét-
[1]
-erem : bil-, évlen-, gel-, göster-, iç-, min-, öldür-, sév-, tikdir-
[9]
-erem(éderem) : ét-
[1]
-erem(géderem) : gét-
[1]
-erik : bil-, gel-, iç-, vér-
[4]
-erken : dey-, düş-, én-, gez-, gönder-, iç-, kéç-, öl-
[8]

-erken(éderken) : ét-
[1]
-erken(fikregéderken) : gét-
[1]
-erken(géderken) : gét-
[1]
-erler : dey-
[1]
-erler(éderler) : ét-
[1]
-ermiş : çek-, gel-
[2]
-erse(éderse) : ét-
[1]
-ersen : bil-, düş-, düşün-, getir-, iç-, vér-
[6]
-ersen(başadüşmek) : düş-
[1]
-ersen(édersen) : ét-
[1]
-ersen(éşidersen) : éşit-
[1]
-ersen(gédersen) : gét-
[1]
-ersiniz : bil-
[1]
-ersiz : gel-
[1]
-ersiz(gédersiz) : gét-
[1]
-esen : bil-, dey-, döy-, gör-, göster-, öyren-, söy-
[7]
-esen(başadüşmek) : düş-
[1]
-esi(gédesi) : gét-
[1]
-esiz : bil-, gör-
[2]
-esiz(gédesiz) : gét-
[1]
-essiniz : getir-
[1]
-essiniz(édessiniz) : ét-
[1]
-eydi : bil-, gel-, gönder-, gör-
[4]
-eydi(édeydi) : ét-
[1]
-eydi(gédeydi) : gét-
[1]
-eydik : bil-
[1]
-eydiler : bil-, gönder-, gör-
[3]
-eydim : bil-, çek-, gel-, getir-, gir-
[5]
-eydim(édeydim) : ét-
[1]
-eydim(gédeydim) : gét-
[1]
-eydin(édeydin) : ét-
[1]
-eydiniz : vér-
[1]
-eyim : gir-
[1]
-eyim(éşideyim) : éşit-
[1]
-eyim(gédeyim) : gét-
[1]
-gın : yan-
[1]
-gin : it-
[1]
-ı : asıl-, yanaş-
[2]
-ıb : aç-, açıl-, ağırlaş-, ah-, al-, alış-, apar-, as-, asıl-, aş-, aşırıl-, at-, atdan-, atıl-, atlan-, bağlan-, bağlatdır-, bah-, bas-, bat-, batır-, boşal-, boylan-, bozar-, buğlan-, burah-, çagır-, çağır-, çal-, çalış-, çap-, çat-, çığır-, çıh-, çıhar-, çıhard-, çih-, çirman-, danış-, dart-, dartın-, dayan-, dolandır-, fınhır-, gabar-, gaç-, gahıl-, gal-, galdır-, galh-, gandır-, ganır-, garal-, garış-, gayırtdır-, gayıt-, gazan-, gırıl-, gısıl-, gıvrıl-, gıy-, gız-, gızar-, gocal-, gopar-, gucaglaş-, gurtar-, islan-, işıglan-, parçalan-, pıçıldaş-, sağ-, sal-, salamlaş-, sarıl-, sıçray-, sıh-, sın-, sıyır-, tah-, tap-, tapşır-, tıhan-, toplay-, utan-, uzaglaş-, uzan-, yahınlaş-, yahşılaş-, yanaş-, yandır-, yapış-, yapışdır-, yar-, yarad-, yaralan-, yat-, yaz-, yazıl-, yığ-, yığıl-, yığış-, yıh-, yıhıl-
[104]
-ıb(baş) : al-

[1]
-ıb(boşaldıb) : boşalt-
[1]
-ıb(ele) : sal-
[1]
-ıb(gayıdıb) : gayıt-
[1]
-ıb(gobardıb) : gopart-
[1]
-ıb(gulag) : as-
[1]
-ıb(lele : gal-
[1]
-ıb(nişan) : al-
[1]
-ıb(ohşadıb) : ohşat-
[1]
-ıb(sağaldıb) : sağalt-
[1]
-ıb(uzadıb) : uzat-
[1]
-ıb(yapırdıb) : yapırt-
[1]
-ıblar : apar-, atış-, çağır-, çıhar-, tap-
[5]
-ıbmış : tap-, yıhıl-
[2]
-ıbsan : tap-, yat-
[2]
-ıg : garış-, tapşır-
[2]
-ılan : tap-
[1]
-ım : al-, apar-, at-, bacar-, bah-, danış-, dolan-, gaç-, gıl-, gışgır-, tapşır-, vidalaş-, yaz-, yığ-
[14]
-ım(ağrıdım) : ağrıt-
[1]
-ım(ağrınalmak) : al-
[1]
-ın : ağlaş-, al-, bah-, çağır-, danış-, gal-, gurtar-, yaz-, yazdır-, yığıl-, yığış-
[11]
-ın(bağrın) : bağır-
[1]
-ın(salamatgalmag) : gal-
[1]
-ınca : al-
[1]
-ır : aç-, açıl-, agar-, ağar-, ah-, al-, apar-, art-, at-, bah-, boylan-, çağır-, çah-, çalın-, çalış-, çarp-, çığır-, çıh-, çıhar-, çihar-, çohal-, dal-, danış-, darıh-, dolan-, gaç-, gal-, galdır-, galh-, gap-, garal-, gat-, gısıl-, gızdır-, hısınlaş-, maraglandır-, saç-, saflaşdır-, sal-, sat-, satıl-, sustal-, tanıd-, tap-, tıggıldad-, uzaglaş-, uzan-, yağ-, yahınlaş-, yahşılaş-, yan-, yar-, yat-, yayıl-, yaz-, yollan-
[56]
-ır(arıdır) : arıt-
[1]
-ır(canatmag) : at-
[1]
-ır(gulag) : as-
[1]
-ır(oyadır) : oyat-
[1]
-ır(şahegalhmag) : galh-
[1]
-ır-dım : çıh-
[1]
-ıram : ahtar-, al-, apar-, at-, bah-, darıh-, dolandır-, gaç-, gal-, gışgır-, heyecanlan-, tanıy-, tapşır-, yalvar-, yaz-, yıhıl-
[16]
-ıram(aldadıram) : aldat-
[1]
-ıram(başa) : fırlan-
[1]
-ıram(gopardıram) : gopart-
[1]
-ırdı : acıglan-, adlan-, ağar-, ah-, al-, alovlan-, apar-, aparıl-, art-, as-, at-, ayaglaş-, azal-, bah-, bas-, bat-, boşal-, boyan-, boylan-, çağır-, çal-, çalın-, çap-, çıh-, çıhar-, çırp-, dam-, danış-, dart-, dartın-, daşın-, dırmaş-, dolaş-, gaç-, gal-, galh-, garal-, gırıl-, gışgır-, gıvrıl-, gızış-, gopar-, hatırlat-, hıçgır-, inan-, maraglandır-, otar-, oynaş-, saç-, sal-, sallan-, sayıl-, sındır-, tah-, tanıy-, uzaglaş-, uzan-, yağ-, yan-, yapış-, yapışdır-, yaraşdır-, yat-, yaz-, yığıl-, yığışdır-, yırğalan-

[67]
-ırdı(gayıdırdı) : gayıt-
[1]
-ırdı(hatırladırdı) : hatırlat-
[1]
-ırdı(oyadırdı) : oyat-
[1]
-ırdıg : bah-, çıh-
[2]
-ırdıgsa : bah-
[1]
-ırdılar : apar-, at-, çağır-, çığırış-, galh-, gırpıd-, gışgır-, pıçıldaş-, sal-, toplaş-
[10]
-ırdım : al-, apar-, bah-, bas-, çal-, çalış-, çırp-, dırmaş-, gaç-, gısgan-, inan-, tullan-
[12]
-ırdım(gayıdırdım) : gayıt-
[1]
-ırdımsa : at-
[1]
-ırıg : danış-, gızın-, sal-, yıh-
[4]
-ırıg(dağıdırıg) : dağıt-
[1]
-ırken : aparıl-, danış-
[2]
-ırlar : aç-, as-, bah-, danış-, gal-, yaz-
[6]
-ırmış : yan-
[1]
-ırmışlar : dalaş-
[1]
-ırsa : maraglandır-, yat-
[2]
-ırsan : ahtar-, apar-, bah-, çal-, çırpın-, danış-, darıh-, gır-, gıy-, maraglan-, tanıy-, yat-
[12]
-ırsan(gulag) : as-
[1]
-ırsanızsa(gayıdırsınızsa) : gayıt-
[1]
-ırsın : danış-
[1]
-ırsınız : bah-, çalış-, danış-
[3]
-ışlar : bah-
[1]
-i : ehval-, geyr-, géyr-, heyet-, meşét-, te'cil-
[6]
-ib : beyen-, bez-, bil-, biş-, bit-, bitir-, cinlen-, çek-, çekil-, çévir-, çévril-, çömel-, der-, dey-, deyiş-, déş-, déyiş-, did-, dik-, dikel-, dikil-, diksin-, din-, dirseklen-, dönder-, ey-, eyil-, eyleşdir-, én-, éş-, fikirleş-, gel-, geril-, getir-, gez-, gezdir-, gir-, gönder-, göster-, gözelleş-, güleş-, hestelen-, hudahafizleş-, iç-, iliş-, irilen-, itir-, kes-, kesdir-, kéç-, kéçir-, kökel-, min-, öceş-, seksen-, seril-, séç-, sévin-, sil-, siviş-, söyken-, söykey-, terpét-, tik-, tikil-, tüken-, üreklen-, vér-, yékel-, yékelen-, yéy-, zedelen-
[72]
-ib(atminmek) : min-
[1]
-ib(dehşetegelmek) : gel-
[1]
-ib(düzeldib) : düzelt-
[1]
-ib(elvérmek) : vér-
[1]
-ib(édib) : ét-
[1]
-ib(gehgehe : çek-
[1]
-ib(gédib) : gét-
[1]
-ib(himédib) : ét-
[1]
-ib(hissédib) : ét-
[1]
-ibdir : vér-
[1]
-ibler : deyiş-, gel-, getir-
[3]
-ibler(édiblermiş) : ét-
[1]
-iblermiş : gel-
[1]
-iblermiş(édiblermiş) : ét-
[1]
-ibmiş : gel-, iliş-
[2]
-ibsen : gel-
[1]
-ie : getir-

[1]
-ik : görer-
[1]
-ildi(éşidildi) : éşit-
[1]
-ildikden(édildikten) : ét-
[1]
-ilen(éşidilen) : éşit-
[1]
-ilmeden(édilmeden) : ét-
[1]
-ilmemiştir(éşidilmemiştir) : éşit-
[1]
-ilmişdi(düzeldilmişdi) : düzelt-
[1]
-ilmişdi(édilmişdi) : ét-
[1]
-im : bil-, évlen-, fikirleş-, gel-, gez-, gönder-, kéç-, vér-
[8]
-im(édim) : ét-
[1]
-im(gédim) : gét-
[1]
-immi : gel-
[1]
-immi(gédimmi) : gét-
[1]
-in : bil-, çek-, eyleş-, gel-, getir-, géy-, kéç-, meslehetleş-, teles-, vér-
[10]
-in(édin) : ét-
[1]
-in(gédin) : gét-
[1]
-ince : fikirleş-
[1]
-ir : alış-, beyen-, bil-, çek-, çekil-, çekin-, çimizdir-, del-, dey-, deyiş-, déş-, diksindir-, dönder-, düzel-, ez-, éley-, ferglen-, gel-, gemir-, gez-, géy-, gir-, iç-, istey-, itir-, kéç-, kéçir-, meslehetleş-, seyird-, sév-, sévindir-, teles-, ülvileşdir-, vér-, yétir-, yétişdir-, zengileşdir-
[37]
-ir(düzeldir) : düzelt-
[1]
-ir(édir) : ét-
[1]
-ir(éşidir) : éşit-
[1]
-ir(gédir) : gét-
[1]
-ir(tamaşaédir) : ét-
[1]
-irdi : bil-, bilin-, çek-, çekil-, dey-, deyiş-, déş-, es-, eyil-, ez-, éley-, én-, éş-, éşidil-, fikirleş-, gel-, getir-, gez-, gizlen-, göster-, gözelleşdir-, güsselen-, güzgülen-, herlen-, iç-, kederlen-, kemir-, kéç-, kéçir-, kölgelen-, köyrel-, meleş-, pisleş-, sakitleş-, sév-, sézil-, sil-, terlen-, tik-, tüken-, tüstülen-, vér-, yéy-
[43]
-irdi(2) : kesdir-
[1]
-irdi(düzedirdi) : düzelt-
[1]
-irdi(édirdi) : ét-
[1]
-irdi(éşidildi) : éşidil-
[1]
-irdi(éşidirdi) : éşit-
[1]
-irdi(gedirdi) : get-
[1]
-irdi(gédirdi) : gét-
[1]
-irdi(gizledirdi) : gizlet-
[1]
-irdi(kömekédirdi) : ét-
[1]
-irdi(nezer : yétir-
[1]
-irdi(tamaşaédirdi) : ét-
[1]
-irdi(yol : çek-
[1]
-irdik(düzeld-irdik) : düzelt-
[1]
-irdik(édirdik) : ét-
[1]
-irdik(gédirdik) : gét-
[1]
-irdiler : bil-, bişir-, çek-, çekil-, dey-, éley-, én-, gel-, gezdir-, gönder-, séçil-, vér-
[12]
-irdiler(sévinebilmek) : bil-

[1]
-irdim : bil-, çek-, dey-, déyin-, fikirleş-, gel-, sév-, vér-
[8]
-irdim(édirdim) : ét-
[1]
-irdim(éşidirdim) : éşit-
[1]
-irdim(gédirdim) : gét-
[1]
-irdimse : çek-
[1]
-irdise : gel-
[1]
-irem : bil-, dey-, gel-, gizlen-, gönder-, it-, kéç-, vér-
[8]
-irem(édirem) : ét-
[1]
-irem(éşidirem) : éşit-
[1]
-irem(gédirem) : gét-
[1]
-irem(hahişédirem) : ét-
[1]
-irem(ricaédirem) : ét-
[1]
-irem(sehvédirem) : ét-
[1]
-irik : geziş-
[1]
-irik(édirik) : ét-
[1]
-irik(gédirik) : gét-
[1]
-irikse(éşidirikse) : éşit-
[1]
-irler : bil-, dey-, gel-, getir-, gönder-, vér-
[6]
-irler(édirler) : ét-
[1]
-irmi : gel-, kederlen-, sévin-
[3]
-irsen : bil-, çek-, dey-, diril-, gel-, gécik-, iyren-, teeccüblen-, temizlen-
[9]
-irsen(édirsen) : ét-
[1]
-irsen(éşidirsen) : éşit-
[1]
-irsen(gédirsen) : gét-
[1]
-irseniz : dey-
[1]
-irsenmi(éşidirsenmi) : éşid-
[1]
-irsinis(gédirsiniz) : gét-
[1]
-irsiniz : bil-, teessüflen-
[2]
-irsiniz(gédirsiniz) : gét-
[1]
-irsinizmi : bil-
[1]
-irsiz : teles-
[1]
-iş : gel-
[1]
-iyen : él-
[1]
-k : néyne-
[1]
-la : bağış-
[1]
-lam : ol-
[1]
-lar : baş-
[1]
-larmış : yandırdıb-
[1]
-larsan : bağış-
[1]
-ledi : göz-
[1]
-lem : bil-
[1]
-leyib : dümsük-
[1]
-m(néynim) : néyne-
[1]
-ma : ahıt-, al-, at-, bah-, çıh-, danış-, darıh-, gal-, gına-, gorh-, kolhozlaş-, ol-, pıggıldaş-, sal-, yuban-, yum-
[16]
-madan : aç-, ağrı-, al-, anla-, ayır-, bah-, çihar-, galh-, gaşı-, gırp-, gorh-, goy-, gurdala-, ol-, poz-
[15]
-madı : açıl-, ayagla-, ayazı-, bacar-, bah-, çat-, çıh-, danış-, gal-, galdır-, gayıt-, gaytar-, gırıl-, gıy-, gop-, goy-, inan-, ol-, olun-, sın-, sındır-, tap-, tut-,

var-, vur-, yandır-, yaz-, yuban-
[28]
-madı(sebri : çat-
[1]
-madıg : al-, inan-
[2]
-madığı : ol-
[1]
-madığım : anla-
[1]
-madığını : ol-
[1]
-madılar : yandır-
[1]
-madım : bah-, çıhart-, gayıt-, inan-, say-, soruş-, var-
[7]
-madım(söz) : tap-
[1]
-madımı(ganesalmag) : sal-
[1]
-madın : gıy-, gorh-, ol-
[3]
-madın(gulag) : as-
[1]
-mag : aç-, açıl-, ağla-, al-, alışdır-, anla-, apar-, aralan-, at-, atıl-, atla-, bağır-, bağışla-, bah-, bas-, çağır-, çap-, çat-, çıh-, çıhar-, dağıt-, danış-, gaç-, gal-, gala-, galdır-, galh-, gayıt-, gaytar-, gazandır-, gopar-, gopart-, goy-, gucagla-, gurtar-, hazırlaş-, ohu-, ol-, ovundur-, sahla-, sanç-, sıhıl-, soruş-, soy-, soyu-, soyun-, şadlan-, tolazla-, uç-, vidalaş-, vur-, vurdur-, yandır-, yaşa-, yaz-, yohla-, yu-
[57]
-maga : ahtar-
[1]
-magda : dağıl-, tap-
[2]
-magdan : bah-, duy-, gal-, goşul-, tutul-, yu-
[6]
-magdandı : say-
[1]
-mağ : boşal-
[1]
-mağa : aç-, ağla-, al-, apar-, as-, ayrıl-, bah-, cılızlaş-, çal-, çat-, çıh-, çıhar-, çırpın-, dağıt-, danış-, dara-, dızılda-, dur-, gaç-, galdır-, garşıla-, gayıt-, gazandır-, gışgır-, gurtar-, ohşa-, ohu-, sal-, sat-, sına-, soruş-, tanı-, uç-, uçun-, vur-, yandır-, yat-, yayın-, yaz-, yazıl-, yumrugla-
[41]
-mağa(yadasalmag) : sal-
[1]
-mağı : bah-, dur-, ol-, tut-, yaz-, zarafatlaş-
[6]
-mağım : ağla-, gaç-
[2]
-mağıma : gurtar-
[1]
-mağımız : gal-
[1]
-mağımızda : gur-
[1]
-mağın : danış-, oyna-
[2]
-mağına : yazıl-
[1]
-mağından : boşalt-
[1]
-mağını : gurtar-
[1]
-mağina : çıh-
[1]
-mak : al-, apar-, başla-, bula-, tap-, tut-, yığ-, yık-
[8]
-malı : ahtar-, al-, bağışla-, çıh-, çıhart-, danış-, dayan-, dolan-, gaç-, gına-, ol-, tap-
[12]
-malıdır : as-, ol-
[2]
-malısan : ağla-, gazan-
[2]
-malıyam : al-
[1]
-malıydı : ol-
[1]
-malıydım : al-
[1]
-mamag : yıhıl-, yubat-
[2]

-mamısan : danış-
[1]
-mamış : çat-, çıh-, dayan-, ol-, olun-, sol-, tap-, yu-
[8]
-mamışam(macal) : tap-
[1]
-mamışdı : açıl-, al-, azalt-, gal-, gov-, gurtar-, ol-, oyan-
[8]
-mamışdılar : apar-, yohla-
[2]
-mamışdım : al-, doldur-
[2]
-maram : goy-
[1]
-masa : ol-, sahla-, yan-
[3]
-masalar : çıhart-
[1]
-masam : çatdır-
[1]
-masan : gışgır-
[1]
-masaydı : ol-
[1]
-masaydım : gayıt-
[1]
-ması : danış-, goy-, olun-
[3]
-masın : çat-, dağıl-, gal-, ol-, sal-, soyu-, tohu-, yağ-, yan-, yat-
[10]
-masın(baş) : tut-
[1]
-masına : galh-
[1]
-masından : ol-, tap-
[2]
-masını : çıh-, ol-
[2]
-masınlar : vur-
[1]
-maya : ağla-, bağışla-, ol-
[3]
-mayacag : bah-, gal-, hazırlaş-, ol-, sığış-
[5]
-mayacagdı : ol-
[1]
-mayacagdım : çıh-
[1]
-mayacaglar : sus-
[1]
-mayacagsan : gayıt-, goy-
[2]
-mayacağam : apar-, otur-
[2]
-mayacak : çat-
[1]
-mayag : yıh-
[1]
-mayan : danış-, gurtar-, ohşa-, ol-, uy-
[5]
-mayarag : bah-, ol-
[2]
-mayasan : ol-
[1]
-mayaydı : yat-
[1]
-mayaydıg : aç-
[1]
-mayıb : çıh-, çır-, gal-, gayıt-, goy-, ol-, otur-, poz-
[8]
-mayıbdır : gal-
[1]
-mayım : oyat-
[1]
-mayın : darıh-, ol-, utan-
[3]
-mayınca : sağal-, sal-
[2]
-maz : ağla-, anlaşıl-, bacar-, çıh-, danış-, gal-, gan-, gorh-, gurtar-, ol-, sığ-, tap-, tulla-, yaraş-
[14]
-mazdı : ağrıt-, bacar-, bağışla-, bah-, burah-, çıh-, gal-, galdır-, garal-, goy-, ol-, sığ-
[12]
-mazdılar : şığa-
[1]
-mazdın : unut-
[1]
-mazyana : say-
[1]
-me : çürüt-, dé-, dön-, éle-, gel-, gül-, inci-, öldür-, söyken-, vér-, yé-
[11]
-me(fikir) : éle-
[1]
-me(fikirzad) : éle-
[1]

-meden : bil-, çekin-, édil-, ét-, iste-, kéç-, vér-, yé-
[8]
-meden(fikir) : vér-
[1]
-medi : bil-, dé-, din-, döz-, düş-, éle-, éşit-, ét-, gel-, gét-, gör-, gözle-, gül-, inci-, incin-, iste-, kes-, kéç-, öldür-, seyrel-, vér-, yét-
[22]
-medi(başadüşmek) : düş-
[1]
-medi(déyebilmemek) : bil-
[1]
-medi(hiss) : éle-
[1]
-medi(hoşunagelmemek) : gel-
[1]
-medi(sahlayabilmemek) : bil-
[1]
-medi(sakitbilmemek) : bil-
[1]
-medik : bil-
[1]
-medikleri : gör-
[1]
-mediklerimin : gét-
[1]
-mediklerine : bil-
[1]
-medikmi : tikdir-
[1]
-mediler : bil-, çek-, gör-
[3]
-medim : bil-, çek-, din-, düş-, éle-, éşit-, fikirleş-, gét-, gör-, kéç-, vér-
[11]
-medim(amanvérmek) : vér-
[1]
-medim(çatdırabilmemek) : bil-
[1]
-medim(déyebilmemek) : bil-
[1]
-medim(hecalet : çek-
[1]
-medim(sahlayabilmemek) : bil-
[1]
-medim(tanıyabilmemek) : bil-
[1]
-medim(tapabilmemek) : bil-
[1]
-medimmi : dé-
[1]
-medin : dé-, gel-, getir-, gör-
[4]
-medinmi : gör-
[1]
-mediyi : bil-, gözle-
[2]
-mediyim : gözle-
[1]
-mediyim(hatırlayabilmemek) : bil-
[1]
-mediyime : bil-
[1]
-mediyime(sehv) : éle-
[1]
-mediyimizden : ét-
[1]
-mediyini : bil-, éşit-, gel-, gét-
[4]
-mediz : gel-
[1]
-mek : bil-, bişir-, çek-, çekdir-, dey-, dé-, dön-, döy-, éle-, életdir-, én-, éşit-, ét-, évlendir-, fikirleş-, gel-, getir-, gez-, gét-, géyin-, gir-, gizlet-, gönder-, gör-, görün-, göster-, götür-, güldür-, güleş-, iç-, işle-, kéç-, kéçir-, min-, öp-, öy-, sakitleşdir-, sévin-, söyle-, tergit-, terpen-, tökdür-, üzül-, vér-, yé-, yétir-, yükselt-, zille-
[48]
-mekde : gör-
[1]
-mekden : bişir-, dinle-, éşit-, öl-
[4]
-mekden(tamaşa) : éle-
[1]
-mekdi : dé-
[1]
-mekle : terpet-
[1]
-mekmi : döz-
[1]
-mektir : dé-
[1]
-melerine : ölç-
[1]
-meli : dé-, düşün-, ét-, gét-, gör-, gözle-, gül-, iste-, vér-

[9]
-melidirler : bil-, esirge-
[2]
-melisen : öp-
[1]
-melisiniz : gel-
[1]
-meliydi : getir-
[1]
-meliyem : gör-
[1]
-memeli : öl-
[1]
-memelidir : esirge-
[1]
-memeye : gel-
[1]
-memeyim : bil-
[1]
-memeyimin : gözle-
[1]
-memiş : bitir-, düş-, eşit-, gét-, gör-, kesil-, kéç-, yétiş-
[8]
-memişden : én-, gét-, işle-
[3]
-memişdi : bil-, éle-, eşit-, ét-, getir-, gét-, géyin-
[7]
-memişdi(tapabilmemek) : bil-
[1]
-memişdi(tutabilmemek) : bil-
[1]
-memişdim : bil-, yé-
[2]
-memişem : düşün-, ek-, éle-, eşit-, gel-, gör-
[6]
-memişik : éle-
[1]
-memişsiniz : bil-
[1]
-merem : bil-, deyiş-
[2]
-meremse : gel-
[1]
-mese : eşit-, gel-, min-
[3]
-mesen : bil-, iç-
[2]
-meseydik : gör-
[1]
-meseydim(rastgelmemek) : gel-
[1]
-meseydim(tapabilmemek) : bil-
[1]
-mesi : ét-, kesil-, sévin-
[3]
-mesin : éle-, eşit-, geherlen-, gel-, gör-, sürüş-, tökül-, vér-
[8]
-mesinden : gét-, iste-
[2]
-mesine : gét-, gir-, kéç-, min-, örtül-, séçil-
[6]
-mesine(yoladüşmek) : düş-
[1]
-mesini : düş-, gét-, min-, sakitleş-, tökül-
[5]
-meye : benze-, bil-, bişir-, bitir-, çek-, der-, dé-, déyin-, dile-, es-, én-, gel-, getir-, gez-, gezin-, gét-, géy-, gileylen-, gir-, gözle-, gül-, güllelen-, iç-, işle-, itele-, min-, mürgüle-, öp-, öyren-, séçil-, sil-, temizle-, tengi-, tepikle-, tik-, üz-, yeherle-, yé-
[38]
-meye(baş : çek-
[1]
-meyecek : benze-, beyen-, bil-, dey-, gel-, görün-, götür-, üşü-, vér-
[9]
-meyecekdi : bil-, gör-
[2]
-meyecekdi(tapabilmemek) : bil-
[1]
-meyeceksen : bil-, gét-
[2]
-meyeceyem : dön-, düşün-, évlen-
[3]
-meyeceyem(gözleyebilmemek) : bil-
[1]
-meyeceyik : görüş-, gözle-
[2]
-meyeceyini : dön-
[1]
-meyen : bil-, döz-, eşit-
[3]
-meyen(başadüşmek) : düş-
[1]
-meyende : bil-, çek-, éle-, gel-, getir-
[5]

-meyerek : vér-
[1]
-meyesen : kéç-
[1]
-meyeydim : vér-
[1]
-meyi : çek-, çévir-, eylen-, gel-, gül-, gülümse-, iste-, vér-
[8]
-meyib : bil-, éle-, gör-, kéç-
[4]
-meyib(atminmek) : min-
[1]
-meyib(sahlayabilmemek) : bil-
[1]
-meyim : dön-
[1]
-meyime : dé-
[1]
-meyin : éle-, ét-, fikirleş-, gel-, gör-, gözle-, teles-
[7]
-meyince : kesil-
[1]
-meyinden : öl-
[1]
-meyine : éle-, öl-
[2]
-meyini : gez-, gét-, işle-
[3]
-mez : bil-, bilin-, din-, dözül-, gel-, gét-, görün-, gözlenil-, iste-, köç-, söyle-
[11]
-mez(éşidilmez) : éşitil-
[1]
-mezdi : bil-, çek-, dey-, din-, düş-, esirge-, gör-, görün-, iste-, vér-
[10]
-mezdik : bil-, gözle-
[2]
-mezdiler(çıhabilmemek) : bil-
[1]
-mezdim : bil-, ét-, vér-
[3]
-mezdimi : getir-
[1]
-mezdin : bil-, düş-
[2]
-mezdiniz : bil-
[1]
-mezliye : eşit-, gör-
[2]
-mezmiş : bil-, çek-
[2]
-mezsen : bil-, düş-, éşit-, ét-, gét-
[5]
-mezsen(güvenebilmemek) : bil-
[1]
-mır : anlaşıl-, bah-, burah-, çat-, çıh-, danış-, danla-, gaç-, gal-, galdır-, gayıt-, gurtar-, ohşa-, say-
[14]
-mıram : gışgır-, inan-, oğurla-, sat-, say-, sığış-, tap-
[7]
-mırdı : açıl-, bacar-, burah-, çal-, çat-, çıh-, çıhar-, darıhdır-, garalt-, gımıldan-, gırp-, gurtar-, sahla-
[13]
-mırdılar : burah-, gıy-
[2]
-mırdım : ağla-, bağır-, gaç-, inan-, tanı-
[5]
-mırdın : inan-
[1]
-mırmı : aç-
[1]
-mırsan : bah-, çıh-, inan-, sat-, sığış-, utan-
[6]
-mırsınız : ohşa-, sal-, tanı-
[3]
-mırsız : sat-, tanı-
[2]
-mısan : ağla-, al-, bağla-, gal-, gurtar-, sınıh-, sovhaş-
[7]
-mış : aç-, açıl-, ağar-, ağırlaş-, alovlan-, asıl-, aşır-, bağlan-, bas-, bulaş-, burahıl-, çallaş-, danışır-, daran-, dayan-, esaslandırıl-, gal-, galdır-, galıb-, gana-, garal-, gartı-, gayıt-, gızar-, gocal-, guruma-, islan-, salın-, sın-, tah-, tanın-, uzaglaş-, var-, yarat-, yaşar-, yavaşıt-, yazıl-, yığıl-, yumşal-
[39]
-mış(gan) : sağıl-
[1]
-mış(od : apar-

[1]
-mış(yolasalmag) : sal-
[1]
-mışam : ağla-, ahtar-, al-, başla-, çala-, gal-, hazırla-, sahla-, tap-, tıha-, yat-, yaz-, yığıl-
[13]
-mışdı : acığlan-, aç-, açıl-, ağar-, ağırlaş-, ağırlaşdır-, ağla-, al-, aldatma-, aralan-, art-, azal-, bağışla-, bağla-, bağlan-, başla-, başlan-, bat-, bozar-, codlaş-, çağır-, çal-, çalhala-, çat-, çıh-, çıhar-, dam-, danla-, dayan-, gal-, galdır-, galh-, garal-, garalt-, garış-, gayıt-, gayna-, gaysaglan-, gızar-, gurlaş-, gurtar-, halayla-, işıglan-, muştulugla-, nişanlan-, odlan-, oyan-, razılaş-, sahla-, sal-, sarsıt-, sıh-, sına-, tap-, tapşır-, toplaş-, uzat-, yadlaş-, yapış-, yaşar-, yazıl-, yığıl-
[62]
-mışdı(ter : bas-
[1]
-mışdıg : al-, başla-, çıh-, gal-, sal-, yandır-, yaşa-
[7]
-mışdılar : al-, at-, bağla-, boşalt-
[4]
-mışdım : al-, bağla-, bah-, çıh-, dayan-, gal-, gayıt-, sal-, sıh-, tap-, tapşır-, yapış-
[12]
-mışdın : gal-
[1]
-mışdır : yiğ-
[1]
-mışdısa : ahtar-, başla-, yığcamlaşdır-
[3]
-mışıg : yaşa-
[1]
-mışlar : gırıl-
[1]
-mışsan : yatır-
[1]
-mir : bil-, çek-, dé-, éle-, gel-, gét-, işle-, kes-, öceş-, sévin-, vér-
[11]
-mirdi : bil-, çek-, çekil-, dey-, deyiş-, éşit-, gel-, gét-, giriş-, iste-, terpen-, vér-, zingilde-
[13]
-mirdi(sakitleştirebilmemek) : bil-
[1]
-mirdik : bil-
[1]
-mirdiler : bil-, vér-
[2]
-mirdiler(anlayabilmemek) : bil-
[1]
-mirdiler(sévine : bil-
[1]
-mirdim : bil-, çek-, éle-, gözle-, iste-, séç-, vér-
[7]
-mirdim(dayanabilmemek) : bil-
[1]
-mirdin : dé-
[1]
-mirem : bil-, çek-, dé-, gét-, iste-, vér-
[6]
-mirem(seve : bil-
[1]
-mirik : bil-
[1]
-mirler : dé-, vér-
[2]
-mirmi : bil-
[1]
-mirsen : bil-, çek-, dé-, éşit-, gét-, iste-, vér-
[7]
-mirsenmi : bil-
[1]
-mirsiniz : yé-
[1]
-mirsiz : bil-
[1]
-misen : düzelt-, éle-, éşit-, ét-, gel-, getir-, iç-, öyren-, séç-
[9]
-misenmi : fikirleş-
[1]
-misense : çek-
[1]
-misiniz : vér-
[1]
-misiz : gel-
[1]
-miş : belen-, birleş-, bit-, büdre-, çekil-, çiçekle-, diren-, döşen-, eyil-,

ezil-, gel-, gécik-, gét-, géyin-, gir-, gözelleş-, i-, itir-, kesil-, sepelen-, söyken-, tikil-
[22]
-mişdi : bezedil-, bitir-, çekdir-, dey-, deyiş-, dé-, esebileşdir-, éle-, ét-, gel-, getir-, gét-, gizlen-, gizlet-, gölgelen-, göster-, güsselen-, iliş-, iste-, kederlen-, kesdir-, kesil-, kéç-, kökel-, öyren-, sepele-, sertleş-, teeccüblendir-, tikil-, vér-, zille-
[31]
-mişdi(gelbe : dey-
[1]
-mişdi(hiss : éle-
[1]
-mişdik : iç-
[1]
-mişdiler : eyleş-, éle-, ét-, gel-, kes-, öyren-
[6]
-mişdilerse : getir-
[1]
-mişdim : çek-, çévir-, dé-, éle-, eşit-, ét-, gel-, işle-, min-
[9]
-mişdin : bil-, éle-, vér-
[3]
-mişdise : çek-, dönder-, gel-
[3]
-mişdise(baş) : vér-
[1]
-mişem : bişir-, dé-, eyleş-, éle-, ét-, gel-, getir-, gir-, işle-, itir-
[10]
-mişen : dé-, séç-
[2]
-mişik : bişir-, gel-
[2]
-mişinden : terpen-
[1]
-mişken : dé-
[1]
-miyerek : itir-
[1]
-mur : goy-, ol-, soruş-, sus-, yu-
[5]
-muram : gorh-
[1]
-murdu : doy-, dur-, ol-
[3]
-murdum : doy-, ol-
[2]
-murlar : dur-
[1]
-mursan : ol-, otur-
[2]
-mursunuz : soruş-
[1]
-musan : ol-, vur-
[2]
-muş : dol-, gon-, goşul-, goyul-, guru-, ohu-, ol-, olun-, otur-, sus-, tutul-, vurul-, yonul-
[13]
-muşam : goy-, ohu-, ol-, ud-
[4]
-muşdu : dol-, duy-, goşul-, goy-, goyul-, ol-, otur-, sus-, tut-, uç-, unut-, vur-
[12]
-muşdu(od) : tut-
[1]
-muşdu) : ol-
[1]
-muşdug : tut-
[1]
-muşdular : otur-, tut-
[2]
-muşdum : ohu-, ol-, otur-, soruş-, vurul-, yorul-
[6]
-muşdun : vur-
[1]
-muşdur : ohut-
[1]
-muşdusa : ohu-
[1]
-muşlar : goy-
[1]
-muştu : ol-
[1]
-muşug : gurut-
[1]
-mür : döz-, gör-, görün-
[3]
-mürdü : gör-, görün-, süz-
[3]
-mürdü(göz) : gör-
[1]
-mürdük : gör-
[1]
-mürdüm : gör-
[1]

-mürdüm(başadüşmek) : düş-
[1]
-mürem : düş-, gül-
[2]
-mürler : öldür-
[1]
-mürsen : düş-, gör-
[2]
-müş : bürü-, dön-, döy-, düş-, gör-, hürkü-, ört-, sökül-, sön-, tökül-, ütül-
[11]
-müş(yoladüş-mek : düş-
[1]
-müşdü : böyü-, bükül-, dön-, düş-, düzül-, gör-, götür-, öl-, öldür-, örtül-, öt-, sön-
[12]
-müşdü(dağa : dön-
[1]
-müşdük : gül-
[1]
-müşdüler : döy-
[1]
-müşdüm : gör-, götür-
[2]
-müşdür : öl-
[1]
-müşem : bük-, gör-
[2]
-müşler : görüş-
[1]
-müşük : köç-
[1]
-müşün : öl-
[1]
-n : dille-
[1]
-nmiş : cergele-
[1]
-r : benze-, iste-, ohşa-
[3]
-ram : sahla-, sına-
[2]
-rdı : başla-, garşıla-
[2]
-rdi : gözle-, iste-, iyle-, kişne-
[4]
-rdim : iyle-
[1]
-rem : éle-, öde-
[2]
-rken : başla-, gucagla-, iste-, yeherle-
[4]
-rler(neyle-rler) : néyne-
[1]
-sa : bağla-, çalış-, çat-, çıh-, dağıl-, danış-, goy-, ohşa-, ol-, soruş-, uzan-, var-, varı-, yıhıl-
[14]
-salar : çağır-, yohla-
[2]
-sam : al-, yat-
[2]
-san : çatdır-, gayıt-, guy-, ol-, susuzla-, tapşır-
[6]
-saydı : atıl-, çağır-, gırp-, ol-, sat-, yazıl-
[6]
-saydım : galh-, ol-, tanı-
[3]
-saydın : galh-, ol-, tanı-
[3]
-se : çévril-, dey-, deyiş-, dé-, ét-, gét-, gör-, görün-, i-, işle-, vér-, yé-
[12]
-se(el) : éle-
[1]
-sedi : gülüm-
[1]
-seler : géyin-, gönder-, herlen-
[3]
-sem : bil-, düş-, min-
[3]
-sem(hahişétmek) : ét-
[1]
-sen : bil-, dé-, gör-, gül-, iste-
[5]
-sen(yoladüşmek) : düş-
[1]
-sene : çek-, gel-
[2]
-seniz : bil-
[1]
-seydi : éşit-, ét-, gör-, kéç-
[4]
-seydim : bil-, évlendir-
[2]
-seydin : gör-
[1]
-seydiniz : éle-
[1]
-sın : acıla-, al-, apar-, at-, bağışla-, bah-, başla-, çağır-, çatla-, çıh-, dağıl-, danış-, dayan-, gal-,

galh-, gaytar-, gırıl-, gurtar-, hazırlaş-, olma-, sahla-, say-, yan-, yıh-, yıhıl-
[25]
-sın(gulag) : as-
[1]
-sınlar : apar-, başla-, burah-, yığ-, yohla-
[5]
-sin : bil-, dé-, eyleş-, éle-, éşit-, gel-, gez-, gét-, iç-, kéç-, min-, néyle-, néyne-, öyren-, sakitleş-, tikil-, vér-
[17]
-sin(istirahet) : éle-
[1]
-sinler : gel-, gét-, min-, néyle-, vér-, yé-
[6]
-sun : dur-, goy-, guru-, ol-, otur-, soruş-, soyu-, tutul-, yu-
[9]
-sun(baş) : tut-
[1]
-sün : düş-, gör-, götür-, öl-
[4]
-tı : sarsın-
[1]
-u : gorh-
[1]
-ub : bur-, burul-, doğ-, doğul-, dol-, doldur-, don-, doy-, dur-, gon-, gop-, gorh-, goş-, gov-, goy-, gur-, nol-, ol-, olun-, otur-, ov-, soy-, soyun-, syuy-, tut-, tutul-, uçul-, uçur-, vur-, yum-, yuy-
[31]
-ub(ayag) : tut-
[1]
-ub(ayağadurmag) : dur-
[1]
-ub(cidarolmag) : ol-
[1]
-ub(gorhudub) : gorhut-
[1]
-ub(mehvolmag) : ol-
[1]
-ub(od) : tut-
[1]
-ub(tabéolmag) : ol-
[1]
-ub(unudub) : unut-
[1]
-ub(uyudub) : uyut-
[1]
-ublar : ol-
[1]
-ubmuş : otur-
[1]
-ulmaz(unudulmaz) : unut-
[1]
-um : goy-, ol-, otur-, tut-
[4]
-un : buyur-, goy-, ol-
[3]
-unca : doy-
[1]
-ur : dur-, gop-, goy-, ol-, soruş-, sovur-, soy-, tut-, uç-
[9]
-uram : gorh-, tut-, vur-, yuy-
[4]
-urdu : boğ-, cum-, doğur-, dol-, doldur-, duyul-, gorh-, govuş-, ol-, olun-, ovuşdur-, soruş-, tut-, uç-, vur-, yud-
[16]
-urdu(2) : sor-
[1]
-urdu(gorhudurdu) : gorhut-
[1]
-urdug : otur-
[1]
-urdugsa : vur-
[1]
-urdular : gorh-, goy-
[2]
-urdum : dur-, duy-, govuş-, soruş-, yuy-
[5]
-urdun : soruş-
[1]
-urdusa : poz-
[1]
-urlar : goy-, vur-
[2]
-urlar(deliolmag) : ol-
[1]
-urlar(mehvolmag) : ol-
[1]
-urmuş : soruş-, yuy-
[2]
-ursan : goy-, ol-, uç-, vurnuh-
[4]
-ursunuz : ol-

[1]
-ursuz : sus-
[1]
-urug : ol-
[1]
-uşdu : sor-
[1]
-uşunu : gurul-
[1]
-ü : bükül-, bürül-, örtül-
[3]
-üb : böyüd-, bürüy-, büzüş-, cüm-, çok-, çön-, dön-, döy-, düş-, düzül-, gör-, götür-, götürül-, gül-, hürk-, köç-, küs-, öl-, öp-, ört-, öt-, ötür-, söndür-, sür-, sürt-, sürüş-, süz-, süzdür-, tökül-, tökülüş-, üfür-, yüyür-
[32]
-üb(atsürmek) : sür-
[1]
-üb(esirdüşmek) : düş-
[1]
-üb(üyüdüb) : üyüt-
[1]
-übler : böl-, tök-
[2]
-übmüş : düş-
[1]
-übsenmi : gör-
[1]
-ücü : öldür-
[1]
-ülü : ört-
[1]
-üm : gör-, öl-, öp-, ötür-, sürt-
[5]
-üm(başadönmek) : dön-
[1]
-ün : gör-, sür-
[2]
-ünür : gör-
[1]
-ür : büzül-, çök-, dön-, döy-, döz-, düş-, düşün-, gör-, görün-, gül-, öldür-, örtül-, öyün-, sök-, söy-, süprül-, üzül-
[17]
-ürdü : dön-, düş-, düşün-, gör-, görün-, gül-, köç-, küs-, öp-, ötür-, sür-, sürüş-, süz-, tökül-
[14]
-ürdü(hürküdürdü) : hürküt-
[1]
-ürdüler : yüy-
[1]
-ürdüm : düş-, düşün-, gör-, gül-, öp-
[5]
-ürem : düşün-, gör-, öp-, yüyür-
[4]
-ürem(başadüşmek) : düş-
[1]
-ürem(yoladüşmek) : düş-
[1]
-ürler : gör-, köçür-
[2]
-ürlermiş : görüş-
[1]
-ürsen : döyüş-, gör-, görün-, gül-, köç-
[5]
-ürsen(çürüdürsen) : çürüt-
[1]
-ürsünüz : gör-, sür-
[2]
-üş : öp-
[1]
-ya : ağla-, ahsa-, anla-, bağışla-, çapala-, gıjılda-, hatırla-, muştulugla-, ohu-, partla-, sahla-, sayıgla-, tanı-, topla-
[14]
-yacag : başla-, garı-, sahla-
[3]
-yacagdı : ohu-, partla-, yala-
[3]
-yacagdım : sahla-
[1]
-yacaglar : ağla-
[1]
-yacağam : ağla-
[1]
-yacam : ağla-
[1]
-yam : ağla-, başla-, daşı-
[3]
-yan : başla-, çapala-, dara-, garşıla-, gayna-, gına-, ohşa-, ohu-, sızılda-
[9]
-yanacan : ağla-
[1]
-yanda : ağla-, ayazı-, oyna-, sahla-, tohu-
[5]
-yandan : ağla-, başla-
[2]

-yanını : ohşa-
[1]
-yansa : ağla-
[1]
-yar : gargı-
[1]
-yarag : ahsa-, başla-, sıçra-
[3]
-yaram : danla-
[1]
-yardı : ağla-, başla-, ohu-, oyna-
[4]
-yardılar : ohu-
[1]
-yardım : ağla-
[1]
-yarıg : yohla-
[1]
-yarmı : ağla-
[1]
-yasan : bağışla-
[1]
-yasınız : bağışla-
[1]
-yaydım : hoşla-
[1]
-ye : dé-, éle-, éli-, gözle-, idare-, méle-
[6]
-yecek : dé-, yéri-
[2]
-yecekdi : dé-, yeri-, yéri-
[3]
-yecekdim : dé-
[1]
-yecekler : benze-
[1]
-yeceyem : éle-, yé-
[2]
-yeceyik : bilme-, dé-
[2]
-yeceyik(néyniyeceyik) : néyne-
[1]
-yeceyini : dé-
[1]
-yek : éle-
[1]
-yek(néyniyim) : néyne-
[1]
-yek(söhbet : éli-
[1]
-yem : dé-
[1]
-yen : böyü-, dé-, dinle-, éle-, gözle-, iste-, işle-, izle-, kişne-, titre-
[10]
-yende : böyü-, dé-, éle-, gözle-, iste-, işle-, te'rifle-, üşü-, yükle-
[9]
-yende(isteyende) : iste-
[1]
-yenecen : éle-
[1]
-yeni : dé-
[1]
-yenler : dé-
[1]
-yenlerden : iste-
[1]
-yenlerin : iste-
[1]
-yer : böyü-, dé-, döyecle-, iste-
[4]
-yerdi : dé-, eli-, éle-, gözle-, inci-, iyle-, sesle-, temizle-, yé-
[9]
-yerdiler : dé-
[1]
-yerdim : dé-, éle-, silkele-
[3]
-yerek : gözle-, herle-
[2]
-yerem : dé-, inci-
[2]
-yerler : dé-
[1]
-yersen : dé-, éle-, işle-, yé-
[4]
-yesen : dé-, éli-, gözle-, néyle-
[4]
-yeydi : dé-
[1]
-yeydim : dé-
[1]
-yeydiniz : hercle-
[1]
-yıb : adda-, ağla-, ahsa-, arıgla-, bağla-, başla-, bula-, dara-, daya-, gamarla-, gamçıla-, gatla-, gözaltıla-, gucagla-, gucakla-, gulacla-, hatırla-, hırılda-, hışmala-, naçağla-, ohşa-, ovucla-, pıggılda-, sahla-, salla-, sıçra-, topla-
[27]
-yıb(adlayıb) : atla-

[1]
-yıblar : bağla-
[1]
-yıbmış : başla-
[1]
-yım : başla-, sahla-
[2]
-yın : bağışla-, yohla-
[2]
-yır : addımla-, ağla-, başla-, bula-, çabala-, dıngılda-, gıfılla-, mışılda-, oğurla-, ohşa-, oyna-, parla-, sıçra-, şığı-, tappılda-, tumarla-, yohla-
[17]
-yıram : arzula-, bağışla-, gucagla-, hatırla-, sahla-, tanı-
[6]
-yırdı : addımla-, ağla-, başla-, bula-, çatla-, damcıla-, danla-, daşda-, daşı-, gala-, gayna-, hatırla-, hazırla-, hırılda-, ışılda-, ohşa-, otla-, oyna-, parılda-, partla-, pıçılda-, sahla-, sığalla-, sızılda-, tamamla-, tanı-, uğulda-
[27]
-yırdıg : oyna-
[1]
-yırdılar : ağla-, danla-, ohşa-, oyna-, sula-, tanı-
[6]
-yırdım : ağla-, danla-, tanı-
[3]
-yırdınız : tanı-
[1]
-yırıg : sahla-, yaşa-
[2]
-yırlar : ağla-, doğra-, yaşa-
[3]
-yırmış : ağla-
[1]
-yırsan : ağla-, basda-, gına-, ohşa-, sayıgla-, ula-, yaşa-
[7]
-yırsınız : dola-, ohşa-
[2]
-yırsız : tanı-
[1]
-yib : çéyne-, dé-, eri-, éle-, geribse-, gülümse-, işle-, iyle-, kişne-, kükre-, sepele-, söyke-, sürükle-, şelle-, yeherle-, yé-, yédekle-, yélle-, zeifle-
[19]
-yib(basgın) : éle-
[1]
-yib(göz) : zille-
[1]
-yibler : dé-
[1]
-yibsen : gözle-
[1]
-yilen : dé-
[1]
-yilesi : dé-
[1]
-yilir : dé-
[1]
-yim : dé-, éle-, işle-
[3]
-yim(néyniyim) : néyne-
[1]
-yin : dé-, éle-, gözle-
[3]
-yinen : dé-
[1]
-yir : benze-, dé-, döyecle-, ezizle-, éle-, gözle-, iste-, işle-, kişne-, néyni-, séçmele-, temizle-, titre-, yé-, yélle-, zille-
[16]
-yir(güman) : éle-
[1]
-yirdi : benze-, cingilde-, dé-, döyecle-, ezizle-, éle-, gözle-, gülümse-, güyülde-, iste-, işle-, kişne-, sepele-, titre-, üstele-, yé-, yéri-, zingilde-
[18]
-yirdik : gözle-, iste-, işle-, söyle-
[4]
-yirdiler : dé-, gözle-, iste-
[3]
-yirdim : dé-, éle-, gécéle-, gözle-, iste-
[5]
-yirdin : dé-, iste-, te'rifle-
[3]
-yirdise : iste-
[1]
-yirem : dé-, éle-, gözle-, iste-, işle-, ite-, te'rifle-
[7]
-yiremse : iste-
[1]

-yirik : dé-
[1]
-yirler : beze-, dé-, gözle-, iste-, işle-
[5]
-yirlerse : iste-
[1]
-yirmiş : dé-, iste-
[2]
-yirse : yé-
[1]
-yirsen : dé-, éle-, gözle-, iste-, söyle-
[5]
-yirsiniz : iste-, işle-
[2]
-ynen : dé-
[1]
-ysin(2) : dé-
[1]
-yub : goru-, guru-, ohu-, yuru-
[4]
-yun : goru-
[1]
-yur : tohu-
[1]
-yuram : ohşu-
[1]
-yurdu : doğru-, goru-, ohu-
[3]
-yurdum : ohu-
[1]
-yurdun : ohu-
[1]
-yursunuz : ohşu-
[1]
-yüb : böyü-, şütü-
[2]
-yür : gözlü-, sürü-, üşü-
[3]
-yürdü : böyü-
[1]
-yürdüse : bürü-
[1]

SON SES DİZİNİ

aaa
uraa
ba
baba
baba
toybaba
araba
yaba
ergeba
egreba
kehreba
mehreba
elifba
lamba
omba
bomba
oba
oba
torba
baca
baca
hırdaca
alaca
balaca
cabeca
rica
rica
goca
goca
rusca
yavaşca
uca
uca
kitabça
bağça
tahça
tahça
mıhça
halça
dolça
parça
da
da
gada
piyada
dünyada
gülzada
eda

egs*seda
buğda
nida
elvida
anda
hayanda
onda
harda
harda
harda
hırda
orda
orda
burda
burda
gayda
gayda
vefa
gabırga
başga
başga
gaşga
dovga
gurbağa
çağa
gağa
keleğa
dalğa
sırğa
ha
ha
baha
daha
daha
yaha
yaha
arha
arha
yubka
budka
poliklinika
romantika
sténka
şotka
layka
e'la
e'la
ala
bala
bala
bapbala
hala
hala

tala
icla
damla
anla
ola
tarla
horla
esla
gula
layla
layla
léyla
ağlama
bağlama
bağlama
dolama
mama
ohşama
ohşama
saçma
sema
sema
doğma
doğma
dahma
sarıma
daima
alma
çolma
dolma
amma
amma
müemma
koma
koma
tapma
gızarma
çırma
gızdırma
ağlaşma
çahnaşma
danışma
atışma
atışma
yazışma
goşma
tutma
ucdantutma
elyazma
me'na
ana
ana
dana

hestehana
hestehana
yataghana
mehmanhana
é'malathana
zamana
montana
astana
yastana
hına
banına
başına
bina
bina
é'tina
vanna
benna
temenna
ona
sona
sona
durna
durna
zurna
zurna
buna
buna
buhununa
ayna
ayna
dayna
papa
papa
çolpa
lopa
topa
arpa
berpa
ara
ara
gara
gara
bahdıgara
bahtıgara
gapgara
nağara
nağara
hara
hara
dilara
yara
yara
zehra

sıra	hetta	çirkab	nesib
iftira	dua	gilab	katib
kvartira	şüa	çorab	celb
ikra	dava	çorab	gelb
sonra	dava	hésab	gelb
sonra	hava	hésab	herb
ora	hava	hesab	klub
ora	sava	gessab	nolub
avrora	moskva	doşab	mektub
réstora	moskva	çarşab	mektub
burra	yuva	kitab	teeccüb
sestra	ya	kitab	teeccüb
magistra	ya	cavab	göçüb
bura	gaya	cavab	dön–üb
bura	gaya	ezab	éyb
şura	kakaya	ezab	éyb
aspirantura	maya	rebb	ac
masa	olmaya	tibb	ac
yohsa	saya	tibb	gaşdac
yohsa	lobya	sebeb	ağac
héyransa	lobya	sebeb	ağac
başa	adya	eceb	sayğac
tamaşa	heya	eceb	arhac
tamaşa	bataréya	deb	elac
paşa	psihonévrologiy	mürekkeb	elac
inşa	a	egreb	yamac
boşa	rajdeniya	mekteb	yamac
boşa	opérasiya	mekteb	ehtiyac
goşa	dékorasiya	gezeb	éhtiyac
goşa	dissértasiya	gezeb	mezac
guşa	situasiya	çıhıb	bec
ta	kvitansiya	tapıb	géc
ata	éléktrostansiya	kasıb	géc
ata	pénsiya	ayıb	géc
hata	ékskursiya	gal–ıb	gec
palata	komissiya	tebib	gec
bafta	rusiya	cib	kéc
kofta	ziya	cib	ferec
tahta	televiziya	vacib	bic
piştahta	familya	vacib	çekic
çanta	skamya	necib	filic
parta	dünya	dib	kerpic
şırta	dünya	dib	haric
orta	güya	te'gib	haric
orta	mağaza	regib	gısganc
günorta	darvaza	regib	gısganc
günorta	geza	sahib	gırmanc
yumurta	istehza	sahib	genc
yumurta	istéhza	müsahib	genc
asta	imza	galib	gırmenc
asta	bab	gelib	gılınc
usta	gab	nazilib	gılınc
hetta	gab	mütenasib	yapınc

dinc	ganad	bend	zerbe
dinc	inad	gend	zerbe
sévinc	murad	gend	tecrübe
sévinc	şad	kend	tecrübe
künc	şad	kend	növbe
künc	savad	od	növbe
gülünc	arvad	od	tövbe
derc	arvad	cod	héybe
borc	yad	zavod	üçce
borc	yad	zavod	sadece
uc	feryad	ard	gece
uc	zad	ard	géce
ovuc	zad	gulagard	géce
ovuc	azad	derd	gece
güc	azad	derd	gece
güc	é'malathanazad	merd	géce
küc	hatazad	namerd	géce
ovc	hadd	şagird	gece
ovc	gedd	şakird	géce
gaçhagaç	hedd	dörd	gece
gizlenpaç	hedd	dörd	néce
saç	redd	yurd	néce
saç	bed	gesd	nece
ağsaç	me'bed	kobud	néce
heç	hed	vücud	néce
héç	serhed	yahud	nece
héç	serhed	yahud	nece
heç	semed	bulud	derece
héç	gızılehmed	bulud	derece
kéç	mehemmed	armud	lehce
gıç	almemmed	armud	müalice
iç	sed	davud	müalice
iç	hesed	tegaüd	nice
péşmanç	namzed	süd	netice
sevinç	süfd	géyd	netice
sévinç	ehd	lagéyd	eylence
sévinç	aid	e	pénce
sévinç	abid	be	ince
honç	igid	şö'be	ince
goç	tengid	tabé	düşünce
uç	şahid	mürebbe	düşünce
suç	te'kid	mürebbe	birce
üç	tekid	gübbe	tüpürce
üç	teglid	telebe	néçe
güç	kiremid	egrebe	küçe
ad	ümid	yéddimertebe	küçebeküçe
ad	ümid	ikimertebe	de
ibad	vid	müharibe	de
dad	celd	müharibe	ve'de
cellad	celd	geribe	ade
övlad	and	geribe	ifade
övlad	avand	katibe	ifade
ganad	bend	cazibe	istifade

istifade	cebhe	gile	yégane
irade	cebhe	gile	behane
sade	şübhe	fasile	mane
sade	şübhe	kelle	mane
mütellibzade	gehgehe	pelle	terane
debde	gehgehe	pille	nişane
dede	saléhe	pille	divane
dede	saléhe	sille	çene
öhde	nüshe	gülle	çene
ümde	lövhe	gülle	dene
bénde	müdafie	cümle	géne
mehsusende	leke	sür'etle	mene
ode	yéke	ümumiyyetle	nene
perde	yéke	lüle	nene
girde	yeke	tövle	gelsene
pejmürde	mekke	tövle	yene
düşhadüşde	hikke	hengame	yéne
gövde	belke	de'vetname	yéne
gövde	belke	séçme	köhne
metbee	girvenke	içme	köhne
defe	kirvenke	döşeme	bine
defe	berke	döşeme	sine
birdefe	piyanıske	mügeddime	sine
felsefe	tehlüke	vahime	müayine
sehife	tehlüke	kime	döne
galife	ale	selime	eyne
zerife	megale	muellime	éyne
vezife	megale	müellime	méyne
vezife	nale	dikme	iyne
elage	éle	elme	yézne
verege	éle	kelme	lepe
mentege	éle	çimme	tepe
refige	béle	évlenme	göytepe
degige	béle	köme	gelpe
degige	béle	germe	eppe
degigebedegige	béle	éydirme	körpe
selige	meşgele	sürme	bare
selige	hele	kesme	bare
helge	hele	mesme	çare
gölge	lele	çéşme	çare
kölge	emele	deyişme	idare
çenge	sepele	déyişme	gülare
çenge	mesele	gülüşme	işare
yénge	mesele	yétme	işare
dinge	hövsele	kiritme	fevvare
cerge	hövsele	isitme	teyyare
düşerge	şele	éşitme	teyyare
me'şuge	tele	düyme	pencere
özge	ile	gezme	pencere
özge	ile	ne	dere
he	aile	ne	fere
he	aile	te'ne	here
sahe	adile	gane	here

kere	ehate	teze	teessüf
kere	gezete	teze	heyf
pere	hefte	pakize	kéyf
mezere	hefte	mübarize	seyf
menzere	şefte	erize	gabag
süfre	nögte	mö'terize	gabag
süfre	nögte	size	gaşgabag
çöhre	vasite	gemze	tabag
müzakire	redakte	firuze	dabbag
mühasire	érte	mö'cüze	gacag
şire	deste	mö'cüze	ganacag
hatire	deste	müze	dayanacag
hatire	heste	şeffaf	oturacag
hetire	heste	ellaf	ancag
müşavire	areste	etraf	ancag
mühazire	elbette	etraf	ocag
nömre	elbette	insaf	ocag
nömre	ve	insaf	çag
göre	ve	necef	gaçag
göre	elave	def	alçag
yöre	elave	def	yançag
yöre	neve	kéf	goçag
zerre	neve	kef	dodag
dövre	şeve	kéf	dodag
dövre	pive	kef	budag
üzre	güvve	kéf	budag
kimese	güvve	kéf	béşbudag
nese	aye	bikef	alabaydag
nese	hékaye	ehlikef	caydag
ise	senaye	teref	hag
hadise	kinaye	teref	hag
hadise	kinaye	herteref	gorhag
kise	déye	sef	alag
kise	heye	hayıf	tonlag
nise	tengimeye	zeif	çolag
hürnise	neye	zeif	zolag
mügayise	neye	hefif	parlag
gereyemse	terbiye	akif	bulag
kimse	müdafiye	mühtelif	béşbulag
kimse	tengiye	mühtelif	gulag
şose	niye	teklif	gulag
şosé	niye	sinif	yaylag
cüsse	haşiye	sinif	yamag
güsse	yiye	te'rif	ahmag
güsse	foye	zerif	çomag
meşe	şadiyye	héyif	golçomag
méşe	hediyye	héyif	golçomag
hemişe	ruhiyye	of	barmag
hemişe	ehval-ruhiyye	filosof	barmag
düşe	seviyye	magnitof	yaşmag
şüşe	icaze	serf	yumag
şüşe	icaze	uf	zavmag
ehate	cenaze	teessüf	saymag

boğanag
yanag
ahnag
çınag
sınag
golçonag
gonag
gonag
caynag
çılpag
çılpag
yarpag
yarpag
torpag
torpag
arag
marag
marag
çırag
gırag
gırag
bürag
sag
sag
gurumsag
yumşag
yumşag
gurşag
uşag
uşag
batag
yatag
yatag
şıltag
otag
otag
béşotag
govag
duvag
ayag
ayag
bayag
bayag
dayag
hékayesayag
uzag
uzag
beg
şefeg
müveffeg
mütleg
vereg
vereg

hagg
hagg
gabıg
pambıg
acıg
acıg
azacıg
açıg
açıg
başıaçıg
ağızıaçıg
alaçıg
saçıg
gözüaçıg
yarımçıg
sadıg
fındıg
tapdıg
fısdıg
balıg
salıg
uşaglıg
bataglıg
sağlıg
ayrılıg
ilıg
garanlıg
garanlıg
yarıgaranlıg
héyranlıg
aydınlıg
yanıg
dağınıg
sınıg
gözügıpıg
arıg
arıg
çarıg
çarıg
cırıg
gırıg
gışgırıg
mırıg
sırıg
tapşırıg
fıştırıg
aşıg
gaşıg
dolaşıg
yaraşıg
yaraşıg
ışıg
danışıg

danışıg
garışıg
garışıg
garmagarışıg
işıg
işıg
yatıg
artıg
artıg
layıg
yazıg
yazıg
tehrig
tehrig
layig
layig
halg
deng
tüfeng
aheng
aheng
naheng
ceheng
neheng
neheng
reng
reng
geşeng
zeng
zeng
dıng
géolog
ferg
ferg
mürg
éşg
éşg
nitg
çubug
muncug
uçug
boğug
mehlug
yohlug
kollug
hulug
yumrug
yumrug
gorug
burug
guyrug
muştug
yavug

soyug
soyug
toyug
ufüg
üfüg
üfüg
sövg
zövg
ağ
ağ
bağ
bağ
gabağ
gabağ
gaşgabağ
garabağ
dayanacağ
dayanacağ
oturacağ
yatacağ
gurtacağ
ocağ
ocağ
gucağ
gucağ
çağ
çağ
dağ
dağ
dodağ
dodağ
cızdağ
gözdağ
galağ
çolağ
bulağ
bulağ
gulağ
gulağ
guzugulağ
yaylağ
héylağ
damağ
ağlamağ
çahmağ
barmağ
barmağ
danışmağ
yumağ
dümağ
boğanağ
yanağ
yanağ

gonağ
dırnağ
dırnağ
papağ
papağ
torpağ
kazaksarağ
çırağ
çırağ
gırağ
gırağ
sorağ
sorağ
sağ
sağ
bağırsağ
uşağ
uşağ
yatağ
yatağ
otağ
otağ
dustağ
suvağ
yağ
yağ
ayağ
ayağ
uzağ
uzağ
bığ
bığ
pambığ
acığ
acığ
alaçığ
palçığ
sandığ
sandığ
tapdığ
yahalığ
arhalığ
aralığ
ortalığ
gılığ
pahıllığ
garanlığ
garanlığ
gözaydınlığ
karlığ
varlığ
varlığ
yaylığ

garamığ
arığ
bacarığ
çarığ
mısmırığ
tapşırığ
aşığ
yaraşığ
danışığ
danışığ
barışığ
gırışığ
işığ
işığ
gayığ
yazığ
yazığ
garanliğ
buğ
çocuğ
yumruğ
guyruğ
guyruğ
goltuğ
soyuğ
ah
bah
sabah
sabah
urcah
ürcah
gah
gah
agah
dezgah
heyirhah
silah
allah
allah
maşallah
maşallah
vallah
illah
penah
günah
günah
pah
gümrah
gümrah
şah
iştah
izah
sübh

eh
éh
éh
beh
tenbeh
tesbeh
metbeh
çeh
valeh
valeh
valéh
meh
fereh
fereh
séh
seh
seh
séh
séh
şeh
veh
çıh
mıh
sıh
tıh
halh
oh
oh
coh
çoh
çoh
toh
yoh
yoh
arh
gırh
nuh
ruh
ayaggabı
ayaggabı
yabı
acı
acı
bacı
bacı
balabacı
arabacı
gülbacı
ağacı
gıcı
gıcı
cansıhıcı
alıcı

satıcı
damcı
gamcı
basgıncı
yapıncı
e'laçı
çalgıçı
gamçı
nigarançı
mangabaşçı
adı
şabalıdı
çaldı
vardı
ağlad–ırdı
bah–ırdı
galh–ırdı
gal–ırdı
çalın–ırdı
dartın–ırdı
bah–dı
gıfı
faggı
haggı
yangı
gaygı
dayanacağı
dağı
bulağı
aşağı
aşağı
üzüaşağı
üzüaşağı
üzüaşağı
uşağı
işığı
yanğı
gayğı
gayğı
ahı
ahı
şamahı
ilhı
bakı
bakı
dayanacakdakı
yanakı
sonrakı
parkı
alı
dalı
halı
halı

tıhalı
şalı
gavalı
yalı
sayalı
beyalı
bağzalı
poladlı
bığlı
yangılı
kelagayılı
ballı
hallı
yallı
nişanlı
e'tibarlı
baharlı
yaşlı
yaşlı
atlı
mı
hamı
hamı
hanımı
ganı
hanı
yuhanı
sanı
şanı
yanı
mahnı
mahnı
bah–dığını
garnı
gapı
gapı
barı
nübarı
darı
garı
garı
buharı
yuharı
yuharı
başıyuharı
üzüyuharı
elyazmaları
ahşamları
onları
sarı
sarı
yarı
yarı

géceyarı
géceyarı
ağrı
ağrı
sağrı
tanrı
tanrı
azarrı
ayrı
ayrı
hestehanası
arası
barmagarası
ortası
aynalısı
hansı
hansı
başı
başdaşı
naşı
yanaşı
yahşı
yahşı
garşı
garşı
ucbatı
fatı
bayatı
bayatı
altı
altı
garaltı
gözaltı
gözaltı
gözaltı
pıçıltı
pıçıltı
şaggıltı
tıggıltı
cağıltı
gığıltı
tappıltı
harıltı
çığrıltı
hırıltı
hırıltı
fısıltı
hışıltı
vıyıltı
vıyıltı
gırıntı
gışgırtı
şırtı

çatırtı
yastı
ayı
çayı
dayı
dayı
gağayı
gağayı
kelağayı
kelağayı
dolayı
hurmayı
çarpayı
havayı
savayı
sarıyı
razı
razı
narazı
narazı
yazı
yazı
ağzı
gızı
gızı
gırmızı
gırmızı
gıpgırmızı
arzı
sün'i
ictimai
bi
nebi
esebi
bibi
gıci
édici
neçi
élçi
élçi
alvérçi
işçi
işçi
adi
adi
géyr-adi
heddi
yeddi
yéddi
yéddi
ciddi
ebedi
nedi

idi
gidi
indi
indi
hindi
musigi
zengi
üzengi
fergi
vérgi
meşgi
ilahi
tebii
ki
ki
séçki
içki
nelbeki
çeki
çepeki
seki
teki
iki
iki
evvelki
sanki
sanki
neinki
çünki
çünki
rumınski
itki
halbuki
ali
ali
heyali
eli
beli
beli
tabeli
deli
deli
görmeli
ireli
ireli
veli
dehli
dili
dili
sévgili
tikili
vasili
istekli

halli
elli
teselli
télli
bozvelli
milli
şitilli
şeherli
yérli
güneşli
sedagetli
jiguli
kerimbeyli
héyli
héyli
gizli
nizami
emi
emi
gemi
zemi
lazımi
kimi
kimi
semimi
semimi
élmi
élmi
elmi
ilmi
yirmi
deyirmi
iyirmi
ni
ye'ni
ye'ni
éyni
éyni
tepi
ihtiyari
géyrihtiyari
beri
beri
heberi
içeri
içeri
köçeri
deri
deri
géri
géri
ileri
peri

öteri
öteri
müşteri
yeri
üzeri
üzeri
iri
iri
biri
hetri
eyri
şö'besi
ifadesi
şehsi
tbilisi
taksi
taksi
eksi
hususi
hüsusi
eşi
eşi
yahşi
kişi
kişi
eşşi
növbeti
növbeti
geti
milleti
elameti
iti
cingilti
gizilti
tikinti
déyinti
kişnerti
göynerti
besti
isti
isti
mavi
mavi
evi
pervi
pénceyi
iyi
be'zi
terazi
terezi
evezi
bagaj
garaj

massaj
yığıncak
hövlnak
pak
iştirak
zavtrak
göbek
çek
çiçek
birçek
göyçek
dek
yarısınadek
vahtadek
aşağıyadek
görüşenedek
biredek
yédek
gödek
érkek
ürkek
belek
melek
bilek
çellek
külek
külek
vér0mek
emek
demek
yémek
évlenmek
kömek
kömek
döymek
dözmek
inek
eynek
eynek
éynek
ipek
mübarek
gerek
gerek
herek
tösmerek
direk
çörek
çörek
hörek
titrek
ürek
ürek

ürek
kürek
kürek
énlikürek
sürek
kövrek
seksek
şimşek
şimşek
éşşek
tek
tek
istek
istek
yék
neyniyek
kiçik
kiçik
dik
dik
çimdik
çimdik
eskik
malik
melik
üstelik
üstelik
şénlik
birlik
beşlik
gayğıkéşlik
ersizlik
zootehnik
parnik
gepik
yélpik
kirpik
kirpik
parik
tebrik
tebrik
şerik
şerik
éléktrik
kesik
kesik
telesik
telesik
ksik
eşik
beşik
déşik
déşik

yeşik	ufal	el	encil
yéşik	saggal	bél	dil
yeşik	saggal	bél	dil
yéşik	ağsaggal	bél	gefil
pişik	sığal	mébél	gefil
romantik	zoğal	mebel	tifil
nazik	hal	mébel	halagil
nazik	hal	tenbel	davudgil
ilk	mahal	bedel	akifgil
ilk	derhal	gel	babamgil
tank	derhal	gel	müellimgil
zenk	prinsipial	mehel	emimgil
kök	material	kel	ayhangil
kök	matérial	héykel	vérgil
park	alal	lel	nicatgil
erk	halal	emel	dahil
berk	mal	sél	sahil
berk	mal	mesel	sahil
oçerk	kamal	tel	kekil
oçérk	sağmal	cedvel	éynekil
derk	éhmal	evel	sekil
türk	şimal	evvel	şekil
köşk	şimal	evvel	şekil
galstuk	desmal	yel	celil
galstuk	şümal	yél	cemil
galustuk	nal	garayél	kéçenil
üçlük	dördnal	hezel	pil
sümük	maral	gözel	nesil
sümük	saral	gözel	tehsil
köpük	magistral	dehl	tehsil
tedarük	tural	dehl	şil
hörük	sal	agıl	heşil
körük	misal	çıngıl	inişil
tük	şal	ağıl	şitil
tük	gartal	ağıl	sevil
örtük	postal	nağıl	sévil
yük	hrustal	nağıl	sévil
yük	sual	pahıl	sevil
böyük	sual	tahıl	sevil
böyük	zaval	şamıl	sévil
üzük	ehval	bedasıl	tehvil
üzük	çuval	yaşıl	tehvil
al	yal	yaşıl	hayil
al	heyal	ismayıl	déyil
macal	heyal	gızıl	déyil
macal	royal	gızıl	déyil
çal	bağzal	il	déyil
ruçal	vağzal	il	véyil
dal	él	nail	fazil
dal	él	bil	menzil
dalbadal	él	bil	menzil
médal	el	zenbil	şekl
feal	el	hecil	şekl

hell	kül	gedem	sıldırım
hell	rédükül	hemdem	ildırım
könl	könül	gem	hırım
könl	könül	regem	şırım
ol	döyül	eğem	plaşım
bol	méyl	hem	dayım
gol	méyl	hem	lazım
gol	dam	cavabdéhem	lazım
kol	dam	möhkem	gızım
komsomol	adam	möhkem	daim
sol	adam	görkem	cim
sol	endam	görkem	gedim
stol	megam	ötkem	gedim
stol	intigam	ötkem	him
yol	ham	alem	zehim
yol	ham	elem	kim
yarıyol	yaham	gelem	kim
syol	izdiham	gelem	hekim
çöl	arham	deyilem	hekim
çöl	nakam	nem	alim
göl	arzkam	sinem	elim
göl	balam	sinem	çelim
esl	salam	cehennem	hoşagelim
esl	salam	cehennem	helim
fesl	elykümesselam	eynem	selim
fesl	sağlam	tepem	müellim
mes'ul	gulam	möhteşem	müellim
gebul	hamam	hetem	teslim
gebul	tamam	sistem	menim
tumbul	tamam	gereyem	beynim
dul	imam	fehm	çiynim
gul	haram	rehm	kerim
gul	gram	gığılcım	se'ylerim
meşgul	program	gığılcım	gözlerim
meşgul	éhtiram	arvadım	terim
oğul	éhtiram	yadım	sim
oğul	bayram	addım	nefesim
mechul	ressam	addım	tilsim
rédikul	şam	yardım	heşim
rédukul	şam	ayağım	müvazinetim
pul	ahşam	salhım	yétim
pul	ahşam	zalım	yetim
rul	tam	zalım	yétim
toğrul	tam	hanım	yetim
üsul	atam	hanım	mülayim
stul	atam	ayişehanım	géyim
stul	davam	gırpım	üreyim
garavul	davam	gırpım	neyniyim
siçovul	dünyam	gohumlarım	hökm
gül	ayyam	tanışlarım	elm
yüngül	cem	dostlarım	élm
yüngül	dem	yarım	vayénkom
kül	gedem	yarım	diplom

hücum	dan	çalan	duran
gum	gadan	galan	dövran
hulgum	camadan	yalan	céyran
gohum	camadan	şüvelan	asan
gohum	nadan	oğlan	asan
me'lum	istehzadan	oğlan	nögsan
me'lum	gabagdan	béşaçılan	insan
oğlum	gayıdan	yırtılan	insan
sumbulum	hendan	ilan	gebirsan
gonum	ondan	filan	léysan
mehrum	bundan	plan	şan
uçurum	hardan	terlan	nişan
uçurum	merdan	geylan	nişan
me'sum	hırdan	aman	dovşan
kostum	burdan	aman	batan
kostyum	hortdan	gocaman	günbatan
kostyum	méydan	gocaman	göysatan
salammeleykü	meydan	haman	böhtan
m	meydan	saman	gebiristan
ölüm	tufan	saman	gobustan
ölüm	tufan	yaman	tutan
tebessüm	gan	yaman	şeytan
tebessüm	gan	zaman	cavan
üzüm	nagan	zaman	cavan
üzüm	soyuggan	gehreman	pehlevan
an	huligan	sahman	divan
an	yorgan	yahman	unvan
ban	yapışgan	sehman	ünvan
daban	gaçağan	haniman	şirvan
daban	gadağan	elman	éyvan
garadaban	çalağan	derman	héyvan
balaban	doğan	deyirman	yan
haraban	soğan	deyirman	yan
yaban	yarğan	deyirman	yaşayan
hiyaban	yarğan	déyirman	cereyan
méhriban	han	péşman	ziyan
méhriban	han	peşman	én
mehriban	başıbahan	cuman	en
çoban	cahan	duman	tegriben
çoban	imtahan	duman	dünenecen
gurban	gurcuhan	güman	tedricen
gurban	ayhan	güman	tedricen
can	malakan	süleyman	kéçen
can	pillekan	peyman	den
acan	tekan	yubanan	beden
heyecan	stekan	aran	beden
heyecan	stekan	nigaran	neden
heyecan	garatikan	efteran	neden
héyecan	imkan	hefteran	zeden
fincan	imkan	iran	gelinden
mercan	dükan	viran	magazinden
azerbaycan	sükan	toran	orden
haçan	é'lan	réstoran	gesden

fen	yüyen	ye'gin	çiyin
gen	müeyyen	yegin	hezin
gén	getiyyen	yegin	izin
döngen	be'zen	engin	bénzin
ergen	be'zen	engin	aln
tahtaçeken	düzen	didergin	aln
pilleken	defn	kin	mn
maneken	gadın	lakin	zenn
küreken	gadın	lakin	on
iken	aydın	dodikin	on
tiken	aydın	temkin	bon
erken	apaydın	temkin	don
böyürtken	apaydın	keskin	don
gelen	basgın	keskin	telefon
gelen	basgın	teskin	téléfon
meselen	baygın	çiskin	téléfon
zehlen	gızgın	itkin	télefon
köhlen	kızgın	naftalin	telefon
gülen	bağın	gelin	téléfon
sökülen	sağın	gelin	telefon
évlen	dalğın	şinélin	télefon
men	dalğın	min	magnitofon
men	arğın	min	balkon
çemen	gızğın	te'min	salon
çemen	yahın	emin	talon
yasemen	yahın	emin	son
éydirmen	çıhın	hemin	son
düşmen	yakın	hemin	fason
ketmen	alın	kimin	kamérton
menen	galın	kimin	fayton
éynen	galın	eynin	rayon
eynen	yalın	derin	rayon
deynen	ayağıyalın	derin	poçtalyon
peren	yanın	aferin	milyon
alvéren	narın	refigelerin	ön
sözgezdiren	arhasın	serin	ön
küren	yaşasın	şirin	garn
sen	maşın	şirin	garn
sen	maşın	vitrin	burn
kimsen	garaşın	derzisin	burn
şen	sarışın	şin	un
şen	sarışın	sernişin	sabun
noraşén	gayın	tin	odun
güleşen	arhayın	çetin	yorgun
göyşen	arhayın	çetin	susgun
nisbeten	in	müavin	coşgun
hegigeten	göyercin	eyin	tutgun
déyen	çin	béyin	uygun
deyen	için	gireceyin	dolğun
isteyen	bolniçin	déyin	yoğun
gezeyen	göyerçin	yéyin	yoğun
istiyen	bildirçin	hozeyin	yorğun
pstiyen	derdin	çiyin	vurğun

coşğun	o	ahar	şalvar
uyğun	o	bahar	samovar
buhun	bo	nahar	samovar
buhun	işdo	nahar	yar
cumbulun	radio	intihar	hiyar
gulun	skolko	gövhar	ihtiyar
mecnun	kilo	kar	denyar
onun	kreslo	kar	azar
bunun	trümo	sahibkar	bazar
oğrun	kino	békar	bazar
burun	metro	günahkar	nazar
guşburun	so	füsunkar	bezar
goşun	kto	aşkar	mezar
poçtun	palto	temizkar	intizar
meftun	çap	çağlar	işgüzar
sütun	gap	ağsaggallar	işgüzar
oyun	lap	hanlar	séntyabr
boyun	lap	onlar	sebr
boyun	sap	onlar	kadr
goyun	grip	bunlar	gedr
uzun	top	bunlar	sedr
uzun	çöp	tanışlar	sedr
üçün	çöp	damar	er
üçün	köp	damar	er
dün	turp	hamar	beraber
dün	grup	zehirmar	beraber
gün	bar	humar	heber
gün	gabar	gızmar	heber
emekgün	gabar	nar	héyirheber
bugün	é'tibar	kenar	rehber
bugün	e'tibar	kenar	rehber
düzgün	anbar	çinar	peyğember
düzgün	nübar	gaynar	péyğember
hün	car	gerar	köber
mümkün	açar	gerar	ezber
mümkün	dar	tekrar	ezber
nöşün	dar	tekrar	cér
bütün	padar	sar	içer
bütün	hésabdar	hasar	geder
tütün	geddar	hasar	geder
tütün	cazibedar	yaşar	elageder
gözlüyün	elagedar	mişar	keder
eyn	cidar	gatar	keder
eyn	serdar	kaftar	kafer
béyn	minnetdar	muhtar	cefer
béyn	gar	paltar	nefer
hüseyn	yadigar	paltar	nefer
çiyn	gargar	tutar	şofér
çiyn	bügar	var	şofér
boyn	vügar	var	eger
boyn	vügar	divar	diger
goyn	har	divar	çilinger
uzuzn	har	şalvar	esger

esger
elesger
eğer
eğer
meğer
meğer
her
her
her
beher
geher
seher
seher
şeher
şeher
teher
birteher
birteher
zeher
gövher
teker
eller
güler
nemer
mehmer
mermer
ner
şifanér
pioner
pioner
pensioner
çeper
zerer
ser
eser
eser
gülümser
şer
genşer
ter
ter
defter
defter
sinedefter
vér
vér
ver
vér
dilaver
hendever
behtever
alvér
alvér

heyalperver
yer
yér
yér
yér
yér
yér
eyer
eyer
yérbeyér
deyer
ciyer
zer
azer
hezer
hezer
nezer
nezer
üzer
üzer
sehr
biabır
biabır
cır
garagabagdır
cıdır
sıfır
gıygışgır
ağır
ağır
bağır
bağır
fağır
fağır
yağır
cığır
ahır
ahır
nahır
nahır
pahır
alır
şır
yatır
yır
bayır
hazır
hazır
şair
bir
bir
bir
bir

bir
bir
bir
bir
arabir
arabir
sabir
sabir
tedbir
gebir
sebir
sebir
mühbir
herdenbir
herdenbir
encir
encir
zencir
incir
brigadir
brigadir
gedir
nedir
dikdir
kendir
kendir
sakitleşdir
müdir
şilgir
fağir
kir
kefkir
fikir
fikir
fikir
demir
semir
genir
sir
sir
te'sir
esir
esir
tegsir
kassir
hatir
hetir
setir
tesvir
héyir
héyir
heyir
nazir

çimizdir–ir
mekr
fikr
fikr
zikr
emr
ömr
ömr
or
or
pamidor
pomidor
hor
dilhor
rüşvethor
kor
kor
professor
proféssor
tor
eskalator
mator
opérator
traktor
traktor
réktor
direktor
direktor
doktor
doktor
zor
çör
gör
pırr
sirr
hetr
hetr
ötr
bur
mecbur
guldur
oğur
uğur
meşhur
meşhur
nur
gonur
meğrur
gurur
dohtur
faktur
vurhavur
hovur

öbür
cür
cür
cürbecür
hündür
hündür
alagözdür
gür
gür
hür
manikür
teşekkür
hönkür
şükür
şükür
temür
ömür
şeleşür
tesevvür
tesevvür
böyür
dövr
héyr
héyr
heyr
séyr
böyr
böyr
üzr
üzr
harabas
basabas
iclas
ihlas
ihlas
gilas
tiklas
temas
temas
ehtiras
éhtiras
esas
esas
ihtisas
ihtisas
giyas
ilyas
ilyyas
hebs
bes
bes
ebes
mügeddes

nefes
nefes
kes
kes
filankes
filankes
teles
teles
nes
ses
ses
heves
heves
pives
prodoves
şehs
hamıs
mühendis
reis
tblis
selis
tiflis
milis
milis
demis
pis
pis
heris
mütehessis
lévis
eks
köks
köks
avans
kos
papiros
papiros
rusos
ders
ders
ters
ters
hirs
hirs
fors
hiss
hiss
mey'us
avtobus
trolleybus
trolleybus
trolléybus
trolléybus

trolleybus
namus
mehsus
husus
husus
me'yus
me'yus
teneffüs
köküs
aş
maaş
baş
baş
şabaş
ağbaş
tekbaş
tekbaş
obaş
birbaş
sözbaş
çaş
daş
daş
yaddaş
yoldaş
yoldaş
nimdaş
nimdaş
karandaş
vetendaş
bardaş
gardaş
gardaş
sirdaş
gaş
gaş
kaş
kaş
balaş
dalaş
telaş
plaş
yanaş
garaş
teraş
tutaş
lavaş
yavaş
yavaş
yaş
yaş
ortayaş
gözyaş
gözyaş

eş
beş
béş
béş
beş
béş
birebeş
gedeş
terefkeş
gayğıkeş
gayğıkeş
güleş
küleş
güneş
güneş
nahş
sağdış
gış
yağış
yağış
yığış
bahış
bahış
nahış
çıhış
çıhış
alış
yanlış
gamış
yıhılmış
gırılmış
altmış
danış
danış
tanış
tanış
çırpınış
yarış
gırış
gırış
haygırış
çağırış
gayış
sıçrayış
yaşayış
iş
iş
biş
diş
diş
gédiş
verdiş

hahiş
hahiş
kiş
düzeliş
keçmiş
kéçmiş
kirimiş
nazilmiş
éniş
geniş
géniş
sifariş
gösteriş
vériş
elvériş
yériş
giriş
şiş
teşviş
titreyiş
nevaziş
nevaziş
boş
boş
hoş
hoş
döş
döş
isş
uçuş
guş
guş
garaguş
ağuş
yohuş
duruş
tuş
tuş
taytuş
düş
düş
gülüş
dünyagörmüş
gümüş
dönüş
öpüş
örüş
görüş
yürüş
döyüş
at
at
camaat

camaat
saat
saat
gülsaat
nabat
ucbat
nicat
çathaçat
mükafat
zarafat
zarafat
vefat
gat
gat
ikigat
dörtgat
çarğat
rahat
rahat
narahat
narahat
izahat
ehat
halat
halat
ehvalat
ehvalat
teşkilat
mat
salamat
salamat
avtomat
me'lumat
manat
manat
te'minat
te'yinat
éksponat
aparat
sayat
heyat
heyat
éhtiyat
éhtiyat
keşfiyyat
poçt
et
et
cür'et
sür'et
sür'et
beraet
beraet

hitabet
mehebbet
mehebbet
sebet
sohbet
söhbet
söhbet
münasibet
münasibet
müsibet
söbet
növbet
adet
adet
şiddet
şiddet
müddet
müddet
medet
medet
sifet
sifet
külfet
bufet
get
gét
get
gét
sedaget
taget
taget
leyaget
şefget
digget
digget
rigget
hegiget
hegiget
lüget
istirahet
istirahet
seyahet
cehet
gehet
meslehet
meslehet
sehhet
tebiet
tebiet
müraciet
felaket
paket
paket

pakét
nezaket
bereket
hereket
hereket
şövket
hecalet
hecalet
edalet
skélét
möhlet
millet
hislet
kotlet
dövlet
dövlet
gamet
gamet
elamet
hidmet
merhemet
ezemet
rehmet
zehmet
zehmet
töhmet
zülmet
hümmet
hörmet
gismet
hökümet
gıymet
giymet
giymet
le'net
emanet
senet
kabinet
müvazinet
minnet
minnet
sü'ret
ibaret
ibaret
ticaret
ticaret
sigaret
sigarét
heraret
heraret
cesaret
cesaret
ziyaret

güdret	müdiriyyet	sert	gorh–duğu
nifret	hasiyyet	şert	duyğu
nifret	hasiyyet	mırt	çohu
ahiret	vesiyyet	sırt	gohu
hesret	héysiyyet	raport	gohu
hesret	getiyyet	pasport	gorhu
nüsret	eziyyet	rast	gorhu
suret	veziyyet	rast	buhu
suret	veziyyet	serrast	yuhu
geyret	gezet	şikest	yuhu
héyret	gezet	prelest	rédiku
héyret	gezét	kommunist	oğlu
heyret	lezzet	turist	oğlu
héyret	lezzet	dost	hasaoğlu
siyaset	néft	dost	éloğlu
fürset	artyomnéft	üst	éloğlu
deşet	baht	üst	alhanoğlu
dehşet	taht	yüst	hasayoğlu
dehşet	vaht	hett	dolu
universitet	vaht	hett	dolu
univérsitet	beht	yagut	yolu
ünivérsitet	beht	sükut	cumbulu
düet	bedbeht	sükut	çumbulu
de'vet	bedbeht	tut	sumbulu
de'vet	hoşbeht	tut	yumulu
sehavet	gayıt	institut	onu
teravet	sumgayıt	cüt	bunu
helvet	it	cüt	buhunu
helvet	it	küt	dögru
sovét	fit	küt	doğru
rüşvet	fit	lüt	doğru
güvvet	sakit	paraşüt	duru
güvvet	sakit	institüt	guru
kifayet	stoit	institüt	su
nehayet	kibrit	médinstitüt	su
şikayet	kibrit	sumgayt	ağsu
revayet	akt	bu	gutusu
heyet	alt	bu	gonşu
heyet	alt	tapdıgbu	gonşu
ciddiyet	asfalt	yolcu	huşu
ehemmiyet	dodagalt	ucu	dongultu
ehemmiyet	gözalt	ağızucu	uğultu
eziyet	aspirant	ağızucu	horultu
keşfiyyet	brilyant	topçu	gurultu
kéyfiyyet	spékulyant	oldu	transportu
gabiliyyet	assisént	noldu	muştu
mes'uliyyet	assisténт	noldu	gutu
ehemiyyet	ot	yurdu	niznayu
semimiyyet	ot	hoydu	boyu
ümumiyyet	kihot	sorgu	guyu
bedniyyet	mart	duygu	bozu
memnuniyyet	pert	duygu	arzu
me'zuniyyet	pert	sorğu	arzu

guzu
guzu
mövzu
mövzu
sürücü
çü
mürgü
güzgü
güzgü
çünkü
bürkü
hürkü
mürkü
söyüdlü
güllü
ölü
gözlü
dördgözlü
gördünmü
günü
ötrü
hürü
sürü
yürü
kürsü
körpüsü
gümüşü
institü
gürültü
küyültü
hönkürtü
hönkürtü
üstü
dağüstü
tüstü
tüstü
sürücuü
döyü
hayküyü
sadelövhlüyü
özü
gözü
üzü
mövzü
ev
ev
év
év
év
év
ev
év

év
év
év
ev
ev
ev
ev
ev
ev
hemzeyév
nebiyév
mehv
sehv
sehv
arhiv
alov
cilov
tilov
karlov
selimov
kirov
gomrov
sov
uzunsov
rostov
buzov
növ
kösöv
serv
serv
ay
ay
subay
çay
çay
çay
dolçay
day
day
saday
dayday
gay
tuğay
hay
lay
salay
dolay

dolay
may
pay
pay
haray
suray
say
tay
tay
vay
vay
yay
yay
zay
éy
bey
gécey
gelecey
gelecey
bircey
çiçey
birçey
yédey
büdey
defey
héy
hey
héy
hey
héy
salehey
érkey
aley
taléy
taléy
çekeley
biley
küley
küley
leyley
emey
yémey
yémey
ölmey
gülmey
kömey
kömey
ney
ney
ney
néy
néy
iney

derney
güney
éyney
köyney
köyney
köpey
direy
direy
çörey
çörey
ürey
ürey
kürey
kürey
sürey
şey
şey
şéy
şey
şéy
şey
şéy
şey
şéy
döşey
herşéy
éşşey
tey
etey
etey
destey
destey
istey
bezey
tezey
nizey
müzey
gıy
gırağıy
canıy
iy
iy
kiçiy
yeşikiy
gündeliy
meliy
hesteliy
istiliy
kekliy
şénliy
gelinliy
derinliy

birliy
rehmetliy
görmezliy
gepiy
eşiy
éşiy
sonbéşiy
yéşiy
tetiy
oy
boy
boy
balacaboy
balacaboy
ucaboy
ucaboy
potaboy
ortaboy
bayéboy
alçagboy
goy
toy
toy
göy
göy
bacoğluy
bunuy
suy
suy
şuy
düy
küy
küy
özlüy
sümüy
sümüy
kötüy
örtüy
böyüy
üzüy
az
az
mecaz
gaz
gafgaz
doggaz
boğaz
palaz
palaz
atlaz
solmaz
naz
çarpaz

araz
e'tiraz
é'tiraz
é'tiraz
saz
saz
yaz
béz
merkez
merkez
gerez
atréz
téz
tez
téz
tez
tez
téz
téz
evez
evez
ağz
ağz
gız
gız
gırsaggız
gırhgız
yalgız
ağız
ağız
kağız
kağız
mahmız
ünvanımız
yanımız
gağanız
garayanız
maraglan–
ırsınız
yalnız
yalnız
yarpız
payız
payız
iz
biz
biz
aciz
diz
diz
ezeiz
giz
giz

nergiz
céhiz
céhiz
sekiz
sekkiz
sekkiz
dehliz
dehliz
miz
temiz
temiz
tertemiz
evimiz
beniz
deniz
deniz
eviniz
siz
siz
sessiz
sérviz
leziz
boz
boz
goz
kolhoz
kolhoz
toz
toz
paravoz
öz
öz
göz
göz
alagöz
almagöz
acgöz
açgöz
irigöz
köz
söz
söz
erz
erz
irz
uz
buz
buz
ucuz
duz
duz
ulduz
guduz

nüfuz
nüfuz
dogguz
dogguz
kuğuz
me'ruz
horuz
novruz
onsuz
namussuz
otuz
üz
üz
düz
düz
gündüz
gündüz
yüz
yüz
bah–
adda-
tohda-
alda-
pıçılda-
pıçılda-
şaggılda-
dıngılda-
gıjılda-
tappılda-
tıppılda-
parılda-
hırılda-
hırılda-
ışılda-
mışılda-
dızılda-
sızılda-
sızılda-
ufulda-
uğulda-
basda-
daşda-
şığa-
tıha-
çabala-
cala-
çala-
parçala-
tapdala-
gurdala-
gala-
çalhala-
hışmala-

çapala-	hatırla-	anlaya-	meşed-
arala-	hatırla-	uza-	dağıd-
yala-	hazırla-	yandırdıb-	ahıd-
yala-	hazırla-	galıb-	tanıd-
gulacla-	oğurla-	çağırıb-	gırpıd-
ovucla-	başla-	gelib-	ağrıd-
gucagla-	başla-	ilişib-	gayıd-
gucagla-	başla-	kéc-	gayıd-
daragla-	bağışla-	aç-	did-
ayagla-	bağışla-	aç-	tergid-
arıgla-	hoşla-	gaç-	éşid-
sayıgla-	atla-	gaç-	éşid-
sayıgla-	atla-	saç-	eşid-
muştuluglа-	çatla-	saç-	éşid-
yumrugla-	çatla-	géç-	sağald-
ağla-	gatla-	kéç-	boşald-
ağla-	otla-	kéç-	düzeld-
bağla-	partla-	kéç-	düzeld-
bağla-	partla-	kéç-	çıhard-
naçağla-	ula-	keç-	seyird-
sahla-	bula-	kéç-	ud-
sahla-	bula-	kéç-	ud-
sahla-	bula-	kéç-	gorhud-
ohla-	sula-	keç-	gorhud-
yohla-	buhovla-	kéç-	unud-
yohla-	hayla-	kéç-	uyud-
acıla-	halayla-	séç-	hürküd-
damcıla-	tolazla-	séç-	çürüd-
gamçıla-	sazla-	iç-	böyüd-
garşıla-	susuzla-	iç-	üyüd-
garşıla-	olma-	ölç-	dé-
gözaltıla-	aldatma-	sanç-	dé-
gucakla-	guruma-	köç-	cingilde-
sıgalla-	gana-	köç-	zingilde-
sığalla-	gına-	uç-	inilde-
salla-	sına-	uç-	gizilde-
salla-	sına-	aldad-	güyülde-
tulla-	gayna-	tıggıldad-	kimde-
tulla-	oyna-	hatırlad-	öde-
tamamla-	oyna-	isiad-	ge-
addımla-	gapa-	yarad-	esirge-
anla-	dara-	ohşad-	esirge-
anla-	dara-	oyad-	söyke-
danla-	sıçra-	oyad-	söyke-
danla-	sıçra-	uzad-	döyecle-
sahmanla-	doğra-	uzad-	hercle-
dola-	ahsa-	yelled-	ele-
topla-	danladıdansa-	cinled-	éle-
topla-	yaşa-	gizled-	éle-
gamarla-	yaşa-	terped-	ele-
tumarla-	ohşa-	terped-	ele-
tumarla-	ohşa-	töred-	ele-
parla-	daya-	öyred-	ele-

ele-
éle-
ele-
éle-
éle-
éle-
éle-
éle-
éle-
ele-
éle-
ele-
gécele-
cergele-
kekele-
silkele-
güllele-
mele-
seçmele-
sepele-
itele-
üstele-
zeifle-
te'rifle-
te'rifle-
çile-
dile-
irelile-
yéyile-
tüpürcekle-
çiçekle-
yédekle-
şekle-
tepikle-
tepikle-
sürükle-
yükle-
yükle-
şelle-
yélle-
yélle-
dille-
zille-
zille-
dinle-
dinle-
düyünle-
herle-
yeherle-
séhrle-
besle-
besle-
sesle-

işle-
işle-
mürgüle-
tüstüle-
eyle-
néyle-
néyle-
iyle-
söyle-
söyle-
izle-
temizle-
temizle-
ezizle-
gözle-
gözle-
gétme-
incitme-
tercüme-
kişne-
çéyne-
neyne-
göyne-
idare-
büdre-
kükre-
titre-
titre-
geribse-
gülümse-
gülümse-
ite-
iste-
iste-
yé-
yé-
yé-
beze-
benze-
benze-
bağ-
sağ-
yağ-
yağ-
sığ-
sığ-
yığ-
yığ-
yiğ-
boğ-
boğ-
doğ-

ah-
ah-
bah-
bah-
çah-
çah-
burah-
burah-
tah-
tah-
çıh-
çıh-
çiih-
sınıh-
darıh-
darıh-
sıh-
sıh-
yıh-
yıh-
çih-
çih-
galh-
galh-
galh-
yoh-
gorh-
gorh-
vurnuh-
duruh-
şığı-
gargı-
tanı-
tanı-
yanı-
garı-
varı-
ağrı-
daşı-
daşı-
gaşı-
gartı-
ayazı-
i-
i-
inci-
inci-
di-
lengi-
tengi-
eli-
éli-
néyni-

eri-
yéri-
yéri-
yeri-
yéri-
ek-
çek-
çek-
çek-
yık-
gecik-
gécik-
gécik-
dik-
dik-
dik-
tik-
tik-
kalk-
çok-
çök-
çök-
sök-
tök-
tök-
hürk-
bük-
dümsük-
al-
al-
gocal-
gocal-
çal-
çal-
bağçal-
dal-
dal-
gal-
gal-
gal-
sağal-
sağal-
çohal-
çohal-
kal-
garal-
garal-
saral-
sal-
sal-
sal-
yumşal-
boşal-

sustal-
ehval-
azal-
azal-
él-
del-
gel-
gel-
gel-
yékel-
dikel-
dikel-
kökel-
kökel-
çömel-
yönel-
kövrel-
kövrel-
seyrel-
köyrel-
yüksel-
düzel-
düzel-
açıl-
açıl-
pıçıl-
sançıl-
gıl-
dağıl-
dağıl-
sağıl-
sağıl-
yığıl-
yığıl-
gahıl-
burahıl-
sıhıl-
sıhıl-
yıhıl-
yıhıl-
tapıl-
aparıl-
sarıl-
gaytarıl-
çırıl-
esaslandırıl-
gırıl-
gırıl-
şırıl-
aşırıl-
ganrıl-
gıvrıl-
gıvrıl-

ayrıl-
ayrıl-
asıl-
asıl-
gısıl-
gısıl-
anlaşıl-
anlaşıl-
atıl-
atıl-
çatıl-
satıl-
dartıl-
ayıl-
ayıl-
sayıl-
yayıl-
yayıl-
yazıl-
yazıl-
cızıl-
sızıl-
bil-
bil-
bil-
bil-
bil-
séçil-
kiçil-
édil-
bezedil-
éşidil-
éşidil-
eşidil-
çekil-
çekil-
dikil-
dikil-
tikil-
tikil-
gözlenil-
geril-
seril-
véril-
diril-
çevril-
çévril-
çévril-
çévril-
sil-
sil-
kesil-

kesil-
étil-
éşitil-
eyil-
eyil-
ezil-
sezil-
sézil-
ol-
ol-
ol-
dol-
dol-
sol-
yol-
öl-
öl-
böl-
uçul-
boğul-
boğul-
doğul-
doğul-
uğul-
yonul-
yorul-
burul-
burul-
durul-
gurul-
vurul-
vurul-
goşul-
goşul-
tutul-
tutul-
goyul-
goyul-
duyul-
duyul-
yuyul-
pozul-
gül-
gül-
sökül-
tökül-
tökül-
bükül-
bükül-
süprül-
bürül-
sürül-
götürül-

örtül-
örtül-
ütül-
dözül-
üzül-
üzül-
büzül-
düzül-
düzül-
dam-
dam-
cum-
yum-
yum-
cüm-
gülüm-
gülüm-
yuban-
yuban-
dadan-
gımıldan-
mızıldan-
atdan-
atdan-
gan-
gısgan-
tıhan-
gurcalan-
çalan-
parçalan-
gurdalan-
galan-
yırgalan-
yırğalan-
çalhalan-
aralan-
aralan-
yaralan-
adlan-
şadlan-
odlan-
maraglan-
maraglan-
gaysaglan-
acıglan-
acıglan-
işıglan-
işıglan-
bağlan-
acığlan-
buğlan-
mıhlan-
sallan-

sallan-
yollan-
tullan-
canlan-
canlan-
heyecanlan-
heyecanlan-
nişanlan-
dolan-
dolan-
dolan-
humarlan-
yuvarlan-
fırlan-
fırlan-
fırlan-
islan-
başlan-
başlan-
atlan-
gatlan-
rahatlan-
gurulan-
alovlan-
boylan-
boylan-
nazlan-
mahmızlan-
çirman-
inan-
inan-
gapan-
daran-
yaran-
san-
utan-
utan-
yan-
yan-
dayan-
dayan-
oyan-
oyan-
boyan-
gazan-
gazan-
uzan-
uzan-
én-
én-
én-
en-
tüken-

tüken-
söyken-
söyken-
teeccüblen-
teeccüblen-
belen-
zedelen-
gölgelen-
kölgelen-
seksekelen-
yékelen-
silkelen-
güllelen-
vahimelen-
sepelen-
güsselen-
hestelen-
kéflen-
teessüflen-
ferglen-
irilen-
üreklen-
üreklen-
dirseklen-
yéllen-
dillen-
cinlen-
kederlen-
herlen-
herlen-
geherlen-
zeherlen-
terlen-
diyirlen-
seslen-
seslen-
heyfslen-
hirslen-
hirslen-
şiddetlen-
cesaretlen-
héyretlen-
güzgülen-
tüstülen-
évlen-
évlen-
eylen-
gileylen-
giléylen-
öylen-
gizlen-
temizlen-
men-

terpen-
terpen-
diren-
diren-
iyren-
öyren-
seksen-
döşen-
güven-
beyen-
beyen-
sığın-
alın-
alın-
çalın-
salın-
tanın-
çırpın-
çırpın-
sın-
sın-
daşın-
dartın-
dartın-
yayın-
yayın-
gızın-
in-
incin-
din-
din-
çekin-
bilin-
bilin-
min-
min-
min-
diksin-
diksin-
sévin-
sévin-
sevin-
sevin-
sevin-
sévin-
sevin-
sévin-
sévin-
sevin-
déyin-
déyin-
geyin-
géyin-

géyin-
gezin-
don-
don-
gon-
gon-
çön-
dön-
dön-
dön-
sön-
uçun-
udgun-
udgun-
ohun-
tohun-
olun-
olun-
soyun-
soyun-
yuyun-
görün-
görün-
bürün-
sürün-
gülümsün-
düşün-
düşün-
öyün-
döyün-
döyün-
çap-
gap-
tap-
tap-
tap-
tep-
galıp-
gop-
gop-
lop-
öp-
öp-
çarp-
çırp-
çırp-
gırp-
gabar-
gabar-
bacar-
bacar-
agar-
ağar-

ağar-
çıhar-
çıhar-
apar-
apar-
apar-
gopar-
gopar-
garar-
asar-
yaşar-
yaşar-
ahtar-
ahtar-
otar-
gurtar-
gurtar-
gaytar-
gaytar-
var-
var-
yavar-
yalvar-
suvar-
yar-
yar-
gızar-
gızar-
bozar-
bozar-
der-
der-
dönder-
döndergönder-
gönder-
görer-
ser-
yéter-
göster-
göster-
vér-
vér-
vér-
vér-
vér-
vér-
vér-
çır-
gaçır-
darıhdır-

çaldır-
galdır-
galdır-
saldır-
gandır-
havalandır-
maraglandır-
dumanlandır-
dolandır-
dolandır-
bulandır-
yandır-
yandır-
gazandır-
sındır-
sındır-
çapdır-
saflaşdır-
razılaşdır-
yığcamlaşdır-
yahınlaşdır-
ağırlaşdır-
ağırlaşdır-
dırmaşdır-
yaraşdır-
yığışdır-
yığışdır-
alışdır-
yapışdır-
dartışdır-
çatdır-
çatdır-
bağlatdır-
gayırtdır-
yazdır-
gızdır-
gır-
gır-
çagır-
gıcgır-
hıçgır-
fışgır-
gışgır-
gışgır-
bağır-
bağır-
çağır-
çağır-
çığır-
çığır-
çıhır-
finhır-
ganır-

çağırır-
basır-
aşır-
danışır-
tapşır-
tapşır-
atır-
batır-
batır-
yatır-
artır-
artır-
ayır-
ayır-
sıyır-
sıyır-
kéçir-
kéçir-
kéçir-
keçir-
çekdir-
çekdir-
tikdir-
tikdir-
bildir-
bildir-
éndir-
éndir-
teeccüblendir-
dillendir-
geherlendir-
évlendir-
diksindir-
diksindir-
sevindir-
sévindir-
sévindir-
kesdir-
kesdir-
esebleşdir-
zengileşdir-
eynileşdir-
ülvileşdir-
gözelleşdir-
cemleşdir-
sakitleşdir-
eyleşdir-
yétişdir-
étdir-
életdir-
gezdir-
gezdir-
çimizdir-

gir-
gir-
çekir-
çemkir-
delir-
gemir-
kemir-
gétmir-
esir-
éşir-
bişir-
bişir-
tapşir-
getir-
getir-
getir-
gétir-
getir-
getir-
getir-
gétir-
gétir-
yétir-
yétir-
yétir-
yetir-
itir-
itir-
bitir-
bitir-
adileştir-
sakitleştir-
çévir-
çevir-
çévir-
ç´vir-
déyir-
gezir-
çor-
sor-
sor-
yor-
gör-
gör-
gör-
getitr-
bur-
uçur-
dur-
dur-
dur-
doldur-
doldur-

tohundur-
ovundur-
vurdur-
ovuşdur-
ovuşdur-
yudur-
gur-
gur-
doğur-
doğur-
vurur-
otur-
otur-
vur-
vur-
vur-
sovur-
buyur-
buyur-
köçür-
tökdür-
öldür-
öldür-
güldür-
söndür-
düşündür-
düşündür-
küsdür-
süzdür-
üfür-
yüğür-
hönkür-
hönkür-
öskür-
sümür-
sümür-
dönür-
tüpür-
görür-
sür-
sür-
sür-
düşür-
düşür-
ötür-
ötür-
götür-
götür-
yüyür-
yüyür-
gö†ür-
géyr-
geyr-

as-
as-
as-
bas-
bas-
es-
es-
kes-
kes-
teles-
teles-
gars-
sars-
sus-
sus-
küs-
aş-
aş-
baş-
baş-
çaş-
daş-
pıçıldaş-
pıçıldaş-
pıggıldaş-
sovhaş-
dalaş-
vidalaş-
harablaş-
codlaş-
gucaglaş-
gucaglaş-
ayaglaş-
uzaglaş-
uzaglaş-
ağlaş-
sıhlaş-
yahşılaş-
yahşılaş-
razılaş-
çallaş-
salamlaş-
salamlaş-
aydınlaş-
yahınlaş-
yahınlaş-
hısınlaş-
dolaş-
dolaş-
toplaş-
ağırlaş-
ağırlaş-
hazırlaş-

gurlaş-
zarafatlaş-
rastlaş-
rastlaş-
bulaş-
cılızlaş-
kolhozlaş-
dırmaş-
yanaş-
yanaş-
oynaş-
yaraş-
yaraş-
sataş-
sataş-
tutaş-
éş-
öceş-
déş-
esebleş-
meleş-
esebileş-
ciddileş-
séyrekleş-
gözelleş-
gözelleş-
yérleş-
yérleş-
birleş-
fikirleş-
fikirleş-
pisleş-
meslehetleş-
meslehetleş-
sakitleş-
sakitleş-
sertleş-
süstleş-
güleş-
eyleş-
eyleş-
tézleş-
hudahafizleş-
öyreş-
bağış-
sığış-
yığış-
yığış-
alış-
alış-
çalış-
çalış-
gımış-

danış-
danış-
yapış-
yapış-
barış-
garış-
garış-
gışgırış-
bağırış-
çığırış-
atış-
gızış-
biş-
iliş-
iliş-
élemiş-
vériş-
iriş-
giriş-
giriş-
şiş-
yétiş-
yétiş-
siviş-
deyiş-
déyiş-
deyiş-
geziş-
goş-
goş-
uçuş-
pozuluş-
olmuş-
vurmuş-
soruş-
soruş-
tutuş-
tutuş-
govuş-
govuş-
sovuş-
düş-
düş-
düş-
düş-
tökülüş-
düşmüş-
öpüş-
görüş-
görüş-
sürüş-
yüyürüş-
döyüş-

büzüş-
at-
at-
at-
bat-
bat-
yubat-
çat-
çat-
çat-
aldat-
gat-
gat-
hatırlat-
oynat-
yarat-
sat-
sat-
tohtat-
yat-
yat-
oyat-
oyat-
uzat-
uzat-
ét-
ét-
ét-
ét-
gét-
gét-
gét-
get-
gét-
herlet-
herlet-
gizlet-
terpet-
terpet-
titret-
titret-
öyret-
yét-
heyet-
benzet-
dağıt-
dağıt-
ahıt-
arıt-
ağrıt-
sarsıt-
yavaşıt-
gayıt-

gayıt-
it-
it-
bit-
git-
git-
git-
tergit-
erit-
éşit-
éşit-
éşit-
éşit-
éşit-
garalt-
boşalt-
boşalt-
azalt-
azalt-
yükselt-
düzelt-
düzelt-
ot-
öt-
öt-
art-
art-
dart-
dart-
ağart-
çıhart-
çıhart-
gopart-
çırt-
yapırt-
dédirt-
getirt-
ört-
ört-
oturt-
dürt-
sürt-
sürt-
ohut-
gorhut-
unut-
unut-
gurut-
tut-
tut-
tut-
güt-
çürüt-

çürüt-
böyüt-
böyüt-
ohu-
ohu-
ohu-
tohu-
tohu-
doğru-
goru-
goru-
guru-
guru-
yuru-
ohşu-
yu-
yu-
soyu-
hürkü-
gözlü-
bürü-
sürü-
üşü-
üşü-
tövşü-
şütü-
böyü-
böyü-
sév-
sev-
sév-
sev-
sév-
ov-
gov-
gov-
söv-
pıggılday-
say-
say-
yay-
ey-
déy-
dey-
déy-
déy-
déy-
déy-
déy-
déy-
déy-
déy-

géy-
gıy-
doy-
doy-
goy-
goy-
goy-
soy-
soy-
öy-
döy-
döy-
söy-
söy-
uy-
duy-
duy-
guy-
tohuy-
guruy-
suy-
yuy-
yuy-
yüy-
yaz-
yaz-
ez-
ez-
bez-
gez-
gez-
gız-
gız-
poz-
poz-
döz-
döz-
göz-
üz-
süz-
süz-

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi